PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE KOKKUOSTU JA TSIVIILELANIKE TOITLUSTAMISE EESKIRJAD

II

Kartul
Aedvili, marjad, seened
Heinad ja põhud, söötadega varustamine
Toitlustamine
Premeerimine
Karistuseeskirjad
Täiendused ja muudatused

TURUKORRALDUSVALITSUS
TALLINN, 1943

Bibliotheca Universitatis Tartuensis (1943: 0124)
34361
2-67489

VIII.

Kartul.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektori ringkirjalik juhend nr. 1070 — 26. septembrist 1942 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, ETK-le, a.-s. Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Aedvilja Keskühisusele, Kartuliühingute Liidule, Ida-maa-ala p. v. Põllumajandusseltsi Tallinna osakonnale ja o/ü. „Virule".

1942/43 majandusaastal kohuslikkude müüginormide alusel ja ülenormikartuli kokkuvõtmiseks talundipidajailt määran järgmist:

I.

Maavanemate ülesandeks kartuli kokkuvõtmisel on:

Kartuli müüginormide jaotamine valdadele.

1. Kindralkomissari poolt üldkoguseliselt määratud ja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt jaotatud ning maavanemale teatatud kohuslikkude müüginormide alusel kokkuvõtmisele tulevate kartulikoguste lõplik jaotamine valdadele.

Jaotamisel võtta aluseks:

a) maakondlik keskmine kohuslik kartulite müüginorm kartuli külvipinna hektaarilt;
b) kartuli külvipind vallas (linnas) 1942. a.;
c) keskmine kartulisaak hektaarilt vallas (linnas) 1942. a.;
d) vallas (linnas) elunevate isevarustajate arv, kellel ei ole õigust saada kartulikaarti;
e) 1943. a. kavatsetav kartuli külvipind vallas (linnas);
f) sigade arv vallas (linnas);
g) ikaldused valdades (linnades);

Teadaantud keskmist maakondlikku müüginormi külvipinna hektaarilt on maavanem õigustatud ühe või teise valla (linna) osas muutma eelnäidatud alustel, kuid nende muudatuste tagajärjel ei või muutuda maakonnale määratud kartulimüügi üldnorm.

2. Valdadele (linnadele) jaotatud kartulite müüginormid pärast nende lõplikku kindlaksmääramist teha viivitamata vallavanema-

tele (linnapeadele) võimalikult telefonogrammiliselt teatavaks ja esimesel võimalusel valdadele (linnadele) saata kirjalikud teated määratud normi alusel kartulikoguste kokkuvõtmise korraldamiseks.

Maakonnale määratud normi üldkoguse valdadevaheline jaotuskava, pärast selle lõplikku kindlaksmääramist maavanema poolt, teatada Turukorraldusvalitsusele.

3. Teostada kartulite müüginormi alusel kokkuvõtmise üle kontrolli valdades ja alluvates linnades, abistada valdu (linnu) nõuandlusega ja lahendada lõplikult kaebused, mis esitatud põllupidajate poolt vallavanemate (alluvate linnapeade) otsuste peale normide määramise asjus. Seejuures võib maavanem ette kirjutada vallavanematele (linnapeadele) võtta määratud norme ümberotsustamisele.

4. Teha selgitustööd müüginormide õigeaegse täitmise tarviduse alal, eriti seal, kus normide täitmine on puudulik.

Missugused müüdud kartulikogused arvatakse normide katteks.

5. Müüginormide alusel kartulite kokkuvõtmisel pidada silmas ja vajaduse kohaselt informeerida ka asjaosalisi, et normide katteks arvatakse ainult need kartulikogused, mis talundipidajad on müünud Majandus- ja Rahandusdirektori või Turukorraldusvalitsuse sellekohase ettekirjutuse järgi kohaliku valla- või linnavalitsuse korralduse alusel ametlikkudele kokkuostufirmadele, piiritus- või tärklistehastele, kartulikaardi alusel tarbijaile või Turukorraldusvalitsuse poolt eraldi näidatud ülesostjale. Teistsuguste korralduste alusel ja mujale müüdud kartulikoguseid normi katteks äraantuiks ei loeta.

6. Jälgida vallavalitsuste (linnavalitsuste) kaudu müüginormi alusel kartuli kokkuvõtmist ja selleks nõuda vallavalitsustelt (linnavalitsustelt) normi täitmise aruannete vormi MD-1070-42-KK-I õigeaegset esitamist. Kuuaruanded kartulite müüginormi täitmise kohta saata Turukorraldusvalitsusele aruandevormi MD-1070-42-KK-II kohaselt iga möödunud kuu kohta hiljemalt järgneva kuu 8-ndaks kuupäevaks.

II.

Vallavanemate (linnapeade) ülesanded kartuli kokkuvõtmisel on:

1. Jaotada maavanema poolt teadaantud valla (linna) kohuslik müüginorm üksikute tootjate vahel vallas (linnas).

Kartulite müüginormide jaotamine talunditele.

Jaotamisel võtta aluseks:

a) valla (linna) keskmine kartulite kohuslik müüginorm kartuli külvipinna hektaari kohta;

b) talundi kartuli külvipinna suurus;

c) talundi kartulisaak;

d) talundis elunevate isikute arv, kellel ei ole õigust saada kartulikaarti;

e) 1943. a. kavatsetav kartuli külvipind talundis;

f) talundis peetavate sigade arv;

g) ikaldused talundis.

Kohustuskaartidega varustatud talunditele määrata kartulite äraandmise normid Majandus- ja Rahandusdirektori juhendi nr. 63— —16.7.1942. a. kohaselt.

Kartulite normide jaotamisel võib kõikuda vallale (linnale) määratud keskmine norm hektaarilt üksikute talundite osas, kuid selle arvel ei või vähendada maavanemate poolt määratud üldnormi valla (linna) kohta.

Vallavanematel (linnapeadel) määrata kartulite kohuslikud müüginormid kooskõlas Majandus- ja Rahandusdirektori või Turukorraldusvalitsuse ettekirjutustega. Kõigi teiste asutiste ja isikute ettekirjutused ja nõuded normide määramise asjus on mittekehtivad ja nende alusel saaduste äraandmiskohustuste määramine talundile on keelatud.

2. Vallavanematel (linnapeadel) teatada külakümnikkude kaudu talundipidajaile kartulikogused, mis nendel normi täitmiseks äraandmisele kuuluvad. See teatamine teostada vastavate teatelehtede kätteandmisega talundipidajaile.

Kartulite müügi-normide teada-andmine talundi-pidajaile.

3. Külakümnikkudel, saanud vallavanematelt (linnapeadelt) müügikohuslikkude talundipidajate nimekirja ja kartulite müügi-normi teatelehed, läbi käia koos piirkonna põllumajandusjuhtidega nende piirkonnas asuvad kartulimüügikohuslased ja anda nendele üle teatelehed, võttes nimekirjale allkirja talundipidajalt teatelehe kättesaamise kohta ja kanda teatelehe andmeil kartulite müügi-norm talundi põhiraamatusse või talundi kohustuskaardile. Nimekiri allkirjadega tagasi viia vallavanemale pärast teatelehtede kätteandmist.

Kanded põhiraamatusse või talundi kohustustekaardile tuleb teha tindiga.

4. Vallavalitsustel (linnavalitsustel) kanda kartulite müügi-kohuslikud normid omavalitsuses talundilehtedele selleks ettenähtud lahtritesse.

5. Vallavanematel (linnapeadel) anda kartulite müügikohus-lastele korraldused kartulite äratoomiseks Turukorraldusvalitsuse poolt selleks määratud tähtaegadel.

Kokkuostupunk-tide tihedus.

6. Vallavanématel (linnapeadel) hoolitseda, et kokkuostupunktid oleksid kokkuostufirmade poolt korraldatud nii, et need ei asuks müügikohuslase talundi asukohast normaalselt mitte üle 10 km kaugusel, erandjuhtudel mitte üle 15 km.

Kui on tarvilik kokkuostupunkte moodustada tihedamalt, siis leppida selles vallavanematel (linnapeadel) kokku kokkuostufirmadega.

7. Nõuda kokkuostupunktidelt ja tööstustelt iga poole kuu kohta kartulimüügikviitungi teisendite õigeaegset esitamist. Nende järgi teha üks kord kuus sissekanded talundilehele. (Talundi põhiraamatusse või kohustustekaardile teevad sissekanded kokkuostupunktid või tööstused, kellele talupidaja kartulid normi arvel müünud).

8. Talundipidajate poolt esitatud kartulikaardi kupongide alusel teha kohe, nende kupongide esitamisel omavalitsuses, sissekanded talundilehele ja talundi põhiraamatusse või kohustustekaardile. (Ruumi puudusel tarvitada juurdekleebitavaid lisalehti.)

9. Punktides 7 ja 8 ettenähtud andmete alusel koostada vallavalitsuses (linnavalitsuses) kuuaruanded vorm MD-1070-42-KK-I kohaselt ja saata maavanemale iga möödunud kuu eest hiljemalt iga järgneva kuu 4-ndaks päevaks.

Vallavanematel (linnapeadel) lahendada talupidajate ja kartulite kokkuostjate vahel tekkivad arusaamatused kartulite müümisel.

III.

1. Normi- ja ülenormikartuleid on õigustatud kokku ostma:

a) A/s. Rumberg, Tuberg & Ko, ETK ja Aedvilja Keskühisus.

b) Kartuliühingute Liit, Ida-maa-ala p. v. Põllumajandusseltsi Tallinna osakond ja o/ü. „Viru."

Kartuleid kokku ostma õigustatud firmad.

c) Turukorraldusvalitsuse erikorraldusel teised asutised. Samuti loetakse normikartulite kokkuostmiseks kartulikaartide omanike poolt kartulite ülesostmist.

A/s. Rumberg, Tuberg & Ko, ETK ja Aedvilja Keskühisuse ostupiirkonnad määrab Turukorraldusvalitsus.

Kartuliühingute Liit, Ida-maa-ala Põllumajandusseltsi Tallinna osakond ja o/ü. „Viru" on õigustatud kartuleid ostma ainult tööstuslikuks otstarbeks neile kindlaksmääratud koguste piirides.

IV.

Kokkuostufirmade a/s. Rumberg, Tuberg & Ko, ETK ja Aedvilja Keskühisuse ülesandeks kartulite kokkuvõtmisel on:

Kartulite kokkuostuvõrgu moodustamine.

1. Kokkuleppel kohalike vallavanematega (linnapeadega) moodustada igal firmal omas ostupiirkonnas kartulite kokkuostuvõrk tarvilikus tiheduses, s. o. säärase tihedusega, et kartulite müümisel ei jääks kokkuostupunkt müüjatest mitte üle 10 km ja erandjuh-

tudel mitte üle 15 km kaugusele. Turukorraldusvalitsuse poolt sel alal antavad täiendavad eeskirjad on firmadele kohuslikud.

2. Korraldada võimalikkuse piirides olemasolevaid kartuliladusid ja hankida kartulite tarvilikuks transportimiseks transpordiabinõud või sõlmida leppeid transpordivahendite kasutamisele saamiseks sääraselt, et kartul vastavalt tarvidusele ladustataks ja paigutataks.

Kartulite paigutamine.

3. Turukorraldusvalitsuse poolt antud kartulite jaotusplaani ja juhendite alusel koostada kava kokkuvõetavate kartulite otstarbekohaseks paigutamiseks maakondade ja suuremate linnade viisi; nendest maakondadest, kus toitlustamisel on ette näha kartulite ülejääki, see ülejääk ümber paigutada teistesse maakondadesse, kus võib puudujääk tekkida. Koostatud kava alusel anda kogu kokkuostuvõrgule vastavad korraldused kokkuvõetud kartulikoguste jaotamise kohta.

4. Anda tarvilikke instruktsioone kokkuostupunktidele kartulite kokkuvõtmiseks jne. ning varustada ühtlasi kokkuostupunkte kõigi tarvilikkude formulaaride, plankettide ja kviitungiraamatutega.

5. Kontrollida kokkuostupunktide tegevust, eriti kartulite õiglast hindamist ja nende eest tasu maksmist ning nõuda kokkuostupunktidelt kviitungiteisendite õigeaegset esitamist vallavalitsusele ja firma peakontorile. Koostada kviitungiteisendite alusel kaks korda kuus iga 15 ja viimasel kuupäeval aruande vormi MD-1070-42-KK-IV kohaselt ja saata see Turukorraldusvalitsusele vastavalt 22. kuupäevaks ja järgneva kuu 7. kuupäevaks.

6. Kartulite väljaandmisel ja käsutamisel pidada silmas Turukorraldusvalitsuse poolt antud jaotusplaani ja ettekirjutusi ning jälgida, et kokkuostupunkti juures samuti kinni peetakse sellest, et kokkuostetud kartuleid — kuivõrd need ei ole Majandus- ja Rahandusdirektooriumi vastavasisulise korraldusega kas töötlemiseks või sõjaväe tarbeks vabaks antud — võib välja anda ainult Turukorraldusvalitsuse vastavate ettekirjutuste kohaselt.

7. Sõjaväe kartulite kokkuveo ja transportimise kohta anda kokkuostupunktidele juhendid, kuidas neid kartuleid tuleb kokku transportida ja sõjaväevõimudele üle anda.

V.

Kokkuostupunktide ülesandeks on:

1. Teostada kartulite kokkuvõtmist, kusjuures kartuleid tuleb vastu võtta aja peale vaatamata.

2. Kviteerida kartulite müük talundi põhiraamatusse või talundi kohustustekaardile ja välja anda kartulimüüjale kviitung müüdud kartulite kohta.

3. Igal 15. ja kuu viimase tööpäeva lõpul saata kartulimüügikviitungi teisendid kartulimüüja asukohale vastavale vallavalitsusele (linnavalitsusele). Samuti saata kviitungi III eksemplar firma peakontorile.

4. Anda kaks korda kuus firma peakontorile aruanne kokkuostetud kartuli paigutamise kohta.

VI.

Kartuliühingute Liidu, Ida-maa-ala p. v. Põllumajandusseltsi Tallinna osakonna, o./ü. „Viru" ja nendele alluvate ettevõtete ja tööstuste ülesandeks on:

1. Korraldada tööstuslikuks otstarbeks kartulite kokkuostmist oma ettevõtete ja tehaste kaudu juhendite alusel, mis on antud eespool teiste kokkuostufirmade ja ostupunktide kohta.

2. Anda 2 korda kuus, aja eest 1.—15. kuupäevani (incl.) 22. kuupäevaks ja 16. kuni kuu lõpuni järgneva kuu 7. kuupäevaks — Turukorraldusvalitsusele aruanded vorm MD-1070-42-KK-III kohaselt.

Turukorraldusvalitsuse poolt antud täiendavad korraldused ja juhendid kartulite kokkuostmise korraldamise alal on nendele kohuslikud.

VII.

1. Turukorraldusvalitsusel on õigus kartuli kokkuostupiirkondi sulgeda, muuta ja ümber korraldada. Samuti on tal õigus kokkuostufirmadelt nõuda lohakalt töötavate ostupunktide ümberkorraldamist. Need nõuded on firmadele kohuslikud.

Kartulimüügikviitungid, arved, muud dokumendid ja kirjavahetus on vaba tempelmaksust.

2. Müügikohusliku kartulimüügi kviitungid, arved, muud dokumendid ja kirjavahetus selles asjas on vaba tempelmaksust.

Majandus- ja Rahandusdirektor A. Wendt.

Lisad: nr. 1. — Kartulite müügikohustuse teateleht,
„ 2. — Valla/linna aruanne vorm MD-1070-42-KK-I,
„ 3. — Maakonna aruanne vorm MD-1070-42-KK-II,
„ 4. — Tööstuskartuli kokkuostu aruanne vorm MD-1070-42-KK-III,
„ 5. — Kokkuostufirmade aruanne vorm MD-1070-42-KK-IV,
„ 6. — Kokkuostupunkti aruanne vorm MD-1070-42-KK-V,
„ 7. — Tööstuste aruanne vorm MD-1070-42-KK-VI.

Teateleht kartulite kohusliku müüginormi kohta.

..... valla/linna ..... talundipidajale .....

.....

Käesolevaga teatan, et Teie pidada olevale talundile on määratud 1942/43. maj.-aasta kohuslikuks kartulite müüginormiks ..... kg kartuleid.

..... vallamajas.

„....." ..... 1942. a.

.....
Vallavanem

Talundipidajaile.

1. Kartulite kohusliku müügi teatelehe saamisel korraldada ja sorteerida kartulid sääraselt, et ei oleks takistusi kartulite äraviimisel. Kartulid linnadele ja sõjaväele peavad olema sorteeritud, s. o. eraldatud mädanenud ja riknenud ning alla 3-sm läbimõõduga mugulad. Piiritus- ja tärklistööstustele viidavate kartulite sorteerimine suuruse järgi ei ole nõutav.
2. Viia kohusliku müügi kartulid vallavalitsuse poolt teadaantud ajal näidatud ostufirmale või tööstusele; samuti müüa sinna võimaluse korral kartuleid üle normi.
3. Ühtlasi müüa normi arvel kartuleid kartulikaardi esitajaile kupongide vastu 1. okt. 1942. a. kuni 1. aug. 1943. a. Müümisel ära lõigata kartulikaardilt vastavalt kuponge. Müümine peab toimuma ametliku hinna alusel. Iga kuu lõpul tuleb aga talundipidajal, müües kartuleid kartulikaardi vastu, viia vallamajja kartulikaardi kupongid talundi põhiraamatusse või talundi kohustustekaardile sissekannete tegemiseks.
4. Normide mittetäitjad langevad karistuse alla kehtivate seaduslikkude eeskirjade kohaselt.

Lisa 2.

Vorm MD-1070-42-KK-I

Aruanne saata maavanemale iga möödunud kuu kohta järgneva kuu 4-ndaks päevaks.

A r u a n n e

..... **maakonna** ..... **valla/linna**

kartulite kohusliku müüginormi täitmise üle kvintaalides (100 kg)

„....." ..... 194... a. kuni „....." ..... 194... a. (kaasa arvatud)

Vallale (linnale) maavanema poolt määratud norm	Normi täidetud							Jääb täita normi (lahtrid 1 miinus 8)	Normi üle täidetud (lahtrid 8 miinus 1)	Kartulimüügikohustikkude talundite üldarv vallas (linnas)	neist aruandeperioodi lõpuks				Märkused
	aruandeperioodi alguseks	aruandeperioodi jooksul					Kokku aruandeperioodi lõpuks (lahtrid 2+7)				normi ületanud	normi täielikult täitnud	normi osaliselt täitnud.	ei ole üldse normi täitnud	
		kokkuostupunktidele müüdes	tööstustele müüdes	kartulikaartide alusel müüdes	Turukorralduse erilubade alusel müüdes	Kokku (lahtrid 3+4+5+6)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

....."....."..... 194... a.
(koht ja aeg)

Vallavanem (linnapea):

Sekretär:

J u h e n d

aruandevormi MD-1070-42-KK-I täitmiseks.

1. Valla (linna) aruanne MD-1070-42-KK-I kartulite kohusliku müüginormi täitmise üle koostatakse vallavalitsuse (linnavalitsuse) poolt (kaasa arvatud maakonnavabad linnad) ja saadetakse vastavale maavanemale iga möödunud kuu kohta järgneva kuu 4-ndaks päevaks.

2. Aruanne koostatakse kahes eksemplaris, millest üks saadetakse maavanemale, kuna teine jääb vallavalitsusele (linnavalitsusele).

3. Aruandesse kanda kartulite kogused tervetes kvintaalides (1 kvintaal = 100 kg), kusjuures kokkuarvutatud kilogramme kvintaalideks tehes 50 kg ehk üle selle loetakse terveks kvintaaliks, kuna alla 50 kg tuleb ära jätta.

4. Aruande üksikute lahtrite täitmisel tuleb silmas pidada järgmist:

Lahter 1. Siia kanda maavanema poolt vallale (linnale) määratud kartulite kohuslik müüginorm.

Lahter 2. Siia kanda kartulikogus, mis valla (linna) talundipidajate poolt aruandeperioodi alguseks, s. o. aruandeperioodi esimese päevani on müüdud kartulite kohusliku müüginormi arvel.

Andmed lahtri täitmiseks saadakse eelmise perioodi aruande lahtrist 8. Käesoleva aasta septembrikuu aruandes jääb lahter 2 tühjaks, kuna 1-seks septembriks pole 1942/43. a. kohuslikke kartulinorme veel täidetud.

Lahter 3. Siia kanda kokkuostupunktide poolt vallale (linnale) esitatud kviitungite teisendite põhjal kartulikogused, mis talundipidajad on aruandeperioodi jooksul kokkuostupunktidele müünud kohuslike müüginormide arvel.

Lahter 4. Siia kanda tööstuste poolt vallale (linnale) esitatud kviitungite teisendite põhjal kartulikogused, mis talundipidajad on aruandeperioodi jooksul tööstustele müünud kohuslike müüginormide arvel.

Lahter 5. Siia kanda talundipidajate poolt vallale (linnale) esitatud kartulikaartide kupongide põhjal kartulikogused, mis talundipidajad on aruandeperioodi jooksul kartulikaartide kupongide vastu kohuslike müüginormide arvel müünud.

Lahter 6. Siia kanda kartulikogused, mis talundipidajad on aruandeperioodi jooksul müünud kohuslike müüginormide katteks Turukorraldusvalitsuse erikorraldustega või erilubadega varustatud ostjatele, viimaste poolt vallale (linnale) esitatud aruannete põhjal.

Lahter 7. Siia kanda aruandeperioodi jooksul talundipidajate poolt kartulite kohusliku müüginormi arvel müüdud kartulite üldkogus, milleks liidetakse lahtrite 3, 4, 5 ja 6 summad.

Lahter 8. Siin näidata, kui palju on valla (linna) poolt temale määratud kartulite kohuslikust müüginormist üldse täidetud aruandeperioodi lõpuks, milleks liidetakse lahtrite 2 ja 7 summad. Lahtri 8 arv peab alati võrduma järgmise perioodi aruandes lahtri 2 arvuga.

Lahter 9. Lahter näitab kogust, mis jääb vallal (linnal) veel täita kartulite kohuslikust müüginormist pärast aruandeperioodi lõppu, milleks lahtris 1 näidatud summast tuleb maha arvutada lahtris 8 näidatud kogus.

Lahter 10. Lahter näitab kogust, mille võrra vald (linn) on kartulite kohusliku müüginormi ületanud aruandeperioodi lõpuks, milleks lahtris 8 näidatud kogusest tuleb maha arvutada lahtris 1 näidatud summa.

Lahter 11. Siia kanda talude arv vallas (linnas), milledele vallavanema (linnapea) poolt on määratud kartulite kohuslik müüginorm.

Lahtrid 12, 13, 14 ja 15. Neis lahtreis näidata eraldi talundite arv, mis aruandeperioodi lõpuks on normi ületanud, normi täielikult täitnud, osaliselt täitnud või ei ole üldse asunud normi täitmisele.

Lahtrite 12, 13, 14 ja 15 arvude summa peab alati võrduma lahtri 11 arvuga.

5. Aruande koostamisel tuleb erilist rõhku panna sellele, et andmed, mis sinna kantakse, oleksid õiged ja kontrollitud. Aruandele märgitakse selle ärasaatmise koht ja aeg ning alla kirjutavad vallavanem (linnapea) ja valla (linna) sekretär.

6. Aruanne tuleb tingimata esitada määratud tähtaegadeks.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa 3.

Vorm MD-1070-42-KK-II

Täita kuu esimesest kuni kuu viimase kuupäevani (kaasa arvatud) ja esitada Turukorraldusvalitsusele järgneva kuu 8. kuupäevaks.

A r u a n n e

..... maa kartulite kohusliku müüginormi täitmise kohta kvintaalides (100 kg)

„....." ..... 194... a. kuni „....." ..... 194... a. (kaasa arvatud)

Valdade ja linnade nimetused	Vallale (linnale) maavanema poolt määratud norm	Normi täidetud							Jääb täita normi (lahtrid 2 miinus 9)	Normi üle täidetud (lahtrid 9 miinus 2)	Kartuli-müügikohustuslikkude talundite üldarv vallas (linnas)	neist aruandeperioodi lõpuks				Märkused
		aruandeperioodi alguseks	aruandeperioodi jooksul					Kokku aruandeperioodi lõpuks (lahtrid 3+8)				normi ületanud	normi täielikult täitnud	normi osaliselt täitnud	ei ole üldse normi täitnud	
			kokkuostupunktidele müüdes	tööstustele müüdes	kartulikaartide alusel müüdes	Turukorralduse valitsuse erilubade alusel müüdes	Kokku (lahtrid 4+5+6+7)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
Ülekanne																

Valdade ja linnade nimetused	Vallale (linnale) maavanema poolt määratud norm	Normi täidetud							Jääb täita normi (lahtrid 2 miinus 9)	Normi üle täidetud (lahtrid 9 miinus 2)	Kartulimüügikohustuse taludelt üldarv vallas(linnas)	neist aruandeperioodi lõpuks				Märkused
		aruandeperioodi alguseks	aruandeperioodi jooksul					Kokku aruandeperioodi lõpuks lahtrid (3+8)				normi ületanud	normi täielikult täitnud	normi osaliselt täitnud	ei ole üldse normi täitnud	
			kokkuostupunktidele müüdes	tööstusele müüdes	kartulikaartide alusel müüdes	Turukorraldusvalitsuse erilubade alusel müüdes	Kokku (lahtrid 4+5+6+7)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ülekanne																
29																
30																
31																
32																
33																
34																
35																
36																
37																
38																
39																
40																
41																
42																
43																
44																
45																
46																
47																
48																
49																
50																
Kokku																

....." ..... " ..... 194..... a. Maavanem .....
(koht ja kuupäev) (allkiri)

Põllumajandusosakonna juhataja .....
(allkiri)

Juhend aruandevorm MD--1070-42-KK-II täitmiseks.

1. Aruanne vormi MD-1070-42-KK-II järgi tuleb maavalitsustel koostada maakonnale määratud kartulimüügikohusliku normi täitmise üle vallavalitsuste (linnavalitsuste) poolt esitatud aruannete põhjal ja saata Turukorraldusvalitsusele iga kuu kohta järgneva kuu 8-ndaks kuupäevaks.
2. Aruanne koostada kahes eksemplaris, millest üks saata Turukorraldusvalitsusele, kuna teine jääb kasutamiseks maavalitsusele.
3. Aruande täitmisel tuleb silmas pidada järgmist: esimesse lahtrisse kanda valdade ja linnade nimetused, järgmised lahtrid täita analoogiliselt valdadelt (linnadelt) saadud aruannete põhjal, kandes iga valla (linna) nime järel kõik summad, mis vastava valla (linna) aruandega maavalitsusele teatatud.
4. Aruande koostamisel tuleb eriliselt rõhku panna sellele, et andmed, mis sinna kantakse, oleksid õiged ning igakülgselt kontrollitud. Puudulikkude ja kontrollimata aruannete esitamine ei ole lubatud. Aruandele märgitakse selle ärasaatmise koht ja aeg ning alla kirjutavad maavanem ja põllumajandusosakonna juhataja.
5. Aruanne tuleb tingimata esitada määratud tähtaegadeks, mispärast vallavalitsustelt (linnavalitsustelt) tuleb nõuda täpset kinnipidamist nende aruannete esitamiste tähtaegadest.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa 4.

Vorm MD-1070-42-KK-III

(Kokkuvõtmist teostavate tööstuste keskuse nimetus)

Saata kaks korda kuus Turukorraldusvalitsusele aja eest 1.—15. kuu 22. kuupäevaks ja 16. kuni kuu lõpuni järgneva kuu 7. kuupäevaks.

Aruanne

kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides

„.....“.....194... a. kuni„ .....“.....194... a. (kaasa arvatud)

Maakondade nimetused	Laoseis aruandeperioodi algul	Vastu võetud aruandeperioodi jooksul						Kokku lahtrid 1+7	Välja antud aruandeperioodi jooksul									Laoseis aruandeperioodi lõpul (lahtrid 8 miinus 17)	Märkusi
		ostetud põllupidajatelt	saadud teistelt sama tööstuskeskuse tööstustelt	saadud kokkuostufirmadelt, teistelt tööstuskeskustelt või nende tööstustelt	saadud oma majapidamistelt		kokku lahtrid 2+3+4+5+6		piirituse valmistamiseks	tärklise valmistamiseks	siirupi valmistamiseks	dekstriini valmistamiseks	antud teistele sama keskuse tööstustele	antud teistele tööstuskeskustele, nende tööstustele või teistele kokkuostufirmadele		kadu ja riknemine aktide põhjal	kokku lahtrid 9+10+11+12+13+14+15+16		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Viru . . .																			
Järva . . .																			
Harju . . .																			
Lääne . . .																			
Saare . . .																			
Pärnu . . .																			
Viljandi . .																			
Tartu . . .																			
Valga . . .																			
Võru . . .																			
Petseri . . .																			
Kokku																			

....., „.....“..... 194... a.

(koht ja aeg)

.....

(Allkiri)

Juhend

aruandevormi MD-1070-42-KK-III täitmiseks.

Aruanne MD-1070-42-KK-III kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta koostada kaks korda kuus kartuleid ümbertöötavate tööstuste keskuste (Kartuliühingute Liidu, Ida-maa-ala p. v. Põllumajandusseltsi Tallinna Osakonna ja o/ü. „Viru") poolt neile alluvatelt tööstustelt saadud aruannete (vorm MD-1070-42-KK-VI) ja keskuse arvepidamise andmete alusel ajavahemikkude kohta 1.—15. ja 16. kuni viimase kuupäevani (kaasa arvatud) ning saata Turukorraldusvalitsusele aja eest 1.—15. kuupäevani hiljemalt 22. kuupäevaks ja aja eest 16. kuni viimase kuupäevani järgmise kuu 7. kuupäevaks. Aruanne koostada kahes teisikus, millest üks jätta keskusele ja teine saata Turukorraldusvalitsusele.

Aruandes näidata kartulite kokkuost, läbikäik ja laoseisud maakondade kaupa vastavalt kartuleid ümbertöötavate tööstuste asukohtadele ja aruande alumisele reale kokkuvõtted ülemaalises koguses.

Aruande üksikud lahtrid täita järgmiselt:

Lahtrisse 1 kanda laoseisud aruandeperioodi algul tööstuste ladudes või muudes tööstuse hoiukohtades. Sissekantud summa peab võrduma eelmise perioodi aruandes lahtris 18 näidatud summaga.

Lahtrisse 2 kanda aruandeperioodi jooksul põllupidajatelt kokkuostetud kartulikogused tööstustelt saadud aruannete ja kviitungite teisikute põhjal.

Lahtrisse 3 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul saadud teistelt samale keskusele alluvatelt tööstustelt.

Lahtrisse 4 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul saadud kokkuostufirmadelt, teistelt tööstuskeskustelt või nende tööstustelt.

Lahtrisse 5 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul saadud samast majapidamisest, kuhu tööstus kuulub (näiteks piiritustehased endistes riigimõisades).

Lahtrisse 6 kanda kartulikogused, mis saadud aruandeperioodi jooksul mujalt (näiteks sõjaväelt, teisest riigist jne.).

Lahtrisse 7 kanda lahtrite 2+3+4+5+6 üldkogus, s. o. aruandeperioodi jooksul vastuvõetud koguste summa.

Lahtrisse 8 kanda laoseisu ja vastuvõetud koguste üldsumma, s. o. liita lahtrid 1+7.

Lahtrisse 9 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal on tarvitatud piirituse valmistamiseks.

Lahtrisse 10 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal on tarvitatud tärklise valmistamiseks.

Lahtrisse 11 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal on tarvitatud siirupi valmistamiseks.

Lahtrisse 12 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal on tarvitatud dekstriini valmistamiseks.

Lahtrisse 13 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal on antud üle teistele samale keskusele alluvatele tööstustele.

Lahtrisse 14 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal on antud üle teistele tööstuskeskustele, nende tööstustele või ametlikele kokkuostufirmadele.

Lahtrisse 15 kanda kartulikogused, mis välja antud aruandeperioodi jooksul tööstustelt saadud aruannete põhjal muuks eespool nimetamata otstarbeks.

Lahtrisse 16 kanda aruandeperioodi jooksul aktidega tõestatud kadu ja riknemine.

Lahtrisse 17 kanda aruandeperioodi jooksul tarvitatud kartulikogused kokku. Selle saame, kui liidame lahtrites 9+10+11+12+13+14+15+16 näidatud summad.

Lahtrisse 18 kanda laoseis aruandeperioodi lõpuks. Selle saame, kui lahtris 8 olevast summast lahutame lahtris 17 oleva summa. Saadud summa kanda ka järgmise perioodi aruande lahtrisse 1 (kui laoseis selle perioodi alguseks).

Hoiduda ebatäpsete ja kontrollimata aruannete saatmisest!

Märkus: Laoseisuks lugeda kõik kogused, mis tegelikult vastu võetud ja laost dokumentide järgi välja andmata. Teelolevad kogused, s. o. need kartulikogused, mis saadetud teistesse tööstustesse või teistele firmadele, arvestada seniks väljasaatja laoseisus, kuni väljasaatja ei oma vastuvõtja kviteerimist dokumentaalselt.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa 5.

Vorm MD-1070-42-KK-IV

(Kokkuostukeskuse nimetus)

Aruanne saata kaks korda kuus Turukorraldusvalitsusele aja eest 1.—15. kuupäevani kuu 22. kuupäevaks ja aja eest 16. kuni kuu lõpuni (kaasa arvatud) järgneva kuu 7. kuupäevaks.

A r u a n n e

kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides

„.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a. (kaasa arvatud)

Maakonna nimetus	Laoseis aruandeperioodi algul	Vastu võetud aruandeperioodil				Kokku (lahtrid 1+5)	Välja antud aruandeperioodil								Kokku välja antud (lahtrid 7+8+9+10+11+12+13+14)	Laoseis aruandeperioodi lõpul (lahtrid 6 miinus 15)	Märkusi
		Ostetud põllupidajatelt	Saadud teistest samast firmast ladudest või kokkuostupunktidest		Kokku vastu võetud (liita lahtrid 2+3+4)		Sõjaväele	Asutustele ja ettevõtetele ostuluba-dega	Tööstustele töötlemiseks	Üksikisikutele kartulikaardi või ostuloa põhjal	Seemneks	Antud teistesse samasse firmast ladudesse või kokkuostupunktidesse		Kadu ja riknemine			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Viru . . .																	
Järva . . .																	
Harju . . .																	
Lääne . . .																	
Saare . . .																	
Pärnu . . .																	
Viljandi . .																	
Tartu . . .																	
Valga . . .																	
Võru . . .																	
Petseri . . .																	
Kokku																	

.....„.....“ ..... 194... a.

(Koht ja aeg)

.....

(Kokkuostufirma vastutavate isikute allkirjad)

Juhend

aruandevormi MD-1070-42-KK-IV täitmiseks.

Aruanne MD-1070-42-KK-IV kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta koostada kartulikokkuostukeskuste (a/s. Rumberg, Tuberg & Ko, ETK ja Aedvilja Keskühisuse) poolt kokkuostupunktidest ja ladudest saadud aruannete (vorm MD-1070-42-KK-V) ja keskuse arvepidamise andmete alusel kaks korda kuus ajavahemikkude kohta 1.—15. ja 16. kuni kuu viimase kuupäevani (kaasa arvatud) ning saata Turukorraldusvalitsusele aja eest 1.—15. hiljemalt kuu 22. kuupäevaks ja aja eest 16. kuni viimase kuupäevani järgmise kuu 7. kuupäevaks. Aruanne koostada kahes teisikus, millest üks jätta kokkuostukeskusele ja teine saata Turukorraldusvalitsusele.

Aruandes näidata kartulite kokkuost, läbikäik ja laoseisud maakondade viisi, vastavalt kokkuostupunktide ja keskuse ladude asukohtadele ja aruande alumisele reale kokkuvõtted ülemaalises koguses.

Aruande üksikud lahtrid täita järgmiselt:

Lahtrisse 1 kanda laoseisud aruandeperioodi algul kokkuostupunktides ja kõigis keskuse ladudes. Sissekantud summa peab võrduma eelmise perioodi aruandes lahtri 16 summaga.

Lahtrisse 2 kanda aruandeperioodi jooksul põllupidajatelt vastuvõetud kartulikogused, kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete, kviitungiteisikute ja keskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 3 kanda kartulikogused, mis kokkuostupunktid või laod on saanud aruandeperioodi jooksul sama firma teistest kokkuostupunktidest või ladudest.

Lahtrisse 4 kanda kartulikogused, mis firma on vastu võtnud aruandeperioodi jooksul mujalt (näit. toodud sisse teistest riikidest, ostetud teistelt firmadelt jne.).

Lahtrisse 5 kanda lahtrite 2+3+4 üldkogus, s. o. aruandeperioodi jooksul vastuvõetud koguste summa.

Lahtrisse 6 kanda laoseisu ja vastuvõetud koguste üldsumma, s. o. liita lahtrid 1 ja 5.

Lahtrisse 7 kanda kartulikogused, mis aruandeperioodi jooksul sõjaväele üle antud kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 8 kanda asutustele ja ettevõtetele aruandeperioodi jooksul ostulubadega väljaantud kogused kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 9 kanda tööstustele aruandeperioodi jooksul töötlemiseks väljaantud kogused kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 10 kanda üksikisikutele kartulikaartide või ostulubade põhjal aruandeperioodi jooksul väljaantud kogused kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 11 kanda seemneks aruandeperioodi jooksul väljaantud kartulikogused kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 12 kanda kartulikogused, mis kokkuostupunktid või laod on andnud aruandeperioodi jooksul sama firma teistele kokkuostupunktidele või ladudele, kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud aruannete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 13 kanda kogused, mis välja antud aruandeperioodi jooksul mujale, nagu müük teistele firmadele jne.

Lahtrisse 14 kanda aruandeperioodi jooksul aktidega tõendatud kadu ja riknemine.

Lahtrisse 15 kanda kokku aruandeperioodi jooksul väljaantud kogused, liites lahtrid 7+8+9+10+11+12+13 ja 14.

Lahtrisse 16 kanda laoseis aruandeperioodi lõpuks. Selle saame, kui lahtris 6 näidatud summast lahutada lahtris 15 näidatud summa. Saadud summa kanda ka järgmise perioodi aruande lahtrisse 1 kui laoseis selle perioodi alguseks.

Hoiduda ebatäpsete ja kontrollimata aruannete saatmisest!

Märkus: Laoseisuks lugeda kõik kogused, mis tegelikult vastu võetud ja dokumentide järgi laost välja andmata. Teel olevad kogused, s. o. need kartulikogused, mis saadetud teistesse punktidesse või teistele firmadele, arvestada seniks väljasaatja laoseisus, kuni väljasaatja ei oma vastuvõtja kviteerimist dokumentaalselt.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa 6.

..... (Kokkuostukeskuse ja kokkuostupunkti nimetus ja asukoht)

Vorm MD-1070-42-KK-V

Aruanne saata kokkuostupunkti poolt kokkuostukeskusele iga kuu 1.—15. kuupäeva eest 18. kuupäevaks ja 16. kuni kuu lõpuni järgneva kuu 4. kuupäevaks.

Aruanne

kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides

„.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

a) Laoseis aruandeperioodi algul:

1. Kokkuostupunkti ladudes . . . .

b) Vastu võetud aruandeperioodi jooksul:

2. Ostetud põllupidajatelt . . . .
3. Saadud teistest sama firma ladudest . . . .
4. ....
5. Kokku vastu võetud aruandeperioodi jooksul (liita read 2, 3 ja 4) .....
6. Kokku laoseis ühes vastuvõetud kogustega (1+5) . . . .

d) Välja antud aruandeperioodi jooksul:

7. Sõjaväele . . . .
8. Asutustele ja ettevõtetele ostulubadega . . . .
9. Tööstustele töötlemiseks . . . .
10. Üksikisikutele kartulikaartide või ostulubade põhjal . . . .
11. Seemneks . . . .
12. Antud teistesse sama firma ladudesse . . . .
13. ....
14. Kadu ja riknemine . . . .
15. Kokku välja antud aruandeperioodi jooksul (liita read 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ja 14) . . . .

e) Laoseis aruandeperioodi lõpuks:

16. Kokkuostupunkti ladudes (rida 6 miinus rida 15) . . . .

....., „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(Kokkuostupunkti juhataja allkiri)

Juhend

aruandevormi MD-1070-42-KK-V täitmiseks.

Aruanne MD-1070-42-KK-V kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude üle tuleb koostada kõigil kartulikokkuostupunktidel kaks korda kuus, ajavahemikkude kohta 1.—15. ja 16. kuni kuu viimase päevani (kaasa arvatud) ning saata oma kokkuostukeskusele (firmale) aja eest 1.—15. hiljemalt 18. kuupäevaks ja aja eest 16. kuni kuu viimase päevani järgneva kuu 4. kuupäevaks. Aruanne koostada kahes teisikus, millest üks jätta kokkuostupunkti ja teine saata oma kokkuostukeskusele.

Aruanne tuleb täita järgmiselt:

Reale 1 kanda laoseisud aruandeperioodi algul kokkuostupunkti ladudes. See laoseis peab võrduma eelmise aruande lõpul (rida 16) oleva laoseisuga.

Reale 2 kanda põllupidajatelt aruandeperioodi jooksul vastuvõetud kartulikogused (peab olema tõendatav kartuliostukviitungi kontsudega).

Reale 3 kanda aruandeperioodi jooksul teistest sama firma kokkuostupunktide ladudest saadud kogused.

Reale 4 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul vastu võetud mujalt (näit.: kas üle antud teise firma laost või ostetud teisest riigist jne.).

Reale 5 kanda aruandeperioodi jooksul vastuvõetud kogused kokku, liites read 2+3+4.

Reale 6 kanda ridade 1+5 liidetud summa.

Reale 7 kanda aruandeperioodi jooksul sõjaväele väljaantud kogused.

Reale 8 kanda aruandeperioodi jooksul asutustele ja ettevõtetele ostulubadega väljaantud kogused.

Reale 9 kanda aruandeperioodi jooksul tööstustele töötlemiseks antud kogused.

Reale 10 kanda aruandeperioodi jooksul üksikisikutele kartulikaartide ja ostulubade põhjal antud kogused.

Reale 11 kanda aruandeperioodi jooksul kokkuostetud toidukartulikogustest seemneks antud kogused. Tunnustatud seemnekartuli kohta rakendatakse erikord.

Reale 12 kanda aruandeperioodi jooksul teistesse sama firma ladudesse antud kogused.

Reale 13 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul üle antud mujale, näit. üle antud teise firma käsutusse jne.

Reale 14 kanda aruandeperioodi jooksul aktidega tõendatud kadu ja riknemine.

Reale 15 kanda aruandeperioodi jooksul väljaantud kogused kokku, liites read 7+8+9+10+11+12+13 ja 14.

Reale 16 kanda laoseis aruandeperioodi lõpuks, lahutades reas 6 olevast summast rea 15 summa. Sama summa kanda järgmise perioodi aruandesse esimesele reale (kui laoseis aruandeperioodi algul).

Hoiduda ebatäpsete ja kontrollimata aruannete esitamisest!

Märkus: Laoseisuks lugeda kõik kogused, mis tegelikult vastu võetud ja dokumentide järgi laost välja andmata. Teelolevad kogused, s. o. need kartulikogused, mis saadetud teistesse punktidesse või teistele firmadele, arvestada seniks väljasaatja laoseisus, kuni väljasaatja ei oma vastuvõtja kviteerimist dokumentaalselt.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa 7.

..... (Tööstuste keskuse ja tööstuse nimetus ja asukoht)

Vorm MD-1070-42-KK-VI

Aruanne saata tööstuse poolt oma keskusele kaks korda kuus iga kuu 1.—15. kuupäevani — 18. kuupäevaks ja 16. kuni kuu lõpuni järgneva kuu 4. kuupäevaks.

A r u a n n e

kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides

„.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

a) Laoseis aruandeperioodi algul:

1. Tööstuse ladudes ja mujal hoiupaikades . . . . . .

b) Vastu võetud aruandeperioodi jooksul:

2. Ostetud põllupidajatelt . . . . . .
3. Saadud teistelt samale keskusele alluvatelt tööstustelt . . . . . .
4. Saadud kokkuostufirmadelt ja teistelt tööstuskeskustelt või nende tööstustelt . . . . . .
5. Saadud oma majapidamiselt . . . . . .
6. .....
7. Kokku vastu võetud aruandeperioodi jooksul (liita read 2+3+4+5+6) . . . . . .
8. Kokku laoseis ühes vastuvõetud kogustega (liita read 1+7) .

d) Välja antud aruandeperioodi jooksul:

9. Piirituse valmistamiseks . . . . . .
10. Tärklise valmistamiseks . . . . . .
11. Siirupi valmistamiseks . . . . . .
12. Dekstriini valmistamiseks . . . . . .
13. Antud teistele sama keskuse tööstustele . . . .
14. Antud teistele tööstuskeskustele, nende tööstustele või teistele kokkuostufirmadele . . . . . .
15. .....
16. Kadu ja riknemine (aktidega tõendatud) . . .
17. Kokku välja antud aruandeperioodi jooksul (liita read 9+10+11+12+13+14+15+16) . . . . . .

e) Laoseis aruandeperioodi lõpuks:

18. Tööstuse ladudes ja mujal hoiupaikades (rida 8 miinus 17) . .

..... „.....“ ..... 194... a.
(Koht ja aeg)

.....
(Tööstuse juhataja allkiri)

Juhend

aruandevormi MD-1070-42-KK-VI täitmiseks.

Aruanne MD-1070-42-KK-VI kartulite kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta tuleb koostada kõigil kartuleid töötlevatel tööstustel kaks korda kuus ajavahemikkude kohta 1.—15. ja 16. kuni kuu viimase päevani (kaasa arvatud) ning saata oma tööstuskeskusele aja eest 1.—15. hiljemalt 18. kuupäevaks ja aja eest 16. kuni kuu lõpuni järgneva kuu 4. kuupäevaks. Aruanne koostada kahes teisikus, millest üks saata keskusele ja teine jätta tööstusele.

Aruande üksikud read täita järgmiselt:

Reale 1 kanda laoseis aruandeperioodi algul tööstuse ladudes ja mujal tööstuse hoiupaikades. Laoseis peab võrduma eelmise aruandeperioodi lõpul (rida 18) oleva laoseisuga.

Reale 2 kanda põllupidajatelt aruandeperioodi jooksul ostetud kogused (peab olema tõendatav kartuliostukviitungi kontsudega).

Reale 3 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul tööstus saanud teistelt sama keskusele alluvatelt tööstustelt.

Reale 4 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul saadud kokkuostufirmadelt ja teistelt tööstuskeskustelt või nende tööstustelt.

Reale 5 kanda kogused, mis tööstus saanud aruandeperioodi jooksul samalt majapidamiselt, kuhu tööstus kuulub (näit. piiritustehased endistes riigimõisades).

Reale 6 kanda kogused, mis saadud aruandeperioodi jooksul mujalt (näit. sõjaväelt, teisest riigist jne.).

Reale 7 kanda aruandeperioodi jooksul vastuvõetud kartulikogused, liites read 2+3+4+5+6.

Reale 8 kanda ridade 1 ja 7 liidetud summa.

Reale 9 kanda aruandeperioodi jooksul piirituse valmistamiseks antud kogused.

Reale 10 kanda aruandeperioodi jooksul tärklise valmistamiseks antud kogused.

Reale 11 kanda aruandeperioodi jooksul siirupi valmistamiseks antud kogused.

Reale 12 kanda aruandeperioodi jooksul dekstriini valmistamiseks antud kogused.

Reale 13 kanda aruandeperioodi jooksul teistele samale tööstuskeskusele alluvatele tööstustele üleantud kogused.

Reale 14 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul antud teistele tööstuskeskustele, nende tööstustele või teistele kokkuostufirmadele.

Reale 15 kanda kogused, mis aruandeperioodi jooksul tarvitatud muuks eespool nimetamata otstarbeks.

Reale 16 kanda aruandeperioodi jooksul aktidega tõendatud kadu ja riknemine.

Reale 17 kanda aruandeperioodi jooksul väljaantud kogused kokku, liites read 9+10+11+12+13+14+15+16.

Reale 18 kanda laoseis aruandeperioodi lõpuks tööstuse ladudes ja mujal tööstuse hoiupaikades. Selleks reas 8 näidatud summast lahutada reas 17 näidatud summa. Sama summa kanda järgmise perioodi aruandesse esimesele reale (kui laoseis aruandeperioodi algul).

Hoiduda ebatäpsete ja kontrollimata aruannete saatmisest!

Märkus: Laoseisuks lugeda kõik kogused, mis tegelikult vastu võetud ja dokumentide järgi laost välja andmata. Teelolevad kogused, s. o. need kartulikogused, mis saadetud teistesse tööstustesse või teistele tööstuskeskustele, arvestada seniks väljasaatja laoseisus, kuni väljasaatja ei oma vastuvõtja kviteerimist dokumentaalselt.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektori ringkirjalik juhend nr. 1070-I, 26. novembrist 1942 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, põllumajandusjuhtidele Rumberg, Tuberg ja Ko-le, ETK-le, Aedvilja Keskühisusele.

Kartulinormide kokkuvõtmine on arenenud seni edukalt, millepärast tuleb avaldada täit tunnustust maavanematele, vallavanematele ja kokkuostu teostavatele keskustele.

Eriti edukalt on teostatud järeltransporti sõjaväele, mis oli võimalik ainult hea koostööga omavalitsusasutuste ja kohalike kokkuostjate vahel.

Elanikkonna toitlustamise huves kui ka tööstuste varustamiseks aga tuleb Ida-ala Riigikomissari nõudel veel käesoleval aastal kindlustada kartuli müüginormide täitumine 100%-liselt.

Selleks tuleb vallavanematel (linnapeadel):

1. 30. novembriks kindlaks määrata oma valla (linna) müügikohusliku kartulinormi täitmise täpne seis.

Selleks nõuda talupidajailt kõikide kartulikaardi kupongide, ostulubade ja kohalikelt kokkuostjailt kõikide müügikviitungi ärakirjade viivitamata esitamist vallavalitsustele.

2. Aruandes vorm MD-1070-42-KK-I tuleb normide täitmise seis hilinematult 4. dets. s. a. teatavaks teha (vastavalt Majandus- ja Rahandusdirektori juhendile kartulinormide kokkuvõtmise alal 26. sept. 1942, nr. 1070 II, lõige p. 9).

Kohustusallkirjad kartulinormi mittetäitjatelt.

3. Nende põllupidajate suhtes, kel 30. novembriks kartuli müügikohustuslikud normid on täitmata või on täidetud osaliselt, koostada vastavad nimekirjad ühes eksemplaris kohustusallkirjade võtmiseks, et nemad kohustuvad kartuleid täitmata normi ulatuses viima kas talvel piiritus- või tärklisvabrikutesse, kevadel kokkuostjatele, või siis müüma kartulikaardi omajaile tsekkide vastu.

4. Nimekirjadesse ei tule võtta nende põllupidajate nimesid, kes loodavad oma kartulinormi kuni 31. XII 1942. a. täita kas siirupi- ja tärklisevabrikutesse, piiritusvabrikutesse või ametlikele kokkuostupunktidele kartuleid viies või kartulikaardi omajaile müües.

5. Nimekirjad kohustusallkirjade võtmiseks koostada juuresoleva vormi kohaselt valla põllumajandusjuhtide piirkondade kaupa. Kohustusallkirjad võtta külakümnikel koos piirkonna põllumajandusjuhtidega ja üle anda need vallavanemale 8. detsembriks k. a.

6. Kohustusallkirja andjal põllupidajal tuleb vastava koguse ulatuses kartuleid kas müüa talvel tärklise- või piiritusvabrikutele, kartulikaardi kupongide vastu kaardi omajaile või siis hoida oma hoiukohtades kuni kevadeni müümiseks kokkuostjatele.

7. Nimekirjad kohustusallkirjadega jäävad vallavanemate korraldusse kevadise kartulinormide kokkuvõtmise korraldamiseks.

8. 12. detsembriks s. a. saata kohustusallkirjadest väljavõte juuresoleva vormi kohaselt maavanemale.

Selles väljavõttes märkida vallä (linna) kartulinormide seni täitmata osa suhtes:

a) kui paljud põllupidajaist ja kui suure koguse ulatuses täidavad veel sellel aastal (detsembrikuus) kartulinorme;

b) kui paljud põllupidajaist ja kui suure koguse ulatuses kohustusallkirjadega kohustuvad kartuleid alal hoidma kevadeks 1943. a. või talve jooksul viima piiritus- või tärklisvabrikutesse või müüma kartulikaardi omajaile.

9. Maavanematel võtta hiljemalt 15. detsembriks s. a. käesoleva ringkirja p. 8 kohaselt saadud andmed valdade kaupa kokku ja saata samal päeval Turukorraldusvalitsusele. Andmete õigeaegseks saamiseks valdadest maavanemail jälgida nende saamist ja nõuda vallavanematelt nende saatmist.

10. Kuna kartuli kokkuvõtmise kindlustamise aktsioon käesoleva ringkirja korras on tungivalt tarvilik kogu rahva toitlustamise huves järgmisel kevadel, siis tuleb kohalikel omavalitsusesindajatel igakülgset selgitust ja kaasabi anda, et põllupidajatel oleks teada kohustusallkirjade võtmise kord ja tähtsus.

11. Vastutus kohustusallkirjade võtmise ja andmete esitamise õigeaegsuse eest on pandud vallavanematele ja maavanematele. Nende põllupidajate suhtes, kes kartulinormide täitmisest ja kohustusallkirjade andmisest keelduvad, tuleb koostada eri nimekirjad ja hoida vallavanemate juures ning esimesel sellekohasel nõudmisel saata Turukorraldusvalitsusele.

Lisa 1. — Nimekirjade vorm.
2. — Nimekirjade väljavõtete vorm.

Majandus- ja Rahandusdirektor A. Wendt.

Lisa 1.

Kohustusallkirjade nimekiri

..... vald

..... põllumajandusjuhi piirkond.

Mina kohustun alal hoidma need kartulid, mis minul normi arvel on veel müümata, kas alal hoidma kuni kevadeni ja siis üle andma kokkuostjale, või müüma kartulikaartide omajaile või talve jooksul viima piiritus-, tärklis- või siirupivabrikutesse.

Järjekorra nr.	Talundi nimi	Talundipidaja perekonna- ja eesnimi	Määratud kartulinorm	Kartulinormi arvel täidetud	Kuni 31. dets. 1942. a. täitm. normikogus, mida kohustun alal hoidma ülalnimetatud korras	Allkiri

..... *piirkonna põllumajandusjuht:* .....

Lisa 2.

Väljavõte kohustusallkirjade nimestikust.
(Tingimata saata maavanemale 12. dets. s. a.)

....., ... maakonna ..... vald teatab käesolevaga:

1) 30. novembriks s. a. kartuli müügikohusliku normi arvel on minu vallal täita veel . . . . kv kartuleid

2) nimetatud kogusest lubavad põllupidajad täita veel 31. dets. s. a. . . . . kv kartuleid

3) ülejäänud kartulinormide täitmata osa kohta andsid põllupidajad kohustusallkirjad kartulite alalhoiuks kuni kevadeni, või nende viimiseks talve jooksul kohalikesse piiritus- või tärklisvabrikutesse või müümiseks kartulikaartide kupongide vastu kartulikaardi omajaile . . . . kv kartulite peale

4) kartulinormide täitmise kohustusallkirjade andmisest keelduvad põllupidajad . . . . kv kartulite peale

Kokku: .....

..... „.....“ detsembril 1942. a.

Vallavanem:

Kokkuvõte Turukorraldusvalitsuse 23. juuli 1942. a. protokollist kartulikokkuostu-piirkondade määramise kohta 1942/43. aastaks.

1942. a. saagist müügikohusliku ja ülenormikartuli kokkuostu teostavad Eestis:

Kartuli kokkuostu-piirkonnad.

1) Aedvilja Keskühisus — Harjumaal — Harku, Tõdva, Rae, Juuru, Peningi ja Raasiku vallas;

2) Rumberg, Tuberg ja Ko — Virumaal — kõigis valdades, Harjumaal — Kõnnu, Kolga, Kuusalu, Jõelähtme, Anija, Ravila, Kõue, Kuivajõe, Keila, Padise ja Nõva vallas,

Järvamaal — Lehtse, Ambla, Albu, Vajangu ja Rakke vallas ning

Tartumaal — Rannu ja Otepää vallas;

3) ETK — kõigis ülejäänud, s. o. p. 1 ja 2 tähendamata Eesti valdades.

4) Kartuliühingute Liit, Ida-maa-ala p. v. põllumajandusseltsi Tallinna osakond ja o/ü. „Viru" on õigustatud kartuleid ostma tööstuslikuks otstarbeks neile lubatud kogustes töös-tusrajoones.

Kartulihindade määrus 30. novembrist 1942. a.[1])

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 11, lk. 267.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 1942 (Amtsblatt 1942, lk. 408 Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2), alusel määran järgmist:

§ 1.

Söögikartulid.

(1) Söögikartulitele kehtivad kaks hinnarajooni:

I hinnarajoon: Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu, Rakvere ja Valga linnad,

II hinnarajoon: ülejäänud kohad Eesti kindralkomissari-piirkonnas.

[1]) Jõustunud 1. detsembril 1942.

(2) Määratakse kindlaks järgmised söögikartuli ülemmäärhinnad à 50 kg:

Müügiaeg	Tootjahind franko vagun laadimisjaamas või franko kogumiskoht	Hulgimüügihind laadimisjaama vagunist või hulgimüüja laost		Jaemüügihind franko kauplus koguste müügil			
				50 kg ja enam		alla 50 kg	
		Hinnarajoon		Hinnarajoon			
		I	II	I	II	I	II
kuni 31. 12. .	1.90	2.40	2.10	2.70	2.40	3.10	2.80
„ 28. 2. .	2.—	2.50	2.20	2.80	2.50	3.20	2.90
„ 30. 4. .	2.10	2.60	2.30	2.90	2.60	3.30	3.—
„ 31. 5. .	2.20	2.70	2.40	3.—	2.70	3.40	3.10
Alates 1. 6. .	2.35	2.85	2.55	3.15	2.85	3.55	3.25

(3) Müügi puhul tootjalt franko tarbija kelder kehtib jaemüügihind, mis määratud kindlaks kogustele üle 50 kg.

(4) Alla 1 tn müügi puhul hulgimüüjalt suurtarbijale kehtib jaemüügihind kogustelt üle 50 kg. Suuremate koguste müügi puhul ei tohi ületada hulgimüügihinda. Müügi puhul edasimüüjaile tuleb põhimõtteliselt arvestada hulgimüügihinda.

(5) Müügi puhul jaemüüjalt frankotarbija kelder võib arvestada jaemüügihinda, mis määratud kindlaks kogustele alla 50 kg.

§ 2.

Tööstuskartulid.

Tööstuskartulitele määratakse kindlaks järgmised tootjahinnad tööstusest:

a) müükide puhul kuni 30. 11. 1942 17 rpn à kilo tärklist,

b) müükide puhul alates 1. 12. 1942 18 rpn. à kilo tärklist.

§ 3.

Lõppeeskirjad.

(1) Kinnitatud hindade rikkumist, samuti igasugust möödahiilimist karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

(2) Käesolev määrus jõustub avaldamisega „Revaler Zeitung'is". Samaaegselt kaotavad kehtivuse kartulite hindade määrus 5. oktoobrist 1942 ja I täiendus kartulite hindade määrusele 30. okt. 1942 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 202 ja 203).

Tallinnas, 30. novembril 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Seemnekartulite hindade määrus 2. novembrist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 10, lk. 235.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 1942 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2), § 2 alusel määran:

§ 1.

Seemnekartulite hinnad kujunevad järgmiste sordigruppide järgi:

a) poolhilise kuni hilise valmimisega;
b) varase ja poolvarase valmimisega;
c) varase valmimisega ja delikatesskartul;
d) väga varase valmimisega.

Saksa sortide liigitus neisse nelja gruppi vastab liigitusele Riigis. Ida-maa-alal tunnustatud sortide liigitus toimub Kindralkomissari poolt Riigikomissari nõusolekul.

§ 2.

Tootjahindadeks iga 100 kg eest franko laadimisjaam on:

I. Kõrgaretuse kohta:

Sordigrupp	Müümisel kuni 30. novembrini	Müümisel pärast 30. novembrit
a)	Rmk. 6,30	Rmk. 7,10
b)	„ 7,40	„ 8,30
c)	„ 10,10	„ 11,00
d)	„ 11,50	„ 12,60

Aretajale lepingujärgselt müüdud kõrgaretusseemne eest maksab ta paljundajale 80% neist hindadest.

II. Tunnustatud paljunduse kohta:

Sordigrupp	Klass	Müümisel kuni 30. novembrini	Müümisel pärast 30. novembrit
a)	A	Rmk. 4,70	Rmk. 5,50
	B	„ 4,70	„ 5,20
b)	A	„ 5,60	„ 6,50
	B	„ 5,30	„ 6,20
c)	A	„ 7,70	„ 8,70
	B	„ 7,20	„ 8,20
d)	A	„ 9,10	„ 10,20
	B	„ 8,50	„ 9,60

[1]) Jõustunud 5. novembril 1942.

Tunnustatud paljunduse tootmisel peab paljundaja aretajale pärast igakordset tunnustamist maksma litsentilõivu Rmk. 8,40 igalt hektarilt, mis nõutakse sisse ja makstakse aretajale välja kindralkomissari-piirkonnas tunnustatud seemnetega kauplemiseks õigustatud asutuse poolt.

III. Lubatud kaubandusliku seemne kohta.

Sordigrupp	Müümisel kuni 30. novembrini	Müümisel pärast 30. novembrit
a ja b	Rmk. 3,60	Rmk. 4,70
c	„ 6,20	„ 7,20
d	„ 7,70	„ 8,80

§ 3.

Peale nende, tootjale makstavate hindade võidakse tarbijale arvesse panna:

1) tegelikult tekkinud veokulud;
2) ladustamisel enne 30. novembrit ja müümisel pärast 30. novembrit — igakordselt kehtivate tootjahindade vahe;
3) kauba müümisel kottides — omakulud kottide eest ja kottidesse panemise lisand kuni Rmk. 0,20 iga 100 kg kohta;
4) jaotajate kasum üldsummas kuni Rmk. 1,00 iga 100 kg eest, millest võtavad osa aretaja, kõik jaotajad, maaklerid jne.;
5) koguste juures kuni 50 kg — väikekoguselisand kuni ülimalt Rmk. 0,70 iga 100 kg kohta;
6) asjakohaselt kastides eelidandatud sordigruppide c ja d seemne müümisel — hinnalisand kuni Rmk. 5,00 iga 100 kg eest.

§ 4.

(1) Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

(2) Käesolev määrus jõustub avaldamisega „Revaler Zeitung'is". Samast päevast arvates kaotavad kehtivuse kõik senised hinnakinnitused.

Tallinn, 2. novembril 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Tärklisetööstuse toodete hindade määrus[1]).

(Ametlik Hindade Teataja 1943, lk. 36.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 1942 (Ametlik Hindade Teataja, lk. 2) § 2 alusel määran Eesti kindralkomissaripiirkonna kohta järgmist:

§ 1.

	Tootjahind		Jaemüügihind
	Müügil franko hulgimüüja vastuvõtujaam	Müügil franko suurtarbija	Müügil kauplusest
	Rmk./dz	Rmk./dz	Rmk./kg
Kartulijahu	28,00	32,00	0,36
Kartulisiirup, parim kvaliteet .	39,00	42,00	0,50
Tärklissuhkur (glükoos)	39,00	42,00	0,50
Dekstriin	42,90	46,20	0,55

Müügil franko lähtejaam tuleb jaemüüjale anda 15% hinnaalandust.

§ 2.

Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 1942 (ABl. Reval, lk. 408; Ametlik Hindade Teataja, lk. 2), § 4 järgi.

§ 3.

Määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 5. märtsil 1943. a.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 1070-I, 18. veebruarist 1943, maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, ETK-le ja Aedvilja Keskühisusele.

1. E. O. Majandus- ja Rahandusdirektori 26. nov. 1942. a. nr. 1070-I ringkirja alusel talupidajailt võetud kohustusallkirjad neile määratud ja kuni 31. dets. 1942. a. veel täitmata kartuli-

[1]) Jõustunud 7. märtsil 1943.

normide kokkuvõtmise kindlustamiseks, kas talve jooksul tööstustesse viies, kevadel kokkuostufirmadele või kartulikaardi omajaile müües, on vaieldamatult kehtivad ja võetakse aluseks eeloleval kartulinormide kokkuvõtmise korraldamisel.

Kartulinormide täitmise teatised.

2. Kohustusallkirjade võtmisel aga selgus, et osa talupidajaid, kas teadmatusest raskustest toitlustamise alal, pahatahtlikkusest normide süsteemi vastu või raskustest normide täitmisel, keeldusid kohustusallkirja andmast, mille kohta eelnimetatud ringkirja p. 11 nõuti vallavanematelt erinimekirjade koostamist allkirja andmisest keeldunud talupidajate kohta ja nende alalhoidmist vallas.

3. Kindralkomissariaadi nõudel tuleb alates 25. veebruarist 1943. a. kuni 15. märtsini 1943. a. vallavanematel korraldada, et kõigile kohustusallkirja andmast keeldunud talupidajaile veelkord ette pandaks — anda juuresolevale teatisele allkiri selles, et tema täidab oma kartulinormi. Olles teadlik neist nõuetest, mida sõjaaegne majandus seab põllupidajaile, kontrolliks veel kord oma kartuli tagavarad ning märgiks üles teatisel lahter nr. 4 selle koguse kartuleid, mis temal siiski on võimalik määratud normi katteks veel ära anda.

Talupidajale jäetav kartulikogus.

4. Sellejuures tuleb teadmiseks võtta:

a) talupidajad võivad omale jätta seemnekartuliks 30 kvintaali 1 ha kartuli külvipinna kohta, mida talupidaja kevadel kavatseb viljelda. Tunnustatud seemet võib jätta talupidaja 35 kvintaali 1 ha kevadise külvipinna kohta;

b) inimtoiduks on lubatud jätta kuni järgmise lõikuseni iga talupidaja ja iga tema leibkonna liikme kohta 100 kg kartuleid;

c) loomasöödaks on lubatud talupidajail jätta ainult inimtoiduks mittekõlblikud, s. o. väikesed, vigased ja mädanikust rikutud kartulid.

5. Kui talupidajal, temast olenemata põhjustel, osutub siiski võimatuks veel kartuleid ära anda (millepärast ta ka varem keeldus kohustusallkirja andmast) ja langeb sellega normi mittetäitjate ossa, tuleb temal siiski anda teatisele allkiri, et tema on teadlik juuresoleval teatisel esitatud nõuetest, kusjuures teatise lahter nr. 4 jääb sellel juhul tühjaks.

6. Allkirjade võtmist juuresolevale teatisele nendelt talupidajailt, kes keeldusid varem kohustusallkirja andmast, tuleb teostada külakümnikel koos piirkonna põllumajandusjuhtidega. Teatised tuleb üle anda kohe pärast allkirjade võtmist vallavanemale (linnapeale) ja viimasel saata hiljemalt

25. märtsiks s. a. Turukorraldusvalitsusele, kusjuures valla- (linna-) valitsusse tuleb igast teatisest koos vastavate andmetega jätta ärakiri.

7. Maavanematel palun abistada vallavanemaid käesolevas ringkirjas nõutud töö läbiviimisel ja sel juhul kerkivate raskuste kõrvaldamisel.

Lisa: teatise vorm.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Lisa 1.

..... maakond ..... vald

TEATIS.

Meie, allakirjutajad, kes ei ole senini 1942/43. a. kartulinormi täitnud ega andnud kohustusallkirja kartulinormi täitmise kohta talve jooksul või kevadel, võtame teadmiseks järgmist:

1. Teame, et meie oma majapidamisse ainult sedavõrd kartuleid võime jätta, kuivõrd neid vajame:
   a) seemneks;
   b) meie leibkonnaliikmete toitlustamiseks kuni 1. aug. 1943. a.;
   c) loomasöödaks, milleks võivad tulla kõne alla ainult inimtoiduks kõlbmatud kartulid, väikesed, vigased ja mädanikust rikutud.
2. Oleme teadlikud, et ülejäänud kartulid, määratud normi ulatuses, peame alal hoidma ja normi katteks ära andma vastava korralduse saamisel.
3. Meile on teatatud, et meie seega sõjaaja seadustest üle astume ja karistuse alla langeme:
   a) kui meie ettekavatsetult või lohakusest oma kartulid rikneda laseme;
   b) kui inimtoiduks kõlblikke kartuleid loomasöödaks kasutame.

Jrk. nr.	Perekonnanimi ja nimi	Talu	Annan veel kartuleid 1942/43. a. normiks kvintaalides	Kartuli külvi-pind (ha-des) 1943. a. kevadel	Talupidaja allkiri	1943. a. kuu/päev
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
	Kokku					

Vallavanem (linnapea)

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-I, 30. märtsist 1943, maavanemaile, linnapeadele, vallavanemaile, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, ETK-le, Aedvilja Keskühisusele.

Käsitleb: kartulinormide asendamist aed- ja juurviljaga.

1. Kindralkomissariaadi nõusolekul on kindlaksmääratud koguse ulatuses lubatud 1942/43. t.-a. kartulinorme täita (asendada) aed- ja juurviljaga.

2. Asendamisel on vahekord:

1 kg kartuliteasemel võib anda 1 kg aed- ja juurvilja vaatamata viimase liigile.

Kartulinormide täitmine aedviljaga.

Kartulinormide asendamiseks müüdav aed- ja juurvili peab vastama kvaliteedinõuetele, mis on üldiselt kehtivad aed- ja juurvilja kokkuostul.

3. Kartulinormide asendamist võivad taotleda need põllupidajad, kel möödunud aasta ilmastikuoludest tingituna või muudel põhjustel on kartulisaak ikaldanud, riknenud või hävinud kas täiesti või osaliselt.

4. Asendamist taotleja põllupidaja peab vastava sooviavalduse koos vallavanema tõendusega kartulisaagi ikalduse, riknemise või hävimise kohta esitama otseselt Turukorraldusvalitsusele.

Turukorraldusvalitsuses võetakse läbivaatamisele need avaldused, mis on esitatud hiljemalt 20-ndaks aprilliks s. a. Hiljem esitatud avaldused võetakse lahendamisele ainult erandjuhtudel, kui asendamiseks ettenähtud kogus seda veel võimaldab.

5. Vallavanemal tuleb p. 4 ettenähtud tõendust andes silmas pidada, et asendamine võib ainult siis kõne alla tulla, kui põllupidajal ikalduse, riknemise või hävimise tagajärjel ei ole võimalik kartuleid normi katteks anda.

6. Turukorraldusvalitsuse poolt otsustatakse iga esitatud taotlus eraldi ja selle rahuldamisel antakse asendamiseks nimeline luba, kus määratakse tähtaeg, mis ajaks põllupidaja peab vastava koguse aed- ja juurvilja kokkuostupunkti viima.

7. Kokkuostupunktid märgivad säärasel juhul põllupidajale väljastatavale kviitungile, et müügiks toodud aed- ja juurvili on vastu võetud kartulinormi katteks.

Samuti tuleb kokkuostupunktidel teha ka märge talundi põhiraamatusse kartulinormi täitmise kohta juurviljaga.

Kokkuostupunktid saadavad aedvilja ostukviitungi teisiku müüja asukoha valla- (linna-) valitsusele.

8. Põllupidajale väljastatud luba kartulinormi asendamiseks aed- ja juurviljaga jääb pärast määratud koguse aed- ja juurvilja müügile toomist kokkuostupunkti, kes selle on kohustatud lisandama valla- (linna-) valitsusele saadetavale kviitungi teisikule.

9. Vallavanem (linnapea) saadud kviitungi teisiku ja loa põhjal teeb põllupidaja talundilehele vastava sissekande kartulinormi täitmise kohta juurviljaga ja maavanemale saadetavas kuuaruandes vorm nr. MD-1070-42-KK-I näitab märkuste lahtris, kui palju määratud kartulinormist on täidetud asendamise korras aed- ja juurviljaga.

10. Varem müüdud aed- ja juurviljakoguseid asendamiseks arvesse ei võeta.

11. Kokkuostufirmadel tuleb juhul, kui teatud piirkonnas tekib ummik kartulinormide asendamiseks kokkutoodavate juurviljakoguste kuhjumise näol ja nendel endal kõige korraldamise peale vaatamata ei lähe korda tarvilikku transporti teostada — viibimata nõutada maavanemalt küüti juurviljakoguste ära transporteerimiseks.

12. Kartulinormide asendamiseks lubatud aed- ja juurviljakoguste kokkuvõtmist on kokkuostufirmad õigustatud teostama neile Turukorraldusvalitsuse poolt varem määratud kartuli kokkuostupiirkondades, kui firmad omavahelise kokkuleppe teel ei ole teistsugusele kokkuleppele jõudnud.

Kokkutoodud aed- ja juurviljakoguste turustamiseks antakse vastav erikorraldus kokkuostu teostavatele aiamajanduskeskustele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

IX.

Aedvili, marjad, seened.

Köögiviljatarviduse kindlustamise
määrus.
10. jaanuarist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 48.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Okupeeritud ida-maa-aladel õigussätete andmise määruse, 21. veebruarist 1942 (VBlRMOst., lk. 11), § 2 alusel määran:

§ 1.

Lillede ja ilutaimede kasvatamine aianduskäitistes, kus seni ainult varast köögivilja klaasi all kasvatati, on keelatud.

§ 2.

Aedviljade kasvupindade laiendamise kohustus.

Aianduskäitistes, kus nii lilli ja ilutaimi kui ka varast köögivilja klaasi all kasvatatakse, võib kuni 20% klaasialusest pindalast lillede ja ilutaimedega täis istutada, kuid mitte suuremas ulatuses kui aastal 1942.

§ 3.

Aianduskäitistes, kus aastani 1941 eranditult lilli ja ilutaimi kasvatati, võib mitte üle 30% klaasialusest pindalast lillede ja ilutaimedega täis istutada.

§ 4.

Kindralkomissaridel on õigus sellekohase avalduse põhjal lubada erandeid § 2 ja 3 eeskirjadest.

§ 5.

Paragrahvide 1, 2 ja 3 eeskirjad on kehtivad iga aasta ainult 1. veebruarist kuni 31. juulini.

§ 6.

(1) Kuivõrd muude eeskirjade järgi ei tule kohaldamisele raskem karistus, karistatakse vangimajaga või rahatrahviga või ühega neist karistustest seda, kes tahtlikult või hooletuse tõttu

1. istutab § 1 keelu vastaselt lilli ja ilutaimi,

2. istutab rohkem lilli ja ilutaimi kui § 2 ja 3 järgi lubatud.

(2) Katse on karistatav.

(3) Jälitamist alustatakse ainult Riigikomissari või tema poolt volitatud asutuste nõudel. Nõue on tagasivõetav.

(4) Esimeses (1) lõikes nimetatud karistuste asemel võivad määrata korraldustrahve

Ida-maa-ala Riigikomissar piiramata ulatuses,
kindralkomissarid kuni 10 000 riigimargani,
piirkonnakomissarid kuni 1000 riigimargani.

(5) Peale selle võib kindralkomissar ajutiselt või kestvalt keelata süüdlasele isikule edaspidise kutsealalise tegevuse ja määrata käitise sulgemisele.

(6) Kutsealalise tegevuse keelamise ja käitise sulgemise peale on lubatud kaevata ühe kuu jooksul Ida-maa-ala Riigikomissarile.

§ 7.

Aedviljatarviduse kindlustamise määrus 22. detsembrist 1941 (VBRlKO., lk. 104) kaotab kehtivuse.

§ 8.

Käesolev määrus ei ole kehtiv Valge-Vene kindralkomissaripiirkonnas.

§ 9.

Käesolev määrus jõustub 1. veebruaril 1943.

Riga, den 10. Januar 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Matthiessen.

Annan teada Ida-maa-ala Riigikomissari alljärgneva määruse puu- ja köögivilja kokkuostu kohta 20. aprillist 1942 avaldatud Verordnungsblatt des Reichskommissars, 30. aprillil 1942, lk. 89.

Reval, den 20. Mai 1942.

Der Generalkommissar in Reval *Lietzmann.*

Puu- ja köögivilja kokkuostu määrus.

(Amtsblatt 1942, lk. 475.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri volituse § 2 põhjal 21. veebruarist 1941 — Verordnungsblatt des Reichsministers für die besetzten Ostgebiete, lk. 11 — antakse puu- ja köögivilja ning metsamarjade ja seente saagi õiglase jaotamise otstarbel järgmine määrus:

§ 1.

Puu- ja köögivilja, metsamarjade ja seente kokkuostu ainuõigus Eestis Aedvilja Keskühisusele ja ETK-le.

(1) Puu- ja köögivilja ning metsamarjade ja seente kokkuostuks kasvatajatelt ja korjajatelt on Läti, Leedu ja Eesti kindralkomissari-piirkondades õigustatud järgmised organisatsioonid, kes sellistena kannavad nimetust „aiamajanduskeskused“:

1. Eesti kindralkomissari-piirkonnas: Aedvilja Keskühisus ja Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisus (ETK),
2. Läti kindralkomissari-piirkonnas: keskliit „Turiba“ ja
3. Leedu kindralkomissari-piirkonnas: „Sodyba“.

§ 2.

Puu- ja köögivilja alla kuuluvad kõik aiasaadused, välja arvatud lilled, poti- ja ilutaimed ning köögivilja noortaimed ja seemned.

§ 3.

Puu- ja köögivilja müügi kohustus, kokkuostuorganisatsioonid ja kokkuostukord.

(1) Kasvatajad ja korjajad, kes § 1 nimetatud saadusi müüa või muul teel käibesse lasta tahavad, peavad neid õigeaegselt aiamajanduskeskustele pakkuma.

(2) Aiamajanduskeskused on kohustatud pakutud saadused vastu võtma, kuivõrd kaup vastab headuseeskirjadele.

(3) Kui kaupa ei võeta vastu headuse puuduse tõttu, siis ei tohi seda müüa ega muul teel käibesse lasta.

§ 4.

Aiamajanduskeskused kasutavad oma ülesannete täitmiseks juba olemasolevaid kokkuostuorganisatsioone. Kuivõrd neist ei jätku, on keskused kohustatud müügi hõlbustamiseks uusi pea- ja kohalikke kogumiskohti asutama.

§ 5.

Aiamajanduskeskused annavad võimaluse korral kasvatajate kasutada vastavad mahutid (kastid, korvid jne.). Kasvatajad ja korjajad annavad kaubad neis üle sorteeritult ja märgistatult. Kui erandjuhtudel kasvatajatele ja korjajatele mahuteid kasutada ei anta, siis sellega kasvatajad või korjajad ei vabane oma pakkumiskohustusest.

§ 6.

Aiamajanduskeskuste nõudel tuleb üleandmisele kuuluvatest kogustest vastavale kogumiskohale kirjalikult teatada üks nädal enne kavatsetavat üleandmist. Vastav kogumiskoht annab siis lähemad juhendid üleandmise viisi, koha ja aja kohta.

§ 7.

Üleantud saaduste eest tuleb tasuda kohe pärast nende vastuvõtmist.

§ 8.

(1) Kindralkomissarid on õigustatud § 1 ja § 3 eeskirjadest erandeid tegema vahenditu müügi kohta kasvatajalt või korjajalt tarbijatele, edasimüüjatele või ümbertöötajatele.

(2) Need erandid tuleb piirata valdade või maakondade piiridega või teha erilubade põhjal üksikutele kasvatuskäitistele. Aiamajanduskeskustele tuleb eranditest ja erilubadest teatada.

§ 9.

Kindralkomissarid on õigustatud Ida-maa-ala Riigikomissari nõusolekul andma vajalikke eeskirju ja headustingimusi selle määruse teostamiseks.

§ 10.

(1) Kes tahtlikult ilma õiguseta ostab kasvatajalt või korjajalt üles § 1 nimetatud saadusi, kes tahtlikult või ka ettevaatamatuse tõttu ei teosta õigeaegselt nende saaduste pakkumist või § 6 ette-

nähtud teatamisi või ei täida kogumiskoha juhendeid, seda karistatakse vangimajaga kuni 1 aastani ja rahatrahviga piiramata ulatuses või ühega neist karistustest.

(2) Piirkonnakomissarid võivad määrata korraldustrahve kuni 1000 riigimargani. Piirkonnakomissari otsuse peale võib 1 kuu jooksul, arvates korraldustrahvi otsuse kättesaamisest, kaevata asjaomasele kindralkomissarile, kes otsustab lõplikult.

(3) Kindralkomissarid võivad määrata korraldustrahve piiramata ulatuses. Kindralkomissari otsuse peale võib 1 kuu jooksul, arvates korraldustrahvi otsuse kättesaamisest, kaevata Riigikomissarile, kes otsustab lõplikult.

(4) Karistuse kõrval võib konfiskeerida esemed, mille kohta karistatav tegu käib, kuigi need ei kuulu teo kordasaatjale. Kui kedagi kindlat isikut ei saa jälitada ega süüdi mõista, võib määrata konfiskeerimise iseseisvalt.

§ 11.

Käesolev määrus jõustub 1. mail 1942. Ta ei kehti Valge-Vene kindralkomissari-piirkonna kohta.

Riga, den 20. April 1942.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Burmeister.

Esimene teostamiseeskiri
Ida-maa-ala Riigikomissari Puu- ja köögivilja kokkuostu määrusele 20. aprillist 1942, Amtsblatt des Generalkommissars 1942, lk. 475.

(Amtsblatt 1942, lk. 478.)

§ 1.

Eesti kindralkomissari-piirkonnas on puu- ja köögivilja, metsamarjade ja seente tööndusliikuks kokkuostuks õigustatud ainult:

1. Aedvilja Keskühisus,
2. Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisus (ETK),
3. firma Rumberg, Tuberg & Ko.

Puu- ja köögivilja, metsamarjade ja seente kokkuostuõigus ka firma Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

§ 2.

Pakkumiskohustuse alt on vabastatud need kogused:

1) mis tarvitatakse tootja enese majapidamises,

2) mis Kindralkomissari poolt lubatud kasvatus- ja hankelepingute alusel müüakse suurtarbijaile või ümbertöötamiskäitistele,

3) mis Kindralkomissari poolt erilise taotluse alusel on pakkumiskohustustest vabastatud, **Müügikohustusest vabad aedviljad, marjad ja seened.**

4) mis Viru, Järva, Lääne, Saare, Viljandi ja Võru maakonnas müüakse vahenditult tarbijaile. Need vahenditud müügid tootjalt tarbijale ei tohi aga korraga ületada kaaluülemmäära 20 kg.

§ 3.

Müügile jõudev kaup peab headuse poolest vastama Puu- ja aedvilja ning marjade väljaveo kontrolli teostamise määruse § 9—28 eeskirjadele headuse kohta (Riigi Teataja 1933, nr. 44, art. 364).

§ 4.

Käesolev teostamiseeskiri jõustub avaldamisega.

Reval, den 20. Mai 1942.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse teadaanne nr. 1070-I, 4. augustist 1942 ETK-le, Aedvilja Keskühisusele ja Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

Käesolevaga teeme Teile kohuslikuks järgmist:

1. Teie firma poolt esitatud köögivilja kokkuostu kava palume jaotada Teie kokkuostuvõrgu peale, võttes arvesse iga vastuvõtupunkti piirkonna eriilmet ja teha sellel teel igale Teie vastuvõtupunktile teatavaks kogus köögivilja, mida vastav kokkuostupunkt on kohustatud oma piirkonnast kokku ostma. **Köögivilja kokkuostmine.**

2. Kokkuostupunkti kohustada vähemalt ettekirjutatud koguse piirides astuma omas piirkonnas aedviljatootjatega otsesesse kontakti, et taotleda lepingute sõlmimist tootjatega nende pakkumiskohustuse alla kuuluva köögiviljatoodangu ülesostmiseks.

Kui tootja ei taha lepingut endale kohuslikuks võtta, siis võib temaga kokkuleppele jõuda ka muul teel, näit. suusõnaliselt, et saaks teada kogused, mida tootjad kokkuostupunkti piirkonnas

nimetatud punktile kindlustavad. Eriti tuleks kontakti astuda riigimõisadega, et sõlmida lepingud nende pakkumiskohustuse alla kuuluva toodangu ostmiseks.

3. Lepingu sõlmimisel tasumisele tuleva tempelmaksu palume võimalikult kogusummas võtta kokkuostufirma peakeskuse kanda, andes ostuvõrgule sellekohase nõusoleku.

Köögivilja müüjale garanteeritakse köögivilja seemnete saamine järgneval aastal.

4. Juuresolev teadaanne, mis puudutab lepinguid sõlmivaid tootjaid, tuleb koos eespool nõutuga koheselt kokkuostuvõrgule teatavaks teha.

Kokkuostupunktide ülesandeks jääb lepingute sõlmimisel käesolev teadaanne köögiviljatootjatele teatavaks teha, jättes viimasele ühe eksemplari sellest.

5. Andmed kokkuostupunktidelt selle kohta, kui palju köögivilja suudetakse kokku võtta käesoleval toodanguaastal

a) lepingute põhjal,
b) muude kokkulepete alusel ja
c) tootjate vabal pakkumisel,

tuleb saata 25. augustiks kokkuostuks õigustatud firma peakeskusse. Saadud andmed kokkuvõetult kokkuostupunktide kaupa tuleb peakeskustel esitada 29. VIII 42. a. Turukorraldusvalitsuse Saaduste Kokkuvõtu Osakonnale.

6. Ühtlasi kohustame Teie firmat ja kogu kokkuostuvõrku osutama tootjale igasugust abi lepingute põhjal müügile tuleva köögiviljakoguse pakkimisel ja edasitransporteerimisel.

Lisa 1. — Lepingu vorm.
„ 2. — Turukorraldusvalitsuse teadaanne.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

Lisa 1.

Aedviljamüügi leping.

Aiasaaduste tootja .....

Aiasaaduste kokkuostja .....

Puu- ja köögivilja kokkuostu määruse ja sellele määrusele antud Esimese teostamiseeskirja (Amtsblatt nr. 38 — 4. VII 1942, lk. 475—478) alusel leppisid ülalnimetatud aiasaaduste tootja ja aiasaaduste kokkuostja pakkumiskohustuse alla kuuluva köögivilja müügi-ostu kohta kokku järgmiselt:

1.

Tootja kohustub müüma ülalnimetatud kokkuostjale käesoleva, s. o. 1942. toodanguaasta pakkumiskohustuse alla kuuluvat köögivilja:

1. peakapsast ..... kg
2. kaalikaid ..... „
3. porgandeid ..... „
4. aedpeete ..... „
5. tomateid ..... „
6. kurke ..... „
7. ..... „
8. ..... „
9. ..... „
10. ..... „

2.

Müüdav kaup peab headuselt vastama aiasaaduste kohta kehtivatele nõuetele (Riigi Teataja nr. 44 — 1933. a., art. 364) ja antama üle kokkuostjale ..... kuu jooksul.

Kauba pakkimisel ja transportimisel annab kokkuostja aiasaaduste müüjale abi järgmiselt: .....

.....

3.

Kauba eest tasutakse sularahas kohe pärast kauba üleandmist üleandmisaegse kehtiva hinna kohaselt.

4.

Käesolev leping on sõlmitud kahes eksemplaris, millest üks jääb tootjale ja teine kokkuostupunktile.

5.

Tempelmaksu lepingu sõlmimise momendil kehtiva normihinna järgi tasub .....

..... „.....“ ..... 1942. a.

Aiasaaduste tootja .....
(allkiri)

Aiasaaduste kokkuostufirma esindaja .....
(allkiri)

Lisa 2.

Turukorraldusvalitsuse

t e a d a a n n e.

Leping aiasaaduste kokkuostja ja tootja vahel annab tootjale õiguse vajaliku seemne saamiseks järgneval toodanguaastal.

Koos talundi-põhiraamatuga või kokkuostupunktilt saadud müügikviitungiga annab käesolev leping tootjale õiguse ka kõigile tarbekaupadele, mis tuleb jaotamisele eeloleval toodanguaastal ning mille kohta juhtnöörid on praegu väljatöötamisel.

August 1942.
Nr. 1070-I.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.
Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektori ringkiri nr. 1 — 30. juulist 1942 marjade ja seente suurkorjamise asjus kõigile maa- ja vallavanematele, linnapeadele ja -vanematele, Riigimetsade Valitsusele ja kohalikkudele metsaametnikkudele, kokkuostu teostajatele firmadele ja nende esindajatele.

I. Suurkorjamise eesmärk.

Eestis on saadud aastas keskmiselt 2500—3000 tonni aedmarju, 1500—2000 tonni metsmarju ja 300—400 tonni seeni. Seejuures ei olnud kaugeltki kõik marjad ja seened ära korjatud, vaid suured kogused jäid korjamata.

Praeguse sõjaolukorra tõttu on meie elanikkonna toidukorv kujunemas võrdlemisi ühekülgseks, eriti just toortoidu osas. Seetõttu on eriti oluline, et tänavu võimalikult kõik marjad ja seened ära korjataks, et sel teel lisandada hädavajalikke vitamiinirikkaid ja maitsvaid toiduaineid elanikkonna toidusedelile.

II. Suurkorjamise läbiviimine.

1. Juhtimine.

Marjade ja seente kogumise ulatuslikuks läbiviimiseks on vaja organiseerida kõik vabad tööjõud nii linnas kui ka maal. Selleks tuleb rakendada nii vanemaid inimesi kui ka noori, kes ei võta osa põllutööst, samuti soovijaid linnast.

Marjade ja seente suurkorjamise kesktoimkond ja toimkonnad ning nende ülesanded.

Suurkorjamise läbiviimiseks on moodustatud kesktoimkond Majandus- ja Rahandusdirektooriumi juures direktori abi dr. E. Terasmäe juhtimisel. Toimkonna töö asjaajajateks on I. Tõrmaküla ja H. Pello Majanduslike Uurimuste ja Propaganda Osakonnast (asukoht Kiriku 6, Tallinn, telefonid 420-54 ja 466-93), kelle poole pöörduda vajaliku informatsiooni saamiseks.

Kesktoimkonna ülesandeks on üleriigilise ulatusega küsimuste lahendamine, kokkuostu, transpordi, tööjõu suunamise, järelevalve teostamise, selgitustöö ja propaganda ala. Samuti juhib kesktoimkond kohapealsete toimkondade tööd.

Igasse maakonda ja maakonnavabasse linna tuleb luua 3-liikmeline marjade ja seentekorjamise toimkond, kelle koosseisu määrab vastava omavalitsuse juht.

Maakondade ja maakonnavabade linnade toimkondade ülesandeks on kohapealse ulatusega küsimuste lahendamine, korjajaterühmade koostamine, informatsiooni andmine korjajatele, järelevalve kokkuostu ja hüvituste väljajagamise üle ja kesktoimkonna informeerimine suurkorjamise käigust. Maakondade ja maakonnavabade linnade toimkondadel tuleb kolme päeva jooksul ring-

kirja kättesaamisest arvates kesktoimkonnale teatada suurkorjamisega seotud küsimusi lahendava ametniku nimi ja telefon.

Vajaduse korral on maakonna toimkonnal õigus teha korraldusi marjarohkete piirkondade vallavalitsustele ja III järgi linnavalitsustele vastavate alltoimkondade loomiseks, kes korraldaksid korjajate majutamist ja varustamist, annaksid informatsiooni marjapiirkondade kohta ja koos kohaliku omakaitsega hoolitseksid miinija muude ohtlikkude piirkondade märkimise eest. Informatsiooni saamiseks marja- ja seenterajoonide asukohtade ja saagi kohta tuleb toimkondadel pöörduda metsaülemate poole.

2. Korjajad.

Marjade ja seente korjamine riigimetsades on vaba kõigile, välja arvatud alla 5 aasta vanade metsakultuuride alad. Erametsades marjade korjamiseks on vaja maaomaniku nõusolek. Erilist korjamisluba vaja ei ole.

Toimkondadel organiseerida linnades ja alevikkudes korjamisest osa võtta soovijatest grupid ja juhtida need marjarohketesse piirkondadesse. Võimalust mööda tuleb korjamiseks rakendada vanadekodude hoolealuseid ja lastekodude ning lastekoloniate kasvandikke. Vallavalitsustel selgitada korjajate majutamisvõimalusi. Grupid, kes on kasutanud kohalike toimkondade vahendust ja kaasabi, on kohustatud vähemalt 50% oma korjatud marjadest turustama tavalises korras.

3. Turustamine.

Korjatud aed- ja metsmarjade turustamisel tuleb tähele panna selleks kehtimapandud määrusi ja juhendeid. Vastavalt sellele tuleb kõik korjatud marjad ja seened turustada ETK, Aedvilja Keskühisuse või Rumberg-Tubergi kaudu, kes ainsatena on õigustatud marju ja seeni suurel hulgal ostma ja müüma. Müügile toodav kaup peab olema täisväärtuslik ja vastama sellekohastes määrustes ettenähtud nõuetele.

Vastavalt Sõjavägede Ülemjuhatuse korraldusele tuleb mustadsõstrad kõik turustada ning ainult ülaltähendatud kokkuostjatele.

4. Hüvitused.

Arvestades asjaolu, et tänavu tööjõu nappuse tõttu marjakorjamine peab toimuma muul alal töötajate vabast ajast, on Majandus ja Rahandusdirektooriumil läinud korda hankida suhkrut korjajatele preemiateks, et ühtlasi sellega tõsta huvi marjakorjamise vastu. Suhkrut antakse proportsionaalselt müüdud marjade hulgale. Normid selleks on järgmised.

Marjade ja seente müümisel suhkru ja soola ostu õigus.

Üks kilogramm suhkrut müüakse iga järgneva marja- või seentekoguse eest:

punaseid sõstraid	20 kg
musti sõstraid	10 „
karusmarju (tikerberid)	15 „
pohli	20 „
mustikaid	15 „
murakaid	15 „
kuivatatud puravikke	2 „
soolatud puravikke	5 „
soolatud segaseeni	6 „

Seenekorjajad omavad peale selle veel õigust iga 4 kg soolatud seente vastu osta 1 kg soola. Marjade müügil kogumispunkti antakse müüjale marjade vastuvõtukviitung, kus on tähendatud müüdud marjade hulk ja liigid ja hüvitusena saadaolev suhkru ja soola kogus nii numbriliselt kui ka sõnades. Tähendatud kviitung on maksev ostuloana. Suhkru väljaandmine toimub ETK ja TKK kauplustest kviitungi esitamisel. Suhkrut jagavate kaupluste nimed tehakse teatavaks kas avaldamisega ajalehtedes või teadete väljapanemisega.

III. Järelevalve.

Kohapealsetel toimkondadel tuleb kõigist erakorralistest juhtumitest teatada viivitamata kesktoimkonnale. Kokkuostu teostavatel firmadel teatada Turukorraldusvalitsusele iga esmaspäevaks kokkuvõetud marjade ja seente hulk liikide järgi ja hüvitustena väljakirjutatud suhkru- ja soolakogus kilogrammides. Suhkrut jagavad firmad on kohustatud samuti kord nädalas igaks esmaspäevaks teatama Turukorraldusvalitsusele nädala jooksul hüvituseks antud suhkrukogused.

Tallinn, 30. juulil 1942.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

Aiamajanduskeskustele, — Aedvilja Keskühisusele, ETK-le ja Rumberg, Tuberg ja Ko-le 10. VIII 1942 Turukorraldusvalitsuse poolt ülesseatud nõuded müügiletoodavate soolatud seente kohta.

Soolatud puravikud peavad olema sorditud järgmiselt:

I valik. Puravikud olgu noored, ühtlase suurusega, kuni 3-sm läbimõõduga, koos varrega või ilma, terved, korralikult puhastatud, pestud, sorditud ja valitud, mehaaniliste vigastusteta, vabad võõr-esemetest, eriti mürgistest

mittesöödavatest seentest, rikkumata haigustest ja kahjuritest, ussitamata, kupatatud ning peavad olema vähemalt 7% soolalahuses.

II valik. Puravikud erineva suurusega, puhtad, mehaaniliselt vigastamata, vabad võõr-esemetest, eriti mürgistest mittesöödavatest seentest, ussitamata, kupatatud ning vähemalt 7% soolalahuses.

Soolatud segaseened peavad olema sorditud järgmiselt:

I valik. Mitmesugused kõrgeväärtuslikud söödavad seened, segi või liikide järgi eraldi, võimalikult ühtlase suurusega koos varrega või ilma, terved, korralikult puhastatud ja pestud, mehaaniliste vigastusteta, vabad võõresemetest, eriti mürgistest, mittesöödavatest seentest, sorditud, valitud, rikkumata haigustest ja kahjuritest, ussitamata ning kupatatud, pressitud, sisaldama peavad vähemalt 7% keedusoola.

II valik. Mitmesugused söödavad seened segamini, koos varrega või ilma, puhtad, mehaaniliste vigastusteta, vabad võõr-esemetest, eriti mürgistest mittesöödavatest seentest, ussitamata ning kupatatud, pressitud ja peavad sisaldama vähemalt 7% keedusoola.

Majandus- ja Rahandusdirektori otsus 11. augustil 1942. a.

Silmas pidades seda, et erakordse seenterohkuse tõttu on kokku osta kavatsetud seentekontingent juba täitumas, muudetakse alates 15. augustist 1942. a. (15. kuupäev kaasa arvatud) seente korjajatele müüdava suhkru norme järgmiselt:

Üks kilogramm suhkrut müüakse iga järgmise seentekoguse eest:

kuivatatud puravikud . . . . . 5 kg
soolatud puravikud . . . . . 12 „
soolatud segaseened . . . . . 15 „

Edaspidi võidakse, kokkutoodavate seente ülikülllust arvestades, suhkru andmine seente vastu üldse lõpetada.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi marjade ja seente suurkorjamise kesktoimkonna otsus 4. septembrist 1942, nr. 11040.

Suhkru andmine seente vastu lõpetatakse alates 6. septembrist 1942. Soola antakse seente vastu endises korras ja ulatuses.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse teadaanne 1. oktoobrist 1942, nr. 1070-I, ETK-le, Aedvilja Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le ja Marjade Suurkorjamise Kesktoimkonnale.

Käesolevaga teatame, et marjade suurkorjamise aktsiooni edukaks jätkamiseks on Kindralkomissariaadi nõusolekul (Kindralkomissari kiri 30. IX 42, A. III-E) lubatud hüvitusena anda suhkrut ka jõhvikate kokkuostul vahekorras — 25 kg jõhvikate vastu 1 kg suhkrut.

Jõhvikate kokkuostuks vajalik suhkur tuleb kasutada marjade suurkorjamise aktsiooni läbiviimiseks vabaksantud suhkrukoguse olemasolevatest tagavaradest, kuna täiendavat suhkrukogust selleks otstarbeks vabaks ei anta.

Ühtlasi juhime Teie tähelepanu sellele, et ka kõik suhkru hüvituse abil kokkuostetud jõhvikad tuleb suunata töötlemiseks töösstustesse, kusjuures erandeid käesolevas võib teha Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse erilubade alusel.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja as. E. Mikkelsaar.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse teadaanne nr. 1070-I, 16. oktoobrist 1942 ETK-le, Aedvilja Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le ja Marjade Suurkorjamise Kesktoimkonnale.

Et marjade aktsiooni läbiviimiseks vabaksantud suhkru olemasolevad tagavarad jätkuks võimalikult pikemaks ajaks ja soodustaks seega jõhvikate suuremakoguselist kokkutulekut, muudetakse Kindralkomissariaadi nõusolekul jõhvikate vastu hüvitusena antava suhkru senine kogus (25:1) järgmiselt: ametlikule kokkuostufirmale müüdud 50 kg jõhvikate vastu saab müüja õiguse osta 1 kg suhkrut.

Kuna eeltoodud suhe kehtestub alates 19. okt. 1942 (kaasa arvatud), kohustame Teid sellest koheselt Teie kokkuostuvõrku informeerima ja jälgima, et antud suhtest ja selle kehtestumise tähtajast täpselt kinni peetaks.

Ühtlasi juhime veel kord Teie tähelepanu sellele, et suhkrutagavarade lõppemisel marjade müüjaile suhkru saamise tõendite andmine õigeaegselt lõpetataks.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalik juhend nr. 1070-I, 2. detsembrist 1942 ETK-le, Aedvilja Keskühisusele, a/s. Rumberg, Tuberg ja Ko-le, TKK-le, maa- ja vallavanemaile.

Elanikkonna varustamiseks elatistarbeainete kaartide alusel kohviga on vajalik kokku osta sigureid. Kokkuostu edukamaks läbiviimiseks võimaldatakse alates 5. dets. 1942 (kaasa arvatud) igal tootjal, kes müüb ametlikele kokkuostufirmadele (Aedvilja Keskühisus, ETK ja Rumberg, Tuberg ja Ko) kuivatatud sigureid, osta vastuhüvitusena saadusi järgmiselt:

Sigurite müüjaile hüvitusi.

iga müüdud 100 kg (1 kv.) kuivatatud sigurite kohta[1]):

suitse	250 tk.	soola	1,0 kg
rukkijahu	7,5 kg	suhkrut	0,5 kg

Suhteliselt sellele õigustavad hüvituste saamist ka väiksemad kuivatatud sigurite kogused, kuid mitte kogused alla 10 kg.

Iga täis 10 kg kuivatatud sigurite vastu saab õiguse osta:

suitse	25 tk. (1 pakk)	soola	100 g
rukkijahu . .	750 g	suhkrut	50 g

Kuivatatud sigurite kokkuostmisel ja hüvituste väljaandmisel tuleb silmas pidada järgmist:

Sigurite kokkuostu kord.

1. Kokkuostu teostavad aiamajanduskeskused (Aedvilja Keskühisus, ETK ja Rumberg, Tuberg ja Ko) annavad kuivatatud sigurite müüjale müügitõendi. Müügitõenditena võib kasutada ainult kartuli- ja juurvilja kokkuostuks kehtestatud müügikviitungeid, kusjuures väljaantava kviitungi tekstis tuleb läbi kriipsutada sõnad „..... müügikohusliku normi ....“ ja tingimata näidata ostu aeg (kuu, päev ja aasta).

Nimetatud müügitõendite alusel on müüjal õigus osta hüvitusi eeltähendatud vahekorras.

Hüvituste saamiseks on kehtivad müügitõendid, mis on välja antud pärast 4. dets. s. a. Varem väljaantud müügitõendid ei õigusta hüvituste saamist.

Hüvituste väljaandmisel tuleb võtta müügitõendi teisele küljele allkiri hüvituste kättesaamise kohta, kusjuures allkiri peab kinnitama ka vastuvõetud hüvituste koguse suurust sõnaliselt.

Müügitõend ise jääb hüvituste väljaandjale müügi aluseks. Kuu jooksul sissetulnud müügitõendid kogub hüvituste väljaandja kokku ja saadab järgmise kuu 10-daks kuupäevaks oma peakesku-

[1]) Juhendiga nr. 1070-I, 2. II 1943 on lubatud anda müüja valikul ka 18 kg rukkijahu ja 0,5 kg suhkrut. Suitse ja soola sel puhul ei anta.

sele, kes on kohustatud müügitõendid alal hoidma ja Turukorraldusvalitsusele esimesel sellekohasel nõudel saatma temale kontrollimiseks.

Sigurite kokkuostu aruandlus.

2. Hüvituste abil kokkuostetud kuivatatud sigurite väljaandmine kohvi või tee valmistamiseks võib toimuda ainult Turukorraldusvalitsuse loal.

Andmed hüvituste abil kokkuostetud kuivatatud sigurite hulga ja paigutamise kohta anda kokkuostufirmadel Turukorraldusvalitsusele kaks korda kuus, kuu 15-dal ja kuu viimasel päeval möödunud poolekuu kohta telefoni teel (telef. 452—12) ja kinnitada kirja teel.

3. Müügipreemiateks ettenähtud saaduste kogused antakse ETK ja TKK käsutusse.

Nimetatud keskused on kohustatud need saadused paigutama vastavalt ajamajanduskeskustelt saadud andmeile kuivatatud sigurite kokkuostu kohtade lähikondseisse kauplustesse, millised kauplused tuleb ETK-l ja TKK-l sigurite tootjaskonnale teatavaks teha ajakirjanduse kaudu.

Kuivatatud sigurite kokkuostuks ettenähtud hüvituste võimalikud ülejäägid jäävad Turukorraldusvalitsuse korraldusse.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse teadaandest 20. juunist 1942, nr. 1070-I Aedvilja Keskühisusele, ETK-le ja Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

Aruanded palume meile esitada kaks korda kuus järgmises korras:

1. juulist kuni 15. juulini,
16. juulist kuni 1. augustini jne.,

kusjuures iga aruanne tuleb meile esitada hiljemalt 1 nädal peale seda perioodi, mille kohta andmete andmine sünnib.

Lisa: aruande vorm.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

.....
(kokkuvõtet teostava keskuse nimetus)

A r u a n n e

kartulite, puu- ja köögivilja, metsmarjade ja seente ostu-müügi ja laoseisu kohta alates ..... kuni .....

Liigi nimetus	Lao seis kg	Sisse ostetud kg												Kokku laos, lahtrid (2+14)	Väljamüük kg								Lao seis kg, lahtrid (15 miinus 23)	Märkused
		Virumaa	Järvamaa	Harjumaa	Läänemaa	Pärnumaa	Viljandimaa	Tartumaa	Valgamaa	Võrumaa	Petserimaa	Saaremaa	Sisseost kokku 3—13		Sõjaväele	Asutustele, ettevõtetele	Tööstustele töötl.	Üksikisikutele	Kadu ja rikneminе			Kokku 16—22		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1. Kartul (ainult varane)																								
2. Kapsas . .																								
3. Sibulad . .																								
4. Peedid . .																								
5. Porgandid .																								
6. Tomatid .																								
7. Kaalikad .																								
8. Kurgid . .																								
9. Kõrvitsad .																								
10. Sigurid . .																								
11. Redised . .																								
12. Salatid . .																								
13. Rabarbar .																								
14. Spinat . .																								
15. Maitseköögiv.*) . . .																								
16. Sõstrad . .																								
17. Karusmarjad																								
18. Vaarikad .																								
19. Maasikad .																								
20. Jõhvikad .																								
21. Pohlad . .																								
22. Mustikad .																								
23. Õunad . .																								
24. Ploomid . .																								
25. Kirsid . .																								
26. Muud puuv.																								
27. Seened . .																								

*) Seller, petersell, murulauk, mäeröigas.

„.....“ ..... 1942 a. Allkirjad:

Juhend

aed- ja juurvilja turustamise kohta Tallinna ja Tallinn-Nõmme turgudel ning kauplustes.

(„E. Sõna“ nr. 233, 9. oktoobrist 1942.)

I.

Üldmäärus.

Kehtiva korra kohaselt on aed- ja juurviljakasvatajad kohustatud nende pakkumiskohustuse alla kuuluva aed- ja juurvilja müüma Ida-ala Riigikomissari määruses puu- ja köögivilja kokkuostu kohta 20. IV 1942. a. avaldatud Verordnungsblatt des Reichskommissars 30. IV 1942. a., lk. 89 ettenähtud aiamajanduskeskustele.

Aedvilja turustamine Tallinnas ja Tallinn-Nõmmel toimub Turukorraldusvalitsuse poolt antud eeskirjadel ja Tallinna linnavalitsuse juhenditel.

Aiamajanduskeskuste — Aedvilja Keskühisuse, ETK ja a.-s. Rumberg, Tuberg & Ko — poolt kokkuostetud aed- ja juurvilja (kapsad, kaalikad, peedid, porgandid, sibulad, tomatid, kurgid jne.) jaotamine ja turustamine Tallinna ja Tallinn-Nõmme turgudel ning kauplustes toimub Tallinna Linnavalitsuse üldjuhenditel ja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt antud alljärgneva juhendi järgi.

II.

Aiamajanduskeskuste ülesanded Tallinna ja Tallinn-Nõmme varustamiseks aed- ja juurviljaga.

1. Aiamajanduskeskused on kohustatud selle eest hoolitsema, et teatavad kogused aed- ja juurvilja, mis on ette nähtud Tallinna ja Tallinn-Nõmme tsiviilelanikele ning ravi- ja kinnistele ning avalikkudele toitlustamisettevõtetele jaotamiseks ja turustamiseks, oleksid olemas ja kohale transporteeritud.

III.

Jaemüük kaupluste kaudu.

2. Aed- ja juurvilja müük üksiktarbijaile Tallinna ja Tallinn-Nõmme turgudel ning kauplustes on vaba, kusjuures müügikohtadel, Tallinna Linnavalitsuse poolt antud korralduse kohaselt, tuleb aed- ja juurviljakogused tarbijate vahel võimalikult ühtlaselt jaotada.

3. Aed- ja juurvilja müük tarbijaile jaeviisil toimub kõikidest toiduainete- ja liha- ning kala- ja juurviljakauplustest.

Müük normeeritud toiduainete- ja lihakauplustest toimub nende alatistele (registreeritud) ostjatele, kuna müük ülejäänud kauplustest toimub kõigile üksiktarbijaile.

4. Kauplused on kohustatud jaemüüki teostavate Tööstus-Kaubanduskeskuse, Tallinna Tarbijate Ühingu ja Eesti Lihaekspordi kaudu aiamajanduskeskustele — Aedvilja Keskühisus, ETK ja Rumberg, Tuberg & Ko — esitama koondtellimised iga eelmise päeva kella 16.00-ks selle kohta, kui suure koguse aed- ja juurvilja nad vajavad järgmiseks päevaks oma ostjaskonna rahuldamiseks.

Aedvilja Keskühisuse, ETK ja a.-s. Rumberg, Tuberg & Ko poolt organiseeritud müügikohad on kohustatud aed- ja juurvilja saamiseks oma tellimised esitama otseselt ülalnimetatud aiamajanduskeskustele.

5. Aiamajanduskeskused on kohustatud p. 2 märgitud kauplusi aed- ja juurviljaga korrapäraselt ning pidevalt varustama.

Kui aiamajanduskeskustel ei ole aed- ja juurvilja küllaldasel määral iga päev anda, tuleb kauplusi varustada rajoonide viisi.

6. Aedvilja Keskühisus, ETK ja a.-s. Rumberg, Tuberg & Ko on kohustatud aed- ja juurvilja kogused kauplustesse kohale toimetama, kasutades selleks oma või kokkuleppe teel mujalt hangitud veovahendeid.

7. Aiamajanduskeskused on kohustatud kauplusi varustama aed- ja juurviljaga kvaliteedis, millised nõuded on üles seatud aed- ja juurvilja kvaliteedi kohta vastavates eeskirjades.

8. Jaemüüki teostavad või korraldavad keskused on kohustatud omalt poolt kõigi nende käsutuses olevate vahenditega kaasa aitama aed- ja juurvilja häireteta turustamiseks.

IV.

Jaemüük turgudel.

9. Aed- ja juurvilja müük Tallinna ja Tallinn-Nõmme turgudel tarbijaile toimub ühtlastes kogustes ja

a) turukauplejate poolt, kes on saanud kauplemiseks loa Tallinna Linnavalitsuselt,

b) aiamajanduskeskuste — Aedvilja Keskühisuse ja ETK ning jaemüüki teostava Tallinna Tarbijate Ühingu turumüügipunktide poolt, igale ülalnimetatud ettevõttele Tallinna Linnavalitsuse poolt ettenähtud müügipunktide arvu kaudu,

c) Turukaubamaja osas Eesti Lihaekspordi poolt, kes selleks avab Turukaubamajas vastava arvu aed- ja juurvilja müügipunkte.

10. Turgudel olevate müügikohtade varustamiseks peavad aiamajanduskeskused turule või turu kõige lähemasse ümbrusesse asutama aed- ja juurvilja jaotuslaod.

Müügikohtade varustamine peab toimuma pidevalt iga päev aiamajanduskeskuste poolt, vastavalt müügipunktidelt jaotusladudele jooksvalt antud tellimistele.

V.

Raviasutuste, toitlustamisettevõtete ja teiste kinniste asutuste varustamine aed- ja juurviljaga.

11. Ülalnimetatud asutuste aed- ja juurviljaga varustamine toimub nendele väljaantud ostulubade alusel.

Ostuload annab välja Tallinna Linnavalitsuse Kaubandus-Tööstusosakonna Toitlusamet temale vabaksantud kontingendi alusel.

Igale asutusele ja ettevõttele väljaantava koguse määrab Tallinna Linnavalitsuse Kaubandus-Tööstusosakonna Toitlusamet temale esitatud avalduse põhjal.

Esimeses järjekorras kuuluvad rahuldamisele:

a) raviasutused,

b) mitmesugused lasteasutused.

Teises järjekorras:

a) sotsiaalkindlustuse ja hoolekandeasutused,

b) kinnised toitlustamisettevõtted ja õppeasutused õppevahendite otstarbel.

Kolmandas järjekorras:

a) avalikud toitlustamisettevõtted.

12. Aed- ja juurvilja ostuks antud ostuload on kehtivad ostuloal märgitud aja jooksul.

Kehtivuse kaotanud ostuloa asendamine uuega toimub ainult juhul, kui saadud ostuloa tagaküljel on aiamajanduskeskuste poolt tehtud märge, et vastavaid saadusi ei olnud võimalik anda nende puudumise tõttu loa kehtivuse ajal.

13. Aed- ja juurvilja müük ostulubade alusel toimub ainult vastavatest erikauplustest ja erandjuhtudel aiamajanduskeskuste keskladude kaudu.

14. Aed- ja juurvilja vedu kesklaost kasutamiskohale toimub kas asutuse või ettevõtte oma või kokkuleppel aiamajanduskeskuse veovahendiga.

15. Käesoleva juhendi elluviimiseks ja rakendamiseks on Tallinna Linnavalitsuse Kaubandus-Tööstusosakond õigustatud andma vastavaid korraldusi ja juhtnööre kooskõlas antud juhendiga.

16. Käesolev juhend kehtestub allakirjutamise päevast.

Tallinnas, 7. oktoobril 1942.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

Puu- ja köögivilja (värske ja kuivatatud) hindade kujundamise määrus

29. oktoobrist 1942.

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 10, lk. 234.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 42 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2), § 2 alusel määran puu- ja köögivilja-kaubanduse kohta Eesti kindralkomissari-piirkonnas:

§ 1.

Kehtivuse ulatus.

(1) Määrus on kehtiv sise- ning välismaise päritoluga värske ja kuivatatud kauba kohta.

(2) Värskekaubaks loetakse värske puuvili, kaasa arvatud marjad, värske lõunamaa puuvili, värsked köögitaimed (näit. köögivili, söödavad rohud, juured ja värsked seened). Värskekaubaks loetakse ka järelvalminud kaup ja ladukaup.

(3) Kuivatatud viljaks loetakse:

a) pähklid, ka kooritud, jahvatatud või muul teel peenendatud;

b) puuvili, ka lõigatud, kooritud või kuivatatud;

c) kuivatatud seened;

d) kuivatatud lõunamaa puuvili;

e) kuivatatud sigurid.

(4) Käesolev määrus on kehtiv ka soolatud köögivilja ja hoidiste kohta.

§ 2.

Üldised hinnaeeskirjad.

(1) Kuivatatud ja värskekaup tuleb juhtida tarvitaja või ümbertöötaja kätte kõige kiiremal ja odavamal viisil, mis antud oludes on võimalik, kusjuures tuleb järgida turustamis- ja varustamiskorralduse eeskirju.

(2) Vastavalt sellele on keelatud eriti:

a) lasta tekkida kulusid, mis käesolevas määruses ettenähtud müügihinna kindlaksmääramisel on küll arvestatavad, kuid mida on võimalik vältida;

b) sisse lülitada selles määruses lubatud kaubanduslikke vahendajaid, kui nende sisselülitamine ei ole turustamise või varustamise nõuete seisukohalt tingimata tarvilik;

c) arvestada ülimalt lubatud kaubanduslikke kasumeid või hinnalisandeid, kui see ei ole kasumi ja kulude vahekorra järgi vajalik;

d) kasutada kalleid transportimisviise, kui on võimalik kasutada odavamat transportimise võimalust ilma kaupa või varustamist oluliselt kahjustamata.

(3) Kui arve väljakirjutamise või müügi juures tekivad penni murdosad, siis võib summa ümardada ülespoole täispennide peale.

§ 3.

Tootjahinnad.

(1) Tootjahind avaldatakse jooksvalt ajalehtede kaudu. Need on kehtivad kuni järgmise avaldamiseni, kui sõnaselgelt pole teisiti määratud.

(2) Tootjahinnad kehtivad franko saatejaam või aedviljakeskuste kogumiskoht kuni 7 km raadiuses. Veokulud kauguste eest üle 7 km ulatuvas osas kannab ülesostja (kaupleja); need kulud on 6 rpn. iga 100 kg ja iga kilomeetri kohta.

(3) Vahenditu müügi puhul jaemüüjale või suurtarbijale hankelepingute põhjal võib tootja arvestada vaid tootjahinda. Vahenditu müügi puhul tarbijale (turuhind) võib tootja kindlaksmääratud tootjahinnale lisandada 25%.

(4) Tootja peab kauba üle andma kao- ja riknemisvabalt, koos tavalise pakkimismaterjaliga. Pakkimismaterjali tagastamise eest peab tootja tasuma, kui tagastamine senini ei ole tavaks olnud.

(5) Kui valikueeskirjade järgi (Riigi Teataja 1933, lk. 561) II valikusse kuuluva värskekauba kohta ei ole tootjahinda kindlaks määratud, siis võivad II valiku kauba tootjahinnad ulatuda ülimalt 80%-ni I valiku kauba kohta kehtivatest tootjahindadest.

§ 4.

Hulgimüügi kasumimäärad.

(1) Hulgimüüja on õigustatud kindlaksmääratud tootjahinnale juurde lisama ülimalt 25%. Selles sisalduvad ka veokulud, mis hulgimüüja tootjale peab tasuma üle 7 km kaugusega veo puhul. Hulgimüüja on kohustatud kauba jaemüüjale saatma ükskõik missuguse veopikkuse juures franko, juurde arvamata lisamaksu või veokulusid. Veab jaemüüja kauba ise ära, peab hulgimüüja tasuma temale tegelikud veokulud tegelikus ja parajas suuruses.

(2) Nõuab kauba jaotus mitme hulgimüüja vahendamist, peavad need üldkasumimäära 25% suuruses endi vahel vastavalt jagama.

(3) Hulgimüüja peab kauba jaemüüjale kao- ja riknemisvabalt kohale toimetama. Kui hulgimüüja on süüdi hooletuses, võib

teda karistada. Igal juhul võib jaemüüja 24 tunni jooksul peale kauba saamist kauba riknemise või kao üle protesti avaldada. Jaemüüja on kohustatud faktiliselt olemasoleva kao ja riknemise kohta laskma politseiametnikku protokolli koostada.

(4) Hulgimüüja on kohustatud jaemüüjale iga müügi eest arve välja kirjutama. Hulgimüüja on kohustatud arve koopia säilitama 3 aastat.

(5) Sõjaväele müües ei tohi müügihind ületada hulgimüügihinda.

(6) Suurtarbijale (näiteks kasiinodele, käitisekantiinidele, haiglatele, restoranidele) müües franko ostja võib suurmüügihinnale lisandada 10%.

§ 5.

Jaemüügi kasumimäärad.

(1) Jaemüüja on õigustatud lisama oma sisseostuhinnale ülimalt 20%.

(2) Jaemüüja on kohustatud müüma tarbijale kao- ja riknemisvabalt. Ei vasta kaup enam I valiku headusele, tuleb see müüa vastavalt odavama hinnaga (võrdle § 3, lõige 5).

(3) Jaemüüja on kohustatud hulgimüüjalt saadud arve säilitama 1 aasta.

(4) Ostab jaemüüja vahenditult tootjalt, võib ta hinnale 30% juurde lisada, kuid on sealjuures kohustatud kandma kõik veokulud, mis tekivad veost üle 7 km.

§ 6.

Tarbijahinnad.

(1) Tarbijahinnad avaldatakse jooksvalt ajalehtedes.

(2) Ostab jaemüüja vahenditult tootjalt, ei tohi ta nõuda neid tarbijahindu, vaid ainult § 5 neljanda lõike kohaselt arvestatud hinda.

§ 7.

Erandid.

Eesti Hindadeasutuse Direktor võib lubada või korraldada erandite tegemist käesoleva määruse eeskirjadest.

§ 8.

Karistuseeskirjad.

(1) Selle määruse või selle määruse põhjal antud hinnamäärade rikkujaid karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt. Iga möödahiilimist, mis käib vastu nende eeskirjade põhimõttele, loetakse eeskirja rikkumiseks. Eriti on karistatav kauba kinnipidamine kõrgemate hindade saavutamise eesmärgil.

(2) Karistuse alla langevad ka hulgimüüjad, kes suuremate prahi- ja veokulude pärast kaugemal asuvailt tootjailt kauba ostmata jätavad.

§ 9.

Jõustumine.

(1) Käesolev määrus jõustub 1. novembril 1942.

(2) Samast ajast arvates kaotavad kehtivuse Põllutöödirektori Teadaanne puu- ja köögivilja (värske kauba) hindade kohta Eestis 14. aprillist 1942, samuti kõik vastukäivad eeskirjad.

Tallinn, 29. oktoobril 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Teadaanne
köögiviljaistikute ülemmäärhindade kohta 1. juunist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 1, lk. 19.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul kinnitan Eesti kindralkomissari-piirkonna kohta alltoodud köögiviljaistikute ülemmäärhinnad.

---

[1]) Jõustunud 4. juunil 1942.

§ 1.

(1) Tarvitajahinnad kuni uue korralduseni:

Kvaliteet A. Kõik liigid, olgu lavas või avamaas kasvatatud	Hinnad riigimarkades						
	Istikud (pikeerimata)		Istikud (pikeeritud)		Istikud mullapalliga (ilma savipotita või pappotiga)		
	10 tk.	100 tk.	10 tk.	100 tk.	1 tk.	10 tk.	100 tk.
Kapsad (valge, punane, käharpea- ja nuikapsas)	0,10	0,90	0,20	1,80	0,05	0,42	4,00
Lillkapsad	0,19	1,80	0,34	3,20	0,08	0,70	6,80
Salatid	0,10	0,90	—	—	—	—	—
Tomatid	—	—	0,85	8,00	—	—	—
„ I suurus	—	—	—	—	0,18	1,80	17,00
„ II „	—	—	—	—	0,24	2,40	21,00
„ III „	—	—	—	—	0,36	3,60	32,00
Kurgid ja kõrvitsad	—	—	—	—	0,18	1,80	16,50
Sibulad ja porro	0,10	0,90	—	—	—	—	—
Seller	0,18	1,50	0,36	3,00	0,08	0,80	7,80
Kaalikad	0,05	0,45	—	—	—	—	—
Peedid (punane)	0,05	0,45	—	—	—	—	—

	10 tk.	100 tk.
Maasikataimed	0,25	2,00
Sparglitaimed	0,30	2,40

(2) 100-tüki-hinnad arvestatud alates 50 istiku müügist.

(3) Kvaliteedi B suhtes tuleb rakendada vähemalt 25% odavamad hinnad.

(4) Suuremahulgalisel istikute müügil peab tootja või jällemüüja tegema 100-tüki-hinnast hinnaalandust järgneva tabeli kohaselt:

	500 tk. ja enam	5000 tk. ja enam	50.000 tk. ja enam
Istikud (pikeerimata), sparglitaimed ja tugevad maasikataimed	10%	20%	25%
Istikud (pikeeritud) ja maasikataimed	5%	10%	15%
Istikud mullapallidega	2%	4%	7%

§ 2.

Kvaliteedinõuded.

A. Üldised kvaliteedinõuded.

1. Köögiviljaistikud peavad olema sordiehtsad. Nad peavad olema küllaldaselt arenenud, terved, välimuselt värske-rohelised, vabad kahjuritest ja taimehaigustest.

2. Müügiks kõlbmatud on:

a) ülekasvanud istikud, milledest näha, et nende õige istutamisaeg on mööda läinud;

b) kidurad taimed, mis lavas või kasvuhoones on kannatanud valguse-, õhu- ja soojusepuuduse all.

B. Erilised kvaliteedinõuded.

1. Istikud koos mullaga.

Muld istiku küljes peab olema küllalt niiske ja kooshoiduv, et ta kergesti ei variseks. Kuivõrd pole alljärgnevates punktides a) ja b) esitatud teissuguseid nõudeid, peab mullapall olema ülemisest servast vähemalt 5-sm-lise läbimõõduga ja küllaldaselt juurtega läbi kasvanud, ei tohi aga olla kõvastunud või pulstunud.

a) Kurgi ja kõrvitsa istikud peavad olema vähemalt 12 sm läbimõõduga poti mullapalliga.

b) Tomati istikud peavad vastama järgmistele nõuetele:

I suurus: istiku kõrgus 15—19 sm, mullapalli läbimõõt 5—7 sm.

II suurus: istiku kõrgus 20—25 sm, mullapalli läbimõõt 8—10 sm, 1 kobar õitseb.

III suurus: istiku kõrgus 26—35 sm, mullapalli läbimõõt 11—13 sm, 2 kobarat õitseb.

2. Pikeerimata ja pikeeritud istikud.

Istikud peavad olema lühikesed, tugevad ja hästiarenenud juurestikuga, vastavalt sellele, mis saavutatakse hõreda külvi ja küllalt avara ümberistutamisega. Edasi on nõutav:

a) kõigi kapsaliikide ja selleri istiku kõrgus peab olema 8—12 sm; istik peab omama vähemalt 4 pärislehte;

b) salati istiku kõrgus peab olema 6—8 sm ja juurtepalli läbimõõt vähemalt 1 sm; istik peab omama vähemalt 3 pärislehte.

C. Kvaliteediklassidesse jaotamine.

1. Kvaliteet A: istikud, mis vastavad § 2 p. A ja B toodud nõudeile, kuuluvad kvaliteediklassi A.

2. Kvaliteet B: istikud, mis sortimata ja täiel määral ei vasta § 2 p. A ja B toodud nõudeile, kuid on siiski müügikõlvulised (kergelt närtsinud või kõverdunud, võrses, lehtedes või juures nõrgemad) — kuuluvad kvaliteediklassi B.

§ 3.

Nende eeskirjade rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

§ 4.

(1) Teadaanne jõustub avaldamisega ajalehtedes.

(2) Kõik seni sel alal antud hinnakinnitused või -korraldused kaotavad kehtivuse.

Tallinnas, 1. juunil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Teadaanne
köögiviljaseemnete kasumite kohta 17. aprillist 1942.

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 1, lk. 13.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul pannakse kehtima Eesti kindralkomissari-piirkonnas köögiviljaseemnete kohta järgmised kaubanduslikud kasumid:

§ 1.

Köögiviljaseemnete kasumi arvestamisel tuleb lähtuda ühtsest sisseveohinnast, aluseks võttes saksa kataloogihinda.

§ 2.

(1) Hulgikaubandus võib väikekaubandusele edasiandmisel § 1 kohaselt kujundatavale põhihinnale kasumina juurde lisada kõige enam 30%.

(2) Väikekaubandus võib edasimüügil tarbijale oma sisseostuhinnale kõige enam juurde lisada:

pakendite edasiandmisel kaaluga 1 kg või enam — kuni 25%,
pakendite edasiandmisel kaaluga 100 g kuni 1 kg — kuni 45%,
pakendite edasiandmisel kaaluga 10 g kuni 100 g — kuni 65%.

Hulgalt alla 10 g (ratsioonid) võetakse hinna alammäärana 10 Rpn.

(3) Pisipakendite edasiandmisel jällemüüjatele tuleb kasum jagada.

(4) Otsese edasiandmise puhul hulgikaubanduselt tarbijale on lubatud juurde arvestada kõige enam pool esimeses lõikes kindlaksmääratud lisandusest ja teises lõikes nimetatud väikekaubanduse hinnalisandused.

(5) Hinnad hõlmavad ka tavakohast pakist ja on maksvad franko saatejaam.

§ 3.

Nende eeskirjade rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

§ 4.

See teadaanne jõustub 17. aprillil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Teadanne
viljapuude ülemmäärhindade kohta 27. juunist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 3, lk. 63.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul määratakse Eesti kindralkomissari-piirkonnas viljapuude kohta kindlaks järgmised ülemmäärhinnad:

§ 1.

(1) Hinnad puukoolist, pakkimata, riigimarkades tükilt:

	I sort Rmk.	II sort Rmk.
õunapuud, kõrgetüvelised	2,40	1,90
„ poolkõrgetüvelised	2,40	1,90
„ põõsaspuud	1,55	1,40
kääbusõunapuud	2,80	2,35
pirnipuud, poolkõrgetüvelised	3,30	2,60
kääbuspirnipuu	3,50	2,80
ploomipuud, poolkõrgetüvelised	3,30	2,60
magusad kirsid, poolkõrgetüvelised	3,50	2,80
hapud kirsid, poolkõrgetüvelised	2,80	2,35
vääristamata hapud kirsid	1,15	0,95
sõstrad, punased ja valged	0,35	0,28
mustad sõstrad	0,25	0,17

[1]) Jõustunud 2. juulil 1942.

	I sort Rmk.	II sort Rmk.
tikerberid, suured	0,70	0,50
„ ameerika mägi- ja teised väikesed	0,35	—
vaarikad	0,20	0,16
pookalused	0,06	—
õunapuud, seemikud ja metsikud	0,08	0,07
pirnipuud, „ „ „	0,09	0,08
ploomipuud, „ „ „	0,09	0,08
kirsipuud, „ „ „	0,08	0,07

(2) Kui müüakse 100 tükki ja enam, tuleb teha vähemalt 10%-ne hinnaalandus, 1000 tüki müümise korral — vähemalt 20%-ne hinnaalandus.

§ 2.

Sortide liigitamine toimub vastavalt Riigi Teatajas nr. 65, art. 558 1937. aastal avaldatud viljapuukooli saadustega kauplemise eeskirjadele.

§ 3.

Käesoleva teadaande eeskirjade rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

§ 4.

Teadaanne jõustub avaldamisega „Revaler Zeitung'is".

Tallinnas, 27. juunil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Aedviljaseemnete ülemmäärhindade
määrus
2. märtsist 1943.

(Ametlik Hindade Teataja 1943, nr. 3, lk. 36.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 42 (ABl. Reval, lk. 408; Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2), § 2 alusel määran järgmist:

§ 1.

Aedviljaseemnetele kehtivad järgmised ülemmäärhinnad:

	Tootjalt kauba vastuvõtul arvestusalusena arvesse võetavad tingimused			Tootjahind franko laadimisjaam	
	Puhtus	Idanevus	Niiskus		
	%	%	%	Rmk.	Üksus kg
Suhkrupeet	97	75	15	90,00	100
Söödapeedid:					
Eckendorff, kollane	97	75	15	100,00	100
Peragis, varajane	97	75	15	100,00	100
Barres	97	75	15	100,00	100
Poolsuhkrupeet, valge	97	75	15	100,00	100
Poolsuhkrupeet, roosa	97	75	15	100,00	100
Söödaporgandid:					
Valge, rohelise peaga	90	60	15	39,00	10
Taani Champion	90	60	15	39,00	10
Lobberichi	90	60	15	39,00	10
St. Valeria	90	60	15	39,00	10
Söödakaalikad:					
Bangholmi	96	80	15	170,00	100
Hofmanni	96	80	15	170,00	100
Söödanaerid (turnipsid):					
Bortfeldi	96	80	15	170,00	100
Östersundumi	96	80	15	170,00	100
Dales Hybrid	96	80	15	170,00	100
Söödakapsad	96	75	15	45,00	10
Aedpeedid (söögipeedid):					
Egiptuse	95	70	15	19,50	10
Khediiv	95	70	15	19,50	10
Söögiporgandid:					
Nantes'i, tömp	90	60	15	52,00	10
Berliammi	90	60	15	52,00	10
Perfection Holland	90	60	15	52,00	10
Sööginaerid ja -kaalikad:					
Kuldõun	96	80	15	19,00	10
Krasnoselski	96	80	15	19,00	10
Mainaerid	96	80	15	19,00	10
Juursigurid:					
Magdeburgi	90	70	15	30,00	10
Peakapsad:					
Ditmari	96	75	15	58,00	10
Kuldne põld	96	75	15	58,00	10
Enkhuizeni kuulsus	96	75	15	58,00	10
Amager	96	75	15	58,00	10
Lübecki	96	75	15	58,00	10
Taani, kõvad	96	75	15	58,00	10
Dala	96	75	15	58,00	10
Braunschweigi	96	75	15	58,00	10
Kopenhaageni turg	96	75	15	50,00	10

	Tootjalt kauba vastuvõtul arvestusalusena arvesse võetavad tingimused			Tootjahind franko laadimisjaam	
	Puhtus	Idanevus	Niiskus		
	%	%	%	Rmk.	Üksus kg
Lillkapsad:					
Erfurdi, varajane . . .	96	70	15	30,00	1
Lumepall	96	70	15	30,00	1
Haage	96	70	15	30,00	1
Taani-eksport	96	70	15	30,00	1
Roosikapsad	96	75	15	50,00	10
Nuikapsad	96	75	15	50,00	10
Punane peakapsas . . .	96	75	15	100,00	10
Sawoi kapsas	96	75	15	50,00	10
Pastinaak	91	65	15	15,00	10
Petersell	94	60	15	25,00	10
Rõikad:					
Mai, poolpikk	96	70	15	21,00	10
Mai, ovaalne, valge . .	96	70	15	21,00	10
Mai, Kevadpühade tervitus	96	70	15	21,00	10
Suvi, ümargune, valge	96	70	15	21,00	10
Sügis, Müncheni õlle .	96	70	15	21,00	10
Tali, ümargune, must .	96	70	15	21,00	10
Tali, Pariisi, süsimust .	96	70	15	21,00	10
Redised:					
Ümargune, roosa . . .	96	70	15	21,00	10
Jääpurik	96	70	15	21,00	10
Non plus ultra	96	70	15	21,00	10
Ümargune Rubiin . . .	96	70	15	21,00	10
Ümargune Saxa . . .	96	70	15	21,00	10
Würzburgi, ümar . . .	96	70	15	21,00	10
Victoria hiigel	96	70	15	21,00	10
Esimene lõikus	96	70	15	21,00	10
Ajatuskurgid:					
Kulenkampfi	97	90	15	15,00	1
Peenrakurgid:					
Berlizovi	97	90	15	49,00	10
Monastiiri	97	90	15	49,00	10
Poolpikk, roheline . .	97	90	15	49,00	10
Vjasnikovi varajane .	97	90	15	49,00	10
Roheliseks jääv . . .	97	90	15	49,00	10
Muuromi, varaseim . .	97	90	15	49,00	10
Pariisi Cornichon . . .	97	90	15	49,00	10
Kõrvitsad:					
Meloni-hiigel	97	75	15	40,00	10
Mammut	97	75	15	40,00	10
Kollane, tsentner . . .	97	75	15	40,00	10
Valge, väätideta . . .	97	75	15	40,00	10
Till	95	60	15	19,00	10

	Tootjalt kauba vastuvõtul arvestusalusena arvesse võetavad tingimused			Tootjahind franko laadimisjaam	
	Puhtus	Idanevus	Niiskus		
	%	%	%	Rmk.	Üksus kg
Keppaedoad:					
Araabia, valged ja punased	96	80	15	19,50	10
Juuli, varaseim	96	80	15	19,50	10
Suhkru, korvitäitja	96	80	15	19,50	10
Kümmenädalat	96	80	15	19,50	10
Võitlusmõõk	96	80	15	19,50	10
Vaha-Flageolet	96	80	15	19,50	10
Mont d'or	96	80	15	19,50	10
Põõsasaedoad:					
Keiser Wilhelm	96	80	15	120,00	100
Suhkrupärl	96	80	15	120,00	100
Türgi mõõk	96	80	15	120,00	100
Vaha Flageolet	96	80	15	120,00	100
Vaha-Heinrichi hiigel	96	80	15	120,00	100
Vaha-võikuninganna	96	80	15	120,00	100
Vaha-Mont d'or	96	80	15	120,00	100
Windsori	96	80	15	120,00	100
Aedsalatid:					
Bötneri, ajatav	96	75	15	40,00	10
Maikuningas	96	75	15	40,00	10
Berliini	96	75	15	40,00	10
Aedspinatid:					
De Gaudry	96	70	15	14,00	10
Nobel	96	70	15	14,00	10
Taani kuningas	96	70	15	14,00	10
Triumf	96	70	15	14,00	10
Juliana	96	70	15	14,00	10
Victooria	96	70	15	14,00	10
Tomatid:					
Bonni parim	97	80	15	30,00	1
Condine Red	97	80	15	30,00	1
Lothringi ilúdus	97	80	15	30,00	1
Marmandi	97	80	15	30,00	1
Aedherned:					
Suhkruherned:					
Bismarck	95	80	15	95,00	100
Inglise mõõk	95	80	15	95,00	100
de Grace	95	80	15	95,00	100
Poetusherned:					
Folger	95	80	15	95,00	100
Konservime	95	80	15	95,00	100
Mai, madalad	95	80	15	95,00	100
Rapiid	95	80	15	95,00	100

	Tootjalt kauba vastuvõtul arvestusalusena arvesse võetavad tingimused			Tootjahind franko laadimisjaam	
	Puhtus	Idanevus	Niiskus		
	%	%	%	Rmk.	Üksus kg
Kortsteralised herned:					
Ameerika ime . . .	95	80	15	95,00	100
Albaania hertsog . .	95	80	15	95,00	100
Dasy	95	80	15	95,00	100
Ideaal	95	80	15	95,00	100
Carteri telefon . . .	95	80	15	95,00	100
Little Marvel . . .	95	80	15	95,00	100
Non plus ultra . . .	95	80	15	95,00	100
Vithami ime	95	80	15	95,00	100
Porud	96	75	15	60,00	10
Sibulad	96	75	15	72,00	10
Mustjuur	96	80	15	60,00	10

§ 2.

(1) Iga vähempuhtusprotsendi ja iga enamniiskusprotsendi eest tuleb 1½%, iga vähemidanevusprotsendi eest 1% hinnast maha arvestada.

(2) Hulgikaubandus võib müügil jaekaubandusele tootjahinnale kasumina juurde lisada kõige rohkem 30%. Juhul kui kaubaga tegeleb mitu hulgikauplejat, tuleb see kasum jagada.

(3) Jaekaubandus võib müügil tarbijale lisada temale määrusekohaselt arvestatud hulgimüügihinnale ülimalt järgmisi hinnalisandeid: pakendi müügil kaaluga 1 kg ja enam — 25%, kaaluga 100 g — 45%, kaaluga 10 g — 65%. Pisipakendite müügil jällemüüjaile tuleb kasum jagada.

(4) Otsese müügi puhul hulgikaubanduselt tarbijale ei tohi rohkem arvestada kui pool hulgikaubanduselisandist ja jaekaubanduselisandid.

(5) Hinnad hõlmavad tavakohast puhastust ja pakkimist ja kehtivad franko saatejaam.

§ 3.

Määrus jõustub tagasiulatuvalt 1. 11. 42 arvates. Riigikomissari nõusolekul kaotab samast ajast arvates kehtivuse Teadaanne seemnete hindade kohta 29. 1. 42 (VOBl., lk. 20) selles ulatuses, kuivõrd käesolevas määruses seemneid on ära toodud.

Tallinn, 2. märts 1943.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Märkus: Aedviljade, marjade ja seente hindu ei ole saadud käesolevas väljaandes avaldada, sest need hinnad muutuvad väga kiirelt.

X.

Heinad ja põhud, söötadega varustamine.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalik korraldus nr. 1070, 4. juulist 1942 linnapeadele ja linnavanematele ning Harku, Iru, Rae ja Tõdva vallavanemale.

Palun linna (valla) administratiivpiires asuvatele loomapidajatele (hobuste, veiste, lammaste, kitsede) teatada järgmist:

1941/42. aasta talvel oli suuri raskusi linnades asuvate loomade varustamisega koresöödaga ja Turukorraldusvalitsus sai oma õige piiratud tagavarade juures varustada ainult Tallinna linna hobuseid koresöödaga osaliselt. Et olukord 1942/43. a. talvel lahedam oleks ja suuremaid võimalusi varustamiseks pakuks, seda ei ole praegu ette näha ega selle peale ei saa jääda lootma. See oleneb täielikult heinasaagist ja töökätest, kuivõrd suudetakse heinu kokku panna põllumajapidamistes peale oma otsese tarviduse.

Igal loomapidajal endal võimalikult hoolitseda oma loomade koresööda eest.

Seepärast, et vältida hilisemaid raskusi, tuleb neil loomapidajail, kel enesel maad kasutamiseks ei ole, aegsasti endal hoolitseda, et nad tarviliku koresöödaga oleksid talveks varustatud. Selleks tuleb neil astuda samme heinamaade kas rendile saamiseks Riigimetsade Valitsuselt või eraisikutelt või siis luua kahasse heinategemise vahekorrad (poolepeale tegemine). Kuna töökäsi on maal heinatööks õige vähe, siis on igati tarvilik, et linnast loomapidajad ise oma tarviduse heinad üles töötaksid, seal, kus see on vähegi võimalik, ja ei jääks ootama teiste poolt kokkupandud saakide ülejäägidele.

Igal juhul ei saa Turukorraldusvalitsus ette garanteerida, kuivõrd ja kas üldse saab linnade (valdade) loomapidajaid 1942/43. a. talvel koresöödaga varustada. Ja selle tagajärjeks võib olla, et nendel, kes ei ole ise aegsasti hoolitsenud oma koresööda tarviduse rahuldamise eest, tuleb loomi likvideerida koresööda puudusel.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalik juhend nr. 1070-I, 23. septembrist 1942, maavanematele ja Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele[1]).

Koresööda müüginormid.

Siinjuures saadan Teile Majandus- ja Rahandusdirektori korralduse 1942/43. majandusaastal Teie maakonnal sundnormikohuslikult äraandmisele kuuluvad koresööda normid valdade ja linnade viisi.

Majandus- ja Rahandusdirektori juhendi — 4. sept. 1942, nr. 1070[2])—kohaselt tuleb valdadele ja linnadele määratud koresööda normid Teie poolt korrigeeritult edasi saata.

Paranduste tegemine ja sundnormide valdadele ja linnadele teatamine tuleb viia lõpule hiljemalt 28. septembriks s. a. ja samaaegselt teatada Teie poolt tehtud normide korrigeerimistest Turukorraldusvalitsusele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 1070-I, 24. septembrist 1942, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele.

Käesoleva aasta koresööda kokkuostul võib kasutada kviitungeid samas vormis, mis praegu kasutamisel kartuli kokkuostu puhul. Koresööda ostmisel võtta tarvitamisele eraldi kviitungiraamat, milles kviteerida ainult heinte ja põhkude ost. Kviitungiraamatud tuleb registreerida ja täita sama vormi kohaselt, kui kartuliostul. Kviitungi esimese eksemplari saab müüja, teise koresööda müüja asukoha vallavalitsus (linnavalitsus) ja kolmanda kokkuostufirma peakontor ning neljas jääb raamatu kontsuna kokkuostupunkti. Kviitungi teisikud tuleb kokkuostupunktidel saata vallavalitsusele (linnavalitsustele) ja firma peakontorile iga kuu esimese poole (1.—15.) kviitungite teisikud. 17. kuupäevaks ja teise poole teisikud järgmise kuu 2. kuupäevaks.

Kviitungile tuleb kanda talupidaja perekonna- ja eesnimi, kes normi täiteks koresööta müüs, ja kviitungile kirjutavad alla koresööda tooja ja kokkuostupunkti juhataja.

Kviitungi teisikud, mis saadetakse vallavalitsusele (linnavalitsusele) ja firma peakontorile, peavad jääma kviitungiraamatusse

[1]) Koresööda kokkuostu Eestis teostab ETK. Täiendavalt on a/s. Rumberg, Tuberg ja Ko-le lubatud põhku kokku osta sedavõrd, kuivõrd on põhk tarvilik tema poolt kokkuostetud kartulite katmiseks.

[2]) Juhend 4. sept. 1942, nr. 1070 on toodud käesoleva väljaande II osas.

kuni ärasaatmiseni. Ärasaatmisel tuleb korraldada teisikud numeratsiooni järjekorda ja registreerida saatekirjas. Vallavalitsuselt (linnavalitsuselt) tuleb, nõuda kinnitust kviitungite kättesaamise kohta.

Põhu ja heinte aruandluse korra kohta järgnevad üksikasjalised juhised.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalik juhend nr. 1070 — 9. oktoobrist 1942 Eesti Tarvitajate-ühisuste Keskühisusele ja Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

Siinjuures saadame Teile aruandevormi $\frac{\text{MD—1070—42}}{\text{HPK I}}$ ning juhendi selle täitmiseks.

Ühtlasi teatame, et eelnimetatud aruandlust tuleb rakendada alates 1. nov. 1942. Ajavahemiku kohta 1. sept. kuni 30. okt. s. a. tuleb erandlikult koostada üks koondaruanne sama vormi järgi ja see esitada meile hiljemalt 10. nov. 1942.

Selles aruandes nõutavate andmete hankimiseks peame tarvilikuks vastavalt ka ümber korraldada koresööda kokkuostupunktide aruandlust, milleks Turukorraldusvalitsus saadab Teile aruandevormi $\frac{\text{MD—1070—42}}{\text{HPK}}$ kokkuostupunktide jaoks, mis tuleks ühes võimalikkude teiepoolsete täiendustega tarvitusele võtta.

Teil tuleb kohustada kõiki Teile alluvaid koresööda kokkuostupunkte esitama kohalikkudele valla- ja linnavalitsustele koresööda ostukviitungite teisikud põllupidajailt toimunud ostude kohta. Need kviitungite teisikud tuleb ostupunktidel saata valla- ja linnavalitsustele kaks korda kuus: 1.—15. kuupäeva kohta jooksva kuu 17-ndaks kuupäevaks ja 16. — kuu lõpuni — järgneva kuu 2-seks kuupäevaks. Ärasaatmisel tuleb teisikud korraldada numbrite järjekorda ja registreerida need saatekirjas.

Koresööda ostude kohta kohustada ostupunkte pidama eri kviitungiteraamatut.

Kviitungite täitmisel nõuda ostupunktidelt koresööta müünud omaniku nime ja eesnime, asukoha, talu ja valla (linna) ja koresööda koguse märkimist.

Kviitung peab olema alla kirjutatud kokkuostupunkti juhataja ja koresööda tooja isiku poolt.

Lisa 1. Aruandevorm $\frac{\text{MD—1070—42}}{\text{HPK}}$ ja selle täitmise juhend.

„ 2. Aruandevorm $\frac{\text{MD—1070—42}}{\text{HPK I}}$ ja selle täitmise juhend.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

Lisa 1.

Vorm $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HPK}}$

Esitatakse ETK Põllusaaduste Ostuosakonnale iga kuu 1.—15. kuupäeva kohta sama kuu 18. kuupäevaks ja 16.—31. kuupäeva kohta järgneva kuu 3. kuupäevaks.

..... (ühistu nimetus)

A r u a n n e

koresööda kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides ajavahemikul

„.....“..... kuni „.....“..... 194... a.

	Heinad	Põhk ja õled	Märkused
Lao seis aruandeperioodi algul:			
1. Kokkuostupunkti ladudes			
Sissetulek:			
2. Ostetud põllupidajailt kokkuostupunkti ladudesse			
3. Saadud teiste kokkuostupunktide ladudest			
4.			
5. Kokku sissetulek aruandeperioodi jooksul (read 2+3+4)			
6. Kokku sissetulek ühes lao seisuga (read 1+5)			
Väljaminek:			
7. Müüdud sõjaväele			
8. „ tsiviilsektorile			
9. Üle antud teiste kokkuostupunktide ladudele			
10.			
11. Kadu			
12. Kokku väljaminek aruandeperioodil (read 7+8+9+10+11)			
Lao seis aruandeperioodi lõpul:			
13. Jääk kokkuostupunkti ladudes (rida 6 miinus rida 12)			
14. Kokku ostetud põllupidajailt septembrist 1942. a. kuni aruande lõpp-päevani			

*) Märkuste lahtrisse märkida lao nimetus ja asukoht.

....., „.....“..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(kokkuostupunkti juhataja allkiri)

Heinte ja põhu kokkuostu aruande

j u h e n d

aruandevormi $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HPK}}$ täitmiseks.

1. Aruanne $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HPK}}$ koresööda kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta tuleb koostada kõigil koresööda kokkuostupunktidel igal kuul ajavahemikkude kohta 1.—15. ja 16. kuni kuu lõpp-päevani ning esitada oma kokkuostukeskusele (firmale) aruandeperioodile järgneva 3 päeva jooksul, s. o. hiljemalt jooksva kuu 18. ja järgneva 3. kuupäevaks.

2. Aruande täitmisel tuleb silmas pidada järgmist:

Rida 1. Sellele reale kanda lao seisud kokkuostupunkti ladudes ja kokkuostupunktile kuuluvad ning sinna toodavad, kuid teel olevad koresöödakogused. Igas aruandes peab see rida võrduma eelnenud perioodi lao lõppseisuga, s. o. eelnenud aruande 13. reaga.

Rida 2. Siia märkida ostupunkti poolt põllupidajailt nii koresöödaks kui ka sõjaväe kartulite ning juurvilja pakendiks kokkuostetud kogused esitatava aruande ajavahemikul.

Rida 3. Sellele märkida kogused, mis transporditud kokkuostupunkti ladudesse teistest punktidest. Seejuures tuleb täiendavalt ja üksikasjaliselt ära näidata märkuste lahtris koresööda liikide järgi, kust laost ja kui palju koresööta on üle toodud

Rida 4. Sellele reale kanda mitmesugused ostud, mis teostatud Turukorraldusvalitsuse erikorralduse alusel, ja import.

Rida 5. Sellel real näidata kogu sissetulek, s. o. ridade 2, 3 ja 4 summa.

Rida 6. See rida saadakse laoseisuga (rida 1) liites sissetuleku (rida 5).

Rida 7. Sellele reale kanda ainult Turukorraldusvalitsuse ja kokkuostukeskuse korraldusel sõjaväele üleantud koresööda kogused, samuti ka need õlgede-põhukogused, mis tarvitati sõjaväe kartulite ja köögivilja pakendina.

Rida 8. Siia kanda Turukorraldusvalitsuse loal asutustele, ettevõtetele ja üksikisikutele väljaantud koresöödakogused.

Rida 9. Selle rea lahtrisse märkida kokkuostukeskuse korraldusel teiste kokkuostupunktide ladudesse äraveetud koresöödakogused. Märkuste lahtris näidata liikide järgi eraldi, kuhu ja kui palju üle antud.

Rida 10. Nimetatud rida on jäetud tühjaks erakorraliste väljaminekute sissekandmiseks. Märkustes näidata need väljaminekud üksikasjaliselt.

Rida 11. Sellele reale on lubatud kanda koresööda kadu kuivamisest, transpordist jne, mis maha kustutatud aktiga.

Rida 12. Sellele reale kanda kogu väljaminek, s. o. ridade 7, 8, 9, 10 ja 11 summa.

Rida 13. Siin näidata kokkuostupunkti ladude seis aruandeperioodi lõpul, mis saadakse rea 12 lahutamisel reast 6.

Rida 14. Sellel real näidata koresööda kokkuost põllupidajailt alates 1. septembrist 1942. a. kuni aruande lõpp-päevani.

Iga järgneva perioodi aruandes saadakse see rida sel teel, et liidetakse eelmise perioodi aruande lõppreale (rida 14) aruandeperioodil toimunud juurdeost, s. o. rida 2.

3. Aruanne tuleb koostada kahes eksemplaris, millest üks saata määratud tähtajaks kokkuostukeskusele ja teine jätta saatekohta.

4. Aruanne tuleb tingimata esitada määratud tähtajaks.

Lisa 2.

Vorm MD — 1070 — 42 / HPK I

.....
(kokkuostukesku se nimetus)

A r u a n n e

koresööda kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides ajavahemikul

„.....“ ..... kuni „.....“ ..... 194... a.

Aruanne saata Turukorraldusvalitsusele iga kuu 1.—15. kuupäeva kohta sama kuu 25. kuupäevaks ja 16. — kuu lõpuni — järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Maakond	Lao seis aruandeperioodi algul		Sissetulek				Väljaminek								Lao seis aruandeperioodi lõpul		1. septembrist 1942. a. kuni aruandeperioodi lõpuni					
			Kokku ostetud põllupidajailt aruandeperioodil		Saadud teiste kokkuostupunktide ladudest		Müüdud aruandeperioodil				Üle antud teiste kokkuostupunktide ladudele		Kadu				Ostetud põllupidajailt kokku		Müüdud			
							heinu		põhku ja õlgi										heinu		põhku ja õlgi	
	heinu	põhku ja õlgi	heinu	põhku ja õlgi	heinu	põhku ja õlgi	sõjaväele	tsiviilsektorile	sõjaväele	tsiviilsektorile	heinu	põhku ja õlgi	heinu	põhku ja õlgi	heinu	põhku ja õlgi	heinu	põhku ja õlgi	sõjaväele	tsiviilsektorile	sõjaväele	tsiviilsektorile
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Viru . .																						
Järva . .																						
Harju .																						
Lääne .																						
Saare .																						
Pärnu .																						
Viljandi .																						
Tartu .																						
Valga .																						
Võru . .																						
Petseri .																						
Kokku:																						

....., „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(kokkuostukeskuse juhatuse allkirjad)

Juhend

aruandevormi $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HKP I}}$ täitmiseks.

1. Aruanne $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HPK I}}$ koresööda kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta tuleb koostada kokkuostukeskuste (ETK, Rumberg, Tuberg ja Ko) poolt nendele alluvailt kokkuostupunktidelt saadud aruannete ja keskuse arvepidamise andmete alusel. Aruanne tuleb esitada Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele kaks korda kuus, ajavahemikkude kohta 1.—15. kuupäevani ja 16. kuup. kuni kuu lõpuni, igale aruandeperioodile järgneva 10 päeva kestel, kuid mitte hiljem kui jooksva kuu 25. ja aruandeperioodile järgneva kuu 10. kuupäevaks.
2. Aruanne koostada maakondade järgi, kusjuures jaotuse aluseks on kokkuostupunktide territoriaalne (maakondlik) asukoht. Juhul, kui mõnel kokkuostupunktil asuvad laod või tagavarad kahes maakonnas, tuleb aruandes näidata andmed ikkagi kokkuostupunkti enese asukoha järgi.
3. Aruannete üksikute lahtrite täitmisel tuleb silmas pidada järgmist:

   Lahtrid 2 ja 3. Nendesse lahtritesse kanda laoseisud kokkuostupunktide ja keskuse kõigis ladudes ning ning keskuse ladudesse transporditavad, kuid sinna teel olevad koresöödakogused.

   Iga eelnenud perioodi aruandes märgitud lao lõppseis (lahtrid 16 ja 17) peab võrduma järgneva perioodi aruande lao algseisuga, s. o. lahtrite 2 ja 3-ga.

   Lahtrid 4 ja 5. Nendesse lahtritesse tuleb kanda aruandeperioodil põllupidajailt kokkuostetud koresöödakogused, mis kasutatakse nii koresöödaks kui ka sõjaväe kartulite ning juurvilja pakendiks.

   Lahtrid 6 ja 7. Siin näidata koresööda juurdetulekud ümberpaigutamistest, mis võivad toimuda maakonna piirides kui ka teistest maakondadest. Aruande lõppkokkuvõtte real peavad lahtrid 6 = 12-ga ja 7 = 13-ga.

   Lahtrid 8, 9, 10 ja 11. Nendesse kanda koresööda väljaminek, näidates eraldi sõjaväele antud kogused tsiviilsektorile antud kogustest.

   Lahtrid 12 ja 13. Nendes näidata üleandmised-ümberpaigutamised, mis toimuvad maakonna piirides kui ka maakondade vahel.

   Lahtrid 14 ja 15. Siia on lubatud kanda koresööda kadu, mis on tingitud kuivamisest, transpordist jne. ja mis on kustutatud aktiga.

   Lahtrid 16 ja 17. Näidata laoseisud kokkuostupunktide ja keskuse ladudes aruandeperioodi lõpul. Need seisud peavad olema tuletatud lao algseisust, sissetulekust ja väljaminekust.

   Lahtrid 18 ja 19. Nendes lahtrites näidata kokkuost põllupidajailt alates 1. sept. 1942. a. Nimetatud lahtrid on tuletatavad eelnenud perioodi aruande samadest lahtritest, juurde arvutades jooksval perioodil toimunud juurdeostud.

   Lahtrid 20 ja 21, 22 ja 23. Nendes lahtrites näidata müük alates 1. septembrist 1942. a. Nimetatud lahtrid on tuletatavad eelnenud perioodi aruande samadest lahtritest, juurde arvutades jooksval perioodil toimunud müügid.
4. Aruanne tuleb tingimata esitada määratud tähtaegadeks.

9. 10. 1942.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Vorm MD — 1070 — 42
HPK II

A r u a n n e

..... **valla/linna koresööda kohusliku müüginormi täitmise kohta kilogrammides** ..... **kuul 194... a.**

Aruanne saata maavanemale iga möödunud kuu kohta järgneva kuu 5. kuupäevaks.

	Heinad	Põhk ja õled	Märkused
1. Vallale (linnale) maavanema poolt määratud norm			
2. Põllupidajate poolt müüdud normiks aruandeperioodil:			
a) kokkuostupunktile			
b) Turukorraldusvalitsuse lubadega			
c) teiste asutuste ja ettevõtete lubadega			
d)			
Kokku (a+b+c+d)			
3. Põllupidajate poolt müüdud normiks 1. augustist 1942. a. kuni aruande lõpp-päevani:			
a) kokkuostupunktile			
b) Turukorraldusvalitsuse lubadega			
c) teiste asutuste ja ettevõtete lubadega			
d)			
Kokku (a+b+c+d)			
4. Normi täitmise %			

Vallavanem/linnapea: .....

Sekretär: .....

..... „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

Juhend

aruandevormi $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HPK II}}$ täitmiseks.

1. Valla (linna) aruanne $\frac{\text{MD} - 1070 - 42}{\text{HPK II}}$ koresööda kohusliku müüginormi täitmise üle tuleb koostada vallavalitsustel (linnavalitsustel), kui nendele koresööda müügikohuslik norm on peale pandud kohaliku maavanema poolt, ja saata maavanemale iga möödunud kuu kohta järgneva kuu 5. kuupäevaks.

2. Aruanne tuleb koostada kahes eksemplaris, milledest üks saata maavanemale ja teine jätta kasutamiseks vallavalitsusele (linnavalitsusele).

3. Aruande üksikute lahtrite täitmisel tuleb silmas pidada järgmist:

Punkt 1. Sellele reale kanda maavanema poolt vallale (linnale) pealepandud müügikohuslik norm vastavalt aruandevormis ettenähtud koresöödaliigitusele.

Punkt 2. Selle punkti all olevaile ridadele tuleb märkida põllupidajate poolt aruandeperioodil normiks müüdud koresööda kogused, vastavalt selle punkti alajaotustele:

Reale a kanda need kogused, mis põllupidajate poolt müüdud otseselt kokkuostupunktile. Nende koguste kohta on kokkuostupunktid kohustatud esitama valdadele (linnadele) kaks korda kuus ostukviitungite teisikud. Need kviitungite teisikud peavad olema esitatud iga kuu esimese poole (1.—15.) eest 17. kuupäevaks ja teise poole eest järgmise kuu 2. kuupäevaks.

Reale b märkida need koresööda kogused, mis on põllupidajate poolt müüdud normiks Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt väljaantud vastavate ostulubade alusel. Nende müükide kviteerimiseks talundi põhiraamatusse või kohustustekaardile ja vallale (linnale) normi täitmisest teatamiseks peavad põllupidajad esitama need ostuload kohalikule vallavalitsusele (linnavalitsusele) kahe nädala jooksul pärast tegelikku müüki.

Kui põllupidaja ei ole esitanud tema käes olevat koresööda ostuluba sellel oleva ostja allkirjaga ja kuupäevaga ostu-müügi teostamise kohta kahe nädala möödudes kohalikule omavalitsusele või esitab selle hiljem, siis ei tule neid müüke arvestada normiks ega kanda eelnimetatud reale. Sellest kõrvalekaldumisi võib erandlikult lubada vallavanem (linnapea). Samuti ei tule kanda siia neid koresööda (vaba-) müüke, mis on toimunud küll Turukorraldusvalitsuse lubadega, kuid pole lubatud arvestada normiks.

Reale c kanda need kogused, mis on müüdud üksikute ettevõtete ja asutuste poolt väljaantud ostulubade alusel, kelledele on Turukorraldusvalitsuse poolt kindlaks määratud kontingendi piirides antud koresööda kokkuostu õigus (Eesti Munaeksport).

Reale d märkida need põllupidajate poolt teostatud erakorralised müügid (peale eelnimetatute), mis on lubatud arvestada normiks Turukorraldusvalitsuse loal.

Punkt 3. Selle punkti all olevad read tuleb täita sama jaotuse kohaselt nagu punkt 2 all nimetatud, näidates müüke ainult alates 1. augustist 1942. a. Need kogused saadakse sel teel, et liidetakse eelnenud perioodi aruande punkti 3 andmetele jooksva perioodi kohta koostatud aruande punkti 2 andmed. Esimeses aruandes jäävad punkti 3 lahtrid tühjaks.

Punkt 4. Sellel real tuleb näidata normi täitmise %, mis saadakse punkti 3 kokkuvõtulahtrite jagamisel punkti 1 vastavate lahtrite summadega ning tulemuse korrutamisel 100-ga.

4. Aruande koostamisel tuleb eriliselt rõhku panna sellele, et andmed, mis sinna kantakse, oleksid õiged ning igakülgselt kontrollitud. Puudulikkude ja kontrollimata aruannete esitamine ei ole lubatud. Aruandele märgitakse selle ärasaatmise koht ja aeg ning kirjutatakse alla vallavanema (linnapea) ja valla (linna) sekretäri poolt.

5. Aruanne tuleb tingimata esitada määratud tähtaegadeks.

Tallinnas, 9. oktoobril 1942. a.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi
Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Vorm MD — 1070 — 42
HPK III

A r u a n n e

..... maakonna ..... kohusliku müügi-
(toote nimetus)
normi täitmise kohta kilogrammides ..... kuul 194... a.

Aruanne saata Turukorraldusvalitsusele iga möödunud kuu kohta järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Jrk. nr.	Valla/linna nimetus	Norm	Põllupidajate poolt müüdud normiks aruandeperioodil					Põllupidajate poolt müüdud normiks 1. aug. 1942. a. kuni aruande lõpp-päevani					Normi täitmise %
			kokkuostupunktile	Turukorraldusvalitsuse lubadega	teiste asutuste või ettevõtete lubadega		kokku	kokkuostupunktile	Turukorraldusvalitsuse lubadega	teiste asutuste või ettevõtete lubadega		kokku	
			a	b	c	d	a+b+c+d	a	b	c	d	a+b+c+d	
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													
19													
20													
21													
22													
23													
24													
25													
26													
27													
28													
29													
30													
31													
32													
33													
34													
35													
	Ülekanne:												

Jrk. nr.	Valla/linna nimetus	Norm	Põllupidajate poolt müüdud normiks aruandeperioodil					Põllupidajate poolt müüdud normiks 1. aug. 1942. a. kuni aruande lõpp-päevani					Normi täitmise %
			kokkuostupunktile	Turukorraldusvalitsuse lubadega	teiste asutuste või ettevõtete lubadega		kokku	kokkuostupunktile	Turukorraldusvalitsuse lubadega	teiste asutuste või ettevõtete lubadega		kokku	
			a	b	c	d	a+b+c+d	a	b	c	d	a+b+c+d	
	Ülekanne:												
36													
37													
38													
39													
40													
41													
42													
43													
44													
45													
46													
47													
48													
49													
50													
51													
	Kokku												

..... „....." ..... 194... a.
(koht ja kuupäev)

Maavanem.....
(allkiri)

Põllumajandusosakonna juhataja .....
(allkiri)

Juhend

aruandevormi $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{HPK III}}$ täitmiseks

1. Aruanne müügikohusliku koresöödanormi täitmise kohta vorm $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{HPK III}}$ järgi tuleb maavalitsustel koostada vallavalitsustelt (linnavalitsustelt) saadud aruannete põhjal ja saata Turukorraldusvalitsusele iga möödunud kuu kohta järgneva kuu 10. kuupäevaks.
2. Aruandevormi $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{HPK III}}$ lahtrite sisulisel tõlgendamisel tuleb käsitada valla (linna) aruandevormi $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{HPK II}}$ täitmise juhendit.
3. Aruanne koostada kahes eksemplaris, millest üks saata Turukorraldusvalitsusele ja teine jätta kasutamiseks maavalitsusele.
4. Aruanne koostada heinte ja põhu-õlgede kohta eraldi.
5. Aruande koostamisel tuleb erilist rõhku panna aruandesse sissekantavate andmete kontrollimisele. Puudulikkude ja kontrollimata aruannete esitamine ei ole lubatud. Aruandele märgitakse selle ärasaatmise koht ja aeg ning kirjutatakse alla maavanema ja põllumajandusosakonna juhataja poolt.
6. Aruanne tuleb tingimata esitada määratud tähtaegadeks, mispärast tuleb vallavalitsustelt (linnavalitsustelt) nõuda täpset kinnipidamist nende aruannete esitamise tähtpäevadest.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Heinte ja õlgede hindade määrus 29. juulist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja 1942, nr. 6, lk. 105.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul määran järgmist:

§ 1.

Alltoodud saadustele määratakse kindlaks järgmised hinnad:

Kaup	Tootjahind franko sisseostuladu või vagun tootja jaamas	Hulgimüügihind[2]) sisseostulaost või franko vagun, kui kaup ostetakse väljaspool ladu	Jaemüügihind: franko vagun sisseostulao kaudu	Jaemüügihind: alla 500 kg	Jaemüügihind: üle 500 kg[3])
	Rmk. tonni eest				
I. Pressimata:					
Hein:					
I sort	41,00	50,65	53,70	64,60	60,50
II „	35,00	44,00	47,10	57,50	54,10
Ristikhein:					
I sort	51,00	61,20	64,30	75,10	72,70
II „	47,00	56,75	59,45	69,80	67,54
Suviõlg . . .	21,50	28,75	31,40	43,70	40,40
Talveõlg . . .	20,50	27,70	30,35	42,60	39,30
II. Pressitud:					
Hein:					
I sort	44,50	52,65	55,55	67,10	63,65
II „	38,50	46,25	49,00	61,00	56,75
Ristikhein:					
I sort	54,50	63,00	65,25	75,80	73,25
II „	50,50	58,55	60,80	70,75	68,65
Suviõlg . . .	25,00	32,20	34,70	48,15	44,00
Talveõlg . . .	24,00	30,90	33,30	46,20	42,25

§ 2.

(1) Õlgede ülemmäärhinnad on maksvad parema kvaliteedi kauba kohta; õled ei tohi olla puised, peavad olema kuivad ja omama loomulikku värvi ja loomulikku õlelõhna.

---

[1]) Jõustunud 31. juulil 1942.

[2]) Müügil franko sihtjaam on lubatud hulgimüügihinnale juurde lisada Rmk. 0,60 iga tonni eest.

[3]) Müügil vagunite viisi on hulgimüügihind kehtiv franko sihtjaam.

(2) I sordi hein on loodusliku või kultuurheinamaa hein, mis ei tohi sisaldada alaväärtuslikke heintaimi rohkem kui 30%. Hein peab olema koristatud õigeaegselt, peab omama loomulikku värvi ning hääd heinalõhna.

(3) II sordi hein on loodusliku või kultuurheinamaa hein, mis võib sisaldada alaväärtuslikke heintaimi kuni 50%.

(4) I sordi ristikheina all mõeldakse külvatud loomasööta, mis ei tohi sisaldada rohuläbikasvu ja umbrohtu rohkem kui 15%. Ristikhein peab olema koristatud õigeaegselt ja peab omama tervet värvi ning ristikheinalõhna.

(5) II sordi ristikhein on külvatud loomasööt, mis ei tohi sisaldada väheväärtuslikke heintaimi ja umbrohtu rohkem kui 25%.

(6) Ristikheina all ei tule mõista ristikheinaõlgi.

§ 3.

Käesoleva määruse rikkujaid karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

§ 4.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega „Revaler Zeitung'is".

Tallinn, 29. juulil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Juhend

hobusöödakaartide sisseseadmise kohta Tallinna, Tartu, Pärnu ja Narva linnas.

1. Söödaga varustamiseks antakse ülaltähendatud linnades (Tallinnas ka Tallinn-Nõmme linnaosaga) mittepõllumajanduslike hobuste omanikele hobusöödakaardid. Väljaspool linna piire (Tallinnas ka Tallinn-Nõmme linnaosa piire) asuvate hobuste jaoks võib vastav linnavalitsus söödakaarte välja anda juhul, kui esitatakse tõendid, et hobuse omanik või valdaja on kutseline vooriäri pidaja (omab vooriäri luba) ja et ta tegelikult töötab oma hobusega alaliselt vastavas linnas (Tallinnas ka Tallinn-Nõmme linnaosas) transpordi alal. Linnades hooajalistel veotöödel olevate hobuste jaoks võidakse hobusööta anda vastava linnavalitsuse poolt Turukorraldusvalitsuse eelnõusolekul antavate eriostulubade alusel.

2. Hobusööda saamiseks jagatakse hobused:

a) liikidesse:

A — kutseliste veovoorimeeste hobused;
B — asutuste ja ettevõtete hobused (välja arvatud spets. sõidu- ja ratsahobused);
C — kutseliste sõiduvoorimeeste hobused;
D — aednike ja väikemaapidajate hobused;
E — sõidu- ja ratsahobused;

b) gruppidesse:

I grupp — hobused kaalult kuni 500 kg;
II „ — „ „ 501 kuni 650 kg;
III „ — „ „ üle 650 kg.

Hobuste liikidesse jaotamise teostab linnavalitsus, gruppidesse — loomaarst.

3. Hobusöödakaartide väljaandmine toimub vastava linnavalitsuse kaudu, kusjuures antakse:

I grupile — valged hobusöödakaardid;
II „ — rohelised „
III „ — punased „

4. Hobusöödakaardid antakse hobuse omaniku nimele ja peavad kandma linnavalitsuse templi jäljendit.

5. Hobusöödakaardid on kehtivad ainult koos hobusepassiga, millel peab olema märgitud hobusöödakaardi number ja hobuse liik ning grupp.

Hobusöödakaardile tuleb märkida hobusepassi number.

6. Kui hobune läheb üle teise omaniku valdusse, siis läheb ka hobusöödakaart koos hobusepassiga üle uuele omanikule. Hobuse registreerimisel uue omaniku nimele tuleb registreerival asutusel muuta ka hobusöödakaardil andmed hobuse omaniku kohta.

7. Juhul, kui hobune, kelle kohta hobusöödakaart on välja antud, läheb üle mitte linna transportalastele töödele kas hobuse müügi või mõnel teisel teel, siis on hobuse omanik kohustatud hobusöödakaardi linnavalitsusele tagasi andma.

Hobusöödakaardi äravõtmine tuleb märkida hobusepassile.

8. Hobusöödakaartide väljaandmise kohta peetakse hobusöödakaartide registrit linnavalitsuse liiklus- ja transpordiametis (osakonnas), Tallinnas Veotalituses.

9. Hobusöödakaardid ja hobusöödakaartide registriplanketid ning kupongide kleepimise lehed trükitakse Majandus- ja Rahandus-

direktooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt ja saadetakse vastavale linnavalitsusele. Hobusöödakaardid on tasulised.

10. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsus määrab kindlaks hobusöödakaartide järgi väljaantavad hobusööda normid hobuste gruppide järgi.

11. Hobusöödakoguste saamiseks saadab vastav linnavalitsus (liiklus- ja transpordiamet/osakond) iga kuu 20-ndaks kuupäevaks nimestiku hobuste arvu kohta liikide ja gruppide järgi Turukorraldusvalitsusele ja ärakirja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Transpordiosakonnale.

Hobusöödaga (kaerad, heinad ja põhk) varustamiseks antakse Turukorraldusvalitsuse poolt vastavale linnavalitsusele söödakogus vabaks. Turukorraldusvalitsuse ostulube heinte ja põhu ostmiseks võib tarbe korral vastav linnavalitsus välja anda kupongide vastu ka otse hobuste valdajaile, kes võivad muretseda koresööta (heinu ja põhku) otse talupidajailt neile määratud normikohustuste arvel.

12. Hobusööda müügiks tarviliku kauplustevõrgu määrab vastav linnavalitsus Turukorraldusvalitsuse nõusolekul.

13. Hobusööda müügi puhul hobusöödakaartide järgi tuleb müüjal kupongid hobusöödakaardilt ära lõigata. Varem lõigatud kupongid ei ole kehtivad. Äralõigatud kupongid tuleb müüjal kleepida kupongilehele. Ühele kupongilehele võib kleepida ainult ühe hobusöödaliigi kupongid, liigitatult hobuse liikide ja gruppide järgi. Hobusööda koguse müügiks vabakssaamiseks linnavalitsuselt (välja arvatud esimese koguse saamine) müüja esitab linnavalitsusele eelmise ostuloa alusel saadud hobusööda müügi kohta aruande ühes kupongilehtedega.

Hobusööda müügi koondaruanded saadab linnavalitsus Turukorraldusvalitsusele ja koondaruande ärakirjad — Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Transpordiosakonnale iga kuu 10. päevaks eelmise kuu kohta.

14. Hobusöödaga varustamise korraldajaks määratakse linnavalitsuse poolt liiklus- ja transpordiameti (osakonna) ametnik, kelle ülesannetesse kuulub ka vabaks antud hobusöödakoguste transporteerimise korraldamine vastavatest ETK kokkuostupunktidest p. 12 nimetatud kauplustesse ja p. 13 nimetatud aruannete kontrollimine.

15. Käesoleva juhendi täitmise järelevalve kuulub Turukorraldusvalitsusele ja vastavale linnavalitsusele.

16. Käesoleva juhendi rakendamiseks vajalikud ringkirjad ja korraldused annab Turukorraldusvalitsus.

17. Selle juhendi eeskirjade mittetäitmine on karistatav.

18. Käesoleva juhendi alusel linnas rakendatud korra teeb avalikult teatavaks vastav linnavalitsus.

19. Juhend jõustub 30. 11. 1942. a. Selle jõustumisega kaotab kehtivuse „Eesti Sõnas" nr. 65 — 23. 03. 1942. a. avaldatud teadaanne hobusöödaga varustamise korraldamiseks Tallinnas ja Tallinn-Nõmmel.

Tallinnas, 14. novembril 1942. a.

Majandus- ja Rahandusdirektor A. Wendt.

XI.

Toitlustamine.

1. Normaaltarbija toidukaardid, toiduainete ostuload, aruandlus, varustamise üldeeskirjad.

Eestis toidukaartide sisseseadmise määrus.

(Ametlik Teataja 1941, 8, 42.)

Tagala Sõjategevuse Põhja Piirkonna Juhataja nimel ja nõusolekul määratakse:

§ 1. Alates 8. detsembrist 1941 on lubatud endise Eesti Vabariigi maa-alal elanikkonda toidu- ja elatisainetega varustada ainult toidukaartide kaudu — kaartides tähendatud viisil ja ulatuses. Nende elatisainete müük, millede kohta välja ei anta kaarte, on edasi vaba.

Alates 8. detsembrist 1941 elanikkonna varustamine toiduainetega toidukaartide alusele.

§ 2. Käesoleva määruse ja selle teostamiseks antud korralduste vastu eksijaid karistatakse.

§ 3. Käesoleva määruse teostamiseks vajalikud korraldused, eriti aga isevarustajate osas, antakse kokkuleppel Tallinna Majanduskomandoga.

Tallinna Majanduskomando.

Põllutöödirektor.

Põllutöödirektori korraldus toiduainete ratsioneerimiseks Eestis[1]).

(Eesti Sõna nr. 9 — 12. XII 1941 ja nr. 10 — 10. XII 1941.)

Toitlustamise tagamiseks on kõigis Eesti linnades ja kogu maal osutunud vajalikuks toiduainete ratsioneerimine kaardisüsteemi kaudu. Selleks otstarbeks antakse käesolevaga järgmine korraldus:

[1]) On ühendatud nii 9. XII kui ka 10. XII 1941 Põllutöödirektori korraldused kaardisüsteemi kehtestamise kohta Eesti linnades ja maal.

Vabamüügiks suletud toiduained.

1. Leiba ja jahu, liha ja lihasaadusi, võid ja rasva, samuti ka suhkrut on lubatud toiduainetekauplustes, restoranides, sööklais, kohvikuis ja võõrastemajades välja anda ainult kaartide vastu.

2. Kaardisüsteem kehtestatakse niihästi Saksa sõjaväkke ja sõjaväelistesse abiüksustesse kuuluvate isikute kui ka Eesti tsiviilelanikkonna kohta. Toidukaartide väljaandmine tsiviilelanikkonnale toimub kohe nende valmimisel vastava linnavalitsuse, maa- või vallavalitsuse kaudu.

Tootjad peavad oma saadused ära andma kokkuostufirmadele.

3. Maapidajad, talupidajad kui ka teised tootjad on kohustatud oma saadused ära andma selleks määratud ettevõtteile, ja nimelt: teravilja — ETK-le, selleks volitatud veskeile või nende volinikele; loomad ja liha — Lihaekspordile või selle volinikele ja piima ning või — meiereidele või Võiekspordile.

Toodetud toiduainete igasugune vaba linnatoomine on keelatud. Eksimuste korral langevad karistuse alla niihästi müüja kui ka ostja.

4. Maal elutsevaid kodanikke, kelledele toiduainete kaardid on välja antud, varustavad vastavate toiduainetega järgmised asutised: 1) leiva ja kuivainetega — ETK või ta volinikud; 2) liha ja lihasaadustega — Lihaeksport või ta volinikud; 3) või ja piimaga — Võieksport või ta volinikud.

5. Kaartidega jagatavate toiduainetega kauplemine, samuti vahetuskauplemine kõigi toiduainetega on keelatud.

6. Hotellid, restoranid, sööklad jne. on kohustatud hästi nähtavalt välja panema sildi pealkirjaga: Toitu on lubatud anda ainult toidukaartide vastu.

7. Vastavad politseiorganid on kohustatud valvama käesoleva korralduse täitmise järele ja eksijad vastutusele võtma.

8. Käesolev korraldus jõustub 15. detsembril 1941.

Põllutöödirektor H. Saar.

E. O. Põllutöödirektori teadaanne toidukaartide alusel elanikele leiva asemel leivajahu andmise kohta.

(Eesti Sõna nr. 19 — 25. I 1942.)

1. Toidukaartide (leivakaart) alusel võib vähemais linnades, asulais ja maal varustada elanikke leiva asemel leivajahuga.

Leiva asemel leivajahu andmine.

2. Leivajahu antakse 75% ulatuses toidukaardi alusel väljaandmisele kuuluva leiva kaalust. Välja anda võib kuni terve toitlusperioodi (toidukaardi kehtivusaja) kohta korraga. Leivajahu andmisel eraldatakse kaardist üldkorras vastavad kupongid.

3. Vastavatel omavalitsustel ja varustuskeskustel hoolitseda, et elanike varustamine leivaga, leivajahuga ja ka muude toiduainetega toimuks täpselt ning korrapäraselt.

Tallinnas, 21. jaanuaril 1942.

Põllutöödirektor H. Saar.

Eesti Omavalitsuse Juhi määrus tsiviilelanike kohvi ja teega varustamise kohta.

(Eesti Sõna nr. 266 — 1. X 1942.)

Eestis toidukaartide sisseseadmise määruse (Ametlik Teataja nr. 8 — 1941. a., art. 42) alusel määratakse järgmist:

Kohvi ja teega varustamine.

1. Alates 12. oktoobrist 1942 varustatakse elatustarbeainetekaartidega varustatud isikuid viljakohviga või soovi kohaselt tee aseainetega elatustarbeainete kaartide kupongide alusel.

2. Alates 1. oktoobrist 1942 ei tohi viljakohviga ja tee aseainetega vabaturul kaubelda. Samast ajast on viljakohvi- ja teeaseainetööstused õigustatud valmissaadusi jaemüügiks välja andma ainult hulgiostulubade alusel.

3. Kõik viljakohvi- ja teeaseainetööstused ning jaemüüki korraldavad ärilised keskused on kohustatud hiljemalt 10. oktoobriks 1942 esitama aruanded ladudes ja kauplustes olevate viljakohvi- ja teeaseainetagavarade kohta seisuga 1. okt. 1942 Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele.

4. Viljakohvi- ja teeaseainetööstuste varustamist vajalike toormaterjalidega, samuti üksikute viljakohvi- ja teeaseainetetööstuste töötlemise korraldamist teostab Turukorraldusvalitsus.

Tallinnas, 30. sept. 1942.

Eesti Omavalitsuse Juht H. Mäe.

Majand.- ja Rahand.-dir. A. Wendt.

Elatustarbeainetekaartide ja ostulubade väljaandmise juhend.

Alus: Eestis toidukaartide sisseseadmise määrus (Ametlik Teataja nr. 8 — 5. dets. 1941).

(Eesti Sõna nr. 211 — 13. IX 1942.)

1. Vabamüügiks suletud elatustarbeainete ost ja müük tarbimiseks on lubatud ainuüksi elatustarbeainetekaartide ja ostulubade alusel.

Elatustarbeainetekaardid, sööklakupongid ning kõik käesolevas juhendis nimetatud ostuload kirjastab Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsus.

Elatustarbeainetekaartide väljaandmine.

2. Elatustarbeainetekaartide väljaandmine tarbijaile toimub Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse juhtnööride järgi — linnades linnavalitsuste poolt majaomanike ja majavalitsejate kaudu ning maal vallavalitsuste poolt.

Elatustarbeainetekaartide väljaandmise kohta tehakse sissekanne tarbija osturaamatusse.

3. Sööklate käsutusse antakse vastava linna- või vallavalitsuse poolt sööklakuponge, mida söökla annab välja külastajaile nende poolt äraantavate elatustarbeainetekaartide kupongide vastu.

4. Kaardisaaja tasub elatustarbeainetekaartide eest Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt määratud hinna.

Sööklakupongide eest tasu ei võeta.

Ostulubade väljaandmine.

5. Vabamüügiks suletud elatustarbeainetele, millede tarbimine ei kuulu katmisele elatustarbeainetekaartide ja sööklakupongidega, annavad tarbijaile välja ostulube, sedavõrd kui nende väljaandmist ei toimeta Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsus, tarbija asukoha linna- või maavalitsus. Maavalitsused võivad Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt määratud juhtudeks ostulubade väljaandmise panna vallavalitsustele.

Linna-, maa- või vallavalitsused on õigustatud ostulube välja andma ainuüksi Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt lubatud otstarbeiks ja ulatuses ning selleks ettenähtud juhtnööride kohaselt.

Müügiaruannete esitamine.

6. Müügiettevõtted on kohustatud eranditult kõik elatustarbeainetekaartide kupongid, sööklakupongid ning ostuload kui müügitõendid esitama üks kord nädalas koos vastava müügiaruandega kohalikule linna- või vallavalitsusele, kus esitatud müügitõendid asendatakse hulgiostulubadega.

Müügitõendite esitamist pikemate ajavahemike kui nädalate kaupa võivad omavalitsused lubada ainuüksi Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse eelnõusolekul.

Hulgiostuload.

Hulgiostulube müügiettevõtteile, ilma et müügitõendite esitamist nõutakse, annavad linna- ja vallavalitsused kauplemiseks vajalike reservide soetamiseks.

Vabamüügiks suletud elatustarbeaineid võidakse müügiettevõtteile müüa ainuüksi hulgiostulubade vastu.

7. Müügiettevõtteid varustavate keskuste varustamine vabamüügiks suletud elatustarbeainetega tootvate, sissevedu või kokku-

ostu teostavate ettevõtete poolt toimub suur-hulgiostulubade vastu, mis antakse välja hulgiostulubade asendamise korras linna- või maavalitsuste poolt. Suur-hulgiostuload.

8. Elatustarbeainetekaartide, sööklakupongide ja ostulubade väljaandmise kohta peetakse kohalikes omavalitsustes registreid ja arvepidamist, millede vormi määrab Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsus.

9. Linna-, maa- ja vallavalitsused on kohustatud Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt ettekirjutatud juhtnööride ja vormide järgi esitama iga toitlusperioodi kohta aruanded väljaantud elatustarbeainetekaartide, ostulubade, hulgiostulubade ja suur-hulgiostulubade kohta. Koos aruandega väljaantud elatustarbeainetekaartide kohta saadetakse hävitamiseks tagasi väljaandmata jäänud elatustarbeainetekaardid. Üldine aruandlus.

10. Omavalitsustele müügiettevõtteilt tagasilaekunud elatustarbeainetekaartide kupongid, sööklakupongid ja ostuload hoitakse omavalitsustes alal 6 kuud, pärast seda tähtaega kuuluvad need hävitamisele. Hävitamisviisi ja -korra määrab Turukorraldusvalitsus.

11. Tootvad, sissevedu või kokkuostu teostavad ettevõtted on kohustatud Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele esitama viimase poolt antud juhtnööride järgi aruanded. vabamüügiks suletud elatustarbeainete liikumise ja laoseisude kohta.

12. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusel on õigus käesoleva juhendi rakendamiseks anda juhtnööre.

13. Järelevalve teostamine käesoleva juhendi ja selle alusel antud juhtnööride täitmise kohta kuulub Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele ning linna-, maa- ja vallavalitsustele nende administratiivpiires. Järelevalve.

14. Käesolev juhend jõustub 12. oktoobril 1942 ning sellega tühistuvad kõik varem antud eeskirjad, mis ei ole kooskõlas käesoleva juhendiga.

Tallinnas, 8. septembril 1942.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend 25. septembrist 1942 linnapeadele, maa- ning vallavanematele ja varustuskeskustele.

Käsitleb 12. oktoobrist 1942 käibeletulevate uute elatustarbeainetekaartide väljaandmist.

Suhkru- ja tubakakaardid.

Alates 12. oktoobrist 1942 tulevad käiku elatustarbeainetekaardid, mis erinevad senistest märksa. Ülemaaliselt kõigile elanikele

väljaantavad suhkrukaardid ja meestele alates 20. eluaastast antavad tubakakaardid antakse nagu siiani neljaks toitlusperioodiks, s. o. 16 nädalaks (12. oktoobrist 1942—31. jaanuarini 1943). Suhkrukaardid tulevad seejuures jaotatuna nelja vanusrühma — nimelt 0—2 a., 3—5 a., 6—17 a. ning 18 a. ja vanemad. Selle jaotuse tingib tulevaste suhkruratsioonide sõltuvusse seadmine vanusest.

Tubakakaartidel on uudusena küljes ka erikupongid (näiteks habemeajamisseebi väljaandmiseks).

Suhkru- ja tubakakaartide erikupongid kannavad kaht tähte, kusjuures suhkrukaartide erikupongil teine täht märgib vanusrühma (V — väikelaps, L — laps, N — noor, T — täiskasvanu).

Elatustarbeainetekaardid.

Uute elatustarbeainetekaartide kehtivus, kuju ja liigid.

Kõik teised kaardid pääle suhkru- ja tubakakaartide antakse välja alates 12. oktoobrist s. a. üheks toitlusperioodiks, s. o. 4 nädalaks. Seejuures saab iga kaardiõiguslik senise terve hulga kaartide asemel ainult ühe elatustarbeainetekaardi ning lapsed kuni 14 aastani veel lisaks täispiimakaardi.

Elatustarbeainetekaardil on koos järgmised ained: leib, liha, või, munad, kuivtoit, kohvi (või tee). Seejuures on igale leiva-, liha-, või-, kuivtoidu- ja kohvikupongile trükitud kogus, mis selle kupongi vastu müüakse. Munakupongidel ei ole märgitud kogust, vaid see antakse teada vastavate kuulutustega. Kupongidele trükitud kogused vastavad Ida-ala kohta kehtivatele nädalaratsioonidele.

Elatustarbeainetekaardid on erinevad vanuserühmiti: 0—2-aastastele väikelastele (VL), 3—5-aastastele lastele (L), 6—17-aastastele noorele (N), 18-a. ja vanematele normaaltarbijatele (NT). Samad vanusrühmi tähistavad lühendid (VL, L, N, NT) on trükitud neile kupongidele, kus kogus ei ole määratud, ja erikupongidele.

Erikupongid kannavad suuri tähti. Seejuures on kõigile vanusrühmadele ühisteks erikupongideks A, B, M ja N.

Vanusrühmadel kuini 17 aastani on peale selle ühised erikupongid D, E, F ja G. Igal vanusrühmal on lõppeks kaks või rohkem säärast erikupongi, mis ei esine ühelgi teisel vanusrühmal (6—17-aastastel näiteks erikupongid P ja R ning 18-a. ja vanematel erikupongid U ja V).

Täispiimakaardid.

Täispiimakaartide saamiseks õigustatud isikud.

Täispiimakaarte on nelja liiki: rühm 1 — päevas ¾ liitrit 0—2-aastastele, rühm 2 — päevas ½ liitrit 3—5-aastastele, rühm 3 — päevas ¼ liitrit 6—14-aastastele. Neljas liik täispiimakaarte on määratud haigetele, rasketele haigetele, rasedatele ja imetajatele emadele ning mõnede mürgiste ainetega töötavatele töölistele,

kes piima vajavad mürkide neutraliseerimiseks. Vastavalt sellele tuleb kaardil pealkirja „Täispiimakaart" täiendada sõnaga **haigele** või **raskele haigele** või **emale** (s. t. rasedale või imetajale emale) või **mürkainetega töötajale.** Haiged loetakse rühmaks H, rasked haiged loetakse rühmaks RH, emad loetakse rühmaks E ja mürkainetega töötajad rühmaks MT. Need tähed H või RH või E või MT tuleb kaarte väljaandval omavalitsusel märkida neisse mõlemasse väikesesse nelinurka, kuhu on sisse trükitud sõna „Rühm" ning jäetud selle sõna järele tühi ruum. Seega siis kõnesolev neljas liik täispiimakaarte sisaldab esialgu neli järgmist rühma — rühm H, rühm RH, rühm E ja rühm MT. Kaarte väljaandval omavalitsusel tuleb peale selle käsiteldava nelja rühma H, RH, E ja MT kaartidele märkida kaardi kehtivuse aeg **kahte kohta** ning kaardi väljaandmise aeg, kaardisaaja perekonna- ja eesnimi ning elukoht.

Kõigi täispiimakaartide puhul on uuduseks see, et kuponge ei lõigata piima väljaandmisel ära. Kuidas piima väljaandmisel kupongidega talitada, selle kohta on juhtnöörid antud igal kaardil enesel.

Kõigi täispiimakaartide sissekandmisel kaupluses alaliste ostjate nimestikku eraldab kauplusepidaja kaardi ülemise osa, mis kannab nimetust „Tellimisleht ..... ltr. täispiimale päevas". Eraldamine peab toimuma joont mööda, mis ulatub mõlemale poole väljapoole kaardi raami. Eraldatud tellimislehele märgib kauplusepidaja kaupluse nimetuse ja asukoha ning saadab tellimislehed meiereile, kust kauplus piima saab. Tellimislehed ongi meiereile neiks dokumentideks, mille põhjal piim kauplustele välja saadetakse.

Täispiimakaardi omaniku elukoha vahetus.

Kui täispiimakaardi omanik vahetab elukohta sama meierei piirkonnas, siis tuleb tal selleks, et ta piima hakkaks saama teisest kauplusest, ennast endisest kauplusest välja registreerida. Väljaregistreerimise kohta teeb kauplusepidaja kaardile märkuse ning säärase märkusega varustatud kaardiga läheb kaardiomanik uude kauplusse, kus laseb enese sisse kanda sealsesse alaliste ostjate nimestikku. Pärast seda esitab ta kaardi meiereile, kes registreerib kaupluse vahetamise vastava paranduse tegemisega tellimislehel.

Kui täispiimakaardi omanik siirdub teise meierei piirkonda, siis tuleb tal ennast endisest kauplusest lasta välja registreerida ning siis võtta endisest meiereist tunnistus, et ta on enese ka sealt välja registreerida lasknud. Säärase tunnistuse ja pooleldi kasutatud endise kaardi vastu annab uue elukoha omavalitsus välja uue täispiimakaardi, mille sisseregistreerimine kauplusse ja kaupluse poolt tellimislehe saatmine kohalikule meiereile toimub täiesti tavalises korras.

Meiereid peavad iga päeva kohta arvepidamist, millest nähtuks, kui palju tellimislehti igas rühmas tuleb täita ning kui palju piima tegelikult iga rühma jaoks välja saadetud.

Kui meiereil ei jätku täispiima kogu nõudluse rahuldamiseks tellimislehtede järgi, siis tuleb kohaliku omavalitsusega kokkuleppel jätta osa rühmi rahuldamata või rahuldada ülepäeviti või teatav arv päevi nädalas. Ülddirektiivid rahuldamise järjekorra kohta annab Turukorraldusvalitsus.

Täispiimakaartide väljaandmisel haigetele, rasketele haigetele, emadele ja mürkainetega töötajatele tuleb otsekohe uute kaartide saamisel see ajavahemik, mille kohta täispiimakaart tuleb välja anda, jaotada kaheks. Aja kohta kuni 11. oktoobrini s. a. tuleb välja anda vana kaart kupongidega ja ülejäänud aja eest alates 12. oktoobriga tuleb välja anda uus kaart. Mõlemale kaardile märgitakse vastavad kehtivuse ajad. Sel puhul saab siis haige või ema kuni 11. oktoobrini (incl.) täispiima vana kaardi alusel ja 12. oktoobrist s. a. alates uue kaardi järgi.

Praegu juba käigusolevad kupongidega täispiimakaardid haigeile, mille kehtivuse aeg ulatub üle 12. oktoobri s. a, tuleb enne 12. oktoobrit vahetada uute vastu ümber. Seega 12. oktoobrist peale jäävad ainukeseks täispiima väljasaatmise aluseks meiereis olevad piimakaartidest eraldatud tellimislehed.

Et uute kaartide järgi tarbijad kohe esimesest päevast peale saaksid täispiima korralikult kätte, tuleb täispiimakaartide registreerimine kauplustesse ja tellimislehtede ärasaatmine meiereidesse läbi viia hiljemalt 10. oktoobriks s. a.

Kui meierei müüb ise otseselt piima kaartide järgi, ka siis tuleb tellimislehed kaartide küljest ära lõigata ning üldse talitada nõnda nagu oleks meiereil oma kauplus täispiima müümiseks.

Lisakaardid[1]).

Lisakaardid.

Senised tavalised rasketöölise ja eritööstuste lisakaardid asendatakse kolme liiki üle maa ühtlase lisakaardiga, nimelt: pikaaja- või öötöölise lisakaart, rasketöölise lisakaart ja ülirasketöölise lisakaart. Määrus nende kaartide rakendamise kohta on ilmumas Ametlikus Teatajas. Nende lisakaartide järgi hakkavad vastavad töölised saama samu lisatoidukoguseid, mis on ette nähtud Ida-ala kohta.

Veel tulevad lisakaardid politsei ja omakaitse jaoks ning mitmesuguste lisatoiduainete saamiseks haigetele ning rasedatele ja imetajatele emadele.

Praegusi mitmesuguste lisatoiduainete kaarte haigeile (seeria *Y*) võib välja anda kuni 10. oktoobrini (incl.). 12. oktoobrist tulevad väljaandmisele uued kaardid. Seejuures ei tule aga nõuda haigeile

[1]) Lisakaartide ja nende järgi toiduainete andmine on üksikasjaliselt korraldatud käesoleva osa vastava eripeatüki eeskirjadega.

ja emadele juba väljaantud mitmesuguste lisatoiduainete kaartide ümbervahetamist uute lisakaartide vastu, vaid nende kaartide kupongid kehtivad ka pärast 12. oktoobrit s. a.

Kupongid.

Kupongide eristusmärgid.

Nüüdsest peale toitlusperioodid, mida senini üksteisest eraldati tähtedega, nummerdatakse. Nii kannab toitlusperiood 12. oktoobrist kuni 8. novembrini 1942 järjekorranumbrit 12. Sellele järgneva toitlusperioodi numbriks tuleb 13 jne. Toitlusperioodi number on trükitud igale kupongile. Igale kupongile on trükitud ka ajavahemik, mille vältel kupong on kehtiv. Kupongi kehtivuse aeg on väljendatud veel teisitigi — rooma numbriga on märgitud toitlusnädal. Seega näiteks 26. oktoobrist kuni 1. novembrini s. a. kehtivad kupongid kuuluvad 12. perioodi III nädalasse. Säärase märkimisviisiga on püütud kupongide kehtivuse aeg teha hõlpsasti loetavaks.

Leivakupongide juures on oluline silmas pidada, et üks osa neist kannab paremal pool ülemises nurgas täht R, kuna osal kupongidest säärast tähte ei ole. Tähega R märgitud leivakupongide vastu tohib müüa ainult rukkileiba. Ilma R-täheta leivakupongide vastu võib müüa kas rukki- või nisuleiba. Seejuures võib ilma R-täheta leivakupongide vastu müüa nisujahu 75% kupongile märgitud leivakogusest. Ükssada grammi leiba (ilma R-täheta kupong) nädalas võib asendada kas 75 grammi nisujahuga või 3 koogiga.

Kõik erikupongid jäävad 12. toitlusperioodist alates eranditult Turukorraldusvalitsuse käsutusse. Kui kohapealsed laod võimaldavad midagi erakorraliselt elanikele välja jagada, siis tuleb selleks küsida eelnõusolek Turukorraldusvalitsuselt, kes siis ka määrab selleks otstarbeks erikupongi, mille vastu jagamine võib toimuda. Kauba riknemise hädaohu korral annab Turukorraldusvalitsus kauba väljajagamiseks oma nõusoleku telefoni teel.

Sööklakupongid.

Kuna elatustarbeainetekaartide kupongid enamikus on liiga suure kogusega selleks, et tarbija võiks endale lubada ühe kupongi koguse korraga sööklas ära süüa, siis tulevad 12. oktoobrist käibele veel nn. sööklakupongid.

Sööklakupongide kasutamine.

Sööklakupongid tulevad neljale ainele — leivale, lihale, võile ja kuivtoiduaineile.

Söökla-leivakupong on 50-g, lihakupong 25-g, võikupong 5-g ja kuivtoidukupong 50-grammine.

Söökla-leivakupongide vastu võib müüa ainult rukkileiba.

Sööklakupongid on perioodivabad ning nende vastu võib vastavaid toiduaineid osta ka kauplustest. Nende peamisteks vastu-

võtukohtadeks peavad aga jääma sööklad, kuna kauplustes neid kuponge võib esineda ainult õige vähesel määral. Linna- ja vallavalitsused peavad sööklate jaoks tellima sööklakuponge esimesel korral sel määral, et neist jätkuks 4 nädalaks. Vallavalitsustel tuleb tellimised sööklakupongidele esitada maavalitsustele hiljemalt 1. oktoobriks. Maavalitsustel tuleb sööklakupongide tellimised Turukorraldusvalitsusele esitada valdade kaupa hiljemalt 5. oktoobriks s. a. Tellitud sööklakupongid saadab Turukorraldusvalitsus otseselt kätte vallavalitsustele.

Kõigil linnavalitsustel tuleb sööklakupongide tellimised esitada vahetult Turukorraldusvalitsusele hiljemalt 1. oktoobriks s. a.

Kõik sööklakupongide tellimised palutakse esitada vastava aine kilogrammides (näiteks: leib 600 kg, liha 120 kg, või 50 kg, kuivtoit 100 kg).

Sööklakupongide tellimiskoguse määramisel kuivtoiduainete osas palume silmas pidada, et sööklates alates 12. oktoobrist s. a. lähevad kupongi alla ainult pudrud, makaronid, verivorst ja teised sarnased toidud, millede valmistamine nõuab peamiselt kuivtoidu ainet. Suppide ja kastmete eest sööklad kuivtoiduainete kuponge nõuda ei tohi.

Sööklakupongid antakse esimesel korral sööklatele välja nende poolt esitatavate kirjalike avalduste põhjal, milles on märgitud söökla keskmine külastajate arv päevas ja antud kalkulatsioon, kui palju iga liiki sööklakuponge eelolevaks 2 nädalaks vaja läheb. Usutavalt antud kalkulatsiooni järgi kaheks nädalaks vajalik sööklakupongide hulk antakse sööklapidajale allkirja vastu välja.

Söökla annab sööklakuponge külastajale täpselt niipalju, kui suure kupongi külastaja laseb ära lõigata oma elatustarbeainetekaardist. Need külastajate elatustarbeainetekaartidest äralõigatud kupongid annab söökla üks kord nädalas oma linna- või vallavalitsusele ning saab nende vastu äraantud kupongide kogusele täpselt võrduva hulga sööklakuponge.

Toiduaineid endid saab söökla hulgiostulubadega, mis antakse välja külastajate poolt söökide tellimisel äraantud sööklakupongide (müügitõendite) esitamisel. Toiduainete saamise suhtes on sööklate kohta kehtiv sama kord nagu teistegi müügiettevõtete kohta (vt. Elatustarbeainetekaartide ja ostulubade väljaandmise juhendi punkt 6 — Eesti Sõna 13. sept. 1942).

Sööklakupongide käsitamisel palume veel silmas pidada, et kasutamiseks on sööklakupong kehtiv ainuüksi koos kontrolltalongiga. Kohalikule omavalitsusele hulgiostuloa saamiseks tuleb sööklakupongid esitada ilma kontrolltalongita. Kontrolltalongid jäävad sööklale (või kauplusele neil juhtudel, kui sööklakupong realiseeriti kaupluses).

Kaartide väljaandmine[1]).

Kaartide saamiseks õigustatud isikud.

Kaartide väljaandmisel tuleb kõigil omavalitsustel, eriti aga maal ja väikelinnades, silmas pidada, et elatustarbeainetekaarti ja laste puhul täispiimakaarti ei ole õigustatud saama need, kes vastavate ainete suhtes kuuluvad isetootjaisse majapidamistesse. Seega ei tohi lehmapidajate perekondadesse anda piimakaarte, välja arvatud ühe lehma pidamise korral lehma kinnioleku aeg. Kes peab sigu (kuigi ta ei oma põllumaad), ei ole õigustatud saama elatustarbeainetekaardi järgi liha jne. Sääraste, nn. osaliselt isetootjate majapidamiste puhul tuleb kaartide väljaandmisel talitada juba antud juhtnööride järgi ja kui mõne juhtumi kohta meiepoolsed juhtnöörid esialgu puuduvad, siis tuleb talitada oma parema äranägemise järgi. Tehniliselt tuleb neil juhtudel, kus kaardisaaja on elatustarbeainetekaarti õigustatud saama ainult osale ainetele, kehtetuks teha ja ära lõigata nende ainete kupongid, mida kaardisaaja (kui osaliselt isetootja) ei või saada.

Elatustarbeaineid kaartide järgi ei ole õigustatud saama ka põllumajanduslikes käitistes töötavad isikud.

Maalt linna kooli tulevaile õpilasile elatustarbeainetekaardid linnast.

Maalt isetootvaist majapidamistest linna kooli tulevad õpilased võivad saada elatustarbeainetekaardid linnast, kui nad esitavad vallavalitsuse tõendi, et nad on vallast välja registreeritud.

Kõik elatustarbeainetekaardid, täispiima-, suhkru-, tubaka- ja lisakaardid tuleb enne, kui need antakse välja tarbijaile, varustada kaarte väljaandva linna- või vallavalitsuse pitsati jäljendiga. Pitsati jäljend tuleb kaardi südamikule vasakule poole üles.

Kõigi kaartide südamikele, välja arvatud lisakaardid, kirjutab kõik andmed peale kaupluse nimetuse ja ostja järjekorranumbri, leibkonnapea. See tuleb kaartide väljaandmise kohta käivates teadaannetes tingimata ära märkida.

Kõik kaardid tuleb kauplustes kanda alaliste ostjate nimekirja. Kui liha ei saa osta samast kauplusest, kust ostetakse leib, või jne., siis tuleb kaardi südamikule kaks kaupluse nimetust ja ostjate jrk.-numbrit.

Kaartide väljaandmise märkimine osturaamatuisse.

Kaartide väljaandmise kohta tuleb teha sissekanne kaardisaaja osturaamatusse. Erandiks on kartulikaardid, pikaaja- või öötöölise lisakaardid, rasketöölise lisakaardid, ülirasketöölise lisakaardid ning politsei ja omakaitse lisakaardid, missuguste kaartide väljaandmise kohta sissekannet osturaamatusse ei tehta.

Osturaamatusse (leheküljele 3) sissekandmine peab toimuma üle maa ühtlaste tekstidega.

Need on eeloleval kaartide väljaandmisel järgmised:

[1]) Elatustarbeainetekaartide väljaandmisel tuleb jälgida isevarustajate kohta kehtestatud eeskirju vastava saaduse eriosas (liha, või jt.).

Kui antakse välja:	*Osturaamatu sissekande tekst:*
Kõik vanused:	..... valitsus (linna, valla)
1. Suhkrukaart kas koos või tubakakaardita.	12.—15. toitlusper. kaardid.
15-a. ja vanemad:	
2. Suhkrukaart ja elatustarbeainetekaart kas koos või ilma tubakakaardita.	..... valitsus (linna, valla)
Lapsed kuni 14 aastani:	12. ja 12.—15. toitlusper. kaardid.
3. Suhkrukaart, elatustarbeainetekaart ja täispiimakaart.	
Lapsed kuni 14 aastani:	..... valitsus (linna, valla)
4. Suhkrukaart ja elatustarbeainetekaart (ilma täispiimakaardita)	12. ja 12.—15. toitlusper. kaardid. Ilma täispiimakaardita.

Järgmiseks, 13. toitlusperioodiks — 9. nov. kuni 6. dets. s. a., kaartide väljaandmisel tuleb kasutada järgmisi osturaamatu sissekande tekste:

Kui antakse välja:	*Osturaamatu sissekande tekst:*
Kõik vanused:	..... valitsus (linna, valla)
1. Elatustarbeainetekaart kas koos või ilma täispiimakaardita.	13. toitlusper. kaardid.
Lapsed kuni 14 aastani:	..... valitsus (linna, valla)
2. Elatustarbeainetekaart (ilma täispiimakaardita).	13. toitlusper. kaart. Ilma täispiimakaardita.

Osturaamatu sissekannete jaoks on otstarbekohane lasta valmistada vastavad templid. Kui eelseisvaks kaartide väljajagamiseks ei jõuta templeid valmis, siis tuleb paratamatult sissekanded kirjutada käsitsi. Kui aga on käepärast kummitähti, võib templid ka ise valmistada.

Järgmiseks kaartide väljaandmise ajaks võib templeid tellida ka Tallinnast. Tellimised tuleb siis aga aegsasti Turukorraldusvalitsusele ära anda.

Kaartide väljasaatmine kohalikele omavalitsustele ja kaardi hind.

Alates 12. oktoobrist kehtimahakkavad põhikaardid ja osa lisakaarte saadetakse kõigile linna- ja maavalitsustele välja hiljemalt 28. septembril. Samaks ajaks saadetakse linnavalitsustele ka vajalik arv majaelanike nimekirju, mille alusel kaartide väljaandmine toimub.

Väljasaadetavate kaartide arvu määrab Turukorraldusvalitsus kindlaks aluseks võttes seniseid aruandeid vorm nr. 1. Kui tuleb kaartidest puudus, võib neid saada lisaks, sest Turukorraldusvalitsusele jääb igast kaardiliigist reserv. 12. toitlusperioodi kaartidega alates tuleb kohalikel omavalitsustel Turukorraldusvalitsusele tasuda ainuüksi nende kaartide eest, mis on tarbijaile välja antud.

Pikaaja- või öötöölise lisakaarte ei saadeta välja enne, kui on selgunud, kui palju neid kusagil vajatakse. Nende kaartide suhtes peab kõige enne ära ootama vastava määruse, mis ilmub Ametlikus Teatajas, ning siis ka kohalikele omavalitsustele käitiste poolt esitatavad nõudmised neile kaartidele.

Ülirasketööliste kaardid saadetakse välja koos teiste kaartidega, kuid nendegi väljaandmine ei saa üldiselt toimuda enne, kui on käitistel esitada ülirasketööliste nimekirjad koos Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna vastava otsusega. (Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakond asub Tallinnas, Toomkuninga 20, tel. 434-24.)

Iga kaardi eest, olenemata tema nimetusest, tuleb kaardisaajal tasuda 10 (kümme) penni.

Kupongide esitamise korra kohta linna- või vallavalitsustele müügiettevõtete poolt hulgiostulubade saamiseks saadab Turukorraldusvalitsus eri ringkirja.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa: Elatustarbeainetekaartidele ja lisakaartidele trükitud nädalaratsioonid grammides on järgmised: **Ratsioonid.**

	Põhiratsioonid				Lisaratsioonid			
	VL Väikelapsed 0—2 a.	L Lapsed 3—5 a.	N Noored 6-17 a.	NT Normaaltarbijad 18 a. ja van.	Politsei ja omakaitse	Pikaaja- või öötöölised	Raskestöölised	Ülirasketöölised
Leib . . .	775	1000	2200	1700	650[1])	500	1200	2000
Liha . . .	125	125	300	250	450	125	250	475
Või . . .	100	160	230	180	100	10	80	310
Kuivtoit . .	150	150	150	150	—	—	—	—
Manna või kaerahelbed	125	62,5	—	—	—	—	—	—
Jahu . . .	—	—	—	—	75	—	—	—

Muude ainete kogused ei ole kupongidele trükitud või antakse neid erikupongidega.

[1]) Leiva lisaratsioon on ainult politseile.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 1. septembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Töötavate sõjapõgenike toitlustamine.

1. Sõjapõgenikele, kes töötavad linnas või maal, ja nende perekonnaliikmeile tuleb elatustarbeainetekaartide saamise suhtes vaadata kui tavalisile tsiviilisikuile.

Isetootvad majapidamised.

2. Isetootvais majapidamistes töötavaile isikuile ja nende leibkonda kuuluvaile ei tule välja anda elatustarbeainetekaarte nendele ainetele, mida majapidamine toodab.

Isetootvaiks majapidamisteks tuleb lugeda ka kõik suurmaapidamised, olenemata sellest, kellele nad kuuluvad.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Juhend toidukaartide sisseseadmise määruse ja toidukaartide sisseseadmise korralduste ellurakendamiseks Eestis.

Väljavõte toidukaartide kasutamise korrast[1]).

(Eesti Sõna nr. 13 — 17. XII 1941.)

Alus: Eestis toidukaartide sisseseadmise määrus (Ametlik Teataja nr. 8 — 5. dets. 1941) ja korraldused toidukaartide sisseseadmiseks linnades ja maal.

Toiduainete müügikord.

§ 2. Kupongide järgi on võimalik toiduaineid osta kauplustest, samuti ka toitlustamisettevõtteist valmistoitudena. Toitlustamisettevõtted, nagu võõrastemajad, restoranid, sööklad, kohvikud jne., peavad hästi nähtavasse kohta välja panema teadaande kahes keeles järgmise tekstiga: „Toite müüakse ainult kaartkupongide vastu“ — „Speisen dürfen nur gegen Abgabe von Lebensmittelkarten verabfolgt werden“.

Iga ostu puhul lõigatakse müüja poolt tarbija juuresolekul kaardilt vastav arv kuponge. Ostu korral tuleb kupongid esitada koos kupongkaardiga. Ostja poolt kaardist varem eraldatud kupong ei ole kehtiv. Rahvaköökidest ja kooliõpilaste jaoks korraldatud einelaudadest antakse toite vastavate kupongide vastu samul aluseil, nagu see toimub avalikes toitlustamisettevõtteis.

Kaardi kaotamisel uue kaardi nõutamine.

§ 4. Kaardi kaotamine ei õigusta uue kaardi saamist. Tulikahju või muudel erakorralistel juhtudel antakse vastavate kirjalike tõendite või ka usutavate suuliste tunnistajate seletuste alusel

[1]) Väljavõttes on veel kehtima jäänud osad korrast.

linna- või vallavalitsuse poolt uus kaart välja duplikaadina. Kadumaläinud kaardi asendamine duplikaadiga võib toimuda ainult linna- või vallavalitsuse eriloaga.

Ostja registreerimine kaupluses.

§ 8. Kauplus peab kupongkaardi alusel ostjaks registreerima vahet tegemata iga sellekohase sooviga esinenud tarbija, kui linnavalitsus ei ole seda teisiti korraldanud.

Alaliseks ostjaks mitteregistreerimisel kaupluse poolt on tarbijal õigus linnavalitsusele kaevata.

Ükski kauplus ei tohi registreerida enda juures alaliseks ostjaks isikut sellele kaubale, millele see isik juba on registreeritud alaliseks ostjaks mõnes teises kaupluses.

§ 9. Kõik alaliseks ostjaks registreeritavad kantakse kaupluse omaniku poolt registreerimiseks soovi avaldamise järjekorras kaupluse alaliste ostjate nimestikku. Alaliste ostjate nimestikku kantakse alalised ostjad järjekorras nummerdatult ja järjekorranumber märgitakse kupongkaardile.

§ 10. Alaliseks ostjaks registreerimisel märgitakse kupongkaardile kaupluse nimetus ja aadress. Märkida tuleb tindiga või keemilise pliiatsiga.

Ostja elukoha muutmisel ümberregistreerimine teise kauplusse.

§ 11. Elukoha muutmisel linna piirides registreerib end kupongkaartide omanik kauplusest välja ja uude kauplusse sisse, kusjuures alaliste ostjate nimekirjades ja kupongkaartidel tehakse vastavad parandused.

Põllutöödirektor H. Saar.

Teadaanne

toidukaartide sisseseadmise määruse ja toidukaartide sisseseadmise korralduse ellurakendamise juhendi muudatuse kohta.

(Eesti Sõna nr. 86 — 17. IV 1942.)

I.

Toidukaartide sisseseadmise määruse ja toidukaartide sisseseadmise korralduse ellurakendamise juhendi (avaldatud „Eesti Sõnas" nr. 13 — 17. XII 1941) § 19 muudan ja panen kehtima järgmises redaktsioonis:

Kauplustele ja ladudele arvestatav kaupade kahanemine.

§ 19. Kauplustele ja ladudele antud kaupade ja sellega ka saadud kupongide arvestamisel võetakse arvesse kaupade kahanemine järgmiselt:

a) kuivtoiduaineil 1,5%
sellest jaemüügil vähimalt . . . . . 1 %
b) leival 1,5%

c) lahtisel piimal . . . . . 1 %
d) võil, 1 X — 30. IV . . . . . 1 %
võil, 1. V — 30. IX 1,5%
e) juustul . . . . . 3 %
g) looma- ja vasikalihal, maksal . . . . . 5 %
h) sea- ja lambalihal, neerudel, keelel ja lihasaadustel . 3 %
i) värskeil kanamunadel . . . . . 2 %
sellest 0,5% maal kogumistel ja 1,5% transpordil ning sorteerimisel;
k) konservitud kanamunadel . . . . . 5 %

Võil, juustul ja kanamunadel arvestatakse kahanemine toitlusnädala möödumisel vastavalt tegelikkusele, kusjuures kahanemisprotsent ei või ületada eespool toodud norme. Muudel toiduainetel arvestatakse kahanemine vastavalt antud normidele ette, juba kauba väljaandmisel.

II.

§ 19 eeskirjad muudetud redaktsioonis võetakse kohaldamisele ka möödunud aja eest seal, kus toiduainete kahanemise alal on üles kerkinud küsimusi, kuid need seni lahendamata.

11. aprillil 1942.

Põllutöödirektori eest A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend 3. oktoobrist 1942 linnapeadele, maa- ja vallavanematele ning varustuskeskustele.

Käsitleb kupongide tagasilaekumist kohalikele omavalitsustele ning hulgi- ja suur-hulgiostulubade väljaandmist.

Alus: Majandus- ja Rahandusdirektori poolt 8. sept. 1942 antud „Elatustarbeainetekaartide ja ostulubade väljaandmise juhend".

Jaekaupluste poolt müügitõendite esitamine linna- või vallavalitsustele.

Kõik elatustarbeainetekaartidest jaekauplustes äralõigatud kupongid tuleb kleepida sellekohastele valmistrükitud paberilehtedele. Iga aine kupongid kleebitakse eraldi lehtedele.

Erinevate kogustega ühe ja sama aine kuponge ei või kleepida segipaisatult, vaid ühe ja sama väärtusega kupongid tuleb koondada kokku.

Kleepimislehtede äärele tuleb keemilise pliiatsiga kirjutada seal nõutud kokkuvõtted.

Kupongid kleepimislehtedele kleebitult esitatakse koos müügiaruannetega kohalikule linna- või vallavalitsusele ajal ja paigas, mis viimaste poolt määratud. **Kupongide esitamise tähtajad.**

Linnades tuleb ühenädalase kehtivusega kupongid esitada üks kord nädalas, kahenädalase kehtivusega kupongid esitatakse üks kord iga kahe nädala järel ja neljanädalase kehtivusega kupongid üks kord iga nelja nädala järel.

Valdades on üldreeglina lubatud ka ühe- ja kahenädalase kehtivusega kuponge esitada üks kord toitlusperioodi möödudes. Maavalitsuse nõusolekul on aga vallavalitsustel õigus kupongide esitamist maal nõuda samadel alustel, nagu seda tehakse linnades.

Iga kupongil märgitud aine kohta koostatakse eraldi müügiaruanne. See peab olema koostatud täpselt nõnda, nagu vastav trükitud blankett seda nõuab.

Müügiaruanne tuleb koostada ainult ühes eksemplaris. Ärakirja kauplusele ei tule jätta, sest kauplus saab kupongide ja müügiaruande äraandmise kohta niikuinii vastava kviitungi.

Kauplused, kus teostatakse müüki ka ostulubade (vorm B) vastu, esitavad ostuload koos kupongidega. Ostuload kantakse müügiaruandesse mitte üksikult, vaid kogusummas, märkides vastavasse lahtrisse ka nende arvu.

12. toitlusperioodil võib jaekauplustes esineda järgmisi müügiaruandeid: **Jaekaupluste müügiaruanded.**

a) rukkileib (kõik leivakupongid, mille parempoolses ülemises nurgas on täht R (mis on rukkileiva tähiseks), ja ilma R-täheta leivakupongid, kui nende vastu müüdi rukkileiba;
b) nisuleib (ilma R-täheta leivakupongid, kui nende vastu müüdi nisuleiba[1]);
c) nisujahu (ilma R-täheta leivakupongid, kui nende vastu müüdi nisujahu, ning jahukupongid politsei ja omakaitse leivakaartidest);
d) või (võikupongid);
e) kohvi (kohvi- või teekupongid, kui nende vastu müüdi kohvi);
f) tee (kohvi- või teekupongid, kui nende vastu müüdi teed);
g) munad (munadekupongid);
h) kuivtoit (kuivtoidukupongid, ilma et üksikuid kuivtoiduaineid eraldataks);

[1]) 9. märtsi 1943. a. ringkirja p. 15 eeskirjadel on lubatud R-tähega ja ilma R-täheta leivakupongid kanda ühisesse leivamüügiaruandesse. Vastavalt sellele antakse ka ühine hulgiostuluba leivale. Jämenisujahu müük aga tuleb näidata eraldi aruandes ja sellele anda ka eraldi hulgiostuluba.

i) manna ja kaerahelbed (manna või kaerahelvete kupongid, ilma et mannat ja kaerahelbeid eraldataks);
j) liha (lihakupongid — ükskõik, kas nende vastu müüdi liha või kala);
k) suhkur (suhkrukupongid);
l) paberossid ja tubak (tubakakupongid);
m) juust (juustukupongid politsei ja omakaitse kaartidest);
n) marmelaad (marmelaadikupongid politsei ja omakaitse kaartidest).

Peale selle võib esineda veel nende ainete aruandeid, mida antakse erikupongide vastu (sool, biskviit jne.).

Rukkileivakupongide vastu võib müüa rukkijahu.

Rukkileivakupongide, s. o. R-tähega märgitud leivakupongide vastu võib müüa rukkileiva asemel ka leivajahu (rukkijahu), kuid ainult 75% kupongil märgitud leivakogusest. Säärased leivajahumüügid tuleb müügiaruandesse märkida rukkileivamüükidena. Vastavalt aruandele antakse siis välja hulgiostuluba rukkileivale, mille vastu jaekauplus võib oma soovile vastavalt saada varustuskeskuselt kas rukkileiba või leivajahu. Leivajahu antakse rukkileiva hulgiostuloa kogusest 75%. Vastava ümberarvutuse hulgiostuloa teisel küljel teeb neil juhtudel varustuskeskus.

Samuti võib leivajahu müüa ka ilma R-täheta leivakupongide vastu. Need müügid tuleb müügiaruandes näidata koos R-tähega kupongide vastu toimunud müükidega mitte leivajahuna vaid rukkileivana.

R-tähega leivakupongide vastu nisuleiva või nisujahu müük on keelatud, välja arvatud rukkileiva asendamine nisuleivaga haigetele, missugustel juhtudel R-tähega leivakupongidele tehakse omavalitsuse poolt vastav märkus.

Kupongid, mille vastu müüakse kooke, ei laeku otseselt linna- või vallavalitsustele, vaid jaemüüjal, kes ise ei valmista kooke, tuleb need kupongid anda kookide valmistajale (kondiitrile, pagarile). Kookide valmistaja esitab temale laekunud koogikupongide põhjal müügiaruande kohalikule omavalitsusele koos avaldusega nende ainete saamiseks, mida kookide valmistamiseks lubatakse kasutada. See müügiaruanne esitatakse kookide põhiaine, s. o. nisujahu müügiaruandena.

Lihamüügiaruande põhjal kirjutatakse välja hulgiostuluba lihale, mille vastu võib aga vastavas vahekorras saada ka kala.

Jaekauplejatele hulgiostuload.

Kontrollitud müügiaruannete põhjal annab linna- või vallavalitsus jaekaupmehele välja hulgiostuload (kollasel paberil).

Hulgiostuload antakse välja igale müügiaruandeis näidatud ainele eraldi. Seejuures ei tarvitse anda hulgiostuluba täpselt sellele kogusele, mida näitas müügiaruanne. Hulgiostuloa kogus peab olema

võimalikult kohandatud kauba pakendile. Seega võib hulgiostuloa kogus vahel olla pisut väiksem, teinekord jälle pisut suurem müügiaruande kogusest. Vahed ei tohi aga olla suhteliselt suured.

Hulgiostuloa saajale antakse luba koos kontsuga ning koos kontsuga tuleb see esitada ka varustuskeskusele. Hulgiostuluba ise jääb varustuskeskusele, kuna kontsule annab varustuskeskus allkirja hulgiostuloa vastuvõtmise kohta ning annab selle jaemüüjale tagasi. Need hulgiostuloa kontsud tuleb samuti nagu müügiaruannete kviitungidki jaekaupmehel alal hoida.

Hulgiostuload tuleb varustuskeskusele esitada hiljemalt kolme päeva vältel arvates loa saamisest. Hiljem esitatavaid hulgiostulube ei ole varustuskeskused kohustatud vastu võtma.

Varustuskeskusele üleantud hulgiostuloa järgi on varustuskeskus õigustatud kaupa andma ka osade kaupa.

Ülalkirjeldatud jaekaupluste kohta käiv kord on täiel määral kehtiv ka varustuskeskuste kohta, kes harrastavad jaemüüki. Seega tuleb varustuskeskustel kõik laekunud kupongid ja ostuload vorm B esitada kohalikule omavalitsusele hulgiostulubade saamiseks.

Alates 12. oktoobrist s. a. ei ole vaja eraldada elatustarbeainetekaartide küljest lõigatud kuponge selle järgi, kus on kaardi omaniku elukoht. Kui näiteks linnas asetsev kauplus müüb elatustarbeaineid nii linna- kui ka maarahvale, siis esitatakse kõik kupongid ilma igasuguse vahetegemiseta sellele linnavalitsusele, kus kauplus asub. Samuti esitab varustuskeskus suur-hulgiostuloa saamiseks kõik hulgiostuload sellele linnavalitsusele, kus on varustuskeskuse asukoht.

Erandina ei kehti ülalkirjeldatud kord üldse seebi, habemeajamisseebi ja pesupulbri kohta. Erikupongid, mille vastu neid aineid müüakse, tuleb esitada varustuskeskustele korra järgi, mis on määratud Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Kaubandusvalitsuse Varustusosakonna poolt.

Kupongide ümbervahetamine sööklakupongideks ja nende esitamine linna- või vallavalitsustele.

Enne 12. oktoobrit s. a. sööklate käsutusse antud sööklakupongide väljaandmine söökla külastajaile toimub elatustarbeainetekaartide kupongide vastu. Sööklad on õigustatud sööklakupongide vastu vahetamiseks vastu võtma ainuüksi vahetamise ajal kehtivaid kuponge.

Sööklakupongide väljaandmisel külastajailt saadud kaardikupongid tuleb kleepida samasugustele kleepimislehtedele täpselt samal viisil, nagu see on ette nähtud jaekauplustele.

Koos kleebitud kupongidega esitatakse kohalikule linna- või vallavalitsusele sellekohasel trükitud blanketil avaldus (roosal

paberil) kaardikupongide vastu sööklakupongide saamiseks. Avaldus sööklakupongide saamiseks tuleb kirjutada ühes eksemplaris. Ärakirja söökla jaoks ei tule jätta, kuna kupongide äraandmise kohta antakse sööklale kviitung.

Avaldusel märgitud kogused kontrollitakse kupongide najal ning antakse välja sööklakupongid allkirja vastu samal avalduse lehel.

Sööklas vastuvõetud kaardikupongide ümbervahetamine sööklakupongideks peab toimuma nii linnas kui ka maal ühtlaselt üks kord nädalas.

Kui sööklale esimesel korral on avansiks antud liiga vähe sööklakuponge, siis võib anda täiendavaid avansse sööklapidaja poolt esitatud ja põhjendatud avalduse alusel.

Elatustarbeainete saamiseks külastajate poolt äraantud sööklakupongide vastu tuleb sööklakupongid (iga aine eraldi) siduda pakkidesse. Iga pakk peab sisaldama 100 kupongi. Poolikute (s. o. vähem kui 100 kupongiga) pakkide esitamist tuleb vältida.

Sel viisil pakitud sööklakupongid tuleb koos sama vormi müügiaruannetega, nagu neid esitavad jaekauplused, esitada nii linnas kui ka maal ühtlaselt üks kord nädalas kohalikule omavalitsusele hulgiostulubade saamiseks.

Hulgiostuload sööklatele.

Hulgiostuload, mis antakse sööklatele, on samasugused nagu jaekauplustele antavad hulgiostuload.

Liha müügiaruande põhjal antakse sööklatele välja mitte ainuüksi hulgiostuluba lihale (mille vastu vastavas vahekorras võib saada ka kala), vaid ka mitmele lisaainele. Lisaainete hulgiostuload kirjutatakse välja:

kuivtoiduaineile	10%	suuruses	liha	hulgiostuloa	kogusest
kohvile	10%	„	„	„	„
juustule	10%	„	„	„	„
nisujahule	20%	„	„	„	„[1])
kondilihale	10%	„	„	„	„
munadele	2 muna	liha	hulgiostuloa	iga kg	kohta.

Sööklale väljaantava või hulgiostuloa alusel antakse hulgiostuluba ka köögirasvale 10% suuruses või hulgiostuloa kogusest.

Kui tagavarad ei võimalda mõne lisaaine andmist, siis on kohalikel omavalitsustel keelatud hulgiostulubade väljaandmine säärastele lisaainetele.

Lisaainete andmise tõttu liha- ja võikupongide alusel on sööklatel lubatud nüüd käibeletulevaid kuivtoiduainete sööklakuponge külastajailt nõuda ainuüksi putrude, makaronide, verivorsti ja teiste

[1]) Nisujahu antakse 20% ulatuses rukki- ja nisuleivakogusest (ringkirjal. juh. 30. I 43, nr. 1070-III).

sääraste toitude puhul, millede valmistamine nõuab peamiselt kuivtoiduaineid. Suppide ja kastmete eest kuivtoiduainete kuponge nõuda on keelatud.

Putrude, makaroonide jne. portsjoni eest on lubatud võtta 50-grammine kuivtoidukupong.

Kohvikute varustamine kohviga ja teiste vabamüügiks suletud ainetega, mida ei saa katta sööklakupongidega, toimub ostulubadega (vorm B).

Saksa sõjaväe kupongide arvestamine.

Müügiettevõtted, kellede kohta ei ole erikorraldust Saksa sõjaväe kupongide esitamiseks Saksa tsiviilvalitsusele, esitavad neile laekunud Saksa sõjaväe kupongid samas korras, nagu see on kehtiv Turukorraldusvalitsuse poolt kirjastatud kaartide kupongide ja sööklakupongide kohta, oma linna- või vallavalitsusele.

Saksa sõjaväe kupongid tuleb kleepida eraldi selleks otstarbeks trükitud kleepimislehtedele. Nende kohta tuleb esitada eraldi müügiaruanded (blanketil lai punane poolpõiki joon). Eraldi esitatud müügiaruannete põhjal antakse välja ka eraldi hulgiostuload, milledele samuti on trükitud lai punane poolpõiki joon.

Saksa tsiviilvalitsuse organite poolt väljaantud ostuload tuleb neil müügiettevõtteil, kellede kohta pole kehtima pandud teist korraldust, samuti esitada kohalikule linna- või vallavalitsusele, näidates need ostuload samas müügiaruandes, kuhu kantakse Saksa sõjaväe kupongid.

Hulgiostulubade käsitamine varustuskeskustes ja suur-hulgiostulubade väljaandmine.

Hulgiostuloa vastuvõtmise kuupäev varustuskeskuses märgitakse hulgiostuloa teisel küljel selleks ettenähtud kohta. Hulgiostuloa teisel küljel tuleb peale selle neil varustuskeskustel, kes ei tooda ega teosta kokkuostu, märkida kõik seal nõutud andmed. Uue hulgiostuloa saamisel tuleb eelmine lõpetada saldo väljakirjutamisega. Saldo kantakse üle uuele hulgiostuloale. Seega viimatiesitatud hulgiostuluba näitab varustuskeskuse ja jaemüügi ettevõtte vahekorda kaubaga varustamise suhtes.

Kui varustuskeskus ei ole tootev ega kokkuostu teostav ettevõte, vaid peab kauba muretsema mõnelt tootvalt või kokkuostjalt firmalt, siis säält kauba saamiseks on vajalik nn. suur-hulgiostuluba.

Suur-hulgiostuload varustuskeskustele.

Suur-hulgiostuluba antakse välja varustuskeskuse asukoha linna- või maavalitsuse poolt hulgiostulubade esitamisel. Suur-hulgiostulubade väljaandjale tuleb seejuures esitada kõik hulgiostuload, mille vastu varustuskeskus on kaupa müünud. Koos

hulgiostulubadega esitab varustuskeskus müügiaruande. Müügiaruanne peab näitama mitte hulgiostulubade esiküljel märgitud koguste summat, vaid hulgiostulubade järgi tegelikult müüdud koguste summat, missugused kogused on märgitud hulgiostulubade teisel küljel.

Linna- või maavalitsusele esitamisel peavad hulgiostulubade teised küljed olema varustatud varustuskeskuse pitsati jäljendiga ning olema korra kohaselt alla kirjutatud.

Müügiaruande trükitud vormi varustuskeskuste jaoks ei ole olemas, vaid müügiaruanne tuleb koostada vastavalt aruande saaja poolt püstitatud nõudeile.

Hulgiostulubade registreerimine.

Iga varustuskeskus peab pidama registrit, millest hõlpsasti nähtuks üksikute jaekaupluste viisi ja ka kogusummas saadud hulgiostuload, nende järgi müüdud kogused ja hulgiostulubade järgi veel väljaandmisele kuuluvad kogused.

Pagarite poolt esitatavate leiva-hulgiostulubade vastu tuleb anda suur-hulgiostuload leivajahule, arvesse võttes juurdeküpsetust.

Suur-hulgiostulubade käsitamine tootvais või kokkuostu teostavais ettevõtteis peab toimuma analoogiliselt hulgiostulubade käsitusele varustuskeskustes. Suurhulgiostulubade saamine, nende rahuldamise ja veel rahuldamata koguste kohta ülevaadete saamiseks tuleb samuti pidada vastavat registrit.

Suur-hulgiostuload, mis antakse laia punase joonega hulgiostulubade vastu, on samuti laia joonega.

Ettevõte, kes on müüke teostanud suur-hulgiostulubade järgi, on õigustatud suur-hulgiostulube ümber vahetama uue koond-suur-hulgiostuloa vastu oma asukoha linna- või maavalitsuses.

Kadude arvestamine hulgiostulubadel ja suur-hulgiostulubadel.

Kadude arvestamine on kaubanduslike ettevõtete ülesanne. Seepärast tuleb kõigil omavalitsustel hulgi- ja suur-hulgiostulubade väljaandmisel kõik kogused määrata ilma kadusid arvesse võtmata.

Talitusviis uue müügiettevõtte avamisel.

Uue jaemüügiettevõtte avamisel vajab ettevõte kaupa, ilma et tal oleks esitada müügitõendeid (kuponge või ostulube vorm B). Samane on olukord uue söökla tegevusse astumisel.

Hulgiostuload reservide soetamiseks.

Säärastel juhtudel tuleb välja anda hulgiostuload reservide soetamiseks. See toimub aluseks võttes avatava ettevõtte poolt esitatavat avaldust ja põhjendatud kalkulatsiooni. Hulgiostuload reservide soetamiseks tuleb anda niisugustes kogustes, et neist tõenäoliselt jätkuks kaheks nädalaks, kui müügitõendite esitamine

toimub ühenädalaste ajavahemikkude kaupa, ning viieks nädalaks, kui müügitõendeid esitatakse üks kord igas neljanädalases toitlusperioodis.

Osutuvad müügiettevõtte avamiseks antud reservide kogused liiga väikesteks, tuleb anda täiendavaid hulgiostulube reservide soetamiseks.

Hulgiostuloalt eneselt peab olema näha, kas see on antud müügitõendite alusel või reservide soetamiseks. Seda tehakse vastavast trükitud tekstist mittetarvilikke osi läbi kriipsutades.

Üleminek uuele süsteemile.

Kuni 11. oktoobrini s. a. (viimane kuupäev kaasa arvatud) müügiettevõtteile laekunud müügitõendid (kupongid ja ostuload) tuleb vana korra kohaselt esitada varustuskeskustele.

Need müügitõendid kantakse varustuskeskustes müügiettevõtteile varem väljaantud kaubakoguste katteks.

Uut kaupa nende vana korra kohaselt esitatavate müügitõendite vastu aga välja ei anta, vaid uue kauba saamiseks peab müügiettevõttel varustuskeskusele esitada olema hulgiostuluba reservide soetamiseks.

Seepärast peavad müügiettevõtted oma asukoha linna- või vallavalitsuselt veel enne, kui nad lähevad varustuskeskustele vanu (kuni 11. okt. kehtinud) müügitõendeid ära viima, hankima tarvilikud hulgiostuload. Seejuures tuleb igal müügiettevõttel oma linna- või vallavalitsusele kirjalikult tõendada, kui suured olid tal iga kauba tagavarad 11. oktoobri s. a. õhtuks, kui palju on tema kaupluses registreeritud alalisi ostjaid (viimase registreerimise järgi) ja kui palju iga liiki kaupa tema nende alaliste ostjate rahuldamiseks ühes nädalas vajab, aluseks võttes ratsioone, mis 12. oktoobrist hakkasid kehtima (sööklatel tuleb nädalatarvituse kalkulatsioon teha külastajate arvu alusel ainuüksi leivale, lihale, võile ja kuivtoiduaineile).

Nende andmete põhjal ja esitatud nädalatarvituse kalkulatsioone üle kontrollides annab linna- või vallavalitsus välja igale ainele kaks reservide soetamise hulgiostuluba. Esimene neist kirjutatakse välja täpselt sellele kogusele, kui suur oli müügiettevõtte laos 11. oktoobri õhtul olev kaubakogus. Sellele hulgiostuloale tehakse üles äärele märkus: „11. oktoobri 1942. a. laoseis müügiettevõtte andmetel".

Teine reservide soetamise hulgiostuluba kirjutatakse välja nii suurele kogusele, et esimese ja teise hulgiostuloa kogused kokku moodustaksid kaheks nädalaks jätkuva hulga, kui kuponge haka-

takse esitama igal nädalal, ja viieks nädalaks jätkuva hulga, kui kuponge hakatakse esitama nelja nädala kaupa.

Erandina ei kirjutata jaekauplustele välja seda teist reservide soetamise hulgiostuluba neile ainetele, mille ratsioonid on teadmata, kuna nende puhul ei saa arvutada, kui suurele kogusele see hulgiostuluba tuleks välja kirjutada. Esimese reservide soetamise hulgiostuloa, s. o. selle, mis kannab märkust „11. oktoobri 1942. a. laoseis müügiettevõtte andmetel", järgi ei anna varustuskeskus kaupa välja, vaid kannab sellel hulgiostuloal märgitud koguse müügiettevõttele varemalt antud kaubakoguste katteks.

Kui pärast seda kannet varustuskeskuste raamatute järgi müügiettevõttel veel jääb katmata koguseid enne 12. oktoobrit s. a. temale väljaantud kauba arvel, siis nende mahakandmine peab paratamatult toimuma hiljem, pärast iga säärase juhtumi üksikult selgitamist.

Vana süsteemi arvepidamine tuleb igatahes lõpetada 11. oktoobriga 1942 ning 12. oktoobrist algab siis uus.

Jaemüüki teostavad tootvad või kokkuostjad ettevõtted loomulikult ei vaja hulgiostulube reservide soetamiseks.

Sama, mis on kehtiv jaemüüjate kohta uuele süsteemile ülemineku, on põhimõtteliselt kehtiv ka mittetootvate või mittekokkuostjate varustuskeskuste kohta. Vahe on vaid selles, et varustuskeskustele tuleb anda reservide soetamise hulgiostulubade asemel suur-hulgiostuload ning alaliste ostjate arvu alusel reservideks vajalike koguste kalkuleerimine asendub varustuskeskusele omase kalkulatsiooniga, mis tagaks häireteta varustamise, kuid ei ületaks hädatarvilikkuse piire.

Samuti nagu uute müügiettevõtete puhul on võimalik anda täiendavaid reservide soetamise hulgiostulube, on põhjendatud juhtumeil ka praegu tegutsevaile ettevõtteile hiljem võimalik sääraseid ostulube anda, kui uuele süsteemile ülemineku momendil väljaantavad reservide soetamise hulgiostuload (või ka suur-hulgiostuload) osutuvad mittepiisavaiks.

Ülalkirjeldatud uuele süsteemile ülemineku korrast on lubatud teha tehnilisi kõrvalekaldumisi Tallinna linnale. Vastav kord pärast kinnitamist Turukorraldusvalitsuses tehakse teatavaks Tallinna Linnavalitsuse poolt.

Kui peaks juhtuma, et mõni omavalitsus ei saa postiolude tõttu õigeks ajaks kätte hulgiostulubade või suur-hulgiostulubade raamatuid, siis ometigi ei tohi müügiettevõtete varustamine elatustarbeainetega selle tõttu katkeda. Vastaval omavalitsusel tuleb sel puhul koos varustavate keskustega küsimus lahendada nõnda, et hulgiostuload antakse välja tagantjärele.

Piima hulgiostuload uues süsteemis.

Piimakaartidest eraldatud tellimislehtede järgi väljaantud täispiima kohta esitavad meiereid (piimaühingud) iga möödunud toitlusperioodi kohta oma asukoha vallavalitsusele aruande koos tellimislehtede endiga. Aruande ja tellimislehtede vastuvõtu kviteerib omavalitsus hulgiostuloaga.

Registri- ja arvepidamine omavalitsustes.

Arvestuskaardi pidamine.

Iga müügiettevõtte kohta, s. o. iga jaekaupluse ja iga söökla kohta peetakse linna- või vallavalitsustes nn. arvestuskaarte. Arvestuskaarte tuleb üksiku ettevõtte kohta pidada mitte üks, vaid niimitu, kui mitmele ainele müügiettevõte saab hulgiostulube.

Arvestuskaardi parempoolne ülemine osa on reserveeritud nende hulgiostulubade kohta sissekannete tegemiseks, missugused hulgiostuload antakse välja reservide soetamiseks.

Nurka üleval paremal võivad omavalitsused kasutada kas nende poolt ettevõtteile antava numbri märkimiseks või muuks otstarbeks. Suuremates linnades võib töötehniliselt seisukohalt vaadates säärane ettevõtete nummerdamine väga kasulik olla.

Arvestuskaardi enese number on alguses kõigil kaartidel 1. Saab kaart nr. 1 täis ning jätkatakse sissekandeid teisele kaardile, siis see teine kaart on kaart nr. 2, jne.

Müügitõendite alusel väljaantavad hulgiostuload kantakse arvestuskaartidele nõnda, nagu kaardi lahtrid seda nõuavad. Viimasesse lahtrisse tuleb märkida hulgiostuloale märgitud koguse ja müügiaruande järgi esitatud müügitõendite koguste vahe. See vahe võib olla positiivne (+) või negatiivne (—). Vahe on positiivne ning tuleb varustada märgiga + siis, kui hulgiostuluba antakse suuremale kogusele, kui müügiaruandega esitati müügitõendeid, s. o. kuponge ja ostulube. Vahe on negatiivne ning tuleb varustada märgiga —, kui hulgiostuluba antakse väiksemale kogusele, kui on esitatud müügitõendeid.

Näide 1: Kuivtoiduainete kuponge ja ostulube esitati 38,650 kg väärtuses. Hulgiostuluba antakse välja 40 kg suuruses. Hulgiostuluba on 1,350 kg võrra suurem esitatud müügitõendite väärtusest. Seega on siin tegemist positiivse vahega ning see märgitakse + 1,350.

Näide 2: Või kuponge ja ostulube esitati 25,670 kg väärtuses. Hulgiostulube antakse välja kastile võile, s. o. 25 kg suuruses. Hulgiostuloa kogus on sel puhul 0,670 kg võrra väiksem, kui esitati müügitõendeid, ning vahe on negatiivne. See vahe märgitakse — 0,670 kg.

Hulgiostuloa ja müügitõendite koguste vahe, nagu juba varem nimetatud, olgu ikka võimalikult väike, olgu võimalikult kord positiivne, siis jälle negatiivne, jne. Mingil juhtumil ei tohi antud võimalust välja kirjutada hulgiostulube suurematele kogustele, kui on esitatud müügitõendeid, ära kasutada müügiettevõtte kaubareservide suurendamise sihiga. Reservide suurendamiseks, kui see on vajalik, tuleb müügiettevõttel nõuda täiendav reservide soetamise hulgiostuluba.

Kui hulgiostuluba antakse välja täpselt sellele kogusele, missuguses koguses esitati müügitõendeid, siis on vahe null ning seda on kõige otstarbekohasem vahe märkimiseks ettenähtud lahtris märkida lihtsalt kriipsuga.

Täpselt esitatud müügitõendite koguses tuleb hulgiostulube välja kirjutada peamiselt neil juhtudel, kus jaemüüja on ühtlasi tootja või kokkuostu teostaja. Näiteks piimaühingule hulgiostuluba välja andes tema poolt esitatud või kupongide vastu ei ole tarvidust hulgiostuloa kogust kohandada pakendile või seda ümardada, sest piimaühing ei lähe saadud hulgiostuloaga kusagilt võid ostma, mispärast niisugusel juhtumil on loomulik hulgiostuluba välja anda täpselt selles koguses, missuguses koguses esitati kuponge ja ostulube.

Müügiaruannete asjaajamine.

Esitatud müügiaruanded nummerdatakse, et neid hiljem oleks kergem leida. Aruande nr. kantakse arvestuskaardile vastavasse lahtrisse. Üks müügiaruannete nummerdamise viise on järgmine: müügiaruanded kontrollitakse esitatud müügitõendite najal ning iga aruanne kantakse vastavasse raamatukujulisse müügiaruannete kronoloogilisse registrisse ühesuguselt. Sellesse registrisse sissekandmise järjekorra number loetakse ka müügiaruande numbriks, missugune number siis märgitakse aruandele kui ka arvestuskaarti.

On soovitav pidada jaekaupluste arvestuskartoteeki täiesti lahus sööklate arvestuskartoteegist.

Müügiaruanded Saksa sõjaväe kupongide ja Saksa asutuste ostulubade kohta (seega siis aruanded punase laia joonea) kantakse eri arvestuskaartidele, millede tunnuseks samuti on lai punane joon poolpõiki üle kaardi. Neid arvestuskaarte ei tundu otstarbekohane olevat koondada eri kartoteegiks, vaid need tuleks paigutada ühisesse kartoteeki Eesti müügitõendite alusel koostatud müügiaruannete kohta peetava kartoteegiga.

Müügiaruannete registrid.

Punase joonega müügiaruannete kohta tuleb pidada eraldi kronoloogilist registrit samal viisil nagu tavaliste müügiaruannete kohta.

Registrid peavad jagunema veel jaekaupluste ja sööklate registriteks. Sööklate jaoks eraldi registri pidamine on tarvilik selle tõttu, et sööklatele liha- ja võikupongide esitamisel ei anta välja mitte

ainuüksi hulgiostulube lihale ja võile, vaid, nagu eespool juba kirjeldatud, ka mitmesugustele lisaainetele, missugused lisa-hulgiostuload kõik peavad olema kronoloogiliselt registreeritud.

Reservide soetamise hulgiostulubade väljaandmisel ei tule kasutada punase joonega hulgiostulubasid. Vastavalt sellele jääb punase joonega arvestuskaartidel reservide soetamise hulgiostulubade jaoks määratud koht alati tühjaks.

Sööklakupongide kartoteek ja register.

Peale arvestuskartoteegi tuleb omavalitsustel pidada sööklakupongide väljaandmise kohta vastavat kartoteeki (roosa kartong) ja sellekohast kronoloogilist registrit.

Suur-hulgiostulubade väljaandmise kohta esitatud hulgiostulubade alusel ja samuti reservide soetamise suur-hulgiostulubade väljaandmise kohta tuleb omavalitsustel pidada analoogilist arvepidamist, nagu see on kirjeldatud hulgiostulubade kohta. Arvestades aga varustuskeskuste suhteliselt väikest arvu, ei ole suur-hulgiostulubade arvepidamise kohta Turukorraldusvalitsuse poolt esialgu kindlaid vorme kehtima pandud.

Kogu arvepidamine peab korraldatama nõnda, et Turukorraldusvalitsusele esitatavate toitlusperioodide aruannete koostamiseks vajalikud arvud saadakse registreist ilma töö kuhjamiseta aruannete esitamise ajale. Selleks tuleb kõigis kronoloogilistes registrites läbi viia ülekannete süsteem leheküljelt leheküljele ning teha iganädalased kokkuvõtted.

Turukorraldusvalitsusele esitatavad aruanded.

Turukorraldusvalitsusele tuleb iga toitlusperioodi kohta esitada aruanded, millest nähtuks:

a) väljaantud hulgiostuload reservide soetamiseks;

b) väljaantud hulgiostuload müügitõendite vastu (sööklad eraldi jaekauplustest);

c) väljaantud suur-hulgiostuload reservide soetamiseks;

d) väljaantud suur-hulgiostuload hulgiostulubade asendamise korras;

e) väljaantud sööklakupongid avansiks;

f) väljaantud sööklakupongid tavaliste kaardikupongide vastu.

Kõik aruannete arvud võetakse vastavaist registreist. Aruanded tulevad eraldi igale ainele. Punase joonega dokumentide kohta tulevad eraldi aruanded. Uued aruandevormid, mis asendavad seniseid aruandevorme nr. 1 ja 2, saadetakse kõigile omavalitsustele kätte lähemal ajal.

EX Bibl. univ. Tart.

Aruandeile lisatakse juurde hulgiostulubade ja suur-hulgiostulubade rohelised ärakirjad.

25. septembri 1942. a. ringkirja muudatus ja täiendused.

Praegusi mitmesuguste lisatoiduainete kaarte haigeile (seeria Y) võib välja anda ka pärast 12. oktoobrit.

Lehmapidajate leibkonnad ei ole õigustatud saama võid elatustarbeainetekaardi järgi, välja arvatud ühe lehma pidamise korral lehma kinnioleku aeg.

Seapidajad kaotavad õiguse liha saamiseks elatustarbeainetekaardi järgi sea tapmise momendist peale kuni ajani, milleni nad vastavate normide kohaselt peavad läbi tulema tapetud sea lihaga.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Lisa 1: Elatustarbeainete hulgiostuluba.

Lisa 2: Elatustarbeainete suur-hulgiostuluba.

(Esikülg)

Lisa 1.

Vorm H

Elatustarbeainete hulgiostuloa

nr......

konts

.....
(kellele hulgiostuluba

.....
välja antud)

..... 194... a.
(millal välja antud)

..... kg/tk./karpi/ liitrit

.....
(elatustarbeaine)

Hulgiostuluba varustuskeskuses vastu vastu võetud:

.....
(allkiri)

..... 194... a.

.....
(Hulgiostuloa väljaandja asutis)

Vorm H

Elatustarbeainete hulgiostuluba

Välja antud .....
(kellele — müügiettevõtte nimetus ja aadress)

.....

Selle hulgiostuloa vastu on ülalnimetatud ettevõte õigustatud ostma [redacted] kg/tk./karpi/liitrit[1])
(kogus numbritega)

[redacted]
(kogus korrata sõnadega)

[redacted]
(elatustarbeaine nimetus)

Hulgiostuluba on kehtiv 1 kuu arvates väljaandmise päevast.

..... 194... a.
(Väljaandmise aeg)

Hulgiostuluba on välja antud esitatud müügitõendite alusel / kauplemiseks reservide soetamiseks[1])

pitsat

.....
(allkiri)

[1]) Mittetarvilik läbi kriipsutada.

(Tagakülg)

Täidetakse varustuskeskuse poolt.

Hulgiostuluba varustuskeskuses vastu võetud
..... 194... a.

	kg/tk./karpi/l.
Saldo eelmisest hulgiostuloast nr.	.....
Pöördel märgitud müügikogus	.....
Kadu (..... % pöördel märgitud müügikogusest)	.....
Kokku	.....
Müüdud:	
..... 194... a.	.....
..... 194... a.	.....
..... 194... a.	.....
..... 194... a.	.....
Kokku	.....
Saldo ..... 194... a. .	.....

.....
Varustuskeskuse pitser ja allkirjad

(Esikülg)

Lisa 2.

Vorm S

Elatustarbeainete suur-hulgiostuloa nr..... ärakirja konts

.....
(kellele suur-hulgiostuluba välja antud)

..... 194... a.
(millal välja antud)

..... kg/tk./karpi/liitrit

.....
(elatustarbeaine)

Suur-hulgiostuloa vastu võtnud:

.....
(allkiri)

Vorm S

.....
(Suur-hulgiostuloa väljaandja asutis)

Elatustarbeainete suur-hulgiostuloa nr. ..... ärakiri.

Suur-hulgiostuluba välja antud .....
(kellele — varustuskeskuse nimetus ja aadress)

.....

mille vastu on ülalnimetatud varustuskeskus õigustatud ostma ..... kg/tk./karpi/liitrit
(kogus numbritega)

.....
(kogus korrata sõnadega)

.....
(elatustarbeaine nimetus)

Suur-hulgiostuluba on kehtiv 1 kuu arvates väljaandmise päevast.

..... 194... a.
(Väljaandmise aeg)

Suur-hulgiostuluba on välja antud esitatud hulgiostulubade alusel / reservide soetamiseks.

.....
(allkiri)

(Tagakülg)

Täidetakse müüja poolt.

Suur-hulgiostuluba müüja poolt vastu võetud
..... 194... a.

	kg/tk./karpi/l.
Saldo eelmisest suur-hulgiostuloast nr. ...	.....
Pöördel märgitud müügikogus	.....
Kadu (.....% pöördel märgitud müügikogusest)	.....
Kokku	.....
Müüdud:	
..... 194... a.	.....
..... 194... a.	.....
..... 194... a.	.....
..... 194... a.	.....
Kokku	.....
Saldo ..... 194... a. .	.....

.....
Allkirjad

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Trurukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III, 15. oktoobrist 1942 linnapeadele, maavanematele ja varustuskeskustele.

Hulgi- ja suurhulgiostulubade väljaandmine.

2. Omavalitsuste poolt väljaantavatele hulgiostulubadele ja suur-hulgiostulubadele tuleb täielikult ja täpselt märkida firma nimi, kellele hulgiostuluba või suur-hulgiostuluba on välja antud.

3. Igal hulgiostuloal peab olema näha, kas see hulgiostuluba on välja antud esitatud müügitõendite alusel või kauplemiseks reservide soetamiseks. Kui hulgiostuluba on välja antud reservide soetamiseks, siis tuleb hulgiostuloale trükitud tekstist „Hulgiostuluba on välja antud esitatud müügitõendite alusel/kauplemiseks reservide soetamiseks" kahekordse läbikriipsutamisega kustutada sõnad „esitatud müügitõendite alusel". Kui hulgiostuluba on välja antud esitatud müügitõendite alusel, siis tuleb ülaltoodud hulgiostuloale trükitud tekstist kahekordse läbikriipsutamisega kustutada sõnad „kauplemiseks reservide soetamiseks".

Samal viisil tuleb suur-hulgiostuloal trükitud analoogilisest tekstist kustutada antud ostuloal mittetarvilikud sõnad, et sealgi oleks vastuvaidlematult ja selgesti näha, kas suur-hulgiostuluba on välja antud reservide soetamiseks või esitatud hulgiostulubade alusel.

Peale selle, et asja veelgi selgemaks teha, tuleb reservide soetamise hulgi- ja ka suur-hulgiostulubade tagumise külje ülemisele äärele kirjutada sõnad „Reservide soetamiseks". Müügitõendite alusel väljaantud hulgiostulubade teisele küljele ei tule mingit märkust. Samuti ei tule mingit märkust nende suur-hulgiostulubade teisele küljele, mis on välja antud esitatud hulgiostulubade alusel.

Sellest reservide soetamise hulgi- ja suur-hulgiostulubade selgel viisil eraldamise eeskirjast tuleb täpselt kinni pidada sel põhjusel, et reservide soetamiseks väljaantud hulgiostulubade või ka suur-hulgiostulubade koguste pealt ei arvesta varustuskeskused kadusid, kuna müügitõendite alusel väljaantud hulgiostulubade ja ka hulgiostulubade alusel väljaantud suur-hulgiostulubade koguste pealt arvestatakse kadusid vastavalt dr. A. Wendt'i 11. aprilli 1942. a. teadaandele (vt. Eesti Sõna 17. IV 42, nr. 86).

Sööklatele liha-hulgiostulubade järgi väljaantud lisaainete hulgiostuload on reservide soetamise hulgiostuload, kui hulgiostuluba lihale oli reservide soetamise hulgiostuluba. Nende lisaainete hulgiostuload on aga esitatud müügitõendite alusel väljaantud hulgiostuload, kui hulgiostuluba lihale, mille järgi need lisaainete hulgiostuload välja antakse, oli antud välja liha sööklakupongide alusel. Sel puhul on lisaainete hulgiostulubadel kaudne müügitõendite alus, nimelt liha-sööklakupongide näol.

4. Kui piimaühing või meierei vajab suur-hulgiostuluba selleks, et osta võid p. k. „Võiekspordilt" või viimase laost või ka mõnelt teiselt piimaühingult, siis tuleb suur-hulgiostuluba välja anda.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 27. oktoobrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Aruandlus väljaantud toiduainete kohta.

Kuni järgmise korralduseni palume saata meile aruanded toitlustamise alal tehtud korralduste kohta järgmiselt:

1) teatada meile erinevused, kui need esinevad meie ülemaaliselt teada-antud toiduainete nädalaratsioonidest, mis on kupongidele trükitud. Näit. kui Teil pole mõnda meie poolt väljakuulutatud toiduainet võimalik anda kupongil trükitud koguses, siis palume sellest teatada.
2) teatada meile T/korraldustest kupongide kohta, milledele pole toiduainete koguseid peale trükitud ja kui Teie annate mõnda toiduainet erinevalt meie korraldusest.
3) teatamiseks palume kasutada siiani tarvitusel olnud graafikut.
4) kui erinevusi meie korraldustest Teie poolt ei esine, siis võib aruanne saatmata jääda, ainult teatada kirjaga, et erinevusi ei esine.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

Van. inspektor A. Peegel.

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III, 8. novembrist 1942 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

Uued aruandevormid.

1. Alates 12. perioodist tulevad rakendamisele uued aruandevormid nr. 1 ja 2. Vastavad blanketid on praegu trükis ja saadetakse kõigile linna-, maa- ja vallavalitsustele välja tuleval nädalal[1]). Uutes aruannetevormides on olulisi muudatusi senistega võrreldes, mispärast palume enne nende esimest korda täitmisele asumist hoolikalt läbi lugeda aruande täitmise ja esitamise juhendid, mis on trükitud aruande formularidele endile.

[1]) Aruannete vormide 1 ja 2 blanketid on omavalitsustele koos nende aruannete täitmise juhenditega kätte saadetud, mispärast neid vorme siin ei avaldata.

Palume kõik aruanded esitada õigeaegselt. On täiesti võimatu olukord, kui ülemaaliste ülevaadete koostamine peab viibima selle tõttu, et Turukorraldusvalitsus ei ole õigeaegselt kätte saanud aruannet mõnelt linnalt või maakonnalt, kusjuures maakond omakorda ei saa aruannet Turukorraldusvalitsusele esitada mõne üksiku valla viivitamise tõttu. Aruannete täitmise ja esitamise juhendeis on märgitud tähtajad, mille vältel aruanded tuleb esitada.

12. perioodi eest tuleb aruanded esitada tähtaegu arvestades mitte perioodi lõpupäevast, vaid vastava aruande blankettide kättesaamise päevast.

2. Uue aruandevormi nr. 1 täitmisel kartulikaartide osas 12. toitlusperioodi eest tuleb aruandeperioodina arvestada ajavahemik 4. oktoobrist kuni 8. novembrini s. a. sel põhjusel, et kartulikaartide väljaandmise kohta on esimene aruanne esitatud aja eest kuni 3. oktoobrini s. a. (incl.)

Kaartide kupongide kehtetuks tunnustamine ja äralõikamine.

3. Alates 13. perioodi algusest tuleb lisaks osaliselt isetootjate kehtetuks tehtud kupongide äralõikamisele ära lõigata ka need kehtetuks tehtud kupongid, mis tehti kehtetuks seepärast, et kaart anti välja mitte perioodi algul, vaid perioodi kestel.

Seejuures tuleb silmas pidada, et kaartide väljaandmisel perioodi esimesel nädalal antakse välja terve kaart; kaartide väljaandmisel perioodi teisel nädalal tehakse kehtetuks ja lõigatakse ära need kupongid, mis on kehtivad perioodi esimesel nädalal ja seega kannavad nädala tähist I; kaartide väljaandmisel perioodi kolmandal nädalal tehakse kehtetuks ja lõigatakse ära kupongid I, I—II ja II; kaartide väljaandmisel perioodi neljandal nädalal tehakse kehtetuks ja lõigatakse ära kupongid I, I—II, II ja III.

Erandina ei kuulu kehtetuks tegemisele ja äralõikamisele kupongid suhkru- ja tubakakaartidest, kui kaardisaaja oli õigustatud nimetatud kaardid kätte saama enne kaardi kehtivuse algust, kuid kaartide väljaandmine mõningal juhul hilines. Aruandeliselt arvestatakse niisugused kaardid enne perioodi algust väljaantuks.

Elatustarbeainetekaartide väljaandmisel perioodi teise nädala algusest arvates võib kuponge möödunud aja eest jätta kehtetuks tegemata ja ära lõikamata ainuüksi siis, kui kaardi väljaandmise hilinemine on põhjustatud omavalitsusest. Aruandeliselt arvestatakse kaardid niisugustel juhtudel enne perioodi algust väljaantuks. Kui kaardisaaja elatustarbeainetekaardi oli õigustatud saama enne perioodi algust, kuid tuleb sellele järele alles perioodi teisel nädalal või hiljem, siis tuleb kupongid möödunud aja eest teha kehtetuks ja ära lõigata.

Kaartide väljaandmisel perioodi kestel tuleb erikupongidest kehtetuks teha ja ära lõigata need, millede väljakuulutatud kehtivusaeg on möödunud.

Täispiimakaartide väljaandmisel perioodi kestel ei ole vaja kuponge kehtetuks teha ning äralõikamisele ei kuulu need mingil juhtumil.

Sööklakupongid reisijaile sisemaal.

4. Alates 13. toitlusperioodi algusest, s. o. alates 9. novembrist s. a., tuleb sisemaalistele reisijatele, kellel ei ole elatustarbeainete-kaarte välja antud, nende nõudmisel välja anda sööklakupongid.

Sööklakupongid tuleb välja anda olenevalt reisi kestusest järgmiselt:

Reisi kestus	Sööklaleivakupongid	Sööklalihakupongid	Sööklavõikupongid	Söökla-kuivtoidukupongid
1 päev	250 g	50 g	30 g	50 g
2 päeva	500 „	75 „	55 „	50 „
3 „	750 „	125 „	80 „	100 „
4 „	1000 „	150 „	105 „	100 „
5 „	1250 „	200 „	130 „	150 „
6 „	1500 „	225 „	155 „	150 „
7 „	1700 „	250 „	180 „	150 „

Need reisijaile antavad kogused on sõltumatud reisija vanusest.

Reisijaile sööklakupongide väljaandmise kohta tuleb pidada vastavat registrit.

Reisikaardid reisijaile Ida-alal.

Kuni ei ole kohale jõudnud meie poolt Riiast tellitud Ida-alal kehtivad kaardid reisijate jaoks, tuleb ka neile, kes tulevad väljastpoolt Eesti Kindralkomissariaadi piire, välja anda sööklakuponge ülaloleva tabeli alusel.

Rindelt puhkusele tulnud, kus nad veel ei saa Saksa sõjaväe kaarte, on õigustatud saama lisaks ülaltoodud tabelis märgitud sööklakupongide kogusele veel sööklakuponge sel määral, mis vastab politsei lisanormidele A-lisakaardi järgi (muidugi vastavalt puhkuse kestusele). Lisaks sellele on sööklakupongide saajad rindelt puhkusele tulnud õigustatud saama puhkusajaks suhkru- ja tubakakaardi.

Reisijaile väljaantavad sööklakupongid kuuluvad uues aruandes vorm nr. 1 arvestamisele osas B. Riiast saadetavad neljakeelsed reisijakaardid tulevad arvestamisele aruandes vorm nr. 1 osas A. Kuni uued kaardid ei ole aga kohale jõudnud, jäävad reisijakaartide lahtrid osas A tühjaks.

Kaartide hind ja selle tasumise kord.

6. Kõigi tarbijaile väljaantud kaartide eest tuleb linna- ja maavalitsustel tasuda Turukorraldusvalitsusele à 4 penni. Vallavalitsustel tuleb oma maavalitsusele tasuda väljaantud kaartide eest à 5 penni. Kaartide eest tuleb summad tasuda esitatud aruandevormi nr. 1 põhjal otsekohe aruande ärasaatmisel.

Igast kaardiliigist paigutada omavalitsustel üks eksemplar arhiivi.

7. Igal omavalitsusel tuleb oma arhiivi paigutada igast kaardiliigist hädavajalikul arvul proovieksemplare. Vajaliku arvu määrab

kindlaks kohaliku toitlusameti juhataja või kus toitlusametit ei ole, toitlustamisküsimustega tegeleva osakonna juhataja.

Proovieksemplare ei arvestata tarbijaile väljaantud kaartidena. Nende arv näidatakse aruandes vorm nr. 1 neljandal leheküljel seletuses kaartide arvutatud jääkide ja tegelike jääkide vahede kohta.

8. Ainus kehtiv ostuluba elatustarbeainete lisanormide ostuks küttekriisi lahendamise aktsiooni alusel on ostuluba vorm B.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 27. novembrist 1942 linnapeadele, maa ja vallavanematele.

Käsitleb: elatustarbeainete ostuluba vorm B.

Ostuload vorm B.

Saadame Teile elatustarbeainete ostuload vorm B uuel kujul mis on otstarbekuse piires muudetud. Ostulubade väljastamisel tuleb silmas pidada järgmist:

1. Iga toiduaine kohta tuleb eraldi ostuluba väljastada.

2. Ostuluba tuleb ühes kontsuga ostuõiguslase kätte anda. Ostmise juures võetakse kaupluse poolt ostuluba ära, kuna ostuloa konts jääb ostjale.

Ostuloa ärakiri saadetakse koos aruandega vorm nr. 2 Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele. Ostuloa ärakirja konts jääb osturaamatusse.

3. Ostuloa täitmisel tuleb reale „Mis otstarbeks“ märkida lühidalt, mis otstarbeks väljastatavat elatustarbeainet kasutatakse, näit. „ühistoitlustamiseks“, „küttekrisi lahendamise aktsiooniks“, „ristseteks“, „talukäitise sool“.

Ostuloa raamistatud osas (märgit. „elatustarbeainete hulga arvestuse alused“) tuleb näidata need andmed, mis olid elatustarbeaine koguse arvutamise alusteks. Nii siis tuleb näiteks küttekriisi lahendamise aktsioonist osavõtjatele väljastatava ostuloa korral märkida isikute arv, nädalate arv ja mis kuupäevast mis kuupäevani töötasid, s. o. „3 inim. 23.10 — 29. 10. 42. — kokku 3 nädalat, ja 2 inim. 23. 10—06. 12. 42 — kokku 4 nädalat“, või näiteks eramajapidamistes töötavate sõjavangide toitlustamiseks väljastatavale ostuloale „15 sõjavangile 2 nädalaks 14. 12—28. 12. 42“ ja kui nendest 5 sõjavangi teevad rasket tööd, siis lisaks veel „5 sõjavangile 2 nädalaks 14. 12—28. 12. 42 rasketöölise lisanorm“.

Reale „Ostuloa väljaandmise aluseks olevad dokumendid“ tuleb lühidalt märkida dokumendi väljastaja nimi, väljastamise kuupäev ja dokumendi nr., näit. „A. Kaasiku villavabriku kiri 15. 01. 43, nr. 108“, „Alatskivi metsaülema tõend 20. 12. 42“. Dokumendid, mis on ostulubade väljastamise alusteks olnud, tuleb alal hoida, seejuures tuleb dokumendile märkida selle alusel väljastatud ostuloa number.

Uued vorm B ostuload tuleb võtta siis tarvitamisele, kui seni kehtivate vorm B ostulubade tagavara otsas on.

Lisa: Vorm B.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Van. inspektor H. Mira.

Vorm B

Elatustarbeainete ostuloa

nr. .....

konts

..... (kellele ostuluba

..... välja antud)

..... 194... a. (millal välja antud)

..... (elatustarbeaine nimetus)

.....kg/tk./karpi/liitrit

..... (ostmiseks kellelt)

..... (väljaandmise aluseks

..... olevad dokumendid)

Ostuluba müügiettevõtetes vastu võetud:

..... (allkiri)

Vorm B

..... (ostuloa väljaandjaasutis)

Elatustarbeainete ostuluba nr.

Välja antud ..... (kellele)

Ostmiseks ..... (kellelt)

Mis otstarbeks .....

(elatustarbeaine nimetus)

kg/tk./karpi/liitrit (kogus numbritega)

(kogus korrata sõnadega)

.....

.....

.....

Ostuloa väljaandmise aluseks olevad dokumendid .....

..... 194... a. (väljaandmise aeg)

..... (allkiri)

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III, 26. novembrist 1942 linnapeadele, maa- ja vallavanematele ning varustuskeskustele.

1. Omavalitsustel tuleb 12. toitlusperioodist alates täita aruandevorm nr. 3[1]).

Aruanne nr. 3 käsitleb müügitõendite tagasiandmist ja hulgining suur-hulgiostulubade väljaandmist. Aruanded vorm nr. 3 on eraldi Eesti sektori ja Saksa sektori kohta: Saksa sektori kohta käivad aruanded vorm nr. 3 on laia punase joonega. Samuti punase joonega on kaaskiri, millega punase joonega aruanded esitatakse.

Väljaantud elatustarbeainete kaartide ja sööklakupongide aruandlus.

Aruannete täitmise ja esitamise juhendid on aruannete blankettidel endil trükitud ning palume neist täpselt kinni pidada.

2. Kõigil omavalitsustel tuleb kontrolli pidada selle kohta, et ülemaaliselt kõigis kauplustes peetakse alaliste ostjate nimestikke korralikult. Ükski ostja ei tohi ühe ja sama elatustarbeaine suhtes registreeritud olla mitmesse kauplusse ega tohi olla ka ühtki kaarti, mis ei ole üldse kauplusse registreeritud.

Alaliste ostjate nimestikud.

Alaliste ostjate nimestikud peavad andma täpselt õige pildi selle kohta, kui palju mõne ühekordselt väljajagamisele kuuluva kauba puhul seda kaupa igas kaupluses vajatakse.

4. Sööklatele võib hulgiostulube välja anda nüüdsest peale nii sööklakupongide kui ka kaardikupongide vastu. Sööklakupongide väljaandmine sööklatele toimub edaspidigi meie 25. septembri s. a. ringkirja kohaselt.

7. Kui müügiettevõtteis on mingil põhjusel tekkinud kauba puudujääke, siis nende mahakandmine omavalitsustes võib toimuda ainuüksi Turukorraldusvalitsuse nõusolekul.

Kauba puudujääk.

8. Kui hulgiostuloa või suur-hulgiostuloa väljaandmisest on möödunud üks kuu, ilma et selle järgi oleks üldse asutud kauba väljaandmisele, siis tuleb niisugune hulgiostuluba või suur-hulgiostuluba saata hulgiostuloa (või suur-hulgiostuloa) väljaandnud omavalitsusele pikendamiseks. Omavalitsus pikendab seda 1 kuu võrra. Kui hulgiostuloa (või suur-hulgiostuloa) järgi on enne 1 kuu möödumist osa kaupa välja saadetud, siis pikendamist ei ole vaja.

Aegunud suur-hulgiostuluba.

9. Hulgiostulubade väljaandmise kohta reservide soetamiseks märgime järgmist:

Hulgiostuload reservide soetamiseks.

Hulgiostulube reservide soetamiseks tuleb nüüd välja anda kas uute äride avamisel või juba tegutsevatele äridele järjekindlalt müüdavate kaupade puhul täiendavalt ainuüksi neil juhtudel, kus esialgu väljaantud hulgiostuluba reservide soetamiseks on osu-

[1]) Aruandevormi 3 blanketid on omavalitsusele saadetud. Seda vormi siin enam ei avaldata.

tunud sedavõrd väikeseks, et linnas igal nädalal ja maal pärast iga uue perioodi algust on päevi, kus kaupa müüa ei ole.

Hulgiostuload reservide soetamiseks on siis õieti load järjekindlalt müüdava kauba algkoguse või põhikoguse soetamiseks. Sellelt seisukohalt vaadates tuleb edaspidi ühekordselt väljajagamisele kuuluvate kaupade puhul välja anda hulgiostuload mitte reservide soetamiseks, vaid hulgiostuload müügitõendite alusel, hoolimata sellest, et need müügitõendid (kupongid) esitatakse alles hiljem. Sama kehtib ka näiteks või kohta hulgiostulubade väljaandmisel neil juhtudel, kus või andmist eelmise nädalaga võrreldes laiendatakse mõne vanusrühma või tarbijaliigi võrra. Niisugusel juhtumil ei suurendata kauplemiseks vajalikku või-algkogust, või põhikogust või reservi, mistõttu siis ei ole vaja välja kirjutada hulgiostuluba reservide soetamiseks, vaid hulgiostuluba müügitõendite alusel.

Ühekordselt väljajagamisele kuuluvateks kaupadeks tuleb lugeda need Turukorraldusvalitsuse poolt eraldi väljakuulutatud kaubad, mille väljakuulutamisel ei ole teada antud, millal sama kaupa jälle välja antakse. Selles mõttes on ühekordseteks kaupadeks olnud viimasel ajal sool, sahhariin, jõhvikad, porgandid, seened jne.

Need hulgiostuload reservide soetamiseks, mis senini on välja antud, jäävad arusaadavalt selleks, mis nad olid. Ülalkirjeldatud mõtteviisi tuleb rakendama hakata alles selle ringkirja kättesaamisest peale väljaantavate hulgiostulubade puhul.

Nisujahu.

10. Hulgiostulubade ja suur-hulgiostulubade väljakirjutamisel palume tähele panna, et on olemas kaks sorti nisust jahvatatud jahu: jäme nisujahu (väljajahvatus 97%) ja nisujahu (väljajahvatus 86%). Vastavalt sellele tuleb hulgiostulubadel tarvitada väljendusi „jäme nisujahu" või „nisujahu". Nisujahule (s. o. nisupüülile) ei saa hulgiostulube kirjutada neiks otstarveteks, kus tarvitada on lubatud ainuüksi jämedat nisujahu (s. o. sepikujahu).

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.
Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III, 27. oktoobrist 1942 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele ning varustuskeskustele.

Ostulubade vorm B väljaandmine.

1. Omavalitsuste poolt ostulubade vorm B väljaandmisel palume:

a) igale ainele kirjutada välja eraldi ostuluba;

b) igal ostuloal peab olema märgitud alus, millest nähtuks, mis otstarbeks ostuluba on antud ja missugune dokument on siin aluseks.

4. Kuidas määratakse suhkrukogus, millele tuleb uuele süsteemile üleminekul välja anda hulgiostuluba reservide soetamiseks, selleks toome näite:

Hulgiostuload reservide soetamiseks.

Olgu maal kauplus, kuhu on sisse registreeritud üldse 846 suhkrukaarti, sellest 0—2-aastaste suhkrukaarte (VL) 124.

Käesolevaks 12. toitlusperioodiks on välja kuulutatud, et suhkrut võivad saada ainult 0—2-a. väikelapsed, kusjuures neile antav suhkruratsioon on 400 g perioodis ehk s. o. 100 g nädalas.

Seega meie 3. oktoobri ringkirja alusel vajab näitena toodud maal asetsev kauplus 5 nädalaks suhkrut 124 × 500 g = 62 kg.

Kui nüüd selles kaupluses oli 11. oktoobri õhtul laos 17 kg ja 300 g suhkrut, mille peale vallavalitsus andis välja hulgiostuloa reservide soetamiseks märkusega „11. oktoobri 1942. a. laoseis müügiettevõtte andmetel", siis tuleb vallavalitsusel anda veel teine hulgiostuluba reservide soetamiseks. Selle teise hulgiostuloa kogus on: 62 kg miinus 17 kg 300 g ehk see on täpselt 44 kg 700 g või ümardatult 45 kg või ka 50 kg.

Kui kaupluses oli 11. oktoobri õhtul näiteks 305 kg suhkrut, siis tuleb see kogus lahutada kaheks:

a) kupongide vastu kulub müügiks 62 kg (eeldame, et ostulube vorm B suhkrule selles kaupluses tavalisti ei esine);
b) ülejäänud kogus 305 kg miinus 62 kg, s. o. 243 kg, loetakse eriotstarbeliseks suhkruks.

Vallavalitsus kirjutab hulgiostuloa reservide soetamiseks märkusega „11. oktoobri 1942. a. laoseis müügiettevõtte andmetel" kogusele 62 kg.

Ülejäänud 243 kg peale ei kirjuta vallavalitsus üldse hulgiostuluba, vaid võtab selle koguse enese juures arvele eriotstarbelise suhkruna.

Samal viisil tuleb reservide soetamiseks hulgiostulubade koguste arvutamine läbi viia ka kõigi teiste elatustarbeainete suhtes.

Varustuskeskustel ei ole luba kaupa välja anda niisuguste reservide soetamiseks määratud hulgiostulubade järgi, millede kogused on ilmsesti liiga suured. Säärased hulgiostuload (reservide soetamise eesmärgiga) tuleb varustuskeskustel hulgiostuloa väljaandnud omavalitsusele tagasi saata. Tagasisaadetud liiga suurte reservide soetamise hulgiostuloa omavalitsus teeb rikutuks ning annab müügiettevõttele välja uue hulgiostuloa mõistlikule kogusele, mille müügiettevõte esitab uuesti varustuskeskusele.

5. Reservide soetamise otstarbeks väljaantud hulgiostulubade vastu ei saa iialgi välja anda suur-hulgiostulube. Hulgiostulubade vastu võib varustuskeskus nõuda omavalitsuselt suur-hulgiostuluba ainult siis, kui on tegemist müügitõendite vastu saadud hulgiostulubadega.

6. Eriotstarbeliste kaupade väljaandmine ei tohi sündida ostulubadega vorm B. Seega näiteks talukäitise soola, mesilaste hädasöödasuhkrut jne. ei saa välja kirjutada ostuloaga vorm B, vaid selleks tuleb tarvitada kas kirjakujulist ostuluba või eriformulare.

7. Ostuluba vorm B võivad vallavalitsused välja anda nüüdsest peale ainuüksi aktsioonidest osavõtjatele vastavate eeskirjade kohaselt, kinnistele asutistele Majandus- ja Rahandusdirektori 30. sept. 1942. a. juhendi kohaselt; vallavalitsused, kelle piirides on sadamaid, Eesti merelaevadel teenivate meremeeste toiduainetega varustamise juhendi kohaselt (antud Majandus- ja Rahandusdirektori poolt 10. oktoobril 1942), ning pulmade ja ristsete puhul vastava eeskirja kohaselt. Muudel lubatavatel juhtudel toimub ostulubade vorm B väljaandmine maavalitsuste ja linnavalitsuste poolt.

Kõigil omavalitsustel tuleb silmas pidada, et ostulube vorm B võib välja kirjutada ainuüksi neile ainetele ja niisugustes kogustes, mis vastavate juhenditega ja eeskirjadega on lubatud.

8. Müügiettevõtteilt tagasilaekunud kupongid, milledele ei ole märgitud kehtivusaega, tuleb kohe pärast tagasilaekumist teha väärtusetuiks iga kupongirea kahekordse tugeva läbikriipsutamisega. Kupongideks, mis on ilma kehtivusajata, on Saksa sõjaväe kupongid ja mitmesugutte lisatoiduainete kupongid haigetele ja emadele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 25. novembrist 1942 maavanemaile ja linnapeadele ja teadmiseks Lihaekspordile, ETK-le, TKK-le.

Tanguvorstide valmistamine ja müük kupongide vastu.

Tanguvorstide valmistamise võimaldamiseks talvekuudel tuleb omavalitsustel kokku leppida vorstitööstustega, kes on nõus tanguvorste valmistama.

Määratud vorstitööstustele tanguvorsti valmistamiseks vajalike odratangude muretsemiseks välja anda hulgiostuluba reservide soetamiseks. Nimetatud hulgiostulubade väljaandmisel mitte ületada 10% omavalitsuse kuivtoiduainete vajaduste rahuldamiseks kuluvast kuivtoiduainete kogusest.

Tanguvorstide müük toimub lihakauplustes ja sööklates kuivtoiduainete kupongide vastu vahekorras 1:3, s. t. iga kuivtoiduainete 150-g kupongi vastu saab 450 g tanguvorsti.

Tanguvorstide eest saadud kuivtoiduainete kuponge ei esitata kaupluste ja sööklate poolt mitte omavalitsustele, vaid vorstitööstusile, kellelt tanguvorstid saadud.

Vorstitööstused saavad tanguvorstide valmistamiseks vajalikele odratangudele uued hulgiostuload nimetatud müügitõendite esitamisel omavalitsustele.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

Van. inspektor A. Peegel.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 25. novembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele ja teadmiseks ETK-le, TKK-le, Tartu pärmivabrikule, Salutaguse pärmivabrikule.

Tsiviilsektori vajadusteks kuuluva pärmi jagamist korraldada järgmiselt:

Pärmi müük.

Esimeses järjekorras kuuluvad rahuldamisele pärmiga omavalitsuste ostulubadega:

1) pagarid — suhteliselt nisujahu ostuloa kogusele, iga 1 kg nisujahu kohta kuni 5 g pärmi;
2) haiglad ja raviasutised, lastesõimed, lasteaiad, laste päevakodud — iga toitlustatava kohta kuni 3 g pärmi nädalas;
3) õpilasinternaadid, vanadekodud, omakaitse kasarmeeritud üksuste toitlustamine — vastavalt vajadustele, iga toitlustatava kohta kuni 2 g nädalas.

Pärmi ülejääk läheb vabamüügile kauplustesse. Kauplustele õiglase jagamise eest hoolitseda varustuskeskustel.

Tarbijate ühtlase varustamise tagamiseks tuleb kauplustel pärmi kohta pidada alaliste ostjate nimestiku alusel koostatud nimekirja, kuhu märkida igakordse pärmi müümise puhul

1) müüdud pärmi kogus,
2) müümise kuupäev.

Omavalitsustel kontrollida pärmimüügi nimekirju.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

Van. inspektor A. Peegel.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 4. detsembrist 1942 maavanematele ja linnapeadele ja teadmiseks ETK-le, TKK-le, Tartu pärmivabrikule, Salutaguse pärmivabrikule.

Pärmi müük.

Täiendavalt meie ringkirjale nr. 1070-III, 25. 11. 42. pärmi jagamise asjus teatame, et omavalitsused võivad ostulube pärmi saamiseks anda ka

1) laboratooriumidele ja tööstustele töötlemise otstarbeks, nende põhjendatud nõudmiste puhul, vastavalt tõelistele vajadustele;
2) kinnistele toitlustamisettevõtteile, kus toidul vähemalt 50 isikut, nende igakordse põhjendatud nõudmise puhul, kuid mitte üle 25 g iga 50 isiku kohta nädalas.

Pärmi jaotamise kohta kauplustes teatame täiendavalt, et 1—4-liikmelised leibkonnad võivad saada korraga kuni 25 g pärmi, kusjuures alammäär võib olla 10 g. Viie- ja rohkemaliikmelised leibkonnad võivad saada korraga kuni 50 g pärmi.

Tarbijaid, kellele arsti korraldusel antakse leiva asemel sepikujahu, tuleb võimalikult sama erikaupluse kaudu, kust toimub jahu müük, varustada ka pärmiga (ca 15 g pärmi iga 1 kg jahule).

Samuti tuleb kindlustada tarbijaile arsti ettekirjutusel raviotstarbeks vajaliku pärmi saamine.

Arvesse võttes asjaolu, et kõiki võimalikke üleskerkivaid küsimusi on võimata ette näha, tuleb kohalikel omavalitsustel üleskerkivad eriküsimused lahendada omal algatusel, meie ringkirjade raames. Igast erijuhust ja sellele vastavalt tehtud igast korraldusest tuleb teatada Turukorraldusvalitsusele.

Toitlustamisosakonna juhataja eest K. Saaret.

Van. inspektor A. Peegel.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III/KS, 20. jaanuarist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele ning varustuskeskustele.

Reisikaart Idaalale.

8. Nõndanimetatud „Reisikaart idamaale", mille kupongid on rohelist värvi, neljakeelsed ja ilma Saksa riigikullita, kuulub kupongide tagasilaekumise mõttes Eesti sektorisse. Seega nende kupongide puhul tuleb tarvitada ilma punase jooneta müügiaruandeid ja hulgiostulube.

9. Kupongide tagasilaekumisel palume ilma R-täheta leivakupongid, kui nende vastu on müüdud jahu, aruandes vorm nr. 3 arvestada jahuna.

Kupongide esitamine maal.

10. Juhime veel kord kõigi maa- ja vallavalitsuste tähelepanu sellele, et maal on jaekaupmeestel õigus esitada kuponge üks kord iga toitlusperioodi kohta. Sellest järeldub, et ka tarbija ei tarvitse igal nädalal käia kupongide vastu saadava kauba järel, vaid tal on õigus kogu perioodi eest saadaolev kaup välja osta ühekorraga. Praktilistel kaalutlustel ei või aga kaupmees kogu perioodi eest kaupa ühekorraga välja anda perioodi esimesel ja teisel nädalal, kuna perioodi lõpunädalate ratsioonid mõnikord selguvad alles jooksva perioodi esimesel poolel. Küll on aga kogu perioodi eest kauba väljaandmine lubatud alates perioodi kolmandast nädalast.

11. Jaekaupmeestele tuleb teha teatavaks, et kuponge ei tohi kaupmees tarbijalt vastu võtta ilma, et ta kohe kauba vastu annaks. Kui kaup ei ole kohale jõudnud, peab kupong jääma tarbija kätte.

12. Kui tarbijad ei ole oma kaupa kätte saanud selle tõttu, et kaup ei ole õigel ajal kohale jõudnud, siis tuleb kohalikul omavalitsusel, s. o. linna- või vallavalitsusel, vastavaid kuponge pikendada, sellest jaekauplustele ametlikult teatades kuulutuse või kirja teel.

Tagasisaadetud kaardid.

16. Kõik tarbijaile kord juba kätteantud kaardid, kui need mingil põhjusel saadetakse omavalitsusse tagasi (näiteks käitiste poolt tagasisaadetavad pikaaja- või öötöölise, rasketöölise ja ülirasketöölise lisakaardid töölise lahkumise puhul lisakaarti õigustavalt töökohalt), tuleb registreerida, ära märkides, missugused kupongid olid kaardil veel alles.

Tagasisaadetud kaartide allesolevad kupongid tuleb teha kehtetuks ning erandina üldkorrast jätta kaartide külge. Kehtetuks tehtud kupongid tuleb arvestada aruandes vorm nr. 1 osas D ühes summas kaartide väljaandmisel kehtetuks tehtud ja äralõigatud kupongidega.

Alaliste ostjate nimestikud.

18. Kõigis jaekauplustes nii linnas kui ka maal peab peetama alaliste ostjate nimestikke. Alaliste ostjate nimestik peab olema korraldatud nõnda, et sellest oleks võimalik teha kokkuvõte, millest nähtub, kui palju on kaupluses alalisi ostjaid vanuserühmiti leiva ostuks, piima ostuks, või ostuks, kuivtoidu ostuks, suhkru ostuks ja tubakasaaduste ostuks; edasi — kui palju on ostjaid politsei ja omakaitse lisakaartide „A" järgi, pikaaja või öötöölise lisakaartide järgi, rasketöölise lisakaartide järgi ja ülirasketöölise lisakaartide järgi. Kauplused, kes teostavad müüke ka Saksa sõjaväe kaartide järgi, peavad alaliste ostjate nimestikku kandma ka

need ostjad. Vastava lahtri palume varustada tähega „W", missugune täht on märgitud ka kaardi südamikule.

Lihakauplustel tuleb samuti pidada alaliste ostjate nimestikku liigitatult vanuserühmiti.

Vähemasti üks kord igas perioodis peab iga jaekauplus esitama kohalikule omavalitsusele aruande selle kohta, kui palju oli tal alalisi ostjaid viimati möödunud perioodi lõpupäeval. Aruanne tuleb esitada sel viisil liigitatult, nagu on eelmises lõikes nõutud.

Teine eksemplar sama aruannet tuleb jaekauplusel esitada kas ETK-le (Tallinnas TTÜ-le) või TKK-le vastavalt sellele, kas on tegemist ühis- või erakauplusega. See teine eksemplar peab olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.

Kahes eksemplaris aruannet omavalitsusele esitades tuleb jaokaupmehel ette näidata oma alaliste ostjate nimestik kontrollimise otstarbel.

Seoses sellega pannakse kehtima kord, mille järgi ostja üleminekul ühest kauplusest teise uues kaupluses alaliseks ostjaks sisseregistreerimine võib toimuda ainuüksi siis, kui ostja on endisest kauplusest maha registreeritud. Endisest kauplusest maharegistreerimise kohta peab olema tehtud vastav märkus kaardile. Iga mõnest teisest kauplusest ületulnud ostja sisseregistreerimisel alaliste ostjate nimestikku tuleb märkuste lahtris ära märkida, kust kauplusest ostja üle tuli ja millal ta on endisest kauplusest välja registreeritud.

Koos aruannetega vorm nr. 3 tuleb igal omavalitsusel esitada koondaruanne oma piirkonna kauplustes registreeritud alaliste ostjate arvude kohta — linnavalitsustel Turukorraldusvalitsusele, vallavalitsustel oma maavalitsusele ning maavalitsustel Turukorraldusvalitsusele. Maavalitsuse aruandele lisatakse juure üks eksemplar iga valla koondaruandest. Kõik linnad, välja arvatud Tallinn, esitavad oma maavalitsusele aruande teisiku.

Alaliste ostjate arve tuleb omavalitsustel kontrollida tagasilaekunud kupongide najal ja ka väljaantud kaartide najal. Kui ilmneb, et mõni kaupmees kunstlikult paisutab oma alaliste ostjate arvu, siis tuleb niisugused kaupmehed korrale kutsuda ning raskematel juhtudel kauplemisõigus ära võtta. Kui teiselt poolt kupongide tagasilaekumise najal selgesti nähtub, et mõni kaupmees harrastab müüki teistes kauplustes registreeritud ostjaile, siis nende kaupmeestega tuleb käituda samuti nagu nendega, kes annavad ebaõigeid andmeid alaliste ostjate arvu kohta.

Tagasilaekunud Saksa müügitõendid.

19. Kõigil omavalitsustel tuleb punase joonega aruannetele vorm nr. 3 lisandada kõik neile müügiaruannetega tagasilaekunud Saksa müügitõendid, s. o. Saksa kupongid ja ükskõik misnimelised

Saksa ostuload (õigustusload jne.). Punase joonega müügiaruandeid endid ei tule ära saata.

Nimetatud müügitõendite ärasaatmise kohustus ulatub tagasi ka neile perioodidele (alates 12. perioodist), millede eest aruanded vorm nr. 3 on juba ära saadetud. Saadetavad müügitõendid peavad olema pakitud vastavalt aruannetele vorm nr. 3 iga periood omaette ja selles omakorda iga aine müügitõendid eraldi.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.
Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Väljavõtteid E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III/KS — 9. märtsist 1943. a. linnapeadele, maavanematele, vallavanematele ja varustuskeskustele.

Uued Saksa sõjaväe toiduainetekaardid.

1. Ida-alal on kehtestatud uued Saksa sõjaväe kaardid isevarustajatele, mille kupongid on senistest väiksemad ja iga kupong varustatud punast värvi Saksa riigikulliga ning musta värvi tekst trükitud viies keeles. Kaardid on trükitud vesitrükiga paberile.

Uute kaartide käibeletulekuga ei ole tehtud kehtetuks seniseid suuremaformaadilisi sõjaväekaarte, mis on trükitud vesitrükiga paberile.

2. Täiendavalt meie 20. jaanuari 1943. a. ringkirjale nr. 1070-III/KS p. 7 teatame, et Ida-alal kehtivate Saksa sõjaväe kaartide erikupong A, munakupong ja kaardi südamikust väljalõigatud „7 Tage" on kehtivad ka siis, kui nad on tembeldatud mõne Feldkommandanturi pitsati jäljendiga.

Saksa sõjaväe toiduainetekaartide vastu biskviiti ja kompvekke.

3. Saksa sõjaväe kaartide jahukupongi vastu on lubatud müüa biskviiti samapalju kui jahu. Saksa sõjaväe kaartide suhkrukupongide vastu on lubatud müüa kompvekke (kui neid on) vahekorras: 100 g suhkrut võrdub 125 g kompvekke.

Riigisakslaste täispiimakaardid.

4. Saksa Tsiviilvalitsuse poolt on lastud käibele saksakeelsed täispiimakaardid, mis antakse välja Saksa asutuste poolt riigisakslastele, kes on õigustatud täispiima saama. Nende kaartide käsitamine kauplustes ja meiereides peab toimuma samal viisil nagu Eesti täispiimakaartide käsitamine, s. t. tellimisleht eraldatakse kaardist ja saadetakse meiereile, kuhu see jääb täispiima väljasaatmise aluseks; kuponge täispiimakaardilt ära ei lõigata, vaid kaupluses tehakse piima väljaandmisel kupongile rist ning märgitakse kuupäev ning müüja nimetähed.

Vabaks lastud sõjavangidele ka suhkru- ja tubakakaardid.

5. Endistele sõjavangidele, kellele on välja antud sõjavangist vabastamise tunnistused, tuleb kõik elatustarbeainetekaardid, seega

ka suhkru- ja tubakakaardid välja anda ühistel alustel Eesti tsiviilisikutega.

Elatustarbeainetekaartide saatmine maavalitsustest vallavalitsustesse.

6. Elatustarbeainetekaartide väljasaatmine maavalitsuste poolt vallavalitsustele peab toimuma kahe ametniku koostööna. Vallavalitsustele saadetavad kaardid tuleb üle lugeda mõlema ametniku poolt ning igale pakile peab olema märgitud, missugused kaardid ja kui palju neid pakis on, kusjuures mõlemad väljasaatmist teostavad ametnikud annavad pakil oma allkirja.

Vallavalitsused peavad kaarte vastu võttes samuti kahe ametnikuga kõik kaardid üle lugema. Kui tuleb ilmsiks vahesid, tuleb teha vastav kirjalik akt, millele kirjutavad alla mõlemad kaartide ülelugemist teostanud ametnikud. Sellest aktist peab tingimata näha olema ka nende maavalitsuse ametnike nimed, kelle allkirjadega pakis vahed ilmnesid. Ühe eksemplari säärasest aktist saadab vallavalitsus viivitamata maavalitsusele.

7. Kõigile vallavalitsustele on Turukorraldusvalitsuse poolt otseselt välja saadetud elatustarbeainete põhikaartide ja täispiimakaartide registrilehti (sinisel paberil).

Elatustarbeainetekaartide registrilehed.

Alates 18. toitlusperioodist (29. III—25. IV 43.) tuleb eranditult kõigil vallavalitsustel väljaantavad elatustarbeainete põhikaardid ja täispiimakaardid (rühmad 1, 2 ja 3) registreerida neil uuetüübilistel registrilehtedel ja lehed ise kaartide vastuvõtjate allkirjadega kokku köita registriraamatuks. Registrilehed tuleb nummerdada.

Kehtetuks tehtud kupongid.

8. Linna- ja vallavalitsustel tuleb kaartide väljaandmisel kehtetukstehtud ja äralõigatud kupongid kleepida kleeplehtedele, kusjuures igale kleeplehele tuleb vallavalitsustel märkida registrilehe number ja kaardisaajate järjekorranumbrid, kelle kaartidelt äralõigatud kupongid sellele kleeplehele on kleebitud. Linnavalitsused märgivad igale kleeplehele kuupäeva, mil kupongid kehtetuks tehti ja ära lõigati.

9. Kaartide väljaandmisel kehtetuks tehtud ja äralõigatud erikupongid tuleb arvestada igal juhul erikupongidena, mitte selle ainena, mida erikupongi vastu antakse.

Piimaga isevarustajad.

10. Isikud, kes loetakse isevarustajaiks piima ehk või suhtes, tuleb lugeda isevarustajaiks ka kõigi teiste piimasaaduste, nagu kohupiima ja juustu suhtes. Kuna aga praegu ei ole ette näha võimalusi kohupiima ja juustu anda maal, siis ei ole vallavalitsustel tarvis isevarustajate kaartidel kehtetuks teha ega ära lõigata kohupiima- ja juustukuponge (juustukupongid trükitakse elatustarbeainete põhikaartidele (VL, L ja N) esmakordselt 18. toitlusperioodil). Küll tuleb aga linnavalitsustel piima või või suhtes isevarustajate

elatustarbeainetekaartidel kohupiima ja juustu kupongid teha kehtetuks ning need ära lõigata.

11. Erikupongide kehtetuks tegemine ja äralõikamine elatustarbeainete põhikaartide väljaandmisel peab toimuma järgmise üldpõhimõtte järgi. Kui elatustarbeainete põhikaart tuleb erakordselt mõnele üksikule ainele välja anda isikule, kes kuulub talundi omaniku leibkonda, siis kõik elatustarbeainete põhikaardi erikupongid tehakse kehtetuks ja lõigatakse ära. Kui aga elatustarbeainete põhikaart antakse välja osaliselt isevarustajale, kes ei kuulu talundisse, vaid on ainult mõne üksiku aine suhtes isevarustaja (näiteks lehmapidaja alevikus), siis jäetakse erikupongid alles.

Erikupongide kehtetuks tegemine.

12. Elatustarbeainetekaartide omaniku surma korral on omaksed kohustatud kõik kadunule kuulunud elatustarbeainetekaardid (põhikaart, täispiimakaart, suhkrukaart, tubakakaart, lisakaardid) kohalikule omavalitsusele tagasi andma. Kaartide tagasiandmine peab toimuma ühe nädala vältel arvates kadunu surmapäevast.

Surmajuhtumil elatustarbeainetekaardid tagasi omavalitsusele.

Kaartide tagasisaamisel tuleb välja anda vastav tõend. Tagasisaadud kaartide kupongid jäetakse südamiku külge, kuid tehakse kehtetuks. Kaartide tagasisaamised registreeritakse. Kehtetuks tehtud kupongid kantakse registrisse sisse ning arvestatakse aruandes vorm nr. 1 osas D koos kehtetuks tehtud ja äralõigatud kupongidega.

Kontrolli surmajuhtudel kaartide tagasitoomise kohta teostatakse matusteks viinaostulubade väljaandmisel.

13. Juhime kõigi valla-, maa- ja linnavalitsuste tähelepanu sellele, et samal päeval, kui saadetakse ära aruanne vorm nr. 1, tuleb ära saata ka kaartide tasu. Viivitamine raha maksmisega ei ole kuidagi vabandatav, sest iga omavalitsus on kaartide eest raha juba kaartide väljaandmisel sisse kasseerinud.

Kaartide tasu ärasaatmine.

14. Kinnistele toitlustamisettevõtetele on lubatud anda lisaaineid esitatavate kupongide alusel samal viisil, nagu seda tehakse avalike toitlustamisettevõtete puhul eeldusel, et kinnine toitlustamisettevõte esitab kuponge pidevalt.

Kinnistele toitlustamisettevõtetele lisatoiduaineid.

17. Kindralkomissariaadi korraldusel tuleb Saksa asutiste ja Saksa ettevõtete teenistuses olevaile eestlastest autojuhtidele sisemaiste ametisõitude ajaks välja anda sööklakuponge, aluseks võttes 7-päevase ametisõidu puhul liha 250 g ja võid 180 g. Väljaantavad sööklakupongid on mõeldud lisaks tavalisele kaardile. Ametisõitude puhul üle Eesti Kindralkomissariaadi piiride tuleb sööklakupongide lisaksandmise asemel välja anda ametireisi kestusele vastava kestusega „Reisikaart Idamaale" kõigi selle kaardi kupongidega, ilma et tavalist elatustarbeainetekaarti tagasi nõutakse.

Saksa asutiste autojuhtidele sööklakuponge.

Elatustarbeainetekaartide arvu tagasitõmbamine.

21. Juhime kõigi vallavalitsuste tähelepanu sellele, et tuleb tõkestada väljaantavate elatustarbeainetekaartide arvu kasvamist. Veel enne 18. toitlusperioodi (29. märtsist kuni 25. aprillini s. a.) kaartide väljaandmisele asumist tuleb kõik senised elatustarbeainetekaartide saajad vallas üksikasjalise analüüsi alla võtta ning elatustarbeainetekaardid 18. ja järgnevateks toitlusperioodideks välja anda ainuüksi neile, kellel muude kohustuste tõttu kuidagi ei ole võimalik asuda talundeisse põllumajanduslikele töödele. Talundeis elunevaile isikuile elatustarbeainetekaartide väljaandmine mõnele üksikulegi ainele võib toimuda alles pärast põhjalikku olukorra selgitamist, millest ilmneb, et kaartide andmine sellele või teisele ainele on absoluutselt paratamatu.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Juhend
ostulubade kartoteekide sisseseadmise kohta ostulube andvates asutustes.

Ostulubade kartoteek.

Eesti Omavalitsuse Juhi korraldusel ja nõusolekul määran:

1. Kõik ametiasutused, kes annavad ostulube tööstuskaupadele või toiduainetele, on kohustatud hiljemalt 1. veebruariks 1943 sisse seadma kartoteegid nende poolt väljaantud ostulubade kohta. Kartoteeki kantakse kõik pärast 1. jaanuari 1943 väljaantud või väljaantavad ostuload.
2. Kaardid koostatakse käesolevale lisandatud vormi järgi kõigi ostulube saanud isikute ja asutuste ning ettevõtete kohta.
3. Kaardid peetakse tähestikulises järjekorras.
4. Hiljemalt 1. märtsiks 1943 tuleb tagantjärele kartoteeki kanda andmed 1942. aasta jooksul väljaantud ostulubade kohta tekstiil-, nahakaupade ja jalanõude alal.
5. Kompetentsi muudatuste puhul on ostulube andev asutus kohustatud vastava materjali välja nõudma asutuselt, kes ostulube varem andnud.
6. Enne avalduste otsustamist on vastav ametiasutus kohustatud nõutama kontrollandmed kartoteegist.

Lisa 1: Vorm.

Tallinnas, 22. jaanuaril 1943.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

.....

(perekonna- ja eesnimi / asutuse või ettevõtte nimi)

Elukoht/asukoht .....

Sünniaeg ..... Osturaamatu seer. ja nr. .....

Kaart avatud .....

(millises ametiasutuses ja millal)

Sissekanded ostulubade väljaandmise kohta

Väljaandmise kuupäev	Ostuloa nr.	Kauba		Märkused	Väljaandmise kuupäev	Ostuloa nr.	Kauba		Märkused
		nimetus	kogus				nimetus	kogus	

Juhtnöörid toiduainete ostulubade kartoteekide pidamise kohta ostulube andvates asutustes.

1. Majandus- ja Rahandusdirektori poolt 22. jaanuaril 1943 antud Juhendile ostulubade kartoteekide sisseseadmise kohta ostulube andvates asutistes lisandatud kaardivormi ei võeta tarvitusele Turukorraldusvalitsuse poolt kirjastatud toiduainete hulgi- ja suur-hulgiostulubade registreerimiseks. Toiduainete hulgiostulubade ja suur-hulgiostulubade kartoteeki peetakse endiselt Turukorraldusvalitsuse poolt määratud kaardivormi järgi[1]).

2. Majandus- ja Rahandusdirektori poolt antud kaardivorm võetakse tarvitusele Turukorraldusvalitsuse poolt kirjastatud toiduainete-ostulubade vorm B registreerimiseks järgmistes punktides märgitud viisil:

a) asutuste, ettevõtete (raviasutused, lasteasutused, hoolekandeasutused, käitised jne.) ja isikute osas (pulmad, ristsed jne.), kus ostulubade vorm B väljastamine toimub vastavates juhendites ettenähtud ratsioonide alusel, kantakse kõik üheaegselt ja üheks ning samaks otstarbeks väljastatud ostuload kaardile ühesuguse tekstiga, ilma aineid ja koguseid loetlemata.

[1]) Kaardi vorm on käesolevale lisandatud.

Lahtrisse „Kauba nimetus“ kirjutatakse sel puhul „Kinnitatud ratsioonid“ ja perioodilise varustamise korral toitlusperioodi ja nädalate numbrid, mis aja eest varustamiseks ostuload väljastati. Lahtrisse „Kauba kogus“ kirjutatakse, mis otstarbeks ostulubadega aineid anti (ravialuste toitlustamiseks haiglais; ametiasutiste, töös-tuste ja ettevõtete kinnistele sööklatele ühistoitlustamiseks; pulma-deks, ristseteks jne.). Otstarbe märkimiseks võib tarvitada leppe-märkidena numbreid või tähti. Lahtrisse „Märkused“ kantakse ostulubade vorm B registri lehekülje ja järgekorranumbrid, kuhu väljaantud ostuload on sisse kantud:

b) Küttekriisi lahendamisest osavõtjatele isikutele ostulubadega vorm B lubatud toiduainete lisaratsioone ei kanta vastava isiku kaardile, vaid selle asutuse, ettevõtte või käitise kaardile, kes oma teenistujaile või töölistele ostuload selleks otstar-beks välja nõutab. Kaardile ei märgita sel puhul metsatöö-dest osavõtjaid nimepidi ega arvuliselt. Nende küttekriisi lahendamisest osavõtjate jaoks, kes ei ole seotud teenistus-kohaga või kes küttekriisi lahendamisest võtavad osa oma-enda isiklikul algatusel isevarustamise korras, avatakse ühine kartoteekkaart nimetusega „Isevarustajad küttekriisi lahendamisel“. Sellele ühisele kaardile kantakse lahtrisse „Kauba kogus“ ostulubade saajad nimepidi.

Kartoteegi pidamisel küttekriisi lahendamisest osavõtjate osas on kehtivad p. a. märgitud lihtsustatud sissekandeviisid,

c) Kõigil ülalpool nimetamata juhtudel tehakse sissekanded ostulubade vorm B väljastamise kohta kartoteekkaardile Majandus- ja Rahandusdirektori poolt kinnitatud kaardi-vormiga määratud nõuete kohaselt.

3. Ostulubade vorm B kartoteeki peetakse lahus kõigist teistest ostulubade kartoteekidest.

Vajaduse korral võib ostulubade vorm B kartoteeki üksikisikute osas pidada eraldi asutiste, ettevõtete ja käitiste ostulubade vorm B kartoteegist.

Tallinnas, 9. märtsil 1943.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

(Müügiettevõtte nimetus ja aadress)	Hulgiostuload reservide soetamiseks			Nr.
	5	6	7	
Elatustarbeaine				
Arvestuskaart nr.....				

Tagasilaekunud müügitõendid				Väljaantud hulgiostuload			Hulgiostuloa ja müügitõendite koguste vahe (+ või —) (7)—(4)
Aruande nr.	Kogus (kg/tk./karpi			Kuupäev	Loa nr.	Kogus kg/tk./karpi	
	Kupongid	Ostuload	Kokku				
1	2	3	4	5	6	7	8

Teadaanne
toidukaartide esitamise kohta vallavalitsusele linnast ajutiselt maale asumisel.

(Eesti Sõna nr. 119 — 27. V 1942.)

Alus: Eestis toidukaartide sisseseadmise määrus (Ametlik Teataja nr. 8, 5. XII 1941).

1. Iga isik, kel on toidukaardid, on kohustatud linnast ajutiselt maale elama asudes oma toidukaardid esitama sellele vallavalitsusele, kuhu valda ta ajutiselt elama asub. Esitamine peab toimuma 7 päeva vältel arvates maale ajutisse elukohta jõudmisest.

Maale asumisel tuleb toidukaardid esitada vallavalitsusele.

Kui toidukaartide esitaja on asunud elama isetootvasse majapidamisse, siis otsustab vallavanem, kas ja missugused toidukaardid tuleb vallavalitsusele ära anda. Kaartide vastuvõtmise kohta annab vallavalitsus välja vastava tõendi, milles peab olema ka märgitud, missugused kupongid olid igal kaardil alles. Kaardid, mis vallavanema otsusel jäävad maaletulnud isiku kätte, varustatakse valla pitsati jäljendiga.

Kui toidukaartide esitaja on asunud elama mittetootvasse majapidamisse, siis jäävad kõik kaardid tema kätte ning need varustatakse valla pitsati jäljendiga.

2. Maaletulnud isikute varustamine linnavalitsuste poolt väljaantud toidukaartide vastu, mis kannavad valla pitsati jäljendit, toimub ühisel alusel vallavalitsuse enda poolt väljaantud toidukaartidega.

3. Isikud, kel linnas ei olnud toidukaarte või kes oma toidukaardid enne maale asumist andsid linnavalitsusele tagasi, on kohustatud vallavalitsusele esitama linnavalitsuse sellekohase tõendi.

4. Vallavalitsused peavad registrit maaletulnud isikuilt äravõetud toidukaartide, maaletulnuile kättejäetud toidukaartide ja p. 2 alusel esitatud tõendite kohta.

Äravõetud toidukaartide registrisse märgitakse ka, missugused kupongid olid igal kaardil kaartide vastuvõtmisel alles.

5. Vallavalitsustel on õigus linnast maale isetootvaisse majapidamistesse tulnud isikuid toidukaartide äraandmise suhtes kontrollida.

6. Selle teadaande eeskirjade vastu eksijaid karistatakse.

Tallinnas, 22. mail 1942.

Põllutöödirektori ülesandeis dr. A. Wendt.

Eesti kindralkomissari-piirkonnas toiduainete ja iga päev vajatavate tarbekaupade lõpptarvitajaile äraandmise määrus.

(Antsblatt 1943, lk. 9.)

Ida-maa-ala Riigikomissari Ida-maa-ala kaubakäibe määruse, 7. novembrist 1941 (VBI RKO, lk. 63; Abl. Reval 1942, lk. 9), § 4 ja 5 alusel määran:

§ 1.

Toidu- ja maitseainete tarbijaile andmise kord.

Toidu- ja maitseaineid võib lõpptarvitajaile ainult toiduainetekupongide eraldamise vastu või ostulubade alusel ära anda.

§ 2.

Iga päev vajatavaid tarbekaupu, kuivõrd need ei ole vabal müügil, võib lõpptarvitajaile ära anda ainult ostulubade alusel või osturaamatusse sissekandmisega. Võib määrata, et ka ostulubade alusel äraantud kaubad märgitakse osturaamatusse.

§ 3.

Toiduainetekaarte ja -ostulube on pädevad välja andma omavalitsused.

Toiduainetekaarte, ostulube ja osturaamatuid on pädevad välja andma:

a) riigisaksa elanikkonnale piirkonnakomissarid,

b) omamaisele elanikkonnale kohalikud omavalitsused (linna- ja vallavalitsused).

§ 4.

(1) Õigus- ja halduseeskirjad käesoleva määruse teostamiseks annab Kindralkomissar või Eesti Omavalitsuse Juht (Põllumajanduse Keskvalitsus) kokkuleppel Sisedirektoriga.

(2) Eesti Omavalitsuse Juht (Põllumajanduse Keskvalitsus) võib lubada erandeid käesoleva määruse eeskirjadest.

§ 5.

Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse, kuivõrd ei ole määratud raskem karistus, kaubakäibe määruse § 10 ja 11 eeskirjade järgi[1]).

§ 6.

Käesoleva määruse jõustumisega kaotavad kehtivuse:

1) Määrus Eesti Kindralkomissari piirkonnas tsiviilelanikele iga päev vajatavatele tarbimiskaupadele ostulubade andmiseks 21. jaanuarist 1942 (ABl. Reval, lk. 21),

2) Juhend Eesti Kindralkomissari piirkonnas tsiviilelanikele iga päev vajatavatele tarbimiskaupadele ostulubade andmise määruse rakendamiseks 21. jaanuarist 1942 (ABl. Reval, lk. 22),

---

[1]) **Määrus**
kaubakäibe kohta Ida-maa-alal.

7. novembrist 1941.

§ 10.

(1) Kes tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikub käesoleva määruse või selle alusel antud eeskirju või neist mööda hiilib, karistatakse vangimajaga ja rahatrahviga või ühega neist karistustest.

(2) Katse on karistatav.

(3) Peale karistuse võidakse sisse nõuda need esemed, mis on seoses rikkumisega, või nende väärtus. Ei ole teatava isiku kriminaalvastutusele võtmine võimalik, siis võib ainuüksi sissenõudmist määrata.

(4) Rahatrahvi ja sissenõudmise eest, mis 1—3 lõike alusel määratakse, on vastutav täies ulatuses ka volitaja.

(5) Kriminaalvastutusele võtmine toimub ainult vastava kaubakäibeasutise või jaotus- ja varustusasutise nõudel.

§ 11.

Kui keegi tahtlikult või ettevaatamatult rikub käesoleva määruse või selle alusel antud eeskirju või kui neist eeskirjadest mööda hiilitakse, siis võib vastav kaubakäibeasutis või jaotus- ja varustusasutis, kui ei ole vajadust kohtuliku otsustamise järele, süüdlasele või selle ettevõtte omanikule või juhatajale, kus karistatav tegu korda saadeti, üksikjuhul määrata korraldustrahvi kuni 10.000 riigimarka.

Der Reichskommissar für das Ostland Lohse.

3) Määrus Eesti kindralkomissari-piirkonnas riigisaksa tsiviilelanikele iga päev vajatavatele tarbimiskaupadele ostulubade andmise juhendi, 21. jaanuarist 1942, muutmise kohta 20. märtsist 1942 (ABl. Reval, lk. 216),
4) Eesti kindralkomissari-piirkonnas tsiviilelanikele iga päev vajatavatele tarbimiskaupadele ostulubade andmise määruse, 21. jaanuarist 1942, muutmise määrus 27. märtsist 1942 (ABl. Reval, lk. 216),
5) Majandus- ja Transpordidirektori Juhend 21. jaanuaril 1942. a. antud Eesti Kindralkomissari piirkonnas eesti tsiviilelanikele iga päev vajatavatele tarbimiskaupadele ostulubade andmise määruse rakendamiseks (ABl. Reval, lk. 29).

§ 7.

Käesolev määrus jõustub 1. veebruaril 1942.

Reval, den 30. Dezember 1942.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Eesti kindralkomissari-piirkonnas toiduainete ja iga päev vajatavate tarbekaupade lõpptarvitajaile äraandmise määruse teostamise määrus.

2. jaanuarist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 11).

Osturaamatu sisseseadmine.

Eesti kindralkomissari-piirkonnas toiduainete ja iga päev vajatavate tarbekaupade lõpptarvitajaile äraandmise määruse, 30. detsembrist 1942 (ABl. Reval 1943, lk. 9), § 4 alusel määran:

§ 1.

(1) Eesti kindralkomissari-piirkonna kogu elanikkonnale seatakse 1. veebruarist 1943, sisse osturaamatud, kuivõrd see ei ole seni teostunud.

Osturaamatud kõigile elanikele.

(2) Osturaamatut on õigustatud saama kõik Eesti kindralkomissari-piirkonnas politseiliselt sissekirjutatud ja mitte ainult ajutiselt siin viibivad isikud. Välja arvatud on ainult isikud, kes on sõjaväeosade toidustamisel või hoolitsemisel, järelikult eriti isikud, kes kuuluvad sõjaväkke või sõjaväe kaaskonda, riigitööteenistusse, SS- ja politseiüksustesse ja omamaiste kaitsepataljonide meeskonda.

§ 2.

(1) Osturaamatusse kantakse allpool tähendatud asjaolud: Osturaamatusse märgitakse.

a) toiduainetekaartide ja ostulubade väljaandmine, mis õigustavad toidu- ja maitseainete ja muude igasuguste kaupade ostmiseks;

b) kaupade müük, mille sissekandmise kohusest on eriliselt teada antud;

c) käsitööstuslikud teenused, mille sissekandmise kohusest on eriliselt teada antud;

d) muud erikorralduse järgi fikseerimisele kuuluvad asjaolud, nagu majapidamiskaartide väljaandmine, ostjate nimekirja kandmine jne.

(2) Üksikjuhtudel võidakse piirata kaupade müügi ulatust ja käsitööstuslike teenuste võimaldamist. See kitsendus tuleb osturaamatus nähtavaks teha templiga „Suletud...“ või „Kehtiv ainult.....“.

§ 3.

(1a) Osturaamat sisaldab kaane siseküljel väljavõtte tähtsamaist majandamiseeskirjadest.

(1b) Osturaamatu esimesel leheküljel on märgitud kohad osturaamatu numbri, raamatu omaniku perekonnanime, nime, sündimisaasta ja -päeva, sündimiskoha, elukoha, tänava, majanumbri, korteri, esitatud isikutunnistuse, selle väljaandja asutuse ja väljaandmise aja, osturaamatu väljaandja asutuse, väljaandmise koha ja aja sissekandmiseks ning peale selle kohad pitseri ja väljaandja ametniku allkirja jaoks.

(1c) Osturaamatu järgmistel lehekülgedel on märgitud kohad elukoha ja korteri muudatuste, väljaantud toiduainetekupongide ja ostulubade sissekandmiseks, kaupade sissekandmiseks, mille sissekandmise kohusest on eriliselt teada antud, tööstuslike teenuste sissekandmiseks, mille sissekandmise kohusest on eriliselt teada antud, ja peale selle erimärkmete jaoks.

(2) Osturaamatu tekst koostatakse kahes, nimelt saksa ja eesti keeles.

(3) Riigisakslaste osturaamatute kaanel on punane pealetrükk „D“.

§ 4.

(1) Osturaamat antakse vastava ametiasutuse poolt sellekohasel taotlusel. Taotleja peab seejuures oma isiku vastavate seaduslike isikut tõestavate dokumentidega küllaldasel määral tõestama.

(2) Osturaamat ei ole kehtiv isikutunnistusena.

(3) Osturaamat ei ole üleantav.

§ 5.

(1) Igakordsel korterivahetusel tuleb osturaamat ühe nödala jooksul esitada vastavale ametiasutusele korterimuudatuse sissekandmiseks. Lõpliku lahkumise puhul Eesti kindralkomissari-piirkonnast tuleb osturaamat esitada vastavale väljaandjale asutusele.

(2) Sisserändamisel mõnest teisest kindralkomissari-piirkonnast tuleb vana osturaamat uue taotlemisel esitada.

§ 6.

(1) Kaotatud osturaamatud võidakse vastava ametiasutuse poolt kaotaja kulul avaliku kuulutuse kaudu kehtetuks tunnustada. Avaliku kuulutuse kaudu kehtetuks tunnustatud osturaamatud võib 14 päeva jooksul pärast kuulutamist asendada uute osturaamatutega. Kaotamine tuleb usutavalt tõendada.

(2) Määrdinud ja rikutud osturaamatud võib vastav ametiasutus sellekohase taotluse alusel uute osturaamatute vastu ümber vahetada. Märkmed tuleb vanast raamatust uude üle kanda.

§ 7.

Käesolev määrus jõustub 1. veebruaril 1943.

Reval, den 2. Jaanuar 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

2. Kartulikaardid.

Kartulikaartide väljaandmise ja kasutamise juhend.

Alus: Eestis toidukaartide sisseseadmise määrus (Ametlik Teataja nr. 8 — 5. dets. 1941).

(Eesti Sõna nr. 213 — 16. IX 1942.)

I.

Kes on õigustatud kartulikaarte saama.

1. Kartulikaarte on õigustatud saama linnades elunevaist leibkonnist:

a) leibkonnad, kes käesoleval aastal ei kasuta kartulimaad;

b) leibkonnad, kes kasutavad kartulimaad, mille suurus on väiksem kui 100 m² ühe leibkonnaliikme kohta.

2. Punkti 1-a all märgitud leibkonnile antakse nii mitu kartulikaarti, kui mitme liikmeline leibkond on.

Punkti 1-b all märgitud leibkonnile antakse p. 1-a all märgitud leibkondadega võrreldes nii mitu kartulikaarti vähem, kui mitu täit 100 m² kartulimaad on leibkonna kasutuses.

3. Väljaspool linnu elunevaist leibkonnist on õigustatud kartulikaarte saama p. 1 ja 2 nimetatud alustel ainuüksi need leibkonnad, kes on või olid vallavanema hindamisel takistatud endale kartuleid muretsema leibkonnaliikmete töötasuna põllumajanduslike tööde eest. Takistusena võib arvesse tulla ainuüksi leibkonnaliikmete haigus või töövõimetus, tööülesanded sõjaliselt või rahvamajanduslikult tähtsates käitistes ja asutustes ning väikeste laste eest hoolitsemine.

Põllumajapidamiste leibkonnad ja leibkonnad, millede üks või mitu liiget on või olid käesoleval aastal põllumajapidamistes aasta- või hooajatöölised, ei ole õigustatud kartulikaarte saama, vaid on kohustatud kartuleid endale muretsema töötasuks või oma maapidamisest.

Kartulikaartide kehtivus.

4. Kartulikaardid on kehtivad 1. X 42 kuni 1. VIII 43. Kartulikaardi saaja on õigustatud selles ajavahemikus kartulikupongide vastu kartuleid ostma ka vahetult talundipidajailt. Laovõimaluste puudumise ja transpordivahendite vähesuse tõttu võib kartulite müük kupongide vastu linnades kokkuostukeskuste kaudu toimuda mittekorrapäraste ajavahemike järele ja ainult väga piiratud ulatuses, sellekohaste veel antavate erieeskirjade kohaselt.

II.

Kartulikaartide väljaandmise kord.

5. Kartulikaardid antakse välja linnades linnavalitsuste poolt majaomanike ja -valitsejate kaudu majaelanike nimekirjade alusel ning valdades vallavalitsuste poolt, vallavalitsustele esitatud avalduste põhjal.

Linnaelanike jaoks, kes ajutiselt viibivad väljaspool oma alalist elukohta, antakse kartulikaardid välja nende alalise elukoha järgi.

6. Kaardisaaja tasub kartulikaardi eest Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt määratud hinna.

7. Kartulikaartide väljaandmine peab olema lõpule viidud 3. oktoobriks 1942. Pärast seda tähtaega võidakse kartulikaarte välja anda ainuüksi Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse poolt määratud erandjuhtudel. Aruanded 3. oktoobriks 1942 väljaantud kartulikaartide kohta tuleb esitada Turukorraldusvalitsusele hiljemalt 20. oktoobriks 1942.

III.

Kartulite müük kartulikaartide vastu.

8. Talundipidaja on õigustatud kartulikaartide kupongide vastu kartuleid müüma temale määratud kohusliku kartulinormi arvel.

9. Talundipidaja on kohustatud iga kuu viimaseks tööpäevaks vallavalitsusele esitama kõik tema kätte kogunenud kartulikupongid. Esitatud kupongide põhjal kannab vallavalitsus talundilehele kupongide järgi müüdud kartulikoguse talundi kartulinormi täitmise või ülenormi arvele. Samuti kviteerib ta kartulimüügi talundi põhiraamatus (talundi kohustustekaardil).

10. Kaubanduslike ettevõtete poolt toimetatud kartulimüügi kohta kartulikaartide järgi on kehtivad Majandus- ja Rahandusdirektori poolt 8. septembril 1942 antud Elatustarbeainetekaartide ja ostulubade väljaandmise juhendi eeskirjad.

11. Käesoleva juhendi rakendamiseks on õigustatud juhtnööre andma Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsus.

Tallinnas, 14. septembril 1942.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 3. novembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Kartulikaartide kupongide kehtivus.

Selle kirja kättesaamisest peale tuleb kartulikaartide väljaandmisel novembrikuus kehtetuks teha ja ära lõigata kupong nr. 1, detsembrikuus kartulikaartide väljaandmisel tuleb kehtetuks teha ja ära lõigata kupong nr. 1 ja 2. ja järgnevatel kuudel tuleb igas kuus suurendada kehtetuks tehtavate ja äralõigatavate kupongide arvu ühe kupongi võrra.

Kehtetuks tehtud ja äralõigatud kupongid tuleb aruandeis arvestamiseks ja kontrollimiseks alal hoida 6 kuud.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

3. Ülirasketööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste lisatoiduainetekaardid.

Majandus- ja Rahandusdirektori juhtnöörid ülirasketööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste lisatoiduainetekaartide kohta.

(Ametlik Teataja 1942, 21, 94.)

(1) Alates 9. novembrist 1942 saavad lisatoiduainetekaardid järgmised töölisliigid:

ülirasketöölised, rasketöölised, pikaajatöölised ja öötöölised.

(2) Ükski tööline ei ole õigustatud saama rohkem kui ühe lisakaardi, kuigi ta ühel ning samal ajal kuulub mitmesse liiki, näiteks on rasketööline ja pikaajatööline.

§ 2.

Üliraske-, raske-, pikaaja- ja öötöölise mõiste.

(1) Ülirasketöölisteks loetakse need töölised, kelle tegevus nõuab pingutatud füüsilise jõu rakendamist, kui nende töö toimub suures kuumuses, suures niiskuses või mürkide mõju all või on seotud rohke tolmuga. Ülirasketöölised on näiteks allmaakaevurid, turba väljaviskajad märgades karjäärides, klaasipuhujad, valajad, ahjude- ja kateldemüürsepad kuumades ahjudes, kessoonitöölised, tuukrid, söetöölised ja kütjad laevadel jne.

(2) Rasketöölisteks loetakse need töölised, kelle tegevus nõuab pingutatud füüsilise jõu rakendamist või nõuab ainult tavalist füüsilise jõu rakendamist, kuid töö toimub suures kuumuses, suures niiskuses või mürkide mõju all või on seotud rohke tolmuga. Rasketöölised on näiteks mullatöölised, laadimistöölised, sepad, katelsepad, keevitajad, torulukusepad, müürsepad, ehituspuusepad, kivimurdjad, -lõhkujad ja -klompijad, klaasilihvijad, kaugesõiduveoautode juhid, vedurijuhid ja kütjad, puulõhkujad, parvetajad, toornahatöölised parkimistööstustes, vulkaniseerijad, laevamehed jne.

(3) Pikaajatöölisteks loetakse need töölised, kelle töö alaliselt kestab vähemalt 60 tundi ja alla 18-aastastel noortöölistel ja naistel vähemalt 54 tundi nädalas.

Pikaajatöölisteks võib lugeda ka need töölised, kelle töö kestab küll alla eelmises lõikes toodud alammäärade, kes aga on sunnitud nii kaugel tööl käima, et nende töö koos kodust tööleminekuga ja töölt kojutulekuga kestab vähemalt 11 tundi päevas.

(4) Öötöölisteks loetakse need töölised, kes alaliselt vähemalt 4 tundi öösel, s. o. kella 20—6 vahel peavad töötama, kuigi vaheldamisi päevaste vahetustega.

(5) Ülirasketöölisteks ega rasketöölisteks ei loeta neid töölisi, kes ainult vahetevahel või üksikuil päevil nädalas teevad ülirasket, resp. rasket tööd.

§ 3.

Lisatoiduainetekaartide taotluse kord.

(1) Tööandjad, kelle juures töötavad üliraske- või rasketöölised, peavad käesolevale määrusele lisandatud vormi järgi esitama Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonnale kolmes eksemplaris avalduse lisatoiduainetekaartide loa saamiseks ülirasketöölistele ja rasketöölistele.

Avaldused tuleb esitada eraldi ülirasketööliste ja rasketööliste kohta.

(2) Tööosakond otsustab, missugused avalduses toodud töölisliigid loetakse ülirasketöölisteks ja rasketöölisteks, kellel on õigus saada lisanorme. Tööandja saab avalduse vastava otsusega kahes eksemplaris tagasi.

(3) Rasketöölistele, kellele rasketööliste lisatoiduainetekaardid on välja antud Sotsiaaldirektori 29. aprilli 1942. a. määruse põhjal (Amtsblatt 1942, lk. 270), ei ole tarvis uut luba nõutada.

Luba lisatoiduainetekaartide andmiseks tuleb nõutada ainult ülirasketöölistele, kes eelnimetatud määruse põhjal on saanud rasketöölise lisakaardid, ja uutele rasketöölistele.

§ 4.

Lisakaartide väljaandmine.

(1) Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna poolt ülirasketöölisteks või rasketöölisteks tunnustatud töölisliikidele nõuab tööandja lisakaardid kohalikult omavalitsuselt. Taotlus ühes ühe eksemplariga Tööosakonna otsusest (§ 3) ning tööliste nimekirjadega tuleb esitada kohalikule omavalitsusele. Nimekirjad peavad olema eraldi ülirasketööliste ja rasketööliste kohta. Nimekirjas peab olema iga töölise nimi ning perekonnanimi ja vanus.

(2) Samuti esitab tööandja kohalikule omavalitsusele pikaaja- ja öötöölistele lisakaartide andmise taotluse. Taotlusel kinnitab tööandja oma allkirjaga, et ülesantud töölised tõeliselt on pikaaja- või öötöölised. Taotlusele lisandatud pikaaja- ja öötööliste nimekirjad peavad sisaldama samu andmeid, mis eelmises lõikes on ette nähtud üliraske- ja rasketööliste kohta.

(3) Ülirasketööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste lisatoiduainetekaardid toimetatakse kohaliku omavalitsuse poolt tööandja kätte, kusjuures kaartidele töölise nime ja perekonnanime märgib kohalik omavalitsus.

§ 5.

Üldised eeskirjad.

(1) Tööandja on kohustatud igast ülirasketööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste arvu vähenemisest hiljemalt 3. päeval pärast muudatust kohalikule omavalitsusele teatama ja ühes teatega vabanenud lisakaardid tagasi saatma.

(2) Lisakaartide üleandmine teistele isikutele on keelatud.

§ 6.

(1) Kui käitises tekib uus töökoht, mis õigustab ülirasketöölise või rasketöölise lisatoiduainetenormi saamist, tuleb lisatoiduainete-

kaardi saamiseks hankida Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna luba.

(2) Tööliste vahetusel ilma tööliste arvu suurendamiseta võib kohalik omavalitsus lisakaardid ilma Tööosakonna loata ümber vahetada.

§ 7.

Majandus- ja Rahandusdirektoril on õigus § 6 p. 1 ettenähtud küsimuse otsustamist panna kohalikule omavalitsusele.

§ 8.

Tööinspektorid ja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna poolt volitatud ametnikud on õigustatud kontrollima tööandja poolt tööliste ülirasketöölisteks, rasketöölisteks, pikaajatöölisteks ja öötöölisteks liigitamise kohta antud andmeid.

§ 9.

Tööandjaid, kes lisakaartide nõudmisel teadlikult või hooletuse tõttu esitavad valeandmeid, et tööjõududele, kes ei ole ülirasketöölised, rasketöölised, pikaajatöölised või öötöölised, mitteõigustatult lisatoiduainetekaarte muretseda, või kes § 5 kohaselt üliraske-, raske-, pikaaja- ja öötööliste koosseisu vähendamisest teateid ei anna või neid ei anna tähtajaks või kes lisakaardid teistele isikutele üle annavad, karistatakse Ida-maa-ala kaubakäibe määruse 7. novembrist 1941 (Amtsblatt 1942, lk. 9) § 10 ja 11 kohaselt vangimajaga ja rahatrahviga või ühega neist karistustest.

Tallinn, 23. oktoobril 1942.

Majandus- ja Rahandusdirektor A. Wendt.

Vorm § 3 juurde. **Taotluse vorm.**

..... „ “..... 1942.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonnale.

..... on järgmised tööalad, millel töötavatel töö-
(käitise nimetus)
listel on minu arvates õigus lisatoiduainetekaartide saamiseks:

Jrk. nr.	Tööala nimetus	Lühike tegevuse kirjeldus	Tavaline tööaeg	Tööliste arv	Tööosakonna otsus

Palun ülalnimetatud töölised tunnustada $\frac{\text{ülirasketöölisteks}}{\text{rasketöölisteks}}$ ja lubada neile välja anda lisatoiduainetekaardid.

.....
(tööandja allkiri ja täpne aadress)

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist 26. novembrist 1942, nr. 1070-III kõigile linnapeadele ja maa- ning vallavanematele.

Pikaaja- ja öötööliste lisakaardid.

6. Pikaaja- või öötööliste lisakaarte on õigustatud saama Majandus- ja Rahandusdirektori 23. oktoobri s. a. juhendi alusel ainuüksi töölised (mitte teenistujad). Kui tekib kahtlus, kas mõne tööliigi puhul on tegemist töölisega või teenistujaga, siis palume pöörduda selgituse saamiseks Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna poole, Tallinn, Toomkuninga 20, telefon 434-24.

Senistest Tööosakonna seisukohavõttudest märgime järgmisi näiteid: 1) rinnalastekodus võib pikaaja- või öötööliste lisakaartide väljaandmine kõne alla tulla ka õdedele, lastehoidjatele ja pereemale; 2) haigla-õed võiksid ka saada pikaaja- või öötöölise lisakaardi; 3) sama õigus võib olla meistritel vabrikutes, telefonistidel postkontorites, kirjakandjatel.

Nende näidete puhul ei ole küll tegemist töölistega selle sõna täpses tähenduses, kuid neid on arvatud siiski küllalt füüsilist pinget nõudvateks tööliikideks selleks, et neil aladel töötajaid võiks lugeda samaõiguslikeks töölistega.

Pikaaja- või öötöölise lisakaarte ei ole õigustatud saama iseseisvad käsitöölised, sest nende tööaega keegi ei kontrolli. Iseseisvate käsitööliste palgalised on aga lisakaardiõiguslikud, kui tööandja nende kohta teeb vastava esitise.

Leibkondades teenivail majateenijail ei ole õigust pikaajatöölise lisakaartidele.

Üldiselt tuleb tööandjate tähelepanu pöörata sellele, et valeandmete esitamine pikaaja- või öötööliste lisakaartide taotlemisel on karistatav.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja aset. T. Ennok.

Majandus- ja Rahandusdirektori täiendavad juhtnöörid üliraske-tööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste lisatoiduainetekaartide kohta.

(Ametlik Teataja 1943, 1, 2.)

Lisatoiduainetekaartide kupongide äralõikamine põhjuseta ja põhjusega töölt puudumisel.

§ 1. Juhtudel, kui tööline puudub töölt põhjuseta, on tööandja kohustatud lisatoiduainetekaardilt ära lõikama iga puudutud päeva eest 3 päeva kupongid. Äralõigatud kupongid tuleb tööandja poolt lisatoiduainetekaardi esitaja juuresolekul tühistada, tõmmates neile tindiga peale risti, ja hiljem kohalikule omavalitsusele tagasi saata.

§ 2. Juhtudel, kui tööline puudub mõjuvatel põhjustel, nagu haigus, perekonnaliikme surma jne., tuleb lisatoiduainetekaart tööandja poolt tagasi võtta kolmanda puudumisnädala algul. Lisatoiduainetekaart antakse töölisele tagasi uuesti tööle ilmumise päeval, kusjuures lõigatakse ära kupongid kolmandast puudumisnädalast alates kuni töölise tööletuleku päevani. Äralõigatud kupongid tuleb töölise juuresolekul tühistada, tõmmates neile tindiga peale risti, ja kohalikule omavalitsusele tagasi saata.

§ 3. Kui kupongide tühistamine vastavalt puudumispäevadele ei ole võimalik vastava suurusega kupongide puudumisel lisatoiduainetekaardil, tuleb tühistamisele kuponge sel määral, kui see on võimalik ilma puuduvate päevade eest mahaarvutatavat toiduainete hulka ületamata.

Tallinn, 26. jaanuaril 1943.

Majandus- ja Rahandusdirektor A. Wendt.

4. Haigete ja tervisekosutajate lisatoiduainetekaardid.

Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhend.

I. Üldeeskirjad.

§ 1.

Käesoleva juhendi eeskirjadel lisatoiduainetega varustamine hõlmab ambulatoorsel ravil olijaid, nõrgatervislikke, rasedaid, sünnitajaid, imetajaid emasid, vere- ning emapiimaandjaid.

Keda varustatakse selle juhendi alusel lisatoiduainetega.

§ 2.

Arstlike tõendite alusel lisatoiduainetega varustamist korraldab ja juhib Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsus. Arstlike tõendite väljastamist ja kinnitamist korraldab ja juhib Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsus.

§ 3.

Järelevalve teostamine käesoleva juhendi täitmise üle kuulub arstlike tõendite väljastamise osas Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsusele ja lisatoiduainetega varustamise osas Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele.

II. Lisatoiduainete ratsioonid.

§ 4.

Lisatoiduaineid ja nende ülimalt väljastamisele kuuluvad ratsioonid määrab Põllumajanduse Keskvalitsus, arvestades olemasolevaid aineid ja nende tagavarasid.

Võimaluse piires tuleb püüda haigete ravimist ilma lisaratsioonide määramiseta läbi viia ja ainult tõsise vajaduse korral neid väljastada.

III. Arstlike tõendite väljastamine.

§ 5.

Kes väljastavad arstlikke tõendeid lisatoiduainete saamiseks.

Arstlike tõendite väljastamisõigus on kõigil Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuses registreeritud arstidel.

Erandina rasedatele, sünnitajatele ja imetajatele emadele võivad arstlikke tõendeid väljastada ka Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuses registreeritud ämmaemandad.

§ 6.

Arstlikud tõendid peavad olema koostatud käesolevale juhendile juurdelisatud vormi, lisa 1 kohaselt.

§ 7.

Arstlike tõenditega on lubatud määrata lisatoiduaineid vereandjatele 2 nädalaks, sünnitajatele 6 nädalaks ja kõigile teistele haigetele kuni 8 nädalaks.

Erandina tuberkuloosi-, suhkruhaigetele ja ilmselt pikkade ning krooniliste haiguste puhul võib arstlikke tõendeid lisatoiduainete saamiseks väljastada kuni 6 kuuks.

Kui ülalnimetatud aja möödumisel jääb püsima tarve lisatoiduainete peale, siis tuleb selleks väljastada uus arstlik tõend.

Arstlikke tõendeid lisatoiduainete saamiseks ei ole lubatud kirjutada enne tõendi väljastamist kulgenud haigusaja eest.

IV. Lisatoiduainete kaartide väljastamine.

§ 8.

Haigetele väljastavad lisatoiduainetekaarte kohalikud omavalitsused kinnitatud arstlike tõendite alusel.

Arstlike tõendite kinnitamine.

Arstlikke tõendeid kinnitavad Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuse poolt määratud usaldusarstid.

Usaldusarst jätab kinnitamata arstlikud tõendid, mis on vastuolus käesoleva juhendi eeskirjadega. Ka on usaldusarstil õigus nõuda tõendi väljastanud arstilt täiendavaid andmeid ning vajaduse korral haige uuesti läbivaatamist eriarsti poolt.

Erandina ei vaja usaldusarsti kinnitamist rasedatele, sünnitajatele ja imetajatele emadele väljastatud sellekohased arstlikud tõendid.

§ 9.

Eluhädaohustavatel haigusjuhtutel võib arst lisatoiduainetekaartide väljastamiseks telefonilise korralduse teha, mille kohta tuleb hiljem tagantjärele esitada kinnitatud arstlik tõend.

§ 10.

Keelatud on ühele isikule käesoleva juhendi alusel väljastada samaks ajavahemikuks mitut lisatoiduainetekaarti.

V. Ülemineku- ja lõppeeskirjad.

§ 11.

Käesolev juhend kuulub rakendamisele 15. märtsist 1943. a.

§ 12.

Enne käesoleva juhendi kehtestamist kohalike omavalitsuste poolt arstlike tõendite alusel väljastatud lisatoiduainetekaardid jäävad kehtima kuni nende kaartide kehtivusaja lõpuni.

5. märtsil 1943. a.

Põllumajanduse keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Lisa 1.

Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhendile.

.....
(tõendi väljastaja nimi ja ametinimetus)

.....
(elukoht)

Arstlik tõend.

Perekonna- ja eesnimi .....
Vanus ..... Elukutse .....
Elukoht .....
Diagnoos .....
.....
.....

Vajab lisatoiduaineid ..... nädalaks rühma ..... liigi ..... järgi.

Lisatoiduainete loetelu ja kogused ühe nädala kohta:

1. ..... 3. ..... 5. .....
2. ..... 4. ..... 6. .....

.....

„.....“ ..... 194... a.

.....
(tõendi väljastaja allkiri)

Usaldusarsti otsus: .....
.....

„.....“ ..... 194... a.

.....
(allkiri)

Lisakaardid välja antud „.....“ ..... 194... a.

Reg. nr. .....

.....
(ametniku allkiri)

Lisa 2

Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhendile.

Arstlikkude tõendite väljastamise ja kinnitamise kord.

§ 1. Arstlikkude tõendite väljastamise õigus ambulatoorsel ravil olijate, nõrgatervislikkude, rasedate, sünnitajate, imetajate emade, vere- ning emapiimaandjate tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise alal on kõigil Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuses registreeritud arstidel. Erandina rasedatele, sünnitajatele ja imetajatele emadele võivad väljastada tõendeid ka Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuses registreeritud ämmaemandad.

§ 2. Arstlikkude tõendite väljastamine võib sündida ainult Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhendi § 4, 6, 7, 9 ja 10 ettenähtud korras ja alustel.

§ 3. Lisatoiduainete saamiseks väljastatud arstlikud tõendid jõustuvad alles pärast nende kinnitamist usaldusarstide poolt. Usaldusarsti kinnitamist ei vaja Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuses ametis olevate arstide poolt väljastatud tõendid lisatoiduainete saamiseks kui ka rasedatele, sünnitajatele ja imetajatele emadele väljastatud sellekohased tõendid.

Usaldusarstideks arstitõendite kinnitamise alal on maa-arstid ning Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu, Viljandi, Rakvere ja Valga linnaarstid.

Isiklikul vastutusel võivad maa- ja linnaarstid arstlikkude tõendite kinnitamiseks volitada jaoskonna- ja tervishoiuarste. Tõendite kinnitamine sünnib Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhendi § 8 kohaselt.

Tervishoiuvalitsuse juhataja dr. E. Pihlak.

Tervishoiubüroo juhataja dr. N. Sarv.

Tervislikuks otstarbeks antavate lisatoiduainete ratsioonid.

Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhendi § 4 alusel määran alates 15. 03. 43. a. tervislikuks otstarbeks antavad lisatoiduainete ratsioonid järgmiselt ühe isiku kohta nädalas:

I.

Rühm A.

Ambulatoorsel ravil olijad ja nõrgatervislikud.

Liik 1. Mao- ja sooltehaiged ning sooltetuberkuloosihaiged:
- a) kuivtoiduaineid . . . . . 350 g
- b) kohupiima . . . . . 700 g
- c) mune . . . . . 14 tk.

Liik 2. Maohaavandite põdejad:
- a) kuivtoiduaineid . . . . . 350 g
- b) kohupiima . . . . . 875 g
- c) mune . . . . . 7 tk.

Liigi 1 ja 2 haigetele võib põhitoiduainetes ettenähtud leiva asemel anda nisuleiba.

Liik 3. Maksa- ja sapiteedehaiged:
- a) kuivtoiduaineid . . . . . 500 g
- b) mune . . . . . 7 tk.

Liik 4. Neeruhaiged:
- a) kuivtoiduaineid . . . . . 700 g

Liik 5. Suhkruhaiged:
a) võid või rasva . . . . . 200 g
b) juustu . . . . . 840 g
c) mune . . . . . 14 tk
d) liha . . . . . 500 g

Liigi 5 haigetel tuleb elatustarbeainetekaartide suhkrukupongid kehtetuks teha.

Liik 6. Kopsutuberkuloosihaiged lapsed kuni 5 aastani:
a) võid . . . . . 125 g
b) kuivtoiduaineid . . . . . 250 g

Liik 7. Kopsutuberkuloosihaiged alates 5 aastast:
a) võid . . . . . 125 g
b) liha . . . . . 250 g
c) kuivtoiduaineid . . . . . 500 g

Liik 8. Naha- ja luutuberkuloosihaiged:
a) võid . . . . . 250 g
b) mune . . . . . 3 tk.

Liik 9. Teised ülalpool nimetamata haiged ja nõrgatervislikud:
a) rasvaineid . . . . . 100 g
b) liha . . . . . 350 g
c) kuivtoiduaineid . . . . . 200 g
d) leiba . . . . . 1000 g
e) mune . . . . . 3 tk.

Liigi 9 alla kuuluvaile võib korraga kuni kolm lisaainet määrata.

Rühm B.

Rasedad, sünnitajad ja imetajad emad.

Liik 1. Rasedad, sünnitajad kuni 6 nädalat pärast sünnitamist ja imetajad emad esimesel 5 imetamiskuul:
a) täispiima . . . . . 3,5 ltr.
b) kuivtoiduaineid . . . . . 1050 g

Rasedatele alates 7. raseduskuust kuni 6 nädalat pärast sünnitamist võib asendada ülalnimetatud lisanorme järgmiselt:
a) täispiima . . . . . 3,5 ltr.
b) võid . . . . . 125 g
c) kuivtoiduaineid . . . . . 700 g

Rühm C.

Vere- ja emapiimaandjad.

Liik 1. Vereandjad, kes arstlikuks otstarbeks vähemalt 200 cm^3 verd on andnud:
a) liha . . . . . 350 g
b) kuivtoiduaineid . . . . . 100 g

Liik 2. Emapiimaandjad piimaandmise vältel:
a) rasvaineid . . . . . 125 g
b) liha . . . . . 350 g

II.

Haigete varustamine täispiimaga.

Kohalikud omavalitsused määravad vastavalt piima toodangule haigusliigid, mida on võimalik täispiimaga varustada, seejuures kinni pidades järgmisest järjestusest:

a) mao- ja sooltehaiguste raskemad juhud,
b) tiisikushaiged,
c) neerupõletiku põdejad,
d) skrofuloosi põdevad lapsed,
e) ainetevahetuse häired,
f) teised piima vajavad haiged.

Täispiimaga varustamisele kuuluvad haigusliigid tuleb kohalikul omavalitsusel usaldusarstidele teatavaks teha.

Kohalike omavalitsuste poolt määratud haigusliikide piires on lubatud vajaduse korral kuni 3,5 ltr. täispiima isiku kohta nädalas väljastada.

Kui arst peab haigele vajalikuks kuivtoiduainetest manna ja kaerahelvete väljastamist, siis tuleb seda arstitõendile märkida, et kohalik omavalitsus lisatoiduainetekaardi väljastamisel selleks eraldi kupongid kirjutaks, sest muidu kauplused neid aineid ei väljasta.

Piiratud tagavarade tõttu tuleb nimetatud aineid, eriti mannat, ainult äärmise vajaduse korral ja võimalikult ainult osaliselt määratavast kuivtoiduainete kogusest välja kirjutada.

Tallinnas, 5. märtsil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III/KS — 5. märtsist 1943. linnapeadele, maavanematele, vallavanematele ja varustuskeskustele ning punktid 1, 2 ja 3 ka kõigile arstidele ja ämmaemandatele.

1. Alates 15. märtsist 1943. a. hakkab kehtima uus Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetega varustamise juhend, mis on trükitult kätte saadetud kõigile arstidele ja omavalitsustele. Selle juhendi § 4 alusel on Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja määranud nädala lisaratsioonid ambulatoorsel ravil olijatele ja nõrgatervislikele, rasedatele, sünnitajatele ja imetajatele emadele-ning vere- ja emapiimaandjatele. Need nädala lisaratsioonid on samuti trükitud kujul kätte saadetud kõigile arstidele ja omavalitsustele. Samaaegselt on kõigile arstidele ja omavalitsustele trükitult välja saadetud ka Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuse poolt kehtestatud Arstlikkude tõendite väljastamise ja kinnitamise kord.

Arstlike tõendite blankette lisatoiduainete väljakirjutamiseks on saadetud kõigile, kes arstlikke tõendeid on õigustatud väljastama. Nende otsalõppemisel tuleb arstlikke tõendeid väljastajatel arstidel ja ämmaemandatel lisa nõutada Tallinnas, Tartus, Narvas, Pärnus, Viljandis, Rakveres ja Valgas oma linnaarstidelt ning mujal oma maakonna maaarstilt. Nimetatud linnaarstid ja maa-arstid saavad arstlike tõendite blankette omakorda Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsuselt.

Arstlike tõendite blankettide hankimine.

Arstlike tõendite uusi blankette võib tarvitusele võtta kohe nende kättesaamisel. Enne 15. märtsi s. a. ei saa aga välja kirjutada uue juhendi alusel määratud ratsioone, mis hakkavad kehtima alles 15. märtsist s. a.

Enne 15. märtsi 1943. a. väljakirjutatud arstlikke tõendeid võivad usaldusarstid kinnitada kuni 22. märtsini s. a. ning omavalitsused võivad nende põhjal lisakaarte välja anda kuni 27. märtsini s. a. Kui arstlikkude tõendite väljastamise ja kinnitamise korra § 3 teises lõikes nimetatud linna- ja maaarstid kasutavad oma õigust arstlike tõendite kinnitamiseks jaoskonna- ja tervishoiuarste volitades, siis tuleb neil volitatud jaoskonna- ja tervishoiuarstide nimed teatavaks teha Sisedirektooriumi Tervishoiuvalitsusele, Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele ja vastava linna- või maavalitsuse toitlustamist korraldavale osakonnale ning ühtlasi hoolt kanda selle eest, et arstid ja ämmaemandad teaksid, kes on õigustatud arstlikke tõendeid kinnitama.

2. Uued lisaratsioonid tervislikuks otstarbeks on senistest kõrgemad ja painduvamad. Kui lisatoiduainetesaajate arv jääb püsima senisele kõrgusele või koguni tõuseks, siis on ette selge, et

nüüd kehtestatud uute kõrgemate lisaratsioonide kättesaamist ei suuda lisakaardiomanikele keegi kuigi kauaks garanteerida. Nõnda tõsine on meie toitlusolukord. Seepärast on olemas ainult järgmine alternatiiv, kas asuda varsti uuesti lisaratsioonide vähendamisele või teha selektsioon praegu lisaratsioone saavate hulgas ning jätta lisaratsioonidest täiesti ilma need, kes suhteliselt on tugevamad. Ainuüksi viimasel juhtumil on tervislikult kõige nõrgematele võimalik tagada vähegi rahuldavaid lisaratsioone. Turukorraldusvalitsuse praegused kalkulatsioonid näitavad, et nüüd väljakuulutatud kõrgemate lisaratsioonide pikemaks püsimiseks on eeldusi ainuüksi siis, kui praegune lisatoiduainetesaajate arv väheneb poolele. Seda ei ole võimalik teisiti läbi viia, kui iga üksik arst peab tema poolt väljaantavate arstlike tõendite arvu rühmas A radikaalselt vähendama. (Tõendite arvu vähendamise nõuet ei ole rühmade B ja C kohta). Kui nüüdsest peale iga arst hoidub välja kirjutamast rohkem kui pool sellest tõendite arvust, mis ta kirjutas välja senini, siis saavutame tõesti lisatoiduainetekaartide vähendamise poolele ning garanteerime seega kõige nõrgematele nüüd kehtestatud ratsioonid.

Lisatoiduaineid võib kirjutada välja ainult tõsiste tarviduste kordadel.

Usaldusarstidena tegutsevatel arstidel on võimalik siin tõhusalt kaasa aidata, nõudes iga vähegi mitte küllalt rasket olukorda näitava diagnoosi puhul täiendavaid andmeid ja uusi läbivaatusi.

Kordame veel kord, et küsimus ei seisa selles, nagu ei peaks Turukorraldusvalitsus lisaainete andmist kõigile neile, kellele arstid senini lisaaineid on välja kirjutanud, tarvilikuks, vaid selles, et toiduainete nappus sunnib meid püstitama just kõige nõrgemate kaitseks nõude, et suhteliselt vähem-nõrgad peavad läbi tulema ilma lisaratsioonideta.

3. Arstlikud tõendid tuleb omavalitsustes alal hoida sorteeritult nende väljastajate järgi.

Alates 17. toitlusperioodiga tuleb omavalitsustel aruandele vorm nr. 1 lisandada ülevaade, millest nähtuks tervislikuks otstarbeks väljaantud lisakaartide jagunemine rühmade (A, B, C) ja liikide ning arstlike tõendite väljastajate järgi.

4. Tervislikuks otstarbeks lisatoiduaineid vajajad on liigitatud rühmadesse A, B ja C, missugused rühmad omakorda jagunevad liikidesse vastavalt diagnoosile. Seoses sellega on tarvitusele võetud uus „Lisatoiduained tervislikuks otstarbeks" kaardi vorm (lühendatult lto-kaart). Kõiki lto-kaarte väljastavaid omavalitsusi palume hoolikalt tähele panna, kuidas on täidetud sellele ringkirjale juurde-

Lto-kaardi täitmine.

lisatud lto-kaardi proovieksemplari südamik ja kupongid[1]). Eriti juhime tähelepanu kupongide koguste märkimisviisile. Iga number tuleb kirjutada vastavasse ruudukesse. Kui kupongi koguseks on näiteks 400 grammi, siis tehakse esimesse ruudukesse, mis on määratud tuhandete märkimiseks, rist (×). Järgmisse ruudukesse, mis on määratud sadade märkimiseks, kirjutatakse meie näite 400 g puhul suurelt ja selgelt 4, veelgi järgmisse ruutu, mis on määratud kümnete märkimiseks, kirjutatakse 0 ning ühtede jaoks ettenähtud ruutu meie näite puhul jällegi 0. Seega ettetrükitud ruutudest ei tohi ükski jääda tühjaks, vaid ruudus peab olema kas mingi number või rist (×). Kaardi südamikku ei ole lubatud kirjutada haiguse liiki, vaid tuleb piirduda ainuüksi rühma märkimisega.

Kõik kupongid, mis ei tule kasutamisele, jäävad kaardi külge, kuid peavad olema suurelt ja selgelt varustatud sõnaga „Kehtetu". Kaarti ja kuponge võib täita ainuüksi tindiga või vastavate templijäljenditega. Lto-kaartide kupongide täitmise töös kokkuhoiu saavutamiseks võib ühele kupongile kirjutada mitme nädala lisaratsiooni. Kui lto-kaart antakse näiteks 8 nädalaks, kusjuures kuivtoidu nädalaratsioon on 150 g ja või nädalaratsioon on 100 g, siis võib kuivtoidu kogu 8 nädala eest, s. o. 1200 g, kirjutada ühele kupongile ning võikuponge kirjutada välja ainult kaks tükki, kumbki 4 nädalaks 400 g suuruses. Liha- ja eriti leivakuponge peaks aga kirjutatama arvuliselt rohkem — üks kupong kahe nädala jaoks või koguni üks kupong iga nädala jaoks.

Täispiimakaartidel tervislikuks otstarbeks kaotavad alates 15. märtsist 1943. a. kehtivuse rühmi tähistavad H, RH ja E, mis asenduvad tähtedega A ja B. Tähti A ja B tuleb 15. märtsist s. a. alates kaarte välja kirjutades kasutada ka neil juhtudel, kui aluseks olev arstlik tõend on välja kirjutatud enne 15. märtsi s. a.

Meiereidel tuleb tähele panna, et täht B tähendab sama, mida siiani tähendas täht E.

Kui arstliku tõendiga on lisatoiduaineid määratud pikemaks ajaks kui 8 nädalaks, siis ometi ei anta lisakaarte korraga rohkem kui 8 nädalaks. Lisatoiduainete saamiseks õigustatud isikul tuleb, ilma et tal oleks tarvis uut arstlikku tõendit tuua, esimese 8 nädala möödumisel uuesti tulla kaarte saama. Arstlik tõend võetakse säärastel juhtumitel küll kohe esmakordsel kaartide väljaandmisel ära, kuid kaartidesaajale tuleb omavalitsuse poolt välja anda tõend, mis järgmiseks kaartide väljaandmise korraks oleks arstliku tõendi asendajaks.

Alates 15. märtsist s. a. ei tule arstlike tõendite väljastajatel välja kirjutada suhkrut, kuna kõigile rühmadele A, B ja C, välja

[1]) Lto-kaardi proovieksemplari, mis on omavalitsusele juba väljastatud, käesolevale ei lisandata.

arvatud rühm A liik 5 (suhkruhaiged), on suhkur garanteeritud automaatselt. Kuni uue korralduseni on garanteeritud suhkruratsiooniks 100 grammi nädalas. Tehniliselt tuleb suhkru garanteerimine läbi viia sel teel, et suhkur kirjutatakse välja lto-kaardi kupongidel, kusjuures samaaegselt tehakse kehtetuks lto-kaardi saaja suhkrukaardil lisakaardi kestusele vastavad suhkrukaardikupongid ning lõigatakse need ära. Kui näiteks on tegemist rühma A liigi 1 haigega, kes saab lto-kaardi 22. märtsist s. a. kaheksaks nädalaks, s. o. kuni 16. maini s. a., siis tuleb lto-kaardil välja kirjutada kas üks 800-grammine suhkrukupong või kaks 400-grammist suhkrukupongi. Ühtlasi tuleb lisakaardisaaja suhkrukaardil teha kehtetuks ja ära lõigata suhkrukupongid 17 III—IV, 18 I—II, 18 III—IV ja 19 I—II. Lisakaartide registris tuleb lto-kaardi 800-grammine kupong registrilehe parempoolsel leheküljel viimases lahtris sisse kanda 0,800 kg. Lahter tuleb varustada pealkirjaga „Suhkur".

Kui täispiima on välja kirjutatud pikemaks ajaks kui neljaks nädalaks, tuleb korraga välja anda 2 täispiimakaarti. Kui seejuures teine kaart kirjutatakse välja üheks, kaheks või kolmeks nädalaks, tuleb tarbetuks osutuvad kupongid läbi kriipsutada ning jätta kaardi külge. Lisakaartide registris tuleb kahe täispiimakaardi väljaandmisel vastavasse lahtrisse märkida „2", kuna lahtrisse „Lisakaardi kestus näd." tuleb kirjutada väljaantud kahe täispiimakaardi kestus kokku.

Tervislikuks otstarbeks väljaantavate täispiimakaartide ja lto-kaartide registreerimiseks vajalikud registrilehed on Turukorraldusvalitsuse poolt trükitud ja kõigile omavalitsustele välja saadetud.

Arstide poolt enne 15. märtsi s. a. väljastatud tõendite alusel lisakaarte välja andes jääb registris seitsmes lahter „Liik" täitmata.

Lisakaartide kandmisel registrisse tuleb omavalitsustel silmas pidada, et registrilehe parempoolsel leheküljel ei nõuta sissekannet selle kohta, kui suured on lisaratsioonid ühe nädala kohta, vaid sinna tuleb märkida (iga aine eraldi), kui suur on väljaantud lto-kaardi kupongide koguväärtus. Kui näiteks arstliku tõendiga on 8 nädalaks määratud kuivtoitu 150 grammi nädalas ja võid 100 grammi nädalas, siis tuleb lahtrisse „Muu kuivtoit" kirjutada 1,200 kg ja lahtrisse „Või ja muud rasvained" 0,800 kg ning lahtrisse „Suhkur" 0,800 kg, s. o. suhkru automaatse garanteerimise korras väljakirjutatud suhkrukupongi kogus (välja arvatud suhkruhaiged, kes suhkrut ei saa). Aruandes vorm nr. 1 tuleb alates 17. toitlusperioodist näidata kogu perioodi vältel väljaantud lto-kaartide kupongide koguväärtus (iga aine eraldi).

Tervislikuks otstarbeks väljaantud lisakaartide register Turukorraldusvalitsuse poolt väljasaadetud kujul tuleb tarvitusele võtta 17. perioodi esimesest päevast, s. o. alates 1. märtsist 1943. a.

Uued lto-kaardid tuleb võtta tarvitusele siis, kui senised samaks otstarbeks ettenähtud lisakaardid on ära kasutatud.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III/KS — 9. märtsist 1943 — linnapeadele, maavanematele, vallavanematele ja varustuskeskustele.

20. Täienduseks meie ringkirjale 5. märtsist s. a. lisatoiduainete andmise kohta tervislikuks otstarbeks teatame, et täispiimakaarte rühmas A võib mao- ja sooltehaiguste raskemaid juhte põdejaile (a) välja anda igal juhul; tiisikushaigetele (b), neerupõletikku põdejatele (c) ja skrofuloosi põdejatele lastele (d) alles siis, kui on kindel, et rühma 2 lapsed (s. o. lapsed 3—5 a.) saavad täispiima päeva tagant, s. o. igal teisel päeval; ainetevahetuse haigetele (e) ja teistele piima vajavatele haigetele (f) alles siis, kui mürkainetega töötajad (MT) ja rühma 3 lapsed (s. o. lapsed 6—14 a.) saavad täispiima päeva tagant, s. o. igal teisel päeval. Täispiima saamise järjekord määratakse seejuures kindlaks järgmiselt: rühm 1, rühm B, rühm A, rühm 2, rühm MT, rühm 3, kusjuures täispiimakaartide väljakirjutamiseks rühmale A on kehtivad ülalnärgitud kitsendused. Üldpõhimõtteks tuleb võtta, et rühmad A ja B peavad saama täispiima iga päev, kuna teistele rühmadele piima andmise sagedus, kui piima ei jätku kõigile, väheneb vastavalt sellele, kui kaugel nad on meie poolt antud järjestuses.

Usaldusarste, kes kinnitavad arstlikke tõendeid, tuleb informeerida piima saamise võimaluste avardumisest või kitsenemisest. Tuleb üldse pidada usaldusarstidega tihedat kontakti, et lisatoiduainete andmine tervislikuks otstarbeks toimuks õiglaselt ja ratsionaalselt.

Selle punkti sisu palume usaldusarstidele teha kohe teatavaks.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja E. Nõmmik.

Väljavõte teadaandest haigetele ja tervisekosutajatele müüdavate toiduainete lisanormide kohta.

5. Haiglates, sanatooriumides ja teistes kinnistes raviasutistes ravimisel viibijate toiduratsioonid määratakse nende asutiste poolt. Raviasutistes viibijate toiduratsioonid.

Tallinnas, 10. veebruaril 1942.

Põllutöödirektor H. Saar.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III KS, 20. jaanuarist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele ja varustuskeskustele.

4. Suhkru- ja tubakakaardid palume nüüdsest peale välja anda ka haiglais viibivaile haigeile. Suhkru- ja tubakakaardid haigeile.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

5. Vanade- ja lastekodude hoolealuste ja kasvandike elatustarbeainetekaardid.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 24. septembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Teisik: Sotsiaalkindlustuse ja -hoolduse Valitsusele.

Käesolevaga teatame, et edaspidi tuleb korraldada kõikides vanadekodudes viibivate hoolealuste toitlustamist elatustarbeainetekaartide alusel. Selleks tuleb neil kohalikel omavalitsustel, kellede poolt senini vanadekodude hoolealustele kaarte väljastatud ei ole, need väljastada hiljemalt 12. oktoobriks 1943. a. Vanadekodudes viibivatele hoolealustele elatustarbeainetekaardid.

Hoolealustele väljastatud kaardid tuleb koondada vanadekodu juhataja kätte, kes neid kasutab hoolealuste toitlustamiseks vajalike toiduainete hankimiseks aja vältel, mil kaartideomanik vanadekodus viibib.

Nendele hoolealustele, kes asuvad vanadekodudes, mille juurde kuuluvad isetootvad majapidamised, ei tule väljastada kaarte nendele ainetele, mida abimajapidamine toodab. Nendes vanadekodudes viibivad hoolealused tuleb arvata talundipere hulka, näi-

data nende arv talundi põhiraamatu II peatükis ja abimajapidamise kohuslikud müüginormid toitlustamiseks tarvitatavate ainete koguste võrra madalamad määrata.

Erandina neile vanadekodudele, mille abimajapidamisest saadavad toiduained ei kata oma tarvitust, määrab vastav linnapea või maavanem, igale vanadekodule eraldi, vanadekodu poolt esitatud põllumajandussaaduste tagavara aruande ja toitlustamisel olevate hoolealuste arvu alusel, ained ja ainete hulgad, mille peale vanadekodul on õigus ostulube nõutada.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja E. Nõmmik.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 2. oktoobrist 1942 linnapeadele ja maavanematele ning Sotsiaalkindlustuse ja -hoolduse Valitsusele.

Lastekodudes viibivatele lastele elatustarbeainetekaardid.

Käesolevaga teatame, et edaspidi tuleb korraldada kõikides lastekodudes viibivate laste toitlustamist elatustarbeainetekaartide alusel. Selleks tuleb neil kohalikel omavalitsustel, kellede poolt senini lastekodudes viibivatele lastele kaarte väljastatud ei ole, need väljastada hiljemalt 12. oktoobriks 1942. a.

Käesoleva ringkirja järgi piiritletakse lastekodu kinnise, registreeritud, läbi aasta töötava lastekaitseasutisena, kuhu on paigutatud 3—16 aasta vanused vanemateta lapsed või lapsed, kelle vanemad pole suutelised ise lapsi kasvatama.

Lastekodus viibivatele lastele tuleb väljastada vastava vanusgrupi elatustarbeainetekaardid. Lastele väljastatud kaardid tuleb koondada lastekodu juhataja kätte, kes neid kasutab laste toitlustamiseks vajalike toiduainete hankimiseks aja vältel, mil kaartideomanik lastekodus viibib.

Lisaks elatustarbeainetekaartidega antavatele toiduainetele on lubatud lastekodusid varustada ühistoitlustamise otstarbel lisatoiduainetega „Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhendis“ 30. sept. 1942. aastast ettenähtud kogustes ja korras[1]).

Lastekodud, mille juures on isetootvad majapidamised.

Nendele lastele, kes asuvad lastekodudes, mille juurde kuuluvad isetootvad majapidamised, ei tule väljastada kaarte ega lisatoiduainete hankimiseks ostulube nendele ainetele, mida abimajapidamine toodab. Nendes lastekodudes viibivad lapsed tuleb arvata talundipere hulka, näidata nende arv talundi põhiraamatu II pea-

[1]) Lastekodude jt. kinniste asutiste varustamist lisatoiduainetega vt. käesoleva osa ptk. 12.

tükis ja abimajapidamise kohuslikud müüginormid toitlustamiseks tarvitatavate ainete koguste võrra madalamad määrata.

Erandina neile lastekodudele, mille abimajapidamisest saadavad toiduained ei kata omatarvitust, määrab vastav linnapea või maavanem, igale lastekodule eraldi, lastekodu poolt esitatud põllumajandussaaduste tagavara aruande ja toitlustamisel olevate hoolealuste arvu alusel ained ja ainete hulgad, mille peale lastekodul on õigus ostulube nõutada.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 14. oktoobrist 1942 linnapeadele ja maavanematele ning Sotsiaalkindlustuse ja -hoolduse Valitsusele.

Vanade- ja lastekodude varustamine.

Selgituseks m/ringkirjadele 24. 09. 42. a., nr. 1070-III, ja 2. 10. 42. a., nr. 1070-III, mis käsitlevad laste- ja vanadekodudes viibijate toiduainetega varustamist, teatame järgmist:

Nendele hoolealustele, kes viibivad laste- ja vanadekodudes, mille juurde kuuluvad isetootvad majapidamised, tuleb arvestada elatustarbeainetenormid sama suured kui talundipere liikmeil. Kui isetootev abimajapidamine ei kata omatarvitust, tuleb väljastada puuduva osa peale ostuload, seejuures ostulubadega antavate toiduainetekoguste arvutamisel jäävad hoolealuste elatustarbeainetenormid võrdseks tavaliste elatustarbeainetekaartidega antavate normidega.

„Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhend" 30. 09. 42. a. tuleb käsitamisele ainult tavaliste tsiviilelanike normide rakendamise korral (s. o. kaartide ja ostulubade väljastamise korral). Nimetatud juhendi § 2 lõikes A toodud lisanormide järgi varustatakse lastekodusid ja sama § lõike B järgi vanadekodusid. Maal asuvaile laste- ja vanadekodudele võib võimaluse piires ostulube lisatoiduainete peale väljastada rohkem kui ühe nädala toiduainete kogustes ette.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

6. Politsei ja Omakaitseteenistujate elatustarbeainete lisakaardid.

Väljavõte E. O. Sisedirektooriumi Politsei ja Omakaitse Valitsuse kirjast nr. 591 — 9. juunist 1942 Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse juhatajale.

Eesti Omavalitsuse koosoleku otsuse 18. märtsist 1942. a. (protokoll nr. 9, punkt VI) põhjal on Politsei ja Omakaitse Valitsuses ja temale alluvates asutistes teenistujad õigustatud saama „A" toidukaarte järgmiselt:[1])

1) välispolitseis — politseikordnikud ja kõrgemad välispolitsei teenistujad,
2) kriminaalpolitseis — agendid ja kõrgemad politsei teenistujad,
3) poliitilises politseis — agendid ja kõrgemad poliitilise politsei teenistujad,
4) politseikoolides — ohvitseride ja allohvitseride kohtadel teenistujad ning internaatides elunejad õpilased,
5) omakaitses — kasarmeeritud üksused ja ohvitseride ja allohvitseride palgalistel kohtadel teenistujad,
6) Politsei ja omakaitse Valitsuses — ohvitseride ja allohvitseride palgalistel kohtadel teenistujad ja kasarmeeritud meeskonnad,
7) tuletõrjekoolis — internaadis elunejad õpilased.

Politsei ja Omakaitse juhi aset.
kolonelleitnant V. Gutman.
II Osakonna aj. ülem vanemleitnant A. Pääbus.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-II, 12. juunist 1942 linnapeadele, linnavanematele ja maavanematele.

Politsei ja omakaitse teenistujatele toiduainete lisakaardid.

Eesti julgeolekupolitsei ning politsei ja Omakaitse teenistuses seisvaist isikuist see osa, kes on õigustatud saama toidulisanorme, saab kaardid järgmiselt:

---

[1]) Eesti Omavalitsuse otsusega 18. III 1942 (protokoll nr. 9, p. VI) on määratud ka toiduainete ratsioonid, mis kuuluvad „A" toiduainetekaartide alusel väljaandmisele. Tegelikult on tulnud mõningate ainete puuduse tõttu eeltähendatud otsusega määratud ainete koguseid muuta ja asendada teiste ainetega, määrates kokkuleppel Kindralkomissariaadiga iga töitlusperioodi algul kindlaks, mis aineid ja missugustes kogustes „A" toiduainetekaartide alusel vastaval töitlusperioodil saab müüa eeltähendatud E. O. otsuse täitmiseks.

Ka on ametlikult laiendatud „A" toiduainete lisakaarte saama õigustatud teenistujate liike, näit. vangivalve personaalile jt. Üksikasjalised teated selle kohta on omavalitsustele antud.

a) tavalised kaardid tavalises korras;
b) lisaks tavalistele kaartidele saab lisanormideks õigustatud linna- või vallavalitsusest ühe lisakaardi (sellel lisakaardil on kõik lisaained).

Lisakaartide saamiseks esitatakse linna- või vallavalitsusele politsei-, Omakaitse ja Eesti julgeolekupolitsei poolt nende teenistuses olevate lisakaardiõiguslike nimekirjad. Nimekirju esitatakse igast kõnesolevast asutusest ainult üks, mis on ülelinnaline või ülevallaline koondnimekiri. Nimekirjas ei anta lisakaardiõiguslike kohta muid andmeid peale perekonna- ja eesnime.

Linna- või vallavalitsus annab nimekirja esitanud asutusele välja täpselt niipalju lisakaarte, kuimitu isikut oli nimekirjas. Kaardi südamiku täidab kaartide vastuvõtja asutus.

Lisakaardi õiguse kaotamisel vastavalt ametikohalt lahkumise tõttu saadetakse kaart kohalikule omavalitsusele tagasi.

Uute lisakaardisaajate tekkimisel toimub lisakaartide väljaandmine linna- või vallavalitsuse poolt neile esitatavate täiendavate nimestike alusel.

Rindelt puhkusele tulnud eesti vabatahtlike kohta jääb kehtima meie 3. VI 42. ringkirja p. 11 märgitud kord.

Lisakaardid saadetakse Teile lähemail päevil.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.
Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-II, 17. juunist 1942 linnapeadele, linnavanematele ja maavanematele.

3. Politsei ja omakaitse lisakaartide väljaandmine võib toimuda ka ilma, et nõutaks lisakaardiõiguslike nimekirju. Piisab, kui esitatakse kirjalik nõudmine, milles on märgitud lisakaardiõiguslike arv.

Ei ole tarvis enam tingimata nõuda, et politsei ja omakaitse lisakaartide järgi saab toiduaineid osta ainuüksi teatavaist, eriti selleks otstarbeks määratud kauplustest, vaid on soovitav, et niisama nagu rasketöölise lisakaardi järgi võib ennast alaliseks ostjaks registreerida igas kaupluses, seda lubataks ka politsei ja omakaitse lisakaartide puhul.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.
Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Väljavõte E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III, 26. novembrist 1942 linnapeadele ja maa- ning vallavanematele.

Tuletõrjujad.

5. Kutselised tuletõrjujad linnades on õigustatud saama politsei lisanormid politsei ja omakaitse lisakaartide A alusel. Lisakaardid tuleb välja anda nimestike esitamisel.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja aset. T. Ennok.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 1070-III/KS, 20. jaanuarist 1943 linnapeadele, maa- ja vallavanematele ning varustuskeskustele.

5. Tubakakaardi on õigustatud saama vabatahtlikult Saksa sõjaväes teeninud mehed ka siis, kui nad on alla 20-aastased.

Sõjaväekaardid.

6. Üks osa Omakaitse teenistujaid, kes senini said elatustarbeainete põhikaardi ja lisakaardi A, on nüüd saanud sõjaväekaardid (saksa keeles „Lebensmittelkarte für Selbstverpfleger. Gültig im Ostland".) Nende kaartide kupongid on viiekeelsed ja igal kupongil on Saksa riigikulli kujutis.

Säärase kaardi omanik ei ole õigustatud saama ühtki Eesti elatustarbeainetekaarti, ka suhkru- ja tubakakaarti mitte.

Sõjaväekaardi väljaandmisel tehakse Omakaitse organite poolt kaardisaaja osturaamatusse vastav sissekanne.

Neile Omakaitse teenistujaile, kes on saanud sõjaväekaardid, Omakaitse ei nõua omavalitsustelt enam välja lisakaarte „A".

Sellele osale Omakaitse teenistujaist, kes endiselt on õigustatud saama Eesti elatustarbeainete põhikaardid ja lisakaardid „A", nõutakse lisakaardid „A" nimestiku alusel nagu senigi. Omakaitse poolt esitatavate nimestike alusel lisakaarte „A" välja andes tuleb lisakaartidelt ära lõigata leivakupongid ja need kehtetuks teha, kuna Eesti kaartidega Omakaitse teenistujad ei ole õigustatud saama leiva lisaratsiooni.

Teistele selleks õigustatud asutustele lisakaarte „A" välja andes ei tule ühtki kupongi kehtetuks teha ega ära lõigata.

Sõjaväe kauplused.

7. Keskustes, kus on olemas sõjaväekauplused, tuleb sõjaväekaardi omanikul oma ostud teha sõjaväekauplustest. Tavalised kauplused neis keskustes ei ole õigustatud nende kaartide kuponge vastu võtma.

Keskustes, kus ei ole sõjaväekauplusi, tuleb kohalikul omavalitsusel määrata sobivalt väike arv kauplusi, kellel lubatakse sõjaväekaartide kuponge vastu võtta.

Neile kauplustele tuleb teha teatavaks, et kui sõjaväekaardi südamiku parempoolses ülemises nurgas olevale osale „7 Tage“ on löödud tempel „Lebensmittelkarten Ausgabestelle jne., jne...“, siis südamiku selle osa kui kupongi vastu tuleb müüa kaks karpi paberosse. Kupongi „A“ vastu, kui see kannab äsjanimetatud templit, tuleb müüa $^1/_4$ liitrit viina. Munakupong on kehtiv, kui see on samal viisil tembeldatud. Teised sõjaväekaardikupongid on kehtivad ilma templita.

Leivakupongid sõjaväekaartidel on R-tähega või ilma samas tähenduses nagu Eesti elatustarbeainetekaartidelgi.

Sõjaväekupongid tuleb kohalikule omavalitsusele esitada punase joonega aruannetega, millele vastavalt välja kirjutatakse ka punase joonega hulgiostuload.

13. Kindralkomissariaadi poolt on tehtud korraldus, et rindelt puhkusele tulnud eestlased, kes kuuluvad Saksa sõjaväe koosseisu, saavad puhkusajaks Saksa sõjaväe kaardid. Kaartide saamiseks tuleb puhkusele tulnuil pöörduda lähema piirkonnakomissariaadi, Ortskommandantur'i või Standortskommandantur'i poole.

Puhkusel viibivad sõdurid — eestlased.

Sõjaväekaardi saaja ei ole õigustatud saama ühtki Eesti kaarti (ka tubakakaarti mitte).

20. Omakaitse kasarmeeritud üksustele ei tule omavalitsustel enam ostulube välja anda.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

7. Põllumajanduslike ja maatüübiliste kodumajanduskoolide õpilaste varustamine toiduainetega.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 16. oktoobrist 1942 maavanematele ja Majandus- ja Rahandusdirekt. Põllumajandusliku Kutsehariduse Osakonnale.

Kodumajanduskoolide õpilaste toitlustamine.

Käesolevaga teatame, et põllumajanduslikes ja maatüübilistes kodumajanduslikes koolides õppivate õpilaste toiduainetega varuskodumajanduslikes koolides õppivate õpilaste toiduainetega varustamine on korraldatud alljärgnevalt:

1. Põllumajanduslike ja maatüübiliste kodumajanduslike koolide õpilastel, kes enne kooli astumist said ülalpidamise isetootvast majapidamisest, tuleb kooli internaadis viibimise ajal ülalpidamiseks vajalikke toiduaineid muretseda samast majapidamisest, kust ta

enne kooli astumist sai ülalpidamise, vastavalt koolijuhataja poolt teatavakstehtud kogustes.

2. Põllumajanduslike ja maatüübiliste kodumajanduslike koolide õpilased, kes enne kooli astumist ei saanud ülalpidamist isetootvast majapidamisest, toitlustatakse neile juba väljaantud elatustarbeainetekaartide alusel. Selleks tuleb kooliõpilastele väljastatud kaardid koondada koolijuhataja kätte, kes neid kasutab õpilaste toitlustamiseks aja vältel, kui kaardiomanik viibib internaadis.

Üksikutel erandjuhtudel, kui isetootvast majapidamisest tulnud õpilasel puudub igasugune võimalus kas liiga suure kauguse või ühendusteede puudumise tõttu enda ülalpidamiseks vajalikke elatustarbeaineid hankida sellest isetootvast majapidamisest, kust ta seni ülalpidamist sai, võib kohalik omavalitsusasutus, koolijuhataja sellekohase tõendi alusel, väljastada elatustarbeainetekaardid õpilase koolisviibimise ajaks.

3. Internaadis viibivate õpilaste ühistoitlustamiseks on võimalik anda lisatoiduaineid juurde vastavalt „Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhendi" § 2 p. B all ettenähtud normide ulatuses.

Käesoleva kirja sisu palume teatavaks teha Teile alluvatele vallavanematele, kelle halduspiires asuvad põllumajanduslikud ja maatüübilised kodumajanduslikud koolid.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja E. Nõmmik.

8. Õppeülesandeks lubatud toiduained.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 10. oktoobrist 1942 linnapeadele, maavanematele, Haridusdirektooriumi Haridusosakonnale ja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Põllumajandusliku Kutsehariduse Osakonnale.

Õppeülesanneteks vajalised toiduained kodumajanduskoolidele.

Käesolevaga teatame, et arvates 12. oktoobrist 1942. a. tuleb kõikidele Haridusdirektooriumile alluvatele maa- ja linnatüübilistele kodumajanduskoolidele, kus toimub toitlustusõpetus, anda õppeülesandeks tarvisminevate toiduainetele ostulube järgmistes toiduainete kogustes:

1. või	10 g	10. soola	2 g
2. rasvainet	10 g	11. rukkijahu	20 g
3. liha, siseelundid	25 g	12. sepikujahu	20 g
4. kala	75 g	13. nisupüüli	20 g
5. mune	1/4 t.	14. kartulijahu	3 g
6. piima	1/4 l.	15. kuivtoitainet	80 g
7. juustu, kohupiima	25 g	16. aedvilja	500 g
8. pärmi	0,25 g	17. kartuleid	500 g
9. suhkrut	20 g		

Ülalnimetatud kogused on toodud iga õpilase kohta üheks õppekorraks.

Õpetuse parimaks läbiviimiseks tuleb toiduained välja anda ühe kuu kogustena ette, välja arvatud kartulid ja aedvili, millede kohta tuleb anda ostuload terve õppeaasta kesteks.

Õppeotstarbel toiduainete saamiseks tuleb vastaval koolijuhatajal esitada ostulube väljastavale asutusele avaldus, kus peab olema tähendatud toitlustusõpetusest osavõtjate õpilaste arv, õppekordade arv ning vastavalt sellele arvutatult nõutavad toiduainete kogused.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 20. novembrist 1942 linnapeadele, maavanematele ja Haridusdirektooriumi Haridusosakonnale.

Lisatoiduaineid õppeotstarbeks gümnaasiumidele.

Täiendavalt meie ringkirjale 10. okt. 1942. a., nr. 1070-III teatame, et arvates 23. nov. 1942. a. on lubatud anda lisatoiduaineid õppeotstarbeks ka gümnaasiumide kodundustundideks samas ulatuses ja samadel alustel, nagu seda on lubatud m/ülalnimetatud ringkirjaga maa- ja linnatüübilistele kodumajanduskoolidele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

9. Meremeeste varustamine toiduainetega.

Eesti merelaevadel teenivate meremeeste toiduainetega varustamise juhend.

Eestis toidukaartide sisseseadmise määruse § 3 alusel (Ametlik Teataja 1941, 8, 42) panen kehtima alljärgneva juhendi merelaevadel teenivate meremeeste toiduainetega varustamiseks:

§ 1.

Käesolev juhend hõlmab ainult Eesti merelaevadel teenivate meremeeste toiduainetega varustamist.

Merelaevadeks käesoleva juhendi mõttes loetakse neid meresõidukeid, mis on Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Laevandusosakonna poolt merelaevadeks tunnustatud.

§ 2.

Merelaevadel teenivaid merimehi varustatakse toiduainetega sellele juhendile juurdelisatud nädala-toiduainetetabeli alusel.

§ 3.

Peale munsterdamist tuleb munsterdamisasutuse poolt meremeeste käes olevad elatustarbeainetekaardid ära võtta ja need saata kohaliku omavalitsuse korraldusse.

Mahamunsterdatud meremeestele väljastab kohalik omavalitsus elatustarbeainetekaardid meremehe teenistuskirjas tehtud mahamunsterdamise märkuse põhjal.

§ 4.

Toiduainete nõutamine.

Laeva meeskonnale toiduainete nõudmine toimub laeva varustusraamatu alusel. Varustusraamat väljastatakse laevajuhile tema sellekohase avalduse põhjal munsterdamisasutuse poolt. Munsterdamisasutus kontrollib ja kinnitab varustusraamatu esimesel lehel olevad andmed (laevaklass, nimi, suurus, kodusadam, laeva omaniku nimi, meeskonnaliikmete arv jne.) ja teeb varustusraamatu väljastamise kohta munsterrolli vastava sissekande.

Varustusraamatu kirjastamiseõigus on Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Laevandusosakonnal.

§ 5.

Toiduainete väljaandmine.

Toiduaineid väljastab sadama laevadevarustaja varustusraamatu nõudelehtede esitamisel.

Enne toiduainete väljastamist kontrollib kohalik omavalitsus nõudelehtedega nõutud toiduainetekoguste arvestuse õigsust ja kinnitab nõudmised asutuse pitseriga. Laevadevarustaja võib ainult kontrollitud ja pitserijäljendiga varustatud nõudelehti vastu võtta.

Sadamates, kus laevadevarustajad puuduvad, väljastab nõudelehtede alusel ostulube kohalik omavalitsus.

Nõudelehtede ärakirjad jäävad varustusraamatusse.

§ 6.

Laevadevarustajate poolt saadetakse rahuldatud nõudelehed edasi kohalikule omavalitsusele, kes nende alusel väljastab laevadevarustajatele ladude täiendamiseks hulgiostulube.

§ 7.

Kui laev jääb talvekorterisse või mõnel muul põhjusel lõpeb laeval töö ning personaal vallandatakse, siis teeb munsterdamisasutus sellekohase märkuse varustusraamatusse, samuti laeva uuesti tegevusse rakendamisel varustatakse varustusraamat munsterdamisasutise poolt vastava märkusega.

§ 8.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusel on õigus käesoleva juhendi rakendamiseks anda juhtnööre.

§ 9.

Järelevalve. Järelevalve teostamine käesoleva juhendi eeskirjade täitmise üle kuulub Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele ja Laevandusosakonnale.

§ 10.

Käesolev juhend kuulub rakendamisele 12. oktoobrist 1942. a.

Tallinnas, 10. oktoobril 1942. a.

Majandus- ja Rahandusdirektor A. Wendt.

Nädala-toidutabel merelaevadel teenivate meremeeste toitlustamiseks.

Jrk. nr.	Toiduaine nimetus	Kogus isiku kohta nädalas	Märkused
1	Leivajahu	2250 g	350 g jahu = 500 g leiba
	või leiba	3200 „	
2	Värsket liha	715 „	
	või konserve	715 „	
3	Kaunvilja asemel kuivtoitaineid	425 „	
4	Värsket aedvilja	2550 „	
	või kuivatatud aedvilja	250 „	
	või soolatud aedvilja .	850 „	
5	Kartuleid	6000 „	
	või kuivatatud kartuleid	500 „	
6	Võid	320 „[1]	[1])Sellest võid ülimalt selles koguses, mida antakse toiduainete väljajagamisel toitlustatavale kätte
	või sularasva	320 „[1]	
	või margariini	320 „[1]	
7	Marmelaadi	150 „	
8	Lahtilõiked:		
	liha või vorst	100 „	
	juustu	50 „	
	mune	2 tk.	
9	Viljakohvi	150 g	
10	Piima (kondens.)	180 „	
11	Suhkrut	85 „	
12	Kuivatatud puuvilja . .	210 „	
13	Vürtse, sinepit, äädikat, pipart ja soola . . .		Vajaduse ja võimaluse piires
	Ühistoitlustamise otstarbel köögile.		
1	Rasva	140 g	
	või pekki	140 „	
2	Sularasva	170 „	Nendest kuni $^1/_3$ koguses loomarasva
	või margariini	170 „	
3	Suhkrut	125 „	
4	Kuivtoitaineid (kaasa arvatud riis)	300 „	
5	Vürts		Köögitarvituse ja võimaluse piires

Märkus: Kui ei ole võimalik isikutele nimetatud toiduaineid ajutiselt või kestvalt välja anda, võib neid teiste samaväärtuslikkudega asendada.

Tubaka, paberosside, viina ja muude maitseainete ning jookide varustamine toimub Kindralkomissari korraldusel vastavalt kohalikkudele oludele.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 22. oktoobrist 1942 Palmse, Kõnnu, Riguldi, Aruküla, Karuse, Tõstamaa, Kihnu, Kihelkonna, Torgu, Leisi, Uuemõisa, Muhu, Pühalepa, Käina, Kõrgesaare ja Vormsi vallavanematele ja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Laevandusosakonnale.

Eesti merelaevadel teenivate meremeeste toiduainetega varustamise juhendi 10. 10. 42. a. nädala-toidutabeli muudatuseks teatame, et alates 12. 10. 42. a. toimub meremeeste varustamine paberossidega laevadevarustajate või nende puudumisel kohaliku omavalitsuse poolt vastavalt ülalnimetatud juhendis toodud toiduainetega varustamise eeskirjadele. Paberosside norm on 250 tk. isiku kohta kuus.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

10. Vahialuste varustamine toiduainetega.

Vahialuste ühistoitlustamise otstarbel toiduainetega varustamise juhend.

Eestis toidukaartide sisseseadmise määruse § 3 (Ametlik Teataja 1941, 8, 42) alusel panen kehtima kokkuleppel Kindralkomissariga, Kohtudirektoriga ja Eesti Julgeolekupolitsei Juhiga, alljärgneva juhendi toiduainetega varustamiseks.

§ 1.

Ühistoitlustamise otstarbel on lubatud varustada Vangimajade Valitsusele ja Eesti Julgeolekupolitsei Töö- ja Kasvatuslaagritele (TKL) alluvaid kinnipidamisasutusi toiduainetega allpool tähendatud normide alusel nädalas iga vahialuse kohta:

Vahialuste toiduainete normid.

rukkijahu	100 g
leib	2 100 g
liha	250 g
liha asemel kala	750 g
rasvained (ka võl)	150 g
kuivtoiduained	150 g
suhkur	35 g
soolakala	700 g

kartulid . . . . . 4.500 g
aedvili . . . . . 1.000 g
sool . . . . . 175 g
viljakohvi . . . . . 80 g

Lisatoiduained raskele tööle rakendatud vahialustele.

Lisaks ülalnimetatud toiduainetele antakse lisatoiduaineid ergutuslisanormina raskele füüsilisele tööle rakendatud vahialustele erinimekirja alusel, mis koostatakse töödejuhataja poolt ja kinnitatakse kinnipidamisasutuse juhataja poolt.

Ergutuslisanormina rasketöötegijatele antakse nädalas iga vahialuse kohta 1.200 g leiba, 80 g rasvaineid ja 250 g liha.

Peale tavaliste normide antakse veel kinnipidamisasutuse arsti ettekirjutusel lisanormidena haigetele vahialustele iga vahialuse kohta nädalas toiduaineid järgmiselt:

kuivtoiduaineid kuni . . . . . 200 g
suhkrut kuni . . . . . 100 g

Arsti ettekirjutuse alusel koostatakse toitlustaja ametniku poolt haigete toitlustamisleht ja kinnitatakse kinnipidamisasutuse juhataja poolt.

Märkusi: 1. Vahialuste toitlustamise juures tuleb võimaluse kordadel hoiduda kõrgema kvaliteedilise liha tarvitamisest ning anda saadavuse kordadel madalama kvaliteedilist liha ning lihapudemeid.
2. Kui liha pole võimalik saada, antakse liha asemel kala.
3. Suhkrut ja aedvilja antakse ainult siis, kui turuolukord seda võimaldab.

§ 2.

Toidutabel.

Vangimajade Valitsuse ja TKL poolt koostatakse ühtlased toidutabelid § 1 toodud normide alusel ning nimetatud toidutabelid saadetakse kõikidele neile alluvatele kinnipidamisasutustele vahialuste toitlustamise korraldamise alustena kätte. Toidutabelis toodud menüü alusel koostatakse iga päeva kohta vastavalt toidule võetud vahialuste arvule „vahialuste toidupäevaleht", mis kinnitatakse kinnipidamisasutuse juhataja poolt.

Vahialuste toidupäevalehes näidatakse eraldi ergutuslisanormi ja haigete lisanormi saajate vahialuste arv. Vahialuste toidupäevaleht on toiduainete äratarvitamist tõendav dokument.

§ 3.

Käesoleva juhendi korras varustatakse kinnipidamisasutusi toiduainetega linna- või maavalitsuste poolt vastavalt Majandus- ja Rahandusdirektooriumi ringkirjale 4.08. 42. a. nr. 1070.-III.

§ 4.

Varustamise kord.

Toitlusnädala peale toiduainete nõudmine koostatakse kinnipidamisasutuse toitlustaja või majandusala juhataja poolt käesolevas juhendis ettenähtud normide alusel. Kuna ei ole võimalik ette kindlaks määrata eelolevaks nädalaks toidule võetavate vahialuste kindlat arvu, siis tuleb see kalkuleerida eelmisel nädalal toidul olnud vahialuste arvu alusel. Toiduainete nõudmises linna- või maavalitsusele tuleb eraldi näidata, kui palju vajatakse toiduaineid hariliku normi, ergutuslisanormi ja haigete lisanormi alusel. Samuti tuleb eraldi ära märkida, kui palju vahialuseid on arvestatud ühe või teise normi väljanõutamise alusena.

§ 5.

Toiduainete nõudmised linna- või maavalitsustele tuleb esitada salajase kirjavahetuse korras, kuna vahialuste arv on salajane. Toiduainete nõutamise avaldused tulevad kinnipidamisasutustes registreerida, samuti ka ostuload enne nende järgi varustuskeskustest toiduainete nõutamist. Juhul, kui ostuloa vastu ei ole toiduaineid saadud, tuleb sellest ostuloa väljaandjale asutusele teatada, ostuluba paigutada kausta ja registrisse sellekohane märkus sisse kanda.

Kinnipidamisasutuse majandusjuhataja või toitlusala ametniku ülesandeks on pidevalt kontrollida, kas toiduainete nõutamiseks esitatud avalduste peale on ostuload saadud ja kas väljaantud ostulubade alusel muretsetud toiduained on arvele võetud.

§ 6.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ametnikel kui ka ostulubade väljaandja asutuse ametnikel linnapea või maavanema volitusel, on õigus kontrollida kinnipidamisasutustes vahialuste toitlustamisalasse puutuvaid raamatuid ja dokumente. Samuti on Turukorraldusvalitsusel ning linna- ja maavalitsustel õigus nõuda salajases korras kinnipidamisasutustelt toiduainete tarvitamise kohta vajaliseks peetud andmeid.

§ 7.

Käesolev juhend kuulub rakendamisele 12. okt. 1942. a.

Tallinnas, 28. septembril 1942. a.

Majandus- ja Rahandusdirektor Dr. A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 6. oktoobrist 1942 linnapeadele, maavanematele, Vangimajade Valitsusele ja Eesti Julgeolekupolitsei politsei Töö- ja Kasvatuslaagritele.

Täienduseks meie kirjale 3. okt. 1942. a., nr. 1070-III, millega Teile saadeti „Vahialuste ühistoitlustamise otstarbel toiduainetega varustamise juhend, teatame, et nimetatud juhendis nimetatud toiduainetest ei tule Teie poolt kinnipidamisasutustele välja anda ostuluba kartulitele ja aedviljale, sest kartulitega ja aedviljaga varustab otseselt kinnipidamisasutusi Turukorraldusvalitsus.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Van. inspektor H. Mira.

11. Tsiviilsektoris töötavate sõjavangide varustamine toiduainetega.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 2. oktoobrist 1942, täiendusega 3. veebruarist 1943, linnapeadele ja maavanematele.

Käsitleb: Muudatusi eramajapidamistesse töödele määratud sõjavangide toitlustamisel.

1) Eramajapidamistesse, välja arvatud isetootvad majapidamised, töödele määratud sõjavangidele, kui neid toiduainetega ei varustata vangilaagrite poolt, tuleb arvates 12. oktoobrist 1942 toiduaineid välja anda iga sõjavangi kohta nädalas järgmiselt:

leiba	2.600 g
liha	250 g
rasva	130 g
kartuleid	7.000 g
kuivtoiduaineid	150 g
suhkrut	110 g
taimeteed	14 g
värsket aedvilja	1.125 g
soola	175 g

vürtse tarviduse ja tagavarade järgi.

500 g leiva asemel võib suppide valmistamiseks anda 360 g rukkijahu.

Kui sõjavangid teevad rasket või ülirasket tööd, siis tuleb nende toitlustamiseks väljastada lisaks ülaltoodud normidele järgmised lisakogused iga sõjavangi kohta nädalas:

leiba . . . . . 800 g
liha ja lihasaadusi . . . . . 150 g
rasva . . . . . 70 g [1])

2) ülalnimetatud toiduainete kohta väljastatakse nädalate kaupa ostuload nende omavalitsusasutuste poolt, kelle piires sõjavangid on tööle rakendatud.
Ostulubade väljaandmisel tuleb omavalitsusasutustel nõuda tõend töödele rakendatud sõjavangide arvu, töö kestuse ning selle kohta, et nimetatud sõjavange vangilaagri poolt toiduainetega ei varustata.

3) Sõjatähtsuslikku käitisse töölerakendatud sõjavange on võimalik toitlustada ka sõjaväe poolt. Selles suhtes tuleb sõjatähtsuslikel käitistel ühendusse astuda vangilaagritega. Kui mõne käitise juures sõjavangide toitlustamine juba vangi. laagrite poolt toimub, peaks see edasi kestma endises korras.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

12. Avalikkude ja kinniste toitlustamisettevõtete varustamine toiduainetega.

Teadaanne
avalikkude ja kinniste toitlustamissttevõtete registreerimise kohta.

Toitlustamisettevõtete registreerimine.

1. Kõik avalikud toitlustamisettevõtted, nagu restoranid, söögiklad, kohvikud, einelauad, baarid ja ERÜ rahvaköögid ning kinniste asutuste nagu õppeasutuste, ametiasutuste, tööstuste ja ettevõtete juures asuvad sööklad ning samuti kinnised asutused, kus toimub kohapealne toitlustamine, nagu internaadid, vanadekodud, lastekodud, lastesõimed, lasteaiad, lastesuvikodud ja lastemängumurud ja muud toitlustamisettevõtted on kohustatud end registreerima oma asukohale vastavas linna- või maavalitsuses.

Restoranid, sööklad, kohvikud, einelauad ja baarid, kes on end juba varem registreerinud vastavalt Majandus- ja Rahandusdirektori 24. III 42. a. otsuse kohaselt, ei vaja enam teistkordset regist-

[1]) Punkt 1 ratsioonid võetud 3. II 1943 muudatuse kohaselt.

reerimist, vaid neil tuleb lisaks ainult teatada kas suusõnal või kirjalikult toitlustatavate isikute arv.

2. Registreerimisel tähendatakse toitlustamisettevõtte nimetus, avalikkude toitlustamisettevõtete juures toitlustatavate isikute keskmine arv, kinniste asutuste juures aga kindel arv.

3. Registreerimine tuleb viia läbi hiljemalt 5. septembriks 1942. a.

4. Toiduainete ostmiseks lubade andmine avalikele ja kinnistele toitlustamisettevõtteile toimub edaspidi linna- ja maavalitsuste kaudu ja ainult neile ettevõtteile, kes on p. 1 ja 2 kohaselt registreeritud.

5. Linna- ja maavalitsustel on õigus nõuda toitlustamisettevõtteilt toiduainete tarvitamise kohta nende poolt tarvilikuks peetud andmeid.

6. P. 1 nimetatud toitlustamisettevõtteid on kohustatud ettevõtte likvideerimise korral, samuti kõikidest muudatustest, mis esinevad toitlustatavate isikute arvu, ettevõtte asukoha jne. suhtes, viivitamata teatama kohalikule linna- või maavalitsusele.

Tallinnas, 18. augustil 1942. a.

Majandus- ja Rahandusdirektor Dr. A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III/LK, 5. jaanuarist 1943 linnapeadele ja maavanematele.

Alates 11. jaan. 1943. a. tuleb avalikes toitlustamisettevõtetes toitlusnädal jagada järgmiselt:

lihapäevadeks — kesknädal, neljapäev, laupäev ja pühapäev
lihavabadeks päevadeks — teisipäev ja reede
katlatoidupäevaks — esmaspäev

Vastavalt sellele tuleb söögikaart üksikute toitude kaupa järgmiselt koostada:

A. Lihapäevadel:

a) 1 supp
b) üks aed- või juurviljatoit
c) 1 lihatoit — 100-g lihakupongi vastu
d) 1 kalatoit — 50-g lihakupongi vastu

B. Lihavabadel päevadel:

a) 1 supp
b) 1 aed- või juurviljatoit

c) 1 kalatoit — 50-g lihakupongi vastu, kala puudumisel tuleb see asendada kuivtoiduainetest toiduga — 50-g kuivtoiduainete-kupongi vastu

C. Katlatoidupäevadel:

a) 1 supp
b) 1 aed- või juurviljatoit
c) 1 katlatoit — 50-g lihakupongi ja vajaduse korral või- ning kuivtoitainete-kupongide vastu.

Söögikaartide koostamisel tuleb ülaltoodud toitude järjekorrast kinni pidada.

Katlatoit valmistatakse väliköögi põhimõttel. Esijoones tuleb arvesse lihtne ühepajatoit või lihtne taldrikutoit.

Võikuponge võib toiduvalmistamiseks külastajatelt nõutada alljärgnevas koguses:

1) lihatoitudelt — 10 g, välja arvatud p. 2 all toodud erand
2) pannil praetud toitudelt (paneeritud klopsid, kalafileed, munaroad jne.) — 20 g, erandina saksa biifsteegilt ja praeklopsilt — 10 g
3) soojadelt kalatoitudelt — kuni 10 g
4) kalaraguudelt ja gulaššidelt — 10 g
5) aedvilja-, taigna-, ja katlatoitudelt — kuni 10 g
6) aedvilja- ja taignatoitudelt kui kõrvaltoitudelt ja salateilt — kuni 10 g
7) eeltoitudelt — 10 g
8) praekartulitelt — 10 g
9) linnulihalt — 10 g, hane- ja pardiliha ilma võikupongita.

Käesolev korraldus tuleb viivitamata teatavaks teha Teie halduspiires asuvatele avalikele toitlustamisettevõtetele, samuti tuleb linna- ja maavalitsustel ülaltoodud eeskirjade täitmise kohta pidevat kontrolli pidada.

Turukorraldusvalitsuse juhataja eest N. Viilup.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III/LK, 10. veebruarist 1943 linnapeadele.

Käesolevaga teatame, et vabamüügiks suletud elatustarbeainetest, mida ei saa söökla kupongidega katta, on kehvikutele lubatud väljastada alljärgnevaid aineid kohvikutes peetavate kohvi- ja teeklaaside müügiarvestuse alusel:

1. Viljakohvi — kuni 5 g iga müüdud klaasi kohvi kohta.
2. Taimeteed — kuni ½ g iga müüdud klaasi tee kohta.
3. Kooritud piima — kuni $^1/_{16}$ ltr. iga müüdud klaasi kohvi kohta.
4. Kohupiima — kuni 5 g iga müüdud klaasi kohvi või tee kohta.

Nimetatud aineid võib ainult siis väljastada, kui kohapealsed tagavarad ja toitlusolud seda võimaldavad.

Teisi vabamüügiks suletud elatustarbeaineid, mida ei ole võimalik sööklakupongidega katta, on kohvikutele keelatud väljastada.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Weldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhend

Lisatoiduained kinnistele toitlustamisettevõtetele.

Eestis toidukaartide sisseseadmise määruse § 3 alusel (Ametlik Teataja 1941, 8, 42) panen kehtima alljärgneva juhendi kinniste toitlustamisettevõtete varustamiseks lisatoiduainetega:

§ 1.

Kinnisteks toitlustamisettevõteteks käesoleva juhendi mõttes loetakse neid kohalike linna- või maavalitsuste juures registreeritud toitlustamisettevõtteid, mis asuvad asutuste või ettevõtete juures ja on määratud ainult asutuse või ettevõtte koosseisu kuuluvate isikute toitlustamiseks (lasteaiad, lastepäevakodud, lastesõimed, õpilasinternaadid, õppeasutused, ametiasutused, tööstused, ettevõtted jne.).

Käesoleva juhendi eeskirjad ei laiene nendele kinnistele toitlustamisettevõtetele, millede varustamine on korraldatud eri juhenditega teisiti.

§ 2.

Ühistoitlustamise otstarbel on lubatud varustada kinnisi toitlustamisettevõtteid allpool tähendatud lisanormidega isiku kohta nädalas.

Lasteasutuste lisanormid.

A. Lastesõimi, lasteaedu, lastepäevakodusid ja lastekodusid:

1. Kuivtoiduaineid:
   a) mannat, või kaerahelbeid . . . 50 g
   b) nisu- või sepikujahu või makarone 100 g

2. Liha	50	g
3. Kala	100	g
4. Võid	50	g
5. Juustu või kohupiima	50	g
6. Kooritud piima	2	ltr
7. Mune	1	tk.
8. Suhkrut	50	g või marmelaadi 100 g
9. Kartulijahu	10	g
10. Viljakohv	10	g
11. Kartuleid	500	g
12. Aedvilja	500	g

B. Teisi kinnisi toitlustamisettevõtteid:

Teiste kinniste toitlustamisettevõtete normid.

1. Kuivtoiduaineid	120	g[1])
2. Liha	90	g
3. Liha asemel kala	270	g
4. Võid	15	g
5. Kartuleid	1100	g
6. Aedvilja	500	g
7. Soola	60	g
8. Vürtse	5	g

Punktis A tähendatud lisanormid on määratud ainult laste toitlustamiseks. Lasteasutuste teenistujate toitlustamiseks tuleb anda toiduaineid lisanormidena lõike B järgi.

§ 3.

Varustamise kord.

Kinniste toitlustamisettevõtete varustamine lisatoiduainetega sünnib ostulubade alusel. Ostuluba väljastatakse selle linna- või vallavalitsuse poolt, mille halduspiirides toitlustamisettevõte asub, ühe nädala toiduainete kogustes ette.

Ostuloa nõutamisel esitavad asutused ja ettevõtted ostulube väljastavale asutusele kirjaliku avalduse. Avalduses peab olema tähendatud ühistoitlustamisest osavõtjate laste, õpilaste või töötajate arv ning sellel vastavalt arvutatult toiduainete kogused § 2 toodud normide alusel.

§ 4.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusel on õigus käesoleva juhendi rakendamiseks anda juhtnööre.

[1]) Ratsioonid on märgitud 14. oktoobril ja 11. novembril 1942 tehtud muudatuste kohaselt.

§ 5.

Järelevalve teostamine käesoleva juhendi täitmise kohta kuulub Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsusele ning linna- ja maavalitsustele nende halduspiires.

§ 6.

Käesolev juhend kuulub rakendamisele 12. oktoobrist 1942. a. Samaaegselt kaotab kehtivuse „Ühistoitlustamise otstarbel lisatoiduainetega varustamise juhend" 17. juunist 1942. a.

Tallinnas, 30. septembril 1942. a.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 5. detsembrist 1942 linnapeadele ja Eesti Rahva Ühisabile.

Ühistoitlustamine koolides.

Meil olevate andmete järgi toimub ainult vähestes koolides õpilaste ühistoitlustamine, mille korraldamist võimaldab „Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhendi" — 30. 09. 42. — alusel antavad lisatoiduained. Juhendi alusel antavad lisanormid võimaldavad ratsionaalse käsitamise juures küllalt toitva supi valmistamist. Soovi korral, kui õpilased nõustuvad elatustarbeainete kupongide loovutamisega, võib kool kvaliteetsemat einet valmistada. Kuna paljudes koolides pole võimalik toitu valmistada kas köögi või keedunõude puudusel, siis nende koolide õpilaste supiga varustamist on ERÜ nõustunud enda peale võtma. Selle läbiviimiseks tuleb pöörduda ERÜ kohaliku ringkonnajuhi poole, et ühiselt lahendada toitlustamisega seoses olevad tehnilised (eriti transpordi-) küsimused. Sööginõude puudusel on soovitav, et iga õpilane endale vajalikud sööginõud kaasa võtaks. Samuti on soovitav, et õpilased supi kõrval söödava leivatüki kodust kaasa võtaksid, sest praegu pole leiba ühistoitlustamisel lisanormina võimalik anda.

Kuna kooliõpilaste varustamine einega praeguste piiratud elatustarbeainetenormide juures erilist tähtsust omab, siis tuleb selle läbiviimisele kõige kiiremas korras asuda.

Turukorraldusvalitsuse juhataja T. Kint.

Toitlustamisosakonna juhataja aset. T. Ennok.

Väljavõte Majandus- ja Rahandusdirektori ringkirjalisest juhendist nr. 1070, 14. okt. 1942 linnapeadele ja maavanematele.

ERÜ toitlustamisettevõtete varustamine toiduainetega.

Eesti Rahva Ühisabi organisatsioonide kinnistele toitlustamisettevõtetele ja samuti ka Eesti Rahva Ühisabi rahvaköökide kaudu toitlustamiseks toiduainete saamine toimub analoogiliselt ülalnimetatud juhendi [1]) eeskirjadele ja juhendis toodud toiduainete kogustes.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

Väljavõte Majandus- ja Rahandusdirektori ringkirjalisest juhendist nr. 1070, 11. novembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

ERÜ supiköögid.

Eesti Rahva Ühisabi hoolealustele luban ERÜ rahvaköökide kaudu supi andmist ka pühapäevadel, s. o. endise 6 päeva asemel 7 päeva nädalas.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

13. Metsatöödest osavõtjate varustamine lisatoiduainetega.

Metsatöödest osavõtjate toiduainetega varustamise juhend.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumile, Metsade Keskvalitsusele, linnapeadele, maavanematele, metsaülematele, vallavanematele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Tööstus-Kaubanduskeskusele, p. k. „Võiekspordile", üh. „Eesti Lihaekspordile" ja Eesti Kalurite Keskusele.

Kes on õigustatud saama metsatööde puhul lisatoiduaineid.

1. Käesoleva juhendi eeskirjade alusel on õigustatud lisatoiduaineid saama need tarbe- ja küttepuude raiumisest, vedamisest, koorimisest, parvetamisest, laadimisest ja ladumisest füüsilise tööga osavõtjad, kellele on väljastatud elatustarbeainetekaardid ja kes on metsatöödel vähemalt kolm päeva pidevalt töötanud.

Lisatoiduaineid käesoleva juhendi korras ei saa need eeltähendatud töödest osavõtjad, kes on juba varustatud raske- või üliraske-tööliste lisakaardiga.

2. Kõik metsatöödele minejad võivad elatustarbeianetekaartide alusel toiduaineid üle nädala normide ulatuses ette osta, — maal sellest kauplusest, kus kaardiomanik on registreeritud, ja linnades erikauplustest. Selleks tuleb kauplusele esitada tõend, millest nähtub metsatöödele asumise aeg. Sellekohaseid tõendeid väljastatakse

[1]) Maj.- ja Rahandusdirektori juhend 30. septembrist 1942.

metsatöödele minejatele kahes eksemplaris kohalikkude linna- ja vallavalitsuste poolt, välja arvatud asutiste ja käitiste poolt metsatöödele lähetatutele, kellele väljastavad tõendid asutised ja käitised.

Kauplused jätavad nimetatud tõendid endale toiduainete etteandmise aluseks ja saadavad need hiljem aruandluse korras koos kupongidega kohalikule linna- või vallavalitsusele.

Lisatoiduainete hulgad.

3. Lisatoiduaineid antakse tegelikult metsatöödel viibimise aja eest, arvates selle sisse ka ametlikud pühad ja pühapäevad.

Lisanormid ühe isiku kohta päevas on:

Leiba	180 g	
Liha	35 g	või kala 105 g
Võid	15 g	

Ülaltoodud lisanormide andmine toimub üks kord nädalas tööl oldud päevade eest ostulubade vorm B alusel. Neid ostulube väljastavad need linna- või vallavalitsused, kelle halduspiires töötatakse, metsaülemate või nende poolt volitatud isikute sellekohaste töötõendite põhjal kuni kahe kuu vältel, arvates töötõendi väljaandmisest. Ostuloal vorm B jäetakse märkimata toiduaineid müüja kaupluse nimetus.

Ostuloa taotleja on kohustatud tõendama elatustarbeainetekaardi omamist kas kehtiva toitlusperioodi elatustarbeainetekaardi või osturaamatu esitamisega luba väljaandvale asutisele. Ühtlasi on ta kohustatud allkirjaga kinnitama, et ta ei oma raske- või üli-rasketöölise lisakaarti.

Lisatoiduaineid võib osta kas maal vastavast kauplusest või linnas erikauplusest.

4. Metsatöödest osavõtjatele väljastatud ostulubade alusel võib lisatoiduaineid osta kas maal vastavast kauplusest või linnas erikauplusest.

5. Paberosside ja viinaga varustamine toimub Metsade Keskvalitsuse korraldusel ning nende poolt antavate eeskirjade alusel.

6. Metsatöödel viibimise tõttu aegunud elatustarbeainetekaartide kupongide järgi on võimalik osta toiduaineid ühe nädala vältel tagantjärele maal sellest kauplusest, kus kaardiomanik on registreeritud, ja linnades erikauplustest. Selleks tuleb kauplustele esitamiseks metsaülemal või tema poolt volitatud isikul väljastada töötõend kahes eksemplaris, millest nähtub, et kupongide kehtivuse ajal oli kaardiomanik metsatöödel. Tõendid jäävad kauplustesse kupongide vastuvõtmise aluseks ja esitatakse hiljem aruandluse korras koos kupongidega valla- või linnavalitsustele.

7. Linna- ja vallavalitsused, viimased maavalitsuste kaudu, annavad metsatöödel töötanutele väljastatud ostulubade kohta aruanded Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele, viimase poolt kehtimapandud üldise aruande vormi 2 järgi.

8. Käesolev juhend kuulub rakendamisele 15. veebruarist 1943. a.

Samaaegselt kaotavad kehtivuse Majandus- ja Rahandusdirektooriumi ringkiri nr. 5 küttekriisi lahendamise aktsiooni asjus 7. 7. 1942 ja Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse juhataja telefonogramm 10. 10. 1942, nr. 1070-III.

Tallinnas, 10. veebruaril 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

14. Pulmade, ristsete ja koosviibimiste puhul lubatud lisatoiduained.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 3. juulist 1942 linnapeadele ja maavanematele, muudatustega 8. oktoobrist 1942.

Lisanormid pulmadeks ja varrudeks.

Käesolevaga teatan, et pulmade ja varrude puhul on lubatud lisanormina ühekordselt välja anda lisa toiduaineid järgmises kogustes:

1. Leiba või jahu	2,4 kg	Alates 12. X. 42. muudatused või ja liha osas:	
2. Kuivtoiduaineid	0,6 „		
3. Võid	1,0 „	0,6 kg	
4. Liha	3,0 „	1,2 „	
5. Suhkrut	1,2 „		
6. Viljakohvi	0,4 „		
7. Juustu	1,0 „		

Lisanormide taotluse kord.

Nimetatud lisanormide saamiseks tuleb linna- või vallavalitsusele esitada perekonnaseisuameti või pastori tõend abielu registreerimise, laulatuse või ristsete kohta.

Tõendi alusel annavad linna- või vallavalitsused välja ostuload, tehes esitatud tõendile märkuse, et ostuluba on välja antud.

Leiva, jahu, või, kuivtoiduainete ja liha peale võib ostulube välja anda ainult neile isikuile, kes on vastava toidukaardiga varustatud. Suhkru, viljakohvi ja juustu peale tuleb ostulube välja anda kõigile.

Linna- või vallavalitsustes sisse seada register, et ei esineks samadele isikutele mitmekordselt lisanormide väljaandmist.

Turukorraldusvalitsuse juhataja eest N. Viilup.

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 28. novembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Koosviibimisteks lubatud lisatoiduained.

Käesolevaga teatame, et on lubatud kohalike linna- või maavalitsuste poolt asutistele, ettevõtetele ja käitistele koosviibimiste korraldamiseks väljastada ostulube lisatoiduainetele järgmistes kogustes iga koosviibimisest osavõtja kohta:

leiba	150 g	
liha või lihasaaduseid . .	100 „	või kala 300 g
võid	25 „	
viljakohvi	10 „	
sahhariini	0,5 g	iga 50 isiku kohta.

Peale ülalnimetatud toiduainete võib võimaluste kordadel, kui tagavarad seda lubavad, väljastada ostulube veel 200 g aed- või juurviljade ja 200 g kartulitele.

Nimetatud lisatoiduaineid võib väljastada igale asutisele, ettevõttele ja käitisele üks kord aastas, seejuures tegemata vahet, mis eesmärgiga koosviibimine korraldatakse (näit. aastapäev, juubel, jõulupuu, tutvumisõhtu jne.).

Ostuloa taotlemise kord.

Lisatoiduainete saamiseks tuleb ostuloa taotlejal esitada vastav kirjalik avaldus sellele linna- või maavalitsusele, kelle halduspiires koosviibimine korraldatakse. Avalduses peab olema tähendatud koosviibimisest osavõtjate arv ja asutise, ettevõtte või käitise juhataja selgesõnaline seletus, et jooksval aastal koosviibimiseks lisatoiduainete saamiseks varem avaldust esitatud ei ole ei samale ega ka mõnele teisele toiduainetele ostulube väljastavale asutisele. Samuti tuleb avalduses kinnitada, et koosviibimisest osavõtjate arv on täpselt üles antud.

Toitlustamisosakonna juhataja eest T. Ennok.

Van. inspektor H. Mira.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 3. detsembrist 1942 linnapeadele, maavanematele ja Eesti Alkoholitsentraalile.

Koosviibimisteks lubatud alkoholsete jookide määrad.

Täiendavalt m/ringkirjale 28. 11. 42., nr. 1070-III teatame, et asutiste, ettevõtete ja käitistele koosviibimiste korraldamiseks on lubatud väljastada ostulube alkoholsetele jookidele järgmistes kogustes iga koosviibimisest osavõtja kohta.

1 pudel õlut

$^1/_8$ ltr. viina.

Asutistele, ettevõtetele ja käitistele alkoholsete jookide andmise alused ja kord on samasugune nagu ülalnimetatud ringkirjas, erandiga, et alkoholseid jooke võib väljastada ainult 18-aastastele ja vanemaile, milline arv eraldi avalduse esitaja poolt avalduses peab olema märgitud. Kuna praegused transpordiolud õlle laialivedamist ei võimalda, siis on õlle andmine lubatud ainult neis linnades, kus õllevabrikud asuvad; selleks tuleb vastaval linnapeal pöörduda otseselt vajaliku kontingendi saamiseks avaldusega Tallinna Kindralkomissari osakonna III/E poole.

Väljaandmise kord.

Viina osas saadab Turukorraldusvalitsus kõigile maavanematele ja maakonnavabade linnade linnapeadele neile määratud 1942. a. kontingendi suuruses Alkoholitsentraali ostuloa. Ostuluba tuleb esitada loal märgitud viinalaole. Maakonnavaba linna linnapea määrab erikaupluse või tarbe korral erikauplused, kust koosviibimiste korraldamiseks viina müüakse. Nimetatud erikauplusele kirjutab linnapea hulgiostuloa (müügitõendite alusel), mille see omakorda esitab Alkoholitsentraali viinalaole, saades sealt hulgiostuloale märgitud koguses viina vastu. Maakonnas asetsevate linnade esialgsed kontingendid määrab kohalik maavanem, teatades sellest vastavatele linnapeadele. Maakonnas asetseva linna linnapea võib maavanema poolt määratud kontingendi ulatuses hulgiostulube (müügitõendite alusel, mitte reservide soetamiseks) tema poolt määratud erikauplusele väljastada, kusjuures erikauplustel tuleb vastavad viinakogused Alkoholitsentraali viinalaost kohale toimetada. Erandlikult tuleb need hulgiostuload enne maavanema poolt kinnitada ja seejärel Alkoholitsentraali viinalaole esitada. Maavanematel tuleks maakonnalinnadele esialgu kontingent tagasihoidlikus suuruses määrata ja hiljem vajaduse korral täiendavalt juurde lubada.

Asutistele, ettevõtetele ja käitistele väljastatakse avalduse põhjal ostuluba vorm B, millele tuleb märkida üles ääre sõna „koosviibimiseks" (uutel vorm B ostulubadel on selleks eri lahter olemas). Kui koosviibimistest võtab osa paaritu arv 18-a. ja vanemaid isikuid, siis tuleb viinakoguse arvu ülespoole ümardada, arvesse võttes, et väiksemad viinapudelid on $^1/_4$ ltr. mahutusega.

Aruandluses näidatakse koosviibimiseks väljastatud ostuload eraldi, kasutades selleks aruande vorm nr. 2 vabu ridu.

Koosviibimisteks antud viina-ostulubade vorm B kohta kehtib nende tagasilaekumise nõue nende kaupluste osas, missugused kauplused on viina saanud hulgiostulubadega. Ostulubade vorm B tagasilaekumisel ei anta välja uut hulgiostuluba.

Toitlustamisosakonna juhataja asetäitja T. Ennok.
Van. inspektor H. Mira.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 28. detsembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Koosviibimistest osavõtjate mõiste piiritelu.

Täiendavalt m/ringkirjadele 28. 11. 42, nr. 1070-III, ja 3. 12. 42, nr. 1070-III teatame, et nimetatud ringkirjade alusel ei ole lubatud lisatoiduainеid ja alkoholseid jooke väljastada organisatsioonidele ja koolidele, välja arvatud nende palgalistele koosseisudele. Koosviibimisest osavõtjate all tuleb mõista asutise, ettevõtte või käitise teenistujate nimekirjas seisvaid isikuid. Ühtlasi tuleb rangelt silmas pidada, et ei toimuks väljaspool meie eeskirju koosviibimiste korraldamiseks lisatoiduainete ja alkoholsete jookide andmist.-

Toitlustamisosakonna juhataja Ed. Nõmmik.

Van. inspektor H. Mira.

15. Mittekasarmeeritud omakaitseüksuste varustamine toiduainetega õppuste puhul.

E. O. Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 1070-III, 30. novembrist 1942 linnapeadele ja maavanematele.

Omakaitse liikmete toitlustamine õppuste ajal.

Omakaitse õppuste puhul, kus on ette nähtud õppustest osavõtjatele sooja toidu andmine, on linna- ja maavalitsused õigustatud toiduainetele ostulube välja andma.

Toiduainetele ostulubade saamiseks tuleb Omakaitse malevate ülematel esitada kirjalik avaldus, kus on tähendatud õppuste puhul toitlustatavate arv ja mitmeks päevaks toiduaineid vajatakse.

Kogused, millele ostulubasid väljastatakse, ei tohi ületada normaaltarbija + omakaitse ratsioonide alusel tuletatud koguseid. Suhkru osas tuleks piirduda 35 grammiga isiku kohta päevas.

Ained, mida ei anta elatustarbeainetekaardiga või lisakaardiga A, tuleb välja anda loomulikuks peetava tarviduse piires.

Toitlustamisosakonna juhataja asetäitja T. Ennok.

Van. inspektor H. Mira.

16. Hindade eeskirjad.

Määrus
hindade äratähendamise kohta.

(Amtsblatt 1942, lk. 118.)

Ida-maa-alal hindade ja tasude kujundamise määruse § 10 alusel 11. septembrist 1941 mina määran:

§ 1.

Väljapandud kaupade hindade märkimine.

Kõik vaateakendel, kauplustes ja turgudel väljapandud kaubad tuleb varustada hinnasedelitega, kust on näha täpne hind riigimarkates ja müüdav üksus.

§ 2.

Alljärgnevalt märgitud kaupade hinnad tuleb hinnakirjas ära tähendada, mis peab üles pandama vaateaknal ja müügiruumis hästi nähtavale kohale:

liha- ja vorstikaubad,	suhkur,
küpsiskaubad,	marmelaad,
teraviljasaadused,	või
kaunviljad,	munad,
kohv,	juust,
tee,	kartulid.

Hindade äratähendamise kohus § 1 kohaselt jääb püsima.

§ 3.

Frisöörid, kingsepad ja pesumajad peavad tähtsamate teenuste hinnad ära märkima hinnakirjas, mis tuleb vaateaknal ja müügiruumis hästi nähtavale kohale üles panna.

§ 4.

(1) Võõrastemajad, söögimajad, kantiinid ja sarnased käitised peavad söökide ja jookide hinnakirjad küllaldasel arvul laudadele asetama ja igale külalisele nõudmise peale esitama enne tellimise vastuvõtmist ja arve õiendamisel. Hinnakirjad peavad sisaldama igakordseid pakutavaid toite ja jooke ning väljapanemise päeva. Võetavad hinna juurdearvamised (teenimine, maksud jne.) tuleb hinnakirjas märkusena ära tähendada.

(2) Väiksemates käitistes ei kehti esimese lõike eeskiri, kuivõrd külalistel on võimalus hindasid näha hinnakirjast, mis külalisruumides on üles pandud hästi nähtavale kohale.

(3) Jookide juures, mis antakse mõõdetud nõudes, tuleb hinnakirjas ära tähendada nõu suurus, mille kohta hind käib.

§ 5.

(1) Käitised, kes tööndusliku võõraid mahutavad, peavad sissekäigul või oma käitise meldimise kohal üles panema hästi nähtavale kohale nimekirja, kus peab näha olema:

1. olemasolevate tubade arv ja nende numbrid,
2. iga toa hind, eraldi voodite arvu järgi (üks voodi või mitu voodit).

Tubadele märgitud numbrid peavad nimekirjas tähendatud numbritega ühtuma.

(2) Peale selle peavad käitised igas mahutamiseks määratud toas üles panema hästi nähtavale kohale hinnakirja, milles peavad sisalduma 1. lõikes äratähendatud andmed selle toa jaoks.

6.

Hindade äratähendus peab olema saksa ja vastava maa keeles.

§ 7.

(Sisu ei käi Eesti Kindralkomissari piirkonna kohta.)

Riga, den 12. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
in Vertretung: Fründt.

Määrus
hindade kohta toitlates ja kohvikutes 21. maist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja nr. 1, 1942, lk. 15.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul määratakse Eesti kindralkomissari-piirkonna kohta:

§ 1.

Toitlate liigitamine.

Hinnad toitlates ja kohvikutes.

(1) Kõik toitlad (restoranid, hotellid, kohvikud, söögimajad) jaotatakse 3 liiki vastavalt nende toredusele ja sisustusele:

Liik I: erilise toredusega ja üle tavalise sisustusega restoranid ja kohvikud (klass I);

[1]) Jõustunud 26. mail 1942.

Liik II: tavalised restoranid ja kohvikud ning paremad söögimajad (restoranid ja kohvikud klass II ja söögimajad klass I);

„ III: lihtsad söögimajad (söögimajad klass II).

(2) Välja arvatud Tallinna linn, kuulub liigitamine kohaliku politseiprefekti kompetentsi (alam haldusasutus), kes enne lõplikku liigitamist peab hankima Eesti Hindadeasutuse nõusoleku.

(3) Tallinna linna kohta kehtib lisas I toodud liigitamine.

(4) Eesti Hindadeasutus võib teha erandeid.

§ 2.

Alused Hindade kujundamiseks.

(1) Lisas II kindlaksmääratud hinnad on kõrgeimad määrad, mida ei ole lubatud ületada, küll aga tuleb neid alandada, kui järgnevate eeskirjade kohaselt koostatud kalkulatsiooni järgi hinnad odavamad kujunevad.

(2) Välja arvatud lisas II nimetatud joogid, tuleb hinnad arvutada omahinna alusel, juurde arvates kõikide kulude katmiseks ja tulu saamiseks mõeldud hinnalisandit.

(3) Omahind kujuneb kaupade tegelikest sisseostuhindadest, kusjuures aga arvutamise aluseks on lubatud võtta ülimalt ametlikke hindu.

(4) Omahinnale on lubatud juurde arvata järgmisi hinnalisandeid:

Liik I: 100%

„ II 75%

„ III: 65%

Vastavalt esimesele lõikele ei või mingil juhul ületada lisas II kindlaksmääratud hindu, kuigi seetõttu hinnalisandid väheneksid.

§ 3.

Kalkulatsiooni tõendamine.

Kõik toitlad peavad olema suutelised igal ajal oma kalkulatsioone tõendama.

§ 4.

Käitiseeskirjad.

(1) Igaks lõuna- ja õhtusöögiks peab alati üks toit valmis olema (väliköögi- või ühenõutoit), mille eest tohib nõuda ülimalt 50 g lihakuponge.

(2) Peale selle tuleb lõunatamisajaks valmis hoida niinimetatud lõunad, mis koosnevad supist ja lihast ühes lisandiga, või supist, lihast ühes lisandiga ja järelroast.

(3) Ühe toidu vastu ei tohi nõuda rohkem kui 100 g liha- ja 20 g rasvainetekuponge.

§ 5.

Teenimis- ja riietehoiutasu.

(1) Kõikides toitlates on teenimistasu 10% arvest.

(2) Hotellides võib serveerimise eest toas võtta teenimistasu kuni 15%

(3) Riietehoiu eest (valvatud riietehoiuruumides) võib nõuda I liigi toitlates Rmk. 0,10 isiku kohta. Kõigis teistes toitlates ei või riietehoiutasu ületada Rmk. 0,05.

§ 6.

Hinnalisand muusika eest.

Toitlad muusikaliste ettekannetega võivad kalkuleeritud või kindlaksmääratud hindadele juurde arvata 10%-lise hinnalisandi.

§ 7.

Hindade äratähendamine.

(1) Hindade äratähendamise kohustus tuleneb Idamaa-ala Riigikomissari Hindade äratähendamise määrusest 12. 9. 1941. Selle kohaselt peavad toitlad toitude ja jookide hinnakirju küllaldasel hulgal laudadele asetama ja tellimise vastuvõtmisel ning arveõiendamisel igale külalisele nõudmise korral esitama. Hinnakirjas peab olema märgitud pakutavad toidud ja joogid ning kuupäev. Eritasude kohta (teenimine, maksud jne.) peab olema märkus hinnakirjal. Väiksemates käitistes ei ole need eeskirjad kehtivad, kui külalistel on võimalik hindu näha külaliste-ruumides hästi nähtavale kohale paigutatud hinnakirjadest. Jookide juures, mis välja antakse normitud nõudes, tuleb hinnalehel märkida nõu suurus, mille kohta hind käib.

(2) Kõik toitlad on kohustatud nähtavale kohale (vaateaknale, sissekäigu-uksele jne.) välja panema hinnakirjad, et igaüks enne sisseastumist võiks tutvuda söökide järjekorraga ja hindadega.

§ 8.

Karistuseeskirjad.

Käesoleva määruse eeskirjade rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt; eriti raskete eksimuste korral võib järgneda käitise sulgemine.

§ 9.

Jõustumine.

Käesolev määrus jõustub kolm päeva pärast avaldamist ajalehtedes.

Tallinnas, 21. mail 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Lisa I.

Tallinnas ja Nõmmel asuvate restoranide, hotellide, kohvikute ja söögimajade liigitamine.

1. Liiki I kuuluvad:
   a) restoranid:
      „Bristol" — Tallinnas, Rataskaevu 7
      „Du Nord" — Tallinnas, Rataskaevu 3
      „Estonia" — Tallinnas, Estonia p. 6
      „Gloria" — Tallinnas, Vabadusväljak 5
   b) kohvikud:
      „Harju" — Tallinnas, Vabadusväljak 8
      „Kultas" — Tallinnas, Vabadusväljak 10
      „Feischner" — Tallinnas, Harju 48.
2. Liik II kuuluvad:
   a) kõik teised restoranid ja kohvikud;
   b) söögimajad:
      Tallinnas, V. Posti 5
      „ Raekojapl. 5
      „ Roosikrantsi 15
      „ Pärnu 45
      „ Uus 3
      „Laine" — Tallinnas, Raekojaplats.
3. Liik III kuuluvad:
   kõik teised söögimajad.

Lisa II.

Ülemmäärhinnad toitlatele riigimarkades.

		Liik I	Liik II	Liik III
	A. Supid:			
1.	portsjon (supitirin) ¾ l	0,25	0,20	0,18
2.	taldrik suppi	0,18	0,15	0,13
	B. Kalatoidud: (200 g kala; ei tohi nõuda üle 10 g rasva)			
3.	praetud kohakala	0,65	0,55	0,50
4.	„ lõhi	1,30	1,15	1,10
5.	„ tursk, räimed, lest, ahven	0,45	0,40	0,35
6.	„ haug	0,65	0,60	0,55
7.	„ koger	0,45	0,40	0,35
8.	„ latikas	0,65	0,60	0,55
9.	keedetud latikas	0,50	0,45	0,35
	C. Lihatoidud: (100 g liha, 10 g rasva)			
10.	seafilee, sibulaklops, lambapraad, jahivorst, viini vorstid hapukapsaga, tüüringi vorstid kartulipudruga, loomagulaš	0,70	0,65	0,60
11.	strogonoff, vasikaraguu, seasteek tomatikastmes, sea- või vasikagulaš	0,90	0,80	0,75
12.	maks	0,45	0,40	0,35
13.	maks kartulipudruga, baieri vorstid, lihakotletid, smoorpraad, smoorklops	0,60	0,55	0,50
14.	karbonaad hapukapsaga, seapraad hapukapsaga, vasikapraad, vasikašnitsel	0,75	0,70	0,65
15.	seakotlett hapukapsaga	0,70	0,60	0,55
16.	lambaraguu aedviljaga	0,55	0,50	0,45
17.	tanguvorst	0,50	0,45	0,40
	D. Linnud: (300 g linnuliha kupongita, 10 g rasva)			
18.	hanepraad	1,50	1,35	1,20
19.	kalkuni- (pojad) ja pardipraad	1,75	1,50	1,30
20.	kanapraad, noored linnud	1,10	1,00	0,90
	E. Munatoidud:			
21.	omlett singiga (50 g liha, 10 g rasva)	0,60	0,50	0,40
22.	munapuder (10 g rasva)	0,50	0,40	0,35
23.	keedetud muna	0,12	0,10	0,07

		Liik I	Liik II	Liik III
	F. Aedvilja- ja jahutoidud:			
24.	Aedviljavorm, makaronivorm	0,40	0,35	0,30
25.	kapsakarbonaad	0,45	0,40	0,35
26.	tangud võiga, kaerahelbed võiga, kartulid kohupiima ja võiga	0,25	0,20	0,15
27.	makaronid tomatikastmes	0,60	0,55	0,50
	G. Magustoidud:			
28.	manna jõhvikakastmes, taevatoit	0,20	0,15	0,15
29.	makaronipuding jõhvikakastmes	0,30	0,25	0,20
30.	leivasupp	0,15	0,12	0,10
31.	pannkoogid	0,25	0,20	0,15
	H. Võileivad:			
32.	leib lõhega	0,50	0,40	0,35
33.	„ seapraega, singiga, vasikapraega, kilumunaga	0,15	0,12	0,10
34.	„ maksaga, teevorstiga, juustuga või munaga	0,12	0,10	0,08
35.	„ kohupiimaga	0,10	0,08	0,06
36.	„ 10 g võiga	0,05	0,04	0,03
	I. Muud küpsised:			
37.	liha- ja kapsapirukad, õunaleivakesed	0,15	0,12	0,10
38.	kohvileivakesed, kohupiimakoogid, berliini pannkoogid	0,12	0,10	0,08
39.	köömnekoogid	0,10	0,08	0,06
40.	kodused küpsised 50 g	0,25	0,20	0,20
41.	rukkileib 25 g	0,02	0,02	0,02
	„ 50 „	0,03	0,03	0,03
	„ 100 „	0,04	0,04	0,04
42.	sepikud 50 g	0,05	0,05	0,04
	K. Joogid:			
43.	õlu, pudel	0,45	0,40	—
44.	limonaad, pudel	0,25	0,20	0,15
45.	selters (sooda), pudel	0,15	0,12	0,12
46.	morss, magustatud, 0,3 l	0,35	0,25	0,15
47.	„ magustamata, 0,3 l	0,20	0,15	0,10
48.	puuviljajook loomul. puuviljamahlast, pudel	0,50	0,45	0,35
49.	tee, magustamata, klaas	0,10	0,08	0,06
50.	kohv, magustamata, klaas	0,25	0,20	0,12
51.	„ „ tass	0,20	0,15	0,12

L. Lõunad:	Liik I	Liik II	Liik III
52. eine	0,60	0,55	0,50
53. lõunasöök (2 toitu)	0,90	0,80	0,70
54. lõunasöök (3 toitu)	1,10	0,90	0,80

1. täiendus määrusele hindade kohta toitlates ja kohvikutes (aval-. datud Eesti Hindadedirektori Ametlikus Hindade Teatajas 1942, lk. 15)

(Ametlik Hindade Teataja nr. 6, 1942, lk. 108.)

Kindralkomissari juures asuv Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul määran Eesti kindralkomissari-piirkonna kohta:

§ 1.

Kõik toitlad (restoranid, hotellid, kohvikud, söögimajad) on õigustatud ajavahemikul 6. VIII—15. IX 1942 võtma värsketest aedviljadest valmistatud toitude eest alljärgnevaid hindu:

Toitude nimetus	Liik I Rmk.	Liik II Rmk.	Liik III Rmk.
1. Piima- või lihasupid aedviljaga	0,30	0,25	0,23 pro portsjon
	0,21	0,18	0,16 „ taldrik
2. Borš	0,35	0,30	0,28 „ portsjon
	0,25	0,22	0,20 „ taldrik
3. Lambaraguu aedviljaga	0,90	0,75	0,70 „ portsjon
4. Kapsakarbonaad	0,60	0,50	0,45 „ „

§ 2.

Alates 16. IX 1942 tuleb § 1 tähendatud toitude hinnad tagasi viia 5. VIII k. a. tasemele.

§ 3.

Kõik teised toitude hinnad jäävad muutmata, nii nagu need on fikseeritud Määruses hindade kohta toitlates ja kohvikutes.

§ 4.

Käesoleva määruse rikkujaid karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

Tallinn, 6. augustil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

2. täiendus määrusele hindade kohta toitlates ja kohvikutes.

(Ametlik Hindade Teataja nr. 6, 1942, lk. 108.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul määratakse Eesti Kindralkomissariaadi-piirkonna kohta:

§ 1.

Määruse Hindade kohta toitlates ja kohvikutes 21. 5. 1942 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 15) lisa I muudetakse järgmiselt

(1) „Wehrmachts Café-Likörstube" Tallinnas, Vene t. 1, ja restoran „Pelguranna", Tallinnas, Pelgurand, loetakse kuuluvaks liik I.

(2) Söögimaja Tallinnas, Viru t. 4, loetakse kuuluvaks liiki II.

§ 2.

Käesolev määrus jõustub kehtivusega alates 12. juulist 1942.

Tallinn, 7. augustil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Teadaanne
toitlate ja kohvikute liigitamise kohta.

(Ametlik Hindade Teataja nr. 9, 1942, lk. 207.)

Määruse hindade kohta toitlates ja kohvikutes, 21. maist 1942 (AHT 1942, lk. 15), § 1 teise lõike alusel on Eesti kindralkomissariaadi-piirkonnas, välja arvatud Tallinnas ja Nõmmel, asuvad restoranid, hotellid, kohvikud ja söögimajad jaotatud liikidesse järgmiselt:

1. Tartus:

Restoranid:

„Vanemuine" — Aia t. 6 . . . . . I liiki.
„Ateen" — Gustav-Adolfi t. 10 . . . . . I „
„Kuld Lõvi" — Gustav-Adolfi t. 6 . . . . . I „
Kõik ülejäänud kuuluvad II liiki.

Kohvikud:

„Verner" — Ülikooli t. 15 . . . . . I „
Kõik ülejäänud kuuluvad II liiki.

Söögimajad:

„Koit" — Ad. Hitleri pl. 4 . . . . . II liiki.

„Eha" — Ad. Hitleri pl. 13 . . . . . II „

Kõik ülejäänud kuuluvad III liiki.

Tartu Jaama Einelaud — Tartu raudteejaamas . . . . II „

2. Pärnus:

Kohvik-Söögisaal „Grand-Hotel" — Kuninga t. 25 . . . I liiki.

Kohvik „Rannakohvik" — Pärnu mererannas . . . . . I „

Kõik ülejäänud kohvikud ja restoranid kuuluvad . . . II „

Söögimajad kuuluvad kõik . . . . . III „

3. Viljandis:

Restoranid ja kohvikud:

„Metropol" — Lossi t. 7 . . . . . II liiki.

„Rannakohvik" . . . . . II „

Kohvik — Lossi t. 31 . . . . . II „

Kõik ülejäänud kuuluvad . . . . . III „

Söögimajad kuuluvad kõik . . . . . III „

4. Valgas:

Restoranid:

„Säde" — Vabaduse 6 . . . . . I liiki.

„Du Nord" — Kesk t. 9 . . . . . II „

„Room" — Vabaduse t. 37 . . . . . II „

„Linden" — Vabaduse t. 38 . . . . . II „

„Piirikõrts" — Kesk t. 37 . . . . . II „

Omanik E. Aunin — Kesk t. 4 . . . . . II „

Valga raudteejaama einelaud — Valga raudteejaam . . II „

Kohvik, oman. L. Lõuend — Kesk 17 . . . . . II „

Restoran, omanik Tõlliste Vabatahtlik Tuletõrje Ühing — Tõlliste vald, Tsirgulinn . . . . . II „

5. Rakveres:

Kohvik, oman. Harald Tari — Tallinna t. 30-b . . . . . II liiki.

Kohvik-söökla, omanik Mih. Loiko — Tallinna t. 14. . . II „

Kohvik-söökla, Naisomakaitse — Rahvamaja t. 2 . . . II „

Kohvik-söökla, oman. Heinrich Kurts — Lai t. 25 . . . II „

Söögimaja, omanik Vabatahtlik Tuletõrje Ühing — Pikk 51 II „

Rakvere raudteejaama einelaud — Rakvere raudteejaam II „

6. Haapsalus:

Pagariäri-kohvik F. Dietrich — Ehte tän. 5 . . . . . II liiki.
Pagariäri-kohvik, oman. A. Valdmann — Karja t. 18 . . II „
Söögimaja, oman. A. Halliks-Berg — Kreutzwaldi t. 2 . . II „
Söögimaja „Ökonoom" — Karja t. 3 . . . . . II „
Rannahotel-kohvik — Poska t. 26 . . . . . II „
Söögisaal, omanik Oskar Valter — Märjamaal . . . . . II „

7. Võrus:

Restoran „Kannel" — Liiva t. 15 . . . . . II liiki.
Kohvik, oman. M. Megomäe — Kreutzwaldi t. 20 . . . . II „
Võru raudteejaama einelaud — Võru raudteejaam . . . II „

8. Kuressaares:

Kohvik „Saare Tare" — Lossi t. 3 . . . . . II liiki.
Rannakohvik, omanik „Puhkus ja Elurõõm . . . . . II „
Restoran „Säde" — Kohtu 10 . . . . . II „

9. Narvas:

Kohvik „Tamuri" — Suur t. 22 . . . . . II liiki.
Narva raudteejaama einelaud — Narva raudteejaam . . II „

10. Tapal:

Kohvik, oman. A. Triik ja D. Pajusoo — Pikk t. 16 . . . II liiki.
Söögimaja, oman. Tapa Linnaval. — Pikk t. 20 . . . . II „

11. Paides:

Kohvik, oman. ERÜ Paide linna Komitee — Turg 19 . . II liiki.

Tallinn, 30. oktoobril 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Rahvakohvi ja köögi- ning puuviljatee ülemmäärhindade määrus 27. juunist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja nr. 3, 1942, lk. 64.)

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul määratakse Eesti kindral-

[1]) Jõustunud 1. juulil 1942.

komissari-piirkonnas teraviljakohvi (rahvakohvi) ja köögi- ning puuviljatee kohta kindlaks järgmised ülemmäärhinnad:

§ 1.

Alljärgnevate toodete kohta kehtivad järgmised ülemmäärhinnad:

	Vabriku-müügi-hind	Suurmüügi-hind franko jaekau-bandus	Tarbija-hind
		a 400 g pakend	
	Rmk.	Rmk.	Rmk.
Rahvakohv I sort (sigurisisaldus 30%	0,22	0,24	0,28
Rahvakohv II sort (sigurisisaldus 10%	0,20	0,22	0,26
		lahtiselt à 1 kg	
Rahvakohv I sort (sigurisisaldus 30%)	0,45	0,50	0,60
Rahvakohv II sort (sigurisisaldus 10%)	0,40	0,45	0,55
Köögiviljatee 25 g pakend	0,08	0,09	0,12
puuvilja- ja marjatee 40 g pak. .	0,14	0,15	0,20
„ „ „ 100 g „	0,30	0,32	0,45

§ 2.

Pakendid tuleb varustada etiketiga (kleepribaga), millest nähtub pakendi sisu ja hind.

§ 3.

Eelpool tähendamata sortide kohta tuleb nõutada eraldi hindade kindlaksmääramist.

§ 4.

Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

§ 5.

Käesoleva määrusega kaotavad kehtivuse kõik varemad hindade kindlaksmääramised.

§ 6.

Määrus jõustub avaldamisega „Revaler Zeitung'is".

Tallinnas, 27. juunil 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Täiendus

Rahvakohvi ja köögi- ning puuviljatee ülemmäärhindade määrusele 27. 6. 1942 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 64.

(Ametlik Hindade Teataja nr. 10, 1942, lk. 240.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 42 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 64), § 2 alusel määratakse kindlaks järgmised ülemmäärhinnad:

Puuvilja- ja marjatee 50-g pakendites:

Vabriku väljalaskehind 0,15

Hulgimüügihind franko jaekaubandus 0,16

Tarbijahind 0,23

Käesolev täiendus jõustub avaldamisega.

Tallinn 12. nov. 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Kindralkomissari juures asuva Hindade Kujundamise ja Hindade Järelevalve Osakonna nõusolekul avaldan järgneva määruse kehtivusega alates 16. 5. 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Määrus
sahariini ülemmäärhindade kohta.

(Ametlik Hindade Teataja nr. 6, 1942, lk. 107.)

Magusaine ja pakkimisviisi liik	Importööri väljalaskehind Rmk.	Suurmüügi väljalaskehind Rmk.	Väikemüügihind Rmk.
1. Kott sisuga 1,250 g kristall-magusained, 450 × magus, pakitud pappi 100 tk. kotis	0,18	0,185	0,21
2. Kott sisuga 10 g kristall-magusainet, 450 × magus, pakitud pappi 100 tk. kotis	1,33	1,40	1,60
3. Karp sisemise kotiga 100 g kristall-magusainet, 450 × magus, pakitud à 20 tk. pakis	12,90	13,55	15,50
4. Karp sisuga 100 tk. magusaine tablette, 110 × magus, pakitud pappi à 100 tk. karbis	0,27	0,28	0,32
5. Karp sisuga 500 tk. magusaine tablette, 110 × magus, pakitud pappi à 50 tk. karbis	1,30	1,36	1,55

Käesolev määrus jõustub 16. mail 1942.

Riga, den 14. Mai 1942.

Der Reichskommissar für das Ostland

In Vertretung: Burmeister.

Kindralkomissari nõusolekul annan teada Ida-maa-ala Riigikomissari alljärgneva teadaande kivisoola hindade kohta 7. 3. 1942, avaldatud Verkündungsblatt des Reichskommissars, 9. 3. 1942 (lk. 46).

Tallinn, 14. mail 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Teadaanne kivisoola hindade kohta.

(Ametlik Hindade Teataja nr. 6, 1942, lk. 107.)

Ida-maa-ala hindade ja tasude kujundamise üldise määruse, 11. septembrist 1941 (Verkündungsblatt, lk. 7), § 4 kohaselt määran Läti, Leedu ja Eesti kindralkomissari-piirkondade jaoks järgmised kivisoola ülemmäärhinnad:

1. Suurkaubanduse kaudu väikekaubandusele või tööndduslikele tarbijaile üleandmisel lähimast suurkaubandusladust kottides iga 100 kg . . . . . 14,50 Rmk.
2. väikemüügihind kilogrammilt . . . . . 0,16 Rmk.

Minu teadaanne nr. 3 kivisoola hindade kohta 9. 10. 1941 (Verkündungsblatt, lk. 24) kui ka muud käesolevale teadaandele vastukäivad määrused kaotavad kehtivuse.

Käesolev teadaanne jõustub avaldamisega.

Riga, den 7. März 1942.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Lorenzen (I. V.).

Alkoholita karastusjookide ülemmäärhindade määrus 11. novembrist 1942[1]).

(Ametlik Hindade Teataja nr. 10, 1942, lk. 238.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2) § 2 alusel määran Eesti kindralkomissari-piirkonna kohta:

§ 1.

Alkoholita karastusjoogiks loetakse joogid, milledes alkoholi hulk müüginõus ei tõuse üle 1,5% mahu järgi.

[1]) Jõustunud 12. novembril 1942.

§ 2.

Puuvilja- ja marjamahladest või rabarberist valmistatud karastusjoogid (mahlajoogid) peavad sisaldama koondamata mahla: karusmarja-, vabarna- ja rabarberijoogid vähemalt 20%, jõhvikajook vähemalt 10% ja teised joogid vähemalt 15%. Gaasistatud jookidel peab müügipudelis olema vähemalt 1,5 atm. süsihappegaasirõhku. Mahlajookidele on keelatud lisandada kunstlikke värvaineid.

§ 3.

Mahladest valmistatud joogid (morss), mida müüakse klaasi viisi, peavad sisaldama jõhvikajoogis vähemalt 10% ja teistes jookides vähemalt 15% puhast mahla.

§ 4.

Sidrunhappejoogid (limonaadid) peavad olema valmistatud sidrunhappest ja maitseainetest ühes süsihappelisandiga ning magustatud suhkruga või magusainega.

§ 5.

Linnasejoogid, mis on valmistatud linnastest keedetud virdest, linnaseekstraktist või linnastest keedetud siirupist ühes süsihappelisandiga ja magustatud suhkruga või magusainega, peavad sisaldama vähemalt 10% ekstrakti.

§ 6.

Karastusjookide kohta kehtivad järgmised ülemmäärhinnad:

	Vabriku müügihind franko jaekauplus		Jaemüügihind	
	1/3 l	1/2 l	1/3 l	1/2 l
1. Mahlajoogid, mahlasisaldus jõhvikajoogis vähemalt 10%, teistes vähemalt 15%	0,18	0,26	0,22	0,32
2. Morss, mahlasisaldus jõhvikajoogis vähemalt 10%, teistes vähemalt 15%, lahtine	0,10	0,13	0,12	0,16
3. Sidrunhappejoogid (limonaadid	0,08	0,11	0,11	0,16
4. Linnasejook, ekstraktisisaldus vähemalt 10%	0,16	0,23	0,20	0,28
5. Soodavesi (selters)	0,06	0,08	0,08	0,11

§ 7.

Pakendid peavad olema varustatud sildiga, millel märgitud joogi ning firma nimetus.

§ 8.

(1) Kõik karastusjookide tootjad peavad ilma erilise korralduseta esitama Eesti Hindadeasutusele oma retseptuurid.

(2) Eelpooltoodud loetelus tähendamata jookide hindade kohta tuleb Eesti Hindadeasutuselt nõutada hinnakinnitus, esitades selleks vastavad kalkulatsioonid.

§ 9.

(1) Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse kehtivate eeskirjade kohaselt.

(2) Käesolev määrus jõustub avaldamisega „Revaler Zeitung'is". Samast ajast arvates kaotavad kehtivuse kõik varemad hindade kindlaksmääramised.

Tallinn, 11. novembril 1942.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

XII.

Premeerimine.

Põllumajanduslike tootjate premeerimise üldeeskirjad.

Premeerimisjuhend nr. 1 ((1070) 31. märtsist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, p. k. Võiekspordile, piimatööstustele, taluvõi kokkuostukohtadele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele.

§ 1.

Preemiate ja preemiatähtede liigid.

1. Põllumajanduslike tootjate varustamiseks tarbekaupadega on Ida-ala Riigikomissari poolt kehtestatud premeerimiskava. Selle premeerimiskava kohaselt määratakse järgmised preemialiigid: Preemialiigid.

a) põllumajandussaaduste müügil — müügipreemiad;
b) põllumajandussaaduste kohuslike müüginormide täitmisel — normipreemiad;
c) põllumajandussaaduste kohuslike müüginormide (ületamisel — ülenormipreemiad;
d) kõikide kohuslike müüginormide eeskujulikul täitmisel — jõudluspreemiad;
e) põllumajandussaaduste viljelus- ja müügilepingute täitmisel — lepingupreemiad.

2. Premeerimine toimub preemiapunktide alusel preemiakaupadele ostuõiguse andmisega. Preemiapunktid arvutatakse müüdud või viljeldud põllumajandussaaduste kogustelt selleks täiendavalt kehtestavate üksikasjaliste eeskirjade alusel.

Preemiakaupu saab osta sellekohaste preemiatähtede (preemiasedelite, suhkrutähtede, petrooleumi preemiatähtede ja eripreemiatähtede „S“) vastu.

3. Preemiasedelid on ühe või rohkema preemiapunktilised. Preemiasedeli iga preemiapunkt annab õiguse osta valiku järgi kas ühe preemiapunkti vastu

Preemiakaubad.

a) 0,5 l viina või
b) 0,5 l valgustusainet „Alkat“ või
c) 0,5 kg suhkrut või
d) 10 g sahhariini või
e) 3 kg soola või
f) 50 tk. paberosse ehk 100 tk. paberossikeste,[1])

või siis väärtpunkti vastu peenrauakaupu või muid, premeerimiseks määratud tarbeesemeid. Nii preemia- kui ka väärtpunktid on trükitud preemiasedelil.

Premeerimiseks ettenähtud peenrauakaupade ja muude tarbeesemete nimekiri ühes vastavate punktiväärtustega avaldatakse täiendavalt.

Üks suhkrutäht annab õiguse 0,5 kg suhkru ja üks petrooleumipreemiatäht 1 ltr. petrooleumi ostuks.

§ 2.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Turukorraldusvalitsus saadab preemiatähed maavalitsustele, maakonnavabade linnade linnavalitsustele ja p. k. „Võiekspordile“.

Maavalitsustel saata preemiatähti arvatava tarviduse ulatuses avansina valla- ja linnavalitsustele, samuti saata p. k. „Võiekspordil“ preemiatähti avansina piimatööstustele ja taluvõi kokkuostukohtadele.

2. Valla- ja linnavalitsustel ning piimatööstustel ja taluvõi kokkuostukohtadel anda välja preemiatähti selleks õigustatud isikuile allkirja vastu sellekohastel preemiatähtede väljaandmise nimekirjadel.

3. Enne preemiatähtede premeeritavaile väljaandmist tuleb need varustada preemiatähti väljaandja asutuse või ettevõtte templi jäljendiga ja preemiatähe saamist õigustatu ees- ja perekonnanimega.

§ 3.

Preemiatähtede hoidmine ja käive.

1. Preemiatähtede hoidmine peab toimuma väärtmärkide hoidmisele omase hoolikusega.

2. Preemiatähtede käibe kohta tuleb pidada täpset arvepidamist, kus preemiatähtede sissetulek ja väljaminek dokumentaalselt on tõestatud. Vastav arvepidamine seada sisse juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 1).

[1]) Vt. juhend nr. 10.

Sissetulekut tõendavateks dokumentideks on preemiatähtede saatekirjad; väljaminekut tõendavateks dokumentideks — saatekirjade ärakirjad ja aruanded preemiatähtede väljaminekute kohta.

3. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad koostada valla- ja linnavalitsustel ning piimatööstustel ja taluvõi kokkuostukohtadel kahes eksemplaris. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjade vormid ja nende täitmise kord teatatakse täiendavalt.

Preemiatähtede nimekirjade kohta pidada registrit.

Preemiatähtede väljaandmise nimekirjadesse tarvilikud andmed kohuslike müüginormide suuruse ja nende täitmise kohta võetakse talundilehelt. Piimatööstuste ja taluvõi kokkuostukohtade poolt kasutatakse selleks otstarbeks piimaraamatut.

4. Üks eksemplar preemiatähtede väljaandmise nimekirjast jääb preemiatähti väljaandjale asutusele või ettevõttele, kuna teine saadetakse maavalitsusele või p. k. „Võiekspordile" täiendavalt antavate juhendite kohaselt.

Maakonnavabade linnade poolt koostatud preemiatähtede väljaandmise nimekirjad jäävad linnavalitsustesse ja neid ära ei saadeta.

5. Valla- ja linnavalitsustel ning piimatööstustel ja taluvõi kokkuostukohtadel koostada iga kalendrikuu möödumisel aruanne preemiatähtede käibe kohta juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 2) ja saata see maavalitsusele või p. k. „Võiekspordile" hiljemalt järgneva kuu 7. kuupäevaks.

6. Maavalitsustel valla- ja linnavalitsustelt ning p. k. „Võiekspordil" piimatööstustelt ja taluvõi kokkuostukohtadelt saabunud preemiatähtede käibe aruannete põhjal koostada koondaruanne preemiatähtede käibe kohta juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 3) ja saata see Turukorraldusvalitsusele hiljemalt iga kuu 20. kuupäevaks.

Maakonnavabadel linnadel esitada aruanne preemiatähtede väljamineku kohta (lisa nr. 3) Turukorraldusvalitsusele hiljemalt järgneva kuu 10. kuupäevaks.

7. Valla- ja linnavalitsustes (ka maakonnavabade linnade linnavalitsustes) sisse seada ja pidada põllumajanduslikele tootjaile arvutatud preemiapunktide kartoteeki juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 4).

§ 4.

Preemiakaupade müük.

1. Preemiakaupadega varustamine toimub ainult ETK peakontori kaudu, seejuures ETK jaemüügivõrk müüb kõiki preemiakaupu, kuna selleks määratud erakauplused (lisa nr. 5) müüvad ainult peenrauakaupu ja muid tarbeesemeid.

2. Maavalitsustel kokkuleppel ETK kohalike harukontoritega määrata igale vallale ja linnale kauplused, kelle ülesandeks on müüa preemiakaupu. Sellest määramisest maavalitsustel informeerida valla- ja linnavalitsusi.

3. ETK on vastutav kaupluste korrapärase preemiakaupadega varustamise ja kauplustes nende kaupade jaotamise, arvestamise ning aruandluse eest.

4. Preemiakaupu müüjad kauplused on õigustatud preemiakaupu müüma ainult preemiatähtede (preemiasedelite, suhkrutähtede, petrooleumi-preemiatähtede ja eripreemiatähtede „S") vastu neid kauplusse jättes. Vastavalt müüdud preemiakauba liigile tuleb preemiasedelitel olev preemia või väärtpunkt ja teised preemiatähed tervelt äritempliga kustutada vahetult müügi sooritamisel. Äritempliga kustutatud preemiatähed ei ole kehtivad teistkordseks ostuks.

5. Preemiapunktide alusel müüdavaid kaupu (suhkur, viin, sool jt.) saab osta ainult maavalitsuste poolt iga valla ja linna kohta määratud sellekohastest kauplustest, kuna väärtpunktide alusel müüdavaid peenrauakaupu ja muid tarbeesemeid võib osta kõigist nende esemete müügiks rakendatud kauplustest.

6. Kuni edaspidise korralduseni on ostuõiguslikud kohustatud preemiapunktide alusel suhkru ja viina ostmisel esitama enda ja oma leibkonda kuuluvate isikute osturaamatud. Esialgu on lubatud ostuõiguslase ja iga tema leibkonda kuuluva isiku kohta müüa kuus 0,5 kg suhkrut ja 0,5 ltr. viina. Preemiapunktide vastu suhkru- ja viinamüügi korral tuleb teha osturaamatusse märge. Sääraste märgetega varustatud osturaamatute järgi ei või samal kuul teistkordselt suhkrut ega viina müüa vaatamata sellele, et ostjal on preemiapunkte esitada.

See korraldus ei käi suhkrutähtede vastu suhkrumüügil. Suhkrutähtede vastu tuleb suhkrut müüa piiramatul hulgal osturaamatuid nõudmata ja neisse märkmeid tegemata.

7. Kauplused on kohustatud suhkru- ja viinamüügi kohta pidama nimekirju juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 6).

§ 5.

Preemiatähtede tagasilaekumine.

1. Iga kalendrikuu lõppedes peavad kauplused vastuvõetud preemiatähed korraldama pakikestesse preemiatähtede ja nende vastu müüdud preemiakaupade liikide järgi. Pakikesed köita ühisesse pakki, lisades juurde pakis olevate preemiatähtede loetelu juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 7) kahes eksemplaris. Preemiatähtede loetelu ärakiri jääb kauplusse.

Ühtlasi peavad kauplused koostama kuu jooksul toimunud preemiakaupade läbikäikude aruande juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 8) ja saatma selle koos preemiatähtedega kohalikule ETK harukontorile hiljemalt järgneva kuu 10. kuupäevaks.

2. ETK harukontorid on kohustatud kõik neile saadetud preemiatähed üle lugema ja kontrollima preemiatähtede arvu vastavust pakis oleva preemiatähtede loeteluga ja preemiakaupade läbikäikude aruandega. Kontrollimise tulemust tuleb tähendada vastava kontrollmärke tegemisega preemiatähtede loetelule.

Üks eksemplar preemiatähtede loetelust jääb pärast kontrollimist harukontorisse kaupluse poolt saadetud läbikäikude aruande juurde, kuna teine eksemplar lisandatakse vastava kaupluse preemiatähtede paki juurde.

Kauplustelt saadud preemiakaupade läbikäikude aruannete alusel koostavad ETK harukontorid koondaruande juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 9) ja saadavad selle koos kauplustelt saadud preemiatähtedega ETK peakontorile hiljemalt aruandekuule järgneva kuu 20. päevaks.

3. ETK peakontor on kohustatud katseliselt kontrollima harukontoritelt saabunud preemiatähti.

Harukontoritelt saadud preemiakaupade läbikäikude aruannete põhjal koostab ETK peakontor koondaruande juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 10) ja saadab selle koos harukontoritelt saadud preemiatähtedega Kindralkomissariaati Abt. Ernährung und Landwirtschaft hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimaseks päevaks.

Ärakirja koondaruandest saadab ETK peakontor samaks tähtpäevaks Turukorraldusvalitsusele.

§ 6.

Karistuseeskirjad.

Preemiatähed (preemiasedelid, suhkrutähed, petrooleumi-preemiatähed ja eripreemiatähed „S") on ametlikud ostuõiguse tõendid.

Käesoleva ringkirjaga määratud preemiatähtede hoidmise, väljaandmise ja nende vastu preemiakaupade müümise korra rikkumisel ning kuritarvitusel rakendatakse Ida-ala Riigikomissari „Erste Verordnung zur Anpassung von Vorschriften des Landeseigenen an das deutsche Strafrecht im Reichskommissariat Ostland" § 24, 28. 9. 1942. a., VBl. RKO, lk. 143.

Tallinnas, 31. märtsil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Preemiatähtede arvestusraamatu vormi näide.

Sissetulek. Väljaminek.

Kuup.	Kellelt	Dokumendi kuup. ja nr.	Preemiasedelid punktides	Suhkrutähed tükkides	Petrooleumi-preemiatähed tükkide	Eri preemiatähed „S“	Kuup.	Kellele	Dokumendi kuup. ja nr.	Preemiasedelid punktides	Suhkrutähed tükkides	Petrooleumi-preemiatähed tükkides	Eri preemiatähed „S“
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10. IV 43	Harju Maavalitsuselt	stk. nr. 470 8. IV 43	250	—	80	10	20. IV 43	Saue vallavalitsusele	stk. nr. 315 20. IV 43	—	—	30	—
26. IV 43	Harku vallavalitsuselt	nr. 290 21. IV 43	30	—	—	—	30. IV 43	Preemiateks 1.—30. IV 43 aruande järgi . . .	—	93	—	20	—
30. IV 43	Kokku sissetulek aprillikuul		280	—	80	10	30. IV 43	Kokku väljaminek aprillikuul		93	—	50	—
							30. IV 43	Seis		187	—	30	10
			280	—	80	10				280	—	80	10

Juhendid preemiatähtede arvestusraamatu pidamiseks.

1. Arvestusraamatut peetakse kõikides preemiatähti väljaandvates asutustes ja ettevõtetes eeltoodud vormi kohaselt.
2. Arvestusraamatuna võib kasutada tavalist kaustikut. Lehed numereerida ja lehtede arv tõestada asutuse juhataja allkirjaga raamatu viimasel leheküljel. Arvestusraamatule tuleb märkida asutuse või ettevõtte nimetus ja raamatu nimetus „preemiatähtede arvestusraamat“.
3. Sissetuleku poolel — kanded teha jooksvalt kohe pärast preemiatähtede saamist.
4. Väljaminekupoolel — a) vallavalitsustel, piimatööstustel ja taluvõi kokkuostukohtadel kui ka maakonnavabadel linnavalitsustel teha kanded kuu lõpul aruannete järgi üks kord kuus. Kui erikorralduste põhjal preemiatähti antakse üle (võetakse vastu) näit. ühelt vallavalitsuselt teisele vallavalitsusele resp. ühelt piimatööstuselt teisele piimatööstusele — kanded teostada jooksvalt igakordselt pärast üksiku saadetise väljastamist;
   b) maavalitsustel ja p. k. „Võiekspordil“ teha väljaminekupoolel kanded jooksvalt igakordselt peale üksikute preemiatähtede saadetiste väljastamist.

Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 1.

Vorm nr. 28

..... Maavalitsusele
(Maakonna ja valla/Piimatööstuse või taluvõi kokkuostukoha nimetus)

P. k. „Võiekspordile“

Esitada aruandekuule järgneva kuu 10. päevaks.

Aruanne

preemiatähtede käibe kohta ..... kuu eest 194... a.

	Preemia-sedelid punktides	Suhkru-tähed tükkides	Petrooleumi--preemia tähed tükkides	Eripreemia-tähed „S“	Märkmed
1. Seis kuu algul					
2. Saadud maavalitsuselt resp. p. k. „Võiekspordilt“ . .					
3. Saadud erikorraldusel mujalt					
4. Välja antud põllumajanduslikele tootjaile					
5. Saadetud erikorraldusel mujale					
6. Seis kuu lõpul rida (1+ +2+3) miinus rida (4+5)					

....., „ “ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Juhendid aruande koostamiseks.

1. P. 1 all näidata seis eelmise kuu lõpul (eelmise kuu aruande p. 6).
2. P. 3. ja 5. all näidata sissetulekud ja väljaminekud, mis on toimunud sellekohaste erikorralduste kohaselt, näit.: maavalitsus on teinud korralduse ühel vallavalitsusel teatud arv preemiatähti üle anda teisele vallavalitsusele.
3. Erikorralduste põhjal preemiatähtede sissetulekute ja väljaminekute korral tähendada lahtrisse „Märkmed“ vastava korralduse andja asutise (ettevõtte) nimetus, korralduse kuupäev ja nr.
4. P. 4. all näidata aruandekuu jooksul põllumaj. tootjaile väljaantud preemiatähtede või punktide arv. Need andmed peavad vastama preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi väljaantud preemiatähtede (punktide) summale.
5. Aruandele kirjutavad alla vallavalitsuses — vallavanem ja vallasekretär, linnavalitsuses — linnapea ja linnasekretär, piimatööstuses või taluvõi kokkuostukohas — juhataja.

Tallinnas, 1. aprillil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 3 premeerimisjuhendile nr. 1.

Vorm nr. 29

..... (Maakonna nimetus või p. k. „Võieksport")

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele.

Esitada aruandekuule järgneva kuu 20. päevaks.

Aruanne

preemiatähtede käibe kohta ..... kuu eest 194... a.

	Preemiasedelid punktides	Suhkrutähed tükkides	Petrooleumipreemiatähed tükkides	Eripreemiatähed „S"	Märkmed
I. Maavalitsuses resp. p. k. „Võiekspordis".					
1. Seis kuu algul					
2. Saadud Turukorraldusvalitsuselt					
3. Saadud erikorraldusel mujalt					
4. Saadetud valla- ja linnavalitsustele resp. piimatööstustele ja taluvõi kokkuostukohtadele					
5. Saadetud erikorraldusel mujale					
6. Seis kuu lõpul rida (1+2+3) miinus rida (4+5)					
II. Valla- ja linnavalitsused resp. piimatööstused ja taluvõi kokkuostukohad.					
1. Seis kuu algul					
2. Saadud maavalitsuselt resp. p .k. „Võiekspordilt". . .					
3. Välja antud põllumajanduslikele tootjaile					
4. Seis kuu lõpul					

....., „....." ..... 194... a.
(kohtja aeg)

.....
(allkirjad)

Juhendid aruande koostamiseks.

Aruande I osa kohta.

1. P. 1 all näidata seis eelmise kuu lõpul (eelmise kuu aruande p. 6).
2. P. 3 ja 5 all näidata sissetulekud ja väljaminekud, mis on toimunud Turukorraldusvalitsuse erikorralduste kohaselt.
3. Erikorralduste põhjal preemiatähtede sissetulekute ja väljaminekute korral tähendada lahtrisse „Märkmed" vastava korralduse kuupäev ja nr.

Aruande II osa kohta.

4. Aruande II osa kohta koostatakse valla- ja linnavalitsustelt resp. piimatööstustelt ja taluvõi kokkuostukohtadelt saadud aruannete vorm nr. 28 põhjal nim. aruannete p. 1, 2, 4 ja 6 kokkuarvamise teel.
5. Aruandele kirjutavad alla maavalitsuses maavanem ja vastava osakonna juhataja ja p. k. „Võiekspordis" juhatus.

Tallinnas, 1. aprillil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Vorm nr. 30

..... (perekonna- ja eesnimi)

..... (talundi nimetus)

Talundi põhiraamatu Kohustustekaardi Nr. .....

Põllumajandusliku tootja preemiatekaart 1942/43. a.

Sissekande kuup	Premeerimisele kuuluva põllumaj. saaduste nimetus	Kohuslik müüginorm kg	Müüdud		Premeerimise ajavahemik	Arvestatud preemiapunktid				Märkmed
			normi katteks kg	üle normi kg		preemia-sedelid, punkti	suhkru-tähed, tk.	petrooleumi--preemia-tähed, tk.	eripreemia-tähed „S“	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Juhendid kaardi täitmiseks.

1. Lahtr. 2 märgitakse põllumaj. saaduse nimetus, mille eest preemiaid määratakse, näit.: toidu- ja söödateravili, või, liha, kartul jne.
2. Lahtr. 6 märgitakse ajavahemik, mille eest preemiaid määratud, näit.: teravilja korral 1. sept. 1942—31. jaan. 1943. a., või korral 1. sept. 1942—30. nov. 1942. a. jne.
3. Lahtr. 11 tehakse märge preemiatähtede väljaandmise kohta sõnadega „välja antud“.

Nimekiri
preemiakaupu müüvate erakaupluste kohta.

Jrk. nr.	Erakaupluse asukoht		Erakaupluse omaniku perekonna- ja eesnimi	Müüdavate preemiakaupade liigid.
	Linn/vald	Aadress		
1	2	3	4	5
		Suuremad linnad.		
1	Tallinn	Estonia pst. 19	Aring, Ernst	Peenrauad
2	„	Merepuiestee 17	Blauhut, Martin	Majapidamistarbed
3	Tartu	Poe 9	F-ma V. Kaljot	Peenrauad
4	„	Riia 35	„ Kodasov	Majapidamistarbed
5	Narva	Posti 59-a	Vorm. J. Reinberg	Peenrauad ja majapidamistarbed
6	Pärnu	Kuninga 19	„ A/S. H. Puls	„
7	Viljandi	Tallinna 8	Taal, August	„
8	Valga	Kesk 33	Pihap, Voldemar	Segakaubad
9	Võru	Jüri 5-a	Sibul, H.	Peenrauad
10	Petseri	Turuplats 16	Mägi ja Nassar	Segakaubad
11	Rakvere	Tallinna 29	Tatrik, Kristjan	Peenrauad
12	Kuressaare	Tallinna 2	Kivi, Priidu	Segakaubad
13	Paide	Tallinna 16	Leithammel, Elmar	„
14	Haapsalu	Karja 17	A. Vahar ja Ko	„
		Harjumaa.		
15	Linn Keila	Raekoja 5	Tiideman, H. ja K.	Segakaubad
16	Vald Anija	Kehra	Aav, Hugo	„
17	„ Kohila	Kohila	Mikker, August	„
18	„ Kolga	Pudisoo küla	Pernits, Helmi	„
19	„ Rapla	Rapla	Männisalu, Aug.	„
20	„ Ravila	Kose	Kruusement, Joh.	„
		Järvamaa.		
21	Linn Tapa	Pikk 18	Seidelberg, Eduard	Segakaubad
22	„ Türi	Viljandi 9	Mardo, Johannes	„
23	Vald Ambla	Ambla	Kuulmata, Jüri	„
24	„ Kareda	Esna	Reva, Viilip	„
25	„ Rakke	Rakke	Vallas, M.	„
26	„ Vajangu	Tamsalu	Jalakas, M. ja Johanson, E.	„
27	„ Väinjärve	Koeru	Leibur, Karl	„
28	„ Võhmuta	Järva-Jaani	Laupa, Joh.	„
		Läänemaa.		
29	Linn Kärdla	Turuplats	Teng, Bernhard	Segakaubad
30	Vald Kullamaa	Silla	Kivimäe, Karl	„
31	„ Lihula	Lihula	Paas, Lisette	„

Jrk. nr.	Erakaupluse asukoht		Erakaupluse omaniku perekonna- ja eesnimi	Müüdavate preemiakaupade liigid
	Linn/vald	Aadress		
1	2	3	4	5
32	Vald Martna	Enivere	Sagelmann, Jaan	Segakaubad
33	„ Märjamaa	Märjamaa	Saul, Hans	„
34	„ Piirsalu	Piirsalu	Rang, Joh.	„
35	„ Varbla	Kulli küla	Minnus, Jüri	„
		Petserimaa.		
36	Vald Järvesuu	Värska	Pius, Feodor	Segakaubad
37	„ Linnuse	Irboska	Kübar, Leonhard	„
38	„ Lõuna	Laura	V. Vungi ja I. Mendik	„
39	„ Meremäe	Koidula	Seim, Valter	„
40	„ Saatse	Satserinna k.	Lemming, Mihail	„
41	„ Senno	Irboska jaam	Juhanson, Elmar	„
		Pärnumaa.		
42	Linn Kilingi-Nõmme	Pärnu m. 52	Voll, Hendrik	Segakaubad
43	„ Sindi	Pärnu m. 65	Mark, Richard	„
44	Vald Abja	Paluoja	Raunmaa, Artur	„
45	„ Halinga	Vahenurme k.	Saagim, August	„
46	„ Lelle	Lelle	Liivrand, Georg	„
47	„ Saarde	Kikepere k.	Talts, Jaan	„
48	„ Vändra	Vändra	Koppel, Aleksei	„
		Saaremaa.		
49	Vald Kärla	Kiriku k.	Sillart, Aleksander	Segakaubad
50	„ Kihelkonna	Kihelkonna	Kask, Mihkle	„
51	„ Lümanda	Aleviku k.	Tõsine, Daniel	„
52	„ Torgu	Iide k.	Antspere, Teodor	„
		Tartumaa.		
53	Linn Elva	Kesk 25	Kupp, Alma	Segakaubad
54	„ Jõgeva	Suur 18	Haan, Johannes	„
55	„ Kallaste	Tartu 51	Pavlov, Ivan	„
56	„ Mustvee	Tartu 49	Lubja, A.	Raua- ja ehitusmaterjalid
57	„ Otepää	Turg 15	Keich, Johannes	Segakaubad
58	„ Avinurme	Piilsi k.	Reisenbuk, Vol.	„
59	„ Kaarepere	Pikkjärve	Veski, Karl	„
60	„ Kambja	S. Kambja k.	Tamm, Valter	„
61	„ Kavastu	Koosa k.	Soo, Voldemar	„
62	„ Meeksi	Meeksi	Brunnhof, M.	„
63	„ Mäksa	Melliste	Arumets, Aleks.	„
64	„ Nõo	Nõo	Looken, Linda	„
65	„ Puhja	Puhja	Kurik, Elmar	„
66	„ Rõngu	Rõngu	Palu, August	„
67	„ Saare	Saare	Jõema, August	„
68	„ Vaimastvere	Vaimastvere	Anton, Karl	„
69	„ Vara	Kaarli as.	Võlli, Hilda	„
70	„ Veski	Maritsa	Vään, Jaan	„

Jrk. nr.	Erakaupluse asukoht		Erakaupluse omaniku perekonna- ja eesnimi	Müüdavate preemiakaupade liigid
	Linn/vald	Aadress		
1	2	3	4	5
71	Vald Voore	Vassevere k.	Reial, Arnold	„
72	„ Võnnu	Lääniste k.	Kilter, Albert	„
73	„ Äksi	Kärkna	Rebane, Johannes	„
		Valgamaa.		
74	Linn Tõrva	Turu 6	Terri, Aleks.	Segakaubad
75	Vald Karula	Lüllemäe	Kompus, Jaan	„
76	„ Kuigatsi	Puka	Reidorf, Aug.	„
77	„ Sangaste	Sangaste	Müürsepp, Prits	„
78	„ Taheva	Hargla	Hallas, E.	„
79	„ Tõlliste	Keeni	Ebber, Karl	„
80	„ Vaoküla	Ala	Toome, Hendrik	„
		Viljandimaa.		
81	Linn Põltsamaa	K. Pätsi 4	Alliksaar, J.	Segakaubad
82	„ Suure-Jaani	Pärnu 4	Mäeberg, Rudolf	„
83	Vald Karksi	Nuia	Rüüsak, Joh. ja Allikvee, K.	
84	„ Kõo	Võhma	Harjo, Jaan	„
85	„ Paistu	Sultsi	Visse, Anna	„
86	„ Pajusi	Kalana k.	Lindeberg, Joh.	„
87	„ Suislepa	Uue-Suislepa	Anderson, Ants	„
88	„ Võisiku	Kolga-Jaani	Mikelson, Hans	„
89	„ Vastsemõisa	Kildu k.	Jakobson	„
		Virumaa.		
90	Linn Jõhvi	Rakvere 13	Trofimov, Anatoli	Segakaubad
91	Vald Erra	Kiviõli	Kõrs, Vladimir	„
92	„ Haljala	Haljala	Reimal, Arnold	„
93	„ Küti	Viru-Jaagupi	Uustalu, Joh.	„
94	„ Lüganuse	Püssi	Nurk, Jakob	„
95	„ Mahu	Viru-Nigula	Allikmaa, Otto	„
96	„ Roela	Roela k.	Oopik, Villem	„
97	„ Tudulinna	Oonurme	Oja, Osvald	„
98	„ Undla	Kadrina	Balder, Endel	„
99	„ Vao	V.-Maarja	Lindpärg, Oskar	„
100	„ Vaivara	Perjatsi k.	Vinni, Herman	„
		Võrumaa.		
101	Linn Antsla	Veski 1	Rägo, Elsa	Segakaubad
102	Vald Haanja	Haanja	Uba, Richard	„
103	„ Kanepi	Kanepi	Abel, Harald	„
104	„ Misso	Misso	Tirul, Harald	„
105	„ Mõniste	Saru k.	Henning, Osvald	„
106	„ Orava	Orava	Lill, Oskar	„
107	„ Räpina	Võõpsu	Hanson, Paul	„
108	„ Rõuge	Rõuge	Simmul, Jaan	„
109	„ Vastseliina	Vastseliina	Einola, K.	„
110	„ Veriora	Veriora	Salf, Karl	„

Lisa nr. 6 premeerimisjuhendile nr. 1.

..... (kaupluse nimetus)

..... (kaupluse asukoht)

Nimekiri

preemiatähtede vastu kauplusest müüdud suhkru ja viina kohta

..... kuul 194... a.

Jrk nr.	Välja-andmise kuupäev	Ostja perekonna- ja eesnimi	Ostja leibkonda kuuluvate isikute arv (esitatud ostu-raamatuid)	Müüdud			Kauba vastuvõtja allkiri
				viina ltr.	suhkrut preemiasede-lite vastu kg	suhkrut suhkrutäh-tede vastu kg	
1							
2							
			Kokku				

Lisa nr. 7 premeerimisjuhendile nr. 1.

..... (Ühistu nimi, kaupluse omaniku nimi)

..... (Asukoht)

Müüdud preemiakaupade katteks laekunud preemiatähtede loetelu[1]).

..... 194...

Jrk nr.	Preemiatähed Preemiakaubad	Suhkur	Sahhariin	Sool	Viin	Alka	Paberossid	Preemia-kaubad ja muud tarbe-esemed	Petrooleum	Kokku
1	Preemiasedelid punk-tides								—	
2	Suhkrutähed tükkides		—	—	—	—	—	—	—	
3	Petrooleumipreemia-tähed tk-des . . .	—	—	—	—	—	—	—		
4	Eripreemiatähed „S“								—	

....., „.....“ ..... 194...
(koht) (kuupäev)

Kontrollitud:

1. ETK harukontoris .....
(kuupäev ja allkiri)

2. ETK Peakontoris .....
(kuupäev ja allkiri)

.....
(allkirjad)

[1]) Täitmiseks saadetavad loetelublanketid on kahes — saksa ja eesti keeles.

Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 8 premeerimisjuhendile nr. 1.

Vorm nr. 31.

.....
(ühistu nimetus, kaupluse omaniku nimi)

.....
(asukoht)

Esitada ETK ..... harukontorile koos laekunud preemiatähtedega iga kuu 10-ndaks kuupäevaks

Aruanne
preemiakaupade läbikäikude ja laekunud preemiatähtede kohta

..... kuu eest 194... a.

Jrk] nr.	Preemiakauba nimetus	Kauba mõõtühik	Ühe punkti eest müüdav kaubakogus	Laoseis kuu algul	Sissetulek			Väljaminek						Laoseis kuu lõpul, lahtrid (5+8)—14	Preemiatähtede vastu müüdud kauba väärtus punktides, lahtrid 9:4	Müüdud koguste katteks laekunud				Märkmeid
					Oma maakonna harukontorite ja müügipunktidelt	Teiste maakondade harukontoritelt ja müügipunktidelt	Kokku sissetulek, lahtrid (6+7)	Müüdud preemiatähtede vastu	Jaemüügi kadu	Erakorraline kadu	Saadetud oma maakonna harukontorile ja müügipunktidele	Saadetud teiste maakondade harukontoritele ja müügipunktidele	Kokku väljaminek, lahtrid (9+10+11+12+13)			Preemiasedelid punktides	Suhkrutähed tükkides	Petrooleumi-preemiatähed tükkides	Eritähed „S“	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
														Kokku						

....., „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Aruande koostamise juhendid.

Lahtris nr. 2 — märgitakse müüdud preemiakauba nimetus, nagu suhkur, sool, sahhariin, viin, alka ja paberossid, petrooleum, peenrauakaubad ja muud tarbeesemed. Peenrauakaubad ja muud tarbeesemed näidatakse aruandes punktides, mitte tk.-des ega kg-des, nimetuse all „peenrauakaubad ja muud tarbeesemed". Selleks tuleb liita mitmesuguste kaupade, nagu vikatite, viilide, naelte, taldrikute jt. kaupade üksikud punktiväärtused kokku. Näit. kui laos on 5 vikatit, mille punktiväärtus on à 4 punkti, ja 7 viili, mille punktiväärtus on à 1 punkt, — siis laoseisuna tuleb märkida 27 punkti [(5+4)+ +(7×1) = 27]. Analoogiliselt täita peenrauakauba ja muude tarbeesemete osas ka teised lahtrid.

„ nr. 3 — märgitakse preemiakauba mõõtühik nagu kg, ltr., tk. jne. Peenrauakaupade ja muude tarbeesemete osas — märkida siia lahtrisse sõna „punkt".

„ nr. 4 — märgitakse preemiakauba kogus, mis saab osta ühe punkti eest. Näit.: soolal — 3 kg, suhkrul — 0,5 kg, paberossidel — 40 tk. jne. Peenrauakaupade ja muude tarbeesemete osas jääb see lahter täitmata.

„ nr. 5 — märgitakse vastava preemiakauba laoseis kuu algul.

„ nr. 6 — märgitakse preemiakauba kogus, mis kauplus on saanud müügiks oma maakonnas asuvalt ETK harukontorilt ja teistelt oma maakonna kauplustelt. Seejuures kaupluste nimed, kellelt saadud, märkida eraldi märkuste lahtrisse koos koguste äratähendamisega.

„ nr. 7 — märgitakse preemiakauba kogus, mis kauplus on saanud müügiks vahetult ETK peakontorilt, teiste maakondade ETK harukontoreilt ja teiste maakondade kauplustelt. Seejuures kaupluste nimed, kellelt saadud, märkida eraldi märkuste lahtrisse koos koguste äratähendamisega.

„ nr. 8 — märgitakse lahtrite nr. 6 ja 7 summa.

„ nr. 9 — märgitakse preemiakauba kogus, mis müüdud ainult preemiatähtede (preemiasedelite, suhkrutähtede, petrooleumi-preemiatähtede ja eritähtede „S") vastu.

„ nr. 10 — märgitakse jaemüügil tekkinud kadu-kahanemine müüdud kogustelt eeskirjadega kehtestatud piirides.

„ nr. 11 — märgitakse erakorralisil juhtumeil tekkinud kadu. Näit. viinapudelite purunemine, vargus jne. Erakorraliste kadude kohta tuleb koostada aktid. Koostatud aktid või nende tõestatud ärakirjad esitatakse koos käesoleva aruandega.

„ nr. 12 — märgitakse preemiakauba kogused, mis on saadetud kaupluse poolt erikorralduste põhjal oma maakonna ETK harukontorile ja oma maakonna kauplustele. Märkuste lahtris märkida kaupluste nimed, kellele saadetud, koos koguste äratähendamisega.

„ nr. 13 — märgitakse preemiakauba kogused, mis on saadetud kaupluse poolt erikorralduste põhjal ETK peakontorile, teiste maakondade harukontoritele ja teiste maakondade kauplustele. Märkuste lahtris märkida kaupluste nimed, kellele saadetud, koos koguste koguste äratähendamisega.

„ nr. 14 — märgitakse lahtrite nr. 9, 10, 11, 12 ja 13 summa.

„ nr. 15 — märgitakse laoseis kuu lõpul. Selleks lahtrite nr. 5 ja 8 kogused liita ja saadud summast lahutada lahtri nr. 14 kogus.

Lahter nr. 16 — märgitakse müüdud preemiakauba väärtus punktides. Selleks lahtri nr. 9 kogus jagada lahtris nr. 4 tähendatud kogusega. Peenrauakaupade ja muude tarbeesemete osas aga kanda lahtrisse nr. 16 sama arv, mis lahtris nr. 9 märgitud.

„ nr. 17 — märgitakse üksiku preemiakauba müügi katteks laekunud preemiasedelite punktide summa. Näit. suhkru müügil — punktide summa saamiseks — tuleb liita kõik punktid, mis märgitud preemiasedelitel äritempliga kustutatud suhkru sõõris.

„ nr. 18 — märgitakse kõik suhkrutähed tükkides, mis laekunud suhkru müügist.

„ nr. 19 — märgitakse petrooleumi preemiatähed tükkides, mis laekunud petrooleumi müügist.

„ nr. 20 — jääb kuni korralduseni täitmata.

Tallinnas, 13. aprillil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 9 premeerimisjuhendile nr. 1.

Vorm nr. 32.

Esitada ETK Peakontorile koos preemiatähtedega iga kuu 20-ndaks kuupäevaks.

..... (harukontori) nimetus)

K o o n d a r u a n n e
preemiakaupade läbikäikude ja laekunud preemiatähtede kohta
..... kuu eest 194... a.
..... maakonna müügivõrgus.

Jrk. nr.	Preemiakauba nimetus	Kauba mõõtühik	Ühe punkti eest müüdav kauba kogus	Maakonna müügivõrgus olev laoseis kuu algul	Sissetulek maakondlikku müügivõrku	Väljaminek maakondlikust müügivõrgust					Maakonna müügivõrgus olev laoseis kuu lõpul (lahtrid 5+6 miinus 11)	Preemiatähtede vastu müüdud kauba väärtus punktides	Müüdud koguste katteks laekunud				Märkmeid
						Müüdud preemiatähtede vastu	Müügikadu	Erakorraline kadu	Teistele maakondadele saadetud	Kokku väljaminek (lahtrid 7+8+9+10)			Preemiasedelid punktides	Suhkrutähti tükkides	Petrooleumitähti tükkides	Eritähti „S“	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
											Kokku						

....., „.....“..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Koondaruande koostamise juhendid.

Lahtris nr. 5 — märgitakse kokku ühe maakonna kaupluste poolt näidatud kuu alguse laoseisud saadetud aruannete järgi (kaupluste aruande lahter nr. 5), liites sellele harukontori kuu alguse laoseisu.

„ nr. 6 — märgitakse kokku preemiakauba kogused, mis kauplused on saanud vahetult ETK peakontorilt, teiste maakondade harukontoritelt ja teiste maakondade müügipunktidelt (kaupluste aruande lahter nr. 7), liites sellega harukontori enda preemiakauba sissetulekud. Harukontori preemiakauba sissetulekuna näidata ainult need preemiakauba kogused, mis harukontor on saanud vahetult ETK peakontorilt, teiste maakondade harukontoritelt ja teiste maakondade kauplustelt, samuti ka need harukontori laos olevad kogused, mis on preemiakaubana ETK peakontorilt harukontorile vabaks antud.

„ nr. 7 — märgitakse kaupluste aruannete järgi kokkuvõetud kogus, mis on müüdud maakonna müügivõrgus preemiatähtede vastu (kaupluste aruande lahter nr. 9).

„ nr. 8 — märgitakse kokku kaupluste aruannete järgi näidatud jaemüügi kadu (kaupluste aruande lahter nr. 10), liites sellega ka harukontori enda hulgimüügi kadu, kui seda on tekkinud.

„ nr. 9 — märgitakse kokku kaupluste aruannete järgi näidatud erakorraline kadu (kaupluste aruande lahter nr. 11), liites sellega ka harukontori enda erakorralise kadu, kui seda on tekkinud.

„ nr. 10 — märgitakse kokku preemiakauba kogused, mis kauplused on vahetult saatnud erikorralduste põhjal ETK peakontorile, teiste maakondade harukontoritele ja teiste maakondade kauplustele (kaupluste aruande lahter nr. 13), liites sellega need preemiakauba kogused, mis harukontor otseselt on saatnud ETK peakontorile, teistele harukontoritele ja teiste maakondade kauplustele.

„ nr. 11 — märgitakse lahtrite 7, 8, 9 ja 10 summa.

„ nr. 12 — märgitakse kokku ühe maakonna kaupluste poolt näidatud kuu lõpu laoseisud (kaupluste aruande lahter nr. 15), liites sellega harukontori kuu lõpu laoseisu.

„ nr. 13 — märgitakse kokku kaupluste poolt näidatud preemiatähtede vastu müüdud kauba väärtus punktides (kaupluste aruande lahter nr. 16).

„ nr. 14, 15, 16 — märgitakse kaupluste aruannete põhjal kokkuvõetud: a) preemiasedelite punktide summa, b) suhkrutähtede arv tükkides ja c) petrooleumi preemiatähed tükkides (kaupluste aruannete lahtrid nr. 17, 18 ja 19).

„ nr. 17 — Jääb kuni korralduseni täitmata.

Tallinnas, 1. aprillil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 10 premeerimisjuhendile nr. 1.

Vorm nr. 33.

Esitada Kindralkomissariaadile koos preemiatähtedega iga kuu viimaseks kuupäevaks.
Ärakiri koondaruandest esitada samaks kuupäevaks Turukorraldusvalitsusele.

ETK peakontori
koondaruanne[1])

..... müügi ja sellest laekunud preemiatähtede kohta.
(preemiakauba nimetus)
..... 194...

Jrk. nr.	Maakond	Kauba mõõtühik	Ühe punkti eest müüdav kauba kogus	Maakonna müügivõrgus olev laoseis kuu algul	Sissetulek maakondlikku müügivõrku	Väljaminek maakondlikust müügivõrgust					Maakonna müügivõrgus olev laoseis kuu lõpul	Preemiatähtede vastu müüdud kauba väärtus punktides	Müüdud koguste katteks laekunud				Märkmeid
						Müüdud preemiatähtede vastu	Müügikadu	Erakorraline kadu	Teistele maakondadele saadetud	Kokku väljaminek			Preemiasedelid punktides	Suhkrutähed tk-des	Petrooleumipreemiatähed tk-des	Eritähed „S“	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
			Kokku														

..... „..... “ ..... 194...
(koht ja kuupäev)

.....
(allkirjad)

[1]) Täitmiseks saadetavad koondaruande blanketid on kahes — saksa ja eesti keeles

Teraviljapreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 2 (1070) 31. märtsist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Tarvitajate Keskühisusele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Toidu- ja söödateravilja kohuslike müüginormide katteks ja ülenormi-teravilja ja selle asendamiseks müüa lubatud teiste põllumajandussaaduste müümisel premeeritakse põllumajanduslikke tootjaid normipreemiatega ja ülenormipreemiatega.

Normi- ja ülenormiteravilja preemiad.

Normipreemiatega premeeritakse neid põllumajanduslikke tootjaid, kes on 1942/43. a. toidu- ja söödateraviljanormist kokku täitnud 50—100%; ülenormipreemiatega aga neid, kes nendest normidest kokku on täitnud üle 100%.

2. Kohuslike müüginormide katteks müüdud teraviljakoguste eest antakse preemiasedeleid järgmiselt:

a) alates 1. sept. 1942. a. kuni 31. jaan. 1943. a. iga müüdud 1000 kg teravilja eest — 4 preemiapunkti väärtuses;

b) alates 1. veebr. 1943. a. kuni 31. aug. 1943. a. iga müüdud 1000 kg teravilja eest — 3 preemiapunkti väärtuses.

Üle normi müüdud teravilja eest antakse preemiasedeleid eeltooduga võrreldes kahekordses suuruses, s. t. 8 või 6 punkti.

3. Neil põllumajanduslikel tootjail, kes teraviljaostu-müügi- ja alalhoiulepingute alusel olid kohustatud teravilja hoiul pidama ning on need kogused kuni 31. märtsini 1943. a. kokkuostufirmadele ära andnud, loetakse nim. teraviljakogused müüduks kuni 31. jaanuarini 1943. a.

4. Neil põllumajanduslikel tootjail, kes kohuslike müüginormide katteks on kuni 31. jaan. 1943. a. müünud teravilja kokku vähem kui 50% määratud normist, loetakse nim. teraviljakogused müüduks pärast 31. jaan. 1943. a.

5. Neid põllumajanduslikke tootjaid, kes toidu- ja söödateravilja kohuslikke müüginorme on ületanud, premeeritakse erakorraliselt veel petrooleumi-preemiatähtedega.

Iga üle normi müüdud 50 kg toiduteravilja ja iga üle normi müüdud 100 kg söödateravilja eest on nendel õigus saada üks petrooleumi-preemiatäht 1 ltr. petrooleumi ostmiseks.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Põllumajanduslikele tootjaile teraviljamüügi eest preemiapunktide arvutamisel tuleb liita toidu- ja söödateravilja kohuslikud müüginormid ning samuti tuleb liita ka normide katteks müüdud teraviljakogused.

2. Müüdud teraviljakogustena tuleb arvestada ka nende põllumajandussaaduste müüki, mida kehtestatud eeskirjade kohaselt lubati müüa teravilja asemel.

Need asendamise võimalused olid kuni 1. märtsini 1943. a. järgmised:

a) asendamine heina- ja aedviljaseemnetega (Majandus- ja Rahandusdirektori ringkiri 9. nov. 1942. a.);

b) asendamine lihaga, kaunviljaga ja tatraga (Majandus- ja Rahandusdirektori ringkiri 2. okt. 1942. a.);

c) toidu- ja söödateravilja omavaheline asendamine (Turukorraldusvalitsuse ringkirjad 14. sept. 1942. a., 17. okt. 1942. a. ja 9. märts. 1943. a.) ja

d) alates 1. märtsist 1943. a. asendamine kartulitega ja toiduning söödateravilja omavaheline asendamine (Turukorraldusvalitsuse ringkiri 9. märtsist 1943. a.).

3. Kui teravilja-müüginormide katteks müüdud teravilja ja teiste p. 2 tähendatud põllumajandussaaduste kogused arvestuste järgi katavad teravilja liidetud normi üle 50%, siis toimub preemiapunktide arvutamine juuresoleva tabeli kohaselt (lisa nr. 1). Sama tabelit kasutada ka üle normi müüdud teraviljakoguste eest preemiapunktide arvutamisel.

4. Petrooleumi-preemiatähtede arvutamisel arvestatakse ainult üle normi müüdud täis 50-kiloste toiduteravilja- (rukis ja nisu) ja 100-kiloste söödateravilja- (oder ja kaer) kogustega. Vähemaid, poolikuid koguseid petrooleumi-preemiatähtedega premeerimisel ei arvestata. Näit.: üle normi müüdud 190 kg toiduteravilja eest saab 3 petrooleumi-preemiatähte; 280 kg söödateravilja eest — 2 petrooleumi-preemiatähte.

5. Kohuslikud müüginormid ja müüdud teraviljakogused tehakse kindlaks talundilehtede andmeil.

6. Preemiapunktide arvutamisel peavad valla- ja linnavalitsused koostama preemiatähtede väljaandmise nimekirjad juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 2).

Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad peavad koostatud olema enne preemiatähtede väljaandmise algust.

7. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad koostada perioodide viisi järgmiselt:

a) nimekiri 1. sept. 1942. a. kuni 31. jaan. 1943. a. müüdud koguste kohta;

b) nimekiri 1. veebr. 1943. a. kuni 31. märtsini 1943. a. müüdud koguste kohta;

c) nimekirjad alates 1. aprillist 1943. a. iga kalendrikuu kestel müüdud koguste kohta eraldi.

Seejuures tuleb silmas pidada käesoleva ringkirja § 1 p. 3 ja 4 nõudeid.

8. Koostatud preemiatähtede väljaandmise nimekirjadelt tuleb nõutavad andmed kanda otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel asuda valla- ja linnavalitsustel kohe preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele perioodide eest 1. sept. 1942. a. kuni 31. jaan. 1943. a. ja 1. veebr. kuni 31. märtsini 1943. a.

Nimekirjade valmimisel anda preemiatähed välja Turukorraldusvalitsuse sellekohasel erikorraldusel, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiatähtede saaja allkiri preemiatähtede vastuvõtmise kohta.

2. Maikuu algul asuda aprillis müüdud teraviljakoguste kohta preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamisele ning nende valmistamisel preemiatähed välja anda. Järgnevatel kuudel toimida analoogiliselt.

3. Kõik preemiatähtede väljaandmise nimekirjad tuleb lõpetada ja üks eksemplar neist saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks kohe pärast kõigile nimekirja kantud isikuile preemiatähtede väljaandmist.

Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad tuleb lõpetada ja saata vastavale maavalitsusele igal juhul hiljemalt 30. septembril 1943. a. vaatamata sellele, kas nimekirja kantud isikuile on preemiatähed välja antud või mitte.

Põllumaj. tootjail kustub preemiatähtede saamise õigus 30. sept. 1943. a.

Tallinn, 31. märtsil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Tabel

toidu- ja söödateravilja preemiapunktide arvutamiseks.

Müüdud kuni 31. I 43			Müüdud pärast 31. I 43		
Müüdud kogus kg	50—100% täitmisel punktide arv	üle 100% täitmisel punktide arv	Müüdud kogus kg	50—100% täitmisel punktide arv	üle 100% täitmisel punktide arv
1	2	3	4	5	6
125— 374	1	2	167— 499	1	2
375— 624	2	4	500— 832	2	4
625— 874	3	6	833—1166	3	6
875—1124	4	8	1167—1499	4	8
1125—1374	5	10	1500—1832	5	10
1375—1624	6	12	1833—2166	6	12
1625—1874	7	14	2167—2499	7	14
1875—2124	8	16	2500—2832	8	16
2125—2374	9	18	2833—3166	9	18
2375—2624	10	20	3167—3499	10	20
2625—2874	11	22	3500—3832	11	22
2875—3124	12	24	3833—4166	12	24
3125—3374	13	26	4167—4499	13	26
j.n.e.			j.n.e.		

Näide tabeli kasutamiseks:

1. Kohuslik müüginorm — 4050 kg.
2. Müüdud kuni 31. jaan. 1943. a. — 2600 kg.
3. Müüdud pärast 31. jaan. 1943. a. — 3000 kg.
4. Enne 31. jaan. 1943. a. müüdud teraviljakogus on suurem kui 50% kohuslikest normidest, seega kuulub premeerimisele: 2600 kg vastab lahtri 2 järgi 10 punktile.
5. Pärast 31. jaan. 1943. a. müüdud kogusest kuulub normi katteks 4050 kg miinus 2600 kg = 1450 kg, millele vastab lahtri 4 järgi 4 punkti.
6. Pärast 31. jaan. 1943. a. müüdud kogusest kuulub üle normi müüduks 3000 kg miinus 1450 kg = 1550 kg, millele vastab lahtri 6 järgi 10 punkti.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 2.

Vorm nr. 34.

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....

põllumajanduslikele tootjaile teravilja kohuslike müüginormide täitmise ja ületamise eest antud preemiatähtede kohta

..... vallavalitsus
..... linnavalitsus

ajavahemikul „.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Talundi nimetus	1942/43. a. toidu- ja söödateravilja kohuslik müüginorm kokku kg	Müüdud teravilja 1. sept. 1942. a. kuni aruande koostamiseni kg	Senini müüdud teraviljast varem premeeritud kg	Kuulub premeerimisele käesoleva nimekirja järgi				Arvutatud preemiapunkte			Arvutatud petrooleumi-preemiatähti			Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtrites 13 ja 16 näidatud preemiatähtede vastuvõtmise kohta
						Kokku kg (5. miinus 6.)	Sellest			Normideks müüdud kogustе eest punkte	Üle normi müüdud kogуste eest punkte	Kokku punkte (11+12)	Üle normi müüdud toiduteravilja eest tk.	Üle normi müüdud söödateravilja eest tk.	Kokku tk. (14+15)		
							Müüdud normide katteks kg	Müüdud toiduteravilja üle normi kg	Müüdud söödateravilja üle normi kg								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Juhendid aruande koostamiseks.

1. Lahtris 4 märgitakse 1942/43. a. toidu- ja söödateravilja kohuslike müüginormide summa.
2. Lahtris 5 märgitakse 1942/43. a. teravilja-müüginormide katteks müüdud teravilja ja asendamise korras müüdud muude põllumajandussaaduste (teraviljaks ümberarvutatud) kogus.
3. Lahtris 6 märgitakse teraviljakogus, mille eest eelmiste preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi preemiapunkte arvutatud.
4. Lahtris 7 märgitakse lahtrite 5 ja 6 vahe (5. miinus 6.), kui lahtris 5 näidatud kogus on vähemalt 50% lahtris 4 näidatud kogusest.
5. Lahtrite 8, 9 ja 10 summa peab vastama lahtrile 7 (8+9+10 = 7).
6. Lahtrite 11 ja 12 täitmiseks kasutada preemiapunktide arvutamise tabelit lisa nr. 1. Preemiapunktide arv määratakse lahtrites 8 ja (9+10) näidatud koguste järgi.
7. Lahtri 14 täitmiseks jagada lahtris 9 märgitud kogus 50 kiloga.
8. Lahtri 15 täitmiseks jagada lahtris 10 märgitud kogus 100 kiloga.
9. Lahtris 17 märgitakse preemiatähtede tegelik väljaandmise kuupäev.
10. Käesoleva nimekirja koostamise järel kanda tarvilikud andmed põllumaj. tootjate preemiakaartidele (vorm nr. 30).

Tallinnas, 1. aprillil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Teraviljaseemne preemiad.

Premeerimisjuhend nr. 3 (6200) 13. aprillist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Seemneviljaühisusele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Põllumajanduslike tootjate poolt seemneks müüdud toiduja söödateraviljakogused arvestatakse müüduks kohuslike müüginormide katteks või üle normi ja nende koguste eest antakse põllumajanduslikele tootjaile normipreemiaid ja ülenormipreemiaid premeerimisjuhendis nr. 2 ettenähtud korra kohaselt.

Tunnustatud seemne müümisel müügipreemiad.

2. Peale normi- ja ülenormipreemiate antakse põllumajanduslikele tootjaile nende teraviljakoguste eest, mis on müüdud Kindralkomissariaadi poolt tunnustatud seemnena, lisaks veel müügipreemiaid.

Müügipreemiaid antakse nende tunnustatud teraviljaseemne koguste eest, mis on:

a) müüdud 1942/43. tootmisaastal (1. sept. 1942. a. kuni 30. juunini 1943. a.) Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostuja -müügipunktidele;

b) müüdud 1942. a. sügiskülviperioodil (taliviljaseeme) ja 1943. a. kevadkülviperioodil (suviviljaseeme) otse põllumajanduslikele tootjaile valla- või linnavalitsuste ostulubade vastu.

Pärast 1. septembrit 1943. a. premeeritakse ainult Eesti Seemneviljaühisusele müüdud tunnustatud seemnete eest.

3. Tunnustatud teraviljaseemneks käesoleva juhendi mõttes loetakse seemnena tunnustatud rukist, nisu, otra ja kaera, mille kohta on Kindralkomissariaadi poolt välja antud vastav tunnustustõend.

4. Seemneks müüdud teraviljakoguste eest antakse preemiasedeleid järgmiselt:

a) iga müüdud 1000 kg teravilja tunnustatud kõrgaretisseemne eest — 10 preemiapunkti väärtuses;

b) iga müüdud 1000 kg teravilja tunnustatud järelkülvi-seemne eest — 8 preemiapunkti väärtuses;

c) iga müüdud 1000 kg teravilja tunnustatud müügiseemne eest — 5 preemiapunkti väärtuses.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Seemneks müüdud teravilja eest preemiapunktide arvutamisel tuleb käsitada juuresolevat preemiapunktide arvutamise tabelit (lisa nr. 1).

2. Preemiapunktide arvutamiseks ja preemiasedelite väljaandmiseks tuleb koostada preemiatähtede väljaandmise nimekiri juuresoleva normi kohaselt (lisa nr. 2).

Valla- ja linnavalitsuste ostulubade alusel vahetult põllumajanduslikele tootjaile müüdud tunnustatud teraviljaseemne kohta koostatakse preemiatähtede väljaandmise nimekirjad valla- ja linnavalitsustes, kuna Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktide poolt kokkuostetud tunnustatud teraviljaseemne kohta koostatakse preemiatähtede väljaandmise nimekirjad seemnekokkuostu- ja -müügipunktides.

3. Valla- ja linnavalitsustes kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja kõik need tunnustatud teraviljaseemne müüjad, kes on ostulubade vastu müünud tunnustatud teraviljaseemet vahetult põllumajanduslikele tootjaile. Seejuures on nõutav seemneostja allkirjaga varustatud ostuloa esitamine ja Kindralkomissariaadi poolt väljaantud tunnustustõendi ettenäitamine valla- või linnavalitsusele.

Valla- ja linnavalitsustel koostada nimekirjad kahes eksemplaris.

4. Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktid koostavad nimekirjad iga valla ja linna kohta eraldi, olenevalt tunnustatud teraviljaseemet müünud põllumaj. tootjate elukohast. Nimekirjad koostada kolmes eksemplaris.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel asuda Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktidel preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele tunnustatud teraviljaseemne koguste kohta, mis on müüdud alates 1. sept. 1942. a. kuni 30. juunini 1943. a.

Seemnekokkuostu- ja -müügipunktidel saata nimekirjadest kaks eksemplari vastavatele valla- või linnavalitsustele hiljemalt 15. juuliks s. a. Üks eksemplar nimekirjadest jääb seemnekokkuostu- ja müügipunkti.

2. Valla- ja linnavalitsustel koostada preemiatähtede väljaandmise nimekirjad nende põllumaj. tootjate kohta, kes esitavad

seemne ostja allkirjaga varustatud ostuloa ja näitavad ette Kindralkomissariaadi poolt väljaantud tunnustustõendi.

3. Valla- ja linnavalitsustes asuda omal koostatud ja Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktidest saabunud preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi preemiasedelite väljaandmisele, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

4. Valla- ja linnavalitsustes preemiatähtede väljaandmise nimekirjadelt kanda vajalikud andmed põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

5. Kõik preemiatähtede väljaandmise nimekirjad tuleb valla- ja linnavalitsustes lõpetada hiljemalt 31. aug. 1943. a. ja üks eksemplar neist saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Põllumaj. tootjail kustub preemiasedelite saamise õigus 31. aug. 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusval. juh. eest
Töötlemis- ja Kontrollosakonna juh. E. Lomper.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjunendile nr. 3.

Tabel
teraviljaseemnete preemiapunktide arvutamiseks.

Tunnustatud kõrgaretise seeme		Tunnustatud järelkülvi seeme		Tunnustatud müügiseeme	
seemneks müüdud kogus kg	punktide arv	seemneks müüdud kogus kg	punktide arv	seemneks müüdud kogus kg	punktide arv
50— 149	1	63— 187	1	100— 299	1
150— 240	2	188— 312	2	300— 499	2
250— 349	3	313— 437	3	500— 699	3
350— 449	4	438— 562	4	700— 899	4
450— 549	5	563— 687	5	900—1099	5
550— 649	6	688— 812	6	1100—1299	6
650— 749	7	813— 937	7	1300—1499	7
750— 849	8	938—1062	8	1500—1699	8
850— 949	9	1063—1187	9	1700—1899	9
950—1049	10	1188—1312	10	1900—2099	10
1050—1149	11	1313—1437	11	2100—2299	11
1150—1249	12	1438—1562	12	2300—2499	12
1250—1349	13	1563—1687	13	2500—2699	13
1350—1449	14	1688—1812	14	2700—2899	14
1450—1549	15	1813—1937	15	2900—3099	15
1550—1649	16	1938—2062	16	3100—3299	16
jne.	jne.	jne.	jne.	jne.	jne.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 3.

Vorm nr. 38.

..... (seemnekokkuostupunkti nimetus)

..... (valla- või linnavalitsuse nimetus)

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....

põllumajanduslikele tootjaile seemneks müüdud põllumajandussaaduste eest antud preemiatähtede kohta

ajavahemikul „.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk nr.	Perekonna- ja eesnimi	Talundi nimetus	Seemne nimetus	Müüdud: tunnustatud kõrgaretiseemet kg	Müüdud: tunnustatud järelkülviseemet kg	Müüdud: tunnustatud järelkülviseemet A kl., kg	Müüdud: tunnustatud järelkülviseemet B kl., kg	Müüdud: tunnustatud müügiseemet, kg	Seemne tunnustustõendi väljaandmise kuupäev	Arvutatud preemiapunkte	Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 11 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

..... „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

..... Seemnekokkuostupunkti juhataja allkiri

..... Vallavan./linnapea ja sekretäri allkirjad

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamiseks.

1. Preemiatähtede väljaandmise nimekirja nr. täidetakse valla- ja linnavalitsuses.
2. Lahtrisse 4 märgitakse seemne nimetus, näit.: teraviljaseeme, kaunviljaseeme ja kartuliseeme.
3. Müüdud teraviljaseemne kogused kantakse lahtritesse 5, 6 ja 9.
4. Müüdud kaunviljaseemne kogused kantakse lahtritesse 6 ja 9.
5. Müüdud kartuliseemne kogused kantakse lahtritesse 5, 7, 8 ja 9.
6. Lahtrisse 10 kantakse põllumaj. tootja poolt ettenäidatud tunnustustõendi väljaandmise kuupäev.
7. Lahter 11 täidetakse nimekirja koostaja asutise või ettevõtte poolt.
8. Lahter 12 täidetakse valla- või linnavalitsuse poolt.
9. Seemnekokkuostupunktide poolt koostatud nimekirjad kirjutatakse alla nii seemnekokkuostupunkti kui ka valla- või linnavalitsuse poolt.

Tallinnas, 13. aprillil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Kartulipreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 4 (6200) 13. aprillist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Aedvilja Keskühisusele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Kartuli kohusliku müüginormi katteks ja(üle normi müüdud kartuli eest premeeritakse põllumajanduslikke tootjaid normipreemiatega ja ülenormipreemiatega.

Normipreemiatega premeeritakse neid põllumajanduslikke tootjaid, kes 1942/43. a. kartuli kohuslikust müüginormist on hiljemalt 10. maiks 1943. a. täitnud vähemalt 80%. Kui 10. maiks 1943. a. on kohuslikust müüginormist täidetud vähem kui 80%, siis selle osa eest üldse normipreemiaid ei anta. Pärast 10. maid 1943. a. müüdud koguste eest antakse normipreemiaid ainult üle 80% ulatuva osa eest.

Ülenormipreemiatega premeeritakse neid põllumajanduslikke tootjaid, kes kartuli kohusliku müüginormi on täitnud üle 100%.

2. Kohuslike müüginormide katteks müüdud kartulikoguste eest antakse, arvestades p. 1 tingimusi, preemiasedeleid — iga premeeritava 1000 kg kartuli müügi eest — 2 preemiapunkti väärtuses.

Üle normi müüdud kartulite eest antakse preemiasedeleid eeltooduga võrreldes pooleteisekordses suuruses, s. t. 3 preemiapunkti iga üle normi müüdud 1000 kg kartuli eest.

3. Premeerimisel võetakse arvesse ka need juurviljakogused, mis on lubatud müüa asendamise korras kartuli kohusliku müüginormi katteks.

4. Premeerimisel ei tule arvestamisele need kartulikogused, mis on müüdud asendamise korras teraviljanormide katteks, sest need kogused kuuluvad premeerimisele premeerimisringkirja nr. 2 kohaselt.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Kohusliku müüginormi katteks ja üle normi müüdud kartulite eest preemiapunktide arvutamisel tuleb käsitada preemiapunktide arvutamise tabelit (lisa nr. 1).

2. Preemiapunktide arvutamiseks ja preemiasedelite väljaandmiseks peavad valla- ja linnavalitsused koostama preemiatähtede väljaandmise nimekirjad juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 2) kahes eksemplaris.

Kohuslikud müüginormid ja müüdud kartulikogused tehakse kindlaks talundilehtede andmeil.

3. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad koostada perioodide viisi järgmiselt:

a) nimekiri 1942. a. saagist kuni 10. maini 1943. a. müüdud koguste kohta;

b) nimekirjad kalendrikuude viisi alates 11. maist 1943. a. üle 80% kohuslikust müüginormist müüdud koguste kohta, kui nende eest ei ole eelmiste nimekirjade järgi juba preemiasedeleid välja antud.

4. Koostatud preemiatähtede väljaandmise nimekirjadest tuleb nõutavad andmed kanda otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Maikuu teisel poolel asuda valla- ja linnavalitsustel kohe preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele kartulikoguste kohta, mis müüdud 1942. a. saagist kuni 10. maini 1943. a.

Nimekirjade valmimisel asuda preemiasedelite väljaandmisele, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiatähtede vastuvõtmise kohta.

2. Juunikuu algul asuda alates 11. maist 1943. a. müüdud kartulikoguste kohta preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamisele ning nende valmimisel preemiasedelid välja anda. Järgnevatel kuudel toimida analoogiliselt.

3. Kõik preemiatähtede väljaandmise nimekirjad tuleb valla- ja linnavalitsustes lõpetada hiljemalt 31. aug. 1943. a. ja üks eksemplar neist saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Põllumaj. tootjail kustub preemiasedelite saamise õigus 31. aug. 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusval. juh. eest
Töötlemis- ja Kontrollosakonna juh. E. Lomper.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 4.

Tabel
kartuli preemiapunktide arvutamiseks.

80—100%-liselt müüginormide katteks müüdud koguste eest		Üle 100% müüginormist müüdud koguste eest	
Müüdud kogus kg	Preemiapunktide arv	Müüdud kogus kg	Preemiapunktide arv
500— 1499	1	167— 499	1
1500— 2499	2	500— 832	2
2500— 3499	3	833—1166	3
3500— 4499	4	1167—1499	4
4500— 5499	5	1500—1832	5
5500— 6499	6	1833—2166	6
6500— 7499	7	2167—2499	7
7500— 8499	8	2500—2832	8
8500— 9499	9	2833—3166	9
9500—10499	10	3167—3499	10
jne.	jne.	jne.	jne.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 4.

Vorm nr. 39.

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....

põllumajanduslikele tootjaile kartuli kohusliku müüginormi täitmise ja ületamise eest antud preemiatähtede kohta

..... vallavalitsus / linnavalitsus ajavahemikul „.....“ ..... 1942. a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Talundi nimetus	1942/43. a. kartuli kohuslik müügi-norm kg	1942. a. saagist müüdud kartulit kuni 10. maini 1943. a. kg	1942. a. saagist müüdud kartulit pärast 10. maid 1943. a. kg	1942. a. saagist müüdud kartulit kokku kg (5+6)	Senini müüdud kartulist varem premeeritud kg	Kuulub premeerimisele käesoleva nimekirja järgi			Arvutatud preemia-punkte			Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 14 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
								Kokku kg	Sellest		Normi katteks müüdud koguste eest punkte	Üle normi müüdud koguste eest punkte	Kokku punkte (12+13)		
									Müüdud normi katteks kg	Müüdud üle normi kg					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

..... „.....“ ..... 194... a.

.....
(vallavanema või linnapea ja sekretäri allkiri)

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamiseks.

1. Lahtrisse 4 märgitakse 1942/43. a. kartuli kohuslik müüginorm.
2. Lahtrisse 5 märgitakse 1942. a. saagist kohusliku müüginormi katteks kuni 10. maini 1943. a. müüdud kartuli ja asendamise korras müüdud juurvilja kogus, kui see ületab kohusliku müüginormi 80%-lise piiri.
3. Lahtrisse 6 märgitakse 1942. a. saagist kohusliku müüginormi katteks pärast 10. maid 1943. a. müüdud kartuli ja asendamise korras müüdud juurvilja kogus, kui see kokku lahtri 5 kogusega ületab kohusliku müüginormi 80%-lise piiri.
4. Lahtrisse 8 märgitakse see kartulikogus, mille eest eelmiste preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi on preemiasedeleid juba antud.
5. Lahter 9 täidetakse järgmiselt:
   a) preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamisel kuni 10. maini 1943. a. müüdud koguste kohta võetakse lahtrist 5 märgitud arv ja kantakse lahtrisse 9, kusjuures see jaotatakse lahtrite 10 ja 11 vahel, kui kohuslik müüginorm on ületatud;
   b) preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamisel pärast 10. maid 1943. a. müüdud koguste kohta juhul, kui enne 10. maid 1943. a. müüdud kogus oli väiksem kui 80% kohuslikust müüginormist, arvatakse lahtris 7 märgitud kogusest maha 80% kohuslikust müüginormist ja jääk kantakse lahtrisse 9, kusjuures see jaotatakse lahtrite 10 ja 11 vahel, kui kohuslik müüginorm on ületatud;
   c) preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamisel pärast 10. maid 1943. a. müüdud koguste kohta juhul, kui enne 10. maid 1943. a. müüdud kogus oli suurem kui 80% kohuslikust müüginormist, lahutatakse lahtris 7 näidatud kogusest lahter 8 ja kantakse lahtrisse 9, kusjuures see jaotatakse lahtrite 10 ja 11 vahel, kui kohuslik müüginorm on ületatud.
6. Lahtrid 12 ja 13 täidetakse lahtrite 10 ja 11 alusel, käsitades preemiapunktide arvutamise tabelit.
7. Lahtrisse 15 märgitakse preemiasedelite tegelik väljaandmise kuupäev.
8. Käesoleva nimekirja koostamise järel kanda tarvilikud andmed põllumaj. tootjate preemiakaartidele (vorm nr. 30).

Tallinnas, 13. aprillil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Kartuliseemne preemiad.

Premeerimisjuhend nr. 5 (6200) 13. aprillist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Põllumajanduslike tootjate poolt seemneks müüdud kartulikogused arvestatakse müüduks kartuli kohusliku müüginormi katteks või üle normi ja nende koguste eest antakse põllumajanduslikele tootjaile normipreemiaid premeerimisjuhendis nr. 4 ettenähtud korra kohaselt.

2. Peale normi- ja(ülenormipreemiate antakse põllumajanduslikele tootjaile nende kartulikoguste eest, mis müüdud Kindralkomissariaadi poolt tunnustatud seemnena, lisaks veel müügipreemiad.

Müügipreemiaid antakse nende tunnustatud kartuliseemnekoguste eest, mis on 1942. a. saagist kuni 15. maini 1943. a. müüdud f-ma Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktidele.

3. Tunnustatud kartuliseemneks käesoleva juhendi mõttes loetakse seemnena tunnustatud kartul, mille kohta on Kindralkomissariaadi poolt välja antud vastav tunnustustõend.

4. Seemneks müüdud kartulikoguste eest antakse preemiasedeleid järgmiselt:

a) iga müüdud 1000 kg kartuli tunnustatud kõrgaretisseemne eest — 6 preemiapunkti väärtuses;
b) iga müüdud 1000 kg kartuli tunnustatud järelkülvi A klassi seemne eest — 5 preemiapunkti väärtuses;
c) iga müüdud 1000 kg kartuli tunnustatud järelkülvi B klassi seemne eest — 4 preemiapunkti väärtuses;
d) iga müüdud 1000 kg kartuli tunnustatud müügiseemne eest — 3 preemiapunkti väärtuses.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Seemneks müüdud kartuli eest preemiapunktide arvutamiseks tuleb käsitada juuresolevat preemiapunktide tabelit((lisa nr. 1).

2. Preemiapunktide arvutamiseks f-ma Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktidel koostada preemiatähtede väljaandmise nimekiri (vorm nr. 38).

3. F-ma Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktid koostavad nimekirjad iga valla ja linna kohta eraldi, olenevalt tunnustatud kartuliseemet müünud põllumajanduslike tootjate elukohast. Nimekirjad koostada kolmes eksemplaris.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Maikuu teisel poolel f-ma Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktidel asuda preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele tunnustatud kartuliseemne koguste kohta, mis on müüdud 1942. a. saagist kuni 15. maini 1943 a.

F-ma Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktidel saata nimekirjadest kaks eksemplari vastavatele valla- ja linnavalitsustele

hiljemalt 15. juuniks 1943. a. Üks eksemplar jääb kokkuostupunkti.

2. Valla- ja linnavalitsustel preemiatähtede väljaandmise nimekirjadelt kanda vajalikud andmed põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

3. Valla- ja linnavalitsustel asuda f-ma Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktidest saabunud preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi preemiasedelite väljaandmisele, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiatähtede vastuvõtmise kohta.

4. Kõik preemiatähtede väljaandmise nimekirjad tuleb valla- ja linnavalitsustes lõpetada hiljemalt 31. aug. 1943. a. ja üks eksemplar neist saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Põllumajanduslikel tootjail kustub preemiasedelite saamise õigus 30. aug. 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusval. juh. eest
Töötlemis- ja Kontrollosakonna juh. E. Lomper.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 5.

Tabel
kartuliseemne preemiapunktide arvutamiseks.

Tunnustatud kõrgaretise seeme		Tunnustatud järelkülviseeme A kl.		Tunnustatud järelkülviseeme B kl.		Tunnustatud müügiseeme	
seemneks müüdud kogus kg	punktide arv	seemneks müüdud kogus kg	punktide arv	seemneks müüdud kogus kg	punktide arv	seemneks müüdud kogus kg	punktide arv
83— 250	1	100— 299	1	125— 374	1	167— 499	1
251— 416	2	300— 499	2	375— 624	2	500— 832	2
417— 583	3	500— 699	3	625— 874	3	833—1166	3
584— 750	4	700— 899	4	875—1124	4	1167—1499	4
751— 916	5	900—1099	5	1125—1374	5	1500—1832	5
917—1082	6	1100—1299	6	1375—1624	6	1833—2166	6
1083—1250	7	1300—1499	7	1625—1874	7	2167—2499	7
1251—1416	8	1500—1699	8	1875—2124	8	2500—2832	8
1417—1583	9	1700—1899	9	2125—2374	9	2833—3166	9
1584—1750	10	1900—2099	10	2375—2624	10	3167—3499	10
1751—1916	11	2100—2299	11	2625—2874	11	3500—3832	11
jne.	jne.	jne.	jne.	jne.	jne.	jne.	jne.

Köögiviljapreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 6 (6200) 5 maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Aedvilja Keskühisusele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Köögiviljatootjaid, kes 1943. a. saagist müüvad köögivilja vastavatele kokkuostufirmadele, premeeritakse müügipreemiatega.

2. Müüdud köögivilja eest antakse preemiasedeleid, kusjuures ühe preemiapunktilise preemiasedeli saamist õigustab:

katmikkultuuridel

a) kuni 15. juunini 1943. a. müüdud iga 50 kg
kapsalehti, sibulalauku, murulauku, tilli, rabarbrit;

b) kuni 1. juulini 1943. a. müüdud iga 50 kg
salatit, redist, spinatit, nuikapsast, sellerit, peterselli, kapsast (kõik liigid);

c) vastavatel hooaegadel müüdud iga 50 kg
tomatit, karotti, punast peeti, kurki;

avamaakultuuridel

a) müüdud iga 50 kg
lillkapsast, mädarõigast, sparglit, küüslauku;

b) müüdud iga 100 kg
kapsast (välja arvatud valge peakapsas), nuikapsast, söögikaali, söögiporgandit, sööginaerist, punast peeti, rõigast, redist, kurki, tomatit, sibulat, sibulalauku, sellerit, peterselli, poru, aedhernest, aeduba, salatit, hapuoblikat, spinatit, rabarbrit, kõrvitsat;

c) müüdud iga 500 kg
valget peakapsast;

d) müüdud iga 10 kg
kuivatatud sigurit, kuivatatud tilli, kuivatatud sellerit, kuivatatud peterselli;

e) müüdud iga 250 kg
hapukapsast;

f) müüdud iga 50 kg
hapu- ja konservkurki.

§ 2.

Köögivilja müük ja müüdud koguste eest preemiapunktide arvutamine.

1. Köögiviljatootjaile antakse vastavatesse kokkuostupunktidesse müüdud köögiviljakoguste kohta müügitõendid. Müügitõenditel peab olema märgitud müüja perekonna- ja eesnimi, aadress, müüdud köögivilja liik ja kogus.

2. Kokkuostupunktide poolt antud müügitõendid tuleb müüjail esitada elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele, kus toimub preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine.

Müügitõendid jäävad pärast preemiasedelite väljaandmist valla- või linnavalitsusele.

3. Enne käesoleva juhendi ilmumist 1943. a. antud köögivilja müügitõendid, kuigi neis ei ole kõiki § 2 p. 1 nõutud andmeid, on kehtivad. 1943. a. kuni senini müüdud köögivili loetakse katmikkultuuriks.

4. Preemiapunktid arvutatakse ainult nende koguste eest, mille müük õigustab vähemalt ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist.

§ 3.

Preemiasedelite väljaandmine.

1. Müüdud köögivilja eest preemiasedelite väljaandmiseks koostada juuresoleva vormi kohased valla- ja linnavalitsustes preemiatähtede väljaandmise nimekirjad (lisa nr. 1).

2. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad pidada valla- ja linnavalitsustes kalendrikuude viisi kahes eksemplaris.

Korraga mitme müügitõendi esitamisel kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja müügitõenditel märgitud köögiviljakoguste summa. Preemiasedelite väljaandmisel võtta nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

3. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjadest kantakse nõutavad andmed otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki, nende põllupidajate osas, kellede kohta peetakse talundilehte. Teiste köögiviljatootjate osas jääb see kanne ära, sest köögivilja müügipreemiate jaoks kartoteekkaarte ei avata.

4. Iga kalendrikuu mööbudes tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekiri lõpetada ja üks eksemplar sellest saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Tallinnas, 5. mail 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 6.

Vorm nr. 41.

..... (valla- või linnavalitsuse nimetus)

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....
köögivilja tootjaile müüdud köögivilja eest antud preemiatähtede kohta
..... kuul 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Aadress	Müüdud köögivilja liik		Müüdud kogus kg	Arvutatud preemiapunkte	Kokkuostufirma poolt väljaantud müügitõendite nr-d	Allkiri lahtris 7 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
			katmikkultuurid või avamaakultuurid	grupi nimetus				
1	2	3	4	5	6	7	8	9

..... „....." ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(Vallavanem/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendid preemiatähtede nimekirja täitmiseks.

1. Lahtrisse nr. 4 märgitakse müüdud köögivilja liik, näit.: katmikkultuurid või avamaakultuurid. Täpsem liigitus köögivilja nimetuse järgi ei ole nõutav.
2. Lahtrisse nr. 5 märgitakse müüdud köögivilja grupinimetus vastavalt premeerimisjuhendis nr. 6 toodud grupeeringule, näit.: a, b, c jne.
3. Lahtrisse nr. 8 märgitakse kokkuostupunkti poolt väljaantud müügitõendite numbrid.
4. Kui valla- ja linnavalitsusse esitatakse mitu müügitõendit korraga, siis liidetakse müügitõenditel märgitud kogused vastavalt köögiviljaliikidele ja kantakse nimekirja liidetud kogused, millele vastavalt arvutatakse preemiapunktе.

Tallinnas, 5. mail 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Metsateepreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 7 (6200) 14. maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Aedvilja Keskühisusele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Metsateekogujaid, kes 1943. a. müüvad Aedvilja Keskühisusele või Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse kokkuostupunktidele neid metsatee valmistamiseks vajalikke kuivatatud toormaterjale, mis loetletud käesoleva juhendi p. 2, premeeritakse müügipreemiatega.

2. Premeerimisel antakse preemiasedeleid, kusjuures ühe preemiapunktilise preemiasedeli saamist õigustab järgmiste kuivatatud toormaterjalide müük:

Grupp A — iga müüdud 2 kg kuivatatud
kadakamarju (valminud), metsavaarikaid, mustikaid, mustsõstraid, rukkililleõisi (tupeta);

Grupp B — iga müüdud 5 kg kuivatatud
kanarbikuõisi, kastaniõisi, käoorvikuid (kogu taim), maasikalehti, mesikaõisi koos noorte vartega, mustikalehti, nõmme-liivateed (kogu taim), paiselehti;

Grupp C — iga müüdud 8 kg kuivatatud
kaselehti (noored), kibuvitsalehti, kirsilehti, musta sõstra lehti, nõgeselehti, pajulillelehti (ahtalehelised), pihlakalehti, pihlakamarju, põldmurakalehti, pärnalehti, sarapuulehti, vaarikalehti (metsa), õunapuulehti;

Grupp D — iga müüdud 20 kg kuivatatud
vaarikavarsi, mustasõstra varsi (noored).

3. Kogutud metsatee peab olema korralikult kuivatatud, vaba käärimise ja hallituse tunnustest; taime osad ei tohi olla röövikuist rikutud.

Kokkuostupunktidel tuleb mittekõlblik toormaterjal jätta vastu võtmata.

§ 2.

Metsatee toormaterjalimüük kokkuostupunktidesse ja müüdud koguste eest preemiapunktide arvutamine.

1. Metsateekogujaile antakse § 1 p. 1 tähendatud kokkuostupunktidesse müüdud metsatee kuivatatud toormaterjali koguste kohta müügitõendid. Müügitõenditel peab olema märgitud müüja perekonna- ja eesnimi, aadress, müüdud toormaterjali nimetus ja kogus.

2. Kokkuostupunktide poolt antud müügitõenditel tuleb müüjail esitada elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele, kus toimub preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine.

Müügitõendid jäävad pärast preemiasedelite väljaandmist valla- või linnavalitsusse.

3. Preemiapunktid arvutatakse ainult nende koguste eest, mille müük õigustab vähemalt ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist.

§ 3.

Preemiasedelite väljaandmine.

1. Müüdud metsatee toormaterjali eest preemiasedelite väljaandmiseks koostada valla- ja linnavalitsustes juuresoleva vormi kohased preemiatähtede väljaandmise nimekirjad (lisa nr. 1).

2. Preemiatähtede väljaandmise nimekirju pidada valla- ja linnavalitsustes kalendrikuude viisi kahes eksemplaris. Korraga mitme (üheliigilise toormaterjali müügitõendi esitamisel kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja müügitõenditel märgitud metsatee toormaterjali koguste summa. Preemiasedelite väljaandmisel võtta nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

3. Metsatee toormaterjali eest väljaantud preemiasedeleid ei kanta põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

4. Iga kalendrikuu möödudes tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekiri lõpetada ja üks eksemplar sellest saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Tallinn, 14. mail 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 7.

Vorm nr. 42.

.....
(valla- või linnavalitsuse nimetus)

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....
metsatee ja ravitaimede kogujaile antud preemiatähtede kohta

..... kuus 1943. a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Aadress	Müüdud metsateed või ravitaimi				Arvutatud preemiapunkte	Kokkuostupunktide poolt väljaantud müügitõendite nr.	Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 8 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
			Grupp A kg	Grupp B kg	Grupp C kg	Grupp D kg				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

..... „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(vallavanema/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja täitmiseks.

1. Metsatee ja ravitaimede kohta pidada eraldi nimekirju. Metsateed ostavad Aedvilja Keskühisus ja ETK, kuna ravitaimi ostavad apteegid, andes vastu Tervishoiuvalitsuse Apteekide Osakonna müügitõendi.
2. Lahtrisse 4, 5, 6 ja 7 märgitakse müügitõendite põhjal metsatee või ravitaimede kogus olenevalt nende kuuluvuselt vastavasse gruppi.
3. Lahtrisse 9 märgitakse kokkuostupunkti poolt väljaantud müügitõendite numbrid.
4. Kui valla- ja linnavalitsusse esitatakse mitu müügitõendit korraga, siis liidetakse müügitõenditel märgitud kogused vastavalt nende liikidele ja kantakse nimekirja liidetud kogused, millele vastavalt arvutatakse preemiapunkte.

Tallinnas, 14. mail 1943.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Ravimtaimede preemiad.

Premeerimisjuhend nr. 8 (6200) 18. maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Tervishoiuvalitsuse juhatajale.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Ravimtaimede kogujaid, kes 1943. a. müüvad Tervishoiuvalitsuse Apteekide Osakonna võrku kuuluvatele apteekidele, nats. a/s. Ephagi laboratooriumidele Tallinnas, dr. V. Madise keemiafarm. tehasele Tallinnas või nats. a/s. prov. J. Lille rohukaubalaole Tartus kuivatatud ravimtaimi, premeeritakse müügipreemiatega.

2. Premeerimisel antakse preemiasedeleid, kusjuures (ühe-preemiapunktilise preemiasedeli saamist õigustab järgmiste ravimtaimede müük:

Grupp A — iga müüdud 2 kg kuivatatud

kadakamarju (valminuid)	— Fructus Juniperi,
karukolla eoseid	— Lycopodium,
kibuvitsamarju (seemneteta)	— Fructus Cynosbati s. sem.,
leesikalehti	— Folia Uvae ursi,
maikellukese õisi	— Flos Convallariae,
mustikaid	— Fructus Myrtilli,
musti sõstraid	— Fructus Ribis nigri,
mõruheina (kogu taim)	— Herba Polygoni hydropiperis,
nurmenukuõisi (tupedeta)	— Flos Primulae s. calyc.,
nurmenukujuuri	— Radix Primulae,
paiseleheõisi	— Flos Farfarae,
palderjaanijuuri	— Radix Valerianae,
pärnaõisi	— Flos Tiliae,
rukkililleõisi (sinised, tupedeta)	— Flos Cyani s. calyc.,
tedremaranajuurikaid	— Rhizoma Tormentillae,
tungalteri	— Secale Cornutum,
vaarikaid (mets-)	— Fructus Rubi idaei;

Grupp B — iga müüdud 5 kg kuivatatud

angervaksaõisi (õisikuid)	— Flos Spieraeae ulmar.,
islandi samblikku	— Lichen Islandicus,
kalmusejuurikaid (koorimata)	— Rhizoma Calami,
kanarbikuõisi	— Flos Ericae,
kastaniõisi	— Flos Hyppocastani,
koirohtu (ilma puitunud osadeta)	— Herba Absinthi,

käoorvikuid (kogu taim) — Herba Violae tricol.,
maasikalehti — Folia Fragariae,
mesikaid — Herba Melicoti,
mustikalehti — Folia Myrtilli,
männikasvusid (2 cm pikad) — Gemma Pini,
nurmenukuõisi (tupedega) — Flos Primulae c. calyc.,
nõmme-liivateed (kogu taim) — Herba Serpylli,
näärejuuri — Radix Pimpinellae,
paakspuukoori — Cortex Fraugulae,
paiselehti — Folia Farfarae,
põldosje — Herba Equiseti,
reinvarreõisi — Flos Tanaceti
ubalehti — Folia Trifolii fibrini,
vahulilli — Herba Polygalae amar.,
valgeristikheinaõisi (valged või kollakad) — Flos Trifolii alb.,
võilillejuuri — Radix Taraxaci;

Grupp C — iga müüdud 8 kg kuivatatud

hiirekõrvu (kogu taim) — Herba Bursae pastor.,
kaselehti — Folia Betulae,
kibuvitsalehti — Folia Rosae,
kirsilehti — Folia Cerasorum,
kirsimarjavarsi — Stipites Cerasorum,
kolmisruseid (kogu taim) — Herba Bidentis tripart.,
kopsurohtu (kogu taim) — Herba Pulmonariae,
linnurohtu (kogu taim) — Herba Polygoni avic.,
maikellukesi (õisik 2 lehega, värske) — Herba Convallariae majal. recents.,
musta sõstra lehti — Folia Ribis nigri,
naistepuna (kogu taim) — Herba Hyperici,
nõgeselehti — Folia Urticae,
pajulillelehti (ahtalehelise) — Folia Epilobi aug.,
pihlakalehti — Folia Sorbi,
pihlakamarju — Fructus Sorbi,
pärnalehti — Folia Tiliae,
raudrohtu (ilma puitunud osadeta) — Herba Millefolii c. flor.,
sarapuulehti — Folia Coryci avallan.,
sõnajalajuurikaid[1]) — Rhizoma Filicis,
teelehti (suure) — Herba Plantaginis majoris,

[1]) Kuna sõnajalaliiki, mille juurikad on kasutatavad ravi otstarbel, on mitte-asjatundjail raske eraldada, siis on soovitav neid juurikaid korjata vaid neil, kes vastavat taime kindlasti tunnevad.

teelehti (süstlehelise)	— Herba Plantaginis lanc.,
vaarikalehti	— Folia Rubi Idali,
verehurmarohtu	— Herba Chelidonii,
õunapuulehti	— Folia Piri mali.

3. Kogutud ravimtaimed peavad olema korralikult kuivatatud ja vastama farmakopöa nõuetele.

Kokkuostupunktidel tuleb mittekõlblikud ravimtaimed jätta vastu võtmata.

§ 2.

Ravimtaimede müük kokkuostupunktidesse ja müüdud koguste eest preemiapunktide arvutamine.

1. Ravimtaimede kogujaile antakse § 1 p. 1 tähendatud ettevõtetele müüdud ravimtaimekoguste kohta müügitõendid. Müügitõenditel peab olema märgitud müüja perekonna- ja eesnimi, aadress, müüdud ravimtaimede ladinakeelne nimetus ja kogus.

2. Kokkuostupunktide poolt antud müügitõendid tuleb müüjail esitada elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele, kus toimub preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine.

Müügitõendid jäävad pärast preemiasedelite väljaandmist valla- või linnavalitsusse.

3. Preemiapunktide arvutamine toimub valla- ja linnavalitsustes, kusjuures preemiapunkte arvutatakse ainult nende koguste eest, mille müük õigustab vähemalt ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist. Poolikute koguste eest preemiapunkte ei arvestata.

§ 3.

Preemiasedelite väljaandmine.

1. Müüdud ravimtaimede eest preemiasedelite väljaandmiseks koostada valla- ja linnavalitsustes preemiatähtede väljaandmise nimekirjad (lisa nr. 1).

2. Preemiatähtede väljaandmise nimekirju pidada valla- ja linnavalitsustes kalendrikuude viisi kahes eksemplaris. Korraga mitme müügitõendi esitamisel kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja müügitõenditel märgitud ravimtaimede koguste summa. Preemiasedelite väljaandmisel võtta nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

3. Ravimtaimede eest väljaantud preemiasedeleid ei kanta põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

4. Iga kalendrikuu möödudes tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekiri lõpetada ja üks eksemplar sellest saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Tallinnas, 18. mail 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.
Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 8.

Vorm nr. 42.

.....
(valla- või linnavalitsuse nimetus)

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....
metsatee ja ravitaimede kogujale antud preemiatähtede kohta
..... kuus 1943. a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Aadress	Müüdud metsateed või ravitaimi				Arvutatud preemiapunkte	Kokkuostupunktide poolt väljaantud müügitõendite nr.	Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 8 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
			Grupp A kg	Grupp B kg	Grupp C kg	Grupp D kg				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

..... „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(vallavanema/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja täitmiseks.

1. Metsatee ja ravitaimede kohta pidada eraldi nimekirju. Metsateed ostavad Aedvilja Keskühisus ja ETK, kuna ravitaimi ostavad apteegid, andes vastu Tervishoiuvalitsuse Apteekide Osakonna müügitõendi.
2. Lahtrisse 4, 5, 6 ja 7 märgitakse müügitõendite põhjal metsatee või ravitaimede kogus olenevalt nende kuuluvuselt vastavasse gruppi.
3. Lahtrisse 9 märgitakse kokkuostupunkti poolt väljaantud müügitõendite numbrid.
4. Kui valla- ja linnavalitsusse esitatakse mitu müügitõendit korraga, siis liidetakse müügitõenditel märgitud kogused vastavalt nende liikidele ja kantakse nimekirja liidetud kogused, millele vastavalt arvutatakse preemiapunkte.

Tallinnas, 18. mail 1943.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Võipreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 9 (6200) 18. maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, p. k. „Võiekspordile", piimatööstustele, taluvõi kokkuostukohtadele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Või resp. täispiima kohusliku müüginormi katteks ja üle normi müüdud või resp. täispiima eest premeeritakse piimatootjaid normipreemiatega ja ülenormipreemiatega.

Normipreemiatega premeeritakse neid piimatootjaid, kes on 1942/43. tootmisaastal, vastaval tootmisperioodil täitnud perioodi kohusliku võimüüginormi vähemalt 80% ulatuses.

Ülenormipreemiatega premeeritakse neid piimatootjaid, kes võimüügikohustuse täitmise perioodideks määratud kohusliku võimüüginormi on ületanud — nende võikoguste pealt, mis jäävad müüduiks.

2. Kohusliku müüginormi katteks müüdud või eest antakse, arvestades p. 1 tingimusi, preemiasedeleid — iga premeeritava 10 kg või müügi eest — 1 preemiapunkti väärtuses.

Üle normi müüdud või eest antakse iga üle normi müüdud 1 kg või eest suhkrutähti — 0,5 kg suhkru ostmiseks.

3. Premeerimisel ei võeta arvesse võinormide täitmist muude, selleks lubatud põllumajandussaadustega.

Premeerimisel ei tule arvestamisele ka need võikogused, mis on müüdud asendamise korras muude saaduste kohuslike müüginormide katteks.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Preemiapunktide arvutamiseks ja preemiasedelite ning suhkrutähtede väljaandmiseks peavad piimatööstused ja taluvõi kokkuostukohad koostama preemiatähtede väljaandmise nimekirjad juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 1) kolmes eksemplaris valdade (linnade) viisi.

Kohuslik müüginorm ja selle katteks müüdud võikogus tehakse kindlaks võimüügikohustuse täitmise kontrollraamatu andmeil.

2. Preemiapunktid normitäitmise eest arvatakse ainult täis kümnekiloste koguste eest, kusjuures perioodi jäägid 5 kg ja enam arvatakse 10-neks kg, alla 5-kg jääke ei võeta arvesse.

3. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad koostada võimüügikohustuse täitmise perioodide viisi pärast perioodi möödumist.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel piimatööstustel ja taluvõi kokkuostukohtadel asuda kohe preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele möödunud võimüügikohustuse täitmise perioodide jooksul müüdud või kohta.

Nimekirjade valmimisel asuda preemiasedelite ja suhkrutähtede väljaandmisele, võttes nimekirja kahele eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiatähtede vastuvõtmise kohta, kuna kolmas eksemplar kohe peale koostamist, ilma allkirjadeta saata vastavale valla- või linnavalitsusele.

Järgnevate perioodide möödumisel toimida analoogiliselt.

2. Valla- või linnavalitsustes saadud preemiatähtede väljaandmise nimekirjadest tuleb nõutavad andmed kanda otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

3. Pärast preemiasedelite ja suhkrutähtede väljaandmist nimekirjad lõpetada ja üks eksemplar neist saata p. k. „Võiekspordile“ kontrollimiseks.

Igal juhul tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekirjad lõpetada hiljemalt 15. oktoobriks 1943. a.

Põllumajanduslikel tootjail kustub 1942/43. t.-a. võimüügi eest preemiasedelite ja suhkrutähtede saamisõigus 15. oktoobriks 1943. a.

Tallinnas, 18. mail 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 9.

Vorm nr. 43.

.....
(piimatööstuse või talu- või kokkuostnkoha nimetus)

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....
põllumajanduslikele tootjaile või kohuslike müüginormide täitmise ja ületamise eest antud preemiatähtede kohta ajavahemikul

„.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Talundi nimetus	1942/43. a. ..... võimüügikohustuse täitmise perioodi norm kg	Müüdud ..... või müügikohustuse täitmise perioodi normi katteks kg	Kuulub premeerimisele		Arvutatud preemiapunkte		Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtrites 8 ja 9 näidatud preemiatähtede vastuvõtmise kohta
					Müük normi katteks kg	Müük ülenormi kg	Normiks müüdud koguste eest preemiapunkte	Üle normi müüdud koguste eest suhkrutähti tk.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

..... „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja täitmiseks.

1. Preemiatähtede väljaandmise nimekirja võetakse sisse ainult need piimatootjad, kes on täitnud vähemalt 80% võimüügikohustuse täitmise perioode müüginormist.
2. Lahtrite 4 ja 5 pealmikku märgitakse võimüügikohustuse täitmise periood (I, II, III või IV), kusjuures I periood on 1. sept. kuni 30. nov., II periood — 1. dets. kuni 28. veebr., III periood — 1. märts kuni 31. maini ja IV periood — 1. juunist kuni 31. augustini.
3. Lahtrisse 4 märgitakse valla- või linnavalitsuse poolt premeerimisele kuuluva võimüügikohustuse täitmise perioodiks määratud võinorm olenemata eelmise perioodi täitmise käigust.
4. Lahtrisse 5 märgitakse premeerimisele kuuluva võimüügikohustuse täitmise perioodi jooksul müüdud võikogus, arvestamata eelmiste perioodide ülenormimüüke või premeerimata jäänud koguseid.
5. Lahtrisse 6 märgitakse võikogus, mis ei ületa lahtris 4 märgitud perioodinormi.
6. Lahtrisse 7 märgitakse lahtrite 5 ja 4 vahe (5 miinus 4 = 7).
7. Lahtrisse 8 märgitakse preemiapunktide arv, s. o. lahtris 6 märgitud kogus jagatud 10 kiloga, kusjuures kümnendikpunktid, 5 kümnendikku ja üle selle, ümardatakse terveteks punktideks; kümnendikpunktid alla 5 kümnendiku jäävad arvestamata.
8. Lahtrisse 9 märgitakse suhkrutähtede arv, s. o. lahtris 7 märgitud kogus jagatud 1 kiloga.

Tallinnas, 18. mail 1943.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Preemiakaubad.

Premeerimisjuhend nr. 10 (6200) 31 maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, p. k. „Võiekspordile", Aedvilja Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Eesti Kalurite Keskusele, Eesti Seemneviljaühisusele, Eesti Munaekspordile, Eesti Lihaekspordile, Tervishoiuvalitsusele.

1. Premeerimisjuhendi nr. 1 — 31. märtsist k. a. — täiendamiseks ja osaliseks muutmiseks teatan, et preemiasedelite vastu müüakse ostja valiku järgi ja vastavalt tagavaradele alljärgnevaid preemiakaupu suhteliselt preemia- või väärtpunktidele:

A. Preemiapunktide vastu:

a) 0,5 ltr. viina	1	punkt	
b) 0,5 ltr. valgustusainet „Alka"	1	„	
c) 0,5 kg suhkrut	1	„	
d) 10 g sahhariini	1	„	
e) 3 kg soola	1	„	
f) 50 tk. paberosse	1	„	juhendit nr. 1 vastavalt
g) 50 g mahorkat	2	„	parandada ja täiendada
h) 100 tk. paberossikesti	1	„	

B. Väärtpunktide vastu:

a) taskunoad	1	tk.	— 1	punkt
b) haamrid	1	„	— 1	„
c) höövlirauad	1	„	— 1	„
d) pöitlid	1	„	— 1	„
e) labidad	1	„	— 2	„
f) söekühvlid	1	„	— 2	„
g) aiahargid	1	„	— 3	„
h) vibusaelehed	1	„	— 1	„
i) vibusaed	1	„	— 2	„
j) käsisaed	1	„	— 2	„
k) metsasaed	1	„	— 3	„
l) ämbrid	1	„	— 2	„
m) taldrikud (fajanss)	3	„	— 1	„
n) tassid alustassidega (fajanss)	2	pr.	— 1	„
o) piimakannud (fajanss)	1	tk.	— 1	„
p) purgid (fajanss)	1	„	— 2	„
r) keedupotid (emaileeritud) 16—20 cm	1	„	— 1	„
s) „ „ 24 „	1	„	— 2	„
t) kastrulid „ 16 „	2	„	— 1	„

u) kastrulid	(emaileeritud)	18 cm	1 tk.	—	1 punkti
v) „	„	24—28 „	1 „	—	2 „
õ) piimakannud	„	3—5 ltr.	1 „	—	2 „
ä) pesukausid	„	40—42 cm	1 „	—	2 „
ö) ööpotid	„	. . . . .	1 „	—	1 „

Uute preemiakaupade juurdesaamisel teatatakse nende punktiväärtused täiendavalt.

2. Valgustusaine „Alka" ostjaile võimaldada osta koos valgustusainega ka alkapõleteid. Iga leibkonna kohta on lubatud müüa 1 alkapõleti. Alkapõletid on punktivabad ja nende ostmiseks ei ole tarvis preemiasedeleid ära anda.

3. Kauplustel üles panna müügiruumi nähtavale kohale kaupluses müüdavate preemiakaupade ja nende punktiväärtuste nimekiri.

4. Käesoleva juhendi kättesaamisel vallavalitsustel ja linnavalitsustel alustada preemiatähtede väljaandmist selleks õigustatud isikuile premeerimisjuhendite eeskirjade kohaselt.

Kauplustel alustada preemiakaupade müümist.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.
Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Seente, marjade ja puuvilja preemiad.

Premeerimisjuhend nr. 11 (6200) 31. maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Aedvilja Keskühisusele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Rumberg, Tuberg & Ko-le.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Seente, marjade ja puuvilja kogujad ja tootjad, kes 1943. a. müüvad Aedvilja Keskühisuse, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse või Rumberg, Tuberg & Ko kokkuostupunktidele p. 2 tähendatud liigilisi seeni, marju ja puuvilja, premeeritakse müügipreemiatega.

2. Premeerimisel antakse preemiasedeleid, kusjuures ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist õigustavad järgmised seente, marjade või puuvilja kogused:

seentel:

grupp A — iga müüdud 0,5 kg kuivatatud puravikke;

grupp B — iga müüdud 3 kg
soolatud puravikke;
grupp C — iga müüdud 10 kg
soolatud ja kupatatud söögisegaseeni;

marjadel:

grupp A — iga müüdud 5 kg
metsamarju — a) maasikaid, b) vaarikaid, c) murakaid, d) põldmarju
aedmarju — e) maasikaid, f) vaarikaid, g) musti sõstraid
grupp B — iga müüdud 10 kg
metsamarju — a) sinikaid, b) mustikaid
aedmarju — c) karusmarju (tikerbere)
grupp C — iga müüdud 15 kg
metsamarju — a) jõhvikaid, b) pohli
aedmarju — c) punaseid sõstraid, d) valgeid sõstraid

puuviljadel:

grupp A — iga müüdud 5 kg
a) viinamarju, b) meloneid
grupp B — iga müüdud 10 kg
a) ploome, b) kreeke, c) kirsse, d) pirne, e) õunu.

3. Müügiks toodud seened, marjad ja puuvili peavad vastama täisväärtusliku kauba nõuetele.

Kokkuostupunktidel tuleb mittekõlblikud saadused jätta vastu võtmata.

§ 2.

Seente, marjade ja puuvilja müük kokkuostupunktidesse ja müüdud koguste eest preemiapunktide arvutamine.

1. Seente, marjade ja puuvilja kogujaile ja tootjaile antakse § 1 p. 1 tähendatud kokkuostupunktidesse müüdud koguste kohta müügitõendid. Müügitõenditel peab olema märgitud müüja perekonna- ja eesnimi, elukoht, müüdud saaduse nimetus, liik (grupp) ja kogus.

2. Kokkuostupunktide poolt antud müügitõendid tuleb müüjail esitada elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele, kus toimub preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine.

Müügitõendid jäävad pärast preemiasedelite väljaandmist valla- või linnavalitsusse.

3. Preemiapunktid arvutatakse ainult nende koguste eest, mille müük õigustab vähemalt ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist.

Korraga mitme samasse gruppi kuuluva saaduse müügitõendi esitamisel arvutatakse preemiapunktid üksikkoguste liitsummalt.

Näit.: 1. 18 kg aedmaasikate müügitõendi esitamisel saab 3 preemiapunkti (18:5 = 3 punkti).

2. Kui esitatakse korraga aga mitmed müügitõendid, näit. 18 kg aedmaasikate, 3 kg mustade sõstarde ja 11 kg mustade sõstarde kohta, mis kuuluvad samasse gruppi (grupp A) — saab 6 preemiapunkti (18+ +3+11):5 = 6 punkti).

§ 3.

Preemiasedelite väljaandmine.

1. Müüdud seente, marjade ja puuvilja eest preemiasedelite väljaandmiseks koostada valla- ja linnavalitsustes juuresoleva vormi kohased preemiatähtede väljaandmise nimekirjad (lisa nr. 1).

2. Preemiatähtede väljaandmise nimekirju pidada valla- ja linnavalitsustes kalendrikuude viisi kahes eksemplaris.

Korraga mitme samasse gruppi kuuluva saaduse müügitõendite esitamisel kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja müügitõenditel märgitud koguste summa.

Preemiasedelite väljaandmisel võtta nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

3. Seente, marjade ja puuvilja eest välja antud preemiasedeleid ei kanta põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

4. Iga kalendrikuu möödudes tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekiri lõpetada ja üks eksemplar sellest saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks, teine eksemplar koos müügitõenditega aga alal hoida valla- või linnavalitsuses.

Maakonnavabade linnade poolt koostatud preemiatähtede väljaandmise nimekirjad jäävad linnavalitsustesse ja neid ära ei saadeta.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 11.

Vorm nr. 44.

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....
seente, marjade ja puuvilja kogujaile ja tootjaile antud preemiatähtede kohta

..... kuus 1943. a.

..... (valla- või linnavalitsuse nimetus)

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Elukoht	Seened			Marjad			Puuvili		Arvutatud preemiapunkte	Kokkuostupunktide poolt väljaantud müügit. nr.	Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 12 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
			Grupp A kg	Grupp B kg	Grupp C kg	Grupp A kg	Grupp B kg	Grupp C kg	Grupp A kg	Grupp B kg				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

..... „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(vallavanema/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendid preemiatähtede nimekirja täitmiseks.

1. Preemiatähtede väljaandmise nimekirja peetakse jooksvalt igakordselt vastava müügitõendi esitamisel.
2. Lahtreisse 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ja 11 märgitakse müügitõendite põhjal seente, marjade või puuvilja kogused olenevalt nende kuuluvusest vastavasse gruppi.
3. Lahtrisse 13 märgitakse kokkuostupunkti poolt väljaantud müügitõendite numbrid.
4. Kui valla- ja linnavalitsusse esitatakse mitu samasse gruppi kuuluvate saaduste müügitõendit korraga, siis liidetakse müügitõenditel märgitud kogused vastavalt nende liikidele ja kantakse nimekirja liidetud kogused, millele vastavalt arvutatakse preemiapunkte.

Tallinnas, 31. mail 1943.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Koresöödapreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 12 (6200) 23. juunist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Põllumajanduslikke tootjaid, kes on 1942. a. saagist kuni 1. juulini 1943. a. müünud koresööta (heinu, õlgi ja põhku) kas oma 1942/43. tootmisaasta kohusliku müüginormide katteks või üle normi, premeeritakse vastavalt müügi- ja ülenormipreemiatega.

2. Kohuslike müüginormide katteks müüdud koresöödakogustelt antakse preemiasedeleid, vaatamata müüginormide täitmisele, iga müüdud 1000-kg koguse eest 2 preemiapunkti väärtuses.

Üle normi müüdud koresööda eest antakse preemiasedeleid eeltooduga võrreldes pooleteisekordses suuruses, s. t. 3 preemiapunkti iga üle normi müüdud 1000-kg koguse eest.

3. Pärast 1. juulit 1943. a. müüdud koresöödakogused loetakse äraantuks 1943/44. tootmisaasta müüginormide katteks ning ei kuulu premeerimisele käesoleva juhendi kohaselt.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Preemiapunktide arvutamiseks tuleb liita heinte ja õlgede (põhu) andmiseks määratud 1942/43. a. kohuslikud müüginormid ning samuti liita nende normide katteks müüdud kogused.

2. Kohuslike müüginormide katteks ja üle normi müüdud koguste eest preemiapunktide arvutamisel tuleb käsitada preemiapunktide arvutamise tabelit (lisa nr. 1).

3. Preemiapunktide arvutamiseks ja preemiasedelite väljaandmiseks peavad valla- ja linnavalitsused koostama preemiatähtede väljaandmise nimekirjad juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 2) kahes eksemplaris.

Kohuslikud müüginormid ja müüdud kogused tehakse kindlaks talundilehtede ja müügitõendite andmeil.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel valla- ja linnavalitsustel kohe asuda preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele nende põllumajanduslike tootjate kohta, kes on müünud kuni 1. juulini 1943. a. koresööta kohuslike müüginormide katteks või üle normi.

Nimekirjade valmimisel asuda preemiasedelite väljaandmisele, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiatähtede vastuvõtmise kohta.

2. Koostatud preemiatähtede väljaandmise nimekirjadelt tuleb nõutavad andmed kanda otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

3. Kõik preemiatähtede väljaandmise nimekirjad tuleb lõpetada ja üks eksemplar neist saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks hiljemalt 31. augustiks 1943. a.

Põllumajanduslikel tootjail kustub koresöödamüügi eest preemiatähtede saamisõigus 31. aug. 1943. a.

Tallinnas, 23. juunil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 12.

Tabel
koresööda preemiapunktide arvutamiseks.

Müüginormide katteks müüdud koguste eest		Üle normi müüdud koguste eest	
Müüdud kogus kg	Preemiapunktide arv	Müüdud kogus kg	Preemiapunktide arv
250— 749	1	167— 499	1
750—1249	2	500— 832	2
1250—1749	3	833—1166	3
1750—2249	4	1167—1499	4
2250—2749	5	1500—1832	5
2750—3249	6	1833—2166	6
3250—3749	7	2167—2499	7
3750—4249	8	2500—2832	8
4250—4749	9	2833—3166	9
4750—5249	10	3167—3499	10
jne.	jne.	jne.	jne.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 12.

Vorm nr. .....

..... vallavalitsus / linnavalitsus

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....

põllumajanduslikele tootjaile koresöödamüügi eest antud preemiatähtede kohta

ajavahemikul „.....“ ..... 1942. a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Talundi nimetus	1942/43. t.-a. koresööda kohuslik müüginorm kg	Müüdud kogus kg	Kuulub premeerimisele			Arvutatud preemiapunkte			Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 11 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
					Kokku kg	Sellest		Normi katteks müüdud koguste eest punkte	Üle normi müüdud koguste eest punkte	Kokku punkte (9+10)		
						Müüdud normi katteks kg	Müüdud üle normi kg					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

....., „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(vallavanema/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja täitmiseks.

1. Lahtrisse 4 märgitakse põllumajandusliku tootja 1942/43. t.-a. koresööda kohuslik müüginorm. Selleks liita eraldi määratud heinte ja õlgede (põhu) kohuslikud müüginormid.
2. Lahtrisse 5 märgitakse koresöödakogus, mis on müüdud 1942. a. saagist kuni 1. juulini 1943. a.
3. Lahtrisse 6 märgitakse lahtris 5 tähendatud kogus.
4. Lahtrisse 7 märgitakse kõik kogused, mis on müüdud normi katteks.
5. Lahtrisse 8 märgitakse kogused, mis on müüdud üle normi. Selleks lahter 5 lahutada lahtrist 4. Kui üle normi müüdud kogus on väiksem kui 167 kg, liidetakse vastav üle normi müüdud kogus normi katteks müüdud kogusele juurde lahtris nr. 7.
6. Lahtrid 9, 10 täidetakse lahtrite 7 ja 8 põhjal, käsitades preemiapunktide arvutamise tabelit.

Tallinnas, 23. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja asetäitja N. Viilup.

Lihapreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 13 (6200) 23. juunist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Lihaekspordile.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Põllumajanduslikke tootjaid, kes 1942/43. t.-a. liha kohuslike müüginormide katteks või üle normi müüvad:

a) elusloomi,

b) tapetud loomade liha või

c) asendamise korras liha asemel võid,

premeeritakse müügi- ja ülenormipreemiatega.

2. Lihanormide katteks ja üle normi müüdud elusloomade ja liha, samuti lihanormide katteks müüdud või eest antakse preemiasedeleid järgmiselt:

elusloomad:	elusloomade kaal kg	normi katteks müüdud looma eest		üle normi müüdud looma eest	
a) sead	60— 80	1	preemiapunkti väärtuses	2	preemiapunkti väärtuses
	81—100	2	„	3	„
	101—120	3	„	5	„
	121—150	4	„	6	„
	üle 150	5	„	8	„
b) veised	200—300	2	„	3	„
	301—400	4	„	6	„
	401—500	6	„	9	„
	501—600	8	„	12	„
	üle 600	10	„	15	„
c) vasikad ja mullikad	30— 60	2	„	3	„
	61—200	1	„	2	„
d) lambad	üle 40	1	„	2	„
e) tapahobused . .		2	„	—	

Tapetud loomade liha andmisel arvutatakse looma tapakaal ümber eluskaaluks, lisades

a) sea tapakaalule juurde 20%,

b) veise, vasika ja mullika tapakaalule juurde . 40% ja

c) lamba tapakaalule juurde . . . . . 30%.

Sel teel arvutatud eluskaalule vastavalt antakse preemiasedeleid eeltoodud tabeli kohaselt.

Lihanormi täitmiseks asendamise korras müüdud iga 10 kg või eest antakse 1 preemiapunkt, kusjuures poolikud kogused üle 5 kg loetakse täieks 10 kg, poolikuid koguseid alla 5 kg aga ei võeta arvesse (näit. 18 kg liha asendamise korras müüdud või eest saab 2 punkti; 13 kg või eest aga 1 punkti).

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine.

1. Preemiapunktide arvutamine toimub müügitõendite ja piimatööstuste või taluvõi kokkuostukohtade poolt valla- või linnavalitsustele saadetud aruannete põhjal või müügi arvestamiseks lihanormide katteks.

2. Preemiapunktide arvutamiseks ja preemiasedelite väljaandmiseks valla- ja linnavalitsustes koostada juuresoleva vormi kohased preemiatähtede väljaandmise nimekirjad (lisa nr. 1).

3. Preemiatähtede väljaandmise nimekirja kantakse valla- või linnavalitsusse esitatud müügitõendite järgi sissetuleku järjekorras kõik lihanormi katteks müüdud liha- ja võikogused, vaatamata sellele, kas need õigustavad preemiasedelite saamist või mitte.

Mitme müügitõendi liidetult sissekandmine ei ole lubatud.

4. Käesoleva juhendi kättesaamisel valla- ja linnavalitsustel asuda preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele kahes eksemplaris alates 1. sept. 1942. a. kuni 1. juunini 1943. a. müüdud koguste kohta. Alates 1. juunist nimekirju pidada jooksvalt. Preemiasedelite väljaandmisel võtta nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

5. Preemiasedelite väljaandmise nimekirjadest kanda nõutavad andmed otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

6. Peale preemiasedelite väljaandmist, igal juhul aga hiljemalt 30. sept. 1943. a. lõpetada preemiatähtede väljaandmise nimekirjad ja üks eksemplar nendest saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks.

Põllumajanduslikel tootjail kustub lihamüügi eest preemiasedelite saamise õigus 30. sept. 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 13.

Vorm nr.....

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....

põllumajanduslikele tootjaile liha müügi eest antud preemiatähtede kohta

..... (valla- või linnavalitsuse nimetus) ajavahemikul „.....“ ..... kuni „.....“ ..... 1943... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Talundi nimetus	Müüdude lusloomade, tapetud loomade liha või asend. korras müüdud saaduse nimetus	1942/43. a. kohuslik lihanorm (tapakaal) kg	Müüdud normi katteks ja üle normi 1. sept. 1942. a. kuni nimekirja kandmiseni(tapakaal) kg	Müüdud elusloom, tapetud loom liha elusk. kg		Liha asendamiseks müüdud võid kg	Arvutatud preemiapunkte				Preemiasedelite väljandmise kuupäev	Allkiri lahtris 13 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
						Müüdud normi katteks	Müüdud üle normi		Normi müügi eest	Üle normi müügi eest	Või müügi eest	Kokku		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	51

....., „.....“ ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(vallavanema/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendid preemiatähtede väljaandmise nimekirja täitmiseks.

1. Preemiatähtede väljaandmise nimekirja kantakse müügitõendite järgi sissetuleku järjekorras, alates 1. sept. 1942. a., kõik lihanormi katteks ja üle normi müüdud elusloomad, tapetud loomaliha ja võikogused vaatamata, kas need õigustavad preemiasedelite saamist või mitte. Mitme müügitõendi liidetult sissekandmine ei ole lubatud.
2. Lahtrisse 4 märgitakse müüdud eluslooma, tapetud looma liha, või asendamise korras müüdud saaduse (või) nimetus.
3. Lahtrisse 5 märgitakse loomapidajale määratud 1942/43. tootmisaasta kohuslik lihamüüginorm tapakaalus.
4. Lahtrisse 6 märgitakse, kui palju on arvestatud tapakaalus kohuslikku lihamüüginormi täidetud elusloomade, tapetud looma liha või asendamiskorras müüdud saadustega alates 1. sept. 1942. a. kuni selle ajani, mil mõni uus müüdud loom kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja.
5. Lahtrisse 7 märgitakse eluskaalus normi katteks müüdud eluslooma või tapetud looma liha kaal. Tapetud looma liha tapakaal arvestatakse ümber eluskaaluks juhendis toodud %% kohaselt.
6. Lahtrisse 8 märgitakse eluskaalus üle normi müüdud eluslooma või tapetud looma liha kaal. Üle normi müügiks arvestatakse müüdud loom tervikuna. Müüdud looma jaotamist ei saa teostada lahtrite 7 ja 8 vahel. See tähendab, üle normi müüduks loetakse loom siis, kui enne looma müümist on 1942/43. t.-a. kohuslik lihanorm täielikult täidetud või ületatud (s. o. lahtri 6 kogus võrdub või on suurem lahtri 5 kogusest).
   Seega, kui 1942/43. t.-a. kohuslikust müüginormist on osa veel täitmata ja selle katteks müüdud loomaga kaetakse täielikult müüginorm ning osa jääb müüduks veel üle normi, — siis tähendatud üle normi müüdud osa ei premeerita ülenormipreemiatega. Seda ülenormiosa võib arvestada ettemüüduks 1943/44. tootmisaasta lihamüügikohustuse katteks.
7. Lahtrisse 9 märgitakse asendamiskorras lihamüügikohustuse katteks müüdud võikogused piimatööstuste või taluvõi kokkuostukohtade poolt valla- ja linnavalitsustele saadetud aruannete põhjal.
8. Lahtreisse 10, 11, 12 märgitakse arvutatud preemiapunktid lahtrites 7, 8 ja 9 näidatud müüdud koguste eest.

Tallinnas, 23. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Kalapreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 14 (6200), 29. juunist 1943 maavanematele, maakonnavabade linnade linnapeadele, Eesti Kalurite Keskusele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Kalureid, kes pärast 1. juulit 1943. a. müüvad kalu kalakokkuostupunktidele, premeeritakse müügipreemiatega.

2. Müüdud kalade eest antakse preemiasedeleid, kusjuures ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist õigustab:

Grupp A — iga müüdud 10 kg
lõhe, forelli, angerjat, silmu;

Grupp B — iga müüdud 50 kg
koha, haugi, vimma, latikat (I ja II valik), siiga, kameljat, lesta, linaskit, rääbist, kilu, ahvenat (I valik);

Grupp C — iga müüdud 100 kg
teisi, gruppi A ja B mittekuuluvaid kalu.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Kalakokkuostupunktid annavad kalureile müüdud kalade kohta müügitõendid.

Müügitõendite ärakirjade põhjal kantakse samades kokkuostupunktides müüdud kalakogused kalurite varustus- ja preemiakaartidele (lisa nr. 1).

2. Iga kalendrikuu kohta teeb kalakokkuostupunkt kuu lõpul kalurite varustus- ja preemiakaartidelt kokkuvõtte müüdud kalade kohta ja kannab preemiatähtede väljaandmise nimekirja.

Preemiatähtede väljaandmise nimekirju peab kokkuostupunkt kahes eksemplaris juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 2).

Preemiapunktid arvutatakse § 1 p. 2 toodud alustel ja kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirjadesse, kusjuures arvestamisele tulevad ainult ühe preemiapunkti saamist õigustavad täiskogused. Poolikud kogused arvestamisele ei kuulu.

Mitme samasse gruppi kuuluva kalaliigi müümisel kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja liidetud kogused ning preemiapunktid arvutatakse samasse gruppi kuuluvate kalakoguste summalt.

3. Pärast preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamist annab kokkuostupunkt preemiasedelid välja, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

Preemiatähtede väljaandmine peab toimuma hiljemalt ühe kuu jooksul arvates kalade müügikuust ning kalurid, kes selle aja kestel ei ole preemiasedeleid välja võtnud, kaotavad õiguse nende saamiseks.

4. Pärast preemiatähtede väljaandmist lõpetatakse nimekirjad ja üks eksemplar saadetakse Eesti Kalurite Keskuse (EKK) harukontorile kontrollimiseks hiljemalt järgneva kuu 10. kuupäevaks.

5. Kalakokkuostupunktid koostavad iga kalendrikuu möödumisel juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 3) aruande preemiatähtede käibe kohta ja saadavad selle oma piirkonna EKK harukontorile hiljemalt järgneva kuu 10. päevaks.

6. EKK harukontorid koostavad kokkuostupunktide poolt saadetud aruannete järgi koondaruande (lisa nr. 4) kahes eksemplaris ja saadavad ühe eksemplari sellest Turukorraldusvalitsusele ning teise eksemplari EKK peakontorile hiljemalt järgneva kuu 20. päevaks.

§ 3.

Preemiakaupade müük kalureile.

1. Preemiasedelite esitamisel võivad kalurid osta kas kalakokkuostupunktidest viina või siis teistest preemiakaupu müüjatest kauplustest muid preemiakaupu.

2. Kuni edaspidise korralduseni on esialgu lubatud müüa preemiasedelite vastu kalakokkuostupunktidest igale kalurile kuus ainult kuni 5 ltr. viina. ETK müügivõrku kuuluvatest kauplustest müüakse preemiasedelite vastu igale kalurile kuni 0,5 kg suhkrut ja iga tema leibkonnaliikme kohta kuni 0,5 liitrit viina ja 0,5 kg suhkrut kuus.

3. Viina ostmisel preemiasedelite vastu on ostuõiguslased kohustatud esitama kalakokkuostupunktidele oma osturaamatu, suhkru ja viina ostmisel ETK müügivõrku kuuluvaist kauplusist lisaks oma osturaamatule veel oma leibkonna liikmete osturaamatud.

Viina- ja suhkrumüügi kohta tuleb teha osturaamatuisse märge, kusjuures peab kontrollima, et ühe kalendrikuu jooksul ei müüdaks üle eeltähendatud koguste.

4. Kalakokkuostupunktidest viina müümisel tuleb preemiasedelil olevad preemiapunktid äritempliga kustutada vahetult müügi sooritamisel. Selleks lüüa äritempli jäljend preemiasedelil olevale alkoholiste jookide rõngale.

5. Kalakokkuostupunktid on kohustatud pidama viinamüügi kohta jooksvat nimekirja juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 5).

Iga kalendrikuu möödumisel koostavad kalakokkuostupunktid preemiasedelite vastu teostunud viinamüügi kohta aruande (lisa nr. 6) ja saadavad selle oma piirkonna EKK harukontorile hiljemalt järgneva kuu 10. päevaks.

EKK harukontorid koostavad saadetud viinamüügiaruannete järgi koondaruande (lisa nr. 7) kahes eksemplaris, millest ühe saadavad Turukorraldusvalitsusele ja teise EKK peakontorile hiljemalt 20. kuupäevaks.

§ 4.

Preemiasedelite hoidmine ja käive.

1. Turukorraldusvalitsus saadab preemiasedelid Eesti Kalurite Keskusele, kes omakorda need tarvituse ulatuses saadab kalakokkuostupunktidele harukontorite kaudu. Preemiasedelite väljaandmine toimub kokkuostupunktides, kusjuures enne väljaandmist tuleb need varustada kokkuostupunkti templijäljendiga ja preemiatähe saamist õigustatu ees- ja perekonnanimega.

2. Preemiasedelite hoidmine peab toimuma väärtmärkide hoidmisele omase hoolikusega.

3. Preemiasedelite käibe kohta tuleb EKK peakontoris, harukontorites ja kokkuostupunktides pidada täpset arvepidamist, kus preemiasedelite sissetulek ja väljaminek olgu dokumentidega tõestatud. Vastav arvepidamine sisse seada juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 8). Sissetulekut tõendavateks dokumentideks on preemiasedelite saatekirjad; väljaminekut tõendavateks dokumentideks — saatekirjade ärakirjad, preemiatähtede väljaandmise nimekirjad ja koondaruanded.

§ 5.

Kalakokkuostupunktide varustamine viinaga.

1. EKK-le antakse ETK poolt Turukorraldusvalitsuse korraldusel avansina teatav kogus viina, mis jaotatakse kokkuostupunktide vahel EKK harukontorite kaudu.

2. Kalakokkuostupunktid esitavad viinamüügil laekunud preemiasedelid vastavatele EKK harukontoritele, kes neid omakorda esitavad vastava piirkonna ETK harukontoritele.

Vastavalt laekunud preemiasedelite punktiväärtusele annavad EKK harukontorid kokkuostupunktidele ja ETK harukontorid EKK harukontoritele viina müügiks.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja as. F. Sööt.

Turukorraldusvalitsuse juhataja aset. N. Viilup.

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 14
(Esikülg)

.....
(kaluri nimi)

Mis aja eest	Kala sordid ja kogused											Preemia-tähti punktides	Kokku aasta algusest	Väljamaksusumma ostulehe järgi				Müüdud kala väärtus aasta algusest			
														Vääriskala		Muu		Vääriskala		Muu	
														Rmk.	P.	Rmk.	P.	Rmk.	P.	Rmk.	P.

(kaluri nimi)

Aeg	Jaotuslehe nr.	Varustuse nimetus ja kogus														Saadud varustuse summa jaotuslehe järgi		Saadud varustuse summa aasta algusest	
																Rmk.	P.	Rmk.	P.

E. Ü.
Põllumajanduse Keskvalitsuse
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 14.

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. ..... Vorm nr. 47.
müüdud kalade eest antud preemiatähtede kohta ajavahemikul

„.....“ ..... 194... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Elukoht	Müüdud kalu			Arvutatud preemia-punkte	Preemia-tähtede väljaand-mise kuupäev	Allkiri lahtris 7 näidatud preemiatähtede vastuvõtmise kohta
			Grupp A kg	Grupp B kg	Grupp C kg			
1	2	3	4	5	6	7	8	9

.....„.....“.....194.... a. .....
(koht ja aeg) (allkirjad)

Juhendid
preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamiseks.

1. Lahtreisse 4, 5, 6 märgitakse kaluri varustus- ja preemiakaartidelt tehtud kuukokkuvõtte järgi kalade kogus olenevalt nende kuuluvuselt vastavasse gruppi. Selleks tuleb liita kõik ühte gruppi kuuluvad kalaliikide kogused, mis müüdud ühe aruandekuu jooksul.
2. Lahtrisse 7 märgitakse lahtrite 4, 5 ja 6 koguste alusel arvutatud preemiapunktid. Seega preemiapunktid arvutatakse samasse gruppi kuuluvate kalakoguste summalt, kusjuures arvestamisele tulevad ainult ühe preemiapunkti saamist õigustavad täiskogused. Poolikud kogused arvestamisele ei kuulu.

Näide: ühe aruandekuu jooksul on müüdud ühe kaluri poolt kalakokkuostupunkti:
6 kg lõhe, 32 kg angerjat, 81 kg koha, 117 kg lesta, 217 kg kilu, 70 kg turska ja 49 kg räime.
Lahtrisse 4 (s. o. grupp A) kantakse siis 38 kg (6 + 32 = 38);
Lahtrisse 5 (s. o. grupp B) „ „ 415 „ (81 + 117 + 217 = 415);
Lahtrisse 6 (s. o. grupp C) „ „ 119 „ (70 + 49 = 119).
Preemiapunktid arvutatakse lahtreisse 4,5 ja 6 märgitud kogustelt —
— 38 kg-lt saame 3 punkti (38 : 10 = 3 punkti)
— 415 „ „ 8 „ (415 : 50 = 8 „)
119 „ „ 1 „ (119 : 100 = 1 „)
kokku 12 punkti

12 punkti kantakse lahtrisse 7 ja kalurile antakse preemiasedeleid 12 punkti väärtuses (s. o. kas 12 preemiasedelit à 1 punkt või 6 preemiasedelit à 2 punkti jne).

Tallinnas, 29. juunil 194... a. Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 3 premeerimisjuhendile nr. 14.

Vorm nr. 48.

..... (kalakokkuostupunkti nimetus ja asukoht)

EKK ..... harukontorile.

Esitada aruandekuule järgneva kuu 10. päevaks.

A r u a n n e

preemiatähtede käibe kohta ..... kuu eest 194 ... a.

	Preemiasedelid punktides	M ä r k m e i d
1. Seis kuu algul		
2. Saadud EKK harukontorilt		
3. Saadud erikorraldusel mujalt		
4. Välja antud kalureile väljaandmise nimekirjade järgi . .		
5. Saadetud erikorraldusel mujale		
6. Seis kuu lõpul — rida (1 + 2 + 3) miinus rida (4 + 5)		

..... „....." ..... 194... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

J u h e n d e i d

aruande koostamiseks.

1. P. 1 all näidata seis eelmise kuu lõpul (eelmise kuu aruande p. 6).
2. P. 3 ja 5 all näidata sissetulekud ja väljaminekud, mis on toimunud sellekohaste erikorralduste põhjal, näit: harukontor on teinud korralduse ühel kalakokkuostupunktil teatud arv preemiasedeleid üle anda teisele kalakokkuostupunktile.
3. Erikorralduste põhjal preemiatähtede sissetulekute ja väljaminekute korral tähendada lahtrisse „Märkmeid" vastava korralduse andja asutise (ettevõtte) nimetus, korralduse kuup. ja nr.
4. P. 4 all näidata aruandekuu jooksul kalureile väljaantud preemiasedelite punktide kogusumma. Need andmed peavad vastama preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi väljaantud preemiasedelite punktide arvule.

Tallinnas, 29. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 4 premeerimisjuhendile nr. 14.

Vorm nr. 49.

..... (EKK harukontori nimetus)

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele ja EKK peakontorile.

Esitada aruandekuule järgneva kuu 20. päevaks.

Aruanne

preemiatähtede käibe kohta ..... kuu eest 194 ... a.

	Preemiasedelid punktides	Märkmed
I EKK harukontoris:		
1. Seis kuu algul	.....	
2. Saadud EKK Peakontorilt	.....	
3. Saadud erikorraldusel mujalt . . .	.....	
4. Saadetud kalakokkuostupunktidele .	.....	
5. Saadetud erikorraldusel mujale . .	.....	
6. Seis kuu lõpul rida (1 +2 +3) miinus rida (4 + 5)	.....	
II Kalakokkuostupunktides:		
1. Seis kuu algul	.....	
2. Saadud EKK harukontorilt	.....	
3. Välja antud kalureile väljaandmise nimekirjade järgi	.....	
4. Seis kuu lõpul	.....	

..... „.....“ ..... 194 ... 9.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Juhendid
aruande koostamiseks.

Aruande I osa kohta.

1. P. 1. all näidata seis eelmise kuu lõpul (eelmise kuu aruande p. 6).
2. P. 3 ja 5 all näidata sissetulekud ja väljaminekud, mis on toimunud, kas EKK peakontori või Turukorraldusvalitsuse erikorralduse põhjal, näit. ühelt harukontorilt saadetud preemiasedeleid teisele harukontorile.
3. Erikorralduste põhjal preemiatähtede sissetulekute ja väljaminekute korral tähendada lahtrisse „Märkmed“ vastava korralduse kuup. ja nr.

Aruande II osa kohta.

4. Aruande II osa koostatakse kalakokkuostupunktidelt saadud aruannete lisa nr. 3 põhjal nim. aruannete p. 1, 2, 4 ja 6 liitmise teel.

Tallinnas, 29. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Lisa nr. 5 premeerimisjuhendile nr. 14.

.....
(kalakokkuostupunkti nimetus)

.....
(kalakokkuostupunkti asukoht)

Nimekiri

preemiatähtede vastu kokkuostupunktist müüdud viina kohta

..... kuul 194 ... a.

Jrk. nr.	Väljaandmise kuupäev	Ostja perekonna- ja eesnimi	Müüdud viina ltr.	Kauba vastuvõtja allkiri
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
		Kokku		

Lisa nr. 6 premeerimisjuhendile nr. 14.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Vorm nr. 50.

EKK ..... harukontorile.

.....
(kalakokkuostupunkti nimetus ja asukoht)

Esitada aruandekuule
järgneva kuu 10. päevaks.

A r u a n n e
kalureile preemiasedelite vastu müüdud viina kohta

..... kuul 194 ... a.

Laoseis kuu algul ltr.	Müügiks saadud ltr.	Müüdud preemiasedelite vastu ltr.	Erakorraline kadu ltk.	Laoseis kuu lõpul ltr.	Märkmeid
1	2	3	4	5	6

..... „....." ..... 194 ...a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Juhendeid
aruande koostamiseks.

1. „Laoseis kuu algul" peab ühtuma eelmise aruandekuu kuu lõpu laoseisuga.
2. „Müügiks saadud" — märgitakse ltr.-des viina kogus, mis saadud kuu jooksul preemiasedelite vastu. Siia lahtrisse märgitakse ka ühekordselt viinamüügi alustamisel saadud viina avanss, kusjuures saadud avanss eraldi näidata „märkmete" lahtris.
3. „Müüdud preemiasedelite vastu" — märgitakse kuu jooksul preemiasedelite vastu müüdud viina kogus.
4. „Erakorraline kadu" märgitakse erakorraliselt tekkinud kadu, näit. pudelite purunemisest jne. Erakorraliste kadude kohta tuleb koostada aktid, mis saadetakse Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnale kustutamiseks m/ringkirja nr. 1070, 9. märtsi 1943. a. eeskirjade kohaselt.
5. „Laoseis kuu lõpul" — lahtrid (1 + 2) miinus lahtrid (3 + 4).

Tallinnas, 29. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 7 premeerimisjuhendile nr. 14.

Vorm nr. 51.

(EKK harukontori nimetus)

Esitada Turukorraldusvalitsusele ja EKK peakontorile aruandekuule järgneva kuu 20. päevaks.

Koondaruanne
kalureile preemiasedelite vastu müüdud viina kohta.

..... kuul 194... a.

Laoseis kuu algul ltr.	Müügiks saadud ltr.	Müüdud preemiasedelite vastu ltr.	Erakorraline kadu ltr.	Laoseis kuu lõpul ltr.	Märkmeid
1	2	3	4	5	6

....., ... " ..... 194... a.

(koht ja aeg) (allkirjad)

Aruanne koostada kalakokkuostupunktide poolt saadetud aruannete (lisa nr. 6) põhjal, nim. aruannete liitmise teel.

Lisa nr. 8 premeerimisjuhendile nr. 14.

Preemiatähtede arvestusraamatu vormi näide.

Sissetulek — Väljaminek

Kuup.	Kellelt	Dokumendi kuup. ja nr.	Preemiasedeleid punktides	Kuup.	Kellele	Dokumendi kuup. ja nr.	Preemiasedeleid punktides
1	2	3	4	5	6	7	8
10. VI 43	Tartu harukontorilt	Stk. nr. 270 8. VI 43	250	30. VI 43	Preemiateks 1—30. VI 43. a. väljaandmise nimekirjade järgi		
25. VI 43	— do —	stk. nr. 305 22. VI 43	100			nr. 1	274
30. VI 43	Kokku sissetulek juunikuul		350	30. VI 43	Kokku väljaminek juunikuul		274
				30. VI 43	Seis		76
			350				350
1. VII 43	Seis		76				

Juhendeid
preemiatähtede arvestusraamatu pidamiseks.

1. Arvestusraamatuna võib kasutada tavalist kaustikut. Lehed numereerida ja lehtede arv tõestada asutuse (resp. kokkuostupunkti) juhataja allkirjaga raamatu viimasel leheküljel. Arvestusraamatule tuleb märkida asutuse (resp. kokkuostupunkti) nimetus ja raamatu nimetus „preemiatähtede arvestusraamat".
2. Sissetuleku poolel — kanded teha jooksvalt kohe pärast preemiatähtede saamist.
3. Väljamineku poolel — a) kokkuostupunktidel teha kanded kuu lõpul väljaminekute nimekirjade järgi üks kord kuus, b) EKK harukontoritel ja peakontoril teha kanded jooksvalt igakordselt peale üksikute preemiatähtede saadetise väljastamist.

Tallinnas, 29. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Seemnetepreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 15 (6200), 29. juunist 1943 maavanematele, vallavanematele,l innapeadele, Eesti Seemneviljaühisusele.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Seemnekasvatajaid, kes alates 1. sept. 1942. a. on müünud või müüvad 1942. ja 1943. a. saagist Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktidele p. 2 tähendatud liigilisi seemneid, premeeritakse lepingu- ja müügipreemiatega.

Lepingupreemiatega premeeritakse neid seemnekasvatajaid, kes on müünud või müüvad seemneid Eesti Seemneviljaühisusega sõlmitud vastavate lepingute alusel, müügipreemiatega aga neid seemnekasvatajaid, kes vastavat lepingut ei ole sõlminud.

2. Premeerimisel antakse preemiasedeleid, kusjuures ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist õigustab järgmiste seemnete müük:

	lepingu alusel müüdud	lepinguta müüdud
Grupp A söögiporgandit peakapsast peterselli sibulat	iga 2 kg	iga 3 kg
Grupp B söögikaalikat söödaporgandit redist peasalatit aeduba kurki tomatit lutserni punast ristikut rootsi ristikut	iga 3 kg	iga 5 kg
Grupp C söögipeeti söödakaalikat naereid söödakapsast	iga 4 kg	iga 6 kg

rõikaid valget ristikut aasrebasesaba		
Grupp D söödapeeti suhkrupeeti aedhernest kõrvitsat nurmikuid keraheina	iga 5 kg	iga 7 kg
Grupp E põlduba spinatit pastinakki tilli sigurit timutit punast aruheina valget mesikut	iga 8 kg	iga 12 kg
Grupp F mooni sinepit köömneid päris-aruheina inglise raiheina ohtetut lustet	iga 10 kg	iga 15 kg
Grupp G põldhernest peluskeid vikke	iga 20 kg	iga 30 kg

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Preemiapunktide arvutamine toimub Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja müügipunktides. Selleks tuleb koostada preemiatähtede väljaandmise nimekiri kolmes eksemplaris juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 1). Iga valla ja linna kohta tuleb Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktidel koostada eraldi nimekiri.

2. Preemiapunkte arvutatakse ainult nende koguste eest, mille müük õigustab vähemalt ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist. Poolikute koguste eest preemiapunkte ei arvestata.

Mitmeliigiliste, samasse gruppi kuuluvate seemnete müügil arvutatakse preemiapunktid grupiliitsummalt.

§ 3.

Preemiasedelite väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel asuda Eesti Seemneviljaühisuse kokkuostu- ja müügipunktidel preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele nende seemnekoguste kohta, mis on müüdud alates 1. sept. 1942. a. kuni 30. juunini 1943. a.

Seemnekokkuostu- ja -müügipunktidel saata nimekirjadest kaks eksemplari vastavatele valla- ja linnavalitsustele hiljemalt 1. augustiks s. a. Üks eksemplar nimekirjadest jääb seemnekokkuostu- ja -müügipunkti.

2. Pärast 30. juunit 1943. a. müüdud seemnekoguste kohta tuleb koostada seemnekokkuostu- ja müügipunktidel iga kalendrikuu kohta eraldi nimekirjad kolmes eksemplaris.

Tähendatud nimekirjadest tuleb saata kaks eksemplari vastavatele valla- ja linnavalitsustele hiljemalt müügikuule järgneva kuu 10. kuupäevaks.

3. Valla- ja linnavalitsustel asuda kohe Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktidest saabunud preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi preemiasedelite väljaandmisele, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

4. Pärast preemiatähtede väljaandmist lõpetatakse nimekiri ja üks eksemplar saadetakse maavalitsusele kontrollimiseks. Nimekirjad lõpetatakse igal juhul kahe kalendrikuu jooksul, arvates nimekirjade valla- ja linnavalitsustele saatmise tähtpäevast (§ 3, p. 2), ning seemnekasvatajad, kes selle aja kestel ei ole preemiasedeleid välja võtnud, kaotavad õiguse nende saamiseks.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja as. F. Sööt.

Turukorraldusvalitsuse juhataja aset. N. Viilup.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 15.

Vorm nr. 52.

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....

(valla- või linnavalitsuse nimetus)

Seemnekasvatajaile müüdud seemnete eest antud preemiatähtede kohta.

ajavahemikul „.....“ ..... 194 ... kuni „.....“ ..... 194 ... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Elukoht	Müüdud lepingu alusel või lepinguta	Müüdud seemneid							Arvutatud preemiapunkte	Preemiatähtede väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 12 näidatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
				Grupp A kg	Grupp B kg	Grupp C kg	Grupp D kg	Grupp E kg	Grupp F kg	Grupp G kg			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

..... „.....“ ..... 194 ...a.
(koht ja aeg)

.....
(seemnekokkuostupunkti juhataja allkiri)

.....
(vallavanema/linnapea ja sekretäri allkirjad)

Juhendeid
preemiatähtede väljaandmise nimekirja koostamiseks.

1. Preemiatähtede väljaandmise nimekiri koostatakse Eesti Seemneviljaühisuse seemnekokkuostu- ja -müügipunktides. Ainult lahtrid 13 ja 14 täidetakse valla- ja linnavalitsustes, kus teostub preemiasedelite väljaandmine.
2. Lahtrisse 4 märgitakse, kas seemnete müük on teostunud vastavate lepingute alusel või ilma. Selleks märkida siia lahtrisse sõnad „lepingu alusel“ või „lepinguta“.
3. Lahtreisse 5, 6, 7, 8, 9, 10 ja 11 märgitakse müüdud seemnete kogused olenevalt nende kuuluvusest vastavasse gruppi. Mitmete samasse gruppi kuuluvate seemnete müügil kantakse preemiatähtede väljaandmise nimekirja nende liidetud kogused ja preemiapunktid arvutatakse samasse gruppi kuuluvate seemnekoguste summalt.
4. Lahtrisse 12 märgitakse arvutatud preemiapunktid lahtrite 5, 6, 7, 8, 9, 10 ja 11 näidatud koguste põhjal juhendistoodud eeskirjade kohaselt. Seejuures teravalt silmas pidada, kas müük on toimunud lepingu alusel või lepinguta.
5. Lahter 13 täidetakse valla- või linnavalitsuses preemiasedelite väljaandmise ajal.
6. Preemiatähtede väljaandmise nimekirjad kirjutatakse alla nii kokkuostupunkti kui ka valla- või linnavalitsuse poolt.

Tallinnas, 29. juunil 1943. a.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Suurmaapidamiste premeerimine ja seniste premeerimisjuhendite täiendamine.

Premeerimisjuhend nr. 16 (6200), 29. juunist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Aedvilja Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Eesti Seemneviljaühisusele, p. k. „Võiekspordile" Eesti Kalurite Keskusele, Eesti Munaekspordile, Eesti Lihaekspordile, Tervishoiuvalitsusele.

I.

Suurmaapidamiste premeerimine.

§ 1.

Suurmaapidamisi (L. O. mõisad jt. suurmaapidamised), millede kohta kehtib totaalne (täielik) põllumajandussaaduste äraandmiskohustus — premeeritakse ainult müügipreemiatega. Normi- ja ülenormipreemiaid suurmaapidamistele ei anta.

§ 2.

Kui § 1 all tähendatud suurmaapidamised on 1942/43. tootmisaastal müünud varemates premeerimisjuhendites tähendatud saadusi kokku ostma õigustatud kokkuostupunktidele või isikutele ja asutustele, siis premeeritakse neid suurmaapidamisi preemiasedelite andmisega järgnevalt:

1. *teravilja (toidu- ja söödateravilja) müügi puhul:*
   a) alates 1. sept. 1942. a. kuni 31. jaan. 1943. a. müüdud iga 1000 kg teravilja eest — 4 preemiapunkti väärtuses:
   b) alates 1. veebr. 1943. a. kuni 31. aug. 1943. a. müüdud iga 1000 kg teravilja eest — 3 preemiapunkti väärtuses;
2. *kartulite müügi puhul:*
   1942/43. tootmisaastal müüdud iga 1000 kg kartulite eest — 2 preemiapunkti väärtuses;
3. *teravilja- ja kartuliseemnete müügi puhul:*
   premeerimisjuhendite nr. 3 ja 5 eeskirjade kohaselt selle erandiga, et seemnena müüdud teravilja- ja kartulikoguste eest ei arvestata normi- ja ülenormipreemiaid;

4. *või rsp. täispiima müügi puhul:*

1942/43. tootmisaastal müüdud iga 10 kg või eest — 1 preemiapunkti väärtuses, kusjuures poolikud kogused 5 kg ja enam arvutakse täis 10-neks kg, alla 5-kg kogused arvestamisele ei kuulu;

5. *koresööda müügi puhul:*

1942. a. saagist kuni 1. juulini 1943. a. müüdud iga 1000 kg koresööda (heinte, õlgede ja põhu) eest — 2 preemiapunkti väärtuses;

6. *elusloomade ja tapetud looma liha müügi puhul:*

premeerimisjuhendi nr. 13 (lihapreemiad) eeskirjade järgi normikohustuse katteks müüdud preemiate suuruses (ülenormipreemiaid ei arvestata);

7. *köögivilja, metsatee, ravimtaimede, seente, marjade, puuvilja ja seemnete müügi puhul:*

vastavate premeerimisjuhendite eeskirjade järgi — täies ettenähtud ulatuses.

§ 3.

1. Preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine toimub suurmaapidamise asukoha järgses valla- või linnavalitsuses, võipreemiate osas aga vastava piirkonna piimatööstuses või taluvõi kokkuostukohas varemates premeerimisjuhendites tähendatud andmete põhjal või vastavate müügitõendite esitamisel.

2. Preemiapunktide arvutamiseks kasutada meie premeerimisjuhendites toodud tabeleid.

3. Preemiasedelite väljaandmist teostada vastava saaduse eest preemiatähtede väljaandmiseks ettenähtud nimekirjade põhjal. Nendes nimekirjades jätta täitmata suurmaapidamiste kohta mittekohaldatavad lahtrid.

§ 4.

Nende suurmaapidamiste kohta, kus ei ole kehtestatud totaaläraandmiskohustust, vaid on antud talundi põhiraamat ja määratud müüginormid, ei kohaldata käesoleva juhendi eeskirju. Neid suurmaapidamisi premeeritakse täies ulatuses analoogiliselt talunditele vastavate premeerimisjuhendite alusel.

II.

Preemiakaupade müük.

§ 5.

Premeerimisjuhend nr. 1 § 4 p. 6 täienduseks tuleb:

1. Kuni edaspidise korralduseni müüa suurmaapidamistele preemiasedelite vastu suhkrut ja viina suurmaapidamises töötava iga töölise ja teenistuja kohta kuni 0,5 kg suhkrut ja 0,5 ltr. viina kuus.

Suhkru ja viina saamiseks tuleb suurmaapidamisel esitada igal kuul kauplusele asukohajärgse valla- või linnavalitsuse poolt kinnitatud suurmaapidamise töötajate nimekiri koos töötajate osturaamatutega. Osturaamatutesse tuleb teha märkmed suhkru- ja viinamüügi kohta, kuna töötajate nimekirjad jätta kauplusse, kus need alal hoida kontrollimiseks.

2. Talundites lugeda leibkonnaliikmeteks peale perekonnaliikmete veel kõik talundis töötavad töölised, keda on arvestatud talundi põhiraamatus või lihatarbimistõendil.

Suhkru ja viina ostuks preemiasedelite alusel tuleb koos leibkonnaliikmete osturaamatutega esitada kauplusele kontrollimiseks ka talundi põhiraamat või lihatarbimistõend. Talundipidaja ja tema leibkonna iga liikme kohta on kuni edaspidise korralduseni lubatud müüa kuni 0,5 kg suhkrut ja 0,5 liitrit viina kuus.

Vastavate tõendite puudumisel ja samuti ka linnaelanike juures loetakse leibkonnaliikmeiks ainult perekonnaliikmed ja nende jaoks müüakse preemiasedelite alusel kuni eeltähendatud ulatuses kuus suhkrut ja viina osturaamatute esitamisel ilma talundipõhiraamatu või muu tõendi esitamist nõudmata.

III.

§ 6.

Premeerimisjuhendi nr. 8 (ravimtaimede preemiad) muutmiseks teatame, et § 1 p. 2 grupp A all tähendatud karukolla eoste — Lycopodium'i müügipreemiat on suurendatud järgmiselt:

iga müüdud 1 kg kuivatatud karukolla eoste — Lycopodium'i eest antakse ühepunktiline preemiasedel.

Ravimtaimede kogujate jaoks preemiapunktide arvutamiseks märkida karukolla eosed — Lycopodium preemiatähtede väljaandmise nimekirja grupp D lahtrisse, mis senini seisis ravimtaimede osas kasutamata.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja as. F. Sööt.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Kanamunade preemiad.

Premeerimisjuhend nr. 17 (6200) 10. juulist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Munaekspordile.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Põllumajanduslikke tootjaid, kes 1942/43. tootmisaastal müüvad kohuslike müüginormide katteks või üle normi kanamune „Eesti Munaekspordi" kokkuostupunktidesse, premeeritakse müügi- ja ülenormipreemiatega.

Müügipreemiatega premeeritakse neid põllumajanduslikke tootjaid, kes 1942/43. tootmisaastal müüvad kanamune kohuslike müüginormide katteks.

Ülenormipreemiatega premeeritakse neid põllumajanduslikke tootjaid, kes 1942/43. tootmisaastal müüvad kanamune üle normi. Ülenormi müüduks lugeda ka kanamunad, mis müüdud nende põllumajanduslike tootjate poolt, kellele pole määratud 1942/43. tootmisaastal kohuslikku müüginormi.

2. Kohuslike müüginormide katteks müüdud kanamunade eest antakse preemiasedeleid, vaatamata normide täitmisele, iga 200 kanamuna eest — 1 preemiapunkti väärtuses.

Üle normi müüdud kanamunade eest antakse eeltooduga võrreldes kahekordses suuruses, s. o. iga 200 kanamuna eest 2 preemiapunkti väärtuses.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Preemiapunktide arvutamine toimub valla- ja linnavalitsustes, käsitades juuresolevat preemiapunktide arvutamise tabelit (lisa nr. 1).

2. Preemiapunktide arvutamiseks ja preemiasedelite väljaandmiseks peavad valla- ja linnavalitsused koostama preemiatähtede väljaandmise nimekirjad juuresoleva vormi kohaselt (lisa nr. 2) kahes eksemplaris.

3. Kohuslikud müüginormid ning müüdud kogused tehakse kindlaks munakokkuostupunktide poolt valla- ja linnavalitsustele saadetud kanamunade müügikaartide või esitatud müügitõendite alusel.

4. Koostatud preemiatähtede väljaandmise nimekirjadest tuleb nõutavad andmed kanda otsekohe põllumajanduslike tootjate preemiate kartoteeki.

§ 3.

Preemiatähtede väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel asuda valla- ja linnavalitsustel kokkuostupunktide poolt saadetud kanamunade müügikaartide põhjal kohe preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele munakoguste kohta, mis müüdud 1. septembrist 1942. a. kuni 31. maini 1943. a.

Nimekirjade valmimisel asuda preemiasedelite väljaandmisele, võttes nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkirja preemiatähtede vastuvõtmise kohta.

2. Septembrikuus asuda 1. juunist 1943. a. kuni 31. augustini 1943. a. müüdud munakoguste kohta preemiatähtede väljaandmise nimekirjade koostamisele kokkuostupunktide poolt saadetud kanamunade müügikaartide põhjal. Nimekirjade valmimisel preemiasedelid välja anda.

3. Nende põllumajanduslike tootjate kohta, kellele pole määratud kohuslikke munamüüginorme, pidada preemiatähtede väljaandmise nimekirju jooksvalt kohe vastavate müügitõendite esitamisel.

Esitatud müügitõendid jäävad müügitõendi esitajale, kuid valla- ja linnavalitsustel märkida igakordselt esitatud müügitõendi tagaküljele preemiapunktide arv, mille väärtuses on preemiasedeleid välja antud, ja preemiasedelite väljaandmise kuupäev koos väljaandmist teostava ametniku allkirjaga.

4. Suurmaapidamisi, kes alluvad totaalsele (täielikule) põllumajandussaaduste äraandmise kohustusele, premeeritakse ainult müügipreemiatega, s. o. valla- ja linnavalitsustele esitatud müügitõendite põhjal iga müüdud 200 kanamuna eest — 1 preemiapunkti väärtuses.

5. Pärast preemiasedelite väljaandmist nimekirjad lõpetada ja üks eksemplar neist saata maavalitsusele kontrollimiseks.

Igal juhul tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekirjad lõpetada hiljemalt 1. novembriks 1943. a.

Põllumajanduslikel tootjail kustub 1942/43. t.-a. munade müügi eest preemiasedelite saamise õigus 1. novembriks 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 17.

Tabel
müüdud kanamunade eest preemiapunktide arvutamiseks.

Müüdud kogus tk.	Kohuslike müüginormide katteks müüdud koguste eest punkte	Üle normi müüdud koguste eest punkte
100— 299	1	2
300— 499	2	4
500— 699	3	6
700— 899	4	8
900—1099	5	10
1100—1299	6	12
1300—1499	7	14
1500—1699	8	16
1700—1899	9	18
1900—2099	10	20
2100—2299	11	22
2300—2499	12	24
2500—2699	13	26
2700—2899	14	28
2900—3099	15	30
3100—3299	16	32
3300—3499	17	34
jne.	jne.	jne.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2 premeerimisjuhendile nr. 17.

Vorm nr.

.....
(valla-, või linnavalitsuse nimetus)

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr.....
müüdud kanamunade eest põllumajanduslikele tootjaile antud preemiatähtede kohta.
ajavahemikul „.....“ ..... 194 ... a. kuni „.....“ ..... 194... a.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Elukoht	1942/43. tootmisaasta kohuslik muna-müügi-norm tk.	Müüdud 1. sept. 42. a. kuni aruande koostamiseni tk.	Senini müüdud kanamunadest varem premeeritud tk.	Kuulub premeerimisele käesoleva nimekirja järgi			Arvutatud preemiapunkte			Preemia-sedelite väljaandmise kuupäev	Allkiri lahtris 12 tähendatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
						Kokku tk.	Sellest		normi-müügi eest tk.	üle-normi-müügi eest tk.	Kokku tk.		
							müüdud kohus-like müügi-normide katteks tk.	müüdud üle-normi tk.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

..... „.....“ ..... 194 ... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

Linnulihapreemiad.

Premeerimisjuhend nr. 18 (6200) 10. juulist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, Eesti Munaekspordile.

§ 1.

Premeerimise alused.

1. Põllumajanduslikke tootjaid, kes on müünud või müüvad 1942/43. tootmisaastal linnuliha vastavatesse kokkuostupunktidesse, premeeritakse müügipreemiatega.

2. Müügipreemiatena antakse preemiasedeleid, kusjuures ühepunktilise preemiasedeli saamist õigustab iga 4 kg linnuliha (kanade, kukkede, kalkunite ja vesilindude) müümine.

§ 2.

Preemiapunktide arvutamine.

1. Preemiasedelite saamiseks tuleb põllumajanduslikel tootjail, kes on müünud linnuliha, esitada kokkuostupunktide poolt väljaantud müügitõendid elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele, kus toimub preemiapunktide arvutamine ja preemiasedelite väljaandmine.

2. Müügitõendid jäävad müügitõendi esitajale, kuid valla- ja linnavalitsused märgivad igakordselt esitatud müügitõendi tagaküljele preemiapunktide arvu, mille väärtuses on preemiasedeleid välja antud, ja preemiasedelite väljaandmise kuupäeva koos väljaandmist teostava ametniku allkirjaga.

3. Preemiapunktide arvutamiseks valla- ja linnavalitsustes pidada juuresoleva vormi kohaseid preemiatähtede väljaandmise nimekirju kahes eksemplaris (lisa nr. 1).

4. Preemiapunktid arvutatakse ainult nende koguste eest, mille müük õigustab vähemalt ühepreemiapunktilise preemiasedeli saamist.

5. Korraga mitme müügitõendi esitamisel arvutatakse preemiapunktid esitatud müügitõendite koguste summalt.

§ 3.

Preemiasedelite väljaandmine.

1. Käesoleva juhendi kättesaamisel valla- ja linnavalitsustes asuda preemiasedelite väljaandmisele preemiatähtede väljaandmise nimekirjade järgi esitatud müügitõendite põhjal.

2. Preemiatähtede väljaandmise nimekirju pidada valla- ja linnavalitsustes kalendrikuude viisi.

Preemiasedelite väljaandmisel võtta nimekirja mõlemale eksemplarile preemiasedelite saaja allkiri preemiasedelite vastuvõtmise kohta.

3. Iga kalendrikuu möödudes tuleb preemiatähtede väljaandmise nimekiri lõpetada ja üks eksemplar sellest saata vastavale maavalitsusele kontrollimiseks, teine eksemplar aga alal hoida valla- või linnavalitsuses.

4. Põllumajanduslikel tootjail kustub 1942/43. tootmisaastal müüdud linnuliha eest esitatud müügitõendite järgi preemiasedelite saamise õigus 30. septembril 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1 premeerimisjuhendile nr. 18.

Vorm nr. .....

..... vallavalitsus / linnavalitsus

Preemiatähtede väljaandmise nimekiri nr. .....
linnuliha müüjaile antud preemiatähtede kohta
..... kuul 194.....

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Elukoht	Müüdud linnuliha tapakaal (kg)	Arvutatud preemia-punkte	Kokkuostu-punktide poolt väljaantud müügit. nr-d	Preemia-tähtede väljaand-mise kuupäev	Allkiri lahtris 5 tähendatud preemiasedelite vastuvõtmise kohta
1	2	3	4	5	6	7	8

....., „....." ..... 194 ... a.
(koht ja aeg)

.....
(allkirjad)

727

XIII.

Karistuseeskirjad.

Mõningaid paragrahve Kriminaalseadustikust, mis tulevad rakendamisele nende eksimiste korral turukorraldusalaste eeskirjade või korralduste vastu, mille kohta ei ole vastavate erieeskirjadega või pärast 7. juulit 1941 antud õiguseeskirjadega määratud teisiti.[1])

Võimudele vastuhakkamine.

Sundmääruse mittetäitmine.

§ 122. Süüdlast selles, et ta ei täitnud sundmäärust, kui selle määruse täitmatajätmise eest seaduses ei ole määratud erikaristust, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.[2])

---

[1]) **Määrus**
kehtiva õiguse kohta ja otsuste käitlemise kohta Eesti kindralkomissari-piirkonnas.
(Amtsblatt 1942, lk. 491).

Okupeeritud Ida-maa-alade Riigiministri Ida-maa-ala Riigikomissariaadis õigussätete andmise määruse, 24. aprillist 1942 (VBl. RMOs., lk. 17), § 1 alusel määran:

1. Kehtiv õigus.

§ 1.

(1) Eesti kindralkomissari-piirkonnas kehtivad 8. juulist 1941 arvates õiguseeskirjad, mis olid kehtivad endises Eesti Vabariigis 21. juunil 1940, kuivõrd need
a) ei ole vastuolus Saksa riigi poolt halduse ülevõtmise mõttega või
b) ei ole pärast 7. juulit 1941 muudetud või kaotatud või kuivõrd ei ole pärast 7. juulit 1941 teisiti määratud.

(2) Peale selle kehtivad Eesti kindralkomissari-piirkonnas:
a) okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri või temale alluvate asutuste poolt või nende volitusel antud õiguseeskirjad,
b) sõjaväeasutuste poolt antud tsiviilvalitsuse ülesannetealasse kuuluvad määrused, kuivõrd üksikjuhul ei ole määratud teisiti.

§ 2.

(1) 22. juunist 1940 kuni 7. juulini 1941 antud või maa-alale laiendatud õiguseeskirjad kaotavad kehtivuse 8. juulist 1941 arvates, kuivõrd pärast 7. juulit 1941 ei ole määratud teisiti.

[2]) **Määrus**
ajutise õigusemõistmise teostamise kohta maaomaste kohtuasutuste poolt Eesti kindralkomissari-piirkonnas.
(Amtsblatt 1942, lk. 180).

§ 7.

Kus eesti seadused ja määrused näevad ette raha- või korraldustrahvi kroonides, kehtib sama summa riigimarkades.

§ 123. Süüdlast sarnase seadusliku korralduse või nõudmise täitmatajätmises, mis tehtud või temale esitatud riigi või omavalitsuse teenija, samuti raudtee rongijuhi, või laevajuhi või õhulaevajuhi või teise isiku poolt, kelle teenistuskohuste täitmisest oleneb raudtee, laeva- või õhusõidu julgeolek, kui selle sõnakuulmatuse eest seaduses ei ole määratud erikaristust, karistatakse: arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni. **Seadusliku korralduse mittetäitmine.**

§ 125. Süüdlast selles, et ta riigi- või omavalitsuse teenijale või sellele abiks olevale eraisikule vägivallaga isiku kallal või karistatava ähvardusega hakkas vastu sihiga takistada seaduse, sundmääruse või võimu seadusliku korralduse väljakuulutamist või maksmapanemist või seadusliku teenistustegevuse täitmist, karistatakse: vangimajaga mitte üle ühe aasta. **Vastuhakkamine.**

Kui seesugune vastuhakkamine sündis mitme isiku poolt, kes aga ei tekitanud karistatavat rahvakoondumist, siis karistatakse süüdlaste hulgast seda, kes vastuhakkamise juures tarvitas sõjariista või sünnitas kehavigastuse: vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane, kes pani toime käesolevas paragrahvis ettenähtud vastuhakkamise raudtee rongijuhi või laeva- või õhulaevajuhi või teise isiku vastu, kelle teenistuskohuste täitmisest oleneb raudtee liikumise, laeva- või õhusõidu julgeolek.

§ 126. Süüdlast selles, et ta tahtlikult takistas riigi või omavalitsuse teenijale sissepääsu hoonesse, ruumi või muusse kohta, kuhu tal oma teenistuskohuste täitmise tõttu seaduse järgi oli õigus minna, karistatakse: arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et tahtlikult ei lasknud tööstuse või kaubanduse järelvalve teostajat täita temale seadusega pealepandud kohust järelvalve alal.

§ 128. Süüdlast selles, et ta vägivallaga isiku kallal või karistatava ähvardusega riigi või omavalitsuse teenijat sundis jätma täitmata ta kohuseid või kuritarvitama teenistuslikke volitusi, karistatakse: vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui sundimine sündis mitme isiku poolt, kes aga ei tekitanud karistatavat rahvakoondumist, siis karistatakse süüdlaste hulgast seda, kes selle juures tarvitas sõjariista või sünnitas kehavigastuse: vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Katse on karistatav.

Väljapandud kuulutuse mahakiskumine.

§ 136. Süüdlast selles, et ta tahtlikult kiskus maha, rikkus või moonutas sellekohase võimu korraldusel avalikult väljapandud kuulutuse või mõne muu riigi või omavalitsuse dokumendi, pealkirja, vapi või muu märgi, samuti riigi, Riigivanema, riigiasutuse, väeosa või mereväe lipu, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Kui:

1) see üleastumine saadeti korda sihiga väljendada lugupidamatust võimu vastu;
2) saadeti korda nimetatud lippude avalik teotamine, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Süüteod õigusmõistmise vastu.

§ 141[1]. Süüdlast teadvalt valetunnistuse andmises õigusmõistmise kahjuks süüteo juurdlusel tunnistajana, eksperdina või tõlgina karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Valetunnistuse andmine.

Sama karistuse alla langeb süüdlane valetunnistuse andmises administratiivmenetlusel tunnistajana või eksperdina.

Valetunnistust, mis anti isiku kasuks, kelle kahjuks seletuse andmisest ülekuulatav seaduse järgi oli õigustatud keelduma, ei loeta süüteoks, kui ülekuulaja ei teatanud temale sellest õigusest varem.

Tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumine.

Tapaloomade tapmine, tapaloomade ja liha müük.

§ 303. Süüdlast selles, et ta kohtades, kus tapamajad olemas, rikkus määrust, mis keelab loomi tappa väljaspool tapamaja, karistatakse:

arestiga mitte üle seitsme päeva või rahatrahviga mitte üle kahekümneviie krooni.

§ 303[1]. Kauplejat, kes süüdlane selles, et ta rikkus elustapaloomade või loomaliha müügi kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Eksimused piimandusalaste eeskirjade vastu.

§ 303[2]. Piimatalituse, koorejaama või piimavastuvõtupunkti omanikku või pidajat, kes süüdlane selles, et ta Põllutööministeeriumi keelule vaatamata võttis vastu vahenditult või teiste isikute kaudu piima või koort teiste piimatalituste, koorejaamade või piimavastuvõtupunktide tegevuspiirkondades, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 303[3]. Süüdlast selles, et ta jätkas või uuesti alustas tegevust suletud piimatalituses, koorejaamas või piimavastuvõtupunktis, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 324. Kauplejat, kes süüdlane selles, et ta võttis vastu mitte kaaluga, vaid muul viisil ostetud teravilja, jahu, kamajahu, tangu, linnaseid, kliisid või üldse jahvatatud või peenekshõõrutud vilja või õli-, külvi- või muid seemneid, kui see sündis kohtades, kus seadusega või sundmäärusega nende vastuvõtmine oli lubatud ainult kaaluga, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Väljavõte.

Annan teada alljärgneva Ida-maa-ala Riigikomissariaadis maaomase kriminaalõiguse eeskirjade Saksa kriminaalõigusega kohandamise esimese määruse 28. septembrist 1942, avaldatud Verordnungsblatt des Reichskommissars für das Ostland, 4. oktoobril 1942 (lk. 143).

Reval, den 24. Oktober 1942.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Ida-maa-ala Riigikomissariaadis maaomase kriminaalõiguse eeskirjade Saksa kriminaalõigusega kohandamise

esimene määrus.

(Amtsblatt 1942, lk. 609.)

§ 1.

Missuguse teo eest järgneb karistus.

Karistatakse seda, kes korda saadab teo, mille seadus tunnustab karistatavaks või mis väärib karistust mõne kriminaalseaduse põhimõtte ja terve õigustunde järgi. Kui teole ei saa vahenditult kohaldada teatavat kindlat seadust, siis karistatakse tegu selle seaduse järgi, mille põhimõte tegu kõige paremini tabab.

§ 15.

Väärtuste ohustamine.

Seda, kes inimelusid või tähtsaid asiväärtusi, mille hävitamine käib ühiskondliku hüve vastu, raske kuriteoga ohustab ja seeläbi saksa rahva või Ida-maa-ala Riigikomissariaadi elanikkonna vastupanuvõimet kahjustab, karistatakse surmanuhtlusega.

§ 22.

Toorainete või saaduste hävitamine, kõrvaletoimetamine või tagasihoidmine.

(1) Seda, kes tooraineid või saadusi, mis kuuluvad elanikkonna elutähtsaks tarviduseks, hävitab, kõrvale toimetab või tagasi hoiab ning seega kuritahtlikult selle tarviduse katmist ohustab, karistatakse parandusmajaga või vangimajaga. Eriti raskeil juhtudel võib määrata surmanuhtluse.

(2) Sama karistuse alla langeb see, kes ostuõigustunnistusi või nende blankette kõrvaldab, järele teeb või järeletehtud tunnistusi või blankette liikvele laseb või endale muretseb.

(3) Kui kordasaatja toimis rikastumise eesmärgiga, siis tuleb koos esimeses (1) või teises (2) lõikes ettenähtud karistusega määrata rahatrahv. Rahatrahvi suurus on piiramatu; see peab ületama tasu, mis kordasaatja oma teo eest on vastu võtnud, ning kasu, mis ta on teost saanud. Rahatrahvi asemel võib määrata varanduse konfiskeerimise.

(4) Tooraineid ja saadusi, millesse karistatav toiming puutub, võib koos karistuse määramisega konfiskeerida arvestamata omandusvahekordi ning kolmandate isikute muid õigusi.

§ 24.

(1) Vangimajaga ja rahatrahviga, viimasega piiramata suuruses, või ühega neist karistustest karistatakse, kuivõrd teiste eeskirjade järgi ei ole määratud raskem karistus, seda, kes mõne tööonduse või kutse teostamisel:

Ostupiiratud saaduste saamine või äraandmine ilma ostuloata.

1) ostupiiratud saadusi ilma ostuõiguseta, eriti ilma seadusliku tunnistuseta ostuõiguse kohta, saab või ära annab, temale mitte kuuluva ostuõiguse enda jaoks ära kasutab või ostuõiguse käsutuse teisele üle annab või endale muretseb;
2) mitteõigete või mittetäielikkude andmete põhjal endale ostuõiguse saavutab;
3) tarbijale (varustusõiguslasele) üle andma kohustatud ostupiiratud saadusi kinni peab;
4) ostuõigustunnistusi vastu võtab või kuponge eraldab ilma kaupa andmata;
5) rikub ostupiiratud saaduste majandamise võimkondsete asutuste korraldusi.

Katse on karistatav.

(2) Kergeil juhtudel võib määrata rahatrahvi kuni ühesaja viiekümne riigimargani või kinnipidamise.

§ 25.

(1) Rahatrahviga kuni ühesaja viiekümne riigimargani või kinnipidamisega karistatakse seda, kes, mitte teostades mõnd tööndust või kutset:

1) saab ostupiiratud saadusi ilma ostuõiguseta, enda huvides ära kasutab temale mitte kuuluva ostuõiguse või tasu eest endale muretseb mõne ostuõiguse käsutuse või selle rikastumise eesmärgiga mõnele teisele üle annab;
2) korda saadab mõne § 24 teise (2) või viienda (5) lõike järgi karistatava teo.

(2) Sama karistusega karistatakse samuti seda, kes võtab oma käitisest ostupiiratud saadusi, ilma selleks õigustatud olemata.

(3) Katse on karistatav.

(4) Raskeil juhtudel on karistuseks vangimaja ja rahatrahv, viimane piiramata suuruses, või üks neist karistustest.

§ 26.

(1) Vangimajaga kuni kahe aastani ja rahatrahviga piiramata suuruses või ühega neist karistustest karistatakse seda, kes ostupiiratud tööndussaadusi, mis olid välja antud või määratud mõne tööndus või kutse teostamiseks, mõneks teiseks kui taotluses tähendatud või muidu määramisel ettenähtud otstarbeks või nende kasutamise tingimuste või eeskirjade vastaselt tarvitab või kasutab.

(2) Kergeil juhtudel võib määrata rahatrahvi kuni ühesaja viiekümne riigimargani või kinnipidamise.

(3) Katse on karistatav.

§ 27.

(1) § 24 kuni 26 ettenähtud juhtudel võib koos karistusega saadused, millesse karistatav tegu puutub, omandusvahekordi ning kolmandate isikute muid õigusi arvestamata konfiskeerida. Konfiskeerimise puhul võib kohus määrata, et kolmandaile isikuile tuleb õigusekaotuse eest õiglase suva järgi kahjutasu maksta.

(2) Kohus võib otsuses määrata, et karistamisest § 24 kuni 26 järgi süüdimõistetu kulul avalikult teada antaks. Teadaandmise viis ja tähtaeg, mille kestel see peab toimuma, tuleb otsuses määrata.

§ 28.

§ 24 teise (2) lõike, § 25 esimese (1) ja teise (2) lõike ja § 26 teise (2) lõike eeskirjade rikkumiste jälitamine aegub ühe aasta jooksul. Muus osas aegub § 24 kuni 26 eeskirjade rikkumiste jälitamine viie aasta jooksul.

§ 30.

Käesolev määrus on kehtiv ka süütegude kohta, mis on korda saadetud enne selle määruse jõustumist, kuid pärast 27. oktoobrit 1941.

§ 32.

(1) Käesolev määrus jõustub 1. oktoobril 1942.

Riga, den 28. September 1942.

Der Reichskommissar für das Ostland Lohse.

Annan teada Ida-maa-ala Riigikomissari alljärgneva Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määruse 6. oktoobrist 1941, avaldatud Verkündungsblatt des Reichskommissars, 16. dets. 1941 (lk. 90).

Reval, den 3. März 1942.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määrus.

(Amtsblatt 1942, lk. 178.)

Et avalikku korda ja avalikku elu Ida-maa-alal uuesti jalule seada ja ülal hoida, määran:

§ 1.

Politseilise trahvimise õigus piirkonnakomissaridele.

Piirkonnakomissarid võivad anda isikute kohta, kes ei allu sõjaväekohtutele ega politsei ja SS teenistujate erikohtutele, politseilisi trahvimäärusi.

§ 2.

Politseiliste trahvimäärustega võib karistada süütegusid, kui asjaolud on küllaldaselt selgitatud ja kui see karistus on kordasaatja süü ja teo tagajärgede järgi küllaldane.

§ 3.

Koha järgi võimkondne on niihästi see Piirkonnakomissar, kelle piirkonnas süütegu on toime pandud, kui ka see, kelle piirkonnas kordasaatja viibib või tabatakse.

§ 4.

Politseilised trahvimäärad.

(1) Politseiliste trahvimäärustega võib määrata vabadusekaotuskaristust kuni 6 nädalani või rahatrahvi kuni 1.000 riigimargani ja juhul, kui seda ei saa sisse nõuda, asendavalt vabadusekaotuskaristust kuni 6 nädalani või mõlemaid karistusi korraga.

(2) Peale selle võib määrata konfiskeerimist kui ka trahvimääruse avalikku teatavakstegemist.

§ 5.

Maakonna piirkondades, mis Riigikomissar määrusega kindlaks määrab, suurenevad paragrahvis 4 määratud ülemmäärkaristused vabadusekaotuskaristuste alal kuni 2 aastani ja rahatrahvide alal kuni 50.000 riigimargani.

§ 6.

Trahvimääruse koostamine.

(1) Trahvimäärus tuleb koostada saksa ja tarbe korral süüalusele tuntud vastava maa keeles.

(2) Selles peab sisalduma:

1) süüdistatu nimi, eesnimi, kutse ja elukoht;
2) karistatava toimingu nimetus;
3) kohaldatud kriminaalseadus;
4) tõendusvahendid;
5) kui süüalusel ei ole edasikaebusõigust, viide, et trahvimäärus on lõplik, vastasel korral juhatus lubatud edasikaebuse kohta.

§ 7.

(1) Enne trahvimääruse tegemist peab süüalune olema politseiliselt üle kuulatud.

(2) Trahvimäärus tuleb teha võimalikult ühenduses süüaluse ülekuulamisega; trahvimäärus tuleb talle teatavaks teha.

(3) Karistuse täideviimist võib alustada kohe, kui ka trahvimäärus ei ole veel seadusjõusse astunud.

§ 8.

Trahvimäärusega määratud vabadusekaotuskaristuse täidesaatmine toimub politseiliste vaatepunktide järgi; seda võib teostada töölaagrites.

§ 9.

Kuivõrd politseilise trahvimääruse vastu võib esitada kohtuliku otsustamise nõuet, jääb lähema eeskirja määrata.

§ 10.

Politseilise trahvimääruse vastu avalduse esitamine.

(1) Avalduse kohtulikuks otsustamiseks võib esitada kirjalikult. Lubatud avalduse kohtulikuks otsustamiseks peavad ka politseivõimud protokolli märkimise teel vastu võtma.

(2) Avaldus tuleb ühes politseiliste asjatoimetustega viivitamata esitada vastavale Saksa Kohtule.

(3) Saksa Kohus võib määrata, et trahvimääruse täideviimine kuni tema otsuse tegemiseni edasi lükataks.

§ 11.

(1) Saksa Kohus otsustab avalduse üle, ära kuulates prokuratuuri. Ta võib politseilise trahvimääruse ilma kohtuliku asjaarutamiseta määrusega kinnitada.

(2) Kui Saksa Kohus tahab õiguslikus hinnangus või karistusmääras politseilisest trahvimäärusest kõrvale kalduda, peab ta trahvimäärust tühistades asja uuesti otsustama.

§ 12.

Politseilise trahvimäärusega ei suleta välja kohtulikku karistamist kuriteo pärast. Juba ärakantud karistus tuleb arvestada.

§ 13.

(1) Vastav Kindralkomissar võib politseilise trahvimääruse, mille vastu ei ole tõstetud kohtuliku otsustamise nõuet, tühistada.

(2) Kui § 12 kohaselt samas asjas alustatakse kohtumenetlus ja selles selgub karistatu süütus, tuleb trahvimäärus tühistada.

§ 14.

See määrus jõustub avaldamise päeval.

Riga, den 6. Oktober 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland Lohse.

Annan teada alljärgneva teise teostamiseeskirja Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määrusele 7. 2. 1942, mis on avaldatud Verkündungsblatt des Reichskommissars für das Ostland, 13. veebr. 1942 (lk. 27).

Reval, den 3. März 1942.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

2. teostamiseeskiri
Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määrusele.

(Amtsblatt 1942, lk. 180.)

Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määruse § 5 põhjal 6. oktoobrist 1941 (Verk.-Bl., lk. 90) määran:

§ 1.

Petserimaa piirkonnas kõrgendatakse karistusmäära.

Petseri Piirkonnakomissari maakonnapiirkonnas kõrgendatakse ülaltähendatud määruse paragrahvis 4 määratud ülemmäärkaristused vabadusekaotuskaristuste alal kuni kahe aastani ja rahatrahvide alal kuni 50.000 riigimargani.

§ 2.

See teostamiseeskiri jõustub avaldamise päeval.

Riga, den 7. Februar 1942.

Der Reichskommissar für das Ostland
in Vertretung: Fründt.

Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määruse 26. jaanuarist 1943
kolmas teostamismäärus.

(Amtsblatt 1943, lk. 60.)

Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määruse, 6. oktoobrist 1941 (VBlRKO, lk. 90), § 5 ja 9 alusel määran:

§ 1.

Eesti, Läti ja Leedu kindralkomissari-piirkonnas suurendatakse piirkonnakomissaride politseilist karistamisvõimu kuni 6 kuu vangimajani ja 10.000 riigimarga rahatrahvini.

§ 2.

Piirkonnakomissaride trahvimääruste vastu, millega on määratud raskemad karistused kui 6 nädalat vangimaja või 1000 riigimarka rahatrahvi, võib esitada kohtuliku otsustamise nõude.

§ 3.

(1) Kohtuliku otsustamise avaldus vajab erilist luba. See antakse, kui sellest keeldumine oleks ebaõiglane.

(2) Kohtuliku otsustamise avalduse võimaldamise üle otsustab Saksa Kohus. Otsus ei vaja põhjendamist ja on vastuvaidlematu.

§ 4.

Petseri piirkonnakomissari karistamisvõimu laiendamine Piirkonnakomissaride politseilise karistamisvõimu määruse teise teostamismäärusega 7. veebruarist 1942 (VBlRKO, lk. 27) jääb puutumata.

Riga, den 26. Januar 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland Lohse.

Maaomaste politseiasutuste karistamisõiguse määrus.

30. jaanuarist 1943.

(Amtsblatt 1943, lk. 183.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Okupeeritud ida-maa-aladel õigussätete andmise määruse, 21. veebruarist 1942 (VBlRMOst., lk. 11), § 2 alusel määran:

§ 1.

Maaomased politseiasutused on õigustatud kehtivate karistuseeskirjade rikkumise puhul omamaiste elanikkude poolt määrama politseiliste trahvimäärustega vabadusekaotuskaristusi ja rahatrahve järgmiste eeskirjade kohaselt.

§ 2.

Karistuste määrad.

(1) Maakondlikud politseiasutused võivad määrata vabadusekaotuskaristusi kuni nelja nädalani ja rahatrahve kuni 500 riigimargani.

(2) Kohalikud politseiasutused võivad määrata rahatrahve kuni 100 riigimargani.

(3) Maakondlikud politseiasutused võivad määrata mittesissenõutava rahatrahvi asendamist vabadusekaotuskaristusega.

(4) Süüteo eest, mida selle iseloomu ja tagajärgede poolest tuleb pidada tühiseks, võib koha peal avaldada manitsuse ühes vastava maksu pealepanekuga. Maks ei või ületada 5 riigimarka.

§ 3.

Puutumata jäävad karistamisõigused, mis kuuluvad teistele administratiivkorras karistuste või korraldustrahvide määramiseks õigustatud asutustele.

§ 4.

Peale süüdlase nimetamise ja karistuse kindlaksmääramise peab trahvimääruses olema ära näidatud karistatav tegu, kohaldatud kriminaalseadus, tõendid ja edasikaebekord.

§ 5.

Edasikaebused trahvimäärustele.

(1) Maakondliku politseiasutuse trahvimääruse peale on kahe nädala jooksul, arvates selle süüdistatavale teatavakstegemisest, võimalik kaebus kõrgeimale omamaisele haldusasutusele. Viimase otsus on lõplik.

(2) Kohaliku politseiasutuse trahvimääruse peale on kahe nädala jooksul, arvates selle süüdistatavale teatavakstegemisest, võimalik kaebus maakondlikule politseiasutusele. Viimase otsus on lõplik.

(3) Otsus võidakse kaebeinstantsis muuta ka kaebaja kahjuks.

(4) Kaebuse asemel võidakse esitada taotlus asja kohtulikuks otsustamiseks.

§ 6.

Politseiasutuse trahvimäärus katkestab aegumise.

§ 7.

Trahvimääruse seadusjõusse astumiseni, kaebuse esitamisel aga toimiku pädevale asutusele asjatoimetuse jätkamiseks üleandmiseni on võimalik trahvimääruse tühistamine või määratud karistuse pehmendamine.

§ 8.

Politseilise karistusmenetluse pealt makse ei võeta. Sularahas tehtud väljamaksud jäävad seadusjõuliste trahvimääruste puhul süüdistatava kanda.

§ 9.

Maakondlikud ja kohalikud politseiasutused üksikuis kindralkomissari-piirkondades määratakse kindlaks SS- ja politseijuhtide korraldustega.[1])

§ 10.

Kindralkomissarid annavad käesoleva määruse teostamiseks vajalikud õigus- ja halduseeskirjad.

§ 11.

Käesolev määrus ei kehti Valge-Vene kindralkomissari-piirkonnas.

§ 12.

Käesolev määrus jõustub 1. veebruaril 1943.

Riga, den 30. Januar 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland Lohse.

Maaomaste politseiasutuste karistamisõiguse määruse teostamise määrus.

10. aprillist 1943.

(Amtsblatt 1943, lk. 185.)

Ida-maa-ala Riigikomissari Maaomaste politseiasutuste karistamisõiguse määruse, 30. jaanuarist 1943 (VBlRKO, lk. 5; ABl. Reval, lk. 183), § 10 alusel määran:

§ 1.

Politseilises trahvimääruses peab sisalduma:

1. kuupäev ja määruse teinud politseiasutuse nimetus,
2. süüdistatava täpne nimetamine,
3. karistuse määramine,
4. karistatav tegu, selle aeg ja koht,
5. kohaldatud kriminaalseadus,
6. tõendid,
7. rahatrahvi korral maksmise koht,
8. lubatud edasikaebekord,
9. teade, et edasikaebuse asemel on võimalik taotlus asja kohtulikuks otsustamiseks,
10. pädeva politseiteenistuja omakäeline allkiri algkirjal.

[1]) Maakondlikeks politseiasutisteks Eestis on määratud politseiprefektid ja kohalikkudeks politseiasutisteks — politseijaoskondade ülemad.

§ 2.

Politseilise trahvimääruse kätteandmine ja politsei poolt määratud rahatrahvide ja vabadusekaotuskaristuste täitmine toimub omamaise õiguse kohaselt.

§ 3.

Edasikaebuse kord.

(1) Kaebus kui ka taotlus asja kohtulikuks otsustamiseks tuleb esitada kirjalikult või suuliselt trahvimääruse teinud politseiasutusele. Kaebus ja taotlus loetakse tähtajal esitatuks, kui süüdistatav on esitanud kaebuse õigeaegselt kaebuse otsustamiseks pädevale järelevalveasutusele või taotluse asja kohtulikuks otsustamiseks koha suhtes pädevale kohtule.

(2) Kui süüdistatav avaldab vaidluse trahvimääruse vastu, ilma et oleks näha, kas ta taotleb asja kohtulikku otsustamist või tahab esitada kaebust, siis tuleb esitatud avaldus lugeda kaebuseks.

(3) Kui süüdistatav oma avalduses nimetab mõlemaid õiguskaitsevahendeid, siis kuulub arvestamisele ainult taotlus asja kohtulikuks otsustamiseks.

(4) Kui mitmest asjaosalisest osa taotleb asja kohtulikku otsustamist, osa aga on esitanud kaebuse, siis tuleb kaebuse läbivaatamisele asuda alles pärast teiste asjaosaliste suhtes kohtu otsuse seadusjõusse astumist.

§ 4.

Tähtaja ennistamine.

(1) Õiguskaitsevahendite jaoks kindlaksmääratud tähtaja möödalaskmise puhul on võimalik tähtaja ennistamine vastavalt omamaise õiguse eeskirjadele. Palve tuleb esitada ühele § 3 esimeses (1) lõikes nimetatud asutustest.

(2) Palve suhtes võtab seisukoha õiguskaitsevahendi otsustamiseks pädev asutus.

§ 5.

Menetlus kohtutes toimub Eesti kriminaalprotsessi eeskirjade kohaselt.

§ 6.

Kui asjas on juba avaldatud manitsus ühes maksu pealepanekuga, võib politseiasutus manitsuse tagasi võtta ja tagantjärele teha trahvimääruse.

§ 7.

Käesolev määrus jõustub 15. aprillil 1943.

Reval, den 10. April 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Korraldustrahvide määramise õiguse politseiprefektidele ülekandmise, määrus.

(Amtsblatt 1942, lk. 673.)

Ida-maa-ala Riigikomissariaadis õigussätete andmise määruse 24. aprillist 1942 (VBlRKO., lk. 17; ABl., lk. 507) § 1 alusel määran Riigikomissari nõusolekul:

§ 1.

Niivõrd kui okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri, Riigikomissari või Kindralkomissari õigussätetes on ette nähtud võimalus korraldustrahvide määramiseks, võivad Eesti Omavalitsuse organid määrata korraldustrahve järgmistes piirides:

Politseiprefektid ja kõrgemate maaomaste ametiasutiste juhid võivad määrata korraldustrahve.

a) Politseiprefektid võivad määrata korraldustrahve kuni 1000 riigimargani, ärisulgemist kuni 4 nädala kestuseni ja kõiki teisi ettenähtud kõrvalkaristusi.

b) Kõrgeimate maaomaste ametiasutuste juhid võivad määrata korraldustrahve kuni 5000 riigimargani, korraldada ärisulgemist kuni ühe aastani ning määrata kõiki teisi ettenähtud kõrvalkaristusi.

§ 2.

(1) Niivõrd kui Eesti Omavalitsuse õigussätetes on ette nähtud korraldustrahvide määramise võimalus, teostavad korraldustrahvide määramise õigust politseiprefektid.

(2) Politseiprefektide pädevusse kuulub ka ärisulgemiste korraldamine ja teiste kõrvalkaristuste määramine.

§ 3.

Edasikaebused trahvimääruste.

(1) Politseiprefektide otsuste peale on kahe nädala jooksul, arvates nende teatavakstegemisest, võimalik kaebus asjaliselt pädevale kõrgeimale maaomasele ametiasutusele, kelle otsus on lõplik.

(2) Kõrgeimate maaomaste ametiasutuste poolt esimeses instantsis tehtud otsuste peale on kahe nädala jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest, võimalik kaebus Kindralkomissarile, kelle otsus on lõplik.

(3) Otsus võib kaebuse läbivaatamisel kuuluda muutmisele ka kaebaja kahjuks.

§ 4.

(1) Käesolev määrus ei riiva korraldustrahvide määramise õigust Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. maist 1942 (ABl., lk. 408), alusel.

(2) Käesolev määrus ei riiva karistamise ja korraldustrahvide määramise õigust selles määruses nimetatud õigussätete alusel.

§ 5.

Õigus- ja halduseeskirjad käesoleva määruse teostamiseks ja täiendamiseks annab Kindralkomissar või Eesti Omavalitsuse Juht kokkuleppel asjaomase kõrgeima maaomase ametiasutuse juhiga.

Reval, den 2. November 1942.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Sisedirektori ringkirjaline juhend nr. 753 — 5. veebruarist 1943 kõikidele prefektidele ja abiprefektidele Narvas, Viljandis, Valgas, Haapsalus ja Paides.

Teatan, et kokkuleppel Põllumajanduse Keskvalitsuse direktoriga tuleb prefektidel käesoleva korralduse kättesaamisega võtta rakendamisele põllumajandussaaduste müüginormide täitmata jätmise alal Kindralkomissari poolt antud Korraldustrahvi määramise õiguse politseiprefektidele ülekandmise määrus (ABl. 1942, lk. 673).

Põllumajandussaaduste müüginormide täitmata jätmise alal on edasikaebe astmeks Põllumajanduse Keskvalitsuse direktor, kes raskematel juhtumitel samuti määrab karistusi esimese astmena.

Prefektidest eraldiasuvad abiprefektid otsustavad neid süüteoasju prefektidena ja kirjutavad otsustele alla prefekti eest abiprefektina.

Juhtumil, kui samaaegselt võib rakendamisele tulla karistuse määramine nii politseilise karistusotsuse või korraldustrahvi näol, tuleb üldiselt kasutada esimest karistamisviisi. Ainult vähematel juhtumitel võtta rakendamisele korraldustrahvid.

Ühtlasi saadan juuresolevalt Teile käsitamiseks nimekirja ABl-s või AT-s avaldatud määruste kohta, kus on ette nähtud võimalus korraldustrahve määrata (vt. Ülekandmise määruse § 1).[1]) Samuti saadan Teile käsitamiseks esialgse korraldustrahvi otsuse vormi.

Põllumajanduse Keskvalitsuse direktori poolt antakse edaspidi täiendavad juhendid korraldustrahvide määramiseks põllumajandussaaduste müüginormide täitmata jätmise alal.

Lisa: Nimetatud.

Sisedirektor Osk. Angelus.

[1]) Nimekiri on muutunud osaliselt kehtetuks, mispärast jääb siin avaldamata. Missugustele turukorraldusalaste eeskirjade rikkumistele järgneb karistamine korraldustrahviga — on toodud käesoleva väljaande eriosades avaldatud eeskirjade tekstides.

..... prefekti

korraldustrahvi otsus nr. .....

„.....“ ..... 194... a. ..... prefekt,
vaadanud läbi ..... vallavanema / politseijaoskonna ülema ettekande
„.....“ ..... 194... a. nr. ..... juures esitatud juurdluse/andmed ..... süüdistuseasjas, leidis, et .....
.....
.....
millega on rikutud .....
§ ....., mispärast käsitades Korraldustrahvide määramise õiguse politseiprefektidele ülekandmise määruse (Abl. 1942, lk. 673) § ..... ja .....
.....

otsustas:

karistada ..... sünd. .....
..... eluk. .....
korraldustrahviga Rmk. ..... (.....)
ja ..... (lisakaristused) .....
.....
Selle otsuse peale võib kaevata ..... kahe nädala jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest ja otsuse ärakirja kättesaamisest. Kaebus tuleb esitada prefekti kaudu.

Sissenõutud korraldustrahv maksta kohalikku Eesti Panga osakonda Eesti Omavalitsuse tulude § ..... lit. ..... arvele.

Otsuse kuulutamise ja täitmise panen ..... politseijaoskonna ülemale.

Prefekt

Vallavanema/linnapea avaldise vorm normide mittetäitja karistamise asjas.

..... 1943.

AVALDIS

I. Taluniku ..... elukoht .....

karistamiseks normide mittetäitmise pärast.

1. Ees- ja perekonnanimi .....
2. Sünniaeg ja -koht .....
3. Elukoht (vald, küla, talu) .....
4. Talu suurus ..... ha; sellest künnimaad ..... ha.
5. Perekonnaliikmete arv: .....
6. 1942. a. põllupind: leivavilja ..... ha, söödavilja ..... ha, kartulimaad ..... ha.
7. Normide suurus: leivavilja ..... kg, söödavilja ..... kg, kartuleid ..... kg.

8. Loomade arv viimase loenduse andmeil: lehmi ..... tk., sigu ..... tk., lambaid ..... tk.
9. Lihanormi suurus: sealiha ..... kg, loomaliha ..... kg.
10. Võinormi suurus: ..... kg.
11. Munanormi suurus: ..... tk.
12. Kuni karistusavaldise sisseandmiseni täideti käesoleval majandusaastal ainult
.....
üldse ei alustatud täitmisega .....
.....
13. Kas kutsuti mittetäitja vallavanema poolt kindlalt kohuse täitmisele? Jah. Ei. Kunas? ..... Millise tähtajaga? ..... päeva.
14. Andmed teiste normide täitmise kohta:

a) leivavili	.....	norm	kg	täidetud	kg
b) söödavili	.....	„	kg	täidetud	kg
c) kartulid	.....	„	kg	täidetud	kg
d) lina	.....	„	kg	täidetud	kg
e) vill	.....	„	kg	täidetud	kg
f) või	.....	„	kg	täidetud	kg
g) munad	.....	„	kg	täidetud	kg
h) liha	.....	„	kg	täidetud	kg
i) heinad	.....	„	kg	täidetud	kg
k) põhk	.....	„	kg	täidetud	kg

15. Kas normide mittetäitja on varem karistatud? Kui jah — mille eest ja millega?
.....
16. Mil viisil on normide mittetäitja senini oma abivalmidust sõja suhtes üles näidanud? (Pojad saksa sõjaväes, vabatahtlikud võitlejad Eesti vabastamisel, veo- ja töökohustuse hea täitmine jne.) .....
.....
17. Karistusavaldise põhjused: .....
.....

Vallavanem:
Linnapea:

II. Politsei rajooniülema ülekuulamisprotokoll:

.....
.....
.....

III. Valla põllumajandusjuhi arvamine süüdistuse kohta:

.....
.....

IV.

..... vallavalitsus ..... 1943. a.
..... maal
Nr. .....
..... Politseiprefektile
.....
karistamiseks. Minu karistusettepanek on järgmine: .....
.....

Vallavanem:
Linnapea:

Täiendused ja muudatused.

I.

ÜLDEESKIRJAD.

1. Üldkorraldavad eeskirjad.

Põllumajanduslikkude tööjõudude töötasu- ja töötingimuste korraldamise määrus.

30. märtsist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 194.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Okupeeritud ida-maa-aladel õigussätete andmise määruse, 21. veebruarist 1942 (VBlRMOst., lk. 11), § 2 alusel määran:

§ 1.

Kehtivuspiirkond.

Käesolev määrus kehtib

a) ruumiliselt: Eesti, Läti ja Leedu kindralkomissari-piirkonnas;
b) alade järgi: kõigi põllumajanduslike käitiste kohta;
c) isikuliselt:

Maatööliste liigitus.

1. deputantide (deputantideks loetakse abielulised meesmaatöölised aastalepinguga, kelle töötasu koosneb peamiselt naturaaltasudest — deputaatidest),
2. deputantide abielunaiste,
3. oskusmaatööliste (oskusmaatöölisteks loetakse käsitööstuslikult tegutsevad töölised, eriti sepad, tõllassepad, tislerid, lukusepad, mehaanikud jne., samuti muud põllumajanduses tegutsevad kvalifitseeritud töölised, näit. traktorijuhid, eestöölised, karjajärelevaatajad),

4. majapidamisse võetud vallaliste töötajate (sulased, teenijatüdrukud, karjased),
5. vabatööliste (päevatöölised) kohta.

§ 2.

Töölepingu üldine sisu.

I. Lepingu algus.

Maatöölisele palgaraamat.

(1) Käitise juhataja peab igale maatöölisele käitises tööle asumisel andma palgaraamatu, millesse tuleb jooksvalt sisse kanda kõik töötasu maksmised ja naturaalandamid, samuti kõik mahaarvutused.

(2) Palgaraamatus tuleb töölepingu sõlmimine mõlema poole poolt kirjalikult tõestada.

II. Lepingu kestus.

(1) Deputantidega ja oskusmaatöölistega sõlmitud töölepingud on aastalepingud. Töölepingud majapidamisse võetud vallaliste töötajatega tuleb sõlmida võimalikult aastalepingutena, vähemalt kuulepingutena.

(2) Ülesütlemisel loetakse aastalepingute puhul lepingu alguseks

a) aasta 1. oktoober, kui maatööline asus tööle ajavahemikus 1. juulist kuni 31. detsembrini,

b) Leedu kindralkomissari-piirkonnas aasta 1. aprill, Läti kindralkomissari-piirkonnas 23. aprill ja Eesti kindralkomissari-piirkonnas aasta 1. mai, kui maatööline asus tööle ajavahemikus 1. jaanuarist kuni 30. juunini.

Töölepingu ülesütlemine.

(3) Aastalepinguid võib üles ütelda 3 kuud enne lepinguaasta lõppu.

(4) Aastaleping pikeneb vaikivalt järgneva aasta peale, kui see ei ole käitise juhataja või töötaja poolt üles öeldud 3 kuud enne selle lõppu.

(5) Aastalepingu vahekorras mitte seisvate töötajate välja arvatud vabatöölised, töövahekorda võib kuu lõpuks üles ütelda 14 päeva enne kuu lõppu. Vabatööliste töövahekorda võib tööpäeva lõpuks üles ütelda 24 tundi enne tööpäeva lõppu.

(6) Eelmised eeskirjad ei puuduta kaaluvail põhjustel tähtajatult tehtavaid töövahekorra ülesütlemisi. Kaaluvaiks põhjusteks töövahekorra lõpetamiseks on eriti vägivallateod, jämedad solvamised, kõlblusetud nõudmised töövahekorras, püsiv keeldumine teenistuskohuste täitmisest või nende jämedalt hooletusse jätmine.

§ 3.

Deputantide abielunaiste kaastöö.

(1) Deputantide abielunaised peavad kohustuma kaastööks. Abielunaine peab aastas töötama käitise juhatuse poolt määratud ajaks vähemalt 150 päeva või 1400 töötundi.

(2) Deputant võib oma abielunaist asendada tööks võrdse töö-jõuga.

(3) Deputandi abielunaisega või tema poolt asendavalt esitatud tööjõuga tuleb sõlmida eri tööleping.

(4) Lihavõtte-, neli- ja jõulupühade eelpäeval kui ka 6 nädalat enne ja 10 nädalat pärast sünnitamist ei või abielunaisi ilma nende nõusolekuta tööle käsutada.

§ 4.

Tööaeg ja töövaheajad, ületunni-, pühapäeva- ja pühadetöö.

Tööaeg.

(1) Reeglipäraseks äripäevaseks tööajaks on

jaanuaris	7 tundi
veebruaris	8 „
1.—15. märtsini	9½ „
16.—31. märtsini	10 „
aprillis	10½ „
maist kuni augusti lõpuni	11 „
1.—15. septembrini	10½ „
16. septembrist kuni 15. oktoobrini	10 „
16.—31. oktoobrini	9 „
novembris	8 „
detsembris	6½ „

(2) Deputantide abielunaiste tööaeg algab hommikul pool tundi hiljem ja lõpeb õhtul pool tundi varem.

(3) Majapidamisse võetud vallaliste töötajate tööaeg määrub kohaliku kombe järgi. Nende töötajate tööaeg ei või siiski ületada 6 kuu kestel aastas keskmiselt 8 tundi päevas ja järgmise 6 kuu kestel keskmiselt 11 tundi päevas.

(4) Lihavõttepühade või jaanipäeva eelsel päeval, samuti neli-ja jõulupühade eelseil päevadel lõpeb tööaeg lõunaajal kell 12 ilma töötasu vähendamata.

(5) Tööaeg algab õues ja lõpeb töökohal. Tee õuest väljaspool talundit asuva töökohani arvatakse tööaja hulka. Kui töökoht on talundist kaugemal kui 2 km, tuleb töötaja töölt vabastada iga

järgneva kilomeetri kohta 10 minuti võrra varem. See aeg loetakse tööajaks. Töövaheaegu ei arvata tööaja hulka.

(6) Igapäevase tööaja ja töövaheaegade jaotus määratakse käitise sisemises korras.

(7) Töövaheaegade kestus suvepoolaastal on vähemalt 2 tundi, sellest lõunaks vähemalt 1 tund. Novembrist kuni veebruarini võidakse määrata vaheajata tööaega. Juhul kui seda nõuab käitise olukord, näit. töökoha suurem kaugus talundist, tuleb käitise juhataja soovil töövaheajad ära pidada töökohal. Töövaheaeg.

(8) Käitise juhataja nõudmisel tuleb vajalikel juhtudel teha ületunni-, pühapäeva- ja pühadetööd. Selle lisatöö eest tuleb vaiksemail tööpäevil 4-nädalase pideva ajavahemiku kestel pärast töökuhjumist tööaega vastavalt vähendada. Kui vähendamine töökuhjumise tõttu ei ole võimalik, tuleb deputantidele (§ 8), deputantide abielunaistele (§ 9), vabatöölistele (§ 11) ja oskusmaatöölistele (§ 12) maksta järgnevat rahatasu, s. o. lisatasu: Ületunnitöö ja lisatasu.

Ületunni-, pühapäeva- ja pühadetöö eest	Nädalapäevadel	Pühapäevadel ja pühadel	1. mail, vabastuspäeval, esimesel lihavõtte-, nelipühi- ja jõulupühal
a) deputantidele . . .	0,31 rmk. tunnitasu	0,37 rmk. tunnitasu	0,50 rmk. tunnitasu
b) oskusmaatöölistele:			
1. § 12 a ja b järgi	0,48 rmk. tunnitasu	0,57 rmk. tunnitasu	0,76 rmk. tunnitasu
2. § 12 c järgi . .	0,55 rmk. tunnitasu	0,66 rmk. tunnitasu	0,88 rmk. tunnitasu
c) mees- ja naisvabatöölistele, deputantide abielunaistele	25% lisaks tunnitasule	50% lisaks tunnitasule	100% lisaks tunnitasule

§ 5.

Veod.

Käitise juhataja on kohustatud tungivail juhtudel, eriti tõsise haiguse ja sünnitamise puhul ämmaemanda külastamise korral, andma tasuta veoki. Ristsete, laulatuste ja matuste korral tuleb kohaliku kombe järgi anda vanker.

§ 6.

Korter.

(1) Käitise juhataja on kohustatud oma töölistele antud kortereid hoidma heas ehituslikus seisukorras ja kõrvaldama kahjud.

Eriti tuleb igal aastal järele vaadata ahjud ja kolded. Korter tuleb igal aastal valgestada. Töötaja peab hoolitsema korteri, lautade, aedade jne. säästmise eest ja väiksemad kahjud ise kõrvaldama. Materjali annab käitise juhataja tasuta. Suuremaist kahjudest tuleb viibimata teatada käitise juhatajale nende kõrvaldamiseks.

(2) Alaealiste laste ja muude seaduslikult elatise saamiseks õigustatute hulka mitte kuuluvaile isikuile võib, välja arvatud mööduvad külastused, peavarju anda ainult käitise juhataja nõusolekul.

§ 7.

Loomapidamine.

Pidada lubatud loomad ja nende sööt.

(1) Deputandil on õigus pidada kahte lammast. Kui erandlikult lambapidamine ei ole võimalik, saab deputant aastavillaraha ühe topeltsentneri (dz) teravilja hinnale vastavalt. Deputandil on õigus peale selle pidada ühte lehma. Lehma ja lammaste jaoks saab ta kohatavalise suve- ja talvesööda. Lehma talvesööt peab koosnema võimalikult:

Eesti kindralkomissari-piirkonnas:

10 dz aasa- või ristikheinast
15 dz suviteraviljapõhust
3 dz aluspõhust

Läti kindralkomissari-piirkonnas

12,5 dz aasa- või ristikheinast
8 dz suviteraviljapõhust
6 dz aluspõhust

Leedu kindralkomissari-piirkonnas:

10 dz aasa- või ristikheinast
4 dz suviteraviljapõhust
4 dz herne- või vikipõhust.

(2) Kahe lamba sööt koosneb 2,5 dz heintest ja 3 dz teraviljapõhust. Vajalikud söödapeedid toodab deputant temale antud maatükil. Kui deputandil on lubatud pidada ka teist lehma, on tal õigus saada käitise juhatajalt selleks vajalik sööt, makstes sööda eest kindlaksmääratud hindu.

Lehmi mitte pidavad deputandid saavad piima.

(3) Lehmi mitte pidavad deputandid saavad päevas 2 liitrit piima. Iga kuni 5-aastase lapse kohta saavad nad peale selle veel ühe liitri piima ja iga üle 5-aastase kuni 14-aastase lapse kohta pool liitrit piima päevas. Kogusummas saavad nad siiski mitte üle 5 liitri piima päevas.

(4) Sõjamajanduse kesteks on piima andmise suhtes kehtiv järgmine kord: lehmi mitte pidav deputant saab $^3/_4$ liitrit täispiima päevas. Kui on küllaldastes kogustes lõssi, võib selle asemel kokkuleppel deputandiga anda 2 liitrit lõssi. Lastele antakse järgmised lisandused:

iga lapse kohta kuni 3. eluaasta lõpuni . $^3/_4$ liitrit täispiima
iga lapse kohta 4. eluaasta algusest kuni
6. eluaasta lõpuni . . . . . $^1/_2$ „ „
iga lapse kohta 7. eluaasta algusest kuni
14. eluaasta lõpuni . . . . . $^1/_4$ „ „
päevas.

Normaalsest deputaadist vähem antud piimakoguste eest sularahas tasumise kohta kehtib vastavalt § 8 üheksas (9) lõige.

(5) Kui deputandi lehma ei saa käitises paaritada, peab käitise juhataja maksma tasu paaritamise eest.

(6) Seapidamine on samuti lubatud. Selleks saab deputant 2 dz aganaid ja 3 dz taliteraviljaõlgi või muud aluspõhku.

(7) Kanapidamine on kohalikkude tavaliste tingimuste kohaselt lubatud, kuid peab olema tagatud, et ei tekiks kahjusid. Veelindude pidamise kohta tuleb kokku leppida.

(8) Söödapuuduse korral antakse sööta deputandi veistele samades kogustes nagu käitise juhataja veistelegi.

§ 8.

Deputantidele tasumaksmine.

(1) Deputandid saavad tasuta korteri ja lauda.

(2) Deputandi kasutusse tuleb igal aastal kohatavalise viisi järgi anda küllaldaselt küttematerjali. Normiks on aastase kogusena 8 rm lõhutud või halgpuid ja 10 rm hagu või 20 rm oksi. Küttematerjali kohta on kehtiv järgmine ümberarvutusvõti: **Tasud natuuras.**

2,5 dz briketti = 2 dz kivisütt = 3,75 dz turvast = 1,75 rm kände = 8 rm oksi = 4 rm hagu või kaigaspuid = 1 rm lõhutud või halgpuid.

(3) Deputant saab 0,25 ha põllumaad kartulite kasvatamiseks ja, kui ta ise peab lehma, 0,1 ha põllumaad peetide kasvatamiseks. See maa tuleb anda külvivalmis seisukorras. Seemnekartulite kohalevedu ja ülesvõetud kartulite ja peetide äravedu kui ka tavalised veoloomadega tehtavad hooldamistööd teeb käitis tööajast. Deputant on kohustatud kartuli- ja peedimaa puhta hoidma. Kui mõlemapoolsel kokkuleppel ei anta põllumaad, tuleb anda asen-

davalt 30 dz kartuleid ja 30 dz söödapeete või -kaalikaid või samaväärtuslikku. Kus kombeks, võib deputandi kasutusse peale selle anda 0,1 ha linamaad. Deputandil on veel ka õigus 0,1 ha aiamaa peale, mis asub võimalikult korteri lähedal.

(4) Deputant saab järgmise deputaat-teravilja:

Teravili	Eesti kindralkomissaripiirkonnas	Läti kindralkomissaripiirkonnas	Leedu kindralkomissaripiirkonnas
Rukis	8,20 dz	9,5 dz	8 dz
Nisu	0,8 dz	1 dz	1 dz
Oder	7 dz	3 dz	3,5 dz
Hernes	—	½ dz	1 dz
Kaer või segavili	—	2 dz	2,5 dz

(5) Teravili tuleb üle anda kuuviisi ette ja see peab olema vähemalt saagi keskmiste omadustega. Mõne teraviljaliigi puudumise korral võib aseainena anda vastavas koguses teist teravilja või kartuleid. Ümberarvutamisel on:

1 dz rukkeid = 0,9 dz nisu = 1 dz otri = 4 dz kartuleid
1 dz kaeru = 0,9 dz otri = 1 dz segavilja
1 dz herneid = 2 dz rukkeid.

(6) Alates seitsmendast perekonnaliikmest antakse igale perekonnaliikmele üle 6 aasta kuni 14. eluaasta lõpuni 1,5 dz leivavilja ja 2,5 dz kartuleid rohkem.

(7) Deputaat-teravili tuleb töövahekorra enneaegsel lõpetamisel nõnda arvutada, et talvepoolaastale langeb $^2/_5$ ja suvepoolaastale $^3/_5$.

Tasu rahas.

(8) Deputant saab töötasu sularahas kuus 13 rmk. Ta saab peale selle aasta-lisatasuna 1,5 dz rukkeid, mida võib tasuda sularahas ametlike tootjahindade järgi.

(9) Kuivõrd põllumajandussaaduste sõjamajanduse tõttu saab naturaaltasu maksta ainult osaliselt, tasutakse andmata jäetud deputaadikoguste eest sularahas ametlike tootjahindade järgi. Sellest tekkiva sissetuleku vähenemise kompenseerimiseks kõrgendatakse deputandile rahatasu veel 4,80 rmk. võrra kuus.

§ 9.

Deputandi abielunaisele või asejõule tasumaksmine.

(1) Deputandi abielunaine saab tunnitasu 0,20 rmk.

(2) Kalendriaastas üle 1400 töötunni või 150 täie tööpäeva töötegemise korral kõrgeneb tunnitasu seda normi ületavate tundide eest 0,24 riigimargale.

(3) Deputandi poolt tema abielunaise asemikuna antud tööjõu kohta on kehtiv vabatööliste (päevatööliste) tasu § 11 esimese (1) lõike järgi. Töötasu maksmist toimetab käitise juhataja.

§ 10.

Majapidamisse võetud vallalistele tööjõududele tasumaksmine.

(1) Majapidamisse võetud vallalised tööjõud saavad rahatasu kui ka tasuta ülalpidamise ja korteri.

(2) Kuu rahatasu suurus on:

a) sulasel aastalepinguga

vanuses	14	kuni	15	aastani	. . . . .	8,—	rmk.
„	15	„	16	„	. . . . .	9,50	„
„	16	„	17	„	. . . . .	12,—	„
„	17	„	18	„	. . . . .	14,—	„
„	18	„	20	„	. . . . .	18,—	„
„	üle 20 aasta				. . . . .	24,—	„

b) teenijatüdrukul aastalepinguga

vanuses	14	kuni	15	aastani	. . . . .	7,—	rmk.
„	15	„	16	„	. . . . .	8,—	„
„	16	„	17	„	. . . . .	10,50	„
„	17	„	18	„	. . . . .	13,—	„
„	üle 18 aasta				. . . . .	18.—	„

c) sulasel, kellel ei ole aastalepingut

vanuses	14	kuni	15	aastani	suvel . . .	9,50	rmk.
					talvel . .	6,50	„
„	15	„	16	„	suvel . . .	11,—	„
					talvel . .	8,—	„
„	16	„	17	„	suvel . . .	14,—	„
					talvel . .	10,—	„
„	17	„	18	„	suvel . . .	17,—	„
					talvel . .	11,—	„
„	18	„	20	„	suvel . . .	21,—	„
					talvel . .	15,—	„
„	üle 20 aasta				suvel . . .	27,—	„
					talvel . .	20,—	„

d) teenijatüdrukul, kellel ei ole aastalepingut

vanuses	14	kuni	15	aastani	suvel . . .	8,—	rmk.
					talvel . .	5,—	„
„	15	„	16	„	suvel . . .	9,—	„
					talvel . .	6,—	„

vanuses 16 kuni 17 aastani	suvel . . .	12,—	rmk.
	talvel . .	8,50	„
„ 17 „ 18 „	suvel . . .	15,—	„
	talvel . .	11,—	„
„ üle 18 aasta	suvel . . .	20,—	„
	talvel . .	15,—	„

e) karjastel olenevalt vanusest 5,— kuni 10,— rmk.

(3) Suvepoolaastaks loetakse kuud maist alates kuni oktoobri lõpuni. Talvepoolaastaks kuud novembrist alates kuni aprilli lõpuni.

(4) Rahatasud teise (2) lõike järgi on kehtivad täiesti rakendusvõimeliste tööjõudude kohta, kes vastavalt oma tegevusele teostavad kõiki ettetulevaid töid.

§ 11.

Vabatöölistele (päevatöölistele) tasumaksmine.

(1) Vabatööliste (päevatööliste) tunnitasu suurus on:

a) meestöölistel

vanusega 14 kuni 15 aastani	0,12	rmk.
„ 15 „ 16 „	0,15	„
„ 16 „ 17 „	0,18	„
„ 17 „ 18 „	0,21	„
„ 18 „ 20 „	0,23	„
„ üle 20 aasta	0,25	„

b) naistöölistel

vanusega 14 kuni 15 aastani	0,11	rmk.
„ 15 „ 16 „	0,14	„
„ 16 „ 17 „	0,16	„
„ 17 „ 18 „	0,18	„
„ üle 18 aasta	0,20	„

(2) Töötasust peetakse kinni tasuta ülalpidamise ja korteri andmise eest 26,— rmk. ja ainult tasuta ülalpidamise andmise korral 21,— rmk. kuus. Kui lühikese tööajaga kuudel § 4 esimese (1) lõike kohaselt on rahaline teenistus nimetatud normidest väiksem, siis loetakse need rahalise teenistuse kinnipidamisega tasutuks. Päevitiste tööde korral on üksikute söögikordade arvestamiseks kehtivad järgmised normid:

hommikueine	0,15	rmk.
lõunasöök	0,30	„
õhtusöök	0,25	„
kokku	0,70	„

Kui ülalpidamise omakulud on nimetatud normidest väiksemad, võib mahaarvutusi vastavalt vähendada, kuid mitte rohkem kui ühe kolmandiku võrra täisnormidest.

§ 12.

Oskusmaatöölistele tasumaksmine.

(1) Abielulised oskusmaatöölised saavad deputandi naturaalandamid ja aasta-lisatasu (kaasa arvatud korter ja laut) ja peale selle järgmised kuu-rahatasud:

a) õppinud traktorijuhid, mehaanikud . . . . . 35,— rmk.
b) tööjärelevaatajad, karjajärelevaatajad, eestöölised, tislerid, sepad, müürsepad, sadulsepad, tõllasepad ja muud käsitöölised . . . . . 22,— „
c) karja- ja sigade talitajad, ilma eririhariduseta traktorijuhid, aidamehed . . . . . 18,— „

(2) § 8 üheksas (9) lõige kehtib vastavalt.

(3) Vallalised oskusmaatöölised saavad deputaadi asemel tasuta korteri ja ülalpidamise ja raha-lisatasu 50% suuruses. Kui käitises eneses ei saa peavarju ja korterit anda, peab käitise juhataja hoolitsema selle õiguse rahuldamise eest teisal.

§ 13.

Lisatasud.

(1) Töö eest veoloomadega, kaasa arvatud hea hobuste käsitamine ja nende eest hoolitsemine, saab deputant või tööline lisamaksu 3,50 rmk. kuus.

(2) Kariloomade eest hästi hoolitsemise ja söötmise eest saavad sulased ja teenijatüdrukud lisamaksu 3,— rmk. kuus.

(3) Sulased ja teenijatüdrukud, kes lüpsavad, saavad iga lüpsetud liitri eest lisamaksu $^1/_5$ riigipenni. Kodusesse majapidamisse mitte võetud töötajad saavad väljaspool tööaega lüpsmise eest iga lüpsetud liitri eest $^3/_4$ riigipenni.

(4) Käsitöölised saavad omade tööriistadega töötamise korral lisaks oma rahatasule igal aastal järgmise tööriistaraha:

sepad . . . . . 50,— rmk.
tislerid ja muud käsitöölised 30,— „

(5) Deputandid, deputantide abielunaised ja aastalepinguga tööjõud saavad igal aastal omade töövahenditega töötamise korral järgmise töövahendiraha:

vikatiga . . . . . 4,— rmk.
vikatita . . . . . 2,— „

(6) Iga tööline, kes töötab tiine määraga, saab pärast mära poegimist 10,— rmk. ja järgmise 10,— rmk. varsa võõrutamisel, kui ajavahemikus kuni võõrutamiseni on toimunud korrapärane hoolitsemine.

(7) Karjajärelevaataja või vastutav isik laudas saab iga normaalselt sündinud vasika eest 1,— rmk. ja kasvama jäetava eest 12 nädala pärast veel 1,— rmk. Peale selle saab ta aastas 20,— rmk. kui ta selle aja jooksul ei ole tema ega alluva personaali süü läbi ette tulnud vahejuhtumeid, mis oleksid kahjustanud veiseid või laudas valitsevat korda.

(8) Seakasvatuse eest vastutaja saab iga terve võõrutatud põrsa eest 0,25 rmk. või äraantava põrsa kilogrammi eest 0,02 rmk. ja iga müüdud nuumsea eest $1^1/_2$% müügihinnast. Sama on kehtiv ka käitise juhi omas majapidamises tarvitamiseks tapetud sigade kohta.

§ 14.

Aasta-lisatasu sulastele ja teenijatüdrukuile kui ka deputantide abielunaistele.

(1) Aastalepinguga sulased ja teenijatüdrukud saavad igal aastal lisatasu. Lisatasu nõudmise õigus tekib pärast lepinguaasta lõppu.

(2) Kui töötaja lõpetab töövahekorra kaaluval, käitise juhatajale süüks pandaval põhjusel enneaegselt või kui ta õigustamatult enneaegselt üles öeldakse, tuleb aasta-lisatasu välja maksta osaliselt. Iga kuu kohta langeb $^1/_{12}$ aasta-lisatasust.

(3) Aasta-lisatasu suurus on

a) üle 17 eluaasta vanustel aastalepinguga vallalistel sulastel:

pärast üheaastast käitisse kuulumist	35,—	rmk.
pärast kaheaastast käitisse kuulumist	40,—	„
pärast kolmeaastast käitisse kuulumist	45,—	„
pärast nelja-aastast ja pikemaajalist käitisse kuulumist	50,—	„

b) üle 17 eluaasta vanustel aastalepinguga teenijatüdrukuil:

pärast üheaastast käitisse kuulumist	20,—	rmk.
pärast kaheaastast käitisse kuulumist	23,—	„
pärast kolmeaastast käitisse kuulumist	26,—	„
pärast nelja-aastast ja pikemaajalist käitisse kuulumist	30,—	„

(4) Deputandi abielunaine või tema poolt asendavalt esitatud tööjõud saab lisaks oma rahatasule järgmise aasta-lisatasu:

a) kalendriaasta jooksul vähemalt 1400 töötunni või 150 täie tööpäeva töötamise korral
esimesel aastal . . . . . 6,— rmk.
teisel aastal . . . . . 8,— „
kolmandal aastal . . . . . 9,— „
neljandal ja järgnevail aastail . . . . . 10,— „

b) kalendriaasta jooksul vähemalt 2100 töötunni või 250 täie tööpäeva töötamise korral kahekordistatakse aasta-lisatasu.

§ 15.

Tükitöö.

(1) Kõik selleks kohased tööd tuleb teostada jõudlustasu (tüki- või preemiatöötasu) põhimõttel.

(2) Tükitöö alused tuleb kindlaks määrata nõnda, et keskmise jõudlusega töölised normaalseis töötingimustes saavutaksid keskmiselt töötasu, mis vastab nende tegevusrühma ja vanuseastme ajatöötasule ilma raskuslisatasudeta (tükitöö juhtmäär).

(3) Tükitöölisele kõrgeimate jõudlusvõimaluste ja seega kõrgeimate teenistusvõimaluste loomiseks on keelatud tükitööga saadava teenistuse piiramine.

(4) Kuivõrd erinevaisse tegevusrühmadesse ja vanuseastmeisse kui ka erinevaisse sugupooltesse kuuluvad tööjõud teostavad sama tükitööd, tuleb tükitöötasu arvestamisel lähtuda vastava tegevusrühma, vanuseastme või sugupoole ajatöötasust (astmeline tükitöö). Seega tükitöötasu arvestamisel ei tohi olla aluseks ei tükitööst osavõtva kõrgeimalt tasutava töölise ajatöötasu ega ka kõigi tükitööst osavõtvate tööjõudude keskmine teenistus.

(5) Kui ühes tükitöö kolonnis koos töötajad kuuluvad erinevaisse tegevusrühmadesse, vanuseastmeisse ja erinevaisse sugupooltesse, siis toimub tükitöö teenistuse jaotamine osaliste vahel vastavalt nende ajatöötasule ja nende osale vastavas tükitöös (rühma-tükitöö).

(6) Käitise juhatajal tuleb tükitöö alused uuesti kindlaks määrata

a) tükitöö aluste ilmselt ebaõige kindlaksmääramise korral,

b) iga muudatuse korral käitise töökäigus,

c) tehniliste tingimuste muutumisel,

d) teise materjali või teiste tööriistade tarvitamisel.

(7) Enne tükitöö algust tuleb nähtavasse ja kergesti ligipääsetavasse kohta üles riputada tükitöötasude teadaanne.

(8) Lahkarvamiste korral tükitöö aluste õigsuse kohta on nõutav kontrollimine. See toimub käitise juhataja või tema voliniku poolt pädeva erialalise järelevalveisiku ja ühe kogenud ning usaldatava vastavast tükitööst osavõtva töölise juuresolekul. Otsuse teeb käitise juhataja. Taotluse korral otsustab piirkonnakomissar — tööamet — lõplikult.

§ 16.

Preemiad ja jõudluslisatasud.

(1) Tööde eest, mis oma iseloomult ei ole kohased teostamiseks tükitöö korras, tuleb võimalikult välja kuulutada jõudluspreemiad, kui seeläbi võidakse tõsta tööedukust hulga, headuse, toorainete säästmise, ajavõitmise jne. poolest.

(2) Preemiatöö sisseseadmine tööst saadava teenistuse üldiseks suurendamiseks (näilik preemia) ilma vastavat jõudluse tõusu saavutamata on keelatud.

(3) Lahkarvamiste korral preemiate õigsuse kota kehtib vastavalt § 15 kaheksas (8) lõige.

(4) Ajatöötasu korras töötajaile, kes oma töö iseloomu tõttu ei saa töötada ei tüki- ega ka preemiatöötasu korras ja kes kõrgemate ja paremate saavutuste teel üldist jõudlustaset kestvalt ja tunduvalt ületavad, võib lisaks kindlaksmääratud ajatöötasule lubada jõudluslisatasu. Jõudluslisatasud tuleb astmestada võimete ja saavutuste järgi. Jõudluslisatasu lubamine eeldab põhimõtteliselt kuuekuust katkestamata käitisse kuuluvust. Kõnessetulevate töötajate valiku teostab käitise juhataja peale sisetundepärast hindamist. Kõigile ajatöötasu korras töötajaile jõudluslisatasu maksmine on keelatud. Jõudluslisatasu lubamine tuleb tühistada, kui selle eeldused töötaja juures on lakanud olemast.

(5) Preemiate ja jõudluslisatasude summa ei või ületada 10% aja- ja preemiatöötasu korras töötajate kogutöötasu summast vastavas tasuarvestus-ajavahemikus.

(6) Maksetud preemiad ja jõudluslisatasud tuleb niihästi palgalehtedes kui ka palgaraamatuis eraldi näidata.

§ 17.

Naistele ja noortele kõrgemate tasude maksmine.

(1) Naistele, kes teevad meeste töid ja selle juures saavutavad meeste omaga võrdse jõudluse, maksetakse vastav meeste töötasu.

(2) Noortele, kes üle oma vanuseastme saavutavad kõrgemale vanuseastmele vastava täisväärtusliku jõudluse, maksetakse kõnesse tuleva kõrgema vanuseastme töötasu. Astmes tõstmine rohkem kui kahe vanuseastme võrra on keelatud.

(3) Käesolevad eeskirjad on kehtivad tööde kohta nii ajatöötasu kui ka jõudlustasu korras.

§ 18.

Abistamistöö.

Alalised töölised peavad abistamise korras tegema ka lepingus mitte ettenähtud töid. Kui need tööd tehakse käitise enda tööndusliku kõrvalkäitises, maksetakse nende tööde eest ettenähtud tariiftasu, kui see on kõrgem lepingus ettenähtud töötasust.

§ 19.

Vähemate tasude maksmine.

(1) Töötajaile, kes oma kehalise või vaimse seisukorra tõttu on neile antud töödes vähem jõudlusvõimelised, maksetakse kindlaksmääratud töötasudest erinevalt vähemat tasu.

(2) Vähema tasu maksmine toimub vastavalt vähema jõudlusvõime kraadile ja see määratakse kindlaks käitise juhataja poolt. Vähema tasu maksmise kohta tuleb viibimata esitada kirjalik teade pädevale piirkonnakomissarile — tööametile. Kui sellele teatele ei järgne 6 nädala jooksul vastuvaidlust, loetakse vähema tasu maksmine kinnitatuks.

§ 20.

Üldeeskirjad tasumaksmise kohta.

(1) Kuu rahatasu maksmine toimub hiljemalt järgneva kalendrikuu 7. kuupäevaks.

(2) Tunnitasu alusel töötajaile toimub rahatasu õiendamine poole kuu viisi kuu 15. ja viimaseks päevaks. Olenevalt kohalikest oludest võib, kohaste nädalaavansside andmise korral, maksta rahatasu kuuviisi.

(3) Deputaat tuleb välja anda hiljemalt jooksva kalendrikuu 10. kuupäevaks.

(4) Juhtudel, kui töötajaile ei anta üldse või ei anta osaliselt neile määruse järgi kuuluvat ülalpidamist ja korterit, tuleb neile maksta tasu täisnormide järgi § 11 teise (2) lõike kohaselt.

§ 21.

Töötasu ülemmäära-eeskiri.

Käesoleva määrusega kindlaksmääratud töötasutingimusi ei või ületada. Kuivõrd seni maksetakse kõrgemaid hüvitusi, tuleb need viibimata vähendada käesolevas määruses ettenähtud normideni.

§ 22.

Puhkus.

I. Üldeeskirjad.

(1) Igal töötajal on õigus igal kalendriaastal saada palgalist puhkust järgnevate eeskirjade kohaselt.

(2) Töötajal on esmakordselt õigus puhkusele sel kalendriaastal, mil on täitunud ooteaeg. Ooteaeg loetakse täitunuks aastalepinguga töötajail pärast töövahekorra kuuekuust katkestamata kestust ja teistel töötajail pärast 200 tööpäeva täitumist kalendriaastal. Töötajail, kel ei ole aastalepingut, tuleb ka igal järgneval kalendriaastal ooteaeg uuesti täita; ooteaeg väheneb alates teisest töötamise kalendriaastast 150 tööpäevale.

(3) Uuelt või uuesti teenistusse võetud töötajad saavad pärast ooteaja täitumist iga kalendriaastal töötamise kuu eest ühe kaheteistkümnendiku aastapuhkusest.

(4) Puhkus tuleb anda töövaesel ajal ja võimalikult korraga. Puhkuse algustähtpäeva määrab kindlaks käitise juhataja, kusjuures võimaluse järgi arvestatakse käitises töötaja soove.

(5) Puhkustasu tuleb maksta puhkuse algul. Töötajad, kel on õigus saada sööki ja korterit ja kes oma puhkuse kasutavad väljaspool käitist, saavad toiduraha 0,70 rmk. päevas. Deputandid saavad peale sularahatasu oma deputaadi edasi.

(6) Põhjendatud tähtajatu vallandamise korral või töötaja poolt töövahekorra õigusvastase lõpetamise korral kustub puhkuse õigus.

(7) Töötajail, kes töölt kohusevastaselt puuduvad või tööst keelduvad, arvestatakse puudutud aeg puhkuse arvele. Selle aja eest ei ole õigust nõuda töötasu maksmist. Otsuse töölt kohusevas-

taselt puudutud aja arvestamise kohta teeb käitise juhataja pärast asjaolude ja süüküsimuse üksikasjalist selgitamist. Kahtluse korra otsustab sellekohasel taotlusel piirkonnakomissar — tööamet — lõplikult.

(8) Kui töötaja lahkub enne 1. maid, on tal õigus saada puhkust ainult siis, kui talle ei ole teenistusse võtmisest saadik puhkust antud ja kui kogu ooteaeg on täitunud. Teine (2) lõige on vastavalt kehtiv.

(9) Puhkuse rahas asendamine on ainult siis lubatud, kui edasilükkamatud, eriti sõjaliselt tähtsad tööd ei võimalda vaba aja lubamist või kui puhkust ei saa enam anda töövahekorra seadusliku lõpetamise tõttu.

(10) Puhkuse õigus aegub, kui töötaja ilma vastava põhjuseta ei asu temale pakutud puhkusele.

(11) Puhkuse kestel ei ole töötajal lubatud teha puhkuse sihile vastukäivat tasulist tööd.

II. Puhkuse kestus.

(1) Puhkuse kestuseks on:

a) üle 18-aastastel töötajail 1.

kuni 3 käitisse kuulumise aastal	6	tööpäeva
4. kuni 6. käitisse kuulumise aastal	8	„
7. kuni 9. käitisse kuulumise aastal	10	„
alates 10. käitisse kuulumise aastast	12	„

b) noortel töötajail kuni 18. eluaasta lõpuni . . . 12 „

Mõõduandev puhkuse kestuse kohta on noore vanus kalendriaasta algul.

(2) Puhkuse kestust ei või vähendada ega ületada.

(3) Puhkuse kestuse arvutamisel võetakse arvesse kõik samas käitises pärast 18. eluaasta lõppu oldud töötamisaeg. Endist töötamist samas käitises ei arvestata, kui töövahekord

a) oli katkestatud korraga kauemaks kui üheks aastaks,

b) oli lõpetatud põhjendatud tähtajatu vallandamisega,

c) oli lõpetatud töötaja poolt õigustamatu ennetähtajalise lõpetamisega või ülesütlemise teel.

III. Üleminekueeskirjad.

(1) Puhkuse õigused endise õiguse alusel on aegunud.

(2) Alates 1. jaanuarist 1943 kuni käesoleva määruse jõustumiseni 1943. aasta kohta juba lubatud puhkus tuleb arvestada käesoleva määruse järgi lubatud puhkuse arvele.

§ 23.

Trahvid.

Käitise juhataja võib käitise korra või julgeoleku vastu eksimise puhul määrata rahatrahve kuni poole keskmise päevateenistuse suuruseni. Tähtsate, varem teadaandega teatavaks tehtavate eksimuste eest võib määrata rahatrahvi kuni keskmise päevateenistuse täie määra ulatuseni. Teadaanne tuleb enne selle jõustumist esitada piirkonnakomissarile — tööametile — kinnitamiseks.

§ 24.

Erandid.

Kindralkomissarid võivad tungivail juhtudel lubada erandeid ja kõrvalekaldumisi käesoleva määruse eeskirjadest. Nad on volitatud andma täiendavaid korraldusi.

§ 25.

Karistuseeskirjad.

Eksimusi käesoleva määruse eeskirjade vastu, eriti kindlaksmääratud tasutingimuste ületamisi, karistatakse vangimajaga kuni kuue kuuni ja rahatrahviga või ühega neist karistustest. Politseiliste karistusabinõude teostamine ei ole seeläbi kõrvaldatud.

§ 26.

Lõppeeskirjad.

(1) Käesolev määrus jõustub 1. aprillil 1943.

(2) Samast ajast kaotavad kehtivuse kõik vastukäivad eeskirjad, eriti Ida-maa-ala põllumajanduslike käitiste töötasu- ja töötingimuste määrus 23. oktoobrist 1941 (VBlRKO., lk. 46) ja Juhtnöörid Eesti kindralkomissari-piirkonaas põllumajanduse alal töötavatele mees- ja naistöölistele tasumaksmiseks 17. juunist 1942.

Käesoleva väljaande lk. 23—27 toodud Juhtnöörid Eesti Kindralkomissari-piirkonnas põllumajanduse alal töötavatele mees- ja naistöölistele tasu maksmiseks on sellega arvates 1. aprillist 1943 kehtetud.

Riga, den 30. März 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Matthiesen.

Korduvate naturaalsoorituste nõudmiste ja õiguste määrus.

1. märtsist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 113.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Ida-maa-ala Riigikomissariaadis õigussätete andmise määruse (VBlRMOst., lk. 17; ABl. Reval, lk. 507) § 1 alusel määran:

§ 1.

Naturaalsoorituse asemel hüvitussooritus rahas.

(1) Kui põllumajandussaaduste avaliku majandamise tõttu ei saa enam täita taotlusi, mis on rajatud nõudmistele ja õigustele korduvate naturaalsoorituste suhtes, asendatakse ärajääv korduv naturaalsooritus hüvitussooritusega rahas.

(2) Kui sooritus on väljendatud teatava saaduste kogusena ning selle kõrval valiku järgi ka rahas, täidetakse sooritus, kuivõrd seda enam ei saa teha saadustega, rahas, ärajäävale naturaalsooritusele vastavas summas.

(3) Asjaosaliste kokkulepped, mille järgi naturaalsooritused kuuluvad asendamisele muul viisil kui rahas, jäävad kehtima.

§ 2.

Hüvitussoorituse rahaline väärtus.

(1) Hüvitussoorituse rahaliseks väärtuseks (§ 1 esimene (1) lõige) on summa, mis võlgnik võib maksetähtajal saada ärajääva naturaalsoorituse eseme tavalises olukorras muul viisil realiseerimise teel (tootjahind).

(2) Hüvitussooritus rahas peab esimeses (1) lõikes ettenähtud summat ületama ainult siis, kui tootjahinna aluseks võtmine osutuks võlausaldaja suhtes ebaõiglaselt karmiks ja võlgnikku võib pidada sooritusvõimeliseks kõrgemate hindade järgi. Sel juhul ei või hüvitussooritus siiski ületada summat, mille võlausaldaja tavalises olukorras peaks kulutama temale sooritusaluseks oleva õigussuhte järgi kuuluva naturaalsoorituse eseme omandamiseks.

§ 3.

(1) Asjaosalised peavad kõigepealt püüdma saavutada vabatahtlikku kokkulepet naturaalsoorituse asemel täidetava hüvitussoorituse suuruse kohta.

(2) Kui vabatahtlikku kokkulepet ei saavutata, määrab ühe asjaosalise taotlusel hüvitussoorituse suuruse kindlaks võlgniku suhtes võimkondne maavanem, kuivõrd võlgnik nõudmist või õigust naturaalsoorituse kohta tunnustab.

(3) Maavanema otsuse peale esitatakse kaebus Eesti Omavalitsuse Juhile (Põllumajanduse Keskvalitsusele). Eesti Omavalitsuse Juhi otsus on lõplik.

(4) Kui nõudmine või õigus naturaalsoorituste kohta on vaieldav, määrab kokkulepitud sooritused kindlaks asja lahendamiseks võimkondne kohus oma otsusega. Naturaalsoorituse vajalik muutmine hüvitussoorituseks otsustatakse teise (2) lõike kohaselt.

§ 4.

Eesti Omavalitsuse Juht annab käesoleva määruse teostamiseks vajalikud õigus- ja halduseeskirjad.

§ 5.

Käesolev määrus jõustub tagasiulatuvalt 5. jaanuarist 1943.

Reval, den 1. März 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Rendiametite asutamise määrus.

27. aprillist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 234.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Ida-maa-ala Riigikomissariaadis õigussätete andmise määruse, 24. aprillist 1942 (VBlRMOst., lk. 17; ABl. Reval, lk. 507), § 1 alusel määran:

§ 1.

Jaoskonnakohtute juures, mille piirkonnas on põllumajanduslikke maatükke, asutatakse rendiametid.

§ 2.

(1) Rendiameti eesistujaks on jaoskonnakohtunik. Istungeist võtavad osa asjatundjate isikute hulgast kaks kaasistujat, kellel on eesistujaga võrdne hääleõigus.

(2) Kaasistuja amet on auamet.

(3) Kaasistujad kutsub ametisse 3 aastaks Kohtudirektor selle maavanema ettepanekul, kelle piirkonnas rendimaatükk asub.

(4) Kaasistujad kutsutakse eesistuja poolt järjekorras istungeist osa võtma.

§ 3.

Rendiametite pädevus.

(1) Vaidluste suhtes, mis tekivad põllumajanduslike maatükkide rendilepinguist, on rendiametid ainupädevad.

(2) Koha järgi pädev on see rendiamet, kelle ringkonnas rendimaatükk tervelt või suuremas osas asub.

§ 4.

(1) Menetluse kohta rendiametis tulevad mõtte kohaselt kohaldamisele Eesti tsiviilprotsessi eeskirjad.

(2) Rendiamet peab esmajoones mõjutama pooli vabatahtliku kokkuleppe saavutamiseks.

§ 5.

Rendiameti otsused on lõplikud.

§ 6.

Menetlus rendiametis on maksuvaba.

§ 7.

Käesoleva määruse teostamiseks vajalikud õiguseeskirjad annab Eesti Omavalitsuse Juht Kohtudirektori kaasallkirjaga; vajalikud halduseeskirjad annab Kohtudirektor.

§ 9.

Käesolev määrus jõustub 1. mail 1943.

Reval, den 27. April 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 1070-I, 18. jaanuarist 1943 ETK-le, üh. „E. Lihaekspordile", p. k. „Võiekspordile", Eesti Munaekspordile, Eesti Kalurite Keskusele, a/s. Rumberg, Tuberg ja K-ole, Rotermanni Tehastele, k. k. „Estoniale", Aedvilja Keskühisusele, ja kõigi eelnimetatud firmade kokkuostupunktidele.

Menetlus kokkuostetud põllumajandussaaduste riknemisel.

Alates käesoleva korralduse kättesaamisest tuleb pidevalt kõigil ülalnimetatud kokkuostukeskustel ja nende kokkuostupunktidel juhtudel, kus kokkuostetud põllumajandussaadused (teravili, kartul, aedvili, või, munad, liha, loomad, kalad, koresööt jne.) on riknemise-hukkumise hädaohus või on juba riknenud-hukkunud, viivitamata telefonogrammidega või telegrammidega teatada Turukorraldusvalitsusele, ära näidates, missugused põllumajandustooted, kus kohal ja kui suures koguses on riknemise-hukkumise hädaohus või on juba riknenud-hukkunud ning millest riknemine-hukkumine on tingitud. Telegrammidele/telefonogrammidele tuleb otsekohe järele saata kirjalik seletus asja kohta, ühes ametlikkude aktide ning protokollide ärakirjadega.

Pärast 1. septembrit 1942 kokkuostetud põllumajandussaaduste kohta — mis riknenud või hävinud kuni senini — tuleb eeltähendatud andmed anda hiljemalt 3 päeva vältel arvates käesoleva teadasaamisest.

Eeltoodud korrast kõrvalekaldumisel langeb vastutus põllumajandustoodete riknemises-hukkumises täiel määral kokkuostukeskustele ja kokkuostupunktidele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 1070, 9. märtsist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, ETK-le, TKK-le, Aedvilja Keskühisusele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Rotermanni Tehastele, p. k. „Võiekspordile", Eesti Lihaekspordile, Eesti Munaekspordile, Eesti Kalurite Keskusele.

Käesoleva kirja eeskirju kohaldatakse kokkuostufirmade ladudes, tööstustes, ärides, toitlustamisettevõtetes jm tekkivate elatustarbeainete puudujääkide, riknemiste, hävimiste ning kauplustes kaotsiläinud elatustarbeainetekaartide kupongide arvelt kustutamiste asjadele, kuivõrd erieeskirjadega juba üksikuid eelnimetatud asju ei ole korraldatud teisiti.

§ 1.

Elatustarbeainete, samuti ka elatustarbeainetekaartide kupongide arvelt kustutamise avaldused esitatakse jaekaupluste poolt kohalikule vallavanemale või linnapeale (resp. vastava osakonna juhataja) ja kokkuostu- või hulgimüügifirmade poolt Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnale, lisandades nendele avaldustele tarviduse korral tõendavaid dokumente (politsei või kohaliku kogukonnaomavalitsuse esindaja juuresolekul koostatud aktid, raudteeaktid, kohtuotsuste ärakirjad, politseitunnistused, juurdlusest väljavõtted jt.), või märkides avalduses tunnistajaid, kes teavad tõendada taotluse põhistuseks olevaid asjaolusid.

Menetluskord elatustarbeainete, samuti elatustarbeainete kaartide kupongide arvelt kustutamiseks.

§ 2.

Asja selgusetuse puhul nõuab vallavanem või linnapea (resp. vastava osakonna juhataja) või Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakond asjatundjate arvamust, tunnistajate tõendusi või võtab ette kohapealseid ülevaatusi, koostades selle kohta protokolli.

Kui avalduse saaja leiab asja selgitamisel kellegi tegevuses süüteotunnuseid, siis teatab ta sellest prokurörile või politseivõimule süüdlase vastutusele võtmiseks.

Süüteotunnuste mitteleidmisel esitab vallavanem või linnapea (resp. vastav osakonna juhataja) 14 päeva jooksul arvates avalduse saamisest selle koos materjalidega ja oma põhistatud seisukohaga Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnale.

§ 3.

Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonna poolt läbivaadatud ja rahuldamist väärivad avaldused koos materjaliga esitab osakond Turukorraldusvalitsuse juhatajale otsustamiseks.

Otsustest asjaosalistele teatab Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakond.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 6300/94, 16. juunist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, varustuskeskustele.

Käesoleval ajal kannatab elanikkond elatustarbeainete vähesuse all. Sellepärast on igaühe kohus hoolitseda, et neid väheseid koguseid kasutataks võimalikult otstarbekohaselt. Suvekuudel ähvar-

Elatustarbeainete riknemise vältimine.

dab paljusid toiduaineid riknemisoht. Eriti on selles ohus toorkala, kohupiim, marmelaad, liha ja teraviljasaadused, mis samuti, olles tihti toodetud nõrgakvaliteedilisest viljast, ei säili kaua täisväärtuslikena. Praeguses olukorras tuleb aga tingimata vältida väiksemategi toiduainetekoguste raiskuminekut. Tootjatel ja varustuskeskustel tuleb ladusid tihti kontrollida ja kauem seisnud kaup võimalikult varem väljastada. Vastavad firmad peavad teostama küllaldase hoolikuse ja järelevalvega elatustarbeainete kokkuvõttu, müüki ja transporti ning võtma nende säilitamiseks tarvitusele kõik abinõud. Ei tohi esineda nähtusi, et kaup on tarvitamiskõlbmatu juba varustuskeskuse laost väljudes.

Kui on karta mõne toiduaine riknemist ning varustuskeskus ei saa seda realiseerida tavalises korras ega ole võimeline riknemist takistama, tuleb sellest kohe informeerida kohalikku omavalitsust. Kohalik omavalitsus on täiel määral vastutav oma halduspiirkonnas elatustarbeainete jaotamise korraldamise alal ja on kohustatud otsekohe võtma tarvitusele kõik võimalikud vahendid olukorra lahendamiseks. Kui selleks osutub vajalikuks korralduste tegemine, milleks omavalitsus pole pädev, tuleb muretseda Turukorraldusvalitsuse nõusolek. Kui olukord nõuab lahendamist äärmise kiirusega, omavalitsusel vajaliku korralduse tegemiseks iseseisvalt pole õigust, milgi teel pole võimalik saada ühendust Turukorraldusvalitsusega õigeaegselt ning on ette näha, et vähegi kauemal seismisel muutub kaup toiduks kõlbmatuks, siis tuleb omavalitsusel igal juhul tekkinud olukord lahendada oma korraldustega ega mingil juhul lasta toiduainet rikneda. Nendest korraldustest kohe teatada Turukorraldusvalitsusele, ühtlasi märkida, millisel põhjusel pole saadud muretseda Turukorraldusvalitsuse nõusolekut. Loomulikult võivad sellised juhud esineda ainult erandlikult, sest tööajal peaks olema Turukorraldusvalitsuse nõusoleku saamine telefoniliselt alati võimalik.

Kohalikul omavalitsustel tuleb kauplustele hulgiostulubade väljakirjutamisel tähele panna, et kauplustes ei tekiks suuri reserve kergestiriknevaist aineist, ning teostada tõhusat kontrolli kaupluste-võrgu üle. Kus ilmneb, et toiduainete säilitamisel pole kantud täit hoolt tuleb süüdlaste suhtes talitada täie karmusega.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskirjast nr. 49-III, 7. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, varustuskeskustele.

Menetlus kauba kaotsiminekul.

3. Kauba kaotsiminekutel transporteerimisel või kauba vähemkättesaamisel tuleb kauplusel viivitamata koostada erapooletu tunnistaja ja võimalikult politsei esindaja osavõtul vastav akt ja see kohe esitada kohalikule linna- või vallavalitsusele. Linna- või vallavalitsus esitab akti omapoolsete seisukohtadega Turukorraldusvalitsusele (vallavalitsused teevad seda maavalitsuse kaudu). Samaaegselt kirjutab linna- või vallavalitsus välja hulgiostuloa sellele puudujäänud kaubakogusele ning kannab selle hulgiostuloa kaupluse arvele tavalises korras. Mingit puudujäänud kauba mahakandmist kaupluse arvelt ei või teha aga enne, kui Turukorraldusvalitsus on temale saadetud aktid läbi vaadanud ja mahakandmiseks oma nõusoleku andnud.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend 11. maist 1943 Sisedirektorile, Eesti Hindadeasutise direktorile, Saksa politseiülemale Eestis, maavanematele, linnapeadele, vallavanematele, ETK-le, p. k. „Võiekspordile", k. „Munaekspordile", ü. „Lihaekspordile", Aedvilja Keskühisusele, a/s. Rotermanni Tehastele, a/s. Rumberg, Tuberg ja ko-le, Eesti Kalurite Keskusele.

Kokkuleppel Kindralkomissariga Tallinnas kehtestatakse järgmine kord konfiskeeritud toiduainetega ja saadustega talitamiseks:

Konfiskeeritud toiduained ja põllumajandussaadused.

1. Kõik konfiskeeritud toiduained ja põllumajandussaadused, vaatamata sellele, kas konfiskeerimist teostanud Eesti Hindadeasutuse järelevalve ametkond, Eesti või Saksa politsei, — tuleb kohe pärast konfiskeerimist üle anda vastava üleandekirja juures vastavale kokkuostutsentraalile või tema kohapealsele osakonnale või esindajale. Üleandekirjas tuleb näidata aine või saaduse nimetus ja kaal/tükk ning saata teisik sellest kirjast kohe kohalikule omavalitsusele (vallavanem/linnapea).

2. Ainult õige väikesi koguseid ning ka aineid, mis võivad tsentraalile üle andes rikneda, muutudes tarvitamiskõlbmatuiks, — võib üle anda Eesti Rahva Ühisabile või Saksa NSV-le tarvitamiseks. Üleandmine toimub p. 1 kohaselt.

3. Kokkuostutsentraalid, Eesti Rahva Ühisabi ja Saksa NSV tasuvad p. 1 ja 2 korras saadud toiduainete ja saaduste eest kindlaksmääratud sisseostu- (tootja-) hinna, makstes selle hiljemalt

7 päeva vältel arvates aine või saaduse saamisest Eesti põllumajanduse kasuks Eesti Panka Tallinnas või selle osakondadesse maakonnalinnades ptk. 92 tiitli 3 alla.

4. Kokkuostutsentraalid ja omavalitsused näitavad konfiskeeritud saadused oma aruannetes lahus normi ja üle normi korras kokkuostetud saadustest.

Palun Sisedirektoril, Eesti Hindadeasutuse direktoril ja Saksa politseiülemal Eestis anda käesoleva juhendi eeskirjad alluvuse kohaselt täitmiseks, kokkuostutsentraalidel ja omavalitsustel aga võtta need eeskirjad täitmisele.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Väljavõte E. O. Põllum. Keskval. Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 6300/93, 11. juunist 1943 maavanematele, linnapeadele, vallavanematele.

Konfiskeeritud toiduained.

10. Põllumajanduse Keskvalitsuse 11. mai 1943. a. juhendi, mis käsitleb konfiskeeritud toiduainetega talitamise korda, täienduseks teatame, et konfiskeeritud elatustarbeainete üleandmisel kaubandusvõrku tuleb omavalitsustel üleantud kogused kanda vastava firma arvele, kui firma kohta on omavalitsuses arvepidamine olemas. Arvelekandmiseks tuleb välja kirjutada hulgiostuluba või suurhulgiostuluba. Väljakirjutatud ostuluba aga ei anta välja, vaid see jääb omavalitsusse vastava asjatoimetuse juurde. ERÜ-le üleantud kogused tuleb nende arvele kanda ostulubadega vorm B, kui need ei ole riknemisohus. Riknemisohus olevaid aineid ei ole vaja ERÜ arvele kanda.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

II.

TERAVILI JA TERAVILJA SAADUSED, JÕUSÖÖT.

1. Teravilja kokkuostmine ja müük, teravilja müügikohuslikud normid.

Maakasutajate lahkumisel talundite külvistega varustamise määrus.

(Ametlik Teataja 1943, 6, 25.)

Eesti kindralkomissari-piirkonna Kindralkomissari Eesti Omavalitsuse Juhi õigussätete andmise määruse, 22. detsembrist 1942 (ABl. Reval 1943, lk. 3), § 1 alusel määran:

§ 1.

Talundeisse peab jäetama vajalik külvis.

Kõik maakasutajad, kes kasutatavast talundist lahkuvad, peavad jätma talundisse külviplaanis ettenähtud pindade seemenduseks vajalikud külvised.

§ 2.

Paragrahvis 1 tähendatud kohusest võib lahkuv maakasutaja vabaneda osaliselt või täielikult vallavanema loal:

a) kui lahkuja asub niisugust uut talundit kasutama, kus külviseid ei ole, ja kui lahkujal ei jätku seemnevilja enam kui niisuguse uue talundi seemendamiseks;

b) kui uuel maakasutajal on külvised olemas.

§ 3.

Vallavanematel on õigus maakasutajate vahetusel kontrollida lahkuva ja uue maakasutaja seemnevilja-tagavara ning määrata vajalikkude külviste hulka.

§ 4.

Lahkuva maakasutaja poolt talundisse jäetavate külviste eest tuleb lahkuvale maakasutajale maksta külviste kohta kindlaksmääratud tootjahindade alusel.

§ 5.

Seda, kes rikub käesoleva määruse eeskirju, karistatakse vangimajaga kuni kolme kuuni või rahatrahviga kuni 3000 riigimargani.

§ 6.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 31. märtsil 1943.

Eesti Omavalitsuse Juht dr. Mäe.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6100, 3. aprillist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, maa-agronoomidele, jaoskonna-konsulentidele, Eesti Seemnevilja Ühisusele, ETK-le, a/s. Rotermanni Tehastele.

Kevadkülvide õigeaegseks ja täies ulatuses läbiviimiseks tuleb võtta rakendamisele alljärgnev juhend:

I.

1943. a. kevadel suviviljaseemet saajad maapidajad.

Suviviljaseemne vajajatele seemne hankimiseks kas otsesele põllupidajatelt või firmadelt antakse vastavad load vallavanemate (linnapeade) poolt. Luba võib anda ainult nendele talupidajatele:

a) kel sõjaolude, peremeeste äraküüditamise või 1940. a. maareformi tagajärjel 1942. a. kevadel ei olnud võimalik põlde seemendada selles ulatuses, et talund oleks 1943. a. varustatud vajalike teravilja- külviseemnetega;

b) kel 1942. a. teravili niivõrd ikaldus või oli seda külvikorra järgi vähe, et talund ei saa täiel määral enda käest vajalikku külviseemet 1943. a. külviseks;

c) kes rajasid talundi alles pärast 1942. a. kevadkülvi või kes kavatsevad rajada veel enne käesoleva aasta kevadkülvi, kui nendel endil puudub vajalik seeme külviks;

d) kes on andnud seemnemüügi kohustus-allkirja ning tahavad saada puhtsordilise teraviljaseemne kasvatuseks seemneid.

II.

Harilik ja puhtsordiline seeme.

Vallavanem (linnapea) annab Turukorraldusvalitsuse poolt lubatud kontingendi ulatuses loa:

1. hariliku külvikõlbliku suvivilja peale:

a) ostmiseks otse neilt põllupidajatelt, kellel teravilja on müüa kas 1942/43. a. sundkohustusliku teravilja müüginormi või siis ülenormi arvel või

b) ostmiseks või vahetamiseks Eesti Seemnevilja Ühisuse, ETK või Rotermanni Tehaste teraviljakokkuostupunktidest;

2. puhtsordilise suvivilja kõrgaretise seemne peale.

Puhtsordilise suvivilja kõrgaretise seemne saamiseks firmadelt tuleb põllupidajatel kõigepealt pöörduda kohaliku jaoskonnakonsulendi poole, kes annab välja loa. See luba tuleb esitada kinnitamiseks vallavanemale (linnapeale). Vallavanema (linnapea) kinnituseta ei ole luba kehtiv.

Kui puhtsordilise suvivilja kõrgaretise seemne ostmiseks on antud luba üle 200-kg koguse peale, siis tuleb seemnevilja vajajal iga kg pealt, mis ületab 200 kg, müüa 0,5 kg harilikku tarbevilja ETK või Rotermanni Tehaste kokkuostupunktidele. Tähendatud viisil ära-antud tarbevilja ei tule arvestada talupidajale normi täitmise katteks.

Kokkuostupunktil tähendada tarbevilja vastuvõtu kviitungil selgelt, et nimetatud kogus tarbevilja on ära antud puhtsordilise suvivilja kõrgaretise seemne ostmiseks üle 200 kg, ning ainult selle märkusega on kviitung kehtiv puhtsordilise suvivilja kõrgaretise seemne ostmisel.

Käesoleva punkti 2 eeskirjadel lubada väljaandmiseks kasutada Seemnekasvatuse ja Taimekaitse Osakonna poolt väljasaadetud blankette.

3. Seemnevilja ost otse põllupidajatelt peab toimuma kehtiva ametliku hinna alusel, mis seemnevilja müümisel seemnetarvitajale on:

Suviviljaseemnete hinnad.

	Rmk. 100 kg
nisu, kõrgaretis	15.60
nisu, järelkülv	15.—
nisu, külvikõlblik	14.—
oder, kõrgaretis	13.60
oder, järelkülv	13.10
oder, külvikõlblik	11.80
kaer, kõrgaretis	13.40
kaer, järelkülv	12.90
kaer, külvikõlblik	11.60

III.

Seemnevilja müükide puhul ptk. II p. 1 lõike a kohaselt põllupidajalt põllupidajale tuleb müüjal võtta üle luba ja märkida loa teisel küljel müüdud vilja liik ja kaal, müügi aeg, ostja ees- ja pere-

konnanimi ning valla ja talu nimi ja võtta sellele ostja allkiri. Arvates seemnevilja müügitehingust 10 päeva vältel tuleb seemnevilja müüjal — talupidajal esitada luba ülaltähendatud andmetega vallavalitsusele, kus nende alusel tehakse vastavad kanded seemnevilja müünud talupidajate talundi põhiraamatus või kohustustekaardil, samuti ka talundilehel.

Samuti on talupidajail ptk. II p. 1 lõike a kohaselt teostatud müükide puhul võrdne õigus hüvituste saamiseks nende talupidajatega, kes on oma teraviljakogused müünud firmadele.

IV.

Eespool nimetatud viisil müügi korras väljaantud suviviljaseeme ei kuulu hiljem eri korras tagasiandmisele. Vallavanematel aga kanda hoolt, et seemnevilja jagamine toimuks täiesti kaalutletult äärmise vajaduse korral, ning jälgida, et seemneks lubatud vili kasutatakse ainult seemendamiseks.

V.

Kokkuostufirmadel võtta teadmiseks, et külviks müüdav teraviljaseeme peab olema normaalse lõhnaga, kahetahuline oder ei tohi sisaldada üle lubatud määra neljatahulist otra ega pööriskaer lipukaera ja peab vastama järgmistele minimaalnõuetele: puhtus 92%, idanevus 82%.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6100 — 4. aprillil 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, maa-agronoomidele, jaoskonna-konsulentidele, Eesti Seemnevilja Ühisusele, ETK-le ja a/s. Rotermanni Tehastele.

Täienduseks Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja 3. aprilli s. a. juhendile nr. 6100 kevadkülvide kindlustamise asjus teatame alljärgnevalt aruandluse esitamise korra seemnevilja jaotamise üle:[1])

I.

Suviviljaseemne müügi aruandlus.

Vallavanematel (linnapeadel) esitada juuresoleva aruande vormi nr. $\frac{\text{Pk 6100-43}}{\text{TK XII}}$ järgi andmed E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse 3. aprilli s. a. ringkirja nr. 6100 alusel vallavanema (linnapea) ostu-

[1]) Aruannete vormid MD-1070-42/TK VII, -/TK VIII, -/TK IX ja -/TK X on toodud käesoleva väljaande II osas. Vormid PK-6100-43/TK XII ja-/TK XIII on vastavatele asutistele saadetud ja siin neid enam ei avaldata.

lubade põhjal põllupidajatele seemneviljaks väljaantud teraviljakoguste kohta aruande lahtris nr. 1 nimetatud liikide järgi. Aruande lahtris 2 näidata need teraviljakogused, ka puhtsordilised suvivilja kõrgaretise seemnekogused, mis on põllupidajatele välja antud kokkuostufirmade ladudest vallavanema (linnapea) ostulubade alusel.

Lahtris 3 näidata need teraviljakogused, mis on müüdud põllupidajatele vallavanema (linnapea) ostulubade alusel otse teistelt põllupidajatelt kas 1942/43. a. sundkohusliku teravilja müüginormi või ülenormi arvel.

Lahtris 4 liita lahtrite 2 ja 3 summad.

Vallavanemal (linnapeal) koostada seemnevilja aruanne vorm $\frac{\text{PK 6100-43}}{\text{TK XII}}$ kahes eksemplaris ja üks eksemplar saata maavanemale eelmise kuu kohta hiljemalt järgmise kuu 5-ndaks kuupäevaks koos maavanematele vormi $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{TK VII}}$ ja $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{TK VIII}}$ järgi esitatavate teravilja-aruannetega.

II.

Maavanematel koostada vallavanematelt (linnapeadelt) saadud vorm $\frac{\text{PK 6100-43}}{\text{TK XII}}$ aruannete põhjal seemnevilja jaotamise kohta koondaruanded juurdelisatud aruande vormi $\frac{\text{PK 6100-43}}{\text{TK XIII}}$ järgi kahes eksemplaris ja üks eksemplar saata Turukorraldusvalitsusele eelmise kuu kohta hiljemalt järgmise kuu 10-ndaks kuupäevaks koos Turukorraldusvalitsusele seni esitatavate vormi $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{TK IX}}$ ja $\frac{\text{MD-1070-42}}{\text{TK X}}$ kohaste teraviljaaruannetega.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6100 — 5. maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, maa-agronoomidele, jaoskonna-konsulentidele, Eesti Seemnevilja Ühisusele, ETK-le ja Rotermanni Tehastele.

Täienduseks Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja seemnevilja juhendile 3. aprillist s. a. nr. 6100 teatan järgmist:

I.

Suviviljaseemnega varustamisest.

Olenevalt äärmiselt väikestest teraviljatagavaradest, millest jätkub elanikkonna toitlustamiseks ainult vaevalt üheks kuuks, tuleb kõikidel vallavanematel (linnapeadel) Turukorraldusvalitsuse

poolt lubatud seemneviljakontingendi ulatuses püüda anda ostmiseks ostuload hariliku külvikõlbliku suvivilja peale võimalikult otse neilt põllupidajailt, kellel on teravilja müüa kas 1942/43. a. sundkohusliku teravilja müüginormi või ülenormi arvel.

Kuna eelnimetatud viisil seemneks antud teraviljakogused arvestatakse normide katteks, kindlustavad seega vallavanemad (linnapead) valdadele (linnadele) pealepandud sundkohuslikkude teraviljanormide täitmist suuremas ulatuses kui seda tänaseni tehtud ja aitavad säilitada ladudes olevaid koguseid elanikkonna hädavajaliku leivatarvituse katteks.

II.

Juhul, kui valla (linna) piires asuvatel normi mitte täitnud põllupidajatel tõeliselt ei ole teravilja äraandmiseks, võib vallavanem (linnapea) anda ostuloa hariliku külvikõlbliku suvivilja ostmiseks ETK või Rotermanni Tehaste kokkuostupunktidest.

Ostuloa andmisel külvikõlbliku tarbevilja ostmiseks ETK või Rotermanni kokkuostupunktidest tuleb vallavanematel (linnapea del) ostuloal ära märkida, et põllupidajal on teravilja lubatud osta: „kas ETK või Rotermanni Tehase kokkuostupunktist". Seega on põllupidajal võimalus teravilja osta oma äranägemise järgi ETK või Rotermanni Tehase kokkuostupunktist, olenevalt sellest, missuguses kokkuostupunktis on parajasti külviks kõlblikku tarbevilja vastavas koguses olemas.

ETK kui ka Rotermanni Tehaste kokkuostupunktidel võtta teadmiseks, et vallavanema poolt ülalnimetatud märkusega ostuluba on maksev mõlema firmade kokkuostupunktidele.

III.

Toiduviljakogustest on meie poolt vabaks antud seemne otstarbel maakondade ladudes olevate koguste ulatuses ca 75 tonni kaunvilja ja maavanemate poolt Eesti Seemnevilja Ühisusele teatatud maakondades tarvisminevate koguste ulatuses tatart.

Kaunvilja ja tatra müük toimub Eesti Seemnevilja Ühisuse kaudu vallavanemate poolt antavate ostulubade alusel. Kuna kaunvilja on ladudes ainult kuni 75 tonni ja samaaegselt kaunvilja tarvitus seemneks aga ülemaaliselt ligi 700 tonni, siis ei ole kõiki kaunvilja nõudmisi võimalik rahuldada, seetõttu tuleb kaunvilja jagamist maavanematel, vallavanematel ja linnapeadel läbi viia ainult maakondades asuvate kaunviljakoguste ulatuses kokkuleppel Eesti Seemnevilja Ühisusega järgmiselt:

1) Haljastoidu ja segavilja külviks kõlbliku kaunvilja ostmiseks võib vallavanem (linnapea) ühele põllupidajale ostuloa anda ainult kuni 150 kg kaunvilja peale.

2) Külviks kõlbliku herne ostmiseks võib vallavanem (linnapea) ostuload anda ainult nendele põllupidajaile, kes kasutavad hernest paljundamiseks seemnekasvatuse lepingu alusel.

3) Tatra ostmiseks võib vallavanem (linnapea) ostuloa anda vastavalt tatraseemne vajadusele maavanemate poolt Eesti Seemnevilja Ühisusele teatatud maakondadel tarvismineva tatrakontingendi ulatuses.

Nii nisu-, odra-, kaera-, kaunvilja- kui ka tatraseemne väljaandmisel tuleb maavanematel, vallavanematel (linnapeadel) ja firmadel täita täpselt meie 3. aprilli s. a. seemnevilja ringkirjaga nr. 6100 ja käesoleva ringkirjaga antud juhendeid.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskirjast nr. 6100 — 3. juunist 1943 maavalitsuste põllumajandusametitele ja maakonnavabade linnade linnapeadele.

3.

Liha arvestamine teraviljanormi katteks.

Liha on lubatud teraviljanormi täitmiseks arvestada ainult siis, kui ühingu „Eesti Lihaeksport" loomade vastuvõtja poolt on looma või liha vastavõtukviitungile tehtud sellekohane märge, et liha või elusloom on vastu võetud teraviljanormi katteks. Üle normi äraantud ja juba varem aruannetest läbikantud lihakogustega, samuti tõuloomadega lihanormi täitmisel tekkinud ülejääke ei ole lubatud tagantjärele kanda teraviljanormi katteks.

Teraviljanormide asendamine lihaga on lubatud ainult otse selleks otstarbeks ühingule „Eesti Lihaeksport" üleantud lihakogustega. Turukorraldusvalitsuse loata ei ole lubatud teha sellest korrast mingisuguseid erandeid. Selle korra vastu eksijad võetakse vastutusele rahvatoitlustamise kahjustajatena — karistused sel alal on väga valjud.

Kõigis valdades tuleb kõik korravastased arvestused otsekohe parandada.

Põllumajandusametitel ringkirja sisu valdadele kohe teatavaks teha.

Põllumajandusametitel esitada koos juunikuu aruandega andmed, kui palju on valdades, valdade andmeil, viljanorme täidetud lihaga.

Saaduste Kokkuvõtu Osak. juhataja N. Viilup.

Van. inspektor P. Kõlvik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja eeskiri nr. 6000 — 9. juunist 1943 kõigile maavanematele.

Siin juures saadan tõlke Kindralkomissariaadi korraldusest teravilja ja kartulite kokkuvõtuaktsiooni alal ning palun see võtta viivitamata täitmisele.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Der Generalkommissar in Reval
Nr. Abt. III La 3
Le /Si/ HR

Tõlge.
Tallinnas, 9. juunil 1943.

Hr. Piirkonnakomissarile.

Käsitleb: Vilja ja kartuli kokkuvõttu.

Vilja ja kartuli kokkuvõtmine ei ole kaugeltki andnud neid tulemusi, mis olid ette nähtud. Peale selle tuli juba äraantud viljast 2000 t tagasi anda põlluharijaile, et kindlustada kevadist seemendamist. Kuna nüüd külvid on lõpetatud, tuleb teistkordse kokkuvõtmisaktsiooniga kõiki kokkuvõtmisvõimalusi ära kasutada. Selle kokkuvõtmise kiireks ja ühtlaseks läbiviimiseks tuleb maakonna põllumajandusjuhtide tööpiirkondades kohe teostada järgmised korraldused:

1) 15. juunil 1943 algab kiir-kokkuvõtuaktsioon;
2) kogu maakondliku põllumajandusameti ametnikkonnal tuleb aktsioonist osa võtta. Põllumajandusjuhid ja maakondlike põllumajandusametite juhatajad peavad koostama tegevuskava, mis kindlustab otstarbekohaseima kõigi osavõtvate tööjõudude kasutamise ja kiireima aktsiooni läbiviimise;

Kontroll-lehed.

3) kõikide valdade talundilehtede kartoteegid tuleb aktsioonist osavõtvate tööjõudude poolt vilja ja kartuli äraandmise osas võtta revideerimisele. Revideerimistulemuste kohta koostatakse kontroll-lehed (vorm A). Revideerimised piirduvad küsimustega, millises ulatuses vallavanemate poolt määratud normid on täidetud, kusjuures jäävad tähele panemata hilisemad saksa põllumajandusjuhtide poolt heakskiidetud normide muutmised;

4) vallavanemate juuresolekul tuleb kohalikelt põllumajandusjuhtidelt nende kontroll-lehtede alusel küsida, milliseid osakoguseid üksik normide mittetäitja suudab pärast külvide lõpetamist omatarvituse kõrvalt veel viljas ja kartulis anda;

Veel täita tulevate koguste määramine.

5) kuivõrd senini teravilja ja kartuleid normide täitmisel asendati muude, selleks lubatud põllumajandussaadustega, on need asendamised normitäitmisena maksvad. Edaspidi teravilja ja kartuli asendamine teiste ainetega ei ole enam lubatud;

Teravilja ja kartuli asendamine teiste saadustega ei ole enam lubatud.

6) vallavanem määrab kohe, läbi rääkinud vastava kohaliku põllumajandusjuhiga, osalise äraandmiskoguse ja saadab välja sellekohase müügikäsu (vorm B). Osaline äraandmiskogus loetakse keelustatuks. Müügikäsud tuleb kiireimas korras kohalike põllumajandusjuhtide kaudu kätte toimetada põllumeestele;

7) kohalikel põllumajandusjuhtidel tuleb enda algatusel need talundid üle vaadata, kus normid küll täidetud, kuid kus võib oletada, et olemasolevast viljast ja kartulist võib veel osa ära andaja üles kutsuda omatarvituse ületava teravilja ja kartuli vabatahtlikule äraandmisele. Sel juhul saab üle normi müüja omal valikul kas vastavates preemiajuhendites ettenähtud preemiad või õiguse osta soolasilku vahekorras 1 kg silku — 2 kg rukist või rukkijahu, 1,5 kg nisu või nisujahu, 2 kg otri või kaeru;

8) osaliste äraandmiskoguste kindlaksmääramine, müügikäskude kättetoimetamine talundipidajaile ja üle normi vilja müümisele üleskutsumine peab olema lõpetatud 1. juuliks 1943; osalise äraandmiskoguste äraviimine kestab kuni 15. juulini 1943;

9) kogu aktsioon on maakonna põllumajandusjuhtide ja nende kaastööliste valju kontrolli all, kes võimalikult sagedaste kontrollimistega valvavad kontroll-lehtede koostamist ja võtavad osa kohalike põllumajandusjuhtide läbirääkimistest;

10) valdade andmed järelekontrolli arvulise kogutulemuse kohta tuleb esitada hiljemalt 5. juuliks maakondlikele põllumajandusametitele. Maakondlikud põllumajandusametid teatavad tulemustest kohe maakonna põllumajandusjuhtidele ja Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele. Maakonna põllumajandusjuhid esitavad piirkonnakomissaridele kogutulemuste kohta aruanded, mis 20. juulini edasi toimetatakse Kindralkomissariaadi Põllumajanduse Osakonnale;

11) nende suhtes, kes kindlaksmääratud tähtpäevaks ei ole täitnud oma äraandmiskohustust, tuleb võtta tarvitusele karmid abinõud. Neid talundipidajaid, kes talundilehtede kartoteegi kontrolli andmete kohaselt ei ole veel üldse alustanud oma normi täitmisega, kui see nendel oleks olnud võimalik, tuleb kohe teistele hoiatuseks valjult karistada;

12) nende äraandmiskohuslaste suhtes, kes on süüdi viljanormi paha tahtlikus täitmatajätmises, tuleb talitada Eesti Omavalitsuse Põllumajanduse Keskvalitsuse 9. 3. 1943 juhendite punkti 7 kohaselt, mille järgi võidakse piirata teravilja omatarvitust tsiviilelanikkonna elatustarbeainetekaartide ratsioonile (leivavili ja kuivtoiduained 1,5 kg iga leibkonnaliikme ja nädala kohta kuni 31. augustini 1943). Piiramine tuleb tähendada jahvatuskaardi esimesele küljele;

13) üldine viljavarustamise seisukord sunnib ka söödavilja vabaksandmist jahvatamiseks neil juhtudel sulgema, kui talundipidaja oma söödaviljanormi pahatahtlikult ei ole täitnud. Vallavanematel keelatakse neil juhtudel edaspidine jahvatamislubade andmine, välja arvatud need juhud, kui talundipidajal on veel sigu sööta oma lihanormi täitmiseks. Keeld lõpeb alles söödaviljanormi täitmisega.

Kindralkomissar Tallinnas ülesandel Lehnert.

Vorm A.

Kontroll-nimestik
teravilja ja kartuli müüginormide täitmise kohta.

Talu .....
Küla .....
Asundus .....

Taluomaniku nimi	Teravili kokku			Teravilja osalise äraandmisnormi suurus kg	Kartul			Kartuli osalise äraandmisnormi suurus kg	Märkused normide täitmise kohta
	norm kg	sellest täidetud kg	täitmata kg		norm kg	sellest täidetud kg	täitmata kg		

Vorm B.

Müügikäsk.

....
(kellele) (valla ja talu nimetus)

Teie teravilja- ja kartulinormi täitmine osutub järgmiseks:

teraviljanorm ..... kg kartulinorm ..... kg
sellest täidetud..... kg sellest täidetud..... kg
täitmata ..... kg täitmata ..... kg

Sellest täitmata kogusest tuleb Teil kuni 15. 7. 1943 müüa:

..... kg teravilja,
..... kg kartuleid

Kuni 15. 7. 1943 täita tulev kogus loetakse keelustatuks.

..... vald.
„ " juunil 1943. a.

Vallavanem

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse juhataja eeskiri nr. 6000 — 11. juunist 1943 maavanematele, linnapeadele, vallavanematele.

Ootan kõigilt maa- ja vallavanematelt, et nad pärast põhjalikku läbirääkimist üksikasjades teostatavate korralduste suhtes, mida tuleb kohaldada kohalikkudele oludele, rakendaksid kogu oma mõju teravilja ja kartuli kiir-kokkuvõtuaktsiooni kordaminekuks.

Valdade aruanded maakondadele ja maakonna aruanded Põllumajanduse Keskvalitsusele peavad olema koostatud juurelisatud vormide kohaselt.[1]) Maakonna põllumajandusametid esitavad samaaegselt maakonnaaruande saksakeelses tõlkes maakonna põllumajandusjuhtidele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

[1]) Aruannete vormid on saadetud vahetult vastavatele asutistele ja jäävad siin avaldamata.

2. Veskid ja teravilja jahvatamine, pagarisaadused.

Määruse nr. 3 teraviljamajanduse alal muutmise määrus.

7. oktoobrist 1942.
(Amtsblatt 1943, lk. 225.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Okupeeritud ida-maa-aladel õigussätete andmise määruse, 21. veebruarist 1942 (VBlRMOst., lk. 11), § 2 alusel määran:

§ 1.

Määruse nr. 3 teraviljamajanduse alal, 23. aprillist 1942 (VBlRKO., lk. 69), § 1 antakse järgmine redaktsioon:

§ 1.

Rukkist ja nisust valmistada lubatud jahvatustooted.

(1) Rukkist ja nisust võidakse 10. oktoobrist 1942 alates inimeste toidustamiseks või tehnilisteks otstarveteks üldiselt valmistada ja liikvele lasta ainult seesuguseid jahvatustooteid, mis vastavad järgmistele eeskirjadele:

1) 97%-se väljajahvatusega jäme rukkijahu ja rukkisõmerik,

2) rukki-täisterasõmerik headusmärgiga,

3) 93%-se väljajahvatusega rukkijahu,

4) 97%-se väljajahvatusega jäme nisujahu ja nisusõmerik,

5) 86%-se väljajahvatusega nisujahu.

(2) Sõjaväele andmise kohta võib Riigikomissar määrata teisesuguse korralduse.

(3) Teraviljaliigi jahvatamisel saadavad mitu jahusorti tuleb enne liikvele laskmist segada ainsaks esimese (1) lõike eeskirjadele vastavaks jahusordiks. Käesolevast jäävad puutumata nisust jahvatustooted, mida kasutatakse toiduainete valmistamiseks.

(4) Esimese (1) lõike p. 2 ja 3 tähendatud jahvatustooteid ei või valmistada isevarustajate tarbeks tasu eest jahvatavais veskeis. Rukkitäisterasõmeriku-leiba headusmärgiga võib valmistada ainult kindralkomissari erilise loaga.

(5) Kindralkomissarid volitatakse

1) määrama, missuguses ulatuses võib valmistada 93%-se väljajahvatusega rukkijahu rukki kogujahvatuse raamides või rukkipeenleiba rukkileiva koguvalmistuse raamides,

2) andma erieeskirju nisust jahvatustoodete kohta, mida kasutatakse toiduainete valmistamiseks."

§ 2.

Käesolev määrus jõustub 10. oktoobril 1942.

Riga, den 7. Oktober 1942.

Der Reichskommissar für das Ostland
Im Auftrage: Matthiessen.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6200 — 12. juunist 1943 maavanemaile, linnapeadele, vallavanemaile ja Veskite Keskusele.

Jahvatamine tagantjärele on piiratud.

Käesolevaga teeme teatavaks, et Kindralkomissari korralduse HA III La — 20. 05. 43 ja 07. 06. 43 järgi lubatakse neil põllumajanduslikel tootjail, kes leiva- ja söödateravilja kohuslikud müüginormid on täitnud, isevarustaja normide (38 kg isiku kohta veerandaastas) järgi jahvatamist üks jahvatusveerandaasta tagantjärele. Seega neil tootjail, kui neil mõnesugustel põhjustel on jäänud näiteks III jahvatusveerandaasta isevarustaja norm jahvatamata, on seda võimalik jahvatada IV-ndal jahvatusveerandaastal jne., kuid II jahvatusveerandaasta isevarustaja normi IV-ndal jahvatusveerandaastal järgi jahvatada ei ole lubatud. Järeljahvatamine eelnimetatust kaugemale tagasiulatuvalt on lubatud ainult põhjendatud juhtudel maavanema loal.

Söödateravilja jahvatamislubade andmine.

2. Söödateravilja jahvatuslubasid võib nüüdsest peale välja anda ainult neile põllumajanduslikele tootjaile, kel sigu nuuma peal on. Lubasid võib välja anda selleks ainult kehtivusega üheks kuuks. Päevaseks söödanormi aluseks tuleb arvestada 1 kg söödateravilja nuumaloleva sea kohta, kusjuures nuumale võetud sead peavad kaaluma vähemalt 50 kg ja nuumamine võib kesta ülimalt 6 kuud. Jahvatuslubade andmisel söödateravilja jahvatamiseks tuleb vallavanemal resp. linnapeal silmas pidada, et nõutavad söödateraviljakogused oleksid kooskõlas vallal olevate andmetega loomade arvulise seisu kohta.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Töötlemis- ja Kontrollosakonna juhataja E. Lomper.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 6200 — 24. maist 1943 maavanematele, linnapeadele, Veskite Keskusele.

Puutub: segaleiva valmistamisse.

Alus: Kindralkomissariaadi HA III-La otsus 19. 05. 43.

Segaviljaleiva tarvitusele võtmine.

Kindralkomissari ülalnimetatud otsuse alusel hakatakse senise rukkileiva ja nisuleiva asemel valmistama uut leiba, nn. segaleiba. Uue leivasordi valmistamist põhjustab elanikkonna soov asendada nisuleiba rukkileivaga, sest nisuleib ei ole hästi säiliv. Ilmade soojenemisega suureneb nisuleiva riknemise oht veelgi. Tingituna rukki vähesusest ei ole elanikkonda võimalik puhta rukkileivaga varustada, vaid arvestades olemasolevaid viljatagavarasid, osutus vajalikuks üle minna ühele leivaliigile, nimelt segaleivale. Uue segaleiva valmistamiseks lastakse müügile järgmised jahusordid:

1) jäme rukkijahu (puhtast rukkist), väljajahvatus 97%, mida leib peab sisaldama 30%,
2) jäme nisujahu (puhtast nisust), väljajahvatus 97%, mida leib peab sisaldama 10% ja
3) leivasegajahu, mis koosneb 50% otradest ja 50% kaertest, väljajahvatus 80% (20% kliisid välja võetud).

Kuna kogu Eesti maa-ala ei ole võimalik nimetatud jahusortidega varustada, jahvatamise tehniliste põhjustel, lastakse nimetatud jahusordid müügile võimalust mööda. Neis piirkondades, kus eelnimetatud jahusortidega varustamine võimalik ei ole, eeskätt maal, valmistatakse seniseid jahusorte edasi ja lisaks veel kaerajahu, väljajahvatus 20%. Viimastest jahusortidest segaleib peab koosnema:

1) leivajahu 40% (50% rukist + 50% otra), väljajahvatus 97%
2) sepikujahu 40% (75% nisu + 25% otra) ja
3) kaerajahu 20%-line.

Uue segaleiva hind on tarbijale müües 22 pn. kg.

Tehtud prooviküpsetuste järgi otsustades kujuneb uus leivasort paremaks ja otstarbekohasemaks võrreldes praegu turustatava nisuleivaga. Hapendamise tõttu saavutatakse leiva parem maitse ja pikem säilivus, kusjuures hapendatud leib on elanikkonna harjumustele vastuvõetavam kui praegune nisuleib. Uue leivasordi valmistamine on vaid ajutise iseloomuga ja on ette nähtud kuni uue lõikuseni.

Uuele leivale üleminek peab toimuma järgmiselt:

1) Seniseid leivasorte tuleb valmistada niikaua edasi, kuni pagaritel vanad jahutagavarad on kõik kasutatud. Vanadest tagavaradest olevaid jahusorte ei tohi kasutada uue segaleiva valmistamiseks
2) Nüüdsest peale tuleb välja anda ostulubasid ainult leivajahu peale, mille vastu antakse pagaritele segaleivaks ettenähtud jahusordid kindlaksmääratud vahekorras.
3) Pidada ranget kontrolli, et pagaritele väljaantavad jahutooted oleks segaleivaks ettenähtud jahusordid ja kindlaks määratud vahekorras ja et pagarid neid jahutooteid ettenähtud vahekorras tarvitaks leivaküpsetamisel. Ainult kindlaksmääratud vahekorras jahvatamine ja jahutoodete kasutamine kindlustab leivale tarviliku kvaliteedi. Korraldustest üleastumisest informeerida viibimata Turukorraldusvalitsust.

Turukorraldusvalitsuse ringkirjade 3. okt. 1942 (käsitleb kuponide tagasilaekumist kohalikele omavalitsustele jne), 26. nov. 1942, nr. 1070-III, p. 10, 20. jaan. 1943, nr. 1070-III/KS, p. 9 ja 9. märtsist 1943. a., nr. 38-III, p. 3 täienduseks ja vastavalt muutmiseks tuleb seoses segaleiva müügiletulekuga kaartide ja arvestuse osas talitada järgmiselt:[1])

c) Elatustarbeainetekaartide omanikele võib Turukorraldusvalitsuse 3. oktoobri 1942 ringkirja (lk. 2) kohaselt segaleiva asemel müüa ka segaleivajahu, segaleiva koosseisule vastavas jahusortide vahekorras, kuid ainult 75% leivakupongidel märgitud koguses, kusjuures juhtudel, mil arst haigele segaleiva asemele nisuleiba on kirjutanud, haigele müüakse omavalitsuse poolt elatustarbeainetekaardile tehtud märkuse alusel nisujahu või sepikujahu (samuti 75% kupongide leivakogusest).

d) Arvestuses ja aruandluses tarvitatakse vastavail juhtudel „rukkijahu", „leivajahu" ja „rukkileiva" asemel vastavalt „segaleivajahu" ja „segaleib", kusjuures segaleiva segaleivajahuks ümberarvestamisel või ümberpöördult segaleivajahu kogusele alati sulgudes juurde lisatakse selle jahu koostuskogused üksikute jahusortide järgi.

Käesoleva korralduse palume maavalitsustel viivitamata vallavalitsustele teatavaks teha.

Ühtlasi omavalitsustel informeerida alluvaid leivatööstusi.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Töötlemis- ja Kontrollosakonna juhataja E. Lomper.

[1]) Järgnenud p. a ja b on muutunud kehtetuks, mispärast neid siin ei avaldata.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6200, 8. juunist 1943 maavanemaile, linnapeadele, vallavanemaile, Veskite Keskusele, a/s. Rotermanni Tehastele, ETK-le.

Segaleiva kvaliteedi nõuded.

Kindralkomissari HA III La otsuse 19. 05. 43. alusel, mis Turukorraldusvalitsuse poolt tehti riigkirjaliselt omavalitsustele teatavaks 24. 05. 43. nr. 6200 all, hakati senise rukkileiva ja nisuleiva asemel valmistama uut leiba — segaleiba. Segaleivale tarviliku kvaliteedi kindlustamine asetab omavalitsustele ranged kontrollikohustused selle leiva valmistamise ja turustamise alal, sest ainult kindlaksmääratud vahekorras viljade jahvatamine ja jahutoodete kasutamine kindlustab leivale tarviliku kvaliteedi. Seda on näidanud prooviküpsetused ja sama kinnitab juba müügilelastud uus leib. Vahepeal on aga selgunud, et esineb müügil ka alaväärtuslikku leiba. Neil juhtudel on kahtlemata tegemist leiva valmistamiseks antud juhenditest üleastumisega.

Seesuguste väärnähtuste vältimiseks teatame Teile nõuded, millistele peab müügilolev leib vastama:

1) leib peab olema valmistatud korralikust riknemata jahust, värske, täiesti küpsenud (mitte nätske), hapuka, kuid mitte väga hapu maitsega, ja hea lõhnaga; happekraad peab olema 14°—17°;
2) leib peab olema valmistatud hästi segatud taignast, sisus ühtlaste pooridega, ilma jahutükkideta ja vana leiva osakesteta;
3) pealmine koorik peab leival olema sisust tumedam, ühtlaselt sisuks üleminev, mitte põlenud ega sisust eemalseisev;
4) leivas ei tohi leiduda peale keedusoola mingeid mineraalseid lisandeid;
5) leiva sisus ei tohi olla niiskust üle 46,5%;
6) kui 4-kg kaaluga leiva küpsetamisel ei saada käesoleva eeskirja nõuetele vastava kvaliteediga leiba, tuleb üle minna 1 või 2 kg raskuste leibade valmistamisele, sest kogemuste põhjal osutuvad 1 ja 2 kg raskused küpsetatud leivad kvaliteedilt märksa paremaks; omavalitsusel hoolitseda väiksemate leibade küpsetamisel võimaliku kütteainete enamtarvituse katmise võimaluste eest.

Segaleiva kvaliteedi kindlustamiseks palun kõiki omavalitsusasutiste juhatajaid pidevalt ja rangelt jälgida ja kontrollida veskite ja varustuskeskuste poolt turustatavat jahu, leiva valmista-

mist, koosseisu ja kvaliteeti, esinevaid kõrvalekaldumisi käesoleva ja 24. mai s. a. Nr. 6200 ringkirja nõuetest ja teisi väärnähtusi ning need viivitamata karmi käega kõrvaldada, algatades süüdlaste vastutuselevõtmist ja raskematel juhtudel toitlusmajanduse vastu eksivatel tööstustel leivavalmistamist keelates.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

III.

TAPALOOMAD, LIHA JA LIHASAADUSED, NAHAD.

1. Eeskirjad tapaloomade, liha müügikohuslikkude normide ja liha alal.

Määruse nr. 1 karilooma- ja lihamajanduse alal teine teostamismäärus.

(Kodutapmiste määrus)

28. aprillist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 215.)

Ida-maa-ala Riigikomissari Määruse nr. 1 karilooma- ja lihamajanduse alal, 16. septembrist 1941 (VBlRKO., lk. 13, 1942 lk. 23; ABl. Reval 1942, lk. 467), § 15 alusel määran:

§ 1.

(1) Kodutapmisteks loetakse kõik hobuste, veiste, vasikate, sigade ja lammaste tapmised, mille sihiks on tapja enese ja tema majapidamisse kuuluvate isikute (isevarustajad) isevarustamine.

(2) Käesoleva määruse eeskirju ei kohaldata elanikkonna lihaga varustamiseks teostatavate tööonduslike tapmiste kohta.

§ 2.

Lihaga isevarustajad.

(1) Lihaga isevarustajaiks loetakse:

Rühm A: Põllumajanduslikud tootjad, kes majandavad rohkem kui 0,5 ha põllumaad ja omavad alalise elukoha omas käitises; nende majapidamisse kuuluvad isikud, kuivõrd neid majapidamises kestvalt toitlustatakse; nende abilised ja töölised; peale selle naturaaltasu saajad, eriti vanaduselatise saajad ja deputandid, kuivõrd nad on õigustatud saama toiduaineid natuuras ja elavad alaliselt selles vallas või linnas, kuhu põllumajanduslik käitis kuulub.

Isevarustajaiks loetakse ka naturaaltasu saaja majapidamisse kuuluvad isikud, kuivõrd neid kasutatakse kestvalt tema majapidamises.

Rühm B: Isikud, kes peavad tapaloomi endi varustamiseks, kuid ei kuulu rühma A, samuti nende isikute majapidamisse

kuuluvad isikud ning loomapidamisega peakutseliselt tegutsevad tööjõud koos nende majapidamisse kuuluvate isikutega.

Rühm C: Haiglad, asutused, kantiinid, käitiste köögid ja sellesarnased seadistused, kes peavad kariloomi ainult nende poolt toitlustatavate isikute varustamiseks ja kes on kohaliku omavalitsuse juhataja poolt isevarustajaiks tunnustatud.

(2) Ajutisteks lihaga isevarustajaiks loetakse rühmades A, B ja C loetletud isikud, käitised ja käitusseadistused, kui neil ei ole võimalik endid tapa-aasta jooksul kestvalt lihaga varustada. **Ajutised lihaga isevarustajad.**

(3) Isevarustajaiks ei loeta põllumajanduslike käitiste rendileandjaid, samuti sääraseid isikuid, kes põllumajanduslikku käitist küll valdavad ja kasutavad, kuid omavad alalise elukoha mõnes teises vallas või linnas või ei pühenda tegelikult oma tööjõudu aasta valdavama osa jooksul käitisele.

§ 3.

Isevarustajail on kodutapmiseks vajalik kohaliku omavalitsuse juhataja kirjalik luba. Luba kantakse osturaamatusse sisse. **Kodustapmise luba.**

§ 4.

Pärast loaandmis-otsuse kättesaamist tuleb tapmine teostada otsuses tähendatud päeval või sellele järgneva kolme päeva jooksul. Loaandmisotsus tuleb pärast tapmist esitada kohalikule põllumajandusjuhile või tema asetäitjale, kes oma allkirjaga tõendab, et tapmine on toimunud seaduslike eeskirjade kohaselt.

§ 5.

(1) Tapmisloa andmine ei ole lubatud, kui isevarustaja ei ole täielikult täitnud eelneva majandusaasta lihanormi ega hilisemaid tähtajanorme ja kui ei ole tõendatud, et ta tapmiseks määratud loomi, välja arvatud vasikad, vähemalt 3 kuu jooksul enne tapmispäeva on ise pidanud.

(2) Peale selle tuleb rühmadesse B ja C kuuluvaile isevarustajaile loa andmisest keelduda, kui nad ei tõenda, et kariloomade söötmine on toimunud isevarustaja enda poolt toodetud söödaga. Omatoodetud söödaks loetakse ka need söödad, mis on jäätmeina kogutud või saadud tasuna põllutöö eest selle kohta kehtivate eeskirjade piirides või ostuloaga.

§ 6.

Tapakaart.

(1) Kohalike omavalitsuste juhatajail tuleb väljaantud tapmislubade kohta pidada tõendit lisa nr. 1 kohaselt (tapakaart). Tapakaardile tuleb sisse kanda ka tapaloomade koosseis ja selle muudatused.

(2) Kui tapaloomade või nende koosseisu muudatuste kohta teadete ettekavatsetult andmata jätmise tagajärjel osutub tapakaart ebaõigeks, tuleb teatamata jäetud tapaloom konfiskeerida ja anda üle Eesti Lihaekspordile. Saadud hind läheb Eesti Omavalitsuse eelarvesse.

§ 7.

Lihatarbimistõend.

Lihaga isevarustajad saavad kohaliku omavalitsuse juhatajalt lihatarbimistõendi lisa nr. 2 kohaselt, millesse kohaliku omavalitsuse juhatajal tuleb sisse kanda ja tõestada iga lubatud kodutapmine olenevalt tapmise viisist ning raskus, samuti varustamise kestus.

§ 8.

Isevarustajate lihanorm.

(1) Rühmadesse A ja B kuuluvate isevarustajate liha omatarvidus piiratakse 750 grammile iga varustusõiguslase ja nädala kohta.

(2) Rühmadesse A ja B kuuluvail alalistel isevarustajail ei ole õigust saada lihakuponge.

(3) Rühmadesse A ja B kuuluvaile ajutistele isevarustajaile, kes enda ja oma majapidamisse kuuluvate isikute lihatarvidust saavad omast toodangust katta ainult ajutiselt, ei anta lihakuponge aja kohta, mille jooksul nende omatarvidus on kaetud teostatavate kodutapmistega.

(4) Rühma C kuuluvate isevarustajate omatarvidus piirdub tsiviilelanikkonna kohta kehtivate liharatsioonidega. Liha tarbimine tuleb tagantjärele katta lihakupongidega isevarustajaile arvestatava kaalu järgi.

(5) Isevarustaja varustamisulatus tuleb kohaliku omavalitsuse juhataja poolt tapakaardile ja lihatarbimistõendile sisse kanda.

§ 9.

Tapaloomade arvestatav raskus.

Sigade, kariloomade, vasikate ja lammaste arvestuskaal määratakse ühtlaselt kindlaks. Kaaluks on:

1 siga	100	kg liha
1 vasikas	20	„ „
1 lammas	14	„ „
1 pull	200	„ „
1 lehm	120	„ „
1 lehmmullikas	70	„ „

§ 10.

Mõnede loomade kodustapmise keeld.

(1) Hobuseid, täiskasvanud suguloomi, aretuseks määratud või selleks kasutatud emiseid, aretuseks kõlblikke lehmvasikaid, aretuseks kõlblikke Eesti maakarja, punase karja ja hollandi-friisi karja pullvasikaid, üle 4-nädalasi pullvasikaid ja uttesid (noor- ja emasloomi) ei või kodu tappa, olgu siis, et tegemist on hädatapmisega.

(2) Tapahobused tuleb ära anda Eesti Lihaekspordile. Need arvestatakse lihaäraandmiskohuslikele tootjaile lihanormi katteks poole tapakaaluga.

§ 11.

Hädatapmised.

(1) Hädatapmiste vajalikkus tuleb tõendada põhimõtteliselt loomaarstliku tõendusega.

(2) Kui looma haiglane seisukord teeb loomaarsti kutsumise võimatuks, võib hädatapmiseks loa anda kohalik põllumajandusjuht. Hädatapmist võib ilma kohaliku põllumajandusjuhi loata ette võtta ainult siis, kui on karta, et loom võib kuni tema saabumiseni lõppa või liha võib haiglase seisukorra halvenemise tõttu oluliselt oma väärtust kaotada.

(3) Hädatapmistest tuleb viibimata kohaliku omavalitsuse juhatajale teatada.

(4) Hädatapetud loomade liha tuleb igal juhul viibimata Eesti Lihaekspordile ära anda.

§ 12.

Tapa-aasta.

Tapa-aasta algab iga aasta 1. septembril ja lõpeb sellele järgneva aasta 31. augustil.

§ 13.

Karistuseeskirjad.

(1) Kuivõrd teiste eeskirjade järgi ei tule kohaldamisele raskemad karistused, karistatakse vangimajaga ja rahatrahviga või ühega neist karistustest seda, kes tahtlikult või ettevaatamatult:

1) võtab ette kodutapmise ilma kohaliku omavalitsuse juhataja loata,

2) saavutab kodutapmise loa valeandmete esitamise teel,

3) tapab loomi, keda § 10 järgi ei või tappa,

4) ei teata hädatapmisest viibimata kohaliku omavalitsuse juhatajale või unustab nõutamast ettekirjutatud tõenduse kohalikult põllumajandusjuhilt või loomaarstilt,

5) ei anna viibimata ära hädatapetud looma liha Eesti Lihaekspordile,

6) võõrandab tasu eest või tasuta kodutapmise saadusi muudele kui Eesti Lihaekspordile,

7) peab tapakaardile sissekandmata tapaloomi.

(2) Katse on karistatav.

(3) Kodutapmise saadused, mille kohta karistatav tegu käib, konfiskeeritakse lisaks karistusele vaatamata omandusvahekordadele ja muudele kolmandate isikute õigustele ning antakse üle Eesti Lihaekspordile ärakasutamiseks.

§ 14.

Kindralkomissar võib § 13 järgi karistatud isikuile raske süü korral ajutiselt või kestvalt igasuguse edaspidise ärilise või põllumajandusliku tegevuse keelata, teha korralduse käitise sulgemiseks või võtta ette muudatust käitise juhtimises.

§ 15.

Konfiskeerimise teostamise tarviduse korral võib kohaliku omavalitsuse juhataja esitada pädevale politseiasutusele taotluse, kindlustada konfiskeerimise läbiviimine tarbe korral politseiliste sundvahendite kasutamise teel. Politseiasutused on kohustatud kohaliku omavalitsuse juhataja taotlust täitma.

§ 16.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja annab käesoleva määruse teostamiseks vajalikud juhendid.

§ 17.

Käesolev määrus jõustub 29. aprillil 1943.

Reval, den 28. April 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Määruse nr. 1 karilooma- ja lihamajanduse alal teise teostamismääruse (Kodustapmiste määruse), 28. aprillist 1943, juurde

(Lehekülg 1)

..... valla
..... linna
..... talundi

valdaja .....

isevarustaja (perekonnanimi ja nimi) .....

Aadress .....

Tapakaart[1]).

Välja kirjutatud .....
(päev, kuu, aasta)

Lihaga isevarustaja $\frac{\text{on}}{\text{ei ole}}$ lihanormikohuslik.

Tapakaart tuleb esitada $\frac{\text{valla-}}{\text{linna-}}$valitsusele ..... kuup.

Lihaga isevarustamine on $\frac{\text{alaline}}{\text{ajutine}}$ ning kestab ..... kuni .....

(Lehekülg 2)

Sissekandmise kuupäev	Kodustapmiseks lubatud loomad				Müügikohustus (kg)	Lihast ei kuulu tarbimiskontrolli alla erilubade alusel	Eelmise tapmise ülejääk (kg)	Tarbimiseks ettenähtud lihakogus (kg)	Varustatavate isikute arv	Varustamise alguskuupäev	Varustamise lõppkuupäev
	Arv	Liik	Tapmiseks määratud kuupäev	Arvestatav tapakaal							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

[1]) Tarvitamiseks lähetatud tapakaardid on kahes — saksa ja eesti — keeles.

(Lehekülg 3)

Muudatused varustatavate isikute arvus				Muudatuste arvestamisel jääb tarbimiseks lihta (kg)	Allkiri	Märkusi
juurdetulnute		lahkunute				
arv	tuleku aeg	arv	lahkumise aeg			
13	14	15	16	17	18	19

(Lehekülg 4)

Pullid			Lehmad			Noorkari		
Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused
20	21	22	23	24	25	26	27	28

(Lehekülg 5)

Vasikad			Sead üle 6 kuu			Sead 3—6 kuud		
Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused
29	30	31	32	33	34	35	36	37

(Lehekülg 6)

Sead kuni 3 kuuni			Lambad üle 6 kuu			Lambad alla 6 kuu		
Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused
38	39	40	41	42	43	44	45	46

Määruse nr. 1 karilooma- ja lihamajanduse alal teise teostamismääruse (Kodustapmiste määruse), 28. aprillist 1943, juurde.

(Lehekülg 1)

..... valla / linna

..... talundi

valdaja .....

isevarustaja (perekonnanimi ja nimi) .....

Aadress .....

Lihatarbimistõend[1]).

Välja kirjutatud .....
(päev, kuu, aasta)

Lihaga isevarustaja on / ei ole lihanormikohuslik.

ametitempel

.....
(allkiri)

(Lehekülg 2)

Sissekandmise kuupäev	Kodustapmiseks lubatud loomad				Müügikohustus (kg)	Lihast ei kuulu tarbimiskontrolli alla erilubade alusel	Eelmise tapmise ülejääk (kg)	Tarbimiseks ettenähtud lihakogus (kg)	Varustatavate isikute arv	Varustamise alguskuupäev	Varustamise lõppkuupäev
	Arv	Liik	Tapmiseks määratud kuupäev	Arvestatav tapakaal							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

[1]) Tarvitamiseks lähetatud lihatarbimistõendid on kahes — saksa ja eesti — keeles.

(Lehekülg 3)

Muudatused varustatavate isikute arvus				Muudatuste arvestamisel jääb tarbimiseks liha (kg)	Allkiri	Põllumajandusjuhi märkusi	
juurdetulnute		lahkunute				Loomade tapmise aeg	Põllumajandusjuhi allkiri
arv	tuleku aeg.	arv	lahkumise aeg				
13	14	15	16	17	18	19	19a

(Lehekülg 4)

Pullid			Lehmad			Noorkari		
Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused
20	21	22	23	24	25	26	27	28

(Lehekülg 5)

Vasikad			Sead üle 6 kuu			Sead 3—6 kuuni		
Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused
29	30	31	32	33	34	35	36	37

(Lehekülg 6)

Sead kuni 3 kuuni			Lambad üle 6 kuu			Lambad alla 6 kuu		
Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused	Sissekandmise kuupäev	Loomade arv sissekandmise ajal	Loomade arvu muutumise põhjused
38	39	40	41	42	43	44	45	46

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6100 — 21. maist 1943 maavanemaile ja maakonnavabade linnade linnapeadele.

Alates 29. aprillist kehtib Kodustapmise määrus, mille kohaselt on võimalik kodustapmisi teostada ainult kohaliku omavalitsuse juhataja kirjalikul loal.

Kuni vastavate tapakaartide ja lihatarvitustõendite trükist ilmumiseni tuleb kohalike omavalitsuste juhatajail anda tapalube vaba vormi järgi, pidades ühtlasi loomade taparegistrit, mille järgi oleks hiljem võimalik täita „tapakaarti" ning „lihatarvitustõendit".

Kõigile loomapidajaile tuleb allkirja vastu teha teatavaks, et loata kodustapmine on keelatud ning raskelt karistatav.

Maavanematel ringkirja sisu teha kohe teatavaks vallavanemaile.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Põllumajanduslike käitiste vahel 1943/44. majandusaastal seakasvatuse kohustuse jaotamise määrus.

(Kuulutatud Eesti Sõnas nr. 142, 24. juunist 1943.)

Okupeeritud ida-alade riigiminister Idaala Riigikomissariaadis õigussätete andmise määruse, 24. aprillist 1942 (VBlRMOst, lk. 17; ABl. Reval, lk. 507), § 1 alusel määran:

§ 1. Põllumajanduslike käitiste omanikud, rentnikud ja muud kasutajad on kohustatud vastavalt oma tootmisvõimele nuumama, silmas pidades käesoleva määruse § 2 eeskirju, vastava arvu sigu, ja need 1943/44. majandusaastal (1. septembrist 1943 kuni 31. augustini 1944) ära andma Tallinna karilooma- ja lihatsentraalile „Eesti Lihaeksport".

Tapasigade äraandmise miinimumnorm 1943/44. m.-a.

§ 2. (1) Allpool nimetatud käitiste kohta määratakse kindlaks tapasigade äraandmise miinimumnorm järgmiselt:

1) käitiste kohta põllupinnaga 2—5 ha $^3/_4$ siga, eluskaaluga vähimalt 75 kg,

2) käitiste kohta põllupinnaga 6—10 ha 1 siga, eluskaaluga vähimalt 100 kg,

3) käitiste kohta põllupinnaga 11—20 ha, 2 siga, eluskaaluga kumbki vähimalt 100 kg,

4) käitiste kohta põllupinnaga 21—30 ha, 3 siga, eluskaaluga vähimalt 100 kg iga siga,
5) käitiste kohta põllupinnaga 31—50 ha, 4 siga, eluskaaluga vähimalt 100 kg iga siga,
6) käitiste kohta põllupinnaga 51 ha ja üle selle, 5 siga, eluskaaluga vähimalt 100 kg iga siga.

(2) Käitised põllupinnaga 2—5 ha peavad 4 käitise pealt kokku ära andma 2 siga eluskaaluga kumbki vähimalt 100 kg.

§ 3. Maakondlikul põllumajandusametil on õigus üksikute käitiste kohta kindlaks määrata erinevaid äraandmiskoguseid. Vastava linna või valla keskmist äraandmisnormi ei või muudatus mõjutada.

§ 4. (1) Käitised põllupinnaga 2—10 ha peavad oma äraandmiskohuse täitma kuni 31. jaanuarini 1944.

Äraandmise tähtpäevad.

(2) Käitised, kes on kohustatud ära andma 2 siga, peavad ühe sea ära andma kuni 15. detsembrini 1943 ja teise hiljemalt 29. veebruaril 1944.

(3) Kõik muud käitised peavad kuni 31. oktoobrini 1943 ühe kolmandiku, kuni 29. veebruarini 1944 järgneva ühe kolmandiku ja ülejääva osa kuni 30. juunini 1944 ära andma.

§ 5. Maakondlik põllumajandusamet on õigustatud taotluse põhjal tegema ülalnimetatud äraandmisperioodides vähemaid erandeid.

§ 6. (1) Äraandmiskohustuslikud käitised saavad vallavanemalt kirjaliku äraandmisotsuse 1943/44. majandusaastal äraantavate sigade kohta, jaotatult äraandmisperioodidesse. Seakasvatuse kohustuse jaotus ei asenda kogu karilooma-, resp. lihanormijaotust, kuid see arvestatakse viimase juures täies ulatuses.

(2) Sigade sundvõtmisi või keelustamisi ei arvestata äraandmisnormi hulka.

§ 7. Kui sigu antakse ära üle miinimumnormi siis arvestatakse need äraandmiskogused veiste äraandmisnormi hulka. Seejuures tuleb 1 kg seakaalu arvestada vastavaks 2 kg veisekaalule.

§ 8. Kodutapmisi võidakse äraandmiskohuslikele käitistele lubada ainult siis, kui on kinni peetud § 4 ettenähtud äraandmise tähtaegadest.

§ 9. (1) Seda, kes temal käesoleva määruse § 1, 2 ja 4 järgi lasuvaid kohustusi ei täida, karistatakse, kuivõrd ei ole ette nähtud raskem karistus, vangimajaga või rahatrahviga või ühega neist karistustest.

(2) Katse on karistatav.

(3) Esimeses (1) lõikes nimetatud karistuste asemel võib kindralkomissar määrata korraldustrahve kuni 10 000 riigimargani.

(4) Pealeselle võidakse äraandmisest keeldumisel kogu sigade ja veiste koosseis või selle osad keelustada. Seesugustel juhtudel tuleb kodutapmisteks loa andmisest keelduda.

§ 10. Eesti Omavalitsuse juht annab käesoleva määruse teostamiseks vajalikud õigus- ja halduseeskirjad.

§ 11. Käesolev määrus jõustub 1 juulil 1943.

Tallinnas, 19. juunil 1943.

Kindralkomissar Tallinnas Lietzmann.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja teadaanne liha ja lihasaaduste müügi korraldamise kohta.

Liha ja lihasaaduste müügil pannakse maksma järgmine kord:

Liha müük ostulubade ja elatustarbeainetekaartide kupongide vastu.

1) liha tuleb välja anda ainult ühes sissekasvanud kontidega.

2) tavaliselt kontideta müüdava liha väljaandmisel (näit. klopsiliha, rulaadid, filee ja roastbeaf) võib soovi korral juure lisada eraldi kaalutud ja arvestatud konte.

Väljaantav lihakogus peab neil juhtudel olema: loomaliha juures 66% (2/3), sea- ja lambaliha juures 80% ja vasikaliha juures 70% nõudlustõendile märgitud kaalust.

3) täies ulatuses tuleb nõudlustõendid väljastada järgmistele sisemustele: looma-, sea- ja vasikamaksad, samuti looma-, sea- ja vasikakeeled,

4) kahekordses koguses võib nõudlustõendeid ja ostulube väljastada looma-, sea- ja vasikasüdametele, igasugu magudele, neerudele, sea- ja vasikakootidele,

5) neljakordses koguses võib anda ostulube looma-, sea- ja vasikakopsudele, kupatatud loomaudaratele, kurgulihale ja kaapelihale, seamagudele, põskedeta seapeadele ja vasikasooltele ühes seda ümbritseva rasvaga, kupatatud loomamagudele, seakamaratele ja härjasabadele,

6) vabalt, nõudlustõenditele ja ostulubadele arvestamata võib anda: järelpuhastatud looma-, sea- ja vasikapäid ja konte,

7) nendes kohtades, kus puuduvad pudemete ümbertöötamise võimalused, tuleb korraldada pudemete müük elatustarbeainete-kaartide järgi ostjate järjekorras, kui nende peale otseselt soovijaid ei ole.

Tallinnas, 16. jaanuaril 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6100 — 14. maist 1943 maavanematele, maakonnavabade linnade linnapeadele ja üh. „E. Lihaekspordile".

Vorstide töötlemiseks liha andmine.

Alates 17. maist 1943. a. tuleb eravorstitööstustele vorstide valmistamiseks anda liha 125% võrreldes vorstide väljatuleku kaaluga, s. o. iga 100 kg vorstide valmistamiseks tuleb anda kontidega liha 125 kg.

Kõik vorstide töötlemisel ülejäävad kondid, vähemalt aga 25% vorstide valmistamiseks antud liha üldkaalust, tuleb eravorstitöös-tusil müüa sööklatele omavalitsuste ostulubade vastu.

Eravorstitööstuste toodete kvaliteet ning valmistatud toodete kogused kuuluvad kontrollimisele üh. „E. Lihaekspordi" vastavate asjatundjate ning Turukorraldusvalitsuse poolt selleks volitatud ametnike poolt.

Eravorstitööstusil tuleb kohe sisse seada vihik, millesse kõik kontrollõiguslikud isikud teevad oma märkused kontrollimise tulemuste ning kontrollimise aja kohta. Vihik peab sisaldama järgmisi andmeid: kontrolli teostamise aeg, kontrollija perekonna- ja eesnimi, kontrollija ametinimetus ja teenistuskoht, kontrollimise otstarbel äratarvitatud lihasaaduste kogus, kontrolli tulemused ja kontrollimisel ilmnenud väärnähtused ning kontrolli teostanud ametiisiku allkiri. Vihiku sisseseadmist eravorstitööstustesse administreerivad kohalikud omavalitsused.

Kontrollimiseks äratarvitatud vorstitööstussaaduste kohta peavad kontrollijad andma kohaliku omavalitsuse või Turukorraldusvalitsuse pitseriga varustatud tõendi. Lihasaaduste kvaliteedi kontrollimiseks kontrollijail tarvitada lubatud kogused määrab Turukorraldusvalitsus, kuid kontrollimiseks ei tohi tarvitada üheski vorstitööstuses rohkem kui 0,5% ühekordsest valmistamise toodangust. Lihasaaduste kvaliteedi kontrollimisel kontrollijate poolt väljaantud tõendid kontrollimisel äratarvitatud lihasaaduste koguste kohta on samaväärsed ostulubadega.

Vorstitööstused, kus valmistatakse nõrgakvaliteedilisi lihasaadusi, kuuluvad sulgemisele.

Maavanematel ja üh. „E. Lihaekspordil" käesoleva ringkirja sisu teatavaks teha nendele vallavalitsustele ja linnavalitsustele, kus asuvad eravorstitööstused.

Lihasaaduste töötlemise raamat.

Kõigil eravorstitööstustel tuleb kohe sisse seada lihasaaduste töötlemise raamat alltoodud vormi kohaselt:

Kuupäev	Töötlemiseks saadud liha			Töötlemisel saadud lihasaadused		Sööklatele müüdud konte kg	Märkusi
	üld-kogus kg	sellest		liik	kogus kg		
		pehmet liha kg	konte kg				

Töötlemisraamatusse tehtavad sissekanded peavad olema tõendatud järgmiste dokumentidega:

a) töötlemiseks saadud liha kogus — üh. „E. Lihaekspordi" saatekirjadega või arvetega,

b) sööklatele müüdud kontide kogus — omavalitsuste või Turukorraldusvalitsuse ostulubadega, mille vastu konte müüdi.

Lihasaaduste töötlemise raamatu sisseseadmist korraldab üh. „E. Lihaeksport" ja raamatud peavad hiljemalt 1. juuniks s. a. eravorstitööstustes sisse seatud olema. Lihasaaduste töötlemise raamat kuulub üh. „E. Lihaekspordi" esindajate poolt tarvidust mööda, kuid vähemalt iga 3 kuu tagant kontrollimisele. Kontrollimise kohta teha märge märkuste lahtrisse, ära tähendades ka raamatupidamisel ilmnenud väärnähtused.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja abi F. Sööt.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 51 — 13. aprillist 1943 linnapeadele ja maavanematele.

Vähemväärtusliku ja tingimusi kõlbuliku liha müük.

Erimüügikohtades või politsei valve all müügile tulev vähemväärtuslik ja tingimusi kõlblik liha tuleb anda järgmises vahekorras täisväärtusliku lihaga:

1) elatustarbeainetekaartide lihakupongide järgi:

I sorti liha 1½-kordses koguses,

II sorti liha 2-kordses koguses.

2) Vahialustele kinnipidamisasutistes ja sõjavangidele 1½-kordses koguses.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja aset. T. Ennok.

Vereleeme, kuiv-vereleeme ja kuiv-paksvere määrus.

25. märtsist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 209.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Okupeeritud ida-maa-aladel õigussätete andmise määruse, 21. veebruarist 1942 (VBlRMOst., lk. 11), § 2 alusel määran:

§ 1.

Vereleeme lubatud tarvitamine.

(1) Vereleent, kuiv-vereleent ja kuiv-paksverd on lubatud kuni edaspidiseni tarvitada üldises toiduainete käibes toiduainete valmistamiseks, ja nimelt:

vereleent peatseks tarvitamiseks määratud vorstikaupade valmistamiseks,

kuiv-vereleent muna-aseainete valmistamiseks,

kuiv-paksverd ühistoitlustamiseks määratud toitude ja vürtside valmistamiseks.

(2) Vorstikaupade valmistamiseks tarvitatav vereleem peab olema värskelt saadud. Vereleemelisandus ei või ületada 10% vorstisisust.

§ 2.

Vereleem tuleb toota värskest tapaloomaverest tsentrifuugimise teel, kusjuures on lubatavad järgmised lisandused:

1) natrium citricum — kuni 100 g 6 liitri vere kohta,

2) fosfaatfibrisool, koosnevalt 60%-st mitmesuguseist naatriumi fosfaatidest ja 40%-st keedusoolast — kuni 10 g ühe liitri vere kohta.

§ 3.

Kui tahetakse valmistada kuiv-vereleent või kuiv-paksverd, siis võib transpordiks tootmise kohast kuivatamise kohta säilitamise otstarbel:

1) vedelale vereleemele, mis on määratud kuiv-vereleeme valmistamiseks muna-aseainete saamise otstarbel, lisandada 2% 25%-st ammoniaakvedelikku erikaaluga 0,910,
2) verekehakeste-massile, mis on määratud ühistoitlustamiseks toitude valmistamiseks või vürtside valmistamiseks määratud kuivpaksvere valmistamiseks, lisandada 3% ammoniaakvedelikku p. 1 nimetatud koostuses.

§ 4.

Vereleent toiduaineiks ümbertöötamise otstarbel on lubatud valmistada ainult veiste, sigade, lammaste ja kitsede verest, kelle liha on lihajärelevaatusel tunnustatud kõlblikuks ilma kitsendusteta.

§ 5.

(1) Seadeldised vereleeme valmistamiseks, samuti seadeldised vereleeme ja paksvere kuivatamiseks vajavad kindralkomissari luba. Tema määrab tarbe korral samuti, missugustele nõuetele peab vastama vereleeme tootmise seadeldis ja missuguste juhtnööride kohaselt peab toimuma vere saamine ja leeme valmistamine vedelal või kuival kujul, samuti, kuidas võib tarvitada leeme tootmisel tekkivaid jääke.

(2) Enne tööle rakendamist tuleb seadeldis pädeva ametliku loomaarsti poolt vastu võtta.

§ 6.

Käesoleva määruse paragrahvidele 1, 2 ja 3 vastukäivad maaomased eeskirjad kaotavad käesolevaga kehtivuse.

§ 7.

Seda, kes tahtlikult või ettevaatamatult rikub käesoleva määruse § 1 kuni 5 eeskirju, karistatakse vangimajaga ja rahatrahviga või ühega neist karistustest. Selle kõrval tuleb määrata vereleeme või kuivvere tagavarade ja neist valmistatud toiduainete konfiskeerimist. Katse on karistatav.

§ 8.

Käesolev määrus jõustub 1. aprillil 1943.

Riga, den 25. März 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Burmeister.

Liha ja lihasaaduste jaemüügihindade määrus

21. maist 1943.[1])

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2) § 2 alusel määran järgmist:

§ 1. Lihale ja lihasaadustele kehtivad järgmised jaemüügihinnad:

	Üksus 1 kg	Jaemüügihind. rmk.
Sealiha:		
Karbonaad (kotlet)	1 kg	1.24
Seljapekk	„	0,94
Kesktükk-kõht	„	1.08
Praeliha	„	1.05
Rasv, sulatamata	„	0.96
Õlatükk	„	0.96
Ribikarbonaad (ribikotlet)	„	0.40
Õlaribi (rinnaribi lihaga)	„	0.86
Õõneskondid (koodid)	„	0.70
Filee	„	1.24
Jalad	„	0.20
Kondid lihaga	„	0.20
Veiseliha:		
Lühiribi	„	0.96
Supiliha	„	0.96
Praeliha, šmoorliha	„	1.10
Õõneskondid lihaga, kondiliha	„	0.46
Rasv, sulatamata	„	0.60
Kaelatükk	„	0.52
Biifsteek	„	1.34
Filee	„	1.64
Tailiha	„	1.15
Hakkliha	„	1.—
Kondid	„	0.20
Vasikaliha:		
Praeliha	„	1.30
Neerutükk	„	1.30
Kesktükk	„	1.30
Rinnatükk	„	1.06
Karbonaaditükk	„	1.18

[1]) Jõustunud 25. mail 1943.

Lambaliha, värske:	1 kg	
Praetükk	„	1.30
Neerutükk	„	1.30
Kesktükk	„	1.30
Rinnatükk	„	1.08
Karbonaaditükk	„	1.18

Soolatud lihale kehtivad samad hinnad mis värskele lihale.

Vorstid:		
Viinivorstid	„	1.68
Mortadell	„	1.56
Kraakovi vorst, värske	„	1.70
Kraakovi vorst, suitsutatud	„	1.92
Pool-püsivorst	„	1.92
Maksavorst pekitükkidega	„	1.56
Maksa-määrdevorst	„	1.92
Verivorst pekitükkidega	„	1.30
Veri-keelevorst	„	1.54
Pressvorst	„	0.90
Baieri vorst	„	1.20
Jahivorst	„	1.76
Teevorst	„	1.76
Tüüringi vorst	„	1.76
Maksapasteet	„	1.90
Tanguvorst	„	0.50
Sültvorst	„	1.40
Rasv, sulatatud	„	1.20
Rasv, sulatamata	„	0.72
Suitsutatud rasvane pekk	„	1.20
Suitsutatud lahja pekk	„	1.32
Suitsuribi	„	1.32
Sült tunnustatud retsepti järgi	„	0.68

§ 2. (1) Jaekaubandus saab vorstidelt 15% rabatti.

(2) Liha hulgimüügihinnad nähtuvad sigade ja veiste hindade määrusest 10. 10. 42 (Ametlik Hindade Teataja, lk. 206) ja Vasikate ja lammaste hindade määrusest 1. 2. 43. (Ametlik Hindade Teataja, lk. 7).

§ 3. (1) Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

(2) Samast ajast arvates kaotavad kehtivuse Armee ülemjuhataja määruses põllumajandussaaduste hindade kohta 6. 9. 1941 lõikes IV B kindlaksmääratud liha jaemüügihinnad.

Tallinnas, 21. mail 1943. a.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

Loomade tapapudemete ülemmäärhindade määrus 19. maist 1943.[1])

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse (ABl. Reval 1942, lk. 408; Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2) § 2 alusel määran järgmist:

§ 1. Loomade tapapudemetele kehtivad järgmised ülemmäärhinnad:

Veised:	Hulgimüügihind	Jaemüügihind
	Rpn à kg	
Tapapudemete komplekt (pea keelega, terve maks, süda, põrn, udar)	46	—
Pea keele ja ajuga	32	40
Maks Ia	120	140
Kops	25	30
Süda	60	75
Kops südame ja hingetoruga	40	48
Pea keeleta	12	15
Keel, värske ja soolatud, kondita	150	180
Keel kurgupäralihaga	108	130
Udar	24	30
Magu, puhastatud	24	30
Magu, puhastatud ja soolatud	36	45
Magu, keedetud	36	45
Põrn	36	45
Jalad nahaga ja puhastatud	40	50
Mokad, puhastatud	42	55
Põse- ja pealiha, kondita	54	65
Aju à tükk	36	45
Rasvik ja soolterasv	48	55
Veiseveri à liiter	12	15
Neerud	50	65
Vasikad:		
Vasika sisikond (kops, süda, maks) nagu lihahinnad kvaliteedi järgi		
Vasikamaks Ia	156	180
Kops südamega	58	70
Kops südameta	30	40
Süda	66	75
Pea keelega, ajuta ja nahaga, puhastatud	54	64
Vasikakeel	138	160
Vasika soolekeskmed ja magu, värsked ja soolatud	36	45

[1]) Jõustunud 22. mail 1943.

Jalad, puhastatud, à kompl.	36	45
Aju à tükk	30	40
Neerud	100	120
Sead:		
Sisikond (kops, maks, süda, keel), nagu pooltehinnad		
Maks, värske (tapamaja toode)	134	155
Maks, soolatud (pritsitud)	96	110
Kops südamega	48	58
Süda	66	76
Kops südameta	36	45
Keel neeluga	100	116
Keel, värske ja soolatud	144	165
Veri, à liiter	12	15
Kurgupära- ja peäliha	48	60
Neerud	86	105
Aju	80	95
Põrn	12	15
Kamar, värske ja soolatud	24	30
Soolarasv	60	75
Pea põsega	40	46
Lambad:		
Sisikond (kops, süda, maks) nagu lihahinnad		
Pea keelega ja ajuga	36	45
Maks	120	135
Kops	30	40
Magu	18	22

§ 2. Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse (ABl. Reval 1942, lk. 408; Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2) § 4 järgi.

§ 3. (1) Määrus jõustub avaldamisega ajalehtedes.

(2) Samast ajast arvates kaotab kehtivuse loomade tapapudemete ülemmäärhindade määrus 5. 1. 43 (Ametlik Hindade Teataja 1943, lk. 5).

Tallinn, 19. mail 1943.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

2. Eeskirjad nahkade alal.

Naha majandamise määruse teine teostamismäärus

(isetootjate isevarustamine nahaga ja nahakaupadega).

15. jaanuarist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 243.)

Naha majandamise määruse, 22. maist 1942 (VBlRKO., lk. 105), § 10 alusel määran:

§ 1.

Suurveise-, varsa- ja vasikatoornaha isetootjad võivad nende toodete vahetamise teel naha ja nahakaupade vastu, kuivõrd nende valmistamine on lubatud, end ise varustada (isevarustajad).

§ 2.

Isevarustajaile antakse lubatud kodutapmistest saadud toornahkade äraandmisel äraandmise kviitungid, mis annavad neile õiguse osta nahka või nahakaupu, mida on võimalik valmistada äraantava toornaha poolest kogusest.

§ 3.

Käesoleva määruse teostamiseks vajalikud õigus- ja haldus-eeskirjad annavad kindralkomissarid.

§ 4.

Käesolev määrus jõustub 1. veebruaril 1943.

Riga, den 15. Januar 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Matthiessen.

Naha majandamise määruse teise teostamismääruse (isetootjate isevarustamine nahaga ja nahakaupadega) teostamise määrus

3. maist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 244.)

Ida-maa-ala Riigikomissari Naha majandamise määruse teise teostamismääruse (isetootjate isevarustamine nahaga ja nahakaupadega), 15. jaanuarist 1943 (VBlRKO., lk. 3; ABl. Reval, lk. 243), § 3 alusel määran:

§ 1.

(1) Isetootjad võivad lubatud kodutapmistel toodetud suurveise-, varsa- ja vasikanahku erilises teadaandes lubatud parkimistööstustes valmisnaha vastu vahetada.

Tootja võib toornahka vahetada valmisnaha vastu

(2) Isetootja saab tagasi poole valmisnahast, mis äraantud toornahahulgast on võimalik toota.

(3) Käesoleva määruse eeskirjad ei kehti seanahkade kohta.

§ 2.

(1) Parkimistööstused tasaarvestavad isetootja poolt äraantud toornahad kindlaksmääratud tootja-ülemmäärhindade järgi isetootjale vastuantud valmisnahaga kehtivate naha ülemmäärhindade järgi.

(2) Valmisnaha hulk ja sort kantakse parkimistööstuse poolt osturaamatusse.

§ 3.

(1) Isetootja peab iga 1 kg äraantud toornaha kohta andma 3 kg kuivi parkkoori. Parkkoorte väärtus tuleb § 2 esimese (1) lõike järgse tasaarvestamise juures arvesse võtta.

(2) Toornahkade vahekord on järgmine:

toorkala (soolamata)	soolaskaal	kuivkaal
1,15	1,00	0,50

§ 4.

Tööstused, kellele on lubatud toornahkade vahetamine valmisnaha vastu, peavad korrapäraselt raamatut pidama.

1) vastuvõetud toornaha tükiarvu ja kaalu,
2) vastuvõetud parkkoorte hulga ja
3) valmisnaha vastuandmise kohta.

§ 5.

Parkimistööstustes leiduvad tasuliseks parkimiseks toodud naha-hulgad antakse vabaks.

§ 6.

Käesolev määrus jõustub 8. mail 1943.

Reval, den 3. Mai 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

Teadaanne

loa andmisest parkimistööstusile seanahkade parkimiseks tasu eest.

Toornahkade käibe määruse — nahk nr. 8 — teostamise määruse § 5 põhjal (Amtsblatt nr. 5 lk. 61 1943. a.) on alljärgnevail nahavabrikuil ja parkimistöökodadel lubatud parkida tasu eest seanahku:

Seanahkade parkimistööstused.

A. Nahavabrikud: 1) Linda, Tallinn, Pärnu mnt. 132; 2) A. Margus, Rakvere, Aia 13; 3) Somelar & Joonsaar, Rakvere, Narva 24; 4) H. P. Gross, Viljandi, Reinu 3; 5) Rinnaku, Kilingi-Nõmme; 6) Kalev, Tartu, Kalevi 44; 7) Võru nahatööstus, Võru, Jüri 1-a; 8) Saarlane, Kuressaare; 9) Joh. Glück, Tartu, Meltsiveski 88—6; 10) M. Mitt, Tartu, Riia 31—1; 11) H. Sepp, Tuhalaane; 12) M. Domaškin, Mustvee, Narva 105; 13) J. Kõva, Jõgeva, Suur 49.

B. Käsitööstused, mis on registreeritud Eesti Majanduskoja Käsitöö Peaosakonnas: 1) Mihkel Rein, Pärnu, Harju 4; 2) Karl Tihti, Rägavere, Kaasiksoo küla; 3) Al-der Merila, Suure-Jaani, Pärnu 14; 4) Karl Mikkal, Antsla, Uueturu 17; 5) Joh. Mäeots, Mustla, Posti 42; 6) Martin Saks, Hageri al.; 7) Ernst Tilga, Tõrva, Valga 12; 8) Joh. Pehk, Tõrva, Kooli 8; 9) Jaan Tõnuri, Ambla, Pikk 1; 10) Herbert Rink, Otepää, Pärnu 4; 11) Ludvig Tina, Otepää, Pühajärve tee 4; 12) Hendrik Kutti, Rakvere, Näituse 12; 13) August Olla, Undla, Vandu küla; 14) Ernst Sirp, Avanduse, Simuna; 15) Vladimir Rast, Sangaste vald, Restu küla; 16) Jaan Põldmaa, Risti, Paldiski 3; 17) Aleksei Murov, Vasknarva vald, Jaama küla; 18) Elmar Kübar, Räpina; 19) Leonti Vorontsov, Kasepää vald, Raja küla; 20) Põltsamaa Majandusühistu nahaparkimistöökoda — Juh. Rud. Roomets, Põltsamaa, Tartu 5.

Tallinnas, 27. aprillil 1943.

Kindralkomissar Tallinnas ülesandel Kiefer.

IV.

PIIM JA PIIMASAADUSED.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 6200 — 11. juunist 1943 maavanematele, linnapeadele, vallavanematele, Piimandusosakonnale, p. k. „Võiekspordile", piimandusinspektoritele, piimaga ja piimasaadustega varustamise keskustele, piimatööstustele ja taluvõi kokkuostukohtadele.

Nendest võimalikkudest kahjudest hoidumiseks, mis võivad tekkida kohupiima riknemisest selle kauba lühiaegse säilivuse tõttu soojal ajal, rakendame Põllumajanduse Keskvalitsuse juhendi, 9. märtsist 1943. a. nr. 1070[1]), § 1 nõuete täitmiseks kohupiima kohta alljärgneva korra:

Menetlus kohupiima riknemisel.

1. Turukorraldusvalitsusele esitatavatele ettepanekutele kohupiima puudujääkide, riknemiste, hävimiste või toiduainete arvelt kustutamise ja selle edaspidise kasutamise kohta peab olema lisandatud akt, mis on koostatud ja alla kirjutatud komisjoni poolt koosseisus:

a) Tallinnas — Piimandusosakonna kontrollkomisjoni esindaja või linnavalitsuse esindaja ja kohaliku varustuskeskuse esindaja;

b) nendes linnades, kus asuvad maakonna piimandusinspektorid, — piimandusinspektor või linnavalitsuse esindaja ja kohaliku varustuskeskuse esindaja;

c) teistes linnades ja maal — linna- resp. vallavalitsuse esindaja ja kohaliku varustuskeskuse esindaja.

2. Akt peab sisaldama andmeid kauba päritolu, hulga, esinevate puuduste, kasutamiskõlblikkuse ja edaspidise kasutusotstarbe kohta.

Kasutamisotstarbe määramisel tuleb komisjonil arvestada p. k. „Võiekspordi" poolt teatavakstehtud korraldusi riknenud kohupiima kasutamise kohta.

Kohupiima ülevaatus komisjoni poolt ja akti koostamine peab aset leidma kiirelt, kohe pärast kohupiima riknemis- või hävimisohu avastamist ja p. 1 tähendatud komisjonile teatamist.

3. Pärast akti koostamist tuleb kaup otsekohe kasutamisele võtta komisjoni poolt määratud otstarbeks.

[1]) Avaldatud käesoleva raamatu lõpus muudatuste ja täienduste üldeeskirjade osas.

4. Akt tuleb esitada ettepaneku juures Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnale ja ärakiri alal hoida kohalikus varustuskeskuses.

5. Muude piimasaaduste arvelt kustutamise avaldused tuleb esitada Põllumajanduse Keskvalitsuse 9. märtsi 1943. a. nr. 1070 ringkirja nõuete kohaselt. Piimatööstused ja taluvõi kokkuvõtukohad esitavad need avaldused Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnale.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Töötlemis- ja Kontrollosakonna juhataja E. Lomper.

V.

KANAMUNAD JA TAPAKODULINNUD.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6100, 28. maist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele ja Eesti Munaekspordile.

III veerandaastal üle kohusliku normi müüdud kanamunad võib arvata IV veerand aasta normi katteks.

Põllumajanduse Keskvalitsuse 29. jaan. 1943. a. juhendi nr. 1070[1]) peatüki III punkti 4 järgi oli lubatud kanamunade müügikohuslastel 1. sept. kuni 1. maini 1943. a. teostatud kanamunade müüke kanda normi arvele terve majandusaasta ulatuses, s. o. lubada järgnevate veerandaastate normi selles ajavahemikus ette täita.

Täienduseks eelnimetatud ringkirjale tuleb teha teatavaks, et ka maikuus teostatud müügid, mis võivad üksikjuhtudel ületada kolme esimese veerandaasta kohta ettenähtud normimäära, tuleb samuti kanda IV veerandi normi katteks.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Haudemunade, tibude ja noorte kodulindude ülemmäärhindade määrus 29. maist 1943.[1])

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse § 2 alusel (ABl. Reval 1942, lk. 408: Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2) määran kindlaks Eesti kindralkomissaripiirkonna kohta järgmised ülemmäärhinnad haudemunadele, tibudele ja noortele kodulindudele:

§ 1. 1. Kanad:	Hind rmk. tükk kerged tõud	rasked tõud
Haudemunad paljunduspunktist . . .	0.15	0.15
Haudemunad harilikud	0.12	0.12
Tibud, kuni 3 päeva vanad	0.45	0.55
Tibud, kuni 2 näd. vanad	0.60	0.70
„ „ 4 „ „	0.85	0.95
„ „ 6 „ „	0.90	1.00
Noored kanad, 10 näd. vanad	2.50	3.00
„ „ 12 „ „	2.75	3.25
„ „ 16 „ „	3.50	4.00
„ „ 20 „ „	4.25	4.75

[1]) Toodud väljaande V — Kanamunad ja tapakodulinnud — osas.

[1]) Jõustunud 1. juunil 1943.

Noored kuked paljunduspunktist 3 kuud vanad	4.00	5.00
Noored kuked üle 4 nädala vanad — tapalindude hindadega (AHT 1942. lk. 291)		
Haudetasu igalt haudemunalt	0.10	0.10

2. Pardid:	Hind rmk. tükk
Haudemunad	0.25
Tibud, kuni 3 päeva vanad	1.00
„ „ 2 nädalat vanad	1.25
„ „ 4 „ „	1.50
„ „ 6 „ „	1.75
Haudetasu igalt haudemunalt	0.15

3. Haned ja Kalkunid:	
Haudemunad	0.50
Tibud, kuni 3 päeva vanad	1.50
„ „ 2 nädalat vanad	1.75
„ „ 4 „ „	2.00
„ „ 6 „ „	2.25
Haudetasu igalt hane haudemunalt	0.35
Haudetasu igalt kalkuni h.-munalt	0.20

Käesolevad ülemmäärhinnad pole kehtivad tõulindudele, kelle põlvnemine on tõuraamatuga tõestatav.

§ 2. Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse (ABl Reval, lk. 408; AmetlikHindade Teataja 1942. lk. 2) § 4 järgi.

§ 3. (1) Käesolev määrus jõustub avaldamisega ajalehtedes.

(2) Samast päevast arvates kaotavad kehtivuse kõik seni antud hinnakinnitused haudemunadele, tibudele ja noortele kodulindudele.

Tallinn. 29. mail 1943.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

VI.

LAMBAVILL, LINA JA LINASEEME.

Villa kokkuostu määrus.

(kevadpügi 1943).

22. aprillist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 247.)

Okupeeritud ida-maa-alade Riigiministri Okupeeritud ida-maa-aladel õigussätete andmise määruse, 21. veebruarist 1942 (VBlRMOst., lk. 11), § 2 alusel määran:

§ 1.

1943. a. kevadpõe villanorm.

(1) Iga lambapidaja peab 1943. aasta kevadpõelt ära andma iga lamba ja talle pealt ½ kg põevilla, mille eest maksetakse kindlaksmääratud hindu. Äraantavas villas võib tallevilla olla kõige rohkem ¼.

(2) Vill tuleb ära anda ajavahemikus 1. juunist kuni 31. juulini 1943.

(3) Lambapidaja lambakoosseisuks, mis tuleb äraandmise kohuse aluseks panna, loetakse 15. detsembril 1942 toimunud loomaloenduse kontrollitud tulemus.

§ 2.

(1) Villa eest, mis üle § 1 esimese (1) lõike järgi kindlaksmääratud alammäära ära antakse, saab lambapidaja peale kindlaksmääratud hindade preemiaid punktiväärttähtedes, mis annavad talle õiguse tekstiilkaupade ostmiseks.

(2) Preemiateks antakse villa iga 1.— rmk. väärtuse pealt 8 punkti.

§ 3.

(1) Seda, kes rikub § 1 esimese (1) ja teise (2) lõike eeskirju, karistatakse vangimajaga ja rahatrahviga või ühega neist karistustest.

(2) Esimeses (1) lõikes tähendatud karistuste asemel võivad kindralkomissarid või nende poolt volitatud ametikohad määrata rahas korraldustrahve piiramata suuruses.

§ 4.

Kindralkomissarid volitatakse andma käesoleva määruse teostamiseks vajalikke õigus- ja halduseeskirju.

§ 5.

Käesoleva määruse jõustumisega kaotab kehtivuse Villa ja lina kokkuostu määrus 30. septembrist 1942 (VBlRKO., lk. 148) 1. veebruari 1943. a. muutmise määruse (VBlRKO., lk. 7) redaktsioonis, kuivõrd see korraldab villa kokkuostu.

§ 6.

Käesolev määrus ei ole kehtiv Valge-Vene kindralkomissaripiirkonnas.

§ 7.

Käesolev määrus jõustub 1. mail 1943.

Riga, den 22. April 1943.

Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung: Matthiessen.

Villa kokkuostu (kevadpügi 1943) määruse teostamise määrus.

10. maist 1943.
(Amtsblatt 1943, lk. 248.)

Ida-maa-ala Riigikomissari Villa kokkuostu (kevadpügi 1943) määruse, 22. aprillist 1943 (VBlRKO., lk. 74; ABl. Reval, lk. 247), § 4 alusel määran:

§ 1.

1) Lambavilla äraandmised arvestatakse juhul, kui viimase äraandmisperioodi äraandmiskohus ei ole veel täidetud, eeskätt selle katteks. Alles siis, kui äraandmiskohuse alammäär viimase ja jooksva äraandmisperioodi eest on täidetud, on õigus nõuda preemiaid ja õigus vabale ümbertöötamisele.

2) Äraandmiste eest viimase äraandmisperioodi alammäärkohuse täitmiseks maksetakse äraandmise päeval kehtivaid hindu.

§ 2.

Käesolev määrus jõustub tagasiulatuvalt 1. maist 1943.

Reval, den 10. Mai 1943.

Der Generalkommissar in Reval Lietzmann.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6100, 3. juunist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele ja k. k. „Estoniale".

Amtsblattis nr. 21 — 1. juunil 1943. a. — avaldatud villakokkuostumääruse ja selle teostamismääruse alusel määran Eesti Kindralkomissari piirkonnas 1943. a. kevadpöe villanormi ja selle müügikorra järgmiselt kindlaks:

I.

1943. a. kevadpöe villanormi määramine.

1. Iga lambapidaja peab 1943. a. kevadpöe arvel müüma ametlikku kokkuostukohta igalt lambalt ja tallelt $^1/_2$ kg villa. Äraantud vill võib sisaldada kõige rohkem $^1/_4$ tallevilla.

Viimaseks kevadpöe villa müügi tähtajaks on 31. juuli 1943. a.

Normi määramise aluseks on 15. dets. 1942. a. loomade loendusel majapidamises olnud lammaste ja tallede arv. Hilisemad muudatused selles lammaste koosseisus (lamba suremine, müümine, ostmine jne.) teeb kindlaks vallavanem või linnapea.

2. Valla- ja linnavalitsustel tuleb villanormid lambapidajatele kirjalikult kohe teatavaks teha, hiljemalt aga 21. juuniks 1943. a.

Ühes 1943. a. kevadpöe villanormi teatamisega tuleb valla- ja linnavalitsustel teatada nendele lambapidajatele, kellel 1942. a. sügispöe villanorm kas osaliselt või täielikult täitmata, ka viimase normi täitmata osa suurus.

3. 1943. a. kevadpöe normivilla on ainuõigustatud kokku ostma kaubanduslik keskühisus „Estonia", kes seda teostab oma kokkuostuvõrgu kaudu.

4. Villamüügi puhul tuleb villamüüjal esitada kokkuostukohale talundi põhiraamat või talundi kohustustekaart ja vallavanema poolt temale saadetud 1943. a. kevadpöe kohta „Villa müügikohustuse teade".

Kokkuostukoha juhataja on kohustatud juhul, kui 1942. a. sügispöe villanormi ei ole täidetud, arvama toodud villa esmajoones selle normi katteks.

5. Villamüüjale antakse kokkuostukoha poolt ostutõend, millele on märgitud andmed müüdud villa koguse, sordi, puhtuse, hinna, normikohuslase (müüja) nime ja müügi aja kohta ning millise perioodi normi katteks on vill vastu võetud.

6. Kui lambapidaja on müünud ametlikule kokkuostukohale lambanaha või lihanormi katteks eluslamba, arvatakse iga lamba või selle naha müügiga 0,5 kg villanormist kaetuks siis, kui lambanahal või lambal oli vill vähemalt 18 mm pikk.

Lambanaha või eluslamba müügitõendid tuleb müüjail esitada kohalikule omavalitsusele arvestuse tegemiseks hiljemalt 31. juuliks 1943. a.

Eeltoodud korras lambanaha või eluslamba andmine lugeda võrdseks villamüümisega ametlikule kokkuostukohale ka villamüügi preemiate (punktiväärtähtede) andmisel. Seejuures arvata villa hind keskmise sordi ja puhtusklassi hinna alusel (II sordi pesemata kerge vill, hind Rmk. 2,05 kg).

7. Talupidajad, kes on 1942. a. sügis- ja 1943. a. kevadpõe villanormid täitnud või on vabastatud villamüügi kohustusest, on õigustatud endavarustamiseks tekstiilsaadustega villa ketrama ja kuduma vastavates tööstustes.

Ketrus- ja kudumistööstused on õigustatud villa töötlemiseks vastu võtma neilt talupidajailt, kes on täitnud 1942. a. sügis- ja 1943. a. kevadpõe villamüügi normid. Tööstusele tuleb esitada k. k. „Estonia" vastavad villaostutõendid.

Samuti võib töötlemiseks vastu võtta lambavilla neilt talupidajailt, kellel on esitada kohaliku omavalitsuse tõend, et nad on villanormist vabastatud või käesoleva perioodi villanormi täitnud eluslamba või lambanaha müügiga.

8. Üle normi villa müüjatele antakse väärttähti — iga 1 Rmk. väärtuses müüdud villa kohta 8 punkti.

Ülenormivilla kokkuostmine ja villa vastuvõtmine ümbertöötamiseks lõpetada üks kuu enne järgneva normi kokkuostu algust.

II.

Villanormi alandamine või ärajätmine.

1. 1943. a. kevadpõe lambavilla müügikohuslikku normi võib alandada või ära jätta:

a) lamba pealt, kes on veterinaararsti tõendusel põdenud haigust või tõbe, mille tagajärjel 1943. a. kevadpõe villa toodang on alanenud 50% või rohkem;

b) kui tule või mõne muu vääramata jõu tegevuse tagajärjel on majapidamise riidetagavarad hävinud või otsa saanud normiks määratud villad;

c) kui majapidamises on ainult 1 lammas, kelle kohta vähemalt 5 perekonnaliiget või ainult 2 lammast, kelle kohta vähemalt 10 perekonnaliiget jne. Kui aga on 5 perekonnaliikme juures 2 või rohkem lammast, 10 perekonnaliikme kohta 3 või rohkem lammast jne., siis ei saa lambavilla müügist vabastada ühtegi lammast või talle.

2. 1943. a. kevadpöe villa müügikohustuse ärajätmise või alandamise sooviavalduse esitamise viimaseks tähtpäevaks on 31. juuli 1943. a. Hiljem esitatud avaldustele ei anta käiku.

III.

Villa kokkuostu ja villa müügi kohustusest vabastamise kohta tuleb anda aruanded.

Villa kokkuostu aruandlus.

Aruandluskohuslikud on:

a) k. k. „Estonia" koos oma kokkuostukohtadega,

b) maa-, valla- ja linnavalitsused.

1. K. k. „Estonia" villakokkuostukohad on kohustatud saatma kohalikele omavalitsustele (valdadele, linnadele) villa ostutõendi teisikud kokkuostetud normi ja ülenormivilla kohta kaks korda kuus — igal 1. ja 16. kuupäeval. Saadetavatele tõendite teisikuile on kohustatud villakokkuostukoht lisama saatekirja ja selles tähendama:

a) saadetavate tõendite arvu,

b) saatekuupäeva ja

c) kokkuostukoha nimetuse.

Kui kokkuostukohal pole lambavilla oste aruandlusaja vältel olnud, siis teatada kohalikule omavalitsusele kirjalikult, et aruandlusaja vältel villaoste pole olnud.

2. K. k. „Estonia" on kohustatud Turukorraldusvalitsusele andma kokkuostetud villa kohta aruanded vastavalt Turukorraldusvalitsuse poolt antud vormile ja tähtaegadele.

3. Kohalikud omavalitsused (valla- ja linnavalitsused) koostavad k. k. „Estonia" kokkuostukohtade poolt saadetud ostutõendite teisikute ja lambapidajate poolt esitatavate eluslamba ja lambanahkade müügitõendite põhjal aruande. Aruanne tuleb saata kahes eksemplaris maavalitsusele aruandekuule järgneva kuu 10. päevaks.

Maavalitsus koostab valdadelt (linnadelt) saadud villa kokkuostu aruannete alusel maakondliku koondaruande ja saadab selle hiljemalt aruandekuule järgneva kuu 15. päevaks Turukorraldusvalitsusele, juurde lisades valdadelt (linnadelt) saadud aruande teise eksemplari. Aruannete vormid ja nende täitmise juhendid annab Turukorraldusvalitsus.

IV.

Villamüükide kviteerimine.

Villamüükide kviteerimist talundi põhiraamatusse ja talundi kohustustekaardile teostavad k. k. „Estonia" villakokkuostukohad. Talundilehele teeb sissekande kohalik omavalitsus (valla- ja linnavalitsus).

Eluslamba ja lambanaha müügi korral teostavad kviteerimist talundi põhiraamatusse või talundi kohustustekaardile ja talundilehele kohalikud omavalitsused (valla- ja linnavalitsused) nendele müüja poolt esitatava müügitõendi põhjal. Kviteerimisel tehakse vastavasse lambavilla normi sissekande lahtrisse märge:

eluslambana ..... kg või lambanahana ..... kg.

V.

Villanormikohuslased, kes kuni 31. juulini 1943. a. pole asunud villanormi täitmisele, esitada karistamiseks ja trahvimiseks Villa kokkuostu määruse § 3 alusel (Amtsblatt nr. 21 — 1. juunil 1943. a.).

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 1070-I, 7. jaanuarist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, k. k. „Estoniale" ja teistele linakokkuostuõiguslikele firmadele.

Täienduseks Majandus- ja Rahandusdirektori ringkirjalistele juhenditele 25. 11. ja 17. 12. 42. a., nr. 1070-I teatame järgmist:

Ülenormi linana võib müüa ka puhtaksharitud takku.

1) 1941. a. ja 1942. a. linanormi täitnud ja samuti ka linamüügikohusest vabad linakasvatajad võivad üle normi müüa ka puhtaksharitud takku,

2) üle normi puhtaksharitud taku müüjad on õigustatud saama punktiväärtähti võrdselt murtud linaga ja nimelt iga 1 rmk. väärtuses üle normi müüdud puhtaksharitud takukoguse kohta $^3/_4$ punkti.

Turukorraldusvalitsuse juhataja aset. N. Viilup.

Saaduste Kokkuvõtu osakonna juhataja as. Ed. Mikkelsaar.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 6200, 15. aprillist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, k. k. „Estoniale", teistele linakokkuostufirmadele, ETK-le.

Käsitleb: Hüvituste jaotamist 1942/43. a. täiendavalt määratud linakiu müüginormi täitjaile.

Alus: Villa ja lina kokkuostu määruse teine teostamismäärus 2. jaanuarist 1943. a.

Linapreemiad.

1. Linakasvatajail, kes 1942/43. t.-a. linamüügi algnormi kõrval (Rmk. 140.— väärtuses ropsilinu hektaari kohta) täidavad ka linakiu lisanormi, on võimaldatud osta 10 rpn. väärtuses peenrauakaupu iga 1 rmk. linakiu lisanormi katteks või üle normi müüdud linade kohta.

2. Linakiu lisanormi müüjaile antakse kokkuostu teostava firma poolt ostutõend. Ostutõendi teisik saadetakse müüja asukohajärgsele vallavalitsusele.

Vallavalitsustesse saabunud ostutõendite teisikute järgi annab vallavalitsus linakiu lisanormi ja üle normi müüjaile välja peenrauakaupade hüvitustähti (Gutschein).

Peenrauakaupade hüvitustähti võib välja anda ainult neil juhtudel:

a) kui on juba täidetud määrusega 5. nov. 1942. a. kindlaksmääratud lina algnorm Rmk. 140.— väärtuses pro ha;

b) ja kui linakiu lisanormist on 75% müüdud hiljemalt 30. aprilliks 1943. a. ning lõpposa — 25% — hiljemalt 30. septembriks 1943.

3. Vallavalitsustel väljaantavate peenrauakaupade hüvitustähtede kohta koostada nimekiri 2 eksemplaris juurdelisatud vormi kohaselt. (Lisa nr. 1.)

Hüvitustähtede väljaandmine 30. aprillini 1943. a. äraantud linakiu lisakoguste eest peab lõpetatud olema hiljemalt 30. juuniks 1943. a. ja 30. septembrini 1943. a. äraantud linakiu lisakoguste eest hiljemalt 30. novembriks 1943. a.

Hüvitustähtede vastuvõtmise kohta võtta allkirjad nimekirja mõlemal eksemplaril.

Üks eksemplar jääb vallavalitsusse, kuna teine tuleb saata 30. aprillini 1943. a. lina lisakogused äraandnute kohta hiljemalt 15. juuliks 1943. a. ja 30. septembrini 1943. a. lina lisakoguseid äraandnute kohta koos ülejäävate hüvitustähtedega maavalitsusse hiljemalt 15. detsembriks 1943. a.

Maavalitsustel nimekirjad kontrollida ja esitada kontrollimismärkustega varustatult Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnale kuni 30. aprillini 1943. a. kokkuvõetava linakiu lisakoguste kohta hiljemalt 30. juuliks 1943 ja kuni 30. sept. 1943. a. kokkuvõetava linakiu lisakoguste kohta hiljemalt 30. detsembriks 1943. a. koos ülejäävate hüvitustähtedega.

4. Nimetatud hüvitustähtede vastu müüakse linakasvatajaile peenrauakaupu sama müügivõrgu kaudu, kes teostab peenrauakaupade müüki linaseemne hüvituseks väljaantud hüvitustähtede vastu.

5. ETK-l esitada Turukorraldusvalitsusele hüvitustähtede vastu müüdud peenrauakaupade müügi aruanne juurdelisatud vormi kohaselt, iga kalendrikuu kohta hiljemalt järgneva kuu 25. päevaks.

6. Juuresolevalt saadame ..... vallavalitsuse käsutusse peenrauakaupade hüvitustähti ..... rmk. väärtuses. Hüvitustähtede korrapärase arvepidamise ja hoidmise eest on vastutavad vallavanemad.

Täiendavalt võib hüvitustähti välja nõuda Turukorraldusvalitsuse Töötlemis- ja Kontrollosakonnalt.

7. Kuni Turukorraldusvalitsuse poolt antava erikorralduseni ei tohi hüvitustähti veel välja andma hakata, kuid vastavate eeltöödega tuleb kohe alata.

Korraldus hüvitustähtede väljaandmiseks antakse Turukorraldusvalitsuse poolt vallavalitsustele maavanemate kaudu täiendavalt.

Lisa: Peenrauakaupade hüvitustähtede väljaandmise nimekirja vormid.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Töötlemis- ja Kontrollos. juhataja E. Lomper.

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 1.

Ringkirjale 15. apr. 1943., nr. 6200.

Tähelepanu: Peenrauakaupade väärtähti võib ainult siis välja anda, kui määrusega 5. nov. 1942. a. kindlaksmääratud esimene linanorm Rmk. 140 hektaarilt on täidetud.

..... maakonna ..... valla

Peenrauakaupade väärtähtede väljaandmise nimekiri 1942/43. a. lisanormina äraantud lina eest

..... kuul 1943. a.

Jrk. nr.	Kuupäev	Nimi	Elukoht	Villa ja lina kokkuostu määruse teise teostamismääruse 2. I 43. alusel äraantud								Summa		Väljaantud väärtähti 10% rahasummast	Ostuloa nr.	Saaja allkiri
				Ropsitud lina		Takku		Murtud lina		Leotatud linavarsi						
				kg	Rmk.	kg	Rmk.	kg	Rmk.	kg	Rmk.	Rmk.	pn.			
1	2	3	4	5		6		7		8		9		10	11	12
			Ülekanne:													

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS

Lisa nr. 2.
Ringkirjale 15. *apr.* 1943, *nr.* 6200.
Esitada Turukorraldusvalitsusele iga kuu 25. päevaks.

E T K a r u a n n e

1942/43. a. linakiu linanormi täitjaile vabaksantud peenrauakaupade kohta

..... kuul 194 ... a.

Jrk. nr.	Kaupluse nimetus ja asukoht	Peenrauakaupade laoseis kuu algul Rmk. väärtuses	Peenrauakaupade sissetulek		Peenrauakaupade väljamine		Peenrauakaupade laoseis kuu lõpul Rmk. väärtuses	Müüdud kaupade katteks laekunud hüvitustähti Rmk. väärtuses	Märkmed
			ETK harukontoritest RMk. väärtuses	teistest kauplustest Rmk. väärtuses	teistesse kauplustesse Rmk. väärtuses	müüdud hüvitustähtede vastu Rmk. väärtuses			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6100, 12. juunist 1943 kõigile maa- ja vallavanematele.

Palume kõigile talupidajaile-linakasvatajaile teha teatavaks:

1943. a. linamüüginormide täitmine.

1) et 1943. a. saagist neile määratavate kohuslike lina-müügi-normide täitmiseks võivad nad anda vabal valikul kas ropsitud lina, takku, murtud lina või leotatud linavarsi;

2) et 1942. a. kohuslike lisa-linamüüginormide täitjate premeerimine pole seotud tähtajaga. Eelduseks lisanormi premeerimisele on aga esimese müügikohustuse, s. o. ropsitud lina Rmk. 140.— väärtuses ha kohta, täitmine, ilma milleta lisanormi premeerimise õigust ei ole.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Saaduste Kokkuvõtu osakonna juhataja eest P. Tamm.

VII.

KALAD.

Juhtnöörid
kala ja kalasaadustega varustamise kindlustamise määrusele.

Eesti Omavalitsuse Juhi Kala- ja kalasaadustega varustamise kindlustamise määruse (AT 1943, 9, 36) § 7 alusel määran:

§ 1.

Kalapüüginorm.

(1) Isikuile, kelle pea- või kõrvaltööalaks on kalastamine, määrab Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja iga-aastase miinimumpüüginormi.

(2) Normide määramise alused ja täiesti või osaliselt normidest vabastamise alused töötab välja komisjon, kes koosneb Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakonna, Turukorraldusvalitsuse ja Eesti Kalurite Keskuse esindajaist. Sama komisjon teostab ka normide jaotamist kalastuspiirkondade vahel. Komisjoni kutsub kokku Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakond.

(3) Kalastuspiirkonna juht jaotab oma piirkonnale määratud kohusliku püüginormi kaluriteühistute, kaluritekoondiste ja Eesti Kalurite Keskuse kokkuostupunktide vahel. Need omakorda jagavad neile määratud püüginormid vahenditult üksikkalurite vahel.

§ 2.

(1) Kalastusega tegelevad isikud, kellele on määratud miinimumpüüginormid, võivad põhjendatud juhtudel esitada normide vähendamise, normide täitmise pikendamise või normidest vabastamise taotlused sellele asutusele, kes neile vahenditult normid määras.

(2) Kui palve otsustatakse rahuldada, tuleb teostada kõigepealt kalapüüginormi taasjaotus üksikkalurite või kalurite koondiste resp. kaluriteühistute vahel. Juhul, kui see ei ole teostatav ja kui palvet rahuldava otsuse puhul ühtlasi väheneb kalastuspiirkonna miinimumpüüginorm, peab kaebuse vastuvõtnud asutus taotluse ühes üksikasjalise põhjendusega edasi saatma Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakonnale. Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakond teeb otsuse kokkuleppel Turukorraldusvalitsusega. Kaebuse vastuvõtjate asutuste ja Kalandusosakonna eitavad otsused on lõplikud.

§ 3.

Kalureile määratud kohuslikkude miinimumpüüginormide täitmine kindlustatakse normikohuslaste poolt lisa nr. 1 kohaselt antava kohustusallkirjaga. Sel puhul antakse normikohuslasele normikohustusteade vastavate toimimiseeskirjadega.

§ 4.

Kaluritunnistus.

Paragrahvis 3 tähendatud kohustumisallkirja andnud isikuile antakse välja sellekohane tunnistus. Tunnistuse omamine annab kalastamisõiguse ja võimaldab kalandusliku varustuse ja kalureile ettenähtud hüvituste ja preemiate saamist.

§ 5.

(1) Kaluritunnistusi võib Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakond välja anda ka kalurite abilistele.

(2) Arvesse võttes kalastamise tähtsust sõjaväe ja tsiviilelanikkonna varustamisel tunnustatakse kalapüüginormi täitnud kalurid ja nende abilised ühiskondlikult kasulikus töös olevaiks isikuiks, tööametitel jääb aga õigus töökohuse alal otsuste tegemisel üksikjuhtudel teostada järelevalvet inimjõu ratsionaalselt rakendamise kohta.

§ 6.

Miinimumpüüginormide täitmise alal teostavad järelevalvet Turukorraldusvalitsus ja Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakond.

§ 7.

Miinimumpüüginormi mittetäitjad ja oma tegevusalal hooletud kalurid kaotavad õiguse kaluritunnistusele. Neid kui vabu tööjõude esitatakse vastavaile asutustele tööle rakendamiseks muudel aladel.

§ 8.

Käesolevad juhtnöörid jõustuvad 1. maist 1943. a.

Tallinn, 10. juunil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Lisa nr. 1.

Kalurite kohustusallkirjade nimekiri.

..... koondis
EKK ostupunkt

Mina kohustun 1. aprillist 1943. a. kuni 31. märtsini 1944. a. püüdma ja ostupunkti ära andma minule määratud kohusliku püüginormi.

Jrk. nr.	Kaluri ees- ja perekonnanimi	Elukoht	Kohuslik püüginorm	Allkiri

Koondise juhatus
EKK ostupunkti juhataja

Lisa nr. 2.

Kaluri püüginormi teade.

Kaluri nimi ja eesnimi .....

Kaluri elukoht .....

Kal.-koondise või EKK ostupunkt .....

Teie kohuslikuks püüginormiks 1. aprillist 1943. a. kuni 31. märtsini 1944. a. on vähemalt ..... kg.

Sellest normist olete kohustatud püüdma ja ostupunkti ära andma:

1) 1943. a. aprilli-, mai- ja juunikuu jooksul vähemalt ..... kg
2) 1943. a. juuli-, augusti- ja septembrikuu jooksul vähemalt ..... „
3) 1943. a. oktoobri-, novembri- ja detsembrikuu jooksul vähemalt ..... „
4) 1944. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu jooksul vähemalt ..... „

..... koondise juhataja .....
(nimetus) EKK ostupunkti juh. (allkiri)

(kaluri püüginormi teate tagakülg)-

1. Kõigile kalureile ja kalastusettevõtteile on määratud kohuslik püüginorm.
2. Iga kalur annab vastava kohustusallkirja.
3. Kohustusallkirja andmisega omandab kalur õiguse kaluri tunnistuse saamiseks Põllumajanduse Keskvalitsuse Kalandusosakonnalt, mille omamine annab kalastamisõiguse ja võimaldab kalandusliku varustuse ja kalurile ettenähtud preemiate saamist EKK vastavate juhendite ja korra kohaselt.
4. Eesti Kalurite Keskus võib kohusepärase suva alusel teha korraldusi ka nende kalapüüniste ja kalastussõidukite nõutaval määral püügiks rakendamise kindlustamiseks, mis kas üldse mitte või siis mitte otstarbekohaselt on kalapüügiks rakendatud.
5. Miinimumpüüginormi mittetäitjad või oma tegevusalal hooletud kalurid kaotavad õiguse kaluritunnistusele. Neid kui vabu tööjõude esitatakse vastavatele asutustele tööle rakendamiseks muudel aladel.
6. Normide täitmise käigu üle teostatakse kontrolli.
7. Kalurid võivad kõik püütud kalad ainult Eesti Kalurite Keskuse või selle poolt volitatute kaudu käibesse lasta. Nad võivad jätta edasi andmata omatarvituseks mineva kalakoguse.
8. Kuivõrd muude eeskirjade põhjal ei ole ette nähtud kõrgemat karistust, karistatakse vangimajaga ja rahatrahviga või ühega neist karistustest seda, kes kalu või kalasaadusi teiste kui Kala ja kalasaadustega varustamise kindlustamise määruse (AT 1943, 9, 36) § 5 esimeses lõikes tähendatud kokkuostuõiguslaste kaudu käibesse laseb.

VIII.

KARTUL.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja ringkirjaline juhend nr. 6100, 30. aprillist 1943 maavanematele, vallavanematele, linnapeadele, maa-agronoomidele, jaoskonna konsulentidele, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, ETK-le, Aedvilja Keskühisusele.

Talundipidajate seemnekartuliga varustamise korraldamiseks 1943. a. kevadel annan teada järgmist:

I.

Seemnekartuliga varustamine.

1. 1943. a. kevadel kartuliseemet vajajate põllupidajate varustamiseks seemnekartuliga (kas tunnustatud seemnekartuli või hariliku tarbekartuli näol) antakse Turukorraldusvalitsuse poolt maakondadele vabaks tarvilikud kartulikontingendid kas maakonna kartulimüügi üldnormikogusest või kartulikokkuostufirmade kaudu.

2. Nimetatud kartulikontingendi jagab maavanem valdade/linnade vahel vastavalt valla/linna seemnekartuli vajadusele, võttes aluseks Maaviljelusvalitsuse poolt kogutud andmeid nii hariliku kui ka tunnustatud seemnekartuli vajaduse kohta.

Kes on õigustatud saama seemnekartuleid.

3. Vallale/linnale määratud seemnekartuli kontingendist rahuldab vallavanem/linnapea talundipidajaid seemnekartuliga järgmises eelistusjärjekorras, andes välja ostuload:

a) neid talundipidajaid, kel 1942. a. suvel kartul niivõrd ikaldus või 1942/43. a. talvel talundipidajaist olenemata põhjustel niivõrd riknes või oli seda külvikorra järgi niivõrd vähe kasvatatud, et talund ei saa täiel määral oma toodangust vajalikku kartuliseemet 1943. a. külviks;

b) neid talundipidajaid, kes on seemnekartuli kasvatajad või kellel on eeldusi seemnekartuli kasvatamiseks, kui nad vajavad tunnustatud seemnekartulit;

c) neid talundipidajaid, kes rajasid talundi alles pärast 1942. a. kevadkülvi või kes rajavad talundi majapidamise enne käesoleva aasta kevadkülvi ja kui nendel puudub vajalik kartuliseeme;

d) neid talundipidajaid, kel sõjaolude, peremeeste küüditamise või 1940. a. maareformi tagajärjel ei olnud 1942. a. kevadel võimalik kartuleid sedavõrd kasvatada, et talund oleks 1943. a. varustatud vajaliku seemnekartuliga.

II.

1. Vallavanem/linnapea võib väljastada ostulube temale vabaksantud kontingendi ulatuses järgmistel juhtudel:

A. hariliku seemnekskõlbliku kartuli ostmiseks:

a) kui tootja teiselt raha eest kartuleid osta tahab,

b) kui tootja tahab osta kartuleid, mis kokku võeti p. 3 lõike b kohaselt,

d) kui tootja fa Rumberg, Tuberg ja Ko või ETK kaudu osta tahab seemneks kõlblikke kartuleid.

B. Tunnustatud seemnekartuli ostmiseks:

ainult fa Rumberg, Tuberg ja Ko kokkuostupunktidest või volinikelt.

2. Tunnustatud puhtasordilise seemnekartuli saamiseks tuleb talundipidajal kõigepealt pöörduda kohaliku jaoskonnakonsulendi poole, kes otsustab loa andmise. See luba tuleb esitada kinnitamiseks vallavanemale/linnapeale ja läheb siis Rumberg, Tuberg ja Ko juurde.

Vallavanema/linnapea kinnituseta ei ole luba kehtiv.

3. Tunnustatud seemnekartuli jaotamisel tuleb:

a) esijoones rahuldada need talundipidajad, kes 1941. a. tunnustatud seemnekartuleid kasvatasid ja kellel on selleks praegu nõutavad eeldused.

Eelduste ja muude tingimuste täpsemaks määratlemiseks antakse Maaviljelusvalitsuse poolt jaoskonna-konsulentidele täiendavad eeskirjad;

b) teises järjekorras rahuldada neid talundipidajaid, kes ei ole senini puhtasordilisi tunnustatud kartuleid kasvatanud, kuid soovivad seda käesoleval aastal teha ja kohustavad oma kartuliseemet Kindralkomissariaadi poolt tunnustada laskma.

Ostulubade väljaandmisel eelmise lõike kohaselt (b) tuleb nõuda, et tunnustatud seemnekartulite saaja samas koguses harilikke seemneks kõlblikke kartuleid vastu annaks. Neid tagasiantavaid kartuleid ei arvestata normi katteks.

Tunnustatud seemnekartuleid võib talundipidaja selle lõike kohaselt ainult siis saada, kui tal on täidetud kohuslik 1942/43. a. kartulinorm.

4. Üldiselt tuleb rõhku panna, et tunnustatud seemnekartuli külvipind talundis oleks vähemalt 1 ha. Iga 1 ha kohta võib välja anda kõige rohkem 30 kvintaali tunnustatud seemnekartuleid.

5. Kartuliseemne tunnustamise teated tuleb hiljemalt 20. maiks s. a. maa-agronoomidele või Eesti Kartulikasvatajate Seltsile ära anda Kindralkomissariaadi III La os-le edasisaatmiseks.

III.

1. Vallavanema/linnapea poolt väljastatud või kinnitatud ostuload seemnekartuli ostmiseks on nimelised, kusjuures loal peab olema märgitud ostja elukoha — valla ja ostja talundi nimetus ning kartulikogus, mille ulatuses on lubatud tal kartuleid seemneks osta.

Väljastatud ostulubade kohta peab vallavanem/linnapea kahte registrit:

a) tunnustatud seemnekartuli saajate ja

b) harilike külvikõlblike kartuli saajate kohta.

2. Ostuluba jääb kartuleid müünud talundipidaja/kokkuostupunkti kätte, kes võtab selle tagaküljele ostjalt allkirja kartulite seemneks ostmise kohta.

3. Talundipidaja, kes loa alusel on kartuleid müünud, peab selle loa esitama müügikuu lõpuks vallavanemale/linnapeale vastavate sissekannete tegemiseks talundi põhiraamatusse (kohustustekaardile) ja talundilehele. Viimaseks esitamise tähtpäevaks on 31. mai 1943. a.

4. Valla aruandes (vorm nr. MD-1070-42-KK-I) tuleb lubade alusel seemneks müüdud kartulikogused näidata lahtris 6 (Turukorraldusvalitsuse erilubade alusel müüdud).

5. Kokkuostupunkti aruandes (vorm MD-1070-42-KK-V) tuleb vallavanema/linnapea ostulubade alusel seemneks müüdud kartulikogused näidata real 11 (müüdud seemneks), kusjuures load tuleb lisandada peakeskusele saadetavale aruandele.

IV.

Kartuliseemne ost-müük otse talundipidajailt peab toimuma kehtiva ametliku hinna alusel, mis on kindlaks määratud iga 100 kg kohta, perioodil 1. maist kuni 31. maini 1943 Rmk. 4.40.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6100, 2. juunist 1943 maavanemaile, vallavanemaile, linnapeadele, ETK-le, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Aedvilja Keskühisusele, Riigimõisade Valitsusele.

Ostuloata kartulite müük sõjaväele on keelatud.

On ette tulnud juhtumeid, eriti talupidajate hulgas, et müüakse otse sõjaväeüksustele normikartuleid, ilma et viimastel oleks esitada kartulite ostuks vastava HVD (Heeresverpflegung Dienststelle) ostuluba.

Käesolevaga juhime veel kord Teie tähelepanu sellele, et igasugune kartulite otsemüük sõjaväeüksustele, ilma vastava HVD ostuloata, on Kindralkomissariaadi poolt täiesti keelatud (Kindralkomissariaadi kiri 26. 05. 1943, nr. III La 3).

Ühenduses eeltooduga teatame, et ilma vastava loata sõjaväeüksustele teostatud kartulimüüke ei võeta sõjaväe kontingendi täitmisel arvesse.

Samuti ei ole lubatud kartulimüüke, mis on toimunud käesoleva kirja esimese lõike kohaselt, arvestada kartulimüüja talupidaja müügikohusliku normi katteks. Sellega neilt talupidajailt nõutakse ikkagi kartulinormi täitmist kehtiva korra kohaselt, kusjuures tõrkujad esitatakse karistamiseks.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

IX.

AEDVILI, MARJAD, SEENED.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6100, 17. juunist 1943 maavanemaile, vallavanemaile, linnapeadele, ETK-le, Rumberg, Tuberg ja Ko-le, Aedvilja Keskühisusele, Riigimõisade Valitsusele.

Aed- ja puuviljade, marjade ja seente müük sõjaväele ilma ostuloata on keelatud.

Täienduseks meie eeskirjale 8. 06. 43, nr. 6100, mis käsitleb kartulite müüki sõjaväele, teatame, et Kindralkomissariaadi korraldusel 8. 06. 43, nr. III La 3 on ka igasugune aed- ja puuvilja ja marjade ning seente müük sõjaväeosadele ilma vastava HVD (Heeresverpflegung Dienststelle) ostuloata täiesti keelatud.

Aed- ja puuvilja, marjade ja seente müük, kuivõrd tähendatud saaduste kogused ei ole pakkumiskõhustusest vabastatud Ida-ala riigikomissari Puu- ja köögivilja kokkuostu määruse ja sama määruse Esimese teostamiseeskirja alusel (Amtsblatt nr. 38, 4. VII 42), peab kasvatajate ja korjajate poolt toimuma ainult ametlikele kokkuostufirmadele, kes korraldavad kokkuostetud saaduste õiglast jaotamist tarvitajaskonnale (ka sõjaväele).

Eeltähendatud korra ja Kindralkomissariaadi ülalnimetatud kirja kohaselt võib edaspidi aed- ja puuvilja ning marjade ja seente müük sõjaväele toimuda ainult kokkuostufirmade — ETK, Aedvilja Keskühisus ja Rumberg, Tuberg ja Ko kaudu vastava HVD ostuloa alusel.

Tootjate poolt otsemüük sõjaväele on keelatud.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.
Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 6100 — 3. juunist 1943 Aedvilja Keskühisusele, ETK-le ja Rumberg, Tuberg ja Ko-le.

Käsitleb: Aruandluse korraldust aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kokkuostmisel.

Pärast 1. juunit 1943. a. toimunud kokkuostu kohta tuleb anda Turukorraldusvalitsusele aedvilja, marjade, puuvilja ja seente aruanded vastavalt juuresolevas lisas antud vormile ja selle aruandevormi täitmiseks antud juhendile.

Samast ajast tuleb lugeda tühistatuks seni kehtinud aruandevorm ja aruande esitamise tähtpäevad.

Lisa: Aruandevorm nr. 42 — 1943 ja selle täitmise juhend.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.
Saaduste Kokkuvõtu Osakonna juhataja N. Viilup.

Juhend
aruandevormi nr. 42 — 1943 täitmiseks.

Aruanne vorm nr. 42 — 1943 aedvilja, marjade, puuvilja ja seente ülemaalise kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta koostada aiamajanduskeskuste (Aedvilja Keskühisus, ETK ja Rumberg, Tuberg ja Ko) poolt nende kokkuostupunktidest ja ladudest ja keskuse arvepidamisest saadud andmete alusel jooksvalt iga kuu kohta ning saata Turuklrraldusvalitsusele hiljemalt järgmise kuu 10. kuupäevaks. Aruanne koostada kahes teisikus, millest üks jätta aiamajanduskeskusele ja teine saata Turukorraldusvalitsusele.

Aruande vorm nr. 42 — 1943 koostamiseks vajalike andmete saamiseks tuleb aiamajanduskeskustel nõuda kõigilt kokkuostupunktidelt ja kokkuostjailt, et viimased igal 1. kuupäeval esitaksid peakeskusele täpsed andmed möödunud kuu jooksul kokkuostetud aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kohta, ära näidates, kellele need kogused, vastavalt peakeskuse korraldusele, samal perioodil üle anti ja laoseisud aruandeperioodi viimaseks päevaks.

Aruande üksikud lahtrid täita järgmiselt:

Lahter 1. Selles lahtris on aruandel — vorm nr. 42 — 1943— juba antud vastav liigitelu, millest aruande täitmisel tuleb täpselt kinni pidada. Kokkuostupunktidelt ja ladudelt nõutud andmed ja peakeskuse arvepidamine peab olema kohandatud aruandel antud liigiteluga. Kokkuostukeskus on vastutav, et esitatavad aruanded ka tegelikult ühtuvad kokkuostuvõrgu kaudu kokkuostetud kogustega, s. o. kogustega, mille ulatuses väljastati tootjaile või korjajaile müügitõendeid, mis on aluseks preemiatähtede saamisel.

Lahtrisse 2 kanda laoseisud aruandeperioodi algul kokkuostupunktides ja keskuse ladudes. Sissekantud summa peab võrduma eelmise perioodi aruande lahtri 16 summaga.

Lahtrisse 3 kanda aruandeperioodi jooksul otse tootjailt või korjajailt kokkuostetud aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kogused, kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud andmete ja keskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 4 kanda aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kogused. mis kokkuostupunktid või laod on saanud aruandeperioodi jooksul sama firma teistest kokkuostupunk-

E. O.
Põllumajanduse Keskvalitsus
TURUKORRALDUSVALITSUS
Vorm nr. 42 — 1943. a.

.....
(kokkuostukeskuse nimetus)

Aruanne koostatakse jooksvalt iga kuu kohta ja saadetakse Turukorralduvalitsusele iga aruandele järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Aruanne

aedvilja, marjade, puuvilja ja seente ülemaalise kokkuostu, läbikäigu ja laoseisude kohta kilogrammides

..... kuu kohta 194 ... a.

Liigi nimetus	Laoseis aruandeperioodi algul	Kokku ostetud aruandeperioodil				Kokku (lahtrid 2 + 6)	Välja müüdud aruandeperioodil								Laoseis aruandeperioodi lõpul (lahtrid 7 miinus 15)	Märkused
		otse tootjailt või korjajailt	saadud teistest sama firma ladudest või kokkuostupunktidest		kokku sisse tulnud (lahtrid 3 + 4 + 5)		sõjaväele	asutustele ja ettevõtetele	tööstustele tööstlemiseks	üksikisikutele (ka jaekaubandusvõrgule üleantnd kogused)	kadu ja riknemine	antud teistesse sama firma ladudesse või kokkuostupunktid.		kokku (lahtrid 8 + 9 + 10 + 11 + + 12 + 13 + 14)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Kapsas:																
a) valge peakapsas																
b) lillkapsas																
c) nuikapsas																
d) hapukapsas																
2. Söögikaalikas																
3. Söögiporgand																
4. Sööginaeris																
5. Punane peet																
6. Redis																
7. Kurk: a) värske																
b) hapu																
8. Tomat																
9. Sibul																
10. Salat																
11. Spinat																
12. Rabarber																
13. Kõrvits																
14. Spargel																
15. Maitseköögivilli[1])																
a) värske																
b) kuivatatud																
16. Suhkrupeet																
17. Kuivatatud sigur																
18. Muud mitmesugused (nagu aedhernes, uba, hapuobl. jne.)																
19. Kokku (read 1 kuni 18)																

20. Punased sõstrad																					
21. Mustad sõstrad																					
22. Valged sõstrad																					
23. Vaarikad: a) aed																					
b) mets																					
24. Maasikad: a) aed																					
b) mets																					
25. Karusmarjad																					
26. Jõhvikad																					
27. Pohlad																					
28. Mustikad																					
29. Põldmarjad																					
30. Sinikad																					
31. Murakad																					
32. Muud mitmesugused																					
33. Kokku (read 20 kuni 32) . .																					
34. Õunad																					
35. Ploomid																					
36. Kirsid																					
37. Kreegid																					
38. Pirnid																					
39. Viinamarjad																					
40. Meloonid																					
41. Muud mitmesugused																					
42. Kokku (read 34 kuni 41) . .																					
43. Söögiseened, soolatud ja kupatatud																					
44. Puravikud, soolatud ja kupatatud																					
45. Puravikud, kuivatatud . . .																					
46. Kokku (read 43 kuni 45) . .																					
47. Kokku (read 19+33+42+46)																					

[1]) seller, petersell, murulauk, sibulalauk, mäeröigas, till, küüslauk, poru.

....., „..... “ ..... 194.... a.

(koht ja aeg)

.....

(kokkuostufirma vastutavate isikute allkirjad)

tidest või ladudest. Selle lahtri summa peab võrduma sama perioodi aruande väljamüügi poolel lahtri 13 summaga.

Lahtrisse 5 kanda aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kogused, mis firma on vastu võtnud mujalt (näit. toodud sisse teistest riikidest, ostetud teistelt firmadelt jne.).

Lahtrisse 6 kanda lahtrite 3 + 4 + 5 üldkogus, s. o aruandeperioodi jooksul vastuvõetud koguste summa.

Lahtrisse 7 kanda laoseisu ja vastuvõetud koguste üldsumma, s. o. liita lahtrid 2 + 6.

Lahtrisse 8 kanda aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kogused, mis aruandeperioodi jooksul üle antud sõjaväele kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud andmete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 9 kanda aedvilja, marjade, puuvilja ja seente kogused, mis aruandeperioodi jooksul on välja antud asutustele ja ettevõtetele kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud andmete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 10 kanda aruandeperioodi jooksul tööstustele töötlemiseks väljaantud kogused kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud andmete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 11 kanda aruandeperioodi jooksul üksikisikutele ja jaekaubandusvõrgule (kas kauplustele või turulmüüjaile) väljaantud kogused kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud andmete ja peakeskuse arvepidamise põhjal.

Lahtrisse 12 kanda aruandeperioodil aktidega tõestatud kadu ja riknemine.

Lahtrisse 13 kanda kogused, mis kokkuostupunktid või laod on andnud aruandeperioodi jooksul sama firma teistele kokkuostupunktidele või peakeskusele, kokkuostupunktidelt ja ladudelt saadud andmete ja peakeskuse arvepidamise põhjal. Selle lahtri summa peab võrduma sama perioodi aruande kokkuostupoolel lahtri 4 summaga.

Lahtrisse 14 kanda kogused, mis välja antud aruandeperioodi jooksul mujale (näit. müük teistele firmadele jne.).

Lahtrisse 15 kanda kokku aruandeperioodi jooksul väljaantud kogused, liites lahtrid 8 kuni 14.

Lahtrisse 16 kanda ülemaaline laoseis aruandeperioodi lõpuks. mille saame lahtris 7 näidatud summast lahutades lahtris 15 näidatud summa. Saadud summa kanda ka järgmise perioodi aruande lahtrisse 2 kui laoseis selle perioodi alguseks.

Hoiduda ebatäpsete ja kontrollimata aruannete saatmisest.

Märkus: Laoseisuks lugeda kõik kogused, mis tegelikult vastu võetud ja dokumentide järgi laost välja andmata. Teelolevad kogused, s. o. need kogused, mis saadetud teistesse punktidesse, peakeskusesse või teistele firmadele, arvestada seniks väljasaatja laoseisus, kuni väljasaatja ei oma vastuvõtja kviteerimist dokumentaalselt.

Tallinnas, 2. juunil 1943. a.

Põllumajanduse Keskvalitsuse
Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Marmelaadi ülemmäärhindade määrus

26. veebruarist 1943[1]).
(Ametlik Hindade Teataja 1943, lk. 34.)

Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse, 8. 5. 42 (Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2), § 2 alusel määratakse kindlaks järgmised ülemmäärhinnad:

§ 1.

(1) Ühemarja- ja mitmemarja-marmelaade võib toota vaid puuviljadest (marjadest) ja suhkrust. Suhkrusisaldus peab olema vähemalt 50%, kuivmassi sisaldus vähemalt 60%. Juhul kui pektiini sisaldavate marjade (puuvilja) vähesuse tõttu ei saavutata rahuldavat konsistentsi, võib suhkrusisaldus olla kuni 55% ja kuivmassi sisaldus kuni 65%.

(2) Segamarmelaadi juures võib kasutada täiteks kuni 20% valmistootest: porgandeid, peete, kaalikaid ja rabarberit. Selle 20% sees võib olla kuni 10% pihlakamarju ja vadakut.

[1]) Jõustunud 27. veebruaril 1943.

(3) Kaup peab pakendil kandma nimetust kas ühemarjamarmelaad, mitmemarjamarmelaad või segamarmelaad. Samuti peab ära tähendatud olema suhkrusisaldus protsentides ja tarbijahind.

(4) Teiste koostistega leivavõided ei tohi kanda marmelaadi nimetust. Nende tootmine on lubatud ainult Kindralkomissariaadi III E osakonna eriloaga.

(5) Marmelaadi valmistamine kasutades želeevahendeid, mis pole toodetud marjadest, ei ole lubatud.

§ 2.

Ülemmäärhinnad koos pakendiga:

	Rmk. pro kg
Ühemarjamarmelaad.	
Tootjahind	1,25
Hulgimüügihind franko jaekauplus	1,35
Tarbijahind	1,60
Mitmemarjamarmelaad.	
Tootjahind	1,40
Hulgimüügihind franko jaekauplus	1,50
Tarbijahind	1,80
Segamarmelaad.	
Tootjahind	1,30
Hulgimüügihind franko jaekauplus	1,40
Tarbijahind	1,70

§ 3.

Käesoleva määruse rikkumisi karistatakse Eesti Hindadeasutuse sisseseadmise määruse (ABl Reval 1942, lk. 408; Ametlik Hindade Teataja 1942, lk. 2) § 4 järgi.

§ 4.

(1) Määrus jõustub avaldamisega „Revaler Zeitungis".

(2) Samast päevast arvates kaotavad kehtivuse kõik seni antud hinnakinnitused marmelaadile.

Tallinn, 26. veebruaril 1943.

Eesti Hindadeasutuse direktor H. Saar.

XI.

TOITLUSTAMINE.

1. Normaaltarbija toidukaardid, toiduainete ostuload, aruandlus, varustamise üldeeskirjad.

Väljavõtteid E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 55 — III, 20. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

I.

Elatustarbeainete põhikaartide arvu tuleb vähendada.

1. Väljaantavate elatustarbeainete põhikaartide arv on paljudes valdades järjekindlalt tõusnud.

Meie oleme oma ringkirjades korduvalt toonitanud, et elatustarbeainete põhikaartide väljaandmisel tuleb rangelt kinni pidada põhimõttest, et kaarti on õigustatud saama ainuüksi need isikud, kes ilma kaardita elada ei saa. Ometi saabub meile tihti kaebusi, et vallavalitsused on elatustarbeainetekaarte välja andnud ka neile kes seda ilmtingimata ei vaja. Ka on jäänud samasugust muljet nii mõnegi vallavalitsuse kohta, kus Turukorraldusvalitsuse poolt on teostatud revideerimist.

Praeguses olukorras, kus kaardiomanikele ka väikeste ratsioonide tagamine on ilmses hädaohus, on lausa lubamatu, kui maal elatustarbeainetekaartide väljaandmist toimetatakse heldekäeliselt.

Väljaantavate elatustarbeainetekaartide arv maal peab vähenema. Seejuures ei piisa sellest, kui üle kogu maa saavutatakse ainult mõnetuhandeline kaartide kokkutõmbamine, vaid on vaja, et kaartide arv väheneks 50.000 võrra, s. o. 30% praegusest valdade kaudu väljaantud kaartide arvust. Seepärast tuleb kõigil vallavalitsustel seda küsimust võtta äärmise tõsidusega ja teha kõik, et kaartide vähenemine viidaks läbi vajaliku põhjalikkuse ja resoluutsusega.

Selleks tuleb veel enne 19. toitlusperioodi kaartide väljaandmisele asumist igas vallavalitsuses läbi vaadata käesoleva 18. toitlusperioodi kaartide väljaandmise register ja selles ära märkida need isikud, kellele otsustatakse 19. toitlusperioodi kaarte mitte enam välja anda. Registri läbivaatamine ja otsustamine peab toimuma kolmeliikmelise komisjoni poolt, kuhu kuuluvad vallavanem või üks tema abidest, kaardi saanud isiku piirkonna põllumajandusjuht ja vallasekretär või viimase abi.

Komisjonil tuleb iga senini kaardi saanud isiku kohta otsustada mitte ainuüksi seda, kas vastav isik peab saama järgmise perioodi kaardi, vaid tuleb ka määrata, kui kaardi andmine osutub parata-

matuks, missuguste ainete kupongid tuleb väljaantaval kaardil teha kehtetuks ja ära lõigata. Ei saa talitada nõnda, nagu seda mõnes üksikus vallas on tehtud, et kui näiteks leiva osas on kaardi väljaandmine hädatarvilik, siis on antud kaart välja ühes kõige ainete kupongidega. Osaliselt isevarustaja kaardi külge ei tohi jätta nende ainete kuponge, missuguste ainete suhtes on tegemist isevarustajaga, vaid nende ainete kupongid tuleb tingimata teha kehtetuks ja ära lõigata.

Koos 18. toitlusperioodi aruandega vorm nr. 1 tuleb igal vallavalitsusel saata andmed selle kohta, kui mitu isikut, kes 18. perioodil said elatustarbeainete põhikaardi, on 19. perioodiks otsustatud jätta ilma kaardita.

Neile, kes 18. toitlusperioodil elatustarbeainete põhikaarti ei saa, võib 19. perioodil kaardi anda alles pärast seda ja ainuüksi neile ainetele, mille kohta ülalmärgitud komisjon on teinud vastava otsuse.

Kaartide arvu vähendamist tuleb jätkata ka järgmistel perioodidel senikaua, kuni on jõutud selle piirini, millest edasi minna enam lihtsalt ei ole võimalik.

II.

Kupongide kehtetuks tegemine ja äralõikamine kaartide väljaandmisel.

1. Suhkru- ja tubakakaartide väljaandmisel tuleb nii linnas kui maal teha kehtetuks ja ära lõigata kupongid nende perioodide eest, mis kaardi väljaandmise ajaks on möödunud. Seega äralõikamine toimub tervete perioodide kaupa.

Teiste kaartide kupongide kehtetuks tegemise ja äralõikamise kohta kaardi väljaandmise ajast sõltuvalt tehakse käesolevaga ainult järgmine muudatus: valdades ei tule toitlusperioodi teisel nädalal (II nädalal) kaarti välja andes kehtetuks teha ega ära lõigata perioodi esimese nädala (I nädala) kuponge.

Seega on maaelanikele antud senisest ühe nädala võrra pikem tähtaeg oma elatustarbeainete põhikaardi väljavõtmiseks kärpimatul kujul.

Perioodi III ja IV nädalal kaarti välja andes ei saa aga nüüdsest peale enam kärpimist teostamata jätta, ehk olgu siis, et on tegemist eriti kaaluvate asjaoludega, mis takistasid kaardisaajat oma kaardi järele tulemast perioodi esimesel poolel.

2. Kupongide kehtetuks tegemine ja äralõikamine kaardi väljaandmisel peab nii linnas kui maal toimuma järgmiselt: kehtetuks tehakse kupongid kas vastava templiga või selle puudumisel kupongile tindiga suure ja tugeva risti tõmbamisega. See peab toimuma

kaardisaaja juuresolekul veel enne kehtetuks tehtavate kupongide äralõikamist. See viis on tarvilik, et vältida kaardisaajail kahtlusi tekkimast äralõigatavate kupongide edasise saatuse kohta.

Sel viisil esmalt kehtetuks tehtud ja siis alles äralõigatud kupongid jäävad kohalikku omavalitsusse hoiule kuni 6 kuu möödumiseni nende äralõikamise ajast arvates, millal need hävitatakse.

III.

Elatustarbeainetekaartide väljaandmise kohta registrite pidamine.

1. Kõik elatustarbeainetekaartide väljaandmise registrid tuleb köita kokku raamatuteks või vihkudeks. Registri lehtede asetamine arhiivi lahtiselt ei ole lubatud.

Registri igal lehel peab olema pealkiri, millest nähtub, missuguse perioodi kaartidega on tegemist ja missuguse perioodi ja nädala aruandes need tulevad arvestamisele. Kõigis registrites tuleb läbi viia ülekannete süsteem täpselt samal viisil, nagu seda tehakse raamatupidamises. Ülekandeid leheküljelt leheküljele tuleb teha pidevalt nõnda, et revideerimisel oleks mõne minuti vältel võimalik kindlaks teha, kui palju on jooksva perioodi kaarte välja antud revideerimise momendini, et selle najal kontrollida kaartide ülejääke.

Kõik aruandes vorm nr. 1 näidatud arvud peavad kokkuvõtetena näha olema vastavatest registritest. Need kokkuvõtted tuleb registris teha tindiga ja kokkuvõtete rida varustada kokkuvõtte eest vastutaja ametniku nimetähtedega.

Järjekorra numbrit tuleb uuesti alustada nr. 1-ga iga uue kaardiseeria puhul ja perioodivabade kaartide puhul (näiteks Lto) iga perioodi puhul.

V.

Tagasilaekunud kupongide kehtetuks tegemine.

1. Kupongide tagasilaekumisel tuleb teha kehtetuks need kupongid, millel ei ole märgitud nende kehtivuse aega. Säärasteks kupongideks on Saksa sõjaväe kaartide kupongid, rohelisel paberil neljakeelsed reisijakupongid ja lto-kaartide kupongid.

2. On revideerimistel ilmnenud, et tagasilaekunud sööklakupongidelt ei ole eemaldatud kontrollmarke. Seda tuleb aga teha. Samuti on esinenud juhtumeid, et sööklate poolt esitatud sööklakupongide tegelik arv ei vasta söökla poolt müügiaruandes näidatud arvule. Kontrolli esitatavate sööklakupongide kohta tuleb seepärast tugevdada.

VII.

Ratsioonide kohta antud korralduste alleshoidmine.

1. Igas linna-, maa- ja vallavalitsuses peab sobivalt kaustadesse kantama kõik korraldused, mis käsitlevad elatustarbeainete ratsioone.

Põllumajanduse keskvalitsuse juhataja poolt avaldatavad teadaanded ratsioonide kohta „Eesti Sõnas" tuleb seejuures alal hoida väljalõigetena.

See aitab vältida eksitusi tagasilaekunud kupongide kontrollimisel.

IX.

Ostulubade vorm B väljaandmine.

1. Ostulube vorm B võib välja anda ainuüksi neiks juhtudeks ja sel määral, nagu see on lubatud kehtivate eeskirjadega. Kui mõned isikud, isikute grupid või asutused peaksidki pöörduma kohaliku omavalitsuste poole palvetega või koguni nõudmistega, et antakse välja ostulube juhtudeks, mille kohta kohalikul omavalitsusel ei ole Turukorraldusvalitsuse eeskirju, siis tuleb keelduda ostulubade väljaandmisest. Mitteküllalt selgetel juhtudel tuleb omavalitsusel pöörduda järelepärimisega Turukorraldusvalitsuse poole kirjalikult või telefoni teel (Tallinn 474-38 või 476-28).

Tuletame siinkohal ka veelkord meelde, et matusteks on ostulubade vorm B väljaandmine toiduainetele keelatud. Samuti on juba alates 15. veebruarist s. a. keelatud ostulube vorm B välja anda paberossidele küttekriisi lahendamise aktsioonist osavõtmise puhul.

2. Pulmadeks ja ristseteks ostulubadega vorm B antavad toiduained on mõeldud lisaaineteks neile, kes toidu saavad elatustarbeainete põhikaartidega.

Pulmade puhul tuleb ostulube vorm B toiduainetele seepärast anda ainuüksi neil juhtudel, kui mõlemal abiellujal on olemas elatustarbeainete põhikaardid, ning ainuüksi neile pulmadeks lubatud ainetele, mille suhtes kumbki abielluja ei ole isevarustaja.

Ristsete puhul tuleb ostulube vorm B toiduainetele anda ainuüksi siis, kui lapsele on välja antud elatustarbeainete põhikaart ja samuti ainuüksi neile ristseteks lubatud ainetele, mille suhtes ei ole tegemist isevarustaja leibkonnaga.

X.

Tagasilaekunud müügitõendite hävitamine.

1. Jaekaupluste poolt müügiaruannete juures esitatud müügitõendid, s. o. kupongid ja ostuload vorm B, tuleb teatavasti omavalitsustes alles hoida kuus kuud. Seega võib 19. toitlusperioodil hävitada 12. toitlusperioodi müügiaruannetega esitatud müügitõendid. 20. toitlusperioodil võib hävitada 13. toitlusperioodi müügiaruannetega esitatud müügitõendid jne., jne.

Hävitamisele kuuluvad ainuüksi tagasilaekunud müügitõendid, s. o. kupongid ja ostuload vorm B, kuna müügiaruandeid hävitada ei tohi.

Müügitõendite havitamiste kohta tuleb Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu, Viljandi, Rakvere, Valga ja Võru linnal kokku leppida Turukorraldusvalitsusega. Kõigil teistel linnadel ja valdadel tuleb müügitõendid hävitada põletamise teel. Hävitamise kohta koostatakse akt, millest peab näha olema, missuguse aja eest tagasilaekunud müügitõendid hävitati ja kui suur oli hävitatud müügitõendite koguväärtus, vastava aine kilogrammides, liitrites, tükkides, karpides või tablettides (näiteks liha 3407,500 kg, mannat või kaerahelbeid — 873,750 kg., elatustarbeainete põhikaartide erikupongide vastu müüdud juustu — 215,800 kg., tubakakaartide erikupongide vastu müüdud viina — 16.274,25 ltr. jne., jne.). Võikuponge ei tule seejuures arvestada neile trükitud kogustes, vaid selles koguses, kui palju nende vastu võid tegelikult müüdi.

Hävitamine peab toimuma vähemalt kolme isiku juuresolekul, kelle määrab linnades linnapea või toitlusameti juhataja ning valdades vallavanem. Hävitamisest tuleb valdadel ja maakondliku alluvusega linnadel oma maavalitsustele ette teatada vähemalt kaks nädalat. Maavalitsus võib kohale saata oma esindaja.

Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnal tuleb hävitamisest vähemalt kaks nädalat ette informeerida Turukorraldusvalitsust, kes võib kohale saata oma esindaja.

Hävitamisaktile kirjutavad alla kõik juuresolijad. Hävitamisaktid jäävad kohalikku omavalitsusse.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 71 — III, 10. maist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

I.

Linnast maale kosuma siirdunud lastele ja noortele elatustarbeainetekaartide andmise kord.

Rahva tuleviku seisukohalt on tunnustatud hädavajalikuks,et linnade väikelapsed, lapsed ja nõrgatervislikud noored, keda üldkasulikele, eriti põllutöödele rakendada ei ole võimalik, võiksid eeloleval suvevaheajal maal kosuda. Elatustarbeainete normide tõttu ei ole aga talupidajail sageli võimalik sääraseid inimesi tallu võtta, keda talutööde juures kasutada ei saa. Seetõttu võib tekkida olukord, mil ühel osal väikelastel, lastel ja nõrgatervislikel noortel tuleb suveks linna jääda. Kuna neid aga linnas niikuinii normeeritud elatustarbeainetega varustama peab, osutub otstarbekohaseks olukorra säärane lahendus, et neile suvevaheajal ajutiselt maal viibimise ajal elatustarbeainetekaardid edasi jäävad.

Ülaltoodust lähtudes korraldab Turukorraldusvalitsus „Elatustarbeainetekaartide ja ostulubade väljaandmise juhendi", 8. sept. 1942, p. 2 ja 12 alusel ja kooskõlas Põllutöödirektori 22. mai 1942. a. Teadaandega toidukaartide esitamise kohta vallavalitsusele linnast ajutiselt maale asumisel („Eesti Sõna" nr. 119 — 1942) järgmist:

1) Vallavanemad võivad eelolevaks 1943. a. suvevaheajaks linnadest ajutiselt maale kosuma siirdunud väikelastele, lastele, 6—11-a. noortele ja säärastele 12—17-a. noortele, keda nõrga tervise tõttu põllumajanduslikele töödele rakendada ei saa, neil olevad elatustarbeainetekaardid alles jätta ja kaartide tähtaja möödumisel neile vastavas korras uued kaardid välja anda.

   Samuti võivad vallavanemad elatustarbeainetekaardid alles jätta ja vastavalt uued kaardid välja anda säärastele emadele ja lapsehoidjaile, kes ühes lastega linnast maale kaasa tulnud ja keda põllutöödele rakendada ei ole võimalik.

2) Maal elatustarbeainetekaartide edasikasutamiseks tuleb ühel lastevanemaist või lapse eestkostjal esineda kohalikule vallavanemale kirjaliku avaldusega, selles märkides: a) perekonnapea alaline elukoht, töökoht ja töö, amet või elukutse; b) maale siirdunute ees- ja perekonnanimed, sünniajad ja suhted perekonnapeaga, ühes andmetega, milliseid elatustarbeainetekaarte ja kui pika aja peale maal olles kasutada soovitakse; c) ajutine elukoht maal ja koht, kust piima saada soovitakse.

Ühes avaldusega esitatakse vallavanemale asjaosaliste osturaamatud, olemasolevad elatustarbeainetekaardid ja vastavail juhtumitel ka arstitunnistused või tõendid põllumajanduslikest töödest vabastamise kohta, kusjuures siirdumisel uude toiduainete- ja lihakaupluse ringkonda tuleb elatustarbeainetekaardile lasta teha märge senise kaupluse alaliste ostjate nimestikust kustutamise kohta, kuna siirdumisel uue meierei ringkonda piimakaardile tuleb lisaks sellele veel võtta seniselt meiereilt tõend kaardi omaniku ka sealt väljaregistreerimise kohta. Meiereid võivad selle tõendi anda vastava tekstiga või templijäljendiga piimakaardi südamiku tagaküljel.

3) Avalduse jaatavalt otsustamisel tembeldab vallavanem olemasolevad elatustarbeainete põhi- ja lisakaardid vallavalitsuse pitseriga kaardisüdamikul, mis kaardiomanikule annab õiguse uue, ajutise elukoha müügiettevõttesse alaliste ostjate nimestikku võtmiseks.
Linna meierei poolt väljaregistreerimise tõendiga varustatud pooliku täispiimakaardi asemele annab vallavanem, küsimuse jaatavalt otsustanud, uue kaardi, mille järgi piima saab üldises korras.

4) Vallavanema otsusel väljaantud uued elatustarbeainete põhikaardid, täispiimakaardid ja vastavail juhtumitel ka lto-kaardid registreeritakse selleks sisseseatavais eriregistrites: „1943. a. suveks linnast maale kosumisele asunuile elatustarbeainetekaartide väljaandmise registris“ ja samale tarbijate eriliigile tervislikuks otstarbeks lisakaartide väljaandmise eriregistris.

Kaardid antakse välja laste emale või hoidjale allkirja vastu ning kantakse vastavalt osturaamatuisse.

5) Suveks linnast maale kosuma siirdunule väljaantud elatustarbeainetekaardid (põhi-, täispiima- ja lisa-) arvestatakse tavalises korras aruandes vorm nr. 1 selle erandiga, et nende kaartide arv näidatakse üheskoos teiste kaartidega vastavais lahtrites, ent peale selle kirjutatakse nende kaartide arv veel sulgudes vastavate arvude alla eraldi välja: „sellest linlastele .....“, milliste andmete najal on võimalik nende kaartide arvu üle ülevaadet saada ja kontrolli teostada.

6) Maalt linna tagasiasumisel tuleb vastavail perekondadel end maa-müügiettevõtetest vastavas korras (märkmetega elatustarbeainetekaartidel) välja registreerida, olemasolevad

elatustarbeainetekaardid linna toitlusametis tembeldada lasta, poolikud täispiimakaardid uuendada ja end linna müügiettevõtetes uuesti registreerida.

7) Üldiselt tuleb käesoleva küsimuse korraldamisel silmas pidada järgmist:

a) linnast maale kosuma siirdunuile tuleb elatustarbeainete kaarte välja anda ainult neil juhtumitel, mil see on põhistatult vajalik,

b) käesolev korraldus ei kehti talunditesse kuuluvate laste ja noorte kohta, kes on talvel linnas koolis käinud, ametit õppinud, ravil viibinud jne. ja suvevaheajaks maale koju siirduvad. Neil tuleb end linna-müügiettevõtetest vastavas korras välja registreerida ja elatustarbeainetekaardid kohalikule vallavanemale ära anda. Neile kaarte ei pikendata ega anta uusi kaarte, välja arvatud ainult juhud, kui leibkond, kuhu õpilane asub ja kuulub, on toitlustamisel kaardisüsteemi alusel,

c) korraldust tuleb rakendada sääraselt, et põhistatud juhtumitel maale kosuma siirdunuile ei tehtaks asjatut tüli ega raskusi.

III.

Aruannete lisade esitamise kord.

Paljud omavalitsused esitavad Turukorraldusvalitsusele aruannete (vorm 1, 2 ja 3 jt.) lisad korrastamatult, järjekorrata ja lahtiselt.

Palume edaspidi elatustarbeainetekaartide blankettide ülejäägid liikide viisi korrastatult pakkida paberist ümbrikku, see kinni kleepida või kõita ja varustada Turukorraldusvalitsuse ja vastava omavalitsuse aadressiga, toitlusperioodi numbriga ning eripealkirjaga: ümbrikus olevate kaartide arv üksikute liikide järgi, pakkimise kuupäev ja pakkija allkiri.

Ostulubade ärakirjad palume kronoloogiliselt või numbrijärjekorras järjestatuina liita pakki, pakile juurde lisada eri paberist esileht ja õmmelda pakk pahemalt servalt läbi raamatuks, selle esilehele pealkirja kirjutades, millise omavalitsuse ja millise toitlusperioodi aruande juurde pakk kuulub.

Vastavalt korrastatuina ja pakituina palume esitada ka Saksa müügitõendid.

IV.

Elatustarbeainete lisakaartide väljaandmisel tervislikuks otstarbeks (lto), samuti ka teiste sääraste kaartide väljaandmisel ei ole kaartidele kirjutatavas tekstis mingid parandused, kraapimised ega ümbertegemised lubatud, vaid eksituse korral tuleb kaart rikutuks lugeda, selle südamik ja kõik kupongid tindijoontega läbi kriipsutada või templiga „kehtetu" tembeldada ja aruandes vorm nr. 1 kaartide tegeliku jäägi hulgas arvestada.

Elatustarbeainetekaartide ja ostulubade parandamise ja tühistamise kord.

Ostulubade väljakirjutamisel tehtud vead tuleb vastavas korras parandada: ebaõige tekst joonega läbi kriipsutada ja õige tekst peale kirjutada; mahakriipsutatud ja pealekirjutatud sõnad ja numbrid tuleb ostuloal loaväljaandja eriallkirjaga tõestada: „Parandatud ..... õige (Kuupäev ja allkiri)." Sama parandustekst peab tingimata olema ka ostuloa ärakirjal ja kontsul.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Väljavõtteid E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 75 — III, 15. maist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

II.

20 a. vanemaile meestele, kellele on välja antud „Reisikaart idamaale" vähemalt 7 päeva peale ja kes paberosside saamiseks kohaliku omavalitsuse poole pöörduvad, tuleb välja anda jooksva toitlusperioodi tubakakaart vastava nädala tubakakupongiga, seejuures kaardi kõiki teisi tubakakuponge ja kõiki erikuponge kehtetuks tehes ja ära lõigates.

Paberosside müük Ida-ala reisikaartide vastu.

See üks tubakakupong tembeldatakse omavalitsuse pitsatiga ja määratakse kauplus, kust selle kupongi vastu võib osta 25 paberossi.

Tubakakaardi saamiseks tuleb selle taotlejalt nõuda kirjaliku avalduse esitamist ja tubakakaardi väljaandmise kohta teha reisikaardi südamiku tagaküljele vastav märge, et vältida selle järgi mitme tubakakaardi väljavõtmist.

IV.

Elatustarbeainete põhikaartide erikupongid.

Turukorraldusvalitsuse 9. märtsi 1943. a. ringkirjalise juhendi nr. 1070 — III/KS p. 11 muutmiseks teatame, et alates 20. toitlusperioodiga elatustarbeainete põhikaartidelt, mis erakordselt välja antakse talundi omaniku leibkonda kuuluvaile tarbijaile, erikuponge enam ära lõigata ei tule, välja arvatud need erikupongid, millede-väljakuulutatud kehtivuse aeg on kaardi väljaandmisel juba möödunud.

VI.

Mahorka ja lastejahu arvestamine.

Tarbijaile antav mahorka tuleb arvestuses ja aruandluses arvestada paberossidena vahekorras 50 g mahorkat = 4 karpi paberosse.

Samuti tuleb lastejahu arvestada mannana vahekorras 180 g lastejahu = 250 g mannat.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Teadaanne
taimetoitlastele liha asemel kohupiima andmise kohta.

(Kuulutatud „Eesti Sõnas" nr. 80, 7. IV. 1943.)

Taimetoitlastele liha asemel kohupiima.

Taimetoitlastel on võimalus neis piirkondades, kus on kohupiima, väljakuulutatud liharatsioonide asemel saada kohupiima liharatsiooni kahekordses koguses.

Taimetoitlased, kes on huvitatud liha asendamisest kohupiimaga, peavad registreeruma kohalikus linna- või vallavalitsuses, kus tuleb pidada taimetoitlaste nimekirja.

Registreeritud taimetoitlased peavad kohupiima saamiseks esitama oma elatustarbeainete-kaardid vastavale linna- või vallavalitsusele lihakupongide äralõikamiseks hiljemalt üks nädal enne äralõigatava kupongi kehtivuse algust.

Linna- või vallavalitsus annab välja ostuloa vorm B kohupiimale äralõigatud lihakupongide kahekordses koguses.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

E. O. Põllum. Keskval. Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 54 — III, 17. aprillist 1943 Pärnu, Sindi, Haapsalu, Mustla, Kunda, Kallaste, Petseri, Mustvee, Paldiski, Kärdla ja Kuressaare linnapeadele, Pärnu-, Lääne-, Viljandi-, Viru-, Tartu-, Harju-, Petseri- ja Saaremaa maavanemaile ning Eesti Lihaekspordile ja Eesti Kalurite Keskusele.

Liha asemel kalaga varustamine.

Kevadise kalapüügihooaja algamisega tuleb lihamüük katkestada elatustarbeainetekaartide lihakupongide järgi ja müüa liha asemel värsket kala alates 26. aprillist k. a. allpool loetletud linnades ja kohtades:

1) Pärnu, Sindi, Haapsalu, Mustla, Kunda, Kallaste, Mustvee, Paldiski, Kärdla, Kuresaare ja Petseri linn.
2) Saare maakonnas, Hiiu, Vormsi, Kihnu, Pakri, Naissaare, Prangli ja kõikidel teistel saartel.

Kalarohkuse puhul tuleb enne välja anda kala kuni kolme nädala peale ette ja peale selle katta kupongid tagantjärele aja eest, mil lihamüük oli meie poolt katkestatud, sealjuures müügiks tuleb määrata võimalikult lühike tähtaeg, kokku leppides kohapealsete Eesti Kalurite Keskuse juhtidega, et ära hoida kala riknemist. Tähtaja möödumisel esitamata kupongid tunnistada kehtetuks.

Eesti Kalurite Keskusel tuleb vastavatele omavalitsustele teatada, kuna ja kust nad kala võivad saada. Transpordiküsimused raudteel tuleb lahendada kokkuleppel Eesti Kalurite Keskuse ja omavalitsuste vahel, kuna autotranspordi eest peavad omavalitsusasutused ise hoolt kandma.

Juhtudel, kui kalasaak ei peaks võimaldama elanikkude varustamist kalaga, võib välja anda liha, milleks iga kord nõutada Turukorraldusvalitsuse luba.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

E. O. Põllumaj. Keskval. Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 84 — III, 29. maist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, Eesti Kalurite Keskusele, Eesti Lihaekspordile, Vangimajade Valitsusele ja Eesti Julgeolekupolitsei I Osakonnale.

Arvesse võttes, et praegune kalatoodang võimaldab suuremas ulatuses tsiviilelanikkonna varustamist liha asemel kalaga, siis tuleb ka neil omavalitsustel, kellele kalamüük meie ringkirjadega

nr. 54 ja 59 ja teiste korraldustega veel ei ole kohuslikuks tehtud, võimalust mööda varustada tsiviilelanikkonda senisest suuremal määral liha asemel kalaga.

Kuna puuduvad eeldused, et lihaga varustamine eeloleval talvel muutuks lahedamaks, mis eriti puudutab avalikke ja kinnisi toitlustamise ettevõtteid, kinnipidamisasutisi, laste- ja vanadekodusid, koolide internaate, haiglaid jne., millepärast on paratamatu, et nad senisest rohkem asendavad liha kalaga — soolakala tagavara soetamise teel.

I.

Tsiviilelanikkonna varustamine.

Tsiviilelanikkonna varustamine liha asemel kalaga.

Tsiviilelanikkonnale võib kala müüa elatustarbeainete põhikaartide lihakupongide ja ostulubade järgi:

1) 16. t/perioodi ja teiste seni katmata lihakupongide järgi,
2) jooksva toitlusperioodi lihakupongide järgi, kusjuures on võimalik müüa terve perioodi peale ette,
3) valdade elanikkude ja 3. järgu linnade lihakupongiõiguslikele (s. o. liha suhtes mitteisevarustajaile nende lihakupongide arvel linna- ja vallavalitsuste poolt väljaantavate ostulubade vorm B järgi kuni 6 toitlusperioodi (s. o. 24 nädala) peale ette.

Ühtlasi tehakse tarbija elatustarbeainete põhikaardil vastav arv lihakuponge tema juuresolekul kehtetuiks ja lõigatakse ära (neid aruandes vorm 1 vastavalt arvestades): jooksval toitlusperioodil ostuloa väljaandmisel, järgnevate perioodide kaardil — kaardi väljaandmisel.

Selleks kirjutatakse tarbija osturaamatusse (elatustarbeainete-kaartide registreerimiseks määratud leheküljele) punase tindiga märge: „Lihaga kala näol varustatud arvates „.....“ ..... 1943 kuni „.....“ ..... 1943.

Alus: ..... linna/vallavalitsuse ostuluba vorm B nr. ..... „.....“ ..... 1943.“

4) Balti Õli ja Eesti Fosforiidi töölised ja nende perekonnaliikmed käitise poolt tembeldatud kupongide järgi, raudteelased: Tallinna, Tapa, Narva, Valga, Tartu, Petseri ja Mõisaküla linnas Saksa raudteevalitsuse poolt tembeldatud kupongide järgi; Eesti Julgeolekupolitsei teenistujad Eesti Julgeolekupolitsei poolt tembeldatud kupongide järgi;

Eesti Korrapolitsei teenistujad kohaliku omavalitsuse poolt tembeldatud kupongide järgi ja haigete lisakaartide kupongide järgi tuleb müüa ostja soovi kohaselt kas liha või kala. Liha müümisel tuleb välja anda peamiselt vasikaliha, kui seda on olemas.

5) Ostulubade vorm „B" järgi ja avalikkudele ning kinnistele sööklatele võib anda soovi korral suppide keetmiseks 50% tarvisminevast kogusest liha, peamiselt vasikaliha, kui seda on olemas. Ülejäänud 50% tuleb katta kalaga.

6) E. Kalurite Keskuse ja nende harukontorite ning kalurite ühistute tööliste ja ametnikkude ühistoitlustamiseks nende kinnistele sööklatele võib nende sellekohasel soovil anda 100%-liselt liha.

7) Laevade meeskondade toitlustamiseks ja kalurite premeerimiseks antavad ostuload liha peale tuleb katta samuti 100%-liselt lihaga.

II.

Avansina kala andmine toitlustamisettevõtetele soolakala reservide soetamiseks.

1. Asutiste kinnisi sööklaid, avalikke toitlustamise ettevõtteid, haiglaid, vanade- ja lastekodusid, koolide internaate ja teisi asutisi, kus leiab aset ühistoitlustamine, võib varustada värske kalaga soolakala tagavarade soetamiseks kuni 6 kuu tarvituse piirides.

2. Toorkala võib avansina välja anda soolamiseks ja säilitamiseks ainult neile asutistele ja ettevõtetele, kelle käsutuses on tarvilikud soolamisvahendid ja säilitamisvõimalused.

Tarvilikud eeskirjad ja juhendid soolamise kohta annab Eesti Kalurite Keskus.

3. Avansina antud kala kuulub müügile või väljaandmisele kehtiva pariteedi alusel elatustarbeainetekaartide vastavate kupongide vastu või liha asendamisel kehtivate ratsioonide kohaselt kinnistes asutustes ja kinnistes toitlustamisettevõtetes.

4. Asutiste ja ettevõtete juhatajatelt või omanikelt tuleb nõuda, et nad saadud kala heaperemeheliku hoolega soolaksid, säilitaksid ja välja annaksid, mille kohta neilt vastav kohustus võtta.

5. Kala soolamiseks tarvisminev sool antakse toitlustamisettevõtetele, arvestades soola kuni 30% värske kala kaalust, kohalike omavalitsuste ostulubade järgi ETK kaubandusliku võrgu kaudu kinnistele sööklatele määratud kogustest.

III.

Ostulubade väljaandmine.

1. Ptk. I ja II tähendatud tarviduste rahuldamiseks annavad välja ostulube kauplustele ja asutistele nende kohalikud omavalitsusasutused Eesti Kalurite Keskuse või tema harukontorite peale järgmiselt:

Järvamaa	— E. Kalurite Keskuse		Rakvere haruk. peale.	
Harjumaa	— „	„	Tallinna peakontori ja Paldiski ning Nõva haruk. peale	
Läänemaa	— „	„	Haapsalu haruk. peale	
Petserimaa	— „	„	Tartu	„ „
Pärnumaa	— „	„	Pärnu	„ „
Saaremaa	— „	„	Kuressaare	„ „
Tartumaa	— „	„	Tartu	„ „
Valgamaa	— „	„	Pärnu	„ „
Viljandimaa	— „	„	Pärnu	„ „
Virumaa	— „	„	Rakvere ja Narva	„ „
Võrumaa	— „	„	Tartu	„ „

2. Omavalitsustel on ostulube lubatud välja anda ainult tegeliku tarvituse piirides elatustarbeainetekaartide lihakupongide rahuldamiseks või toitlustamisettevõtetele reservide soetamiseks (ptk. II p. 1).

Ostuload vorm B kirjutatakse üldiselt välja värskele kalale, mille suhe lihaga 1:3, s. o. 1 kg lihakoguse kohta antakse ostuluba 3 kg värskele kalale. Seejuures kirjutatakse ostuloa reale „Mis otstarbeks“: a) ptk. I juhtumitel — „Avansina lihanormi katteks“ ja b) ptk. II juhtumitel — „Avansina reservi soetamiseks — lihanormi arvel. Ostuloa joonega ümbritsetud ossa kirjutatakse täpne arvutlus, mis aja eest liha kalaga on kaetud, toitlusnädalate arv, vastaval juhul isikute arv, nädalaratsioon, lihakogus ja selle korrutis 3-ga, s. o. kalakogus. Kui ostuluba antakse ptk. I juhtumitel (s. o. üksiktarbijale), siis ka osturaamatu nr.

Juhul, kui ostetakse soolakala, mille vahekord lihaga 1:2, või värsketkala, mille vahekord lihaga 1:4, siis muutuvad ka loa kogus ja arvutlused vastavalt.

Ostuloa väljaandmise alusena märgitakse käesoleva ringkirja kuupäev ja number ning selle vastav ptk. ja punkt.

Hulgi- ja suur-hulgiostuload kirjutatakse endiselt lihale, kalakoguseid vastavalt ümber arvestades.

Aruandes vorm nr. 2 arvestatakse käesoleva alusel välja antud ostuload vorm B eri ridadel: jrk. nr. 16 — „Avansina lihanormi katteks isikutele“ ja jrk. nr. 17 — „Avansina reservide soetamiseks liha arvel toitlustamisettevõtetele“.

IV.

Transpordiküsimused.

Kuna värske kala on kiiresti riknev, eriti kuumadel ilmadel, siis tuleb omavalitsustel Eesti Kalurite Keskuse kaasabil kala kohalevedu nii korraldada, et riknemist ette ei tule.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 6300/93 — 11. juunist 1943 maavanematele, linnapeadele, vallavanematele.

Taludes töötavad mitteisevarustajad.

4. Isikud-mitteisevarustajad, kes vallavalitsuse poolt on määratud talusse põllutööle vähemalt poole tööjõuga või vähemalt kolmeks tööpäevaks nädalas, ei ole õigustatud saama elatustarbeainetekaarte. Vähema koormatusega põllutööle rakendatud isikuile-mitteisevarustajaile võib elatustarbeainetekaardid anda. See on üldreegel mitteisevarustajate rakendamisel taludesse põllutööle osalise tööjõuga. Erandite tegemine sellest üldreeglist, kui olukord seda tingimata nõuab, on vallavanema õigus ja kohus.

Kala andmise kord toitlustamisettevõtetele.

7. c) Meie 29. mai 1943 juhendi nr. 84 — III, III osa osaliseks muutmiseks teatame, et kala andmisel toitlustamisettevõtteile soolakala reservide soetamiseks tuleb seda teha mitte ostuloaga vorm B, vaid liha hulgiostuloaga, sest soolakala tarvitamise kohta peavad toitlustamisettevõtted hiljem esitama elatustarbeainete lihakupongid ning antud kogused seega peab arvestatama toitlustamisettevõtte arvestuskaardil. Seega langeb ära ka „Avansina reservide soetamiseks liha arvel toitlustamisettevõttele“ ostulubade arvestamine aruandes vorm nr. 2, sest hulgiostuload arvestatakse aruandes vorm nr. 3. Lisaailneid, mida tavaliselt antakse toitlustamisettevõttele liha-hulgiostulubade alusel, ei tule antud juhul välja anda.

Selle kohta, et lisaaineid kõnesolevate hulgiostulubade väljaandmisel ei anta, on otstarbekohane teha lühike märkus ka arvestuskaardile.

Lisaained saab toitlustamisettevõte kätte siis, kui ta oma soolakala reserve järk-järgult ära tarvitades esitab lihakuponge.

Hulgiostulubade koguste arvutamine lisaainetele toimub sellest lihakupongide kogusest, mis esitatakse äratarvitatud soolakala katteks ja missuguste kupongide vastu liha hulgiostuluba siis välja ei anta.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

3. Ülirasketööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste lisatoiduainete kaardid.

Majandus- ja Rahandusdirektori

t e a d a a n n e

kütjatele väljaantud rasketööliste kaartide kohta.

(Ametlik Teataja 1943, 8, 31.)

Kütmise lõppemisega lõpeb ka kütjate õigus rasketööliste kaartide kasutamiseks kuni kütmise alguseni tuleval sügisel.

Kütjaile, kellede rasketööliseks tunnistamise otsusel puudub märge tähtaja kohta, rasketööliste kaarte välja ei anta alates 26. aprillist 1943 kuni 10. oktoobrini 1943.

Käesolev teadaanne ei käi tööstuskäitiste jõujaamade kütjate kohta.

Tallinnas, 5. aprillil 1943.

Majandus- ja Rahandusdirektor dr. A. Wendt.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 71 — III, 10. maist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

II.

Asutiste käskjalgadele pikaaja- ja öötööliste lisakaartide andmine.

Majandus- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna seletuse järgi võib asutiste käskjalgu pika-aja- ja öötööliste lisatoiduainetekaartide saamise õiguse seisukohalt lugeda töölisteks ja neile lisatoiduainetekaardid välja anda säärastel juhtumitel, mil nende tööaeg vastab Majandus- ja Rahandusdirektori juhtnööride üliraskete tööliste, rasketööliste, pikaajatööliste ja öötööliste lisatoiduainetekaartide kohta (AT 1942, 21, 94 ja AT 1943, 1, 2) § 2 kolmanda lõigu nõuetele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

4. Haigete ja tervisekosutajate lisatoiduainetekaardid.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskirjast nr. 49 — III, 7. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, varustuskeskustele.

Lisatoiduained kaksikute ja kolmikute puhul.

1. Meie 5. märtsi 1943. a. ringkirja nr. 1070-III/KS punkti 4 osaliseks muutmiseks teatame, et nüüdsest peale ei tule lto lisakaardisaajatel teha nende suhkrukaardi kuponge kehtetuks ega neid ära lõigata.

2. Kõiki lisatoiduaineid tervislikuks otstarbeks tuleb rühma B (Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja poolt 5. III 1943 tervislikuks otstarbeks määratud ratsioonid) puhul anda kahekordsetes kogustes, kui on tegemist kaksikutega, ja kolmekordsetes kogustes, kui on tegu kolmikutega.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 55 — III, 20. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele.

IV.

Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetekaartide väljaandmine.

1. Lisatoiduaineid tervislikuks otstarbeks (kaardid lto ja tto — täispiim tervislikuks otstarbeks) on õigustatud saama ainuüksi need, kes ei ole isevarustajad või ei kuulu isevarustaja leibkonda.

Seega, kellele ei ole välja antud elatustarbeainete põhikaarti, ei ole õigustatud saama lisakaarti lto.

Järelikult — ka suhkrut võivad lto-kaardiga saada ainuüksi need, kel on olemas elatustarbeainete põhikaart.

Täispiimakaardi tervislikuks otstarbeks võib anda isevarustajaile ajaks, mil nad ei ole piimaga varustatud oma majapidamisest. Isevarustajate ja osaliselt isevarustajate poolt lisatoiduainete saamiseks esitatud arstlike tõendite tagaküljel tehakse säärastel juhtudel ametlik allkirjadega märkus, et selle arstliku tõendi alusel ei anta lisakaarte või arsti poolt väljakirjutatud ainetest ei anta seda või teist ainet põhjustel, et on tegemist isevarustajaga või osaliselt isevarustajaga. Täispiimakaardi väljaandmisel tervislikuks otstarbeks isevarustajaile selleks ajaks, mil nad ei ole piimaga varustatud oma majapidamisest, tehakse samuti vastavasisuline märkus arstliku tõendi tagaküljele.

2. Arstlikud tõendid (rühm A) peavad selleks, et nende alusel võiks lisakaarte välja anda, olema ettenähtud korras kinnitatud.

Arstliku tõendi alumisele osale peab kaarte väljaandev omavalitsus tingimata märkima kõik seal nõutud andmed.

3. Tervislikuks otstarbeks lisatoiduainetekaartide väljaandmise kohta tuleb teha sissekanne kaardisaaja osturaamatusse. Sisse, kandest peab olema näha, missugune lisakaart on välja antud (ltotto või mõlemad), missuguse aja eest lisakaart või -kaardid välja anti ja missugune omavalitsus kaardid välja andis.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

6. Sõjaväe, omakaitse, politsei ja tuletõrje elatustarbeainete lisakaardid.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 6300/93, 11. juunist 1943 maavanematele, linnapeadele, vallavanematele.

A — lisakaardisaajad.

8. Kindralkomissariaadi korraldusel võivad politsei ja omakaitse teenistujaist A-lisakaardi saada ainuüksi välisteenistuses olijad. Seepärast tuleb juba 21. toitlusperioodi A-lisakaartide väljaandmisel nõuda, et nende kaartide saamiseks esitatud avaldustes oleks kinnitatud, et isikud, kellele A-lisakaarte tahetakse, on kõik välisteenistuses seisjad.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 44 — III (1070), 29. märtsist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, Eesti Politseivalitsuse II Osakonna ülemale, varustuskeskustele.

A — lisakaartide järgi anda toiduaineid esijärjekorras.

Eesti korrapolitsei (välispolitsei) koosseisu kuuluvatele isikutele ettenähtud elatustarbeaineteratsioonide tagamise eesmärgiga tuleb kõigil kohalikel omavalitsustel Eesti korrapolitsei koosseisu kuuluvaile isikuile väljastatavad elatustarbeainete põhikaartide liha- ja võikupongid kohaliku omavalitsuse pitsatijäljendiga varustada. Prefektide poolt esitatakse kohalikele omavalitsustele, iga kord õigeaegselt enne uue toitlusperioodi elatustarbeainetekaartide väljastamist, nimekirjad korrapolitsei koosseisu kuuluvate isikute kohta, kelle põhikaartide liha- ja võikupongid kuuluvad tembeldamisele.

Kohalikel omavalitsustel tuleb oma halduspiires asuvatele elatustarbeainete kauplustele teatavaks teha, et seesugusel kujul tembeldatud liha- ja võikupongid tuleb tingimata ja kupongidel trükitud kogustes rahuldada, ühtlasi juhtida veelkordselt tähelepanu sellele, et politsei ja omakaitse teenistujate elatustarbeainete lisakaart „A" eeliskaardina kuulub samuti tingimata esmajärjekorras rahuldamisele.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja as. T. Ennok.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 57 — III, 21. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, Eesti Politseivalitsuse II Osakonna ülemale, varustuskeskustele.

A — lisakaardid varustada pitsatijäljendiga.

Meie eeskirja nr. 44 — III (1070), 29. 03. 43. muudatuseks teatame, et Eesti korrapolitsei koosseisu kuuluvatele isikutele väljastatud elatustarbeainete põhikaartide, suhkrukaartide ja A-lisakaartide kõik kupongid tuleb varustada kohaliku omavalitsuse pitsatijäljendiga.

Kauplustel tuleb seesugusel kujul tembeldatud kupongid tingimata esmajärjekorras ja kupongidel trükitud kogustes rahuldada.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 55 -III, 20. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

VI.

Sõjaväekaardid.

1. Meile on aruannetega saadetud sõjaväekaartide kuponge, millel peale saksa keele ei ole muukeelset trükki. Säärased kupongid ei ole aga kehtivad. Selleks, et sõjaväekaardi kupong oleks meil kehtiv, peab sellel teiste keelte kõrval tingimata esinema ka eestikeelne tekst.

2. Sõjaväekaartide kuponge, millel riigikull on rohelist värvi, võivad kauplused vastu võtta ainult kuni 23. maini 1943. Pärast seda tähtpäeva on rohelist värvi riigikulliga sõjaväekupongid kehtetud ja neid on siis keelatud vastu võtta.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskirjast nr. 49-III, 7. aprillist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, varustuskeskustele.

6. Kõik Saksa sõjaväe kupongid, mis esitatakse kleebitult Turukorraldusvalitsusele, tuleb teha pärast kontrollimist kohalike omavalitsuste poolt kehtetuks, tõmmates nad läbi kas tindiga või keemilise pliiatsiga.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Väljavõte E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 75-III, 15. maist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

I.

Paberosside müük Saksa sõjaväekaartide järgi.

Turukorraldusvalitsuse ringkirjalise juhendi 20. I 43. nr. 1070-III/KS p. 7 täienduseks ning vastavalt muutmiseks teatame, et Saksa sõjaväekaardi omanikele tuleb neis keskustes, kus sõjaväekauplused puuduvad, kohaliku omavalitsuse poolt selleks määratud kauplustest paberosse müüa alates 20. toitlusperioodist, s. o. arvates 24. maist 1943. a. — 10 tükki iga kaardipäeva kohta, kusjuures

müük toimub sõjaväekaardi südamiku parempoolsest ülemisest nurgast väljalõigatavate, templiga „Lebensmittelkarten Ausgabestelle jne. ...“ või mõne komandantuuri pitseriga tembeldatud osade kui kupongide vastu järgmiselt: osa „1 Tag“ vastu — 10 paberossi, osa „2 Tage“ vastu — 20 paberossi, osa „4 Tage“ vastu — 40 paberossi ja osa „7 Tage“ vastu — 70 paberossi.

Uute, Saksa sõjaväekauplustes kehtivate ratsioonidega kooskõlastatud ratsioonide tõttu tuleb osa paberossikarpe avada ja paberosse sõjaväekaardi omanikele müüa lahtiselt. Sellest tingitult tuleb punase joonega müügiaruannetes ja nende registrites, arvestuskaartidel, hulgiostulubadel ja aruandes vorm nr. 3 sõjaväekaartide järgi müüdud paberossikogused näidata tükkides.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

12. Avalikkude ja kinniste toitlustamisettevõtete varustamine toiduainetega.

Väljavõtteid E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjalisest juhendist nr. 75-III, 15. maist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele.

III.

Ametiisikute ja komisjonide toitlustamise kord.

Neis keskustes, kus avalikud toitlustamisettevõtted puuduvad ja kus seepärast ametikohuste tõttu väljastpoolt ajutiselt kohale saabunud ametiisikute ja komisjonide sooja toiduga varustamine võib tekitada raskusi, tuleb kohalikul omavalitsusel olukorra lahendamiseks võimaluste piirides aidata kaasa, kusjuures sooja toidu korraldamine võib toimuda ainult elatustarbeainetekaartide kupongide või sööklakupongide vastu, mis toiduvalmistaja asjaosalistelt kokku kogub ja nende vastu müügiettevõtetest hangitud ainetest toitu valmistab.

Juhtumitel, mil on tegemist Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhendis, 30. septembrist 1942 (muudetud ja täiendatud Majandus- ja Rahandusdirektori 14. X 42. ringkirjaga nr. 1070, Turukorraldusvalitsuse 14. X 42 ringkirjaga nr. 1070 ja Majandus- ja Rahandusdirektori 11. XI 42. a. ringkirjaga nr. 1070) tähendatud asutiste koosseisu kuuluvate isikutega, võivad linnapead, maavanemad ja vallavanemad sooja toidu valmis-

tamiseks kartuleid, juurvilja ja vajaduse korral ka teisi selles juhendis ettenähtud lisatoiduaineid ostulubadega vorm B toiduvalmistajale välja anda, kusjuures juhendis antud nädalaratsioonid tuleb jagada 6-ga ja korrutada päevade ning isikute arvuga.

Maakondliku alluvusega linnapead ja vallavanemad vajavad eeltähendatud ostulubade väljaandmiseks maavanema luba, mis märgitakse ostuloale selle väljastamise alusena.

V.

Kinnistele toitlustamisettevõtetele toiduainete andmine.

Kinnistele toitlustamisettevõtetele võib neis tegelikult einestavaile töötajaile viimaste poolt esitatavate elatustarbeainetekaartide kupongide ja sööklakupongide alusel põhielatustarbeaineid ning lisaaineid avalike toitlustamisettevõtete eeskujul välja anda, kui kinnine toitlustamisettevõte esitab kuponge pidevalt ja seejuures mitte üheainsa toiduaine peale, vaid kõikidele sööklakupongidega antavaile ainetele, välja arvatud leib (mille võtmine pole vajalik), kusjuures need ained on määratud tarbimiseks ühistoitlustamise korras, mitte väljajagamiseks asjaosalistele, ja neid antakse kinnises sööklas tegelikult einestajaile.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse eeskiri nr. 88-III, 1. juunist 1943 linnapeadele, maavanematele ja vallavanematele.

Kinnistele toitlustamisettevõtetele toiduainete andmine.

Meie juhendi 15. maist 1943. a., nr. 75.-III p. V osaliseks muutmiseks teatame, et on lubatud kinnistele toitlustamisettevõtteile avalike toitlustamisettevõtete eeskujul anda lisaaineid, kui kinnise toitlustamisettevõtte poolt neljast sööklakupongidega antavast ainest pidevalt esitatakse vahemalt kolme aine kuponge.

Turukorraldusvalitsuse juhataja E. Veldeman.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhendi 30. 09. 1942. a. täiendus.

Lastesuvekodude kasvandike toiduainete lisanormid.

„Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhend" 30. 9. 1942. a. § 2 täiendatakse lastesuvekodude osaga arvates 28. 06. 1943. a. ja määratakse lastesuvekodudes viibijatele lastele lisatoiduaineid allpool tähendatud koguses iga lapse kohta nädalas.

värsket kala	250 g
aedvilja	1.500 „
kartuleid	2.500 „
täispiima	3,5 ltr.
liha	250 g
nisujahu	100 „
kaerahelbeid	250 „
kohupiima	100 „
viljakohvi	100 „
suhkrut	100 „
võid	100 „
marmelaadi	200 „
mune	2 tk.

Käesoleva ringkirja kohaselt on lubatud varustada ülaltoodud lisatoiduainetega ainult lastesuvekodusid, s. o. lasteasutusi, kuhu lapsed on saadetud suveperioodiks kosuma ERÜ ja teiste asjaomaste asutuste poolt, kuna teiste lasteasutuste, nagu lastesõimede, lasteaedade, lastepäevakodude, lastemängumurude ja lastekodude lisatoiduainetega varustamine toimub endiselt vastavalt „Kinniste toitlustamisettevõtete lisatoiduainetega varustamise juhendi" § 2 p. A all tähendatud ratsioonidele.

Kuna ERÜ poolt lastesuvekodudesse saadetavate laste kartulitega varustamine käesolevaks aastaks korraldatakse otseselt Turukorraldusvalitsuse poolt, siis ei tule vastavatel omavalitsustel ERÜ lastesuvekodudele ostulubasid kartulitele väljastada.

Tallinnas 25. juunil 1943.
Nr. 97/6300.

Põllumajanduse Keskvalitsuse juhataja H. Leik.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

13. Metsa- ja turbatöödest osavõtjate varustamine lisatoiduainetega.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 53-III, 17. aprillist 1943 Pärnu, Järva, Harju, Tartu, Valga, Viru, Võru ja Viljandi maavanemale, Pärnumaal — Sauga, Are ja Abja vallavanemale, Järvamaal — Lehtse, Paide ja Särevere vallavanemale, Harjumaal — Rae, Nissi, Järvakandi, Harku ja Rapla vallavanemale ja Tallinna linnapeale, Tartumaal — Ulila, Otepää ja Tähtvere vallavanemale, Valgamaal — Sangaste vallavanemale, Virumaal — Narva, Kunda, Sõmeru, Paasvere ja Vao vallavanemale, Võrumaal — Räpina ja Sõmerpalu vallavanematele; Võru linnapeale, Viljandimaal — Kõo ja Paistu vallavanemale, Viljandi linnapeale, p. k. „Võiekspordile", üh. „E. Lihaekspordile", ETK-le, TKK-le, TKÜ-le ja a/s. Eesti Turbatööstustele.

Masinaturbatööstuste tööliste varustamine lisatoiduainetega.

Lähemal ajal algab turbatööde hooaeg järgmistes masinaturbatööstustes:

Pärnumaal:	Lavassaare turbatööstus . . .	Sauga	vallas
	Tootsi „ . . .	Are	„
	Abja-Paluoja „ . . .	Abja	„
Järvamaal:	Lehtse „ . . .	Lehtse	„
	Järva maaval. „ . . .	Paide	„
	Särevere „ . . .	Särevere	„
Harjumaal:	Aruküla „ . . .	Rae	„
	Pääsküla „ . . .	Nõmme linnas	
	Ellamaa „ . . .	Nissi	vallas
	Järvakandi „ . . .	Järvakandi	„
	Harku „ . . .	Harku	„
	Tallinna linna „ . . .	Tallinna linnas	
	Valtu telliskiviteh. turbatööstus . . .	Rapla	vallas
Tartumaal:	Ulila „ . . .	Ulila	„
	Otepää „ . . .	Otepää	„
	Ilmatsalu „ . . .	Tähtvere	„
	Vanaaseme telliskiviteh. turbat.	Tähtvere	„
	Tartu Ülikooli turbatööstus . .	Tähtvere	„
Valgamaal:	Valga linnaval. turbatööstus .	Sangaste	„
Virumaal:	Kreenholmi turbatööstus . . .	Narva	„
	Port-Kunda „ . . .	Kunda	„
	N. Somelari ja K. Joonesaare turbatööstus	Sõmeru	„

	Vaeküla Põllutöökooli turbatööstus	Sõmeru vallas
	Laekvere Piimaühingu turbatööstus	Paasvere „
	V.-Maarja Piimaühingu turbatööstus	Vao „
Võrumaal:	Toolamaa turbatööstus . . .	Räpina „
	Telliskivitehas „Võrukivi“ turbatööstus	Võru linnas
	Sõmerpalu riigimõisa turbatööst.	Sõmerpalu vallas
Viljandimaal:	Võhma turbatööstus	Kõo vallas
	Õisu Piimaüh. turbatööstus .	Paistu „
	Viljandi linavabriku turbatööstus	Viljandi linnas
	Viljandi linna turbatööstus . .	Viljandi „

Turbatöölistele, kes elatustarbeainete suhtes ei kuulu isevarustajate hulka, on lubatud raske- või ülirasketööliste ratsioonid vastavalt Maj.- ja Rahandusdirektooriumi Tööosakonna otsusele: lisaks neil töölistel olemasolevatele normaaltarbija elatustarbeainetekaartidele antakse neile a/s. Eesti Turbatööstuste poolt leiva-, liha- ja või-sööklakuponge kogustes, mis vastavad raske- või ülirasketöölise lisaratsioonidele. Need turbatöölistele antavad sööklakupongid kannavad a/s. Eesti Turbatööstuste templijäljendit.

Sööklakupongide kokkuhoiu ja lihtsuse mõttes on aga lubatud tööliste varustamine ka ostulubadega järgmises suuremates turbatööstustes:

Lavassaare	turbatööstuses	— Sauga	vallas	Pärnumaal
Lehtse	„	— Lehtse	„	Järvamaal
Ellamaa	„	— Nissi	„	Harjumaal
Ulila	„	— Ulila	„	Tartumaal
Kreenholmi	„	— Narva	„	Virumaal
Järvakandi	„	— Järvakandi	„	Harjumaal

Ostulube annavad välja kohalikud omavalitsused kohaliku turbatööstuse nõudmisel; seejuures turbatööstus peab näitama ära vastavas taotluses, kui palju on raske- ja ülirasketöölisi ja kui suured on neile antavad lisaratsioonide kogused. Need ostuload v. B antakse seega sööklakupongide asemel.

A/s. Eesti Turbatööstuste templiga tembeldatud sööklakupongide (ka liha- ja või-sööklakupongide) vastu on vastavates valdades ja linnades igaühes üks kauplus õigustatud müüke teostama. Kaupluse määrab vastav vallavanem või linnapea a/s. Eesti Turbatööstuste juhataja poolt põhjendatud ettepaneku alusel. Vastavate

turbatööstuste juhid teatavad aegsasti vastavale vallavanemale või linnapeale, mis ajaks, kui suure arvu tööliste jaoks ja kui suured kogused toiduaineid peab kauplus turbatööstuste tööliste jaoks varuma. Kalkulatsioonid ei tohi olla liialdatud.

Vallavanem või linnapea annab kauplusele välja tarvilikud hulgiostuload sel viisil, nagu seda tehakse ühekordselt müügiletulevate kaupade puhul. Varustuskeskused on kohustatud hoolitsema nende hulgiostulubade kiire täitmise eest. Toiduainete-koguste varumisel turbatööstuste tööliste jaoks tuleb arvestada mitte ainuüksi tembeldatud sööklakuponge ja suuremaile tööstusile väljaantavaid ostulube, vaid ka turbatööliste põhikaarte. Kuna aga enamikus tööstustest on korraldatud ühistoitlustamine, saavad need ühissööklad ka kohaliku omavalitsuse kaudu vastavad lisaratsioonid, mis on ühistoitlustamisel ette nähtud. Turbatööstused peavad selleks oma kinnised sööklad registreerima vastava omavalitsuse juures.

Sööklakuponge raske- ja ülirasketööliste lisaratsioonide saamiseks ei ole turbatööliste jaoks õigustatud välja andma ükski muu omavalitsus kui Tallinna Toitlusamet, kes annab neid a/s. Eesti Turbatööstuste käsutusse Turukorraldusvalitsuse juhtnööride järgi. Ostulube vorm B annab aga välja kohalik omavalitsus.

Toitlustamisosakonna juhataja N. Rõuk.

Van. inspektor K. Saaret.

E. O. Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsuse ringkirjaline juhend nr. 96/6300, 21. juunist 1943 linnapeadele, maavanematele, vallavanematele, p. k. „Võiekspordile", Eesti Hindadeasutusele.

Masinaturba- ja metsatööliste varustamine kooritud piimaga.

Arvesse võttes masinaturba- ja metsatööliste rasket tööd ja raskendatud toitlustamistingimusi kohtadel, osutub hädatarvilikuks nende varustamine kooritud piimaga.

Et masinaturba- kui ka metsatöödel olevate teenistujate töö on tihtipeale nädalase või veel lühemaajalise kestusega, siis asja kiiruse mõttes on lubatud kohapealsetel omavalitsustel (linna- ja vallavalitsustel) ilma Turukorraldusvalitsuse erilise korralduseta anda elatustarbeainetekaartide alusel jaotatava kooritud piima ülejääkide peale ostulubasid kuni 1. okt. k. a. — $^1/_2$ kuni 1 ltr. iga masinaturba- või metsatöölise kohta päevas — vastavalt sellele,kuidas kohapealne kooritud piima hulk seda võimaldab.

Ostulubasid kooritud piimale on õigustatud saama ainult need metsa- ja masinaturbatöölised, kellele on väljastatud elatustarbeainetekaardid ja kes töötavad metsatöödel pidevalt vähemalt 3 päeva. Ostuloa taotleja on kohustatud tõestama elatustarbeainetekaardi omamist kas kehtiva toitlusperioodi elatustarbeainetekaardi või osturaamatu esitamisega luba väljaandvate asutusele.

Omavalitsustel on lubatud ostulubasid välja anda ainult metsaülemate või nende poolt volitatud isikute või masinaturbatööstuste sellekohase tõendi vastu. Nimetatud tõendi jätab ostuloa saaja omavalitsuse kantseleisse.

Kui kokkutuleva kooritud piima hulk osutub niivõrd väikeseks, et metsa- ja masinaturbatööliste kooritud piimaga varustamine ohustaks linnade kooritud piimaga varustamist, tuleb kohapealsetel omavalitsustel keelduda vastavate ostulubade väljaandmisest või anda ostulubasid vastavalt vähematele kogustele.

Suurema koguse kooritud piima andmiseks kui üks liiter isiku kohta päevas on nõutav Turukorraldusvalitsuse vastav nõusolek.

Senini Turukorraldusvalitsuse poolt antud korraldused mõningate asutuste ja käitiste masinaturba- ja metsatööliste kooritud piimaga varustamise suhtes jäävad kehtima.

Linna- ja vallavalitsused, viimased maavalitsuste kaudu, annavad metsatöödel töötanutele väljastatud ostulubade kohta aruanded Põllumajanduse Keskvalitsuse Turukorraldusvalitsusele, viimase poolt kehtima pandud üldise aruandevormi 2 järgi, samuti masinaturbatöödel töötanute kohta.

Turukorraldusvalitsuse juhataja as. N. Viilup.

Toitlustamisosakonna juhataja as. T. Ennok.

A-